MESIJA

MESIJA

SPISAL

DR. ANT. BON. JEGLIČ

KNEZOŠKOF

CELOVEC 1914.

IZDALA IN ZALOŽILA DRUŽBA SV. MOHORJA.

NATISNILA TISKARNA DRUŽBE SV. MOHORJA.

Z dovoljenjem prečastitega krškega knezoškofijstva.

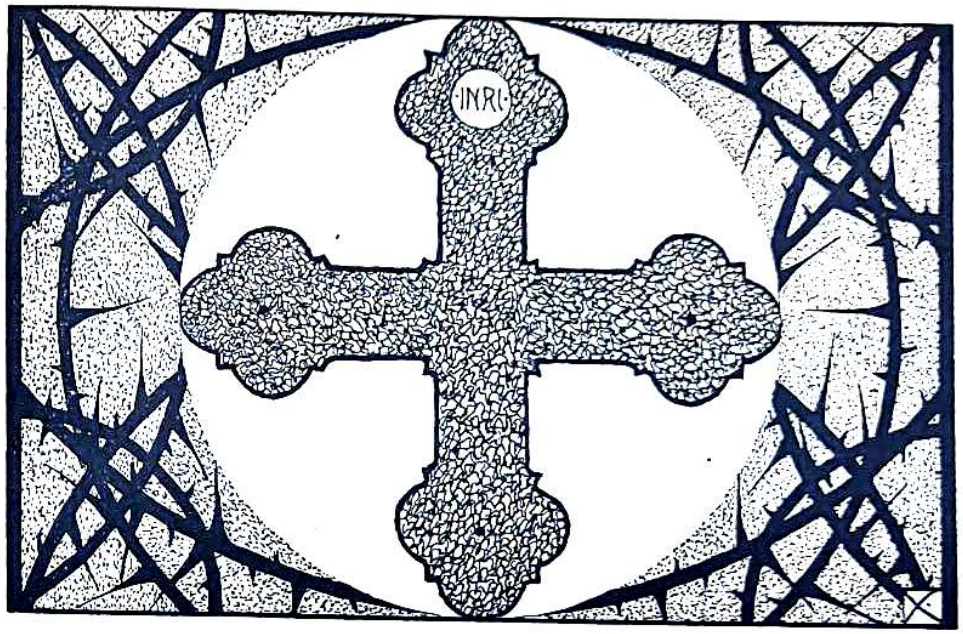

Uvod.

Mesija pomeni toliko kolikor Kristus ali Maziljenec. Je pa Mesija obljubljeni Odrešenik. Napovedan je bil koj po prvem grehu; bolj natančno ga je Bog oznanjeval po očakih; prav jasno ga pa opisujejo preroki.

Namen njegov po božji volji je, da naj z razodetjem večnih resnic in s smrtjo na križu odreši ves človeški rod, ter ga spravi z razžaljeno božjo pravico. Zato bo poučeval ljudi, bo trpel in umrl na križu ter ustanovil na zemlji svoje mesijansko kraljestvo. V tem kraljestvu bo kraljeval on sam po svojih namestnikih, ki bodo v božjem imenu narodom oznanjevali večne resnice in jim ponujali vse milosti, potrebne za spravo z Bogom.

Mesija je prišel na svet in je dano nalogo sijajno izvršil. Kako se je njegovo življenje začelo, kako se razvijalo, se polagoma zapletalo in dokončalo na križu, kako je Mesija svoje kraljestvo pripravljal, utemeljil in uredil, to bi rad opisal tako, da bi bil ves razvitek jasno pred našimi očmi.

Od leta 1903—1907 je Družba sv. Mohorja izdajala lep življenjepis Jezusa Kristusa. Podala je življenje točno po besedah vseh štirih evangelistov in sicer tako, da so se mali oddelki evangelija zapored ponatisnili in se je vsakemu oddelku dodala zares lepa in bogata razlaga. Ta način je jako dober in gotovo koristen.

Le preveč se pretrguje razvitek življenja in napredek delovanja Gospodovega, da ni ravno lahko dobiti celotne slike o Gospodu našem Jezusu Kristusu. Tudi drugi narodi imajo podobne razlage. Jaz sem pa že davno želel dobiti tak življenjepis Gospodov, v katerem bi se kar dejanje iz dejanja razvijalo, v katerem bi se videlo, kako se je Mesija vedno le za to prizadeval, da pripravi, zasnuje in utemelji mesijansko kraljestvo na zemlji, v katerem bi bili jasni razlogi, zakaj so ga Judje sovražili, preganjali in spravili na križ, pa bi bilo tudi razvidno, kako je ravno s tako smrtjo odrešil ljudi in ustanovil svoje mesijansko kraljestvo.

Dela nisem upal začeti. Vedel sem, da je težavno in da zahteva mnogo napora in truda. Kar dobim pred poldrugim letom migljaj, naj bi tako življenje Gospodovo spisal in sicer za naše verne Slovence. V tem migljaju sem spoznal klic božji. Sklenil sem, da se težkega dela lotim. Šel sem celo v sveto deželo ne le z našimi romarji leta 1910., ampak še enkrat sam l. 1911., da svete kraje vidim sam in bi mogel življenje Jezusovo bolje spoznati in lepše opisati.

Mnogo sem študiral, mnogo premišljeval in molil in pisal in sem spis danes dovršil. Želim, da bi Slovencem pomagal Jezusa bolj spoznati, trdno vanj verovati in ga prav presrčno ljubiti. Ako bom to vsaj nekoliko dosegel, mi bo ves moj trud prav bogato poplačan.

Tebe pa, ki boš bral o Mesiju, prosim, da se me pri svojih molitvah včasi spominjaš.

V Ljubljani, 30. majnika 1912.

Anton Bonaventura,
škof.

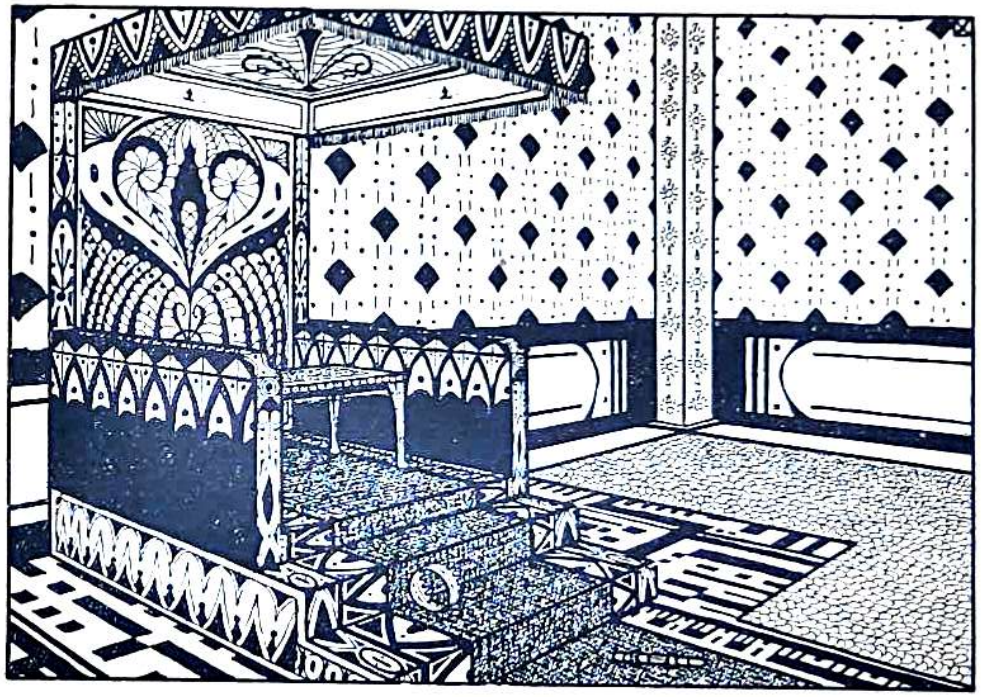

Ne bo odvzeto žezlo od Juda in vojvoda od njegovega ledja, dokler ne pride, ki ima biti poslan, in on bo pričakovanje narodov. *(I. Mojz. 49, 19.)*

Prvo poglavje.

Politične in verske razmere judovskega naroda ob prihodu Mesijevem.

Da bomo mogli življenje Gospodovo, ves njegov razvitek in konec dobro umeti, moramo točno poznati politične in verske razmere judovskega naroda o času, ko je obljubljeni Mesija, naš Gospod in Kralj, prišel na svet in je po triletnem javnem delovanju na križu umrl. Potrebno je tudi vedeti, kaj so Judje pričakovali, ko so pričakovali Mesija.

1. Politične razmere Judov.

O prihodu Mesijevem so skoraj po vsem svetu gospodovali Rimljani. Vladali so nad vsemi pokrajinami od atlantiškega

morja do Evfrata, od Donave in Rena do gorovja Atos in slapov Nila. Imeli so 25 velikih pokrajin in blizu 120 milijonov podložnikov.

Osvojili so si tudi judovsko deželo. Makabejska brata Aristobul in Hirkan sta se vojskovala za vlado. Hirkan premaga Aristobula in ga oblega v Jeruzalemu. V teh okolnostih pokličeta oba brata rimskega vojskovodja Pompeja na pomoč. Tudi zastopniki judovskega naroda se obrnejo nanj. Pompej pride z močno vojsko. Hirkan mu preda Jeruzalem.

Rimski vojskovodja ne pusti več dežele iz rok, pridruži jo rimskemu cesarstvu, kateremu mora od sedaj plačevati davke. Hirkana sicer potrdi za velikega duhovna in za poglavarja zemlje, toda le kot podložnega Rimu. To se je zgodilo leta 63 pred Kristusom.

Kmalu pa Makabejca izpodrine bogati in častihlepni Idumejec Antipater in njegov sin Herod Veliki. Privrženci Makabejcev umore Antipatra l. 43 pred Kristusom. Toda njegov sin Herod je bil dosti premeten in zvijačen ter je dosegel, da ga je l. 40 pred Kristusom rimski senat imenoval za kralja cele judovske dežele.

V bran se mu postavi Makabejec Antigon, sin že imenovanega Aristobula. Vname se krvav boj. Na jesen leta 37 pred Kristusom pridere Herod s svojo vojsko pred Jeruzalem, dolgo ga oblega; nazadnje si osvoji mesto in tempelj; razjarjeni vojaki pobijejo vse, kar dobe, tudi otroke in žene. Herod poskrbi, da se Antigonu, zadnjemu moškemu potomcu iz slavne makabejske rodovine, v Antijohiji odseka glava.

Kralj Herod.

Sedaj so Judje izgubili svoje vladarje; nad njimi gospoduje tujec, Idumejec Herod, v imenu poganske rimske države. Herod je prekanjen, pohoten, krut in neusmiljen. Posebno kruto nastopa zoper vse, o katerih le sumi, da bi mu bili nevarni za kraljevo krono.

Koj izpočetka umori 45 Antigonovih pristašev in več članov velikega sveta v Jeruzalemu in si osvoji njihovo premoženje. V teku vladanja umori svojo ženo Mariamno in njeno mater Aleksandro; umori, boječ se za svojo krono, celo dva sina. Ko se častniki za oba sina zavzamejo, zapove 300 stotnikov usmrtiti. Povsod ima skrivne vohune in hudo kaznuje vsakega Juda, ki bi le količkaj zoper njega godrnjal. Mnoge ujame, ukaže zapreti v trdnjavo Hirkanijo in tam usmrtiti. Vse kar trepeta pred njim. O kakem uporu zoper nasilnika si nikdo še črhniti ne upa. Nekoliko mesecev pred smrtjo nevarno oboli. Po mestu zašumi, da je umrl. Neki mladeniči razsekajo zlatega rimskega orla, ki ga je Herod pripel nad tempelj, kar je Jude grozno žalilo. Ko Herod to zve,

zapove umoriti mladeniče, njihove svetovalce in še okoli 40 drugih oseb, ki so jih skupaj z mladeniči ujeli.

Bolezen postaja hujša. Otekajo mu noge in telo; v telesu se mu zarede črvi; grozne bolečine trpi, le stoje more spati. Odpelje se iz Jeruzalema čez Jordan v žveplene kopeli iskat zdravja. Nič mu ne pomagajo. Vrne se v Jeriho, kjer si je prej sezidal krasno palačo. Vidi, da mora umreti. V togoti zapove, da morajo priti vsi judovski prvaki v Jeriho; ako ne bi prišli, jih pomori. Ko pridejo, jih zapre v tekališče in s solzami v očeh zaklinja sestro Salomo in njenega moža, naj koj po njegovi smrti vojaki vse pokoljejo, da bo o njegovi smrti vse ljudstvo žalovalo in tugovalo.

Pet dni pred smrtjo zapove usmrtiti še tretjega sina Antipatra. Napravi oporoko in določi: njegov sin Arhelaj naj bo kralj ter naj vlada v Judeji in Samariji; sin Antip naj bo vladar v Galileji in Pereji, Filip pa naj bo vladar v Gavlanitidi, Trakonitidi, Bataneji in Paneji. Malo pred veliko nočjo leta 4 pred Kristusom umrje, star 70 let, po sedemintridesetletnem kraljevanju.

Sin Herodov Arhelaj.

Za časa Heroda so v Rimu dobili prvega cesarja. Po utemeljitvi Rima so Rimljane vladali kralji 243 let; potem je Rim postal republika, ki se je v raznih notranjih in zunanjih bojih držala 480 let, torej do leta 723 po utemeljitvi Rima. Tega leta postane Oktavijan samodržec. Kmalu mu priliznjenci dajo pridevek Avgust, po naše Veličastni. Od leta 723 do Kristusa je še 30 let. Ker je cesar Avgust vladal še po Kristusu 14 let, je razvidno, da je bil za Herodove smrti on vladar v Rimu. Herod, četudi kralj, je bil od njega popolnoma odvisen, vladal je le po cesarjevi milosti. Zato pa tudi njegova oporoka ni bila veljavna, moral jo je še cesar odobriti in potrditi.

Da bi se oporoka potrdila, namerava sin Arhelaj po slovesnem pogrebu očeta Heroda koj v Rim pohiteti. Toda Judje se mu v Jeruzalemu nekaj uprejo. Arhelaj pošlje nad nje svoje konjenike, ki nad 3000 Judov pobijejo. Zato začnejo Judje Arhelaja sovražiti.

Arhelaj izroči začasno vlado bratu Filipu in odide v Rim. Z njim gre več sorodnikov, tudi brat Herod Antip. Sorodniki prosijo cesarja, naj bo Antip naslednik Herodov, ne pa kruti Arhelaj. Tudi Judje pošljejo poslance, naj se rodovina Herodov odstrani in naj Judejo vlada rimski oskrbnik, ki naj bi pa Judom pustil vse njihove običaje.

Cesar Avgust prošnje ne usliši. Potrdi do malega oporoko Herodovo, le naslova kralj Arhelaju ne pripozna. Vsi se vrnejo domov

v Judejo, kjer so bili med tem silni upori. Upornike je premagal rimski vojskovodja Varus; mnogo Judov je pobil, 2000 jih je na križ pribil. S kruto silo je napravil mir.

Tedaj l. 4 pred Kristusom ali l. 750 po utemeljitvi Rima zavzamejo vlado judovske dežele sinovi strastnega Heroda in sicer: Arhelaj zavlada v Idumeji, Judeji in Samariji; Herod Antip v Galileji in Pereji; Filip pa v Gavlanitidi in sosednih pokrajinah. Imenovali so se etnarhi ali četrtniki, ne pa kralji; mi jim bomo rekli vladarji.

Arhelaj je torej vladal v Judeji, kjer leži Jeruzalem in le 7 kilometrov proč Betlehem. Bil je krvoločen in se je nad nasprotniki kruto maščeval. Zoper njega se zvežejo Judje in Samaritanci in ga zatožijo v Rimu cesarju Avgustu. Cesar ga pokliče na odgovor, zapleni mu vse premoženje in ga prežene v Galijo. Vladal je le 9 let.

Rimski oskrbniki. Pilat.

Judeja z Idumejo in Samarijo se sedaj izpremeni v cesarsko pokrajino; v njej vladajo deželni oskrbniki, odvisni od cesarskih namestnikov pokrajine Sirije. Rimski oskrbniki so bili prav za prav najvišji cesarjevi davčni uradniki. Oskrbnik v Judeji je pa po milosti cesarjevi imel večjo oblast. Bil je namreč tudi poveljnik vseh vojaških čet razmeščenih po Judeji in je imel vrhovno sodnijsko oblast. Stanoval je navadno v Cezareji ob morju; včasih pa, posebno o veliki noči, je zahajal v Jeruzalem, kjer je prebival v palači, imenovani Antonija, tik krasnega judovskega templja. V tej palači je bila tudi vojašnica; v njej je bila posadka, cela četa pešcev s tribunom na čelu in tudi oddelek konjikov, pripravljenih zoper Jude, ki so se radi upirali.

Davke je oskrbnik pobiral po svojih domačih uradih. Bili so zemljiški in dohodninski davki v tem času jako visoki in skoraj neznosni. Na mejah se je pobirala cestnina ali uvoznina za razne pridelke, ki so jih iz sosednih ali daljnih pokrajin uvažali v deželo. Cestnino ali uvoznino so pa najeli rimski vitezi in jo oddajali podnajemnikom. Vsak je hotel imeti kar največ dobička. Zato so cestninarji ljudi stiskali in odirali. Ljudje so jih pa sovražili in zaničevali. Taka uvoznina se je pobirala v Jerihi ob Jordanu, kjer je bila velika prometna cesta iz Arabije, in pa v Galileji ob galilejskem jezeru v mestu Kafarnavm, namreč na veliki cesti iz Sirije in Azije k morju in v Egipet.

Rimljani so pustili Judom po mestih sodno oblast; najvišje sodišče pa, namreč visoki svet, je bilo v Jeruzalemu. Toda smrtna obsodba je bila veljavna le, ako jo je izrekel rimski oskrbnik. Ko jo je pa izrekel, so jo izvršili rimski vojaki.

Judje so morali cesarju zapriseči zvestobo. Da bi si naklonil Jude, je pošiljal Avgust darove v tempelj in zapovedal, da naj se na njegove stroške za rimsko ljudstvo v templju žrtvuje vsak dan ena goved in dve jagnjeti. Ker so bile Judom prepovedane podobe, se na denarju, kovanem v Judeji, ni vtisnila podoba cesarjeva; bil je pa v porabi tudi srebrn in zlat denar, kovan edino zunaj Judeje, ki je pa imel vtisnjeno podobo cesarjevo. Z ozirom na judovsko občutljivost so tudi vojaki, nastanjeni v Jeruzalemu in Judeji, imeli ščite brez cesarjeve glave.

Po Arhelajevi smrti so bili tedaj za Idumejo, Judejo in Samarijo cesarski oskrbniki, ki so ljudstvo zatirali in odirali; zato je bilo več krvavih vstaj.

Leta 26 po Kristusu je postal oskrbnik v Judeji nam znani Poncij Pilat. Poslal ga je cesar Tiberij. Avgust je bil namreč l. 14 po Kristusu umrl in sledil mu je njegov posinovljenec Tiberij. Temu je Pilata priporočil tedaj na rimskem dvoru silno vplivni Sejan, hud sovražnik Judov. Že ta okolnost nam pove, da Pilat Judom ne bo prijazen.

In zares, Pilat je prvi rimski oskrbnik, ki je v Jeruzalem poslal vojake s cesarsko glavo na ščitih. Grozovito užaljeni Judje dero trumoma v Cezarejo Pilata prosit in zaklinjat, naj te ščite odstrani. Pilat se komaj da preprositi. Nato začne delati vodovod z denarjem, ki ga je vzel templju. Judje se zbero na prostorih okoli templja in se silno protivijo. Pilat preobleče vojake, ki se s koli, skritimi pod obleko, pomešajo med ljudstvo; na dano znamenje potegnejo kole in neusmiljeno udrihajo po Judih; mnogo jih ranijo, mnogo do smrti potolčejo. Na Herodovo palačo razobesi zlate ščite s cesarjevim imenom, da bi Jude jezil. Prošnje, naj bi jih odstranil, nič ne pomagajo. Judje se obrnejo do cesarja Tiberija v Rim, ki zapove ščite odstraniti. Ker je prošnjo podpiral tudi Herod Antip, zato mu je bil Pilat sovražen.

Pilat je bil torej surov in brezobziren, trdovraten, podkupljiv, krut ter je dal mnogo Judov pomoriti. Nazadnje je le preveč divjal zoper Samaritane, zato ga je sirski cesarski namestnik leta 36 po Kristusu odstavil. Bil je torej 10 let rimski oskrbnik.

Herodova sina Herod Antip in Filip.

Ves ta čas vlada v Galileji in Pereji Herod Antip, sin Heroda Velikega in žene Malthake iz Samarije. Poizkuša Judom se priljubiti. Zato kuje denar sicer z napisom, toda brez cesarjeve glave; zahaja ob praznikih v Jeruzalem; pomaga Judom v zadevi ščitov zoper

Pilata. Vendar Judje ne marajo zanj, ker je sin Heroda Idumejca in matere Samaritanke in ker je grdega značaja. Bil je namreč površen, oduren, neodločen, omehkužen, vendar pa zadosti zvijačen, da je zaslužil ime lisjak. Sebi v nesrečo se je v Rimu zagledal v razuzdano Herodijado, ženo svojega popolbrata Filipa, ki je stanoval v Rimu. V strasti se z njo dogovori, da bo, vrnivši se v Galilejo, odpustil svojo sedanjo ženo, hčer nebatejskega kralja Areta IV., ki je vladal vzhodno od Pereje. Ko žena izve za to prešuštno zvezo, uide domov k očetu. Herod se pa poroči z Herodijado, pohotno, strastno, spletkarsko, častihlepno žensko, ki je prav posebno sovražila Janeza Krstnika in ga tudi spravila v smrt.

Cesar Tiberij umrje l. 37 po Kristusu; sledi mu grozni Kaligula, ki je bil prijatelj Heroda Agripa, vnuka Heroda Velikega. Temu Herodu Agripu podeli cesar Kaligula Filipove pokrajine in ga l. 40 po Kristusu imenuje za kralja. Tega pa častihlepna Herodijada, sestra Agripa, ne more prenesti. Svojega moža, Heroda Antipa, tako dolgo pregovarja, da odpotujeta v Rim cesarja prosit, naj še Heroda Antipa imenuje za kralja. Agripa pa pošlje za njima hude tožbe zoper Heroda Antipa. Kaligula verjame Herodu Agripu, odstavi Heroda Antipa in ga prežene v Galijo, kamor gre z njim tudi Herodijada. Pokrajino Galilejo s Perejo pa podeli cesar tožitelju, namreč Herodu Agripu.

O tretjem Herodovem sinu Filipu že vemo, da je bil vladar v Gavlanitidi in sosednih pokrajinah. V teh krajih je bilo le malo Judov, večinoma so bili pogani. Od vseh bratov je bil Filip še najbolj miren in blag. Dozidal je Panejo ob izviru Jordana in jo imenoval Cezarejo, da bi se prikupil cesarju; povečal je tudi Betzaido blizu Jordanovega izliva v galilejsko jezero in jo imenoval Julija na čast Julije, razuzdane hčere cesarja Avgusta. Oženil se je z glasovito pohotno plesavko Salomo, hčerjo poznane Herodijade in je l. 34. po Kristusu umrl brez otrok.

Kako žalostne so torej o Mesijevem času politične razmere Judovskega ljudstva! Vladajo tujci, pogani, ki narod odirajo, zatirajo, more, kraljevo žezlo je Judom odvzeto.

2. Verske razmere Judov.

Pregledali smo prežalostne politične razmere Judov ob času Mesijevem. Še bolj potrebno je, da poznamo njihove verske razmere; drugače ne bi mogli prav umevati življenja Mesijevega.

Božje ljudstvo.

Kdor resno preučava staro in novo zgodovino, se ne more ubraniti prepričanja, da je bilo judovsko ljudstvo pod posebnim varstvom in vodstvom božjim.

Odkod pri Judih tako popoln in vzvišen pojem o Bogu sredi malikovalskih narodov? Odkod to, da so srečni, v miru in blagostanju, dokler so zvesti svojemu Bogu? Odkod njihove svete knjige, v katerih se govori o grehu, o Mesiju ali Odrešeniku, ki se bo rodil iz rodu Judovega, iz hiše Davidove, od Device; rodil v Betlehemu, ko se kraljevo žezlo Judom odvzame in mine 70 letnih tednov, to je 490 let po zapovedi dani Judom, vrnivšim se iz babilonske sužnosti, naj se zopet sezida mesto in tempelj?

Po naravnem potu se to ne da razložiti; vse pa je jasno, ako verujemo zgodovini, ki nam kaže, da si je Bog odbral Abrahama in njegove potomce z namenom, naj v splošnem verskem propadu obvarujejo vero v enega samega Boga, stvarnika nebes in zemlje in upanje na prihod Mesija, obljubljenega Odrešenika, po katerem naj bodo blagoslovljeni in odrešeni vsi rodovi na zemlji.

To ljudstvo je Bog prav posebno vodil, da, sklenil je z njim zvezo na gori Sinaj okoli l. 1440 pred Kristusom. Dal mu je postavo, določil njegovo politično, družabno in versko življenje. On sam mu je hotel biti kralj z obljubo, da bodo srečni, ako bodo izpolnjevali njegove zapovedi, nesrečni pa in tepeni, ako bi se zoper njega upirali.

Da bi se ohranili v pravi veri in jih poganski narodi ne bi mogli zapeljati, jim Bog da v last Palestino, sveto deželo, judovsko deželo. Ta dežela ima posebno srečno lego: menjajo se v njej planine in ravnine, pašniki in polja; skozi njo peljejo največje trgovske in prometne ceste iz Azije in Arabije do sredozemskega morja in v Egipet; varuje jo na eni strani velika reka Jordan, na drugi pa morje in tudi domače gorovje. Ljudstvo je torej sred starih omikanih narodov, z njimi v vednem stiku, vendar pa tudi zadostno odločeno, da more ohraniti svoje običaje in svojo vero.

V imenu edinega Boga so to izvoljeno ljudstvo najpoprej vladali sodniki do l. 1010 pred Kristusom. V tem letu so zaželeli in dobili kralja Savla, kateremu je od l. 1000 do 960 sledil imenitni in bojeviti kralj David, in od l. 960 do l. 920 modri in miroljubni kralj Salomon. Salomon jim je sezidal krasen tempelj v Jeruzalemu na hribu Morija; še poprej pa je kralj David točno po volji božji uredil

božjo službo, molitve, daritve, praznike in duhovniška opravila. Jeruzalem je postal versko in narodno središče vsega ljudstva.

Nezvesto ljudstvo.

Ljudstvo pa ni bilo vselej Bogu zvesto vdano. Posebno severni del je večkrat zatajil svojega Boga in se klanjal malikom; tudi južni ni bil vedno Bogu zvest. Bog je pošiljal preroke, ki so ljudstvo poučevali, svarili, mu s kaznimi pretili, zraven pa gledali v čase, ko pride obljubljeni Mesija, obljubljeni Odrešenik, ki bo poganske rodove premagal in ustanovil novo Davidovo kraljestvo, katero bo trajalo vekomaj. Poslani so bili Elizej in Elija; posebno sloveči so Izaija, Ezehiel, Jeremija in Daniel.

Kljub prerokom je ljudstvo Boga večkrat zapustilo, zato so ga zadele grozne kazni. Severni del je l. 722 premagal asirski kralj Sargon in ljudstvo odpeljal v asirsko sužnost; južni del pa je končno premagan l. 588. Tega leta zavzamejo Babilonci Jeruzalem in ga popolnoma razrušijo. Jude so odpeljali v babilonsko sužnost deloma že leta 608, deloma jih odpeljejo sedaj.

Ostali so v suženjstvu 70 let. Tolažil jih je prerok Daniel. Leta 538 jih izpusti nazaj v domovino kralj Cir, kakor je že natančno napovedal prerok Jeremija. Veselo se vračajo. Pod svojimi voditelji sezidajo mesto in tempelj. Delo uspeva posebno od l. 458 pred Kristusom, ko je Artakserkses odposlal Ezdra, naj v judovski deželi vse uredi. Od tega leta se računijo letni tedni Danijelovi. (Dan. 9, 21—24.)

Vera se poživi.

V tem času je obudil Bog zadnje tri preroke. Preroka Agej in Caharija sta tolažila ljudstvo okoli leta 520, Malakija pa kot zadnji prerok okoli l. 420 pred Kristusom. Vsi so tolažili ljudstvo in kazali na Mesijev prihod. Prerok Agej oznani, da bo v sedaj sezidani tempelj prišel Mesija (Ag. 2, 7. 8.); Caharija (Cah. 11, 12. 13.) ga opisuje kot kralja miru, ki na oslici prijaha v Jeruzalem, ki ga bo pa ljudstvo zavrglo in prodalo za 30 srebrnikov; Malakija (Mal. 3, 1.) pa oznanja, da bo prišel najpoprej poslanec, ki bo Mesiju pripravljal pot, in da za njim pride koj Gospod sam.

Od sedaj so se Judje svoje vere trdno oklenili in so od Boga dano postavo kar najbolj točno izvrševali. Uživali so še zadostno prostost. Le navidezno so bili odvisni od Perzov; nekoliko več pa od egiptovskih kraljev potem, ko je kralj Ptolomej I. leta 314 judovsko deželo osvojil.

Poganski vpliv.

Za vladanja egiptovskih kraljev je začelo verstvo propadati in so notranje razmere judovskega ljudstva vedno slabše postajale. V sosednih deželah je veljala grška, torej poganska omika. Njenemu vplivu se Judje niso mogli odtegniti. Res srečno in srčno so odbili poskus krutega Antioha IV., ki je v Siriji vladal od 175—164 pred Kristusom in je hotel siloma zatreti judovsko vero, vpeljati pa pogansko z njenimi bogovi in boginjami. Precej Judov je sicer odpadlo, toda na noge stopi duhovska družina Makabejcev, pograbi za orožje, navduši ljudstvo in s pomočjo božjo si do leta 163 pribore versko svobodo.

Kljub temu so se množili poganski naseljenci, posebno po mestih. Le še v judejskem gorovju in v južni Galileji so bili nepomešano sami Judje. Po mestih ob sredozemskem morju, pa tudi po mestih na južni in vzhodni obali galilejskega jezera so bili pogani že v večini. Poganska omika in poganske navade so se vedno bolj udomačevale med Judi. Herod je celo v Jeruzalemu sezidal pogansko gledališče; Judje so si nadevali grška imena; v jezik so sprejemali grške besede.

Pismouki in njihovi nauki.

V tem času so se pravi Judje vedno bolj držali postave; zato je bilo potrebno, postavo natanko poznati. Razvil se je zadnje čase pred Kristusom poseben stan, ki je imel nalogo, postavo preučevati, razlagati in iz postave izvajati pravila za razne nove potrebe življenja. Člani tega poklica so se imenovali pismouki ali pismarji.

Ob Kristusovem času jih je bilo jako veliko po vsej deželi. Imeli so pravico biti zastopani v starejšinstvu (velikem svetu). Večinoma so bili farizeji, le malo jih je bilo Saducejev. Bili so izredno častihlepni, izbirali so si povsod prve sedeže, zaželjen jim je bil pozdrav z besedo učenik. Znake judovstva so nosili prav očitne in nenavadno velike. Bili so tudi lakomni in hinavski.

Razlagali so postavo in so ji v njeno varstvo dodali premnogo novih, pogostokrat neizrečeno malenkostnih predpisov. Takih predpisov in izročil je bilo od dne do dne več; zahtevali so, da se ravno tako vestno izpolnjujejo, kakor božja postava sama. Da, trdili so: greh zoper izrek pismoukov je večji od greha zoper postavo.

Posebno mnogo pustih, prepodrobnih določil je bilo za žrtvovanje, očiščevanje, sobotni počitek, poste in molitev. Na srce, na ljubezen do Boga in do bližnjega se ni gledalo, ampak le na besedo, na zunanjost. Gorje mu, kdor se po teh določilih ne bi ravnal, bi bil odpadnik in izdajavec.

Ti so bili učitelji ljudstva. Zahtevali so le, da se ljudje nauče na pamet vse neštevilne postavi dodane predpise. Učitelj je izpraševal učence, pa tudi učenci so učitelju stavljali vprašanja. Učili so po deželi v posebnih prostorih, v Jeruzalemu so si odbrali preddvor v templju. Učenci so sedeli po tleh, učitelj pa na vzvišenem kraju.

Ob Mesijevem času še ni bilo ljudskih šol. Vendar je mnogo Judov znalo brati in so radi prebirali sveto pismo, da bi je mogli bolj in bolj umevati. Modrim se je prišteval le oni, ki je poznal sveto pismo in ga znal razlagati. Zato so se že otroci učili postave in so se jim od prve mladosti pripovedovala dejanja prednikov. Starši so bili prvi učeniki otrok. Posebno skrbno so se poučevali dečki, ki so zahajali h kakemu pismouku v šolo.

Božja služba.

Glavna služba božja je bila v Jeruzalemu. Le tukaj se je Bogu darovalo. O večjih praznikih, namreč o veliki noči, o binkoštih in na spravni dan, so morali priti v Jeruzalem vsi odrastli moški; dolžnost je začela vezati dečka po izpolnjenem dvanajstem letu, ko je spolno dozorel. Žene niso bile dolžne, toda premnoge so iz pobožnosti vendar le prihajale k praznikom v Jeruzalem.

Božjo službo so opravljali duhovni. Ti so se v službi vrstili po gotovem redu. Vseh vrst je bilo 24 in je vsaka služboval v templju po teden dni. Tako so se menjavali, kakor je določil že kralj David. Na čelu jim je bil veliki duhovnik, ki je kot predsednik velikega sveta ljudstvo tudi politično vladal. Veliki duhovnik bi moral biti iz rodu Aronovega in postavljen do smrti. Toda ob Mesijevem času se na to ni več gledalo. Rimski oskrbniki so jih nastavljali in odstavljali prav poljubno, največkrat podkupljeni. Ob Gospodovem času je bil veliki duhovnik Kajfa, zet mogočnega in bogatega Ana. Ana je bil tudi že veliki duhovnik od l. 6—15 po Kristusu, pa ga je oskrbnik Grat odstavil; vendar si je pridržal ime in izredno veljavnost. Oba, Ana in njegov zet Kajfa, sta bila Saduceja.

Verske stranke.

Med judovskimi veljaki je bilo več strank: namreč Herodijanci, Saduceji, Farizeji in Eseni. Največji vpliv na ljudstvo in največjo veljavo so imeli Farizeji; bili so zares voditelji ljudstva.

Herodijancev je bilo največ v Jeruzalemu. Bili so politična stranka, pristaši rodbine Herodov. Potegovali so se za to, da bi rodovina Herodov vladala zopet po vsej judovski deželi. Zoper Gospoda so se združili s Farizeji, želeč ga odstraniti, da bi ne bil na potu Herodom. Ljudska stranka niso bili nikdar, pač pa so za vladanja Herodov imeli med velikaši mnogo privržencev.

Najbolj bogate in mogočne družine so pripadale Saducejem. Saduceji so sicer priznavali sveto pismo, zametavali pa so dodatna določila k postavi, kakor so jih pismouki in Farizeji razvijali in zahtevali, da se izpolnjujejo. Verovali so v Boga, tajili so pa bivanje angelov, vstajenje teles in božjo previdnost. Skoraj gotovo tudi niso verovali v neumrjočnost duše. Pospeševali so vpliv poganskih nazorov in navad. Zato so bili prijatelji Makabejcev, ki so z Rimljani in Grki sklepali zveze in prijateljstvo. Ker so podpirali Makabejce, Herod ni maral za nje. Bili so vplivni, ne sicer med ljudstvom, pač pa v velikem svetu, kjer so bili veliki duhovniki ob času Mesijevem ravno Saduceji. Zoper Gospoda so se zavezovali s Farizeji; posebno zadnje čase njegovega življenja so ga nadlegovali in preganjali.

Farizeji so bili pravoverci. Priznavali so ne le postavo, ampak tudi vsa najbolj malenkostna določila te postave. Vso postavo in vsa določila so točno poznali in tudi izpolnjevali. Večinoma so bili pismouki; imeli so nad seboj vse že omenjene njihove napake. Bog jim je bil samo postavodajalec in sodnik. Pravičen je bil v njihovih očeh le oni, kdor je vse določbe postave natanko izpolnjeval. Na srce, na ljubezen do Boga in do bližnjega se niso prav nič ozirali; edino zunanje delo, zapovedano in izvršeno, jim je bila svetost. Od ljudstva se sicer niso ločili ne v veri, ne v službi božji. Vendar pa so ljudstvo kot nevedno prezirali. Ker ljudje niso postave tako poznali in držali kakor oni, zato so jih imeli za nečiste in niso hoteli z njimi občevati. Kljub temu so imeli med ljudstvom največji vpliv in največjo veljavo. Kar so farizeji določili, se je moralo držati. Služba božja, molitve in žrtve so se vršile prav po njihovi volji. Ljudstvo jim je vse verjelo, pa naj bi tudi zoper velikega duhovna ali kralja kaj govorili. Ni čuda, da niso mogli Gospoda, ki je nastopal kot Mesija popolnoma v drugem, njim nasprotnem duhu.

3. Pričakovanje Mesija.

Ena glavnih nalog judovskega ljudstva je bila, da sredi narodov, ki so odpadli od Boga, ohrani upanje v prihodnjega Mesija. Jasno in točno sliko o njem so podali preroki; popolnoma drugačno sliko so pa podajali pismarji in Farizeji.

Mesija po prerokih.

Preroki so jasno povedali, da bo Mesija iz rodu Davidovega. Že Davidu je Bog obljubil „kraljestvo, ki bo trajalo vekomaj". (II. Kralj. 7, 11—16.) Tudi po njegovi smrti in še potem, ko je moč njegovih potomcev propadala, so preroki govorili, „da bo David, Davidov sin, potomec iz Davidove hiše vladal nad Izraelom vekomaj." (Eceh. 34, 23. 24.; 37, 21—28.; Jer. 23, 5. 6.; Amos 9, 11.)

Pa ne samo Izraelce, ampak tudi poganske rodove bo podedoval ta sin Davidov, ki ga bo Bog za večnega kralja postavil na Sionu, na sveti gori. (Jer. 31, 31—34.; Mih. 3.) Zvezo, sklenjeno z judovskim ljudstvom, bo razdrl in sklenil novo za novo mesijansko kraljestvo, v katerem bo vladal od morja do morja do kraja zemlje; in vsi kralji ga bodo molili, vsa ljudstva mu bodo služila, in v njem bodo blagoslovljeni vsi rodovi na zemlji. (Iz. 11—16.; 2, 2—4.; Mih. 4, 1—3.; Ps. 71.)

Kot sin Davidov se opisuje Mesija slaven, veličasten kralj vseobsegajočega kraljestva. Slika se pa tudi kot božji hlapec, ki bo zavoljo grehov ljudi namesto njih trpel in umrl in si po tem potu pridobil mesijansko gospodstvo in veličastvo. Ta stran mesijevega življenja se opisuje posebno v psalmih o možu bolečin (Ps. 21. in 68.), in v Izaijevih spevih o božjem hlapcu. (Iz. 42, 1—16.; 49, 1—9. in dr.)

Kot božji hlapec bo učitelj, prerok, čudodelnik in zares zveličar; vendar ga bodo prezirali in preganjali, da bo mož bolečin in bo „svoj hrbet dal njim, ki ga bodo bili in svoja lica njim, ki mu bodo brado pulili; svojega obličja ne bo odvrnil od njih, ki ga bodo zasramovali in pljuvali." (Iz. 53, 3.; 50, 6.) „Naše bolečine nosi in naše bolezni je nase vzel ... on je ranjen radi naših grehov in strt zavoljo naših hudobij ... z njegovimi ranami smo mi ozdravljeni." (Iz. 53, 5.) „Po njem se bodo obrnili h Gospodu vsi kraji zemlje in z molitvami se bodo Gospodu klanjali vsi rodovi narodov." (Ps. 21 in 28.) „Umorjeni hlapec božji bo vstal v novo življenje in bo na desni Božji nasičen veselja in blaženosti." (Ps. 15, 10.)

In iz nebes bo pa zopet prišel na dan sodbe kot sin človekov na oblakih neba, da za vekomaj prevzame oblast nad mesijanskim kraljestvom, ki ga je utemeljil in si ga s trpljenjem, smrtjo in vstajenjem pridobil kot dediščino. (Dan. 7, 9. 10.)

Mesija se naznanja kot Bog v človeški podobi; nadene se mu ime: „Bog z nami". (Iz. 8, 10.) Da, imenuje se kar naravnost Bog, Sin Božji. Psalmist imenuje Mesija, ki si ga je Bog odbral in

mazilil, naravnost Sinu Božjega: „Gospod (V hebrejskem je beseda „Jahve", ki pomenja Boga) mi je rekel: moj Sin si ti, danes sem te rodil." Kot sin je vendar Mesija iste narave z Očetom, z Bogom. Še bolj natanko se bere pri preroku Izaiju, da bo Mesija res Bog (Iz. 9, 2., 6., 7.): „Ljudstvo, ki je po temi hodilo, je ugledalo veliko luč ... zakaj dete nam je rojeno in sin nam je dan in na njegovem ramenu je glavarstvo in imenuje se Prečudni, Svetovavec, Bog, Močni, Oče prihodnjega veka, Poglavar miru. Njegovo kraljestvo se bo razširjalo in miru ne bo konec; na Davidovem sedežu bo sedel, da ga utrjuje in podpira s pravično sodbo od sedaj na vekomaj; gorečnost Gospoda vojnih trum bo to storila."

Božje kraljestvo na zemlji je bila duša vsega upanja za prihodnost: Bog bo kot neomejeni kralj izvrševal svoje gospodstvo, svojo oblast in svoje pravice; ljudstva pa mu jih bodo priznavala in mu služila. To je božje kraljestvo, to je nebeško kraljestvo, kraljestvo, ki prihaja iz nebes in je nebesom popolnoma podvrženo. Kot trpeči hlapec božji bo Mesija to kraljestvo ustanovil; kot Sin Davidov bo na čelu tega kraljestva; kot Sin človekov bo prišel v slavi, da ga sodi. Ker je Mesija „Bog z nami", bo kraljestvo njegovo v resnici božje kraljestvo.

V tem kraljestvu bi uživalo izvoljeno judovsko ljudstvo tudi zemeljsko blagostanje in bi bilo tudi politično nekako na čelu narodov. Dotične obljube se ne morejo razlagati edino v duhovnem pomenu. Da, ko bi bilo ljudstvo Bogu zvesto ostalo, bi bilo prijelo kot privesek duhovnih dobrot in blaginj mesijanskega kraljestva tudi časni in narodni blagoslov.

To je prava slika obljubljenega Mesija in njegovega kraljestva. Toda judovski pismouki so to sliko popolnoma izkvarili in so kazali ljudstvu Mesija v drugačni podobi.

Mesija po nauku pismoukov in farizejev.

Kakšnega Mesija so torej pričakovali pismarji in farizeji?

Po babilonskem suženjstvu so se Judje z vso vnemo oklenili postave; knjig prerokov niso več uvaževali; ne, postava jim je bila celotno verstvo, vse razodetje božje. Postava — tako so govorlli — je večna, ostala bo vekomaj, vse drugo bo minilo. V postavi, v njenem dobesednem izpolnjevanju je odrešenje in sicer popolno odrešenje.

Mesijanstvo so si mislili tako-le: Adam je grešil. Da popravi greh, je Bog na Sinaju judovski rod snubil in mu ponudil zvezo medsebojne ljubezni; judovski rod je snubitev sprejel, ko je sprejel postavo

in se je s tem izvršila kakor zaroka z nebeškim ženinom. Judje so od Boga odpadli in sveto zaročno zvezo z Bogom strgali, ko so si napravili zlato tele in ga po božje častili. Po tej nezvestobi je Judom naloga, s točnim izpolnjevanjem postave, vsake njene črke in pičice, nezvestobo zopet popraviti. O notranjem opravičevanju, o spokornem zadoščevanju za greh, o spravi z Bogom ni govora; odrešenje je edino v popolni zvestobi do postave.

Tako odrešenje pa ni delo in naloga Mesijeva, ampak osebno delo vsakega človeka in skupnega naroda. Popolnoma pravičen je tisti, čigar posamezna dela se natanko ujemajo s postavo in ki vse določbe dodane postavi do pičice izpolnjuje; deloma pravičen pa je, pri katerem je vsaj večina opravil, kakor postava veleva. Ko bodo vsi Judje in skupen narod vso postavo do črkice izpolnjevali in se bo prav vse življenje ujemalo s postavo, pride za plačo Mesija.

Toda poprej pa pride čas popolne brezpostavnosti, vsesplošne zmešnjave. V tem času nastopi Elija, ki uveljavi postavo za vse ljudstvo in v vsem ljudstvu, ljudstvo opraviči in posveti ter pripravi za Mesija. Ko bo postava tako splošno uveljavljena, pride Mesija kot zasluženo plačilo za to zvestobo, ne pa kot milost ali za odrešenje.

Mesija bo imel nalogo, zvestobo do postave z besedo in zgledom še bolj dvigniti in utrditi za vekomaj; kot dovršen pismouk bo ljudstvu postavo razlagal in bo sam vse njeno breme nase vzel. Mesija bo torej velik učitelj za ljudstvo.

Kdor bi se izdal za Mesija, pa bi oznanjeval notranje poboljšanje in bi postavi zvesto vdanemu ljudstvu, ali celo njihovim prvakom, farizejem in pismoukom očital greh in zadolženje, bi bil kriv Mesija; ko bi zahteval versko prenavljanje ljudstva ali oznanjeval vero, ki bi šla nad Mojzesovo postavo, ta bi bil izdajavec, odpadnik, preklinjevavec Boga; ko bi le črkico postave zavrgel ali celo prestopil, ko bi v soboto ozdravljal, z grešniki občeval, umivanja opuščal, ne more biti od Boga, ampak od Belcebuba. Pravi Mesija more biti le oni, ki bi še bolj natančno ko farizeji izpolnjeval vso postavo, vse dodatke, vse tudi najbolj neznatne malenkosti.

V čem bi torej bilo po judovskih mislih odrešilno delo Mesijevo? V tem, da prinese postavi zvestim Judom kot plačo mesijansko kraljestvo in iznova utemelji ono kraljestvo, ki je na Sinaju že prišlo iz nebes, a so ga Judje z malikovanjem teleta zapravili.

Na Sinaju namreč je prišlo na zemljo nebeško kraljestvo. V tem kraljestvu je Bog vladar; priznati drugega vladarja, bi se reklo zatajiti

Boga in vero. Bog se je priselil med svoje ljudstvo, on je bil njegov edini kralj in najvišji Gospod; njegovo kraljevanje je Judom zagotovilo moč in vlado nad vsemi poganskimi narodi, ki jim bodo podjarmljeni služili; vrnile so se rajske razmere, ki bi ostale, dokler ne preide zemlja v nebesa, časnost v večnost.

Tako so mislili prvo kraljestvo na Sinaju in to naj bi Mesija obnovil, to je njegova naloga. Prišel pa bo Mesija prvi dan, ko bo ljudstvo vso postavo do pičice zvesto držalo, potrl bo sovražnike Izraela, prisilil vse, da priznajo postavo in bo utemeljil mesijansko vlado, mesijansko kraljestvo. V tem kraljestvu bo Jeruzalem glavno mesto; strto bo rimsko cesarstvo, ki je nastalo edino le zavoljo grehov judovskega ljudstva. Pogani zunaj rimskega cesarstva bodo podvrženi Mesiju, ter bodo njemu in pobožnim Izraelcem morali davke plačevati. Kot kralj, ki srečo deli, se bo Mesija razodel samo otrokom Abrahamovim in samo v obljubljeni deželi; zato se bodo nazaj domov vrnili vsi Judje, ki sedaj žive med pogani.

Po naukih pismoukov in farizejev je torej Mesija judovskonarodni junak. V tem smislu piše judovski modrijan Philo (umrl l. 60 po Kristusu), da se bo Mesija vojskoval zoper sovražnike postave in postavi zvestega ljudstva, da bo to ljudstvo zmagalo in gospodovalo in v novem kraljestvu živelo v obilnosti, v bogastvu, v slavi in telesni moči. In ta Mesija je samo človek, nič več; on ni večen, ni poprej živel, on nima nič božanskega na sebi.

Omenimo še misli nekaterih maloštevilnih judovskih učiteljev, ki so radi prežalostnih razmer judovskega ljudstva obupali, da bi Mesija sedaj na svet prišel in ustanovil judovsko mesijansko kraljestvo nad vsemi narodi. Ti so se oklenili besede Danielove, da bo ob koncu sveta prišel Sin človekov in ustanovil v večnosti kraljestvo božje; najpoprej se mora uničiti sedanji tek sveta, potem nastane nadzemeljsko večno kraljestvo.

Splošno pričakovanje Mesija.

Ravno o Gospodovem času so vsi Judje pričakovali, da pride Mesija. Saj je bilo Judom odvzeto kraljevo žezlo, odvzeti domači vladarji, saj je bilo ljudstvo tlačeno in so ga trle poganske oblasti, saj se je približeval konec Danielovih letnih tednov: Mesija mora priti, Rimljane streti in Judom dati moč nad vsemi narodi. To pričakovanje je bilo med Judi splošno, kar dokazuje tudi nastop raznih krivih Mesijev ravno v tem času.

Pa tudi med pogani se je kazalo ob tem času neko splošno pričakovanje, da se približujejo izredni dogodki od izhoda in ravno iz Judeje. Mnogi pogani so obupovali, ker je bil kljub zunanjemu sijaju rimskega cesarstva in splošne omike verski in nravni propad grozen. Zastonj so se najboljši od njih prizadevali, da bi sebe in ljudstvo zopet izkopali iz brezna, kamor so padli. Vedno bolj se je razširjevalo prepričanje, da ni pomoči, da ni rešitve, razen od zgoraj, od Boga. Mnogi so se približevali judovstvu, hodili v Jeruzalem častit enega Boga. Pesnik Virgil piše o starem prerokovanju, da se je približal zadnji vek, ko bo iz nebes prišel Sin božji, pripeljal zopet zlati vek in uničil kačo. Svetonij piše, kako odmeva po vsem iztoku stanovitno mnenje, da po sklepu usode pride iz Judeje gospodstvo celega sveta. In Tacit trdi, da so mnogi prepričani, kako je v starih duhovniških knjigah zapisano, da se v tem času iztok okrepi, da se bodo Judje dvignili in si osvojili gospodstvo nad vsem svetom. Naj imajo ta izpričevanja svoj izvor kjerkoli, vendarle dokazujejo splošno napeto pričakovanje, da se približuje prevrat na bolje po Odrešeniku, ki ga bo Bog poslal.

Med Judi torej in med poganskimi narodi je bilo vse pripravljeno na Odrešenika; napočila je ona dopolnjenost, ona dovršitev časa, v katerem naj bi se prijavil On, „na katerega čakajo in po katerem hrepene vsi narodi“. (Mojz. 49, 10.; Ag. 2, 8.)

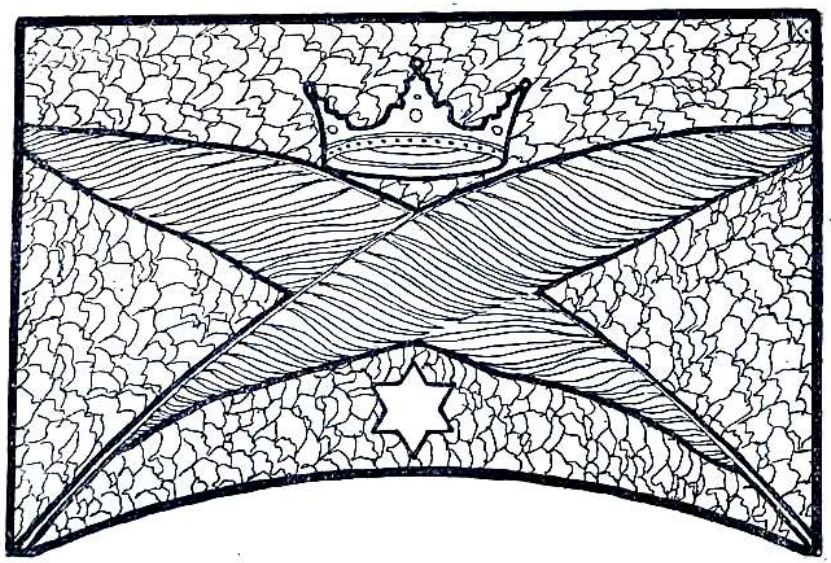

Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodu. *(Luk. 3, 4.)*

Drugo poglavje.

Ob Jordanu nastopa nov prerok, ki oznanja, da je mesijansko kraljestvo blizu.

Luk. 1, 5—25.; 1, 39—80.; 3, 1—22.; Mark. 1. 1—11.; Mat. 3, 1—17.

4. Prerok ob Jordanu.

Luk. 3, 1.—6.; Mark. 1, 1.—6.; Mat. 3, 1.—6.

Ravno v tem času, ko je ves poganski svet obupan in potrt pričakoval nenavadnih dogodkov od vzhoda, ko so Judje zdihovali pod kruto roko rimskih oskrbnikov in vladarjev iz krvoločne Herodove družine, zadoni na obrežju Jordana blizu mrtvega morja nenavaden, mogočen glas: „Spokorite se, zakaj približalo se je božje kraljestvo.“ (Mat. 3, 2.)

Ta nenavaden, toda silno zaželjen glas pretrese srca vseh. Trumoma zapuščajo dom in hite k Jordanu ne le iz bližnje okolice, ampak

tudi iz Jeruzalema, iz vse Judeje in naposled celo iz Galileje. In kaj vidijo tam?

Vidijo resnega moža. Njegovo življenje je strogo. Oblačilo mu je nenavadno, namreč trdo, hrapavo iz dlake od kamel. Prepasan je s pasom od usnja. Živež so mu kobilice in divji med; pijača mu je edino le voda. (Mat. 3, 4.; Mark. 1. 6.)

Zato pa tudi njegova beseda zadene in pretresa srca mnogih in raznovrstnih poslušavcev. Nič se jim ne prilizuje. K pokori kliče, ker le spokorno srce, katero obžaluje grehe in se hoče temeljito poboljšati, se hoče odločno k Bogu obrniti, le tako srce je pripravno, da se sprejme v božje kraljestvo, ki je že prav blizu.

Pa še nekaj zahteva resni prerok kot pripravo na bližajoče se božje kraljestvo. Kot zunanje znamenje v resnici spokornega srca zahteva krst. (Luk. 3, 3.; Mark. 1, 4.) Kdor ima zares pravo voljo in hrepeni udeležiti se milosti in dobrot božjega kraljestva, naj to pokaže očitno, naj se da krstiti in naj se s tem zaveže za pravo bogoljubno življenje. Kdor se noče dati krstiti, ali nima spokornega srca, ali pa za božje kraljestvo ne mara.

In Judje? Ali bodo preroka poslušali in sprejeli njegov krst? Premnogi ga poslušajo. (Mark. 1, 5.; Mat. 3, 5.) Res njegove besede so nenavadne. Učitelji ljudstva niso nikoli govorili o pokori, ampak le o postavi in starih izročilih dodanih v varstvo postave. Tudi niso govorili o kaki pripravi za mesijansko kraljestvo; saj so otroci Abrahamovi, to zadostuje; kot taki imajo pravico do tega kraljestva. In sedaj, ta novi nauk novega preroka!

Premnogi ga poslušajo, ne morejo se ustaviti. Saj poznajo preroka, da mu je ime Janez, da je sin duhovna Caharije in njegove žene Elizabete; spominjajo se nenavadnih dogodkov, ki so se vršili v hiši Caharijevi pred 30 leti, ko je Janez prišel na svet, in se je o njih govorilo po vsej Judeji. Vzbujajo se jim v spominu tudi čudni dogodki v Betlehemu, pol leta pozneje. Takrat namreč, ko se je pripovedovalo, da so angeli pastirjem napovedali prihod Mesija in je krvoločni Herod toliko otročičev pomoril.

Vse to je ljudem srca čudno vzbujalo, in prevzeti od tega so se izpovedavali svojih grehov in se dajali od Janeza krstiti v reki Jordan. Glas prerokov v puščavi ni bil zastonj; ljudstvo je v srcih pripravljalo pot Mesiju; po vsej Judeji je začelo vreti in kipeti, pričakovanje je doseglo svoj vrhunec.

Kdo pa je ta resni, nenavadni prerok v puščavi?

5. Krstnikova mladost.

Luk. 1, 5—25.; 1, 39—80.

Starši Janezovi.

V judovskem gorovju na zahodni strani od Jeruzalema v ljubki, zeleni in cvetoči dolinici sta ob času krutega Heroda Velikega živela Caharija in njegova žena Elizabeta.[1] (Luk. 1, 5.—7.)

Caharija je bil duhovnik; tudi žena Elizabeta je bila iz duhovniške rodovine. Bila sta prav pobožna, pravična pred Bogom, natanko sta izpolnjevala vse zapovedi in postave, kar nič se jima ni moglo očitati.

Razjedala jima je pa srca tiha žalost: otrok nista imela. Po svojih otrocih in vnukih so starši upali biti zvezani z obljubljenim Mesijem. Po tej zvezi bi se udeležili dobrot Mesijevega prihoda. Kdor ni imel otrok, se mu je zdelo, da je pretrgana zveza z Mesijem in da ne bo mogel dobiti njegovega blagoslova. Tako je sodilo judovsko ljudstvo, in zato žalost v družini brez otrok.

O kako pobožno sta Caharija in Elizabeta molila za ta družinski blagoslov, toda nista bila uslišana. Že sta se postarala, zgubila sta upanje dobiti otrok; vendar sta bridko žalost in sramoto pred ljudmi nosila mirno Bogu vdano; za otroka pa nista več prosila; že zavoljo starosti sta obupala, da bi bilo to mogoče.

Pač pa nista prenehala moliti prav goreče, naj se Bog usmili teptanega ljudstva in naj kmalu pošlje obljubljenega Mesija. Z vsem narodom sta bila živo prepričana, da mora prav kmalu priti.

Janez napovedan Cahariju.

Ker je bil Caharija duhovnik, je moral večkrat v Jeruzalem opravljat božjo službo. (Luk. 1, 8.—25.) Zadela ga je dolžnost vsak štiriindvajseti teden. Bilo je namreč že od časov Davidovih 24 vrst duhovnikov; služile so v templju zapored vsaka teden dni. Najbolj srečen je bil duhovnik, ki je smel iz dvorišča za duhovnike stopiti v tempelj in tam na altarju Bogu zažgati kadilni dar. To se je zgodilo vsak dan zjutraj in zvečer. Ker je bilo v vsaki vrsti dosti duhovnikov, so po žrebu določevali duhovnika, ki naj opravi to daritev.

Ko se je Caharija že močno postaral, kaki dve leti pred smrtjo Herodovo, so zopet duhovniki njegove vrste, ki se je imenovala

[1] Kraj se sedaj imenuje Sv. Janez v gorovju ali Ajn-Karim; od Jeruzalema je le 7·5 kilometra oddaljen. Sedaj je lepa vas in ima 1650 prebivavcev; katoličanov okoli 250, razkolnikov 200, drugi so mohamedanci.

Abijeva, morali v tempelj opravljat božjo službo. Kako se stari Caharija razveseli, ko med tednom zadene žreb njega, da naj gre notri v tempelj kadilo zažigat!

Vstopi v tempelj poln božjega strahu. Pregoreče moli in zdihuje po Mesiju. Ko pripravlja kadilni dar, se zasveti na desni altarja in pred starčkom stoji veličasten angel Gospodov.

Caharija ostrmi, ko ga zagleda in strah ga obide. Angel mu pa reče: „Ne boj se Caharija, zakaj tvoja prošnja je uslišana. Tvoja žena Elizabeta ti porodi sina, ki ga imenuj Janez. Radoval se boš in veselil in mnogo jih bo veselih njegovega rojstva, ker bo velik pred Gospodom."

Po teh besedah Caharija še bolj strmi. Molil je za prihod Mesija, angel pa mu oznani neverjetno novico, da dobi sina, ki bo veselje mnogih in velik pred Bogom. Caharija kar ne more verjeti. Toda angel govori dalje in razlaga lastnosti, zavoljo katerih bo njegov sin velik pred Bogom.

Ta sin bo strogo živel; vina in opojnih pijač ne bo pil; že v maternem telesu pred rojstvom bo poln svetega Duha; da, on bo prerokovani poslanec Mesijev, prišel bo pred njim v duhu in moči Elijevi in bo mnogo Izraelovih otrok k njemu izpreobrnil, da bodo pripravljeni sprejeti ga in storiti, kar bo zahteval.

Caharija sedaj natanko ve, da Mesija pride kmalu, on sam pa dobi sina, ki bo Mesiju pripravljal pot, kakor je Bog napovedal že pred 400 leti. Toda Caharija ne more verjeti, da bosta on starec in stara Elizabeta dobila sina. Dvomi in pravi angelu: „Po čem naj spoznam to? Jaz sem namreč star in moja žena že priletna."

Ta dvom ni bil opravičen. Saj je bil Caharija prepričan, da mu govori angel, ki mu ga je poslal sam Bog. Kaj bo sedaj? Čujte dobroto božjo! Angel mirno in resno odgovori: „Jaz sem Gabriel, ki stojim pred Bogom in sem poslan k tebi, da ti to povem. Znamenje zahtevaš, ker o mojih besedah dvomiš! Čuj torej: nem boš in ne boš mogel govoriti do dne, ko se to izpolni." Angel izgovori in izgine. Caharija pa čuti, da ne more govoriti. Kako mu bije srce! Sedaj ga prešinja nepopisno veselje, koj potem pa ga stiska globoka žalost; sedaj nadvlada veselje in srce se mu širi, oči mu žare; takoj potem nadvlada žalost, srce se mu stiska, oči mu rose.

Darovanje je neobično dolgo trajalo. Ljudstvo čaka v vnanjem dvorišču. Ker starega Caharija dolgo ni, postaja nemirno, boječ se, da se je starčku kaj hudega pripetilo. In Caharija pride; toda glej, kako

je razvnet, nekako preplašen, globoko sope, z rokami daje znamenja in o čudo! govoriti ne more. Kaj je to? Ljudstvo ugiba, toda uganiti ne more. Le toliko se vsem dozdeva, da je stari Caharija nekaj posebnega, nenavadnega doživel v templju.

Kljub temu dogodku Caharija ostane v templju do konca tedna, dokler ga je vezala dolžnost. Ob koncu tedna se vrne domov. Elizabeta se preplaši, ko se mož vrne iz Jeruzalema, pa ne more govoriti. Kaj se je zgodilo? Prav verjetno je, da je Caharija Elizabeti preznameniti dogodek odkril in sicer pismeno. Ko Elizabeta izve za skrivnost, napolni njeno srce neizrekljiva radost, a tudi hvaležnost do usmiljenega Boga. Kmalu začuti, da jo je Bog blagoslovil in da je postala mati. Radostno vzklikne: „Tako mi je storil Gospod v dnevih, ko se je ozrl name in mi odvzel sramoto pri ljudeh."

Ko se Elizabeta čuti mater, želi bolj zase živeti, da more nemotena premišljevati božje dobrote, Boga zanje hvaliti in s pobožnim življenjem posvečevati otroka, ki ga že nosi pod svojim srcem. V samoto je gnalo tudi Caharija, da se zbere, umiri in Bogu vdan svojo kazen trpi, pa da ga ne nadleguje svet, ker je bil nem.

Mesto je bilo sredi krasnih vinogradov. Koj zraven mesta sta tudi Caharija in Elizabeta imela vinograd. V vinogradu so bili obsežni stolpi, kjer so ob času hude vročine posamezne družine prebivale noč in dan. V tako stanovanje odideta tudi Caharija in Elizabeta, odstranita se od sosedov in se v samotnem stanovanju prikrivata pet mesecev.

Obisk iz Nazareta.

V tej samoti mirno živita. Nepopisna sreča jima sladi ta mir. Njun sin bo pot pripravljal Mesiju, torej se mora tudi Mesija kmalu roditi. Katera Devica judovskega rodu bo njegova mati, kakor je napovedal Bog po preroku Izaiju: „Devica bo spočela in kot devica bo rodila sinu, čigar ime bo Emanuel, to je Bog z nami?" Tako sta večkrat pobožno premišljevala.

Že je minilo pet mesecev, odkar sta v samoti in v miru. Kar se priglasi nenavaden obisk. (Luk. 3, 39.—56.) Iz Galileje, iz oddaljenega Nazareta prihiti njuna sorodnica Marija. Pot iz Nazareta do sv. Janeza v gorovju ali Ajn-Karima znaša okoli 130 kilometrov, torej najmanj 4 dni hoda. Kako se začudita, da Marija ve za njuno skrivnost in Elizabeti presrčno čestita. Toda, kaj je to? Ko zasliši Elizabeta Marijin pozdrav, zaraja dete v njenem telesu in Elizabeta sama hipoma razsvetljena po svetem Duhu v tej luči spozna skrivnost Marijino, spozna,

da njena sorodnica Marija nosi pod srcem samega Mesija, Boga in Odrešenika. Vsa iznenadena in v nebeškem veselju vznesena zakliče na glas:

„Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa! In od kod meni ta čast in sreča, da k meni pride mati mojega Gospoda?“[1] „Glej namreč, ko je prišel glas tvojega pozdrava v moja ušesa, je od veselja zarajalo dete v mojem telesu. Blagor tebi, ki si verovala, da se bo dopolnilo, kar ti je povedano od Boga.“

Marija svoje svete skrivnosti še ni povedala nobeni živi duši. Celo Jožef, njen mož, nič o tem ne ve. In Elizabeta za njo ve, ter začne pozdrav prav z istimi besedami, s katerimi je angel, poslan k njej, pozdrav končal. Sam Bog poseza vmes in plačuje trdno vero sebi zvesto vdanih duš. Zato pa Mariji prekipi vsa duša od neizrečene radosti in hvaležnosti in zapoje svoj prekrasni „Magnifikat“, to je „Poveličuj“.[2]

V tej pesmi oznanja najpoprej neizmerne milosti, ki jih je Bog izkazal njej, ki je živela tako v zatišju, vsem nepoznana, nizkega stanu. „Duša moja poveličuje Gospoda,“ pravi, „in duh moj se raduje v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle.“

In koj nadaljuje: „Zakaj glej, odslej me bodo blagrovali vsi rodovi, ker mi je storil velike reči On, ki je mogočen in ki je sveto njegovo ime; in njegovo usmiljenje traja od roda do roda tistim, kateri se ga boje.“

Kaj praviš, o Devica! Vsi rodovi na zemlji te bodo blagrovali? Ti tako govoriš, ki si nepoznana, v tem pozabljenem kraju, ko pokriva svet poganska tema? Kako se bo zgodilo, od kod to veš? Ves svet nam dokazuje, da se je Marijino prerokovanje do pičice izpolnilo, in ni torej govorila sama, po njej je govoril sv. Duh.

Po teh besedah poveličuje še božjo modrost, ki ponižuje mogočne, povzdiguje pa slabotne in hvali Boga, da je sedaj izpolnil obljube o Mesiju, kakor jih je dal Abrahamu in njegovemu zarodu.

Po tem presvetem obisku se Caharija z ženo in sorodnico Marijo preseli nazaj v mestno hišo med ljudi. Elizabeta se ne more več prikrivati. Marija ostane pri njej nekako tri mesece in se vrne na svoj dom skoraj gotovo nekoliko poprej, preden je za Elizabeto prišel dan poroda.

[1] Hebrejska beseda za „gospod“ pomeni toliko kakor Bog.

[2] Na tem kraju je sedaj lepa cerkvica; prva cerkev pa v spomin Marijinega obiska je na tem kraju stala že v 4. stoletju: že takrat je nepretrgano ustno izročilo ravno na ta kraj kazalo, kakor na kraj, na katerem so se dogodili omenjeni čudeži in se je prvič iz Marijinih ust oglasila Visoka pesem „Magnifikat“.

Janezovo rojstvo.

Elizabeti se kmalu po Marijinem odhodu dopolni čas in rodi sina. (Luk. 1, 57.—79.) Kako vesela ura za Caharija in za presrečno mater Elizabeto! Sosedje in sorodniki slišijo, da je Gospod izkazal Elizabeti veliko usmiljenje, in se z njo ter zavoljo nje prav iz srca radujejo.

Mine teden dni po porodu. Osmi dan so morali po postavi vsakega fantka obrezati. Pri tej slovesnosti je dete dobilo ime. Z obrezovanjem se je otrok sprejel v odbrano ljudstvo, je postal sin Abrahamov in dobil pravico do mesijanskih blagrov. Tega dne so se k obredu v hiši staršev zbirali sorodniki, sosedje in prijatelji in je bil ta dan vesel in nepozaben.

Osmi dan torej je bilo treba dete obrezati. Tega dne se zbere v Caharijevi hiši mnogo sosedov, sorodnikov in prijateljev. Začne se razgovor za ime. Vsi pravijo, naj ima očetovo ime, naj se imenuje Caharija. Toda Elizabeta, kateri edini je bila skrivnost znana, temu ugovarja in pravi: „Tega ne, ampak Janez naj se imenuje!“

Navzoči se čudijo in trdijo: „Saj ni nikogar v tvojem sorodstvu, ki bi se tako imenoval.“ Da bi bilo pregovarjanju konec, namignejo nememu očetu, naj bi dal kako znamenje, iz katerega bi se vedelo, kaj želi on kot oče, ki ima pravzaprav pravico dati otroku ime.

Caharija pa si z znaki veli dati tablico in zapiše to-le: „Janez je njegovo ime.“ Vsi se začudijo, ko čitajo Caharijevo željo. Toda še bolj ostrme, ko se pri tej priči odpro usta Caharijeva, izpregovori njegov jezik in začne Caharija, napolnjen s svetim Duhom, na ves glas hvaliti Boga, ker je po njegovi milosti napočil mesijanski čas. Kakor je pred malo meseci zapela prelep slavospev Marija iz Nazareta, tako sličen preglobok slavospev prikipi sedaj iz ganjenega srca presrečnega Caharija.

Najpoprej slavi Caharija Boga, ki je v hiši Davidovi — saj je Caharija vedel, da je Mesija že spočet v Devici Mariji, — vzbudil onega mogočnega Zveličarja, kakor ga je s prisego obljubil Abrahamu in so ga naznanjali preroki Gospodovi. Zraven opisuje svetu nalogo obljubljenega Zveličarja govoreč: „Prinesel bo rešitev od sovražnikov in iz roke vseh, ki črte Izrael, da rešeni Bogu služimo brez strahu v svetosti in pravičnosti pred njim vse dni.“

Caharija poučen iz velikih knjig, po angelu in po Mariji, prav dobro ve, zakaj pride Mesija na svet: da zatre Bogu sovražne moči in more ljudstvo služiti Bogu v svetosti in pravičnosti. Kraljestvo Mesija je duhovno kraljestvo, ne pa svetno, narodno, samo politično

gospodstvo Judov nad drugimi rodovi sveta. V tem kraljestvu se bo v vsej notranji svetosti Bogu služilo. Ne bo pa kraljestvo v tem, da bi se brez obnovitve srca, brez notranje pravičnosti izpolnjevala do pičice le beseda postave s farizejskimi pritiklinami in bi veljala edino le zunanja dela po zahtevi postave.

Caharija torej gleda v duhu to sveto mesijansko kraljestvo. Ozre se na malega sina, ki ima po zagotovilu angela v templju preimenitno in presveto nalogo, da bo temu Mesiju pripravljal pot, pripravljal ljudi. On je torej oni po preroku Malahiju obetani poslanec, za katerem Mesija koj pride. Zato Cahariju srce še bolj vzkipi veselja in hvaležnosti. Sina kar naravnost nagovori in vpričo zbranih opeva njegovo nalogo rekoč:

„In ti, deček, se boš imenoval prerok Najvišjega; pojdeš namreč pred obličjem Gospodovim pripravljat njegova pota, dati spoznanje njegovemu ljudstvu, da bodo mogli dobiti odpuščenje grehov po prisrčnem usmiljenju našega Boga, ki nam je poslal Mesija, Odrešenika, da razsvetli nje, ki sede v temi in smrtni senci in vodi naše noge na pot miru.“[1]

Mesija bo torej prišel za vse ljudi, ki sede v tminah in sencah nevednosti in malikovanja, ne pa samo za judovsko ljudstvo in njegov zunanji sijaj, kakor so zmotno učili farizeji in pismouki.

Ne moremo si predstaviti čustev in misli vseh navzočih, ko se nememu Cahariju razveže jezik in slavi mesijanske čase, ki so že tukaj, in opisuje od Boga dano nalogo dečka, kateremu se je ravnokar dalo ime Janez. Caharija pa slika tudi z živo besedo dogodke v Jeruzalemu, pri daritvi v templju, ko se mu je prikazal angel iz nebes. Ni čuda, da se loti svet strah vseh sosedov in pričujočih in da se vse te reči bliskoma raznesejo po vsem judovskem pogorju; ni čuda, da si vsi, ki to slišijo, vzamejo k srcu rekoč: „Kaj bo neki iz tega deteta? Zakaj Gospodova roka je bila z njim.“

Janezova mladost.

O mladostnem življenju do nastopa ob Jordanu o Janezu vemo samo to, da je rastel in se krepil v duhu in je bil v puščavah do dne ko se je prikazal Izraelu. (Luk. 1, 80.)

[1] Na mestu hiše Caharijeve, v kateri se je v tako svetih besedah zapela hvala Bogu in slava Mesiju, je sedaj cerkev s frančiškanskim samostanom. Iz cerkvene ladje se gre po nekolikih stopnjicah k altarju na kraj rojstva Janezovega. Prva cerkev je bila na tem kraju že v petem stoletju.

Janez je torej rastel in se krepil v duhu. Oče in mati sta ga, zavedajoča se njegovega nebeškega poklica, skrbno vzgojevala. Vemo, da takrat še ni bilo ljudskih šol, pač pa so bili čez in čez po deželi pismouki za odrastle in za one mladeniče, ki so se, želeč postavo še bolj natanko spoznavati, teh učiteljev tesneje oklenili. Večinoma so pa očetje, ki so bili vsi v postavi dobro poučeni, svoje otroke sami poučevali.

Janez ni potreboval tujega učenika, nikamor se ni hodil učit. Saj mu je oče duhovnik, torej posebno dobro poučen in izšolan, in sicer ne pri farizejih in pismoukih, ampak kar naravnost iz svetih knjig. Tako nam izpričuje vzvišena njegova pesem, sestavljena popolnoma v duhu in skoraj z besedami slavnih prerokov. Oče sam Janeza dobro poučuje pisati, čitati in globoko spoznavati vse svete knjige judovske. Zares, Janez napreduje telesno, pa se tudi v duhu krepi, zajemajoč dušne hrane iz svetih knjig.

Oče Caharija mu pripoveduje o dogodkih v templju in doma o njegovem rojstvu. Janez torej dobro ve, zakaj ga je Bog odločil. Ve, da bo pripravljal pot Mesiju, ki je že na svetu in kot sin sorodnice Marije živi v Nazaretu. Zato pa živi Janez koj od mladih let resno in strogo.

Janez v puščavah.

Janez ne ostane dolgo v očetovi hiši. Kmalu gre v puščavo. Na Jutrovem se imenuje puščava ne le kraj peščen brez življenja in rastlinstva, ampak vsak samoten, če tudi obrastel kraj. Prva puščava ni bila daleč od rojstne hiše; bila je le 4 kilometre oddaljena. Od rojstnega kraja namreč se razteza na zahod ozka dolinica med strminami na obeh straneh. Namaka jo majhen potočič. Na južni strani, precej visoko nad to dolinico, je votlina, zraven nje bister studenec.[1] Tukaj blizu doma živi, moli in čita svete knjige Janez koj v prvi mladosti. Od doma dobiva potrebno pomoč in zaželjen pouk. Ves kraj je rodoviten in travnat; zato je bilo dosti kobilic, kakor so jih siromaki lovili, jedli kuhane, pečene ali posušene in drobno stolčene. S takimi kobilicami se je hranil tudi Janez; poleg tega pa z medom divjih čebel.

Ne vemo, kako dolgo se je Janez mudil v tej puščavi. Skoraj gotovo do smrti svojih pobožnih staršev. Starše je zgubil že v mladosti; saj sta bila oče in mati močno postarana že v času, ko je on

[1] V 12. veku je na tem kraju še stala cerkvica s samostanom v spomin Janezove prve puščave. Poprej se pa te puščave ne spominja noben pisatelj. Pač pa je bil v spodnji cerkvi obiskanja že pred tem časom kamen iz Janezove samote v spomin na njegovo skrito življenje. Ta kraj je sedaj lastnina katoliškega patriarha v Jeruzalemu.

na svet prišel. Po smrti je šel v drugo še večjo puščavo, morda v judejsko puščavo na jugu in na vzhodu od Jeruzalema ob zahodnem obrežju Mrtvega morja. V tej puščavi so blizu morja živeli neki judovski puščavniki, imenovani Eseni; ti so živeli navadno skupno, nekateri pa tudi posamezno, sem ter tja raztreseni.

Janez je torej živel v puščavah. Živel je popolnoma zase in čakal na klic božji, da nastopi kot oznanjevavec Mesija. Pripravljal se je na svet poklic. Čital in premišljeval je svete knjige svojega ljudstva. Iz njegovih govorov se vidi, da je bil prerok Izaija njegov ljubljenec. V puščavah, odet v raskavo obleko in se živeč s kobilicami in medom, se je utrdil telesno. Krepil se je pa vedno bolj po duhu, gotovo tudi v raznih dušnih bojih, katere je dopustil Bog, da se očisti in v čednostih izpopolni. Janez postane dovršen značaj.

Janez poklican na delo.

Dosegel je že trideseto leto svoje starosti. V tej starosti so judovski učeniki začeli očitno nastopati. Janez čaka migljaja od zgoraj. V Rimu in po vsem cesarstvu vlada kruti in pohotni cesar Tiberij že petnajsto leto; v Judeji in Samariji tlači in prezira izvoljeno ljudstvo rimski oskrbnik Poncij Pilat; koj na drugi strani, na vzhodu Jordana, v Pereji in na severu v Galileji, gospodari leni, malomarni in poželjivi Herod Antip, sin Heroda Velikega; nad Judi pa zapoveduje veliki duhovnik Kajfa, zet oholega in vplivnega bivšega velikega duhovnika Ana, ki sta oba pripadala bogatim, razkošnim in slabovernim Saducejem. (Luk. 3, 1.—2.)

In sedaj, v tem žalostnem času, se objavi Janezu božja beseda, naj gre oznanjat bližnji prihod Mesija in pokoro kot pripravo za sprejem v Mesijevo kraljestvo. Bog objavi Janezu tudi to, da pride k njemu Mesija sam; poznal ga bo po tem, da bo videl priti nanj svetega Duha v podobi goloba.

Pokoren ide Janez k Jordanu in obhodi vso okolico jordansko. Mudi se na spodnjem toku reke, zdaj na desni, zdaj na levi obali. Ob Jordanu raste lepo in dišeče grmovje; malo proč pa je pusta ravnina; le v bližnjem mestu Jeriho so studenci, vodovodi, kopeli, travniki in lepo nasajene palme. Koj na severu pa se začne na obeh straneh gorovje. Ker pelje tukaj trgovska in vojaška cesta iz Jeruzalema skozi Jeriho čez Jordan v Arabijo, je bilo tam vedno dosti popotnikov, ki so se pridruževali Janezovim poslušavcem in njegove besede na vse kraje raznašali.

Tukaj torej zadoni v zgoraj označenem času mogočna, dolgo že pričakovana in od vseh srčno zaželjena beseda: „Približuje se kraljestvo božje.“

6. Krstnik pridiguje Judom.

Luk. 3, 1.—18.; Mark. 1, 1.—8.; Mat. 3, 1.—12.

Že smo slišali, da se je po vsej judovski deželi kar bliskoma raznesla novica o nastopu Janeza ob Jordanu, kako oznanja bližnji prihod Mesijev in mu pripravlja pot po besedah prerokovih: „Glej jaz pošljem svojega angela pred tvojim obličjem, ki bo pripravljal pot pred teboj. Čujte glas vpijočega v puščavi; pripravite pot Gospodu, poravnajte njegove steze. Vsaka dolina naj se napolni in vsak hrib in grič naj se zniža; kar je krivega, bodi ravno in kar hrapavega, gladka pota; in vse človeštvo bo videlo božje zveličanje.“ (Luk. 3, 3.—6.)

Od vseh krajev hite ljudje čez judejske hribe in gore v nižine Jordana. Sem prihajajo vsi stanovi, tudi Farizeji in Saduceji, pravični in grešniki, celo cestninarji in vojaki. Janez kliče vse z resno besedo k pokori in jim preti s sodbo in pogubljenjem, ako ne bi rodili dobrega sadu pokore, se ne hoteli krstiti in se ne pripraviti za Mesijevo kraljestvo.

Čujmo le nekoliko zgledov njegovega resnega poučevanja. Med trumami opazi Farizeje in Saduceje. (Luk. 3, 7—9.; Mat. 3, 7—10.) Prihiteli so iz Jeruzalema, ne da bi se hoteli izpreobrniti in v znak spokornega srca prejeti Janezov krst, ampak da bi opazovali Janezovo delo in ga mu ustavili, če bo mogoče. Janezovo bistro oko prodere do njihovega zlobnega srca; spozna njihovo hinavsko oholost in njihovo nespokornost. Srce se mu vname od svetega gneva, brez strahu jih ostro pokara in jim kar naravnost zagrozi kazen božjo, govoreč:

„Gadja zalega, kdo vam je pokazal, kako bi ubežali pred jezo, ki prihaja nad vas? Drugega pota ni, kakor da rodite vreden sad pokore. Le nikar se ne zanašajte na svoj rod, da ste po krvi otroci Abrahamovi in da imate zato pravico do mesijevega kraljestva. Povem vam, da vas Bog ne potrebuje, saj more Abrahamu obuditi otrok od drugod, tudi iz teh kamnov, ki jih tukaj vidite. Le ako se izpreobrnete in spokorite, se boste rešili pri sodbi, ki je že pred vrati. Da, sekira je že nastavljena drevesom na korenino; vsako drevo, ki ne obrodi dobrega sadu vredne pokore, se bo izsekalo in vrglo v ogenj; zavrženi boste, ako se ne spokorite.“

Grozne pridige brezobzirnega preroka v spokorni obleki! On se drzne tako groziti mogočnim Farizejem, ki postavo izpolnjujejo do pičice, ki so nad vse pravični in zato ne potrebujejo pokore. Tako jih sramoti kar očitno pred ljudstvom. Janezu silno zamerijo, v srcu sklenejo maščevanje.

Česar pa Krstnik ne doseže pri oholih Farizejih in poželjivih Saducejih, doseže pri preprostem ljudstvu. (Luk. 3, 10—14.) Vsi skesani in v duhu potrti ga poprašujejo: „Kaj naj tedaj storimo?“ Mirno jih Janez pouči rekoč: „Kdor ima dve suknji, naj eno da tistemu, ki je nima, in kdor ima jedi, naj stori ravno tako.“ To je le par zgledov, s katerimi je Krstnik priporočal množicam takrat tako zanemarjeno ljubezen do bližnjega. Vir ljubezni do bližnjega je pa ljubezen božja, katero torej Janez tudi splošno zahteva.

Pridejo pa celo cestninarji, katerih je bilo že v bližnji Jerihi precejšnje število. Radi bi se dali krstiti, zato reko Janezu: „Učenik, kaj naj storimo?“ Kaj pa Janez? Ali bo nad temi očitnimi grešniki kar zarohnel in zagromel? Ne! Čujte, kako ljubeznjivo jih poučuje in kako malo od njih zahteva! On jim reče: „Ničesar več ne tirjajte, nego kar vam je določenega.“ Tedaj samo pravični naj bodo, naj prenehajo ljudi odirati, pa je dovolj.

Med poslušavci je bilo tudi nekaj vojakov. Pravih rimskih vojakov v Judeji ni bilo, pač pa so bile pomožne, za določeno plačilo najete čete nabrane od Samaritanov in azijskih Grkov. Niso bili sicer Judje, pa jih je vendar neka skrivna moč privlekla k Jordanu. Kar vidijo in slišijo, jih v dno duše pretrese in si upajo boječe vprašati: „Kaj pa naj mi storimo?“ Janez tudi teh ne odbije, saj prihaja Mesija za vse ljudi. Kakor cestninarjem tudi njim ljubeznjivo odgovori rekoč: „Nikomur ne delajte sile in ne tožite po krivem, ter bodite zadovoljni s svojo plačo.“ Tudi od teh sirot strogi prerok ne zahteva nič posebnega, ampak samo to, kar jim mora velevati že njihovo srce.

Ugled Krstnikov raste od dne do dne. Že začenjajo ljudje premišljevati in se v srcu na tihem popraševati, če ni morebiti on Mesija, Kristus? Tako mnenje je ponižnega Krstnika kar užalilo, zato hiti popravljati nevarno zmoto in kazati velikansko razliko med seboj in med Mesijem. (Luk. 3, 15—18.; Mark. 1, 6—8.; Mat. 3, 11—12.)

„Jaz vas sicer krščujem z vodo za pokoro, pride pa močnejši od mene, ki mu nisem vreden kleče odvezati jermene na njegovem obutalu. On vas bo krstil s svetim Duhom in z ognjem.“

Kaka razlika torej med obema! Janez, ki je velik pred Bogom in

ljudmi, očitno trdi, da pride močnejši in tako vzvišen, da on ni vreden njemu služiti in mu najnižja dela opravljati. On, Janez, krsti sicer, toda le z vodo in le v vodo potaplja ljudi v znak spokornega srca; krst njegov ne doseže duše same, ampak umije le telo. Toda Mesija, ki pride za njim, bo krstil s svetim Duhom; svetega Duha bo nad ljudi razlival; tolike milosti jim bo delil, da bodo njihove duše kakor potopljene v njih. Tako bo Mesija milostljiv do onih, ki se ga bodo spokornega srca oklenili; za nespokornike ima pa drugi krst, namreč krst ognja; kakor v ogenj jih bo potopil, da bodo kar goreli. Le čujte, kaj Janez zgornjim besedam še doda:

„Vevnico ima Mesija v svoji roki in bo očedil svoje gumno; pšenico bo spravil v žitnice, plevel pa bo sežgal z neugasljivim ognjem.“

Janez mora tako ostro govoriti in opozarjati na grozno kazen za one, ki Mesija ne bi sprejeli. Pozna nestalnost ljudstva, pozna silen vpliv hudobnih Farizejev in se opravičeno boji, da ljudstvo preslepljeno po Farizejih ne zavrže Mesija. Zato skuša srca vsega ljudstva globoko pretresti.

No, ne samo to, „ampak še mnogo drugega opominjevaje oznanja Janez ljudstvu“.

7. Krstnik krsti Jezusa.

Luk. 3, 21.. 22.; Mark. 1, 9—11.; Mat. 3, 13—17.

Dobrega pol leta že poučuje Janez. Množice se okoli njega gnetejo, toda le Enega ni. Janez ve, da bo gotovo prišel, željno ga pričakuje, saj le zanj živi, le zanj gori. Osebno ga še ne pozna, nikdar se še nista videla; toda spoznal ga bo, ker mu je Bog sam obljubil znamenje, da se ne bo motil; videl bo svetega Duha priti nanj v podobi goloba.

In glej, nekega dne je Janez sam v samoti. Kar se mu počasnih korakov približa nenavaden mož. Obleka mu je sicer običajna pri udih, toda nekako posebno čedna. Spodnja obleka je bela, višnjevo obrobljena tkanina; okoli ledij mu jo drži vkup lepo barvan pas, nad to obleko ima bel štirivoglat plašč s postavno predpisanimi čopiči na štirih voglih; čez glavo na hrbet mu visi bel robec privezan na glavo s črno vezjo. To je vse navadno, toda njegova postava, njegovo obličje, njegove oči! Kakor nekaj nebeškega! Ali ni to zaželjeni, pričakovani, oznanovani Mesija? Te misli šinejo Janezu v glavo, ko se mu približuje. In ko ta mož izpregovori in zaželi krst, Janez v duhu razsvetljen za gotovo sodi, da ima samega Mesija pred seboj.

Kdo popiše čustva v gorečem srcu Janezovem? Kdo njegovo neizmerno veselje in pregloboko spoštovanje? S svetim strahom odgovori: „Jaz bi moral biti krščen od Tebe, pa Ti prideš k meni?“ Izrekel je željo po krstu Mesijevem, hrepeneč postati član njegovega kraljestva. Toda Jezus mu odvrne in reče: „Pusti sedaj, zakaj tako se nama spodobi izpolniti vso pravico.“

Namreč pusti sedaj, Bog tako hoče, da jaz prejmem tvoj krst, ti pa da ostaneš zadnji prerok stare zaveze, v novo pa ne stopiš. Na te besede se Janez več ne ustavlja, ampak ves prešinjen nepopisnih čustev pelje Gospoda v Jordan, ga vanj potopi in krsti.[1]

„Ko je bil Jezus krščen, stopi brž iz vode in moli. In glej, nebesa se odpro nad njim in vidi božjega Duha v telesni podobi kot goloba iti navzdol in priti nadse. In glej, glas iz nebes rekoč: Ti si moj ljubljeni sin, nad Teboj imam svoje dopadenje.“

S krstom se je Gospod spoznal kot namestnika vseh grešnikov, pokazal je in potrdil pred nebom in zemljo, da je vse grehe nase vzel, pa hoče pravici božji za nje zadostiti. Kdo bi mogel razumeti njegovo ljubezen in njegovo ponižanje v sredo grešnikov! Za plačo ga Oče nebeški poveliča. Na nebu se razsvetli, kakor da se nebo odpira; iz neba se čuje Očetov glas, ki Gospoda priznava za svojega ljubljenega sina in iz nebes priplava nad Gospoda sveti Duh v znak njegove notranje svetosti.

Janez vidi in sliši vse te čudeže, poplačan je za svojo ostro zatajevanje, za svoj trud, za svoje delo. Videl je obljubljeno znamenje, za trdno sedaj ve, da je krščenec Mesija. Do sedaj je prerokoval, da bo kmalu prišel. Prišel je, prerokovanje se je izpolnilo. Od sedaj bo pa le nanj kazal in o njem izpričeval, da je ravno On obljubljeni Mesija, ljubljeni Sin živega Boga.

Poln svetega Duha odide Mesija koj po krstu mirno in tiho od Janeza v puščavo, da se pripravi za težko mesijansko delo, za katero se je pri krstu posvetil.

[1] Prav natanko se ne ve za kraj Jezusovega krsta. Že v četrtem stoletju so pa domači kristjani mnogoštevilnim romarjem kraj Jezusovega krsta kazali na izhodu Jordana, 7·5 kilometrov severno od Mrtvega morja; v tem se ujemajo vsa izpričevanja, zato se sme verjeti.

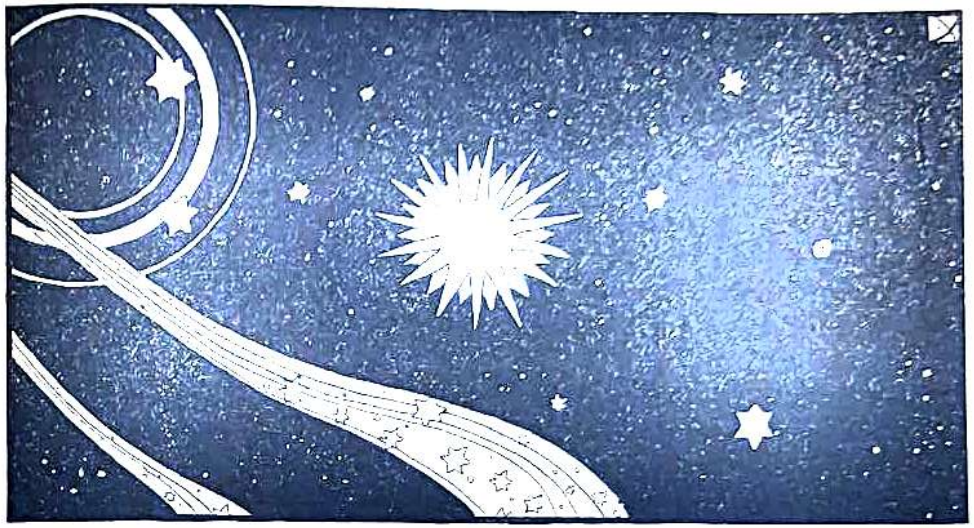

Izšla bo zvezda iz Jakopa. *(VI. Moje. 24 17.)*

Tretje poglavje.

Mesijev prihod na svet in njegova mladost do krsta v Jordanu.

Luk. 1, 26—39.; 2, 1—52.; Mat. 1, 18—25.; 2, 1—23.

8. Mesija, sin Device.

Luk. 1, 26—39.; Mat. 1, 18—25.

Kje pa je bil Jezus do sedaj? Od kod prihaja? Kje je njegova domovina? Kdo njegovi starši? Na ta opravičena vprašanja naj nam odgovori resnična zgodovina.

Začetek Gospodov je v Nazaretu, malem, nepoznanem mestecu Galileje.[1] Prebivalci so bili bolj slabi in razupiti; saj se je po Galileji mislilo, da iz Nazareta ne more nič dobrega priti. Vendar pa mesto samo leži prav lepo sredi hribov in planin v globokem, od vseh strani zavarovanem kotlu. Mala in ozka dolinica se med hribi razteza od zahoda proti vzhodu; ima več studencev in potočkov bistre vode. Na severu dolinice so bile o Gospodovem času pozidane borne

[1] Sedaj ima Nazaret nad 12.000 prebivalcev; med njimi 4000 katoličanov raznih obredov, 2700 razkolnikov, 4000 mohamedancev in še nekaj drugih ver.

hišice. Večinoma so bile naslonjene na strmino hriba. V hribu so bile votline, naravne ali tudi nalašč izkopane. K takim votlinam so prebivalci pritisnili hišice tako, da se je iz hišice šlo v votlino in se je tudi votlina porabljala za stanovanje, kar je bilo radi hladu ob vročih mesecih jako ugodno.[1]

V taki nazareški hišici sta prebivala ponižna Marija in Jožef, poznan in priljubljen tesar. O njunih mladih letih se skoraj nič ne ve. Le toliko je gotovo, da sta bila oba iz rodu Davidovega in da je bila Marija v bližnjem sorodstvu z Elizabeto, materjo Janeza Krstnika. Gotovo je tudi, da so bili Marijini starši Joahim in Ana. Še le v starih letih sta si jo izprosila od Boga. Bogu sta jo darovala in jo zato prav zgodaj pripeljala v tempelj, kjer se je pobožno vzgojila. Skoraj gotovo sta Joahim in Ana imela hišo v Jeruzalemu, kjer se je po vročih molitvah v templju Marijino življenje začelo in sicer na kraju, kjer je sedaj cerkev sv. Ane.

Po prav posebni božji previdnosti se je delavni Jožef zaročil z ljubeznjivo Marijo. Oba sta bila še v najboljših letih. Mariji je bilo kakih 15 ali 16, Jožefu pa kakih 30 let, da bi v svoji polni moči mogel skrbeti za družino, ki mu jo bo naklonil Bog.

V Judeji so se najpoprej praznovale zaroke, ki so pa zaročencem po Mojzesovi postavi dale vse zakonske pravice. Zaročena žena je pa po zaroki še več mesecev ostala v domači hiši. Ko je prišel določeni čas, se je ženin s svojimi drugovi pozno zvečer napotil k zaročeni ženi, ki ga je v svatovski obleki in pokritega obraza s svojimi družicami pričakovala; po noči je zaročeni mož svojo ženo odpeljal na svoj dom, spremljevali so ju drugovi in družice, tudi godba je svirala. Na domu so se veselili in obedovali. H koncu je starejšina nad zaročencema izmolil molitev in bila sta poročena.

Ko sta bila Marija in Jožef že zaročena in sta čakala poroke ter nista bila skupno v isti hiši, se dogodi največji čudež božje ljubezni in sicer nekako 30 let pred krstom Jezusovim v Jordanu.

Nekega dne Marija v svoji izbici moli. Kar stoji pred njo angel Gabriel (Luk. 1, 5—25.) v nebeškem sijaju in v človeški podobi. Marija ne more dvomiti, da je to poslanec iz nebes.

Torej angel pride k njej in ji reče: „Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami.“ Nenavaden pozdrav, nenavadna hvala in to od poslanca iz nebes! Marija „se prestraši tega govorjenja in premišljuje, kakšno bi bilo to pozdravljenje,“

[1] Ko sem bil v Nazaretu leta 1911, sem si tako stanovanje ogledal.

premišljuje, kaj angel s temi visokimi, za njo nerazumljivimi besedami namerava.

Angel jo koj pomiri rekoč: „Ne boj se, Marija, zakaj našla si milost pri Bogu. Glej, spočela boš v telesu in rodila Sina in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišjega imenovan, in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta in v hiši Jakopovi bo kraljeval vekomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“

Marija te besede razume prav dobro; ve, da angel govori o obljubljenem Mesiju. Saj je bilo iz svetih knjig znano njej in vsemu judovskemu ljudstvu, da se iz hiše Davidove porodi oni večni kralj, ki vzbudi z nova kraljestvo Davidovo ter ustanovi mesijansko kraljestvo, katero se bo raztezalo po vsem svetu, in bode vsem narodom Bog kralj in vladar. Marija tudi ve, da je čas prihoda Mesijevega prav blizu. Vsi pravični ga željno pričakujejo. Presrčno je tudi ona prosila, naj dobri Bog čim prej pošlje Mesija, Odrešenika.

Sedaj pa čuje iz ust angela, da je izmed toliko izraelskih hčera Bog po svojih večnih, nerazumljivih sklepih odbral ravno njo, da postane mati obljubljenega Mesija, kralja na sedežu Davidovem. Ve, da bo mati postala, o tem ne dvomi; tako se glasi poročilo iz nebes.

Pa ravno tako gotovo ve, da se je prav po božji volji zavezala za vedno devištvo. To ve tudi njen mož Jožef in je kljub zakonu tudi zase sklenil ostati v deviški čistosti. Torej mati in devica! Kaj Bog namerava? Kaj neki Bog od nje zahteva, kaj naj stori, da se božja volja izpolni, da se božje namere dosežejo? To bi rada vedela.

Zato kot modra in v vsem pokorna Devica angela spoštljivo vpraša: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam?“

In angel ji odgovori in pravi: „Sveti Duh bo prišel vate in moč Najvišjega te bo obsenčila, in zato bo Sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano božji Sin. In glej, Elizabeta, tvoja sorodnica, je tudi spočela sina v svoji starosti in ta mesec je šesti njej, ki je imenovana nerodovitna, ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč.“

Angelove besede so jasne, Marija jih razume. Ostane devica in vendar postane mati, Bog sam bo posegel vmes in s svojo vsemogočno ljubeznijo ustvaril v njej človeško naravo Odrešenikovo, telo in dušo.

Ni čuda, da angel to na nenavaden, nadnaraven način ustvarjeno naravo imenuje Sveto. Pa ne samo to, ampak Sveto, ki bo rojeno iz Marije, se bo imenovalo in priznalo kot Sin božji. Da, priznalo se bo kot Sin božji, toda ne zavoljo čudežno po sv. Duhu ustvarjene človeške narave, ampak zavoljo božje narave, s katero bo Sin božji vekomaj rojen od Očeta združil v Marijinem telesu človeško naravo v eno božjo

osebo. Ravno zato pa je bilo primerno, da Sin božji, ki ima po božji naravi nebeškega Očeta, nima po človeški naravi nobenega očeta, ampak samo mater, iz katere se rodi.

Marija čuje in veruje. Znamenja za tak nezaslišan čudež ne zahteva nobenega, veruje besedi. Vendar ji pa dobrotni Bog tako znamenje sam pokaže v angelovih besedah o Elizabeti, ki je tudi, dasi nerodovitna, vendar na stara leta po božji vsemogočnosti postala mati. Naj bo le prepričana, da bo dal rodovitnost devici, ki je dal rodovitnost nerodovitni.

Kaj pa Marija? Sedaj ve vse. Bog čaka na njeno privolitev, da se v njej Sin božji zaroči in združi s človeško naravo in postane človek, da človeka reši, da njegove dolgove vzame nase in jih plača božji pravici. Marija ne vprašuje, ne čaka več, ampak vsa vdana in v zavesti svoje nevrednosti za tolika dela božje vsemogočne ljubezni reče mirno in odločno: „Glej dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“

Izgovorjena je beseda, na katero je čakal angel; dana je privolitev, na katero je čakal Bog. In Beseda, druga oseba v sveti Trojici, postane meso, postane v Mariji človek in začne prebivati med nami. Marija pa je srečna Mati božja, polna milosti, brez najmanjšega madeža. Gospod je z njo ne le po milosti, ampak tudi po telesu; blažena je med ženami, vzvišena nad vse stvari, prva je za Bogom.

Skrivnostno, tiho, neopaženo od človeškega očesa, v borni kočici nazareški, v nepoznani Devici in ženi se je izvršil največji čudež božje dobrote. Angel je dosegel svoj namen „in odide od nje“, namreč od Marije še z večjim poklonstvom, s še bolj spoštljivim pozdravom, kakor je prišel.

Po odhodu angelovem ostane Devica in Mati sama vsa zatopljena v molitev, v kateri premišljuje vse, kar se je ravnokar dogodilo. Oh, kako poveličuje Boga, kako ga hvali in slavi, kako se mu zahvaljuje, kako ga ljubi z vsem žarom svojega čistega srca!

Misli tudi na Elizabeto, ki jo je Bog na stara leta tako blagoslovil. Nekak božji glas čuje v sebi, da naj jo gre obiskat, ji srečo voščit, ji postreč. In res, božjemu glasu se dekla Gospodova ne ustavlja. Dolga je sicer pot v gorovje, kjer prebiva blagoslovljena Elizabeta, dolga in težavna: toda Bog kliče, iti se mora. Zato „se tiste dni dvigne Marija in odide prav hitro v goro na Judovem in pride v Caharijevo hišo. (Luk. 1, 39—56.)

O dogodkih v Caharijevi hiši smo že govorili. Vemo, da je Marija tej hiši prinesla blagoslov: Janeza je po pozdravu Marijinem božji Sin

iz naročja Marije napolnil s svetim Duhom in očistil izvirnega greha; Elizabeta tudi razsvetljena spozna čudeže izvršene v Mariji in slavi njeno hitro, živo vero. Marija pa zopet poveličuje Boga,

Trije meseci hitro minejo. Marija se poslovi in hiti nazaj v Nazaret. Ko se vrne domov, kmalu potem opazijo njeni domači in sosedje, da je postala mati. Ta dogodek za nje ni bil nič čuden ali nenavaden, saj je bila Marija že več mesecev zaročena dobremu Jožefu, torej po judovski postavi njegova prava žena.

Blagoslov v Mariji opazi tudi njej zaročeni mož Jožef. (Mat. 1, 18—25.) Vidi, ne more več dvomiti, prestraši se, njegovega srca se poloti bridka žalost. Premišljuje, kako se je to dogodilo? Da bi bila v greh zabredla njegova tako čista, tako nedolžna, tako sramežljiva nevesta? Ali je silo trpela? Zakaj ne pove? Tako ga mučne misli vznemirjajo. Ali naj jo razglasi, da ni mati postala od njega? Ne, tega ne more storiti, predobro je njegovo srce; ne, svoje zaročenke tako užalostiti, tako osramotiti ne more, ne sme! Vzeti jo k sebi, kakor da bi bilo vse v redu? To zopet ne gre! Nazadnje sklene, da jo skrivaj zapusti. Kakor oster meč mu ta sklep prebode srce; toda mora biti. Ako jo skrivaj zapusti in odide, da nikomur ne pove zakaj, Marija ostane v dobrem imenu in prosta je, on je pa tudi prost in zoper postavo se ne pregreši.

Marija čuti bolečine srca Jožefovega, vidi njegove skrbi in nemir in muke, tudi ona trpi v svojem srcu, a govoriti ne more. Marija prepusti vse Bogu; razodel je skrivnost Elizabeti, razodel jo bode tudi Jožefu, ko pride določeni čas. Med tem hoče trpeti in moliti skrivna božja pota.

Ni se zmotila, njeno trdno zaupanje v Boga ni zastonj. Ko namreč Jožef tako premišlja, glej, prikaže se mu v spanju Gospodov angel rekoč: „Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti Marije, svoje žene; zakaj, kar je v njej rojeno, je od svetega Duha. Rodila pa bo sina, in imenuj njegovo ime Jezus, zakaj on bo odrešil svoje ljudstvo njegovih grehov.“

Angel ve za skrivne muke Jožefove; s tem dokaže, da je res božji poslanec. Jožefa nagovori z besedo Davidov sin, naj bi se spomnil na mesijanske obljube, dane hiši Davidovi. Pomiri ga in mu zato razodene sveto skrivnost, ki je v njemu zaročeni nevesti, namreč da se je zgodila po svetem Duhu. Opiše mu Marijinega sina kot Odrešenika od grehov, kakor so Mesija opisovali stari preroki; da, naznani mu, da je ta Marijin sin pravi Bog, saj more le Bog rešiti grehov. Napove mu ime, katero naj on kot glavar družine temu sinu da, namreč Jezus. Te pre-

tresljive skrivnosti odkrije angel Jožefu in ga opominja, naj se kar nič ne boji vzeti k sebi v hišo Marije, svoje sebi zaročene žene.

Jožef se zbudi. Sladko veselje, blažen mir mu napolnjuje srce. Žena njegova je mati Mesijeva, on pa pred svetom in po postavi njegov oče. Zaveda se, da mu je govoril Bog. Nič več se ne obotavlja, ampak vse pove Mariji, in določita si čas, v katerem jo on po judovski navadi prepelje in pripelje v svojo hišo, da bo skrbel za njo in za otroka. Vesela in blažena pripoveduje Marija svojemu deviškemu možu vse skrivnosti, ki so se po zaroki z njo godile, in skupaj hvalita in poveličujeta Boga.

Res, neizmerna je božja modrost in božja previdnost. Obvarovana je Marijina čast, zagotovljen zakonit rod Jezusov in oba, mati in otrok, imata skrbnega, zvestega variha. Saj je Jožef „pravičen", namreč misli, želi in živi natančno po volji božji. Bog je mater in otroka izročil njemu, postavil ga glavarja družini, zato bo pravični Jožef vse te dolžnosti izpolnjeval natanko, požrtvovalno in veselo. Varoval in izpričeval bo pa tudi neoskrunjeno devištvo sebi zaročene božje matere, ker taka je volja Najvišjega.

9. Mesija rojen v Betlehemu.

Luk. 2, 1—7.

Jožef in Marija živita mirno v Nazaretu. Znano jima je iz preroka Miheja, da se mora Mesija roditi v Betlehemu, v rodnem mestu Davidovem. Mih. 5, 2.: „In ti Betlehem Efrata, majhen si sicer med tisoči v Judu; toda iz tebe ima priti, ki bo gospodovavec v Izraelu in izhod njegov je od začetka, od dni večnosti sem." Čakata povelja božjega. Čas poroda se približuje in še ni nobenega posebnega znamenja.

Pač, po povelju rimskega cesarja Avgusta se mora popisati vse cesarstvo, ljudje in njihova posestva. Cesar hoče vedeti natanko za vse, da more določiti davke in kar je potrebno. Zato je bilo po raznih kronovinah več takih popisovanj.

Popisovanje je vodil cesarjev pooblaščenec Cirin, dodeljen sirskemu namestniku ravno za ta namen. Vemo, da je v tem času kraljeval v Judeji krvoločni in pohotni Herod veliki. Ker je bil kralj edino po milosti cesarjevi, se popisa ni mogel braniti. Dopustil pa je cesar, da se vodi popis po judovski šegi, da se namreč vsakdo popiše v mestu svoje rodovine, kjer so se hranili in izpolnjevali rodovniki raznih družin.

Davidova rodovina je bila iz Betlehema, zato mora Jožef v Betlehem.[1] Z njim se napoti tudi Marija, ko je že prav blizu poroda. Nič se ne preplašita, tudi dolgega pota se ne bojita, marveč premišljujeta in molita prečudno previdnost božjo, ki je ta popis določila ravno tako, da se bo Mesija rodil v Betlehemu.

Kreneta čez krasno dolino Esdrelon skozi Samarijo ob Jakobovem vodnjaku in prideta v Jeruzalem. Tu pa ne smeta ostati, ampak, četudi utrujena, morata še v Betlehem. Od Nazareta do Betlehema je nekako 130 kilometrov, 4 dni hoda. Sveti so njuni pogovori. Oh, kako želita prav kmalu gledati v obličje Mesiju, Odrešeniku vesoljnega sveta. Sopotniki za vse te skrivnosti nič ne vedo; njima sta oba le dva ubožna Nazarejca, pač pa ju spremljajo in čuvajo nebeški angeli.

Prideta v Betlehem, preljubko Davidovo mesto. Na severni strani so posejane hiše, ki padajo vse niže do sedla, kjer se vije pot; ob sedlu se svet nekoliko dvigne, potem pa pada strmo v dolino, ki je bolj ozka. Okoli so vinogradi, oljke, smokve, olive, ob dolini so njive in pašniki, kjer čuvajo pastirji svoje črede.

Ob prihodu Marije in Jožefa v Betlehem vse mrgoli popotnikov, ki so sem prihiteli radi popisa. Ne moreta dobiti prenočišča radi gneče, pa tudi radi siromašnosti. Kdo mara za siromaka! Ni mogoče opisati srčnih bolečin Jožefovih. Marija, mati Mesijeva, blizu poroda, in nikdo se ju ne usmili. Kje naj išče zavetja? Marija ne zdihuje, se ne pritožuje, vse potrpi mirnega srca zaupajoč v varstvo od zgoraj.

Jožef gre iz mesta. Ko pride na drugi rob, najde prostorno votlino, kakoršnih je že iz Nazareta navajen; saj je tudi njegova nazareška hiša na tako votlino naslonjena. Iz jasli napravljenih v tej votlini spozna, da služi Betlehemčanom in betlehemskim pastirjem za hlev, kamor živino spravljajo. V tej votlini, v tem hlevčku ostane Jožef z Marijo.

Betlehemčani pač ne vedo, komu so vrata zaprli, koga so odgnali. Pa tudi v tem dogodku vidimo modro božjo previdnost. Saj bi ne bilo spodobno, da bi Marija rodila in povila med tujci v gneči in šumu. V hlevčku sta pa z Jožefom sama; tu ni hruma in šuma, vse je tiho in mirno.

„Prigodi se pa, ko sta tam, se Mariji dopolnijo dnevi, da ima poroditi in porodi svojega sina, prvorojenca in ga povije v plenice in položi v jasli." O sveti trenutek! Sin božji učlovečen

[1] Betlehem je južno od Jeruzalema, 7·5 kilometra daleč. Sedaj ima nekako 10.000 prebivalcev in sicer 5000 katoličanov, blizu 4000 razkolnikov in okoli 800 mohamedancev.

pride na svet! Učenik in Odrešenik ima biti Judom in vsem narodom: pa nikdo zanj ne ve. Nepoznan, zavržen prihaja na svet v hlevčku.[1]

Marija je porodila brez bolečin. Njo niso zadele besede stvarnikove, ki je zagrozil Evi in vsem ženam, da bodo svoje otroke rodile v bolečinah. Kakor je čudežno postala mati, je tudi čudežno rodila, da je kljub poroda njeno devištvo ostalo popolnoma nedotaknjeno.

10. Mesija razodet pastirjem.

Luk. 2, 8—20.

Ko je Marija povila, je bila pozna noč. V Betlehemu vse spi in počiva. Le spodaj v gričasti dolini dobre pol ure daleč bde preprosti, tihi, mirni pastirji in varujejo svoje črede.

In glej! Obsije jih božja svetloba, pred njimi stoji angel Gospodov, in silno se prestrašijo. Kaj to pomeni? V svetlobi se razodeva Bog in nocoj je svetloba tako posebna.

Preplašenim reče angel: „Ne bojte se! Zakaj glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo, zakaj danes je rojen v Davidovem mestu Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bodi znamenje: našli boste dete v plenice povito in v jasli položeno."

Pri teh besedah iz ust nebeškega poslanca pastirje mine strah, obvlada pa jih veselje, začudenje. Rojen je Zveličar, rojen zaželjeni Mesija, ki je Bog, rojen v Davidovem mestu, v Betlehemu! Sedaj se je izvršilo vse, kar in kakor je zapisano v svetih knjigah! Zares neizmerno veselje za vse ljudstvo!

Toda kje je rojen Mesija? V najlepši palači, v najbolj bogati rodovini, v okrašeni dvorani? Ne! Čuj, kaj govori angel! V jaslicah leži, v plenice je povit, prišel je na svet v poznani votlini, kamor so večkrat zaganjali svojo čredo. Ali je to mogoče?

No, angel stoječ pred njimi v božji svetlobi tako trdi. Pa glej, angel ne ostane sam, „mahoma se pojavi z angelom množica nebeške vojne hvaleč Boga, rekoč: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje."

[1] Leta rojstva Gospodovega natanko ne vemo. Najbolj gotovo zadenemo pravo, ako vzamemo leto 748 ali 749 po utemeljitvi Rima. Menih Dioniz je v 6. stoletju izračunal, da bi bilo rojstvo Gospodovo konec leta 752 po utemeljitvi Rima; s početkom leta 754 bi bilo preteklo eno leto po rojstvu; tega so se kristjani poprijeli in mi računamo leto 1 po Kristusu s 1. januarjem leta 754 po utemeljitvi Rima, torej je naše štetje saj za 4 leta prekasno. — Tudi za dan točno ne vemo. Evangelisti in prvi kristjani se za dan rojstva niso zanimali. Dne 6. januarja so obhajali spomin rojstva Jezusovega, prihoda Modrih, krsta Gospodovega in prvega čudeža v Kani. Še le v 4. stoletju so začeli rojstvo Gospodovo praznovati dne 25. decembra.

Angeli se radostno pevajoč izgube v nebeške višave. Okoli pastirjev je zopet tema. Razburjenost srca se jim polagoma poleže, k sebi pridejo; toda mirovati ne morejo, ampak „pravijo med seboj: Pojdimo do Betlehema in poglejmo to reč, ki se je zgodila, ki jo je oznanil Gospod."[1]

Tako vsi vneti govore in pohite iz doline navkreber v poznano votlino. Vsi zasopljeni „pridejo in najdejo Marijo in Jožefa in dete v jaslih položeno, natanko tako, kakor je angel povedal."

Kako se začudita Marija in Jožef, ko prihite v njuno samoto ti nočni obiskovalci od veselja zažarjenih lic; še bolj se čudita, ko jima pastirji pripovedujejo o angelih in o vseh dogodkih, ki so jih ravnokar doživeli. Tudi onadva razodeneta vernim pastirjem, kar se je do sedaj dogodilo s tem detetom, ki je obljubljeni Mesija, Zveličar sveta.

Presrečni pastirji se vrnejo. Le o tem se razgovarjajo, kar so videli in slišali bedeč pri čredi, ko so se jim prikazali angeli in v hlevčku, kjer so Mesija molili in se razgovarjali z Jožefom in Marijo. Časte Boga in ga iz srca hvalijo za vse, kar jim je razodel. Veselja ne morejo pritajiti, ampak hitro, ko se zdani, pripovedujejo nočne dogodke po Betlehemu, domačinom in tujcem. Vsi, ki slišijo, se čudijo besedam.

Ali pa tudi verujejo? Le malo jih je, ki res verujejo; večina se čudi pripovedovanju pastirjev, toda ne zmeni se kaj posebno za nočne dogodke. Nekoliko časa se še o njih govori, potem pa vse utihne; saj se v Betlehemu in okolici ni nič več kaj nenavadnega opazilo.

„Marija pa ohrani vse besede ter jih premišljuje v svojem srcu." Torej mati Mesijeva vse dogodke v tihem in rajskem veselju premišljuje in njeno srce je vir, iz katerega so vse te skrivnosti zajeli evangelisti.

[1] Nad votlino rojstva Jezusovega je sedaj velikanska cerkev; sezidala jo je v začetku 4. stoletja sv. Helena. O tej votlini ni dvoma. Koj izpočetka so sem romali verni kristjani. Da jih odvrne, je cesar Hadrijan (od leta 117—138) početkom 2. stoletja tam postavil tempelj maliku Adonisu. To izpričuje sv. Hieronim, ki je od 385—430 preživel ravno ob tej votlini. Cerkveni pisatelj Origen se v 3. stoletju celo na pogane sklicuje, ki pripovedujejo, da se je v tej votlini rodil neki Jezus, katerega kristjani po božje časte. Torej ni dvoma. V votlino se sedaj pride po stopnicah iz zgornje cerkve. Pravi vhod je zazidan in strop je radi cerkve nad votlino obokan. Žalibog je cerkev z votlino last razkolnikov, le mali kot pripada katoličanom.

11. Mesija obrezan in potem razodet Judom.

Luk. 2, 31., 22—39.

Ko po rojstvu mine osem dni, izpolni Jožef Mojzesovo postavo, ki zapoveduje obrezovanje dečkov osmi dan po rojstvu. Kakor je naročil angel, nadene Jožef kot glavar družine ob tej priliki rojenemu sinu ime Jezus. Po tem obredu je Gospod sprejet v izraelsko ljudstvo, iz katerega ima priti Mesija. Četudi ni dolžan, vendar pa sklene izpolnjevati vso postavo, dokler ne utemelji novega mesijanskega kraljestva.

Mojzesova postava zapoveduje, da mora vsaka mati štirideset dni po rojstvu sina priti v tempelj k očiščevanju in ako je sin prvorojenec, odkupiti ga z darom od 5 seklov.[1] Jožef in Marija sicer na te postave nista bila navezana, vendar pa sta jih hotela prostovoljno natanko izpolniti.

Štirideseti dan se poslovita od Betlehema in potujeta v Jeruzalem, da opravita, kar je bilo Izraelcem zapovedano. Nikjer se ne mudita, naravnost v tempelj gresta. Kakor po navadi je tudi tega dne v templju mnogo ljudstva, ki opravlja svoje verske dolžnosti in prinaša razne zapovedane ali prostovoljne daritve.

Mirno in zatopljena v sveta čuvstva prekoračita preddvor za pogane, namreč veliki prostor okoli templja, kamor so smeli tudi pogani; gresta skozi kamenito ograjo, ki preddvor za pogane loči od prostora, kamor smejo stopiti edino le Judje. Po 12 stopnicah prideta h krasnim korintiškim vratom. Dalje ne smeta, dokler se ne opravi obred za očiščenje. Duhovnik opravi obred. Po obredu vstopita skozi vrata v preddvor za žene. Tu plača Marija za zapovedano spravno in žgavno daritev, ki naj jo opravi duhovnik. Zopet gresta dalje po 15 stopnicah k preddvoru za može in še dalje v oni za duhovnike. Vse to se je vršilo na vzhodni strani templja. Sedaj pa kreneta okoli zidu na južno stran k vratom, ki drže v preddvor duhovnikov. Tukaj jih čaka duhovnik, vzame otroka v naročje kot lastnino božjo; Jožef mu da odkupnino 5 seklov in dobi otroka nazaj. Zapovedani obredi so opravljeni. Vrneta se nazaj med ljudstvo.

Kar pristopi k njima siv starček, ves zavzet ter prešinjen od hvaležnosti in veselja. „Ime mu je bilo Simeon, bil je pravičen in bogaboječ; čakal je Izraelove tolažbe, čakal Mesija in Duh sveti je bil v njem. In razodeto mu je bilo od svetega Duha, da ne bo videl smrti, dokler ne zagleda Kristusa Gospodovega“, namreč Mesija.

[1] 5 seklov je nekako 15 kron.

Starček Simeon je bil pravičen, izpolnjeval je vse božje zapovedi; bil je pa tudi pobožen, ker zapovedi ni izpolnjeval le z zunanjimi deli, ampak je z vsem svojim srcem, z vso svojo dušo služil Bogu. Gledal je ves tužen in žalosten propad svojega ljudstva, gledal krvoločnega Heroda in njegove privržence, gledal prevzetne Farizeje s krivimi nauki o Mesiju, gledal samopašne Saduceje, in se je v srcu zjokal in goreče prosil Boga, naj pošlje Mesija, Odrešenika.

Sveti Duh ga je posebno razsvetljeval in mu v srcu vzbudil gotovo prepričanje, da se mu srčna želja izpolni in da bo celo sam z lastnimi očmi gledal Mesija. Tisti dan, ko sta Jožef in Marija prišla z detetom v tempelj, je tudi njega neka skrivna moč vlekla tja: „in pride v Duhu v tempelj, ko prineso otroka Jezusa njegovi starši, da zanj zvrše po postavni šegi.“

Simeon jih vidi med ljudstvom in notranji glas sv. Duha ga zagotovi, da je otrok v naročju Marije željno pričakovani Mesija. V nepopisni radosti mu zaigra srce, zasolzi se mu oko, naglo pristopi in spoštljivo „vzame otroka v naročje, hvali Boga in reče: Zdaj spustiš svojega hlapca Gospod po svoji besedi v miru, ker moje oči so videle tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov: luč v razsvetljenje nevernikov in v slavo svojega naroda Izraelovega.“

Ljudstvo kar strmi, pa tudi Jožef in Marija se čudita. Simeon ju blagruje pred množico, upre oči v Marijo in zroč v duhu prihodnje čase doda z resnim glasom: „Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu in v znamenje, ki se mu bo nasprotovalo, da se razodenejo misli mnogih src, in tvojo lastno dušo presune meč.“

Strah in groza! Kaj napoveduješ, stari Simeon? Ta otrok postane mnogim tudi v padec, ne pa le v vstajenje? In njemu se bo nasprotovalo, ob njem se bodo razodevale misli mnogih!

Da, prav si govoril! Ob Mesiju so se ločili Izraelci, ob njem se v vseh časih ločujejo ljudje in narodi. Do njega ni nikdo nemaren, ali ga ljubi ali pa sovraži! Pri njem se ves svet deli na levo in desno; en del na desni gre v zveličanje mesijansko, drugi na levi pa dere proč od Mesija v pogubljenje.

Marija ve iz prerokov, da bo Mesija moral trpeti. Pri besedah Simeonovih trpljenje kar z daleč gleda in že zdaj ji presune srce oster meč bridke žalosti. Kljub temu daruje sina svoje ljubezni in svojih bolečin nebeškemu očetu za svoj narod in za vse narode po vsem svetu do konca sveta.

V tem resnem trenotku pristopi še Ana, Fanuelova hči. Ana

je stara 84 let; bila je omožena samo sedem let; po moževi smrti pa le za Boga živi, neprestano moli, ostro se posti in vsak dan po večkrat prihaja v tempelj; vse ljudstvo jo pozna in spoštuje kot prerokinjo. „In ona pride tja ravno tisto uro in hvali Gospoda, ter govori o njem vsem, ki so čakali Izraelovega odrešenja.“ Priznana prerokinja torej potrjuje besede starčka Simeona.

Razodet je Mesija v templju, v hiši svojega Očeta, razodet slovesno in jasno. Ali ljudstvo veruje? Ljudstvo je presenečeno, strme sluša razodetja. Mesija želi, pričakuje: toda ali je to tisti mogočni kralj, ki ima priti po nauku pismarjev, zdrobiti pogansko moč in vladati iz Jeruzalema nad vsemi narodi sveta? Mesija naj bi bil ta siromašni otrok dveh siromašnih Galilejcev? Ljudstvo z glavami maje, verovati nič kaj ne more.

Jožef in Marija pa se po izvršenem opravilu zamišljeno vrneta v Galilejo, v svoje mesto Nazaret.[1]

12. Mesija razodet poganom.

Mat. 2. 1—12.

Ker je božja previdnost vse tako uravnala, da je Jezus v Betlehemu prišel na svet in ker judovsko ljudstvo poučeno iz svetega pisma pričakuje svojega Mesija iz Betlehema, skleneta Jožef in Marija, da ne ostaneta v Nazaretu, ampak da se koj preselita za stalno v Betlehem.

In zares, prav kmalu sta zopet v Davidovem mestu. Uredita si stanovanje, kakor moreta in znata. Vse je sicer siromašno, toda čisto, osnaženo, urejeno. Jožef hoče tukaj z žulji svojih rok skrbeti družini za kruh. Toda čudna in skrivnostna so pota božje modrosti! Kaj se dogodi?

V tistem času se nekega dne razburi ves Jeruzalem. „Pridejo namreč Modri iz Jutrovega v Jeruzalem in vprašajo: Kje je kralj Judov, ki se je rodil? Zakaj videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem in smo ga prišli molit.“[2]

Koj v uvodu smo čuli, kako je ravno v tem času ves svet pričakoval posebnih dogodkov iz Judeje, kako je govoril o posebnem kralju, ki ima priti. Tak kralj judovski se je pričakoval tudi v domovini Modrih. Od kod so prišli? Natančno ne vemo, toda ne bomo se zmotili, ako rečemo, da so prišli iz Perzije ali iz Kaldeje. V teh deželah so bili učeni možje, ki so se pečali s preiskovanjem narave in s poznavanjem zvezd. Bili so med narodom jako veljavni, svetovalci kraljem in nekateri duhovniškega stanu.

Modri so torej na Jutrovem videli zvezdo novega kralja. Med narodi na Jutrovem se je namreč mislilo, da ima vsak človek svojo zvezdo. In sedaj v času napetega pričakovanja se prikaže na Jutrovem čudna, nova, izredna zvezda. Modri jo vidijo; koj mislijo, da čudna nova zvezda pomeni rojstvo posebnega človeka, morda pričakovanega kralja. Ker so bili plemeniti in pobožni, jih Bog razsvetli s svojo milostjo tako, da jim misli o pričakovanem kralju vedno bolj dozorevajo; na zadnje so popolnoma prepričani, da zvezda pomeni njegovo rojstvo.

V sebi čutijo nagib, da bi ga poiskali in se mu poklonili. Nagib je od dne do dne bolj silen. Ne morejo se mu več ustavljati, sklenejo iti na pot. Toda kam? Kam drugam kakor v Jeruzalem, v sveto mesto judejsko, kjer vlada judovski kralj.

Pripravijo se na težko in dolgotrajno potovanje. Srečno prispejo v Jeruzalem in poprašujejo po novorojenem kralju. V Jeruzalemu nikdo zanj ne ve! Živi sicer v Jeruzalemu kralj Herod, toda star je in bolehen, sina ravnokar rojenega nima. Modri pa le svojo trdijo, češ, „videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem in prišli smo ga molit.“

„Ko kralj Herod to sliši, se prestraši in ves Jeruzalem z njim.“ Herod se prestraši, boji se, da mu je kraljevi sedež v nevarnosti, da ga izgubi zase in za svoje sinove. Nedavno je moral umoriti več ljudi, ko so v njegovi lastni palači začeli govoriti o Mesiju, ki ima skoraj priti in njega izpodriniti. In sedaj pridejo tuji modrijani ter poprašujejo po novorojenem kralju! Prestraši se. Z njim se prestrašijo tudi premnogi njegovi prijatelji in pristaši, katerih je imel med najboljšimi družinami. Njegovi so bili Herodijanci, pa tudi Saduceji, katerim so se prikupili poganski običaji, priljubilo pogansko uživanje in so se bali prekucij.

Premeteni Herod kmalu razume, da bi ta kralj utegnil biti ravno sedaj po vsem svetu pričakovani Mesija, o katerem je toliko točnih napoved v svetih knjigah judovskih. Hoče, da se mu vsa zadeva natanko pojasni. „In zbere vse velike duhovnike in pismouke ljudstva in jih izprašuje, kje se ima roditi Kristus, Mesija.“

„Oni pa mu reko: V Betlehemu v Judeji, zakaj pisano je po

[1] Tako piše evangelist Luka, pa se tudi bolje ujema s časom, kakor so povedali Modri, kdaj se jima je zvezda prikazala.

[2] Sv. pismo govori le o Modrih, ne pove, koliko jih je bilo, ne pove njihovih imen, tudi ne pravi, da so bili kralji.

preroku: In ti Betlehem, Judova zemlja, nisi nikakor najmanjši med Judovimi knežjimi mesti, zakaj iz tebe izide vojvoda, ki bo vladal svoje Izraelovo ljudstvo."[1]

Besede so popolnoma jasne. Herod sedaj ve: ako se je res rodil pričakovani mesijanski kralj, iskati ga je treba v Betlehemu. Prekanjenec ve, kaj Judje o tem kralju mislijo: da bo strl vsa druga kraljestva, torej tudi njegovo in bo postavil Jude za vladarje celega sveta. Zato kuje v srcu tiho in sam zase grozne naklepe. Prehiteti hoče ljudstvo. Preden se ljudstvo o tem kralju, o pričakovanem Mesiju, dobro zave in bi se ga oklenilo za upor, ga on spravi s sveta. Da namen doseže, pokliče „Modre skrivaj k sebi in jih skrbno poprašuje po času, kdaj se jim je prikazala zvezda. In jih pošlje v Betlehem ter pravi: pojdite in skrbno poprašujte po detetu in ko ga najdete, mi pridite nazaj povedat, da tudi jaz grem in ga molim. In ko so slišali kralja, odidejo."

Prekanjeni Herod se veseli, ker misli, da je vse prav pametno uravnal; ne more mu izpodleteti. Izvršiti hoče vse kar tiho in hitro. Zato pošlje Modre v Betlehem same, nikdo jih ne spremlja, da ne bo preveč šuma.

Poti v Betlehem ni mogoče zgrešiti. Pelje južno dve slabi uri daleč. Modri so nekoliko potrti. Ne razumejo obnašanja Judov v Jeruzalemu: nobeden ne ve za novorojenega kralja in vest o njem je ves Jeruzalem vznemirila. V upu in strahu hite proti Betlehemu. Kako bodo pa tam sprejeti? kako najdejo, kar iščejo, za kar so se tako trudili?

Toda glej! Nad določeno hišo v Betlehemu zagledajo zvezdo, ki so jo videli na Jutrovem. Ko jo zagledajo, se silno razvesele. Saj je ravno ista zvezda; ni visoko na nebu med drugimi zvezdami, ampak nizko na zemlji, sijajna je in svetla in z žarki pokazuje na eno hišo. Sedaj spoznajo, da jih je zvezda prehitela, da je pred njimi sem prišla in se ustavila nad hišo, gotovo v znak, da mora željno iskano dete biti v tej hiši.[2]

Torej „ko zagledajo zvezdo, se silno razvesele in gredo v hišo in najdejo dete z Marijo, njegovo materjo in ga molijo in odpro svoje zaklade in mu darujejo zlata, kadila in mire."

Modri so vsi blaženi, trud jim je obilno poplačan, strah odvzet in le rajska radost jim prekipeva v srcih. Res, kraljevega bliščа, kakor so se nadejali, niso našli; prišli so v borno hišico, vidijo siromašno dete in mater: toda kljub temu padejo na kolena in molijo dete kot kralja in Boga. V veri jih je utrdila zvezda, ki so jo videli doma, ki se jim je sedaj vnovič prikazala in jim kakor s prstom pokazala hišo, v katero naj stopijo. Pa tudi božja milost jih je posebno razsvetljevala, da so bili v srcu popolnoma prepričani. Gotovo sta jim tudi Jožef in Marija pripovedovala vse, kar se je s tem detetom že dogodilo.

Modri Gospoda primerno obdarujejo. Še lepših darov pa prejmo od njega, darov za dušo: trdno vero in milost, da bodo, vrnivši se domov, svojemu narodu oznanjevali prihod Mesija, kralja.

Ko so se dovolj pomudili in zadostili svojim srčnim željam, sklenejo drugega dne odpotovati domov skozi Jeruzalem, kjer bodo kralju Herodu povedali vse, kakor je želel.

Toda „ko prejmo v spanju opomin, naj se ne vračajo k Herodu, odidejo po drugem potu v svojo deželo".

13. Mesija preganjan.

Mat. 2, 13—23.; Luk. 2. 39—40.

Modrim je bila znana krvoločnost in sumljivost Herodova. Nič se ne čudijo božjemu opominu, naj se ne vračajo k njemu. Urno vstanejo in še po noči odidejo veseli in zadovoljni in Bogu hvaležni, pa tudi v skrbeh, da jih ne bi zalotil Herod, ki bo ves divji, ko izve, da mu niso izpolnili želje.[1]

Koj „ko odpotujejo, glej, prikaže se Gospodov angel Jožefu v spanju rekoč: Vstani in vzemi dete in njegovo mater pa beži v Egipet ter bodi tam, dokler ti ne porečem. Herod bo namreč iskal dete, da bi ga pokončal. In vstane in vzame dete in njegovo mater po noči in pobegne v Egipet."

Nevarnost za Jezusa je velika. Bolehni in brezobzirni Herod kuje črne naklepe. Ko izve, da so Modri odpotovali, ne da bi se bili vrnili k njemu, bo divjal in skušal drugače otroka v roke

[1] Glej na strani 40 besede vzete natančno iz Miheja preroka. Sv. Matej je pa te preroške besede tako zapisal, kakor so jih povedali pismouki. Toda akoravno je v besedah mala razlika, je pomen vendar isti.

[2] Ta razlaga se najbolje ujema z besedami sv. pisma. Saj so šli v hišo koj, ko so zvezdo zagledali. Torej je pred njimi tja prišla in se ustavila nad hišo, kjer je bila sveta Družina; tu so jo zagledali. Dotična beseda v sv. pismu ne pomeni le „pred kom iti", kakor da bi bila zvezda pred njimi šla, ampak na mnogih krajih pomeni „pred kom priti", pa jo tako tukaj razlagamo. Zato se pametno trdi, da so Modri pri belem dnevu prišli v Betlehem, ne pa po noči.

[1] Iz Betlehema pelje pot naravnost, ne pa še le skozi Jeruzalem, k Mrtvemu morju na veliko mednarodno cesto, ki pelja čez Jordan v jutrove dežele. To pot uberejo in se ognejo Jeruzalemu.

dobiti. Izvedel bo pa hitro, saj je Betlehem prav blizu Jeruzalema in po Betlehemu se bo naglo raznesla vest, da so Modri kar iznenada po noči odpotovali.

Zato se mudi. Koj po odhodu Modrih, še v isti noči oznani angel to nevarnost Jožefu, glavarju svete družine in ga priganja, naj hitro odpotuje v Egipet. In Jožef! Ali se ustavlja in išče izgovorov? Kar nič, ampak vstane, pospravi svojo siromaščino skupaj, vzame Marijo in otroka pa hitro odbeži, dokler še vse spi in ne bo nikdo vedel, kam je krenil.

Sedaj naj pa le pride Herod! Ko bo zvedel, da so odpotovali Modri, bodo oni že čez Jordan in sveta družina bo tudi že daleč v puščavi, skozi katero pelje pot do obrežja sredozemskega morja in ob obrežju v Egipet.

In kaj se zgodi? Kar se je moralo pričakovati od razdivjanega Heroda, ki je iz najmanjših, da, tudi iz samo navideznih razlogov že toliko tisoč Judov poklal. „Ko Herod vidi, da so ga Modri ukanili, se silno razsrdi in pošlje in pomori vse dečke, kar jih je bilo v Betlehemu in v celi njegovi pokrajini dveletnih in mlajših po času, ki ga je izprašal od Modrih.“[1]

Herod, zakaj pa divjaš? Ako Modrim veruješ, da je rojen nov kralj, in ako veruješ preroku, ki ga oznanja iz Betlehema, mar misliš, da boš kaj premogel zoper Boga in boš preprečil njegove namene? Toda razvneta strast ničesar ne vidi, ničesar ne premišlja, le da sebi zadosti. Iz te nepremišljene strasti Herodove izide grozno povelje, da naj se pomore vsi dečki dveletni in mlajši ne le v Betlehemu, ampak tudi v celi okolici.

Povelje se izvrši, dečki se pomore.[2] Kdo bi mogel popisati jok in stok pretužnih mater, katerim so Herodovi rablji trgali otroke iz naročja in jih neusmiljeno klali pred njihovimi očmi! Povsod teče kri, pa tudi solze v potokih in obupen krik mater se razlega po Betlehemu in okolici.

[1] Modrim se je torej zvezda prikazala precej poprej, preden so prišli v Jeruzalem. Času je Herod precej dodal, da bolj gotovo doseže namen. Več mesecev pred prihodom, morda leto dni poprej, pa že smemo računati. Med tem časom sta bila Jožef in Marija z detetom v Nazaretu in sta se zopet v Betlehem povrnila, zato so ju Modri dobili v hiši, ne pa v hlevčku. In Jezus ni bil star še le nekoliko tednov, ampak že več mesecev, morda že eno leto.

[2] Koliko dečkov se je pomorilo? Ako se na 1000 prebivalcev računa 30 porodov, ako se pomisli, da je polovico deklic, da v prvem in drugem letu polovica otrok pomrje, bi sodili, da ni bilo pomorjenih nad 20 dečkov.

Pa kaj ti koristi tvoje klanje, o Herod! Nisi dobil onega, ki si ga edino iskal, o zoper Boga tudi največja prekanjenost ničesar ne doseže! Ožalostil si sicer mnogo družin, vse trepeta pred teboj krvoločnikom, pa nakopal si sam sebi na glavo pravično božjo jezo; mera tvojih hudobij je prekipela, roka božja je že vzdignjena, da te zadene. Ali ne čutiš v sebi že pekočih, neznosnih bolečin? Povečale se bodo, v obupu boš umrl.

Sveta družina hiti med tem v Egipet, kakor je Bog po angelu naročil. Marija je v Betlehemu uživala tiho veselje, sedaj pa je v drugič meč žalosti prebodel njeno srce. Čuti, da se izpolnjujejo besede Simeonove in da je njen Sin že sedaj znamenje, kateremu se nasprotuje. Tiho trpi, vdana je v voljo božjo ona, ki je dekla Gospodova. Bog je pa tako določil, da Sina svojega ne reši s čudeži, ampak ker je postal človek, naj se reši tako, kakor se rešujejo ljudje. Tudi Jožef mirno trpi, da, celo prikriva bolečine svojega srca, ki jih trpi, ker čuti, kako trpi Marija, kako trpi njeno božje dete.

Potujeta hitro. Pot je dolga; več dni morata neprestano potovati. Z detetom vred trpita žejo in lakoto. Ko prideta do meje, sta utrujena. Od Betlehema do meje Egipta je približno 300 kilometrov. Kam pa sedaj? V Egiptu je bilo takrat mnogo judovskih družin. Pri mestu Heliopolis so imeli celo krasen tempelj, lep in veličasten, kakor je bil v Jeruzalemu. Skoraj gotovo sta potovala do tega kraja in si tam preskrbela stanovanje. Od meje do Heliopolisa je zopet kakih 300 kilometrov. Tu živita mirno.[1] Jožef dela, mizar je in s svojimi žulji služi kruh za preljubo družinico. Kako dolgo naj ostaneta v Egiptu? Angel je rekel Jožefu, naj tam ostane, dokler mu zopet ne pride povedat, da naj se vrne. Jožef in Marija se udomačita in čakata mirno novega božjega povelja.

Ne čakata dolgo. Po umoru otrok v Betlehemu Herod še bolj oboli. Že leta 750 po utemeljitvi Rima, še pred veliko nočjo, umre v Jerihi po hudih in groznih bolečinah.[2] Že smo o tem slišali v uvodu.

[1] Blizu starega Heliopolisa je sedaj kraj Matarijeh; tukaj kažejo na vrtu nekega mohamedanca ogromno starodavno divjo smokvo. Trdi se, da je sveta družina pod njo počivala. Zraven imajo jezuiti lepo cerkvico na ta spomin. — V predmestju mesta Kairo je pa starodavna cerkev na kraju, o katerem se trdi, da je sveta družina prebivala. Gotovo je, da so že v 13. stoletju frančiškani tu imeli svojo cerkev. Sedanja cerkev je zelo stara, pripada sedaj razkolnikom Koptom, pa je žalibog, kakor sem osebno videl, strašno zanemarjena.

[2] Čas Herodove smrti je prav gotov. Velika noč je bila 15. nizana, to je ob koncu našega marca. Herod je torej umrl v marcu ali februarju leta 750 po utemeljitvi Rima. Da dobimo čas rojstva Jezusovega, moramo računati nazaj: prihod

Tudi že vemo, da je v svoji oporoki razdelil kraljestvo na troje. Judejo izroči sinu Arhelaju, Galilejo in Perejo sinu Herodu Antipu, Trakonitido s sosednimi pokrajinami pa sinu Filipu. Cesar Avgust oporoko potrdi, le imena kralj ne dopusti Arhelaju. Ker je bil strasten krvolok, so se ga Judje bali. Predẹn je šel v Rim cesarja prosit in pa med tem, ko je bil v Rimu, so se Judje zoper njega zarotili, pa obakrat so podlegli in več tisoč jih je padlo. V teh bojih je padlo tudi več pristašov Herodovih, ki so Heroda v njegovih hudobnih naklepih zoper novorojenega kralja v Betlehemu podpirali.

V tem času „se prikaže Gospodov angel v Egiptu Jožefu v sanjah rekoč: vstani in vzemi dete in njegovo mater in pojdi v izraelsko zemljo, zakaj pomrli so, kateri so stregli detetu po življenju."

Vesela novica za sveto družino! Hitro se poslove od znancev, pripravijo vse za pot in mirno, veselo, hvaleč modro božjo previdnost, odpotujejo. Jožef namerava v Betlehem, od koder je bežal. Že pride v izraelsko deželo, „ko pa sliši, da kraljuje v Judeji Arhelaj mesto Heroda, svojega očeta, se boji tja iti, in v spanju opomnjen krene na Galilejsko in pride in prebiva v mestu, ki mu je ime Nazaret."

Jožef čuje o morijah po smrti Herodovi, čuje o besni krutosti Arhelaja, njegovega sina. Ni čuda, da se boji iti v Judejo, boji iti v Betlehem, ki je tako blizu Jeruzalema. Boji se, pa vendar sodi, da bi moral iti v Betlehem, ker iz Betlehema ima priti sin Davidov, obljubljeni Mesija. Saj je zato že poprej zapustil Nazaret in se priselil v Betlehem. Jožef dvomi, boji se in premišljuje. In glej, zopet poseže Bog vmes. Angel božji opomni Jožefa, naj gre v Nazaret. Jožef uboga, nič ne vprašuje in nič ne prigovarja; dosti je, da tako hoče Bog. Zato se sveta družina udomači zopet v Nazaretu, da ostane tam skrita, nepoznana, dokler bo božja volja.

V tem prijaznem mestecu „je dete rastlo in postajalo krepko, polno modrosti, in božja milost je bila v njem." (Luk. 2, 40.) Mali Jezus se je slično drugim otrokom razvijal telesno, rastel je in postajal krepak. Bil je pa na duši poln modrosti in božje milosti, ker ni bil samo človek, ampak resnično božji Sin.

Modrih je bil več mesecev poprej, ker so Heroda še dobili v Jeruzalemu, od koder je radi strašne bolezni šel v toplice Kallirhoe in potem v Jeriho, kjer je umrl. Pred prihodom Modrih je pa tudi nekoliko mesecev minilo, ako upoštevamo čas, kdaj se je Modrim prikazala zvezda. Zato moramo za rojstvo Gospodovo vzeti konec leta 748 ali v začetku leta 749; več pa ne smemo nazaj, kakor bomo pozneje dokazali.

14. Mesija božji Sin.

Luk. 2, 41—52.

V nazareški družini se je mnogo molilo. Jožef in Marija sta rada hodila v sinagogo ne le sobotne dneve, ampak tudi med tednom. Mali Jezus je bil po zunanje kakor drugi otroci, le bolj lepe postave, bolj mil, prijazen, ljubezniv in posebno pokoren.

Tudi njega je bilo videti v nazareški sinagogi malo više nad njegovo domačo hišo. Ni obiskoval posebnega pouka pri pismoukih, pač pa je z drugimi otroci rad poslušal razlago svetega pisma v sinagogi, kakor je bil judovski običaj.

Do dvanajstega leta mu je življenje prav vsakdanje. Nikdo ga ne pozna, le Marija in Jožef vesta, koga imata v hiši. Dobro vesta, kaj Jezusa čaka, namreč preganjanje, trpljenje in smrt. Toda prikrit jima je čas, kdaj se začne mesijansko delo.

Ko je judovski deček dopolnil dvanajst let, ga je začela vezati postava. Od tega časa je moral hoditi v Jeruzalem o veliki noči, o binkoštih in na praznik šotorov. Največji praznik je bil velikonočni. Obhajal se je spomin rešitve iz egiptovske sužnosti in praznik je trajal celih sedem dni. Razume se, da so „starši Jezusovi hodili vsako leto o velikonočnem prazniku v Jeruzalem." (Luk. 2, 41.) Jožef je bil dolžan po postavi, Marija se mu je pridruževala iz pobožnosti.

Jezus izpolni dvanajst let. Tedaj ga Marija in Jožef vzameta prvič s seboj v Jeruzalem. Na cestah mrgoli romarjev, ki gredo iz raznih krajev v skupinah v sveto mesto pevajoč romarske psalme. Sveta družina je med romarji.

Dne 14. nizana poskrbi Jožef za velikonočno jagnje, ki ga zvečer po judovski navadi zavžijejo. Drugega dne se v templju udeleže posebnih za Veliko noč zapovedanih daritev. Dne 16. nizana so pričujoči pri daru prvencev žetve, namreč pri daru prvega ječmenovega snopa v znamenje, da se sme začeti žetev. Po tem daru so se smeli Izraelci že domov vračati, vendar pa jih je mnogo vstrajalo do konca vseh sedem dni.

Za sveto družino pa in za ljudstvo se te dni dogodi nekaj posebnega. „Po pretečenih dnevih namreč se Marija in Jožef vrneta, mladenič Jezus pa ostane v Jeruzalemu. Njegovi starši tega niso vedeli. Menijo pa, da je pri tovaršiji in gredo dan hoda in ga iščejo med sorodniki in znanci. Ko ga pa ne najdejo, se vrnejo iskaje ga v Jeruzalem."

Po praznikih torej, ko sta se celih sedem dni mudila v Jeruzalemu in templju, se Marija in Jožef vrneta domov skupno z drugimi romarji

iz Galileje in Nazareta. Dečka Jezusa kmalu pogrešita; mislita si, da je med kakimi znanci in sorodniki, in ostaneta mirna. Kako bi ga tudi iskala in kje med toliko množico! Prizadevanje bi bilo zastonj. Pametno upata, da ga dobita zvečer na kraju, kjer so romarji na potu iz Jeruzalema navadno prenočevali. Imeli so namreč svoja navadna prenočišča.[1]

Toda, strah in groza, mladeniča ni! Marija in Jožef si ne moreta razlagati, zakaj je Jezus zaostal, zakaj jima tega ni povedal on, ki je bil vedno tako skromen in pokoren? Bridka žalost jima stiska srce; skleneta drugega dne iti nazaj v Jeruzalem. Prideta zvečer, pozno ga ne moreta iskati, odideta počivat. Že dva dneva za Jezusa nič ne vesta. Ali se je morda že sedaj začelo mesijansko trpljenje? Bridkost njunih src je nepopisna.

Tretji dan vstaneta. Kje naj bi iskala Jezusa? V tempelj gresta, tam mora biti. In zares, najdeta ga „v templju sedečega sredi učenikov, ki jih posluša in izprašuje. Vsi pa, ki ga poslušajo, se čudijo njegovemu umu in njegovim odgovorom."

Dvanajstletni Jezus torej sedi med učeniki v sinagogi, ki je bila v templju v preddvoru poganov. Na tem kraju so učeni pismouki poučevali poslušavce, katerih se o praznikih ni manjkalo. Poučevali so in tudi odgovarjali na razna vprašanja. Med njimi sedi Jezus, poprašuje, odgovarja; vse ga posluša in vse se kar čudi njegovi modrosti. Strme poprašujejo, od kod temu mladeniču tako globoko znanje? In kako lahko odgovarja, kako bistro rešuje najbolj zapletena vprašanja, kako samozavedno govori. Iz besedi, iz naukov, pa tudi iz obličja mladeničevega odseva nekaj nadzemeljskega, nekaj božjega.

Tako ga zagledata Marija in Jožef in se silno zavzameta! Ali je to tisti tihi, skromni, pohlevni Jezus? Marija polna svetih čustev stopi hitro k njemu, ga prime za roko, pogleda v oči in iz maternega skrbnega srca vzdihne: „Sin, kaj si nama tako storil? Glej, tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala!" Te besede so izliv duše, ki še trepeta tihe, grenke žalosti, katera pa sedaj že odjenjuje, pa bi se le rada v ljubezni iztožila.

Jezus jo razume, saj vidi v dno njenega bolestnega srca. Odgovori ji z milim glasom in nežnim povdarkom: „Zakaj sta me iskala? Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?" Ne bilo bi treba iskati me s toliko žalostjo, saj vama je znano, da moram ne glede na zemeljske

[1] Skoraj gotovo je bilo romarjem prvo prenočišče v kraju, ki se sedaj imenuje „el Bireh". Na tem kraju je bogat studenec čiste vode; od nekdaj so bila tu prenočišča za potnike. V spomin na žalost Marije in Jožefa je na tem kraju dosti velika cerkev iz 12. stoletja na mestu, kjer je bila poprej še starejša cerkev.

vezi biti v tem, kar je zadeva mojega Očeta, volja mojega Očeta me je pridržala v njegovi hiši, da razodevam njegovo čast v zveličanje ljudi.

Torej oče Jezusov ni Jožef! Pred Marijo in Jožefom, pred vsemi pismouki in pred pričujočim ljudstvom trdi Jezus, da ima drugega Očeta, po katerega volji se mora ravnati. Po volji tega Očeta je zaostal v templju in se sedaj očitno spozna za njegovega sina. Začel se je razodevati v svetem mestu na najsvetejšem kraju cele zemlje, začel se je razodevati Sina božjega.

Ali so pismouki Jezusove besede razumeli? Ali jim bo sedaj jasno, odkod temu mladeniču tolika milina, tolika čudna visokost in tolika modrost? Ako jim ni jasno, ali se jim vsaj dozdeva, kdo bi ta mladenič utegnil biti?

Marija in Jožef sicer dobro razumeta, kar je Jezus o svojem Očetu trdil, toda ne razumeta pa vsega globokega pomena besede Jezusove in vseh dogodkov v templju.

Izpolnjena je volja nebeškega Očeta, zato Jezus vstane; še je nekako zamaknjen in veličasten in odide s starši iz templja, nazaj v Nazaret. V templju je nekoliko odkril svojo božjo naravo prikrito v podobi človeka; toda le za kratek čas; sedaj v Nazaretu je zopet prejšnji mirni, ljubeznjivi mladenič. Marija teh dogodkov ne more pozabiti, ampak ohrani „v srcu vse te reči".

Od dvanajstega pa do tridesetega leta je Jezusovo življenje prav navadno. Le to vemo o njem, „da je bil staršem pokoren in da je rastel v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh." (Luk. 2, 51., 52.) Primerno svoji starosti namreč je zmiraj več modrosti in milosti odkrival. Bil je ljubljenec božji, pa tudi ljudje v Nazaretu so ga vedno bolj čislali in ljubili.

Ker so Judje pozneje govorili in vpraševali: „ali ni ta mizar in mizarjev sin," (Mark. 6, 3.; Mat. 13, 55.), moramo trditi, da je Jezus pomagal Jožefu pri njegovem rokodelstvu. Judje so sicer delo v časti imeli, celo pismouki so se navadno kakega obrta poprijeli; vendar, pomislimo: božji Sin, sam pravi včlovečeni Bog, je mizar, je navaden delavec!

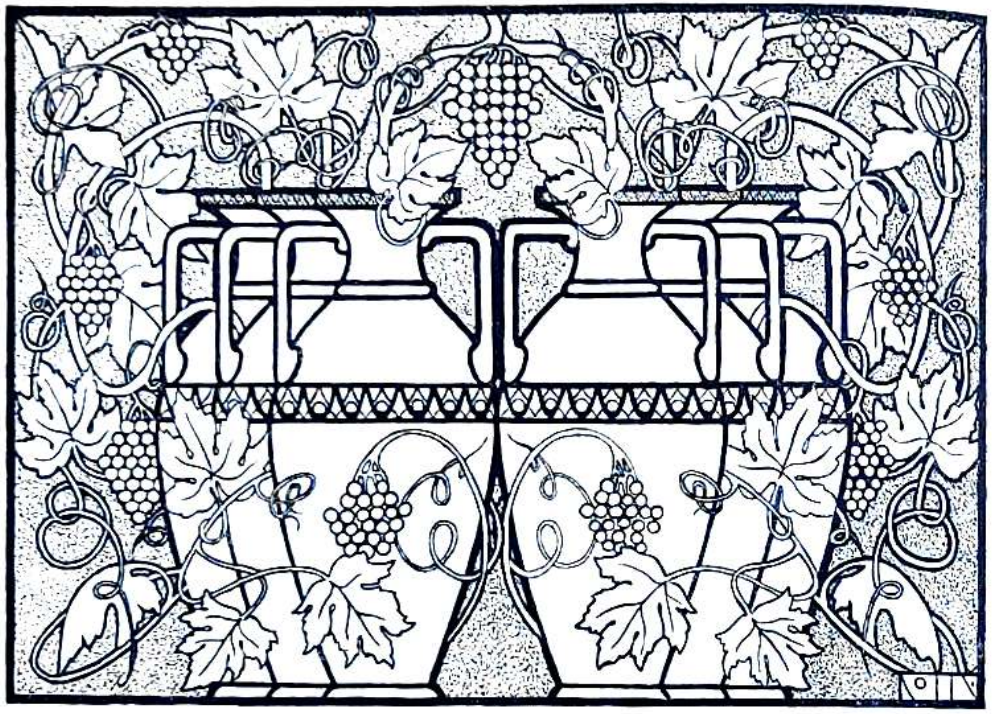

Bilo je pa tam postavljenih šest kamenitih vrčev. *(Jan. 9, 5.)*

Četrto poglavje.

Začetek mesijanskega delovanja Jezusovega v Judeji, Samariji in Galileji.

15. Mesija se v puščavi pripravlja.

Mat. 4, 1—11.; Luk. 4, 1—13.; Mark. 1, 12. 13.

V Nazaretu Jezus mirno živi do tridesetega leta svoje starosti. V teh letih se ni nič posebnega dogodilo, razen da je Jožef umrl. Kdaj, se ne ve, a umrl je gotovo, ker se poslej nikoli več ne omenja. Umrl je pač srečno, takorekoč v naročju Marije in Jezusa.

Ko pa je Jezusu nekako trideset let, se vse izpremeni. Skrito življenje mora zapustiti in začeti mesijansko delo. Saj se je ob Jordanu že oglasil prerok, ki mu ima pripravljati pot; saj že od vseh strani ljudstvo dere skozi Jeriho k Jordanu, da posluša pretresljive besede o pokori, se krsti v znamenje pokore in se pripravi na božje kraljestvo, ki ga ima Jezus ustanoviti.

Jezus se poslovi od matere Marije, poslovi za vedno; le mimogrede se bota še srečala, toda od sedaj ne bo več prebival z njo; moral bo zmeraj biti v tem, kar je njegovega Očeta, le njemu pokoren. Marija vse prav dobro razume, vendar pa ji pri slovesu prevzame srce grenka žalost. Toda braniti mu, upirati se, ne sme: saj kliče Bog.

Jezus odide skoraj gotovo po najbližnji cesti k Jordanu in ob Jordanu na jug, kjer blizu Jerihe Janez krščuje. Že vemo, da je tudi Jezus krst zaželel, da ga je Janez v Jordanu krstil in je ob tej priliki nebeški Oče Jezusa razodel kot svojega Sina. Napolnil ga je tudi sveti Duh, ki je prišel nanj v vidni podobi goloba. Sedaj je Jezus iznova prevzel nase poroštvo za vse grešnike, katere zveličat je prišel na svet; delo zveličanja mora sedaj začeti. Začeti pa hoče svoje mesijansko delo z molitvijo in s pokoro. Zato „se vrne poln svetega Duha od Jordana in Duh ga žene v puščavo, da bi ga hudič skušal.“[1]

Jezus kot človek hoče, da dela popolnoma vse pod vodstvom svetega Duha in da izpolnjuje zmeraj in povsod voljo nebeškega Očeta. Nepokorščina prvih staršev je ves človeški rod pahnila v pogubljenje, pokorščina Jezusova naj bo vsemu rodu v odrešenje. Zato gre po silnem notranjem nagibu svetega Duha v puščavo.

Zahodno od Jordana je grozna puščava; proti nebu se dvigajo gole, skalnate gore; med njimi so kakor izklesane samotne soteske; strani gora so posebno strme in iz njih štrle razsekane pečine; v teh strminah je mnogo naravnih, pa tudi nalašč izdolbenih votlin; v tem gorovju je bilo polno kač, šakalov, divjih merjascev in drugih zveri.

Sem pride Gospod, ker Bog tako hoče. V eni teh groznih, samotnih votlin ostane štirideset dni in štirideset noči. V molitvi je zamaknjen, telesnosti ne čuti, le mesijanske čase gleda v duhu, za mesijansko delo se daruje Očetu in prosi potrebne pomoči.

---

[1] Starodavno mnenje kristjanov kaže kraj, kjer je Gospod živel v puščavi 40 dni, na iztočni strmini raztrgane gore Kvarantanija. Je pa na tej strmini med pečinami nad 30 votlin. Dobre pol ure od vznožja sredi strmine so sedaj redovniške celice, majhne in zapored kakor vozovi pri vlaku. Tukaj se kaže votlina Gospodova. V starodavnih časih je bila tukaj kapelica; od 13. stoletja se je zanemarila; od leta 1874 so si pa razkolni menihi ta kraj osvojili in celice sezidali. Na kraju votline se še sedaj vidijo slike iz 12. stoletja. Meni so menihi radi vse pokazali in mi prav gostoljubno s hladili postregli. Iz Jerihe se pride do tega kraja v dobri uri.

„Naposled je lačen in tu pristopi k njemu skušnjavec.“ Satan ga že dolgo opazuje; čul je pridige Krstnikove, bil priča dogodku o Jezusovem krstu. Zdi se mu, da bi ta mož utegnil biti tisti Mesija in božji Sin, ki bo strl njegovo moč nad ljudmi in premagal njega samega. Zdi se mu, toda sedaj je lačen, slaboten kakor vsak človek. Satan je nemiren in se hoče prepričati, je li ta mož res božji Sin, hoče skusiti, kako bi ga zapeljal v greh, kako pripravil do dejanj proti božji volji.

Skušnjavec se torej približa Gospodu, ki po štiridesetdnevnem postu trpi neznosno lakoto, in mu reče: „Ako si božji Sin, reci, naj bo to kamenje kruh.“ Grda skušnjava v neznosni lakoti! Proti božji volji naj bi si pomagal, proti božji volji naj bi pretrgal post, ki ga je začel, gnan po svetem Duhu. S skušnjavo poželjivosti je satan premagal Evo, premagal že toliko ljudi, da so grešili; morda zmaga še sedaj. Upa pa tudi izvedeti, če je ta mož božji Sin.

„Jezus pa mu odgovori: pisano je, da človek ne živi samo ob kruhu, ampak ob vsaki besedi, ki pride iz božjih ust.“ Krasen odgovor! Jezus zaupa v Boga; njegova mogočna beseda mu more iz lakote pomagati na sto načinov, ko pride pravi čas. Satanu je izpodletelo in ničesar ni izvedel.

Toda satan ne izgubi poguma; „vzame ga v sveto mesto in ga postavi vrh templja in mu reče: ako si božji Sin, vrzi se doli; pisano je namreč: svojim angelom bom zapovedal zavoljo tebe in na rokah te bodo nosili, da ne zadeneš z nogo ob kamen.“

Vidiš ga prekanjenca! Gospod zaupa v Boga in mu je odgovoril s svetim pismom. Oboje uporabi satan, da doseže namen. Postavi ga bliskoma v Jeruzalem na stene templja. Gospod nikamor ne more. No, saj zaupa na Boga, kar skoči naj doli. Satan mu tako veli in ga opozori na božjo besedo, kako je Bog zapovedal angelom, naj ga nosijo na rokah.

Res, Bog je obljubil pomoč vsem, ki so v bridkostih in stiskah; le zaupajo naj, pomagal jim bo. Ni pa obljubil čudežne pomoči onim, ki bi se predrzno podajali v nevarnosti in bi lakomiselno izzivali njegove čudeže. Kako satan sveto pismo kvari! Zraven pa še laže, kakor da bi bil Bog ravno o skušancu prerokoval, da ga bodo angeli nosili po rokah.

Jezus prekanjenost razvidi in reče: „Ne skušaj Gospoda svojega Boga!“ Dober odgovor! Satanu je zopet izpodletelo; skušani ni grešil, pa tudi nič ne povedal, kar bi dalo slutiti, da je božji Sin. Tako odgovoriti more vsak pobožen človek.

Satan obupuje, toda še ne odneha; napeti hoče vso svojo moč, da bi v tem skrivnostnem možu obudil vse strasti in ga zvabil na dela proti božji volji. „Zato ga zopet vzame hudič na zelo visoko goro in mu pokaže vsa kraljestva sveta in njihovo veličastvo, ter mu reče: vsa ta oblast, ves ta bliščˇ, ves ta omamljivi sijaj je izročen meni, podelim ga, komur hočem; dam ga tebi, le pred me padi in moli me.“[1]

Sedaj je satan odkril vso svojo hudobijo, lažnjivost in oholost, ki presega vse meje. Gospoda je postavil na visoko goro, od koder je diven pogled po pokrajinah daleč na okoli; zraven mu pa še v svoji angelski moči pričara pred oči vsa kraljestva, njihov bliščˇ in sijaj, njihovo omamljivo razkošnost, vse sladko uživanje. O kako ves ta bliščˇ, vsa krasota in lepotija, vsa opojna sladkost in razkošnost deluje na čutila, kako vzbuja domišljijo, kako podžiga hrepenenje srca!

In satan trdi, da je vse to njegovo, da vse to rad Gospodu da. Kako lahko, kako hitro bi dosegel ono oblast in ono kraljestvo, ki ga ima Mesija doseči z velikimi mukami, s trpljenjem in smrtjo! Ako je Mesija, čemu toliko truda, sedaj se nudi prav lahka prilika! Le na kolena naj pade in njega moli: vse je doseženo!

Satan zopet laže! Res, dopustil je Bog, da ima nad grešnim svetom veliko oblast; toda s svetom kar razpolagati, kakor da bi bil on njegov neomejeni gospodar, ne more; laže, ker to more le Bog. In glej prevzetnost in oholost! Kakor nekdaj, ko je za svojo prevzetnost kaznovan izgubil nebesa, hoče tudi sedaj biti Bogu enak! Gospod naj pade predenj in ga moli, in postane kralj sveta in sicer ne po mučni poti, katero je Bog določil, ampak hitro, brez truda: edino pade naj na kolena in naj ga moli!

Ob tej skušnjavi zatrepeta duša Gospodova od nevolje in zgražanja! O svet, posebno poganski svet je Boga zapustil in se v malikih in strasteh klanja satanu in sedaj naj bi tudi on zatajil Boga in se poklonil satanu. Saj je prišel na svet ravno razdirat satanovo kraljestvo in utemeljevat zopet kraljestvo božje!

Zato odgovori Gospod odločno in slovesno: „Poberi se od mene satan! Zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi!“

[1] Kje je ta gora? Od starih časov se trdi, da je ravno ista gora, ob kateri je Gospod delal pokoro 40 dni. Dobre pol ure od sedanjega samostana razkolniških menihov, na kraju skušanja Gospodovega se pride na vrhunec, od koder je čaroben razgled po okolici. Tamkaj je v prvih stoletjih živelo mnogo redovnikov; imeli so svoj samostan in sedaj se vidijo le še podrtije.

Tako je prav! Izgubil je satan predrzno igro! Osramočen odide in pusti Jezusa do časa. Kdo more le nekoliko čutiti, kako je bilo Gospodu zoprno vse to poskušanje! On je najsvetejši, z neskončnim studom in gnusom sovraži greh: in sedaj se mu v človeški podobi približa satan, ki ga je sam greh, sama hudobija, samo blazno sovraštvo do Boga; napeljuje ga na upor proti Bogu, da, v nadnaravni angelski moči ga nosi bliskoma na tempelj v Jeruzalem in odtod na visoko goro!

Kako odleže Gospodu in se umiri, ko satan premagan, osramočen, obupan odbeži. Sedaj pa se prizor izpremeni: angeli božji pridejo, zahvaljujejo se mu in klanjajo in mu služijo. To je malo, od Boga mu poslano plačilo za tako sijajno izkazano zvestobo v dolgi pokori in grozni skušnjavi.

16. Jezusa izpričuje Janez kot Mesija.

Jan. 1, 19—34.

Med tem časom Krstnik nemoteno oznanja pokoro in spokornike krščuje. Gibanje med ljudstvom raste, pričakovanje novega kraljestva zavzema bolj in bolj srca in duhove.

Farizeji in poglavarji ljudstva se vznemirjajo. Ne morejo pozabiti, kako jih je Krstnik pred vsem narodom očitno osramotil in jim grozil z božjimi kaznimi. Preudarjajo, kako bi to njim neljubo vrvenje zaustavili, delovanje Krstnikovo preprečili. Sklenejo poslati k Janezu posebno odposlanstvo, mogočno deputacijo duhovnikov in levitov, ki se na verske stvari dobro razumejo in imajo povsod veljavo. Ti naj Janeza očitno in slovesno pozovejo, naj pove, kako se drzne krščevati in oznanjevati, ko ga vendar judovska cerkvena oblast ni poslala; naj pove, kdo da je!

Odposlanstvo pride bahato in mogočno, kakor so navadno nastopali Farizeji, katerim člani odposlanstva pripadajo. Prav zvijačno ga povprašujejo, da bi ga ujeli v besedi in da bi tudi ljudstvo iz njegovih odgovorov spoznalo, kako nima nobene pravice pridigovati in krščevati.

Zato ga najpoprej vprašajo, naj pove, če je on Kristus, če je on obljubljeni Mesija. Krstnik nič ne taji in odločno večkrat zatrdi: „Nisem Kristus“. Sedaj izprašujejo dalje in sicer osorno: „Kdo si torej? Ali si Elija? In reče: nisem. Ali si oni po Mojzesu napovedani veliki prerok? In odvrne: ne! Tu mu reko: kdo si pa, da odgovor damo tem, kateri so nas poslali? Kaj praviš sam o sebi?“

Odposlanci se že vesele in upajo dobrega uspeha. Sam glasno priznava, da ni ne Mesija, ne Elija, ne po Mojzesu napovedani prerok. Ko bi bil Mesija, ali Elija, ali prerok, uklonili bi se, priznali mu pravico krščevanja. Toda sedaj? Da bi ga spravili v zadrego, ga vprašajo, naj sam pove, kaj misli o sebi.

Janez ve za svojo po Bogu dano nalogo, naj pripravlja ljudstvo za prihod Mesijev; on se zaveda, da je prerokovan v onem poslancu, o katerem govori njegov ljubljeni prerok Izaija in zato odgovori s prerokovimi besedami: „Jaz sem glas vpijočega v puščavi: pripravite pot Gospodu, kakor je rekel prerok Izaija.“

Odposlanci sodijo, da je ta odgovor nezadosten, prazen. Oblastno mu reko: „Zakaj torej krščuješ, če nisi ne Kristus, ne Elija, ne prerok?“ Pravice nimaš, prenehaj, odstopi!

Toda Krstnik se ne preplaši, marveč mogočno in resno odgovori, rekoč: „Jaz krščujem z vodo; sredi med vami pa že stoji, ki ga vi ne poznate. On je, ki pride za menoj, ki je bil pred menoj, ki mu jaz nisem vreden odvezati jermena pri obutalu.“

Pogumen in odločen odgovor! Krstnik je sedaj prvič zatrdil, da je Mesija že tukaj, da je med ljudstvom, akoravno ga še ne poznajo. Potem pa ponovi že izrečeni opis Mesijeve prednosti in visokosti, namreč, da on ni vreden, Mesiju opravljati najnižjo službo, da sicer pride za njim, toda je bil že pred njim. Janez misli na božjo naravo Mesijevo, le po tej je bil Mesija že pred Janezom; po človeški naravi pa in po očitnem nastopu prihaja za Janezom.

Ves ta prizor je bil tako pomenljiv, za farizejsko odposlanstvo in za ljudstvo tako nepozaben, da nam evangelist Janez celo kraj pove, kje se je to godilo, namreč „v Betaniji onstran Jordana, kjer je Janez krščeval“. Evangelist je bil osebno pričujoč.

Drugi dan po tem dogodku je pri Krstniku zopet mnogo ukaželjnih Judov. Kar zagleda Janez Jezusa, da gre k njemu in se mu približuje. Odkar ga je pred 40 dnevi krstil, ga še ni videl, toda mislil je nanj in pričakoval, da se povrne, ter ga more pokazati ljudstvu. Sedaj je prišel ta zaželjeni čas, in Krstnik pokaže na prihajajočega ter veselo izpričuje: „Glej, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta! Ta je, ki sem rekel o njem: za menoj pride, ki je visoko nad menoj, zakaj on je bil prej od mene.“

Važno izpričevanje! Krstnik je prerokoval, da obljubljeni Mesija pride prav kmalu; včeraj je trdil, da je že tukaj in danes ga ljudstvu pokaže s prstom. Toda, odkod ti to veš, o Krstnik, da je ravno ta nepoznani mož, ki sam brez tovarišev sem prihaja, zares obljubljeni Mesija? Tako bi se moglo vprašati, pa ni treba, ker Krstnik sam vse pojasni, rekoč:

„Jaz ga nisem poznal; toda tisti, ki me je poslal krščevat z vodo, mi je rekel: na kogar boš videl priti Duha in ostati na njem, ta je, kateri krščuje s svetim Duhom. Videl sem Duha kot goloba priti z neba in je ostal na njem. In jaz sem videl in izpričujem, da je ta Sin božji."

Krstnikovo izpričevanje je veljavno. Sam Bog mu je dal znamenje, po katerem bo Mesija spoznal, da se ne bi motil sam in da ne bi v zmoto zapeljal ljudstva. In to znamenje je pred 40 dnevi videl, ko je namreč Mesija v Jordanu krstil. Zato sedaj brez strahu kaže nanj in izpričevanje še razširi in izpopolni. Ko kaže na Mesija, mu nadene ime „Jagnje božje" in opiše njegovo nalogo, „da odjemlje grehe sveta". To je vzeto iz Izaija, ki govori o jagnjetu in o Mesiju, ki bo nase vzel naše hudobije in bo za našo spravo žrtvovan. Pa tudi kar naravnost pravi, da je Sin božji. Poprej je to le bolj temno napovedoval, rekoč, da je Mesija večji od njega, da je pred njim: toda sedaj po krstu, ko je slišal glas iz nebes, kar naravnost trdi, da je Sin božji.

Krstnik je skoraj gotovo mislil, da je Mesija božji Sin prav po naravi, torej sam pravi Bog. Toda Judje tega še niso razumevali; saj še niso poznali skrivnosti svete Trojice; ako so sicer govorili o Mesiju kot Sinu božjem, so si le mislili, da bo Bogu posebno priljubljen, da bo v njegovi posebni ljubezni.

17. Mesija dobi in utrjuje prve učence.

Jan. 1, 35—51.; 2, 1—13.

Malo časa se Mesija tega dne mudi pri Janezu, kmalu odide. Janez pa le nanj misli in na svojo po Bogu dano nalogo, da ljudi zanj pripravlja in pripravi. Do sedaj se Mesija še nikdo ni oklenil.

Drugega dne popoldne stoji Janez ob Jordanu z dvema učencema in željno zre, da bi ugledal Mesija, ki mora biti blizu, pa se ne pokaže. Toda glej, z daleč ga zagleda, kako mirno in dostojanstveno mimo koraka. Učencema ga pokaže s prstom in nekako ganljivo reče: „glej, Jagnje božje!"

Učenca čutita, da jima hoče namigniti, naj bi se njega oklenila in neka skrivna moč ju vleče za njim. Ubogata in gresta za njim; nekako bojazljiva sta in ne vesta, kako bi se mu približala. Toda glej, Jezus se obrne nazaj, vidi ju in ves ljubezniv, mil in prijazen ju vpraša: „Kaj iščeta?" Ona mu s svetim strahom odgovorita: „Učenik, kje stanuješ?" In Gospod? Povabi ju k sebi rekoč: „Pridita in poglejta!"

Kako srečna sta oba, namreč Andrej in Janez! S presrčnim veseljem sprejmeta prijazno vabilo, „gresta in vidita, kje stanuje in ostaneta pri njem isti dan. Bilo je okrog desete ure. Judje so računali dan od jutra do večera; zjutraj se je začela prva, zvečer pa se je dan z dvanajsto uro končal; prišla sta torej h Gospodu popoldne, dve uri pred večerom. Obema srce kipi od veselja in žari od ljubezni do Učenika, kar pri njem hočeta ostati; prepričana sta, da je ta Učenik obljubljeni Mesija. Janez, za ljubezen in prijaznost posebno dovzeten, si je to presladko uro zapomnil; še na stara leta jo je zapisal v svoj evangelij.

Andrej pa hiti iskat svojega brata Simona; v bratovski ljubezni želi, naj tudi Simon odstopi od Janeza in pristopi k Učeniku. Ko ga najde, mu ves navdušen reče: „Našli smo Mesija. In ga pripelje k Jezusu." Jezus ga pogleda, zre v njegovo srce in vidi v dno njegove duše. Spozna, da je Simon goreč, nagel, odločen, pogumen. Pogleda ga in mu reče pomenljive, četudi še skrivnostne besede: „Ti si Simon, Jonov sin; ti se boš imenoval Kefa." To je aramejska beseda; ob času Jezusovem namreč se je po vsej Judeji govorilo aramejsko, hebrejski jezik je bil le še v svetih knjigah. Kefa pomeni po naše skala. Gospod s tem namigne na poklic Simona in že sedaj pokaže skrivnostno, kaj namerava izpeljati. Simona beseda globoko pretrese; dozdeva se mu, da ta izprememba imena nekaj posebnega pomeni; pogum mu prekipeva, pridobljen je, Jezusov učenec hoče biti.

Drugega dne potem, ko mu je Andrej brata pripeljal, se napoti Jezus v Galilejo. Z njim potujejo prvi trije učenci: Andrej, Janez in Simon. Res, mala družbica, neznaten začetek. Srečajo sebi poznanega Filipa, bil je iz Betzajde, kakor brata Simon in Andrej. Ko ga Jezus vidi, ga pokliče in mu reče: „Hodi za menoj!" Ta beseda zadostuje, ker z besedo je Gospod združil tudi milost in z njo vnel srce Filipovo. Filip se pridruži.

Filip sreča Natanaela. Prepričan je, da je našel zaželjenega Mesija. To za vsakega Juda najbolj veselo in preimenitno vest ves zavzet pove Natanaelu in mu reče: „Našli smo ga, ki je o njem pisal Mojzes v postavi in preroki, Jezusa, Jožefovega sina iz Nazareta."

Učenci so torej že znali, da je Jezus iz Nazareta, da je Jožef njegov oče, torej rojen Galilejec. Filip naravnost trdi, da je ta sin Jožefov oni obetani prerok in Mesija, o katerem je pisal Mojzes v postavi in o katerem so pisali preroki. Natanael se zavzame in šegavo odgovori: „Ali more iz Nazareta kaj dobrega priti?" Natanael je bil iz Kane, ki

je samo poldrugo uro od Nazareta in je poznal to neznatno mestece in njegovo siromašno prebivalstvo. Toda Filip se noče z njim pogovarjati in mu samo reče: „Pridi in poglej!“ Tako je, prepriča naj se sam osebno.

Kljub svojim predsodkom zoper Nazarejce Natanael vendar gre. „Jezus ga vidi, da gre k njemu in reče o njem: Glej, pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.“ Ta pohvala zadene Natanaela naravnost v srce, ker je bil resnično odkrit in brez ovinkov. „Začuden povpraša: Od kod me poznaš? Jezus odvrne in mu reče: Še preden te je Filip poklical, sem te videl pod smokvo.“

S tem je Gospod Natanaela opozoril na skrivne in imenitne dogodke, ki so se vršili v Natanaelovi duši, ko je sedel pod neko smokvo. Je že taka navada, da se pove kraj, kjer se je kdo videl, misli pa skrit dogodek na istem kraju. Natanael razume in spozna, da Gospod ve za vse skrivnosti njegovega srca in se ves prevzet začudi ter nehote vzklikne: „Učenik, ti si Sin božji, ti si kralj Izraelov!“ Z besedami Sin božji, kralj Izraelov je Natanael očitno zatrdil svoje prepričanje, da je res, kar mu je povedal Filip, da je našel Mesija. Pridobljen je. Natanael je nam poznani Jernej.

„Jezus mu odvrne in veli: Ker sem ti rekel, videl sem te pod smokvo, veruješ; še več kakor to boš videl.“ Po teh besedah se Gospod obrne k vsem učencem in reče Jerneju in ostalim: „Resnično, resnično vam povem: videli boste nebesa odprta in božje angele hoditi gori in doli nad Sinom človekovim.“ Kaj pomenijo te besede? Učencem niso jasne, le to vedo, da pomenijo kaj posebno znamenitega, kar se bo godilo po Mesijevem delu. In zares, že beseda resnično dvakrat ponovljena naznanja važne in gotove dogodke. Da, sedaj, ko je prišel Mesija, so nebesa kakor odprta, da se nebeški blagri vsipajo na zemljo po posredovanju angelov. Gospod se je v tem trenotku prvič imenoval Sina človekovega in je opozoril učence na besede Danielove, s katerimi prerok opisuje Mesija kot Sina človekovega, ki bo ob koncu sveta na oblakih neba prišel sodit svet.

Učencem se polagoma odpirajo oči, da bolj in bolj spoznavajo Mesija. Odkril je tudi nekoliko ono vsevednost, ki se le Bogu pripisuje, ko je namreč Natanaelu namignil, da ga je videl pod smokvo in gledal vse skrivnosti njegovega srca.

Po teh dogodkih potuje Gospod s petimi učenci v Galilejo. On hoče v Kano,[1] da tam odkrije svojo božjo moč in potrdi učence v

[1] Kana je kakih 6—7 kilometrov od Nazareta v ozki rodovitni dolinici. Sedaj ima nad 1000 prebivalcev; 366 je katoltčanov, blizu 500 mohamedancev, drugi so

veri nase. Priliko mu bo dala ženitnina, ki se tam pripravlja in h kateri je povabljena tudi njegova dobra mati Marija.

In glej, tretji dan po govoru z Natanaelom pride v Kano, kjer se je ženitnina že začela. Kako se obraduje Marija, ko zopet zagleda svojega Sina! Ker ima učence, razvidi, da je že začel svoje mesijansko delovanje. Ona poskrbi, da ženin in nevesta povabita ravnokar prišlega Jezusa in njegovih petero učencev na svatbo. Z Marijo so bili na svatbi tudi nekateri njenih sorodnikov.

Učencem se srce širi, ko vidijo svojega novega učenika v veseli družbi, celo na svatbi, kjer se ljubeznjivo razgovarja. Sprejel je povabilo v bolj siromašno, vsaj ne ravno premožno hišo. Gleda bolj na dobro voljo in na pošteno srce, kakor na prazni zunanji bliščc. Ženin in nevesta sta morala zares biti prav dobra, ker sta povabila Gospoda in ker je Gospod povabilo sprejel.

Pa kaj se zgodi! Zaročenca sta pripravila vse le za določene goste, sedaj pa je pri mizi šest nepričakovanih gostov. Zato začne primanjkovati vina. Skrbna Marija opazi prva to zadrego. Dobra je in nežnega srca, rada bi pomagala. Na svojega sina se ozre, nanj zaupa, njemu reče s prosečim glasom: „Vina nimajo.“

Gospod ji prikima rekoč: „Kaj je to meni in tebi, žena? Mar moja ura še ni prišla?“ Marija se ni prevarila. Gospod je začel mesijansko delo, začel se je razodevati, tudi sedaj bo pokazal svojo dobroto in svojo moč. Njegova ura je prišla, naj je nič ne skrbi.

Kaj bo njen Sin storil, tega še ne ve. Previdno pa naroči in „veli služabnikom: karkoli vam reče, storite! Bilo je pa tam postavljenih šest kamenitih vrčev radi judovskega umivanja pred jedjo, ki so držali po dve ali tri mere.[1] Jezus jim reče: napolnite vrče z vodo! In jih napolnijo do vrha. In Jezus jim reče: zajmite sedaj in nesite starejšinu. In neso. Ko pa okusi starejšina vodo izpremenjeno v vino, pokliče ženina in mu reče: vsak človek daje najprej dobro vino in ko se napijejo, tedaj tisto, ki je slabše; ti si pa prihranil dobro vino do sedaj.“

razkolniki. — Da je ravno tukaj storil Gospod prvi čudež, zato so dokazi že iz 4. stoletja. Grofu Jožefu je naročil cesar Konštantin, naj sezida cerkve na najbolj znamenitih mestih Galileje. V Kani so kopali v sedanji cerkvi, ki jo oskrbujejo frančiškani; prišli so do tlaka iz 4. veka, dobili so tudi kamen s hebrejskim napisom, da je Jožef tukaj altar sezidal. Na stopnicah k temu tlaku je velik vzidan vrč, o katerem trdijo starinoslovci, da je bil za navadno umivanje Judov. V bližini je mala cerkvica na kraju, o katerem se trdi, da je tam stala hiša Natanaelova, to je Jerneja, apostola.

[1] Po naše bi bilo vsega skupaj nekako 6 hektolitrov; mera namreč drži okoli 40 litrov; torej vrč, ki ima 3 mere, nad 100 litrov in 6 vrčev nad 600 litrov ali nad 6 hektolitrov.

Služabniki so v vrče nalili vode, sedaj pa zajemajo prav dobro vino! Čudež storjen kar tiho, brez priprav, neopaženo! Čudež vpričo toliko gostov, takorekoč v rokah služabnikov. In kako bogato je Jezus poskrbel za zaročence! Poskrbel naprošen po svoji materi, kateri pač nobene prošnje ne more odbiti.

Vsi se čudijo, po Kani vse šumi. Gospod je razodel svoje veličastvo, razodel svojo v sebi prikrito božjo moč posebno učencem na korist. In zares učenci so v veri vanj močno potrjeni. To je bil prvi Gospodov čudež.

Iz Kane odpotuje v Kafarnaum. Zakaj? Da mimoidoč obišče dom svojih prvih učencev, ki so vsi razun Jerneja blizu tam doma in tako utrdi mlado zvezo z njimi. Veselo gredo vsi učenci z njim na svoj dom, da mu ga pokažejo. Spremi ga tudi mati Marija in z njo gre nekaj sorodnikov. V Kafarnaumu ostanejo le malo dni, zakaj približal se je velikonočni praznik in treba je bilo odpotovati v Jeruzalem.

18. Mesija se razodeva v Jeruzalemu.

Jan. 2. 14—25.; 3, 1—2.

Jezus odpotuje v Jeruzalem, ki je središče narodnega in verskega življenja Judov. Tukaj v svetem mestu, v samem templju naj se Judom odkrije. In sedaj je ravno Velika noč. Judje jedo velikonočno jagnje v spomin rešitve iz egiptovske sužnosti in to jagnje je predpodoba Mesija, božjega Jagnjeta, ki odjemlje grehe sveta.

Mesija se razodeva v templju.

Gospod pride v Jeruzalem. Z njim so tudi njegovi učenci. Vse opravi, kakor veleva postava. Na mesijansko delo ne pozabi, razodeva se ljudstvu in tudi poglavarjem.

V templju najde veliko nerodnosti. (Jan. 2, 14—25.) V obširnem preddvoru za pogane je pravi semenj. Menjavci denarjev imajo mize; prodajavci golobov potrebnih za daritve imajo te živalce v kletkah; okoli in okoli pa stoje prodajavci z voli in ovcami. Prodajavci in kupci kriče in se prepirajo; živali mukajo in meketajo in oskrunjajo tempelj; dogajajo se tudi sleparije, ne manjka se lakomnosti in odrtij. In to se godi na svetem mestu, na mestu molitve! Duhovniki, starejšine, čuvaji templja se za te nespodobnosti ne zmenijo.

Pač pa v Jezusu vzkipi sveta srditost. Njegov Oče se onečaščuje! Najpoprej opominja, svari. Nikdo se za njegove besede ne zmeni. Sedaj pa splete iz vrvic močan bič, mogočno zadoni njegov glas, lica in oči mu žare, neka nenavadna, nebeška mogočnost mu odseva iz vsega telesa in nikdo več se mu ne ustavlja: vse beži v nepopisnem, nerazumljivem strahu pred njim iz templja; beže voli in ovce; sleparskim menjavcem prekucne mize in raztrese prigoljufani denar; tudi prodajavcem golobov zapove golobe proč odnesti, rekoč: „ne delajte iz hiše mojega Očeta trgovske hiše!“ Tempelj je očiščen, izpraznjen, sedaj se bo v miru in nemoteno mogel častiti Oče nebeški.

Njegovi učenci se čudijo temu svetemu gnevu in „se spominjajo, da je o Mesiju pisano: gorečnost za tvojo hišo me razjeda.“ Z največjim spoštovanjem gledajo svojega učenika.

Jude pa, posebno judovske poglavarje ta nastop grozovito razžali. Zbudil jim je vest, ker so dopuščali take nespodobnosti v templju; osramotil jih je pred vsem judovskim svetom. V njihove pravice je posegel, ker le oni imajo pravico skrbeti za tempelj; nazadnje slišijo, da tempelj imenuje hišo svojega Očeta. Tega ne morejo, ne smejo mirno prenašati.

Oblastno stopijo predenj in zahtevajo: „Kakšno znamenje nam pokažeš, da to delaš?“ Ne upajo ga pokarati radi dejanja samega; saj čutijo, da je prav naredil. Ampak zahtevajo znamenje v dokaz, da ima to pravico; ako pravice ne dokaže, upajo, da ga pred ljudstvom očrnijo in sebe operejo.

Kako so slepi in hudobni! Ali ni ves dogodek zadostno znamenje, velik in očiten čudež? Njegov nastop, njegova skrivna moč, strah vsega ljudstva, gorečnost za čast božjo! Tega ne uvažujejo, le srd na Gospoda se jim kuha v srcih. Gospod vidi srce, vidi odpor in mržnjo, vidi, kako bo ta mržnja rastla, se razvila v smrtno sovraštvo in ga spravila na križ. Zato jim reče: „Poderite tempelj, v treh dneh ga nazaj postavim!“ Besede so bolj temne, ne ve se jasno, kaj misli; jasno pa je, da objavlja nekaj posebnega, da se sklicuje na izredno moč, govoreč, da tempelj v treh dneh nazaj postavi.

Judom ni mar odkriti pravi pomen besedi; kar na smeh obrnejo besedo, kakor da govori o jeruzalemskem templju in mu zaničljivo odgovore: „Štiriinštirideset let se je zidal ta tempelj in ti bi ga postavil v treh dneh?“ Vendar pa tega dogodka in teh besedi ne morejo pozabiti, vedno jim šume po ušesih, še čez tri leta jih uporabijo za obtožbo.

Tudi učenci teh besed sedaj ne razumejo. Razumeli pa so čez tri leta, ko je vstal od mrtvih, da je govoril o svojem telesu.

Ljudstvo je pa bolj verovalo v Gospoda, da bi utegnil biti Mesija in sicer zavoljo čudežev, ki jih je tiste dni delal v Jeruzalemu. Toda Jezus se jim vendarle ne zaupa, ker jih vse pozna. Ve namreč, da pričakujejo Mesija, ki bi jih rešil rimskega nasilstva in jim brez pokore podelil mesijanske blagre, ako pa tega ne stori, ga ne bodo priznali, ampak ga bodo zavrgli. Jezus srca dobro pozna in ni treba kakih prič, zato na to nepopolno, pomanjkljivo vero ljudstva prav nič ne zaupa.

Mesija se razodeva Nikodemu.

Jan. 3, 1—21.

Kako globoko je posegel Gospodov nastop v srca in duhove, nam dokazuje prihod Nikodema k Jezusu. Nikodem je plemenit, bogat, sloveč učitelj postave, pravi Farizej. Kot tak je tudi poln farizejskih predsodkov o mesijanskem kraljestvu. Prepričan je, da je mesijansko kraljestvo le nadvlada Judov nad drugimi narodi, da imajo pravico do tega le potomci Abrahamovi, da se zanj zahteva edino dobesedno izpolnjevanje postave brez notranje obnovitve. Vendar pa žene Nikodema odkritosrčna želja po popolni resnici. Odkar vidi in posluša tega nenavadnega učitelja iz Galileje, se mu vzbujajo razni verski dvomi. Hoče se jih otresti. Hrepenenje po jasnem pouku žene njega, osivelega in uglednega učitelja postave, k nogam mladega učitelja iz Galileje. Ta učitelj dela čudeže, mora torej biti poslan od Boga, biti poseben prerok, morebiti sam Mesija. Zato pobije v sebi razne pomisleke in se odloči poiskati tega učitelja na samem. Zavoljo Farizejev, svojih strastnih tovarišev, si ne upa po dnevu, pričaka noči in ga odide obiskat.

Gospod je v preprostem stanovanju. Janez je pri njem in morda še kak učenec. Nikodem pride bolj plašno, toda iskreno želeč najti pouk in resnico. Gospod mu vidi v globočino srca, rad ga sprejme in pripravljen je temu blagemu Nikodemu razodeti vse glavne skrivnosti mesijanskega kraljestva in izpodbiti mu vse farizejske predsodke.

Nikodem torej vstopi in Gospoda prav spoštljivo pozdravi rekoč: „Učenik, vemo, da si od Boga prišel za učitelja, saj nihče ne more delati teh znamenj, ki jih ti delaš, če ni Bog z njim.“ Nikodem izpove svojo vero. Ne vpraša dalje, toda Gospod ve, da Nikodema mučijo misli o božjem, o Mesijevem kraljestvu, ki ga Janez ob Jordanu že več

časa oznanja in o katerem se razpravlja povsod, po celi Judeji. Zato odgovori Nikodemu o pogojih za vstop v to kraljestvo, še preden ga Nikodem popraša.

„Odgovori mu in pravi: Resnično, resnično ti povem, če se kdo na novo ne prerodi, ne more videti božjega kraljestva.“ Teh besedi Nikodem ne razume jasno. Torej nekako prerojenje se zahteva za vstop v božje kraljestvo. O tem Farizeji z njim vred ne vedo ničesar, saj zadostuje rojstvo iz ljudstva Abrahamovega! In začuden nekako nespretno vpraša: „Kako se more človek roditi, ko je že star? Mar more iti vdrugič v telo svoje matere in se preroditi?“ Kako ga begajo farizejski predsodki!

Jezus z njim potrpi in ga pouči še bolj natanko, govoreč nekako slovesno: „Resnično, resnično ti povem, če se kdo ne prerodi iz vode in svetega Duha, ne more iti v božje kraljestvo.“ Zahteva se torej notranji preporod in sicer z vodo v znamenje notranjega očiščenja in s svetim Duhom, v znamenje notranjega posvečenja, novega notranjega življenja, vlitega v dušo po svetem Duhu. To je preporod iznova, po katerem postane človek otrok božji in dobi pravico do božjega kraljestva.

Ker je torej božje kraljestvo duhovno in nadnaravno, zato ne more nikdo v to kraljestvo le po svojem naravnem rodu, ampak le po nadnaravnem preporodu, po katerem pripada otrokom božjim, ker „kar se je rodilo iz mesa, namreč po naravnem potu, je meso, le kar se je rodilo iz Duha, namreč po vsemogočnem delovanju božjega Duha v duši, je duh“ in torej sposobno za duhovno kraljestvo božje.

Nikodem se čudi; njemu in Farizejem je vse to nepoznano, temno, skrivnostno. Jezus to opazi in reče: „Ne čudi se, da sem ti rekel, treba se vam je vnovič roditi.“ To je skrivnost, ne razumeš je, toda ne zavrzi je zavoljo tega. „Saj tudi veter pihlja, kjer hoče; glas njegov slišiš, pa ne veš od kod prihaja in kam gre,“ vse to ti je nerazumljivo, vendar vetra ne tajiš. „Tak je vsak, ki je rojen iz Duha;“ ne pozna svetega Duha, ne pozna, odkod prihaja, kaj namerava, vse to je skrivnostno, pa je vendarle delaven v prerojencu, novo življenje se ne more utajiti.

Nauk Gospodov je skrivnosten. Mi ga sedaj deloma razumemo, ker smo zares prerojeni po svetem krstu, po vodi in svetem Duhu in vemo, da smo po skrivnostnem novem življenju, po milosti svetega Duha otroci božji in zato dediči božjega kraljestva. Nikodem pa besed Gospodovih še ni razumel, zato „mu odgovori in reče: kako se more to zgoditi?“

Na te besede odkrije Gospod Nikodemu še drugi pogoj za vstop v božje kraljestvo, namreč vero v razodete skrivnosti; sklicuje se pa na svojo vednost vseh božjih skrivnosti in radi tega zahteva vero. Jezus namreč odvrne in pravi:

„Ti si učitelj v Izraelu in tega ne veš?“ Kot učitelj bi namreč Nikodem moral vedeti, kar so preroki govorili o delovanju svetega Duha, ki se bo v mesijanskem kraljestvu razlival nad ljudi, toda farizejski predsodki mu zakrivajo pogled. Zato se Gospod začudi in slovesno nadaljuje:

„Resnično, resnično ti povem, kar vem, govorim, in kar sem videl, izpričujem in mojega izpričevanja ne sprejemate.“ Jezus torej govori, kar ve, toda Judje ne verujejo. Gospod še dalje govori rekoč:

„Če vam pozemeljske reči pravim in ne verujete, kako boste verovali, če vam bom pravil nebeške,“ namreč, ako sedaj ne verujete, ko vam govorim o duhovni preporoditvi, ki se vrši na zemlji, kako boste verovali, ko vam začnem odkrivati skrivnosti, kakor so še v nebesih pri Bogu prikrite. In za te skrivnosti ve le on, zakaj nikdo ne gre v nebesa gledat, namreč te skrivnosti, ampak edino Sin človekov, ki je vedno v nebesih, vse to gleda in ve in se mu zato mora verovati.

Nikodemu se jasni; pripravljen je verovati vse božje skrivnosti. Zato ga začne Gospod poučevati o oni strani božjega kraljestva, ki je bila Judom sploh v največje pohujšanje, namreč o skrivnosti svetega križa rekoč: „In kakor je Mojzes povišal kačo v puščavi, tako se mora povišati tudi Sin človekov, da se ne pogubi, kdor veruje vanj, temveč da ima večno življenje.“ Torej Mesija mora umreti v odrešenje človeškega rodu, kar naznanja že bronasta kača, ki jo je Mojzes razobesil pred Izraelci v puščavi, da bi pik strupenih kač ne škodoval nobenemu, ki bi to kačo pogledal poln vere in zaupanja. Odrešen od pika peklenske kače, od greha in član božjega kraljestva bo le oni, ki bo poln vere in ljubezni gledal na križ, na Odrešenika.

Nikodemu se vsaj dozdeva pomen globoke skrivnosti svetega križa. Gospod mu pa razodene še preganljivi, najbolj globoki razlog za toliko trpljenje rekoč: „Zakaj Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, de se ne pogubi, kdorkoli vanj veruje, ampak da ima večno življenje.“ Torej ljubezen, neskončna božja ljubezen je razlog za delo odrešenja. Tega bo pa deležen prav vsakdo, ki veruje vanj, naj bo potomec Abrahamov ali pa ne, naj bo Jud ali pogan.

Strme posluša Nikodem te nauke svojim in farizejskim ravno

nasprotne. In še nekaj mu pove Gospod. Farizeji in Judje so trdili, da bo Mesija prišel pogubit poganske narode, povišat pa Jude. To zmoto mu odkrije Gospod rekoč:

„Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, marveč da se svet zveliča po njem. Kdor vanj veruje, ne bo sojen, kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega božjega Sinu.“

Mesija prihaja torej kot Zveličar za vse, ki bodo vanj verovali; on ne bo sodil, toda sam po sebi je pa že obsojen, kdorkoli vanj ne veruje. Ne veruje namreč iz hudobije, ne pa iz pomanjkanja dokazov; tako trdi Gospod rekoč:

„Sodba je pa to, da je prišla luč na svet, ali ljudje so bolj ljubili temo kot luč; njih dela namreč so bila hudobna. Vsak namreč, kdor hudobno dela, sovraži luč in ne pride k luči, da se ne posvare njegova dela. Kdor pa dela resnico, pride k luči, da se razodenejo njegova dela, ker so v Bogu storjena.“

Kako natanko pozna Gospod človeško naravo! Da, kdor ljubi hudobijo in svoje strasti, ne mara za luč resnice, ker bi v tej luči moral sovražiti svojo hudobijo, marveč ostane v tmini in zagovarja tiste zmote, ki opravičujejo njegovo mišljenje in življenje. Za resnico je pa sposoben, kdor želi po njej živeti, kdor ne mara za strast in hudobijo, ampak išče resnico in se najdene oklene z vsem žarom svojega srca.

Nikodem je sedaj poučen o največjih skrivnostih božjega kraljestva; iskreno je resnico iskal, našel jo je, le veruje naj in iztrga naj iz srca vse farizejske in judovske predsodke, pa bo prav gotovo član novega, mesijanskega kraljestva. Kako obsežno in vsestransko je Gospod razodel sebe in svoje delo, ki ga ima po nalogu nebeškega Očeta izpeljati. Pa saj je govoril uglednemu učitelju, ki je resnico iskreno iskal in jo poučen tudi sprejel.

19. Krstnik zopet izpričuje Mesija.

Jan. 3, 22—36.; 4, 1—3.; Mark. 1, 14.; Mat. 4, 12.; Luk. 3, 19. 20.

Jezus ne ostane dolgo časa v Jeruzalemu. Velikonočni romarji so že odšli. Farizeji in starejšinstvo Izraelsko v svetem mestu mu nasprotuje in ljudi od njega odvrača. Zato Gospod zapusti Jeruzalem, ostane pa še v Judeji, v svoji pravi domovini. Učenci so z njim.

Po Judeji Jezus uči, učence pa pooblasti, da krščujejo. Ta krst je bil predpodoba zakramenta svetega krsta, znamenje

spokornega srca, priprava za udeležitev v mesijanskem kraljestvu. Prav mnogo ljudstva se zbira okoli njega, od vseh strani vrvi k njemu.

Tudi Krstnik nadaljuje svoj poklic; oznanja pokoro in krščuje. Toda zapustil je nižave Jordana in prišel v Enon blizu Salina, kjer je nadaljeval svoj poklic. Enon je na severu od Samarije blizu galilejske meje, kakih 40 km. južno od galilejskega morja, zahodno od Jordana.

Krstnik se je namreč grozno zameril Herodu Antipu, sinu Heroda Velikega. Znano je že, kako je Herod Antip zavrgel svojo zakonito ženo, hčer kralja Arete, in svojemu bratu Filipu, ki je mirno živel v Rimu, odpeljal njegovo ženo Herodiado. Ker je Herod živel z ženo svojega še živečega brata, ki mu je bila kot nečakinja še v sorodu, je bilo to nezaslišano pohujšanje vsemu ljudstvu.

Krstnik ne more molčati. Kar naravnost, brez strahu in jasno pove, da tako krvoskrunstvo ni dovoljeno. Herod se razjezi in mu zameri; še bolj pa se raztogoti pohotna Herodiada in začne preroka smrtno sovražiti. Jezi se Krstnik umakne in odide od južnoizhodnih nižin Jordanovih, kjer je vladal Herod, bolj na severozahodno od Jordana v Samarijo, ker je ondi gospodoval že rimski oskrbnik Poncij Pilat.

Tu on krščuje, dokler božja previdnost ne bo ukrenila drugače in ga odpoklicala. Dela ima dovolj, saj še niso vsi Judje Mesija sprejeli, ampak mu mnogi nasprotujejo. Krstnikovo delo tudi še sedaj ni brezuspešno, akoravno je Mesija že očitno nastopil. Mnogi prihajajo k njemu in ga prosijo za krst.

Janez ima učence, ki zanj kar gore. Tem ni bilo prav všeč, da tudi Jezus krščuje in da k njemu vedno več ljudstva prihaja. Nekaka nevolja, da, kar naravnost zavidnost jim razjeda srce. Nevoščljivost prekipi, ko pridejo Judje in povzdigujejo krst učencev Jezusovih nad krst Janezov. Hud prepir se vname. Vsi užaljeni pohite Janezovi učenci k njemu „in mu reko: Učenik, ta, ki je bil s teboj onkraj Jordana, ki si o njem pričeval, ta krščuje in vsi gredo k njemu."

Kako zaničljivo govore o Gospodu, celo imena ne marajo izgovoriti; kljub Janezovemu poučevanju ga drže za manjšega od Janeza; zadevo pretiravajo rekoč: vsi gredo k njemu. Nevošljivost vidi vse narobe.

Krstnik pa pokaže sedaj svojo plemenitost in nesebičnost. Tožnikom pravi, da je ravno ta uspeh znamenje, da je z Jezusom Bog, ki ga tako blagoslavlja. Skliče se na nje same rekoč: „Vi sami mi pričate, da sem rekel: jaz nisem Kristus, Mesija, marveč poslan sem pred njim."

Za tem primerja sebe z drugom, ki ima nalogo, da ženinu poišče nevesto in mu jo pripelje. Ko to dovrši, se veseli, pusti ženinu nevesto in odide. Janez ima nalogo od Boga, da Mesiju kot ženinu pripravi ljudstvo, ga k njemu pripelje, potem pa odstopi. In ko mu sedaj tožijo, da gredo vsi k Jezusu, se srčno veseli, da, veselje je dopolnjeno. Mesija mora rasti, pridobivati zmiraj več vernikov, Janez pa mora pojemati in o pravem času izginiti.

Tako pa tudi mora biti, nadaljuje Janez. Jezus namreč je z neba; pričuje, kar je v nebesih videl in slišal in zato se mu mora verjeti; toda žalibog njegovega pričevanja premnogi nočejo sprejeti. „Kdor sprejme njegovo pričevanje, potrjuje, da je Bog resničen." Kdor ga ne sprejme, greši zoper resničnost božjo.

Dolžnost, da se Jezusu mora verjeti, potrdi Janez še bolj rekoč, da govori Jezus božje besede, ker ga je Bog poslal in mu je dal Duha v neskončni meri; saj Oče ljubi svojega Sina in je dal vse v njegove roke.

Tako izpričuje kar naravnost, da je Jezus prišel z neba in ve vse, kar je v nebesih; trdi, da je Jezus božji Sin. Ker je pa tako, se ni čuditi, ako Janez svoj mili, poučni, jasni govor konča z besedami: „Kdor veruje v Sina, ima večno življenje, kdor je pa neveren Sinu, ne bo videl življenja, ampak božja jeza ostane nad njim."

Krasno je to pričevanje. Krstnik je dovršil svojo nalogo, Bog ga bo odpoklical. Toda čudna, neumljiva so pota božja. Ker je Krstnik Heroda pokaral, ga sovražita Herod in njegova nesramna žena Herodiada. Rada bi ga v roke dobila, toda umaknil se jima je v ozemlje, kjer gospodari oholi Rimljan, Poncij Pilat. Herodu pa pomagajo dobri prijatelji, namreč Farizeji in starejšinstvo judovsko. Janeza zasačijo in ga izroče Herodu. Rad bi ga umoril, pa se boji ljudstva, ki Janeza časti in slavi kot preroka. Ne umori ga, ampak ga zapre v ječo trdnjave Mahêr,[1] v kateri je Herod sam kaj rad prebival.

Tako so se Farizeji maščevali nad prerokom, ki jih je po pravici karal in je kar očitno odkrival njihovo hudobijo. Ali kaj pomaga Farizejem? Odkrižali so se Janeza, nastopil pa je nov prerok, Jezus iz Nazareta, h kateremu se ljudje še bolj gnetejo kakor k Janezu. Premišljujejo, kako bi se še tega znebili.

---

[1] Mahêr je južna obmejna trdnjava Pereje, leži visoko v moabitskem gorovju na vzhodni strani Mrtvega morja na reki Zerka kakih 50 kilometrov od Jeruzalema.

20. Mesija priznan v Samariji.

Jan. 4, 4—42.

Minilo je kakih osem mesecev po veliki noči. Ves ta čas se je Gospod s svojimi peterimi učenci mudil v Judeji. Sedaj čuje, kako so Farizeji izdali Janeza in kako že tudi po njem poprašujejo in so nevoljni, ker dobiva on že več učencev, kakor jih je dobival Janez. Ker Gospod čuti, da ga zalezujejo, se jim hoče umakniti. Z učenci odpotuje v Galilejo, kjer vlada Herod Antip, pa upa, da ga Farizeji ne bodo tako nadlegovali. Kako žalostno! Janez v ječi, Jezus iz Judeje pregnan.

Od raznih potov, ki iz Judeje vodijo v Galilejo, si Gospod odbere pot skozi Samarijo. Judje in Samarijci se niso mogli; prav sovražili so se. Samarijci so bili najprej pogani, potem so se pomešali z Judi in deloma privzeli judovsko vero. Imeli so na gori Garizim celo svoj tempelj; Janez Hirkan ga jim je sezidal okoli l. 130 pred Kristusom in so bile ob Kristusovem času le še same podrtije. Sem se nameni Gospod, da se temu zaničevanemu ljudstvu razodene in med njim položi temelj mesijanskega kraljestva.

„Pride torej v samarijsko mesto, ki se imenuje Sihar,[1] blizu pristave, ki jo je dal Jakop Jožefu, svojemu sinu. Bil je pa tam Jakopov studenec. Jezus truden od pota kar tako sede k studencu. Bilo je okoli šeste ure. Tu pride žena Samarijanka zajemat vode. Jezus ji reče: Daj mi piti. Njegovi učenci so bili namreč šli v mesto kupit jedi."

Jezus je vse tako uredil, da je ves truden in sam sedel ob studencu ravno opoldne, to je namreč judovska šesta ura, ko je prihajala samarijanska žena vodo zajemat. Po tej ženi se je nameraval Gospod Samarijcem razodeti kot Mesija. Bila je pa ta žena nenavadno poželjiva; imela je že pet mož, vsi so pomrli ali pa se od

[1] V tem kraju je že Abraham postavil altar. Jakop je imel tu svoje šotore in kupil nekoliko zemljišča, na katerem je izkopal globok vodnjak; pozneje je Jožef tukaj iskal svoje brate. Umirajoči Jakop je to posestvo zapustil Jožefu. Izraelci so tukaj Jožefa pokopali. Omenjeni vodnjak je še danes imeniten radi tega, ker je tukaj sedel Mesija in Samarijance pridobil. Sv. Hieronim omenja ta vodnjak in opisuje cerkev sezidano nad njim. Pozneje se je cerkev porušila, le razkolniki so imeli tam svoj altar. Nedavno so pa razkolniki kupili vodnjak in zemljo okoli od Turkov. Ko sem bil l. 1911 v Naplusu, je tam ravno patriarh iz Jeruzalema birmoval. Odpeljala sva se skupaj k temu vodnjaku, ki je tik pod goro Garizim. Zadeli smo tam na razkolniškega škofa, ki nas je gostoljubno sprejel, nam pokazal vodnjak še šedaj 24 metrov globok, nam zajel vode, da smo jo pili in nam razkazal lepo cerkev, ki se zida nad vodnjakom večinoma na temeljih cerkve, ki jo že Hieronim opisuje. Sihan se sedaj imenuje Askan in je od vodnjaka oddaljen kakih 10 minut.

nje ločili, sedaj pa živi s šestim v divjem zakonu. Ker je bila sicer velika grešnica, vendar ne spridena, marveč verna, in jo je pekla vest, ji je hotel Gospod usmiljenje izkazati in po njej prebivavcem bližnjega mesteca Sihar.

Nagovori jo prav ljubeznjivo in jo prosi vode. Kako se Samarijanka začudi, da Jud, ki Samarijance sovraži, ogovori njo, ženo, in jo tako lepo prosi vode! Zato mu pravi: „Kako prosiš ti, ki si Jud, mene, ko sem žena Samarijanka, pijače? Judje pač nimajo nobene zveze s Samarijani!"

Razgovor je započet, ravno to je Jezus nameraval in kako lepo se sedaj pogovor razvija! „Jezus odgovori ženi in ji reče: Ako bi spoznala božji dar in kdo je, ki ti pravi: daj mi piti, bi bila ti morda njega prosila in dal bi ti žive vode."

Gospod je mislil na dar prave vere in z njo združenih milosti in ta dar bi bil kakor čista živa voda. Umljivo je, da žena teh besedi ne more razumeti; le toliko čuti, da so bolj skrivnostne besede in da mož pred njo mora biti kaj posebnega.

Žena vzame vse dobesedno in čudé se pravi: „Saj nimaš s čim zajeti in studenec je globok. Odkod imaš torej živo vodo? Ali si ti večji od našega očeta Jakopa, ki nam je dal studenec in je pil iz njega on in njegovi sinovi in njegova živina?"

Žena si misli, ta mož vendar ne bo večji od očeta Jakopa, kako more obetati neko novo živo vodo? Da bi Gospod ženo še na višje misli izpodbudil, ji zopet skrivnostno odgovori: „Vsak kdor pije od te vode, bo pa zopet žejen; kdor pije od vode, ki mu jo bom jaz dal, ne bo žejen vekomaj; marveč voda, ki mu jo bom jaz dal, bo v njem studenec vode, ki se izteka v večno življenje."

Gospod misli na vero in vse milosti, ki jih bodo dobivali verniki v njegovem kraljestvu. Saj vemo, da vera in milosti dane po svetem Duhu z njim vred ostanejo v naši duši, in iz njih kot iz studenca izvirajo dobra in zaslužna dela, ki nam odpro vrata v srečno večnost, kjer ne bo več žeje vekomaj. Mi torej razumemo besede Gospodove, žena Samarijanka jih pa ni mogla razumeti. Le to vedno bolje razumeva, da mora ta voda biti nekaj posebnega in da mora nekaj posebnega biti tudi ta skrivnostni mož, ki tako govori.

Prav iz srca žena veli: „Gospod, daj mi te vode, da ne bom žejna in da ne bom hodila semkaj zajemat."

Glejte, kako žena Jezusa že spoštuje, ga z nekako svetim strahom pogleduje in ga že imenuje Gospoda. Napeto pričakuje, kaj bo sedaj. No, Gospod, ki vse vidi in vse ve, jo hoče pripraviti, da bo sposobna

za to živo vodo, katero ji obeta in ji reče: „Pojdi, pokliči moža in pridi semkaj."

Kakor strela z jasnega zadenejo te besede Samarijanko; zdi se ji, da ta skrivnostni mož gleda kar v njeno srce, njegove oči ga izdajajo. Žena nekoliko zardi in bolj tiho odgovori: „Nimam moža." Vest jo peče; obstoji, da nima moža, marveč ima le grešno zvezo.

In Gospod? Ali jo bo ostro pokaral? Ne, ampak pohvali njeno odkritost, pokaže ji, da mu je njeno življenje poznano in ji ljubeznjivo in radi tolike grešnosti sočutno reče: „Prav si dejala: nimam moža, zakaj imela si pet mož in tisti, katerega imaš sedaj, ni tvoj mož, to si prav rekla."

Samarijanka čuti v sebi žalost in kesanje; ve, da je pred Bogom grešna in da jo more rešiti samo prava vera, prava služba božja. Kdo pa ji bo zanesljivo povedal, kje je prava služba božja? Gotovo ta skrivnostni mož, od katerega odseva neka čudna svetost in izhaja neka nepremagljiva moč, ki sega v globočino duše. Zato mu pravi:

„Gospod, vidim, da si prerok. Naši očaki so molili na tej gori, in vi pravite, da je v Jeruzalemu mesto, kjer se mora moliti." Važno vprašanje za grešnico, ki zaupa možu, kateremu sedaj že pravi prerok. Vpraša, kje se sme moliti, namreč opravljati očitna božja služba z raznimi daritvami. Moliti se sme povsod, toda javna služba božja z daritvami se je po Mojzesovi postavi smela opravljati edino v Jeruzalemu. Samarijanci so jo pa protipostavno opravljali na gori Garizim. In kako lepo jo Jezus pouči. Reče ji:

„Žena, verjemi mi, da pride ura, ko ne boste ne na tej gori, ne v Jeruzalemu molili Očeta. Vi molite, česar ne veste. Mi molimo, ker vemo; zakaj odrešenje je od Judov. Pride pa ura in je že sedaj, ko bodo tisti, kateri prav molijo, Očeta molili v Duhu in resnici. Tudi Oče hoče takih molivcev. Bog je Duh in kateri ga molijo, ga morajo moliti v Duhu in resnici."

Odgovor je dosti jasen. Samarijanka razume, da ji prerok govori o novi, bolj vzvišeni, neskončnemu Bogu bolj primerni božji službi; razume, da je že nastopil čas, ko se ima vse to dogoditi. To razume; ve pa tudi, da mora Mesija priti čim prej, saj ga pričakujejo Samarijanci in pričakujejo Judje. Mesija bo pa prinesel pravo vero in pravo božjo službo. V srcu se ženi vriva misel, ali ni morda ta skrivnostni mož pričakovani Mesija? In kako modro odgovori rekoč:

„Vem, da pride Mesija; ko tedaj pride, nam bo vse oznanil." Žena pogleda Gospoda, sapo zadržuje in čaka napeto odgovora. Ni se zmotila, ker Jezus ji reče: „Jaz sem, ki govorim s teboj!"

Ženi zaigra srce od nepopisnega veselja. Pozabi na vodo, pozabi na vrč, pozabi na vse, pa kar leti v mesto in vsa iz sebe pripoveduje ljudem: „Pridite in poglejte človeka, ki mi je vse povedal, karkoli sem storila, je li on Mesija?" Vsi naj bodo deležni nepričakovane sreče; ni treba verjeti njej, sami naj se gredo prepričat.

Ko je Gospod še govoril s Samarijanko, so prihajali njegovi učenci. Kako se čudijo, da Jezus govori s Samarijanko in to celo na javnem kraju! Saj pri judovskih učenikih ni te navade; očitno na potu še svoje matere ne bi pogledali, marveč kar mimo šli. Vendar iz prevelikega spoštovanja ne upajo Gospoda popraševati, zakaj tako dela.

Ko žena odhiti, učenci ponujajo jedil rečoč: „Učenik, jej!" Jezus je pa v višje stvari zamaknjen; v duhu gleda Samarijance, katere žena Samarijanka vzbuja in spravlja na noge. Že prihajajo z daleč. Zamaknjen v svoje mesijansko delo ne čuti ne lakote ne truda in odgovori učencem: „Jaz imam jesti drugo jed, ki je vi ne poznate."

Učenci ne razumejo odgovora in se med seboj poprašujejo: „Ali mu je kdo prinesel jesti?" No, Gospod jih hitro pouči govoreč jim o mesijanskem delu, ki ga on začenja, učenci pa ga bodo nadaljevali in jim reče:

„Moja jed je, da storim voljo tistega, ki me je poslal in da dovršim njegovo delo," namreč da začnem in ustanovim božje kraljestvo na zemlji. Že je dozorel čas za to mesijansko delo, že se začenja v Samariji. „Ali ne pravite vi, da je še štiri mesece in pride žetev? Glejte, povem vam: dvignite svoje oči in poglejte polje, da je že belo za žetev."

Jezus pravi, da je do žetve še štiri mesece. Žetev začenja o veliki noči in drugi dan tega praznika se darujejo prvenci, namreč snop ječmena. Ker je velika noč navadno prve dni aprila in manjka do nje še štiri mesece, je bil začetek decembra, ko je Gospod te besede govoril. Žito torej bo dozorelo v štirih mesecih, pravi Gospod, toda duhovna žetev za mesijansko delo je že prišla. Le dvignejo naj učenci svoje glave in pogledajo trume pouka željnih Samarijanov, ki izpodbujeni po ženi sem prihajajo.

Prihajajo, toda Jezus bo samo sejal z velikim trudom, želi bodo pa šele učenci, kar pa Gospod že sedaj v duhu gleda in zato govori, da je polje že belo za žetev. Želi bodo učenci, oni bodo prejeli plačilo. Sad svoje žetve, namreč prihodnje vernike, bodo pripravljali za večno življenje in se bodo skupaj veselili on, ki je sejal in se trudil, pa tudi učenci, ki bodo vstopili v njegovo delo in veselo želi, kar bo dozorelo.

Samarijani so že pri studencu. Verujejo prav mnogi „zavoljo govorjenja žene, ki je pričevala: vse mi je povedal, karkoli sem storila. Ko torej Samarijani pridejo k njemu, ga prosijo, naj bi tu ostal."

Kaka razlika! Judje, njegovo ljudstvo, ga preganjajo, da se je moral umakniti iz Judeje; Samarijani, katere Judje sovražijo, ga sprejmo in nujno prosijo, naj ostane pri njih. Dobri Jezus usliši prošnje, gre z njimi v mesto in ostane pri njih dva dni. Več ne more, ne sme, ker je po volji božji v prvi vrsti poslan za izgubljene ovce hiše Izraelove.

Srečni Samarijanci! Z dobrim, usmiljenim Gospodom prav po domače občujejo, poslušajo njegove nauke in verujejo, da je on obljubljeni in pričakovani Mesija. Navdušeni in v srcu blaženi zatrjujejo Samarijanki: „Sedaj ne verujemo več zavoljo tvojega govorjenja, zakaj sami smo slišali in vemo, da je on resnično Zveličar sveta."

21. Mesija Galilejci veselo sprejmo.

Jan. 4, 43—54.; Luk. 4, 14.; Mark. 1, 14., 15.; Mat. 4, 17.

Čez dva dni odide Jezus iz Samarije in potuje v Galilejo. Tiho veselje mu navdaja srce. Le spomin na nehvaležno Judejo ga žalosti in zato izpričuje, „da prerok nima časti v svoji domovini." In kako ga bodo sprejeli Galilejci, med katerimi je toliko let preživel? Bodo li spoznali, kako imeniten, kako pomemben in odločiven čas je napočil za nje sedaj, ko prihaja k njim Mesija, da se jim odkriva in jih vabi v novo kraljestvo, v kraljestvo mesijansko?

„Ko pride v Galilejo, ga sprejmejo Galilejci, ker so videli vse, kar je storil v Jeruzalemu ob prazniku; oni so bili namreč tudi prišli k prazniku. Hitro zaslovi po celi deželi, uči v njihovih sinagogah in vsi ga poveličujejo." Galilejci so se torej Gospoda razveselili, toda le bolj zavoljo čudežev, ne pa radi njegovega nauka in izpričevanja, kakor se je to dogodilo v Samariji.

Vesela novica, da je čudodelec v deželi, gre bliskoma od vasi do vasi, od kraja do kraja. Na svojem potu pride Gospod v Kano. Tukaj ga že dobro poznajo; saj je ravno tukaj pred zadnjo veliko nočjo storil svoj prvi čudež. Komaj pride v Kano, že prihiti k njemu iz Kafarnavma imeniten in bogat uradnik kralja Heroda Antipa. Torej že do Kafarnavma, ki je kakih 30 kilometrov od Kane, se je razširila novica o njegovem prihodu!

Uradniku kralja Heroda je smrtno nevarno obolel njegov, skoraj gotovo edini sin. Velika bridkost za očeta in sploh za družino. Sedaj

čuje o Jezusu, da je že v Galileji. K njemu hoče, saj tako čudežno pomaga. Mudi se, torej urno na pot. V Kani dobi Gospoda in ga prosi, naj pride v Kafarnavm in naj ozdravi njegovega sina, ki že umira.

„Jezus mu reče: Če ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete." S temi besedami je Gospod uradnika nekoliko pokaral; in ta ukor velja vsem Galilejcem. Uradnik v skrbi za sina, kakor da tega ukora ne sliši, ampak nujno proseč veli: „Gospod, pojdi, preden umrje moj sin!" Kako pomanjkljiva je še uradnikova vera. Ker je pa v srcu dober in ima saj začetek vere, ga Gospod usliši tako, da ga postavi na poizkušnjo in da ozdravi dušno njega in njegovo družino in mu reče: „Idi, tvoj sin živi!"

Uradnik vabi Gospoda v Kafarnavm; Gospod ne gre, ampak kar zagotovi očeta, da sin živi. Ali bo veroval? Da, „mož veruje besedi, ki mu jo je Jezus govoril in gre. Pa že na potu mu pridejo hlapci naproti in mu naznanijo rekoč, da njegov sin živi. Tedaj jih vpraša po uri, ob kateri mu je odleglo, in mu reko: včeraj ob sedmi uri ga je pustila mrzlica. Tu spozna oče, da je bila tista ura, ko mu je rekel Jezus: tvoj sin živi. In veroval je on in vsa njegova hiša."

In kako ne bi veroval, saj je to očiten čudež, čudež prve vrste, ki se ne da utajiti. Storjen je kar zdaleč; Jezus je samo v srcu hotel in bolezen je prenehala. To je drugi čudež, ki ga je Jezus naredil v Galileji, obakrat v Kani. Ob tem čudežu je zašumelo po Kafarnavmu in po vsej Galileji.

22. Nazarenci zavržejo Mesija.

Luk. 4, 16—30.

Naravnost iz Kane, ali pa morebiti po malih ovinkih pride Gospod v Nazaret, kjer je preživel trideset let in ga vse pozna. Toda kaka izprememba! Poprej tihi mladenič, tesar, siromašen, sedaj pa se vrača kot čudodelec, ki je zaslovel povsod in se povsod poveličuje. Napeto pričakujejo, kaj bo storil doma. Verovati vanj še ne morejo.

Pride sobotni dan. Po stari navadi gre Jezus v sinagogo[1] k božji službi. Po običajnih molitvah vstane in izreče željo, da bi danes čital in razlagal sveto pismo on. Rado se mu dopusti. Gre na določeno mesto. „Dajo mu knjigo preroka Izaija. Odmota liste in najde mesto, kjer je bilo pisano: Duh Gospodov je nad menoj, zato me je mazilil in

[1] Kakih pet minut hoda od cerkve Oznanjenja je sedaj cerkvica zedinjenih Grkov; zraven je kapelica, ki stoji na kraju, o katerem se od starodavnosti trdi, da je ravno tukaj bila sinagoga, v kateri se je Jezus razodel Nazarejcem.

me poslal oznanjat evangelij ubožcem, ozdravljat potrta srca, oznanjat jetnikom odpuščenje in slepim pogled, izpuščat zatirane v svobodo, oznanjat milostno leto Gospodovo in dan povračila. In ko zavije bukve, jih odda služabniku in sede. Vseh oči v sinagogi so obrnjene vanj."

Za Nazarence bije ura zveličanja. V ljubezni do svojih ožjih rojakov je prišel med nje in sedaj se jim namerava razodeti jasno in brez ovinkov. Ali ga bodo razumeli? Ali bodo pobili v sebi predsodke do njega, tesarjevega sina? Ali bodo zatrli v srcu črno zavist, ki jim moti jasen pogled?

Oči vseh so uprte v Jezusa; napeto pričakujejo. kaj bo govoril. Po sinagogi je vse popolnoma tiho, le bolj globoko, pridržano sopenje se sliši. Jezus začne govoriti. Odločno izpove: „Danes je dopolnjeno to pisanje v vaših ušesih." Potem govori dalje; razlaga vse stavke do pičice in dokazuje, da s temi besedami prerok Izaija opisuje delo in blagoslov Mesija. Sklicuje se nase, na razodetja zadnje velike noči v Jeruzalemu in se Nazarencem predstavi kot obljubljeni in željno pričakovani Mesija. Kaj pa Nazarenci?

Prvi vtis govora je čudovit. Vsi so razgreti, v srcu globoko ganjeni „in vsi mu pričajo in se čudijo milini v besedah, ki so prihajale iz njegovih ust in pravijo, odkod ima to modrost in čudodelno moč?" Torej Nazarenci čutijo, da ima Jezus mile besede in izredno modrost; čudé se poprašujejo, odkod je njemu vse to? Saj se ni nikjer učil, saj je bival med njimi 30 let kot preprost tesar. Ta nasproten vtis postaja vedno bolj močan. Med seboj si vzbujajo svoje predsodke rekoč: „Ali ni ta Jožefa, tesarja sin? Ali se ne imenuje njegova mati Marija? In njegovi sorodniki Jakop in Jožef in Simon in Juda? In njegove sorodnice, ali niso vse pri nas? Odkod ima torej vse to? In pohujšujejo se nad njim."

Da, zavoljo predsodkov se pohujšujejo. Ta naj bo Mesija? Mesija pride v veliki slavi in moči, on potere sovražnike izvoljenega ljudstva, za rod njegov ne bo nihče vedel; za rod Jezusa se pa ve, saj so starši in sorodniki v Nazaretu, vsi so siromašni in nepoznani. Ne, ni mogoče, da bi bil ta siromak Mesija! Vara nas! V srcu pričakujejo čudežev od njega; verovati nočejo, prvi vtis je izginil.

Raztužen gleda Gospod v neverna srca svojih rojakov. Ne marajo za njegova razodetja, nočejo ga priznati za Mesija, moti jih njegov nizki, siromaški rod. Toda ali ne bi ravno zato morali spoznati, da njegova modrost ni od ljudi, ni človeška, marveč priteka iz nebeških visočin? In čudeži, o katerih so čuli, ali ne izpričujejo zadostno njegove božje moči? Ne, predsodki in še nevoščljivost, da bi bil tak

sirotek njihov Mesija, Mesija vsega ljudstva in vseh narodov, jih popolnoma zaslepe.

Po sinagogi vse šumi. Jezus začne zopet govoriti, zato utihnejo. In on jim reče: „Pač mi porečete znani pregovor: zdravnik ozdravi samega sebe. Kar smo slišali, da si delal v Kafarnavmu, delaj tudi tukaj v svoji domovini. Toda resnično vam povem, da je bilo mnogo vdov v dnevih Elija v Izraelu, ko je nastala velika lakota po vsej deželi, pa k nobeni izmed njih ni bil poslan Elija, ampak le v Sarepto na Sirskem k vdoveli ženi. Tudi gobavih je bilo mnogo za preroka Elija v Izraelu, pa nihče teh ni bil očiščen, marveč le Naman Sirec."

Nazarenci razumejo očitanje, razumejo grožnjo, da ne bodo deležni mesijanskih blagrov, ker njega odbijajo, in da zavoljo njihove nevere ne more med njimi delati čudežev, kakor jih tudi Elija ni mogel nekdaj med nevernimi Izraelci, ampak med pogani. Da jim tako očita in jim tako grozi ta siromašni tesarjev sin, ki bi bil rad Mesija, to je preveč, zato se silno razjeze. V tej jezi še ne pomislijo na čudež, da Jožefov sin gleda in odkriva njihove skrivne misli in želje. Ne, jeza prikipi do vrhunca, pograbijo Gospoda, tirajo ga po ulicah domačega mesta, ga pehajo na vrh gore, na rob gore, ki je bilo ob njej sezidano njihovo mesto, da bi ga pahnili doli in bi se moral ubiti.

Jezus se pusti pehati in suvati in vleči; popolnoma mirno se pomika više in više, že je na robu globokega prepada[1] in sedaj? Gospod se obrne k množici, iz oči mu zablisne skrivnosten žar notranjega veličastva, nekaj nenavadnaga, nadčloveškega odseva od njega in: mahoma utihne srdita tolpa; prevzame jo strah in preden se zavedo, odide Jezus sredi med njimi drugam.

Nazarenci imajo čudež: odkod ta mir, to veličastvo, odkod ta nepremagljiva moč? Naj razmišljajo. Mati Jezusova vse zdaleč vidi in gleda, strah jo obhaja, kar trepeta: toda kmalu se umiri, ko vidi, da je Sin rešen.

Jezus zapusti mesto Nazaret ter pride stanovat v Kafarnavm ob galilejskem morju v pokrajinah Zabulona in Neftalima.

[1] Okoli Nazareta je polno gričev; dobra 2 kilometra na jug je precej visok vrh, ki na drugi strani pada navpično v dolino Esdrelon in je tukaj globok prepad, globoko brezno. Prav od prvega časa kažejo kristjani ta kraj kot tisti rob, raz katerega so hoteli Jezusa poriniti v prepad. Ve se, da je bila tukaj v začetku devetega stoletja neka lepa cerkev in samostan z redovniki. Malo niže na slemenu je kapelica „strahu" v spomin Matere božje, ki je s tega kraja preplašeno gledala, kaj bo z njenim sinom.

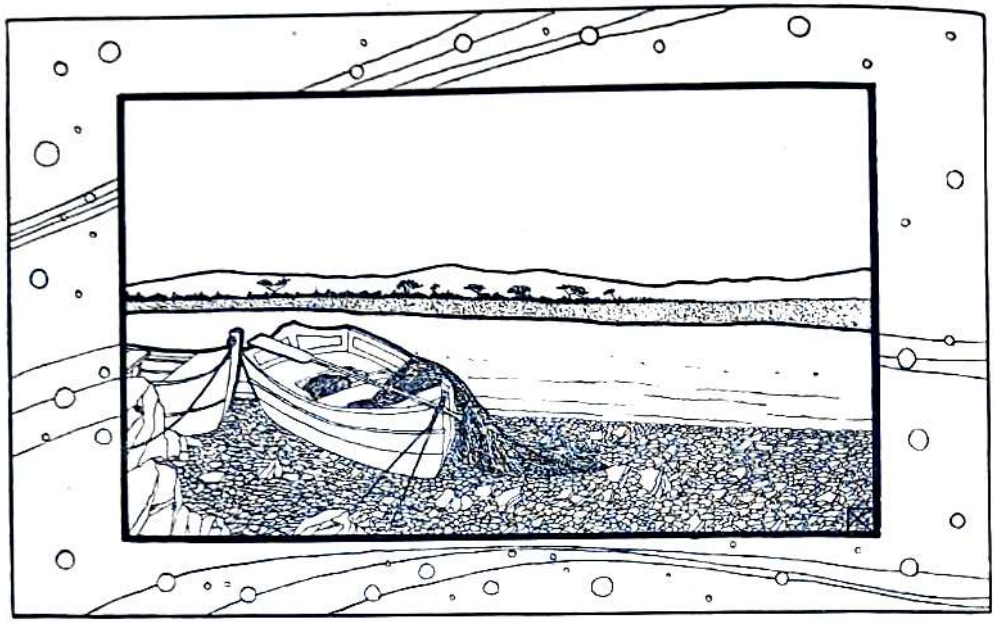

In potegnili so ladje na suho, zapustili vse in šli za njim. *(Luk. 5, 11.)*

Peto poglavje.

Mesija se stalno naseli v Kafarnavmu, od tega mesta oznanjuje in utemeljuje mesijansko kraljestvo po vsej Galileji; o Veliki noči se razodeva v Jeruzalemu. Farizeji mu začnejo strastno nasprotovati.

23. Mesija se naseli v Kafarnavmu.

Luk. 4, 31; Mat. 4, 13—16.

Gospod je moral bežati iz Nazareta. O nesrečno mesto, ki je tako lahkomišljeno odbilo od sebe svojega Zveličarja![1] Kam se bo sedaj Zveličar obrnil? Ni mogel ostati ne v Jeruzalemu, ne v Judeji, ne v mestu, v katerem je preživel svojo mladost: povsod se ga odbili. Kam pojde sedaj?

[1] Čudno! V prvih stoletjih v Nazaretu ni bilo nobenega kristjana; vsi so ostali Judje.

„Jezus zapusti mesto Nazaret, ter pride stanovat v Kafarnavm[1] ob morju.“ Kafarnavm je bilo lepo, bogato mesto ob galilejskem morju. Ležalo je na zahodno-severni strani morja. Judje so imeli v mestu prekrasno sinagogo, imeli so rimsko posadko, v njem je cvetela trgovina, ker je ležalo ob veliki cesti iz Damaska in Sirije v mesta na obalih Sredozemskega morja in v Egipet; zato je bilo v mestu več rimskih uradov za uvoznino in cestnino.

Ima pa vsa pokrajina z morjem vred izredno prijetno lego. Jezero samo leži globoko, celo 208 metrov pod morsko gladino; dolgo je 21 km, ima skoro podobo jajca, njegova voda je pitna in je polna rib. Najbogatejša je bila zahodna stran, kjer je bilo o Gospodovem času več mest, kakor Tiberija, Magdala, Betzajda, Bersabe, Kafarnavm. Od zahodne obali se dvigajo hribi in gore do 800 metrov visoko, le med Magdalo in Betzajdo je bila prebogata in z najboljšim drevjem zarastla planjava Genezaret, dolga ob morju 6 km in široka 4 km; napajali so jo čisti studenci; na njeni severni meji je ob mali luki za ribiče ležalo mestece Betzajda, kjer so bili doma apostoli Peter, Andrej in Filip. Na severnem kraju morja je gorovje pretrgano, tu ima Jordan svoje korito in se izliva v galilejsko morje, daleč na severu se dvigajo visoke gore, vidi se vedno s snegom pokriti, nad 2600 metrov visoki Hermon. Na izhodu obal ni tako bogato razvita, je bolj ravna in enolična pa tudi kamenita in se dviga samo 300 metrov visoko; za njo se razprostira visoka gavlonitiška ravnica. Na jugu je kraj zopet bolj odprt, ker tu se izteka Jordan, ki se ob visokih obalih vije južno do Mrtvega morja 104 km daleč.

Narod je bil tukaj versko bolj zanemarjen, pomešan s pogani, vdan uživanju, da, celo razuzdanosti, kar velja posebno o Magdali. V gospodarskem oziru se mu je godilo dobro. Dobro so uspevali tkalci,

[1] Sedaj vemo točno, kje je bil Kafarnavm, namreč v kraju, ki se sedaj imenuje Tel-Hum. Pred nekoliko leti se je o tem še dvomilo. Sploh so neverni učenjaki tako pisali, da se je za vse svete kraje dvomilo, če so zares tam, kakor so se od prvih časov kazali. Toda odkar so se začela natančna raziskavanja, se vedno bolj potrjuje resničnost katoliških izročil. Tudi za Kafarnavm se je dvomilo. Pa v potopisu iz 6. veka je zapisano, „da na severnozahodni strani galilejskega morja leži Kafarnavm, od morja pelje lepa cesta, kmalu na levo je cerkev na kraju Petrove hiše, malo naprej je mnogo kamenitih stopnic in vrhu njih krasna sinagoga.“ Nedavno so začeli kopati na kraju Tel-Hum, o katerem je staro izročilo trdilo, da je bil Kafarnavm. In zares, ko so odkopavali zemljo na globoko in široko, so vse ravno tako našli. Jaz sam sem hodil po tisti cesti, videl na levi ostanke stare cerkve, šel po kamenitih stopnicah in vrhu njih občudoval umetno okrašene ostanke stare sinagoge iz rimskih časov.

še bolje ribiči, pa tudi žita ni manjkalo in pšenica od Kafarnavma je slovela kot najboljša.

Sredi te prirodne lepote in sredi tega dosti bogatega, toda zanemarjenega in lahkomišljenega ljudstva se je Gospod stalno naselil. Prebival je v Kafarnavmu v hiši apostola Petra. Od tukaj je lahko potoval na vse kraje po Galileji, pa tudi v mestu samem so ga mogli spoznavati Judje in pogani, domači in tuji, ki so radi trgovine od vseh strani potovali skozi Kafarnavm. Pa tukaj se je Gospod za stalno naselil ne le radi lahkega občevanja na vse kraje in ker je bila v tem kraju domovina prvih njegovih učencev, ampak posebno za to, ker je Bog že od nekdaj ravno te zanemarjene kraje določil za Mesija, ki naj ravno tukaj uči in deluje. Po preroku Izaiju namreč je Bog to naznanil rekoč: „Dežela Zabulon in dežela Neftali, pot ob morju onstran Jordana, Galileja nevernikov: ljudstvo sedeče v temi vidi veliko luč in sedečim v deželi smrtne sence prisveti luč.“ (Iz. 9, 1. 2.)

In zares začne Gospod naselivši se v Kafarnavmu oznanjevati kraljestvo božje, rekoč: „Čas se je izpolnil, približalo se je kraljestvo božje, zato se spokorite in verujte evangeliju.“ Izpolnil se je namreč čas, ki ga je Bog določil, da pride Mesija in ustanovi božje ali mesijansko kraljestvo; zanj se je pa treba pripravljati s pokoro, s poboljšanjem življenja in z vero po evangeliju, kakor ga bo oznanjal Mesija.

24. Mesija se trudi za svoje kraljestvo.

Mark. 1, 21—45; Mat. 4, 18—22; 8, 14—17; 8, 23. 24; 8, 2—4; Luk. 21, 31—44; 5, 1—16.

Jezus je torej iz Nazareta pribežal v Kafarnavm. Kmalu po prihodu hodi ob obali galilejskega morja. Kar zagleda svoje stare znance in prijatelje, namreč Simona in Andreja. Oba sta se mu že pridružila ob Jordanu na migljaj Krstnika, bila sta z njim v Kani in potem v Jeruzalemu, gledala in občudovala sta njegova dela, verovala sta vanj. Nista pa še bila za stalno pri njem, še sta ribarila in tako služila kruh zase in za družino.

Sedaj ju dobi Gospod, ko spuščata ravno mreže v morje. Kako sta se razveselila! Jezus ju povabi, naj se ga tesneje okleneta rekoč: „Pojdita z menoj in napravil vaju bom ribiča ljudi.“ Beseda se glasi odločno, pretresla ju je v dno duše, ne moreta se ustavljati, koj pustita mreže in gresta za njim. Slutila sta, da mora nekaj posebnega pomeniti obljuba, da postaneta ribiča ljudi.

Z obema gre dalje. Prav blizu vidi zopet starega znanca, namreč Janeza, sina Zebedejevega, ki se ga je bil med prvimi oklenil. Danes pa Janez ni sam, ampak z njim je njegov brat Jakob in tudi stari oče. Vsi trije popravljajo mreže, pomagajo jim najemniki. Jezus pokliče Janeza in Jakoba, naj pustita ribištvo in naj hodita z njim. Odzoveta se pozivu pogumno in z velikim zatajevanjem. Popustita namreč mreže in očeta z najemniki in gresta za Gospodom.

Začetek božjega mesijanskega kraljestva je storjen. Gospod ima štiri učence, ki ne bodo samo udje tega kraljestva, ampak pravi temeljni kameni. Saj je Gospod Simonu že davno dal pomembno ime Skala (Peter). Od sedaj bodo Gospoda spremljevali vedno in povsod, le včasih bodo še mimogrede ribe lovili, ako bo ravno treba.

S temi učenci gre Gospod v Kafarnavm. Koj v soboto gredo v sinagogo. Kakor po navadi se je tudi ta dan zbralo mnogo ljudstva, da opravijo zapovedano božjo službo. Jezus začne učiti. In kako uči? Kaj takega v Kafarnavmu še niso slišali. Ne uči kakor Farizeji, ampak kakor učenik, ki ima oblast. Vse ga strme posluša.

Kar se še nekaj posebnega dogodi. Med poslušavci je obsedenec, namreč človek v popolni oblasti samega hudobnega duha. Satan ne more obsesti duše človekove, pač pa more vzeti v svojo oblast in porabo telo in njegove ude, roke, noge, oči, jezik. Kar dotični človek dela ali govori, ne dela in govori on, ampak satan s porabo njegovih udov. Obsedenec je zato nekaj groznega. Kjer ni sv. krsta, se še dandanes večkrat nahajajo.

Hudobni duh zatrepeta pred Gospodom. Dobro ve, da je to Mesija, ki je prišel razdirat satanovo kraljestvo na zemlji; čuti, da je to oni močnejši, ki ga bo premagal; pa tudi on, hudobnež, ki sovraži Boga, ne more pred seboj trpeti onega, ki je sama svetost. Zato začne divje in obupno kričati: „Pusti nas, kaj imamo s teboj, Jezus Nazareški? Ali si nas prišel pogubljat? Vem, kdo si, namreč Sveti božji.“

Trepeta torej, ker se boji, da ne bi Gospod hudobnih duhov koj v pekel pognal in ne bi mogli več, zapeljevaje ljudi, nasičevati svojega sovraštva do Boga, kar bi njihove muke še povečalo.

„Jezus pa mu zažuga in reče: Obmolkni in idi iz tega človeka!“ Jezus ne mara, da bi ga izpričeval lažnivi duh, se tudi ne mara z njim pečati, zato mu veli, naj zapusti tega človeka. Zbrani na vse to gledajo s strahom in napeto, kaj bo sedaj? Bo li hudobni duh ubogal ali ne?

„In hudobni duh obsedenca strese, siloma na sredo vrže, na ves glas zakriči in izide iz njega, ne da bi mu škodoval.“ Glejte, kako

je res hudoben! Mora oditi, vendar se hoče še maščevati, zato obsedenca stresa, da bi ga kar pretrgal, in ga siloma trešči po tleh, da bi ga ubil. Toda vpričo Jezusa so njegovi maščevalni poizkusi brezuspešni.

Pričujoči pa „vsi kar ostrme in govore med seboj rekoč: Kaj je to? Kakšen nov nauk je to, da oblastno ukazuje celo nečistim duhovom in so mu pokorni?“ Sama peklenska moč je premagana, zoper Jezusa iz Nazareta ne premore nič, umakniti se mora, ni čuda, da se je vest o tem hitro raznesla po celi Galileji in da povsod govore le o njegovi moči, dobroti in ljubeznivosti.

Ko je Gospod satana izgnal, odide mirno iz sinagoge kar naravnost v hišo Simonovo. Vsi štirje učenci gredo za njim. Ko vstopi, vidi v hiši velik nemir, velik strah. Simonova tašča je nevarno obolela. Napadla jo je huda mrzlica, vsa se trese, komaj se še zave. Ali je še kaj pomoči? Od ljudi ne, pač pa od Jezusa, ki je nad vse mogočen. Njega začnejo za njo prositi. Posebno Simon prosi iskreno in goreče.

„In Jezus stopi k bolnici, prime jo za roko, ukaže mrzlici in jo pusti. In takoj vstane in jim streže.“ Bolnica je zdrava, hipoma jo je zapustila mrzlica, izginil je vsak sled bolezni, neka čudna moč je iz roke Gospodove prešinila telo bolnice in sedaj je vse dobro.

Kako hvaležen je Simon. Težko mu je zapustiti vse domače in se popolnoma izročiti Jezusu; sedaj ga bo še hvaležnost nanj privezavala, lažja mu bo ločitev. Ozdravljenka je tudi hvaležna in koj sama osebno postreže Gospodu in učencem.

Tudi ta čudež Jezusove dobrote se takoj razširi po Kafarnavmu. V mestu je mnogo bolnikov, celo obsedencev je v tem na pol poganskem mestu precej. Peklo čuti, da bije njegovemu nasilstvu in gospodstvu zadnja ura, zato napne vse moči, da vsaj še zadnji čas škoduje in pridobi zase, kar more. Bog to dopusti; naj pogani vedo, komu služijo; naj se neverni Saduceji prepričajo, da so duhovi, in naj se pred vsem svetom razodene neomejena in blagodejna moč Gospodova.

Prebivavci Kafarnavma bi radi z bolniki pohiteli k Simonovi hiši, toda sobota je, ki jo morajo po naukih pismoukov in Farizejev strogo izpolnjevati, celo za bolnike se ne sme skrbeti. Tolažijo se, da bo koj večer. Z večerom po zahodu solnca mine sobota in se začne nov dan in mogli bodo h Gospodu; za ta trenutek se doma pripravljajo.

Solnce zaide. Vse ulice v Kafarnavmu so polne ljudi. Bolnike vodijo in nosijo pred hišo Simonovo. Ves trg je natlačen raznovrstnih

bolnikov, vse mesto je tukaj zbrano. Kaj bo storil Gospod? Večer je že, pa ga tako nadlegujejo. Ali jih bo odpravil rekoč, naj pridejo o bolj priložnem času? Ali pa bo morebiti kar z eno besedo vse ozdravil, jih odpustil in se znebil sitnežev?

Ne! ampak glejte dobrotljivega, usmiljenega Jezusa! „On položi vsakemu roko na glavo in ga ozdravi.“ Krasen, ganljiv prizor! Bolniki zdihujejo in vpijejo, ljudje prosijo in pričakujejo, Jezus pa gre počasi, mirno od bolnika do bolnika, za vsakega ima tolažljivo besedo, roko nanj položi in ozdravljen je.

Pa kaj je to? Nekateri bolniki čudno, jezno in z obupno trepetajočim glasom kar kriče rekoč: „Ti si Sin božji!“ To so obsedenci; vrag iz njih kriči. Zoper te je pa Gospod nenavadno strog; mogočno jim zapoveduje, naj molče, žuga jim, izganja jih. Ne mara, da bi ga oni oznanjevali; samo škodovali bi, vzbudili ljudi na upor proti Rimljanom in Farizejem, dali povod za obtožbo, da je on z vragom zvezan. Molče naj izidejo iz obsedencev! Hudobni duhovi popuščajo obsedence.

Delo ljubezni traja dolgo v noč. Gospod je utrujen. Kljub utrujenosti vstane drugega dne prav zgodaj in gre sam v samoto molit. Kmalu ga pogreše učenci in ljudje. Iščejo ga. Na čelu je Simon, z njim učenci, za učenci ljudstvo. Simon je odbrani voditelj in govornik za vse, tudi učenci imajo prednost pred ljudstvom.

Kmalu ga dobe. Simon reče: „Vsi te iščejo.“ Množica kar sili vanj, zadržuje ga in prosi, naj ne gre od njih. Množici reče Gospod: „Tudi drugim mestom moram oznanjevati kraljestvo božje, zato sem poslan.“ Učence pa povabi, naj gredo z njim rekoč: „Pojdimo v bližnje vasi in mesta, da tudi tam pridigujem, zakaj zato sem prišel.“

Gospod odide zavedajoč se svojega mesijanskega poklica. Za Galilejo napočijo dnevi posebnih božjih milosti. „Jezus obhodi vso Galilejo in pridiguje po njenih sinagogah, oznanjajoč evangelij mesijanskega kraljestva in ozdravljajoč vse bolezni in vse slabosti med ljudstvom.“ „Glas o njem se razširi po vsej Siriji, nosijo mu vse, ki jim je bilo slabo, ki so jih zadele muke in bolezni, ki so bili obsedeni ali mesečni, in vse je ozdravil.“

Z dobroto in ljubeznivostjo pridobiva Gospod srca ljudi po Galileji in celo po Siriji za se; mesijansko delo hitro napreduje. Kmalu se vrne h galilejskemu jezeru. Ne ostane samo v Kafarnavmu; po obrežju hodi, uči in dobrote deli. Ljudstvo ga obsipa.

Nekega dne se mudi v prekrasni ravnici blizu Betzajde. Ravno pri tem mestu smo že omenili, da je bil majhen zaliv prav pripraven

za ribiške čolne. Jezus stoji „na obrežju in obsujejo ga množice, da bi poslušale božjo besedo.“ Gospod se umika, ljudstva se po obrežju kar gnete. Blizu sta dva čolna, ribiči so izstopili in izpirajo mreže. Lovili so celo noč, pa niso prav nič ujeli. Utrujeni so in zaspani.

Gospod stopi v čoln, ki je bil Simonov. Ribiči so bili namreč on in brat Andrej, v drugem čolnu pa Jakob in Janez: torej že povsod poznani učenci Gospodovi, ki so se vrnili domov in zopet lovili ribe, da prežive sebe in družine. Še se niso popolnoma odtrgali od svojih in se edino za Gospoda odločili. Še ne vedo, kaj jih čaka danes.

Gospod torej „stopi v čoln Simonov in ga prosi, naj odrine malo od brega. In sedé iz čolna uči množice“. Tako je storil namenoma: do konca sveta bo učil iz čolna Simona Petra in nikjer drugod.

„Ko pa neha govoriti, pravi Simonu: Pelji na globoko in vrzi svoje mreže na lov!“ Torej Simon, ki celo noč ni ničesar ujel, ki je ves utrujen, naj sedaj ob dnevu, ki je za ribe neugoden, odrine od obali in gre na globoko sredi jezera, kar tudi ni za lov pripravno. Kljub temu uboga Simon nemudoma in reče: „Učenik, vso noč smo delali, pa nismo nič ujeli, na tvojo besedo pa vržem mrežo.“

Simon zapove pomočnikom v čolnu in vržejo mreže. „In ko to store, zajamejo veliko število rib. Njihova mreža se trga; namignejo tovarišem, ki so bili v drugem čolnu, naj jim pridejo pomagat. In pridejo in napolnijo oba čolna tako, da sta se potapljala.“

Simon kot ribič ve, da je to čudež. V tem trenotku se mu nekako zdani v srcu, da bolje od poprej spozna Gospoda, Sina božjega, veličastnega, svetega, pa tudi sebe, svojo slabost, nevrednost, grešnost. Sveta groza ga pretrese, ves zavzet pade na kolena pred Jezusom rekoč: „Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek! In Jezus mu reče: Ne boj se, odslej boš ljudi lovil.“

Jezus je dosegel namen, radi katerega je storil ta čudež. Namenoma je stopil v Simonov čoln, le njemu je zapovedal zapeljati v sredo jezera in vreči mreže, zanj je storjen čudež. In Peter ves zavzet spoznava svojo slabost in nevrednost, da bi hodil z Gospodom. Toda sedaj mu da moči in odločnosti Gospodova beseda: ne boj se, odslej boš ljudi lovil. To je bil zadnji odločilni klic Gospodov. Peter ga razume, odtrga se odločno od svojih ljudi in od svojega posla in se stalno pridruži Jezusu.

Groza pa je obšla ne le Petra, „ampak vse, ki so bili z njim, nad vlakom rib, ki so ga potegnili; posebno Jakopa in Janeza, Cebedejeva sinova, ki sta bila Simonova tovariša. In potegnejo čolna h kraju, popuste vse in gredo za njim.“

Modro in polagoma poučuje in privezuje Gospod nase in pridobiva za mesijansko kraljestvo ne le navadno ljudstvo, ampak prav posebno še svoje učence. Že sedaj se vidi, da si je Simona odbral za vrhovnega glavarja in ga za to še bolj skrbno vzgaja. Ali bo vzgajanje vspelo?

Gospod nadaljuje svoja potovanja in poučevanja. Dospe v neko galilejsko mesto. Kar pride k njemu mož poln gob. Goba je grda kužna bolezen, telo kar polagoma razpada, nalezljiva je in navadno neozdravljiva. Bolečine so velike, po vseh udih peče in žge; bolnika se lotuje bridka otožnost, življenje ga ne veseli, smrti si želi. Pri Judih so držali gobo kot hudo kazen za greh; gobavi ni smel med ljudi, še posebno obleko je moral nositi, da ga je vsak že od daleč spoznal. Ako je slučajno ozdravel, je moral v Jeruzalem k duhovnikom, ki naj ga pregledajo in potrdijo, da je res zdrav.

Tak usmiljenja vreden bolnik se ne zmeni za judovske postave, kar skozi množico se prerije, pred Jezusa pade na kolena, moli ga in kratko, toda neizrečeno ganljivo in zaupno prosi: „Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti!“

Dobrotljivi Jezus ne beži pred okuženim bolnikom, ampak „stegne roko, se ga dotakne in pravi: hočem, bodi očiščen! In koj mu preidejo gobe.“ Bolnik ozdravi hipoma, beseda Jezusova in zdravje telesa se dogodi v istem trenutku. To je storila njegova božja moč, kateri je človeška narava služila kot sredstvo.

Ozdravljencu „Gospod zagrozi, urno ga od sebe požene in mu zapove: glej, da nikomur ne poveš, ampak pojdi, izkaži se glavarju duhovnikov in opravi daritev za svoje očiščenje, kakor je zapovedal Mojzes njim v pričevanje.“

Kako moder je Gospod! Nenavaden čudež bi mogel ljudi izredno razburiti, da bi ga le preveč slavili kot Mesija v judovskem pomenu, kot svetnega kralja, ki jih osvobodi rimskega zatiranja. To napako in nevarnost glede Rimljanov hoče Gospod preprečiti, zato ozdravljenega moža precej ostro proč požene in mu zapove, da naj molči. Pač pa naj gre v Jeruzalem, kjer naj se predstavi predniku duhovnikov, služečih tisti teden v templju ter naj z njim opravi vse, kakor je po Mojzesu zapovedal Bog. To naj bo duhovnikom v pričevanje, namreč vedo naj, da Jezus ni nasprotnik Mojzesove postave in naj po tolikem čudežu vendar vsaj resno razmišljajo, kdo in kaj je čudotvorec.

Ozdravljenec odide. Nepopisno je vesel in hvaležen. Ne more molčati, ampak povsod oznanja in razširja čudežno ozdravljenje. Govorica gre nagloma od vasi do vasi po celi deželi. Ljudje

iznenadeni in začudeni kar vrve k Gospodu od vseh strani. Radi množice ne more javno v mesta iti, zato odide v puščavo, kjer moli. Toda celo v samotah ga ljudje poiščejo in se od vseh krajev k njemu zbirajo.

Mesijansko kraljestvo lepo napreduje. Jezus uči, da se naj ljudje zanj pripravijo s pokoro, torej ne zadostuje, da so Abrahamovega rodu. Jezus naglaša, da je to kraljestvo božje, torej ne posvetno, ne politično, kakor uče pismouki in Farizeji. In on sam nastopa ponižno, ne prilizuje se mogočnikom, preproste ribiče si je izbral za stalne učence, zoper Rimljane še besedice ne izpregovori. Ljudstvo ga še ne razume, sicer dere za njim, toda le zavoljo čudežev, ki jih vidi, radi dobrot, ki jih od Gospoda sprejema: polno je še svojih starih, judovskih predsodkov. Ali se jih bo kdaj otreslo?

25. Mesiju začnejo Farizeji nasprotovati.

Luk. 5, 14—39; Mark. 2, 1—22; Mat. 9, 1—13.

Gospod ne ostane dolgo v samoti. Kmalu je zopet v Kafarnavmu; stanuje v Simonovi hiši. Ne ostane prikrit, naglo se izve, da je na svojem domu. Množica ljudi se zbere v hiši, znotraj je vse polno, celo prostor pred hišo je kar natlačen. Jezus sedi in uči. In ko se ozre, kaj vidi?

Med poslušavci zagleda Farizeje in pismouke. Prihiteli so iz vseh vasi galilejskih, tudi iz Judeje, celo iz Jeruzalema. Nemirni so, skrbi jih, ker vse ljudstvo za Nazarencem kar nori. Ne, to ne sme biti, gibanje in vrvenje se mora ustaviti. Zato začnejo Gospoda zasledovati. Celo iz Jeruzalema prihite v Kafarnavm; oni so bolj učeni, bolj modri, bolj mogočni in bodo lažje kaj ukrenili, da vse to gibanje zaduše. Opazujejo ljudstvo in Gospoda, da bi potem znali vse primerno uravnati. Za pouk ne marajo, čudeži jih ne ganejo.

Jezus jih vidi. Ne preplaši se, ne umolkne. Mirno in prepričevalno govori. Moč njegova je pripravljena, vsem podeliti zdravje, dušno in telesno. Preprosto ljudstvo ga posluša, veruje. Ko tako sedé uči, kar se strop nad njim odpre, na vrveh spuščajo štirje možje mrtvoudnega človeka ravno pred Gospoda. Radi gneče niso mogli skozi vrata. In kaj iznajde ljubezen, usmiljenje in zaupanje! Po zunanjih stopnicah nesejo bolnika na ravno streho, tanek iz opeke in zemlje napravljen strop hitro za potrebo odkrijejo in spuste siromašnega bolnika ravno pred Jezusa.

Vse se čudi. Ljudje in Farizeji napeto pazijo na Gospoda, kaj bo sedaj ukrenil. Gospod vidi vero in zaupanje onih iznajdljivih mož,

vidi pa tudi v bolnikovo srce in v srcu pregloboko žalost nad gnusnimi grehi, ki so bili vzrok bolezni in reče: „Zaupaj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni.“ Torej sin mu pravi! O sladka, tolažilna beseda! Kako bolniku odleže v srcu. Toda pismarji in Farizeji začnejo v srcu razmišljati: „Kaj pa ta tukaj tako govori? Boga preklinja! Kdo more odpuščati grehe razen Bog sam?“

Res, grehe more odpuščati edino Bog. Toda Jezus je že toliko čudežev storil, celo peklenski duhovi so mu pokorni! Ali smete, o Farizeji, nepremišljeno soditi in trditi, da preklinja Boga, ko odpušča grehe? Saj veste vi pismarji iz svetega pisma, da bo Mesija grehe odpuščal in ali se ne spominjate več, kako ga je veliki prerok ob Jordanu imenoval, da je Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta? Ako kaj razumete, ali bi se vam sedaj ne moralo vsaj dozdevati, da je Jezus res vsemu ljudstvu obetani Mesija? A Farizeji so strastni, strast pa zatemni in skvari razum, da ne zna več prav misliti.

Toda, čujte Jezusa! Vaše skrivne misli vidi in spozna in vam govori: „Zakaj v srcu hudobije premišljujete? Kaj je lažje reči: tvoji grehi so ti odpuščeni, ali reči: vstani in hodi?“ Seve, lažje je reči, da so grehi odpuščeni, ker se ne more videti, ali imajo besede uspeh ali ne; težje je reči, da naj bolnik vstane, ker se bo koj videlo, kak uspeh imajo besede.

Jezus je hotel z vidnim čudežem dokazati, da more zares grehe odpuščati, da je torej zares Mesija, zato slovesno reče: „Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji odpuščati grehe, glejte,“ in obrne se k mrtvoudnemu in mu zaukaže: „Rečem ti, vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.“ Sedaj naj pismarji in Farizeji gledajo in izpregledajo, zakaj moč Jezusova je pripravljena ozdraviti tudi nje, samo da se ne bi trmoglavo upirali.

Glejte, „precej vpričo vseh vstane mrtvoudni, vzame posteljo, na kateri je ležal, in gre na svoj dom, hvaleč Boga. In vse obide groza in slave Boga in strah jih navda in govore: danes smo videli čudežna dela.“

Tako strmi in se čudi in hvali Boga preprosto ljudstvo, ki nima predsodkov, marveč odprte oči. Kaj pa pismarji in Farizeji? Ne marajo za milost, ki jim trka na srca, strast jih slepi, ostanejo zagrizeni, ostanejo neverni. Nasprotovanje zoper Jezusa bo postajalo vedno hujše.

Nato gre Jezus ven iz hiše in iz mesta k jezeru. Ljudstvo se gnete za njim. Jezus jih poučuje. Mimogrede zagleda Levija, sina Alfejevega, cestninarja, sedeti na mitnici. Že vemo, kako so Judje cestninarje sovražili, kot pogane in očitne grešnike. Zavoljo

dobička so stopili v službo poganskega kraljestva, sovražnika Judov in so pobirajoč cestnino odirali ljudi. Zato so jih Farizeji kar izobčili.

No, pa vsi cestninarji niso bili skrajno pokvarjeni; nekaj je bilo vendar še v srcu plemenitih. Njim smemo prištevati tudi Levija. Jezusa iz Nazareta je že poznal, nagnjen je bil njemu in njegovim učencem, vsaj so že večkrat mimo šli in v Kafarnavmu je bil z njimi. In sedaj? Vse ljudstvo gre za Jezusom, ki tako vzvišeno uči in toliko oblast deli kar čudežno in ljubi siromašno ljudstvo. Pomikajo se mimo njegove mitnice. Neka sveta zavist se vzbuja v srcu Levijevem in neka pritajena želja, ko bi tudi on sam mogel do Jezusa.

In glej! Zraven mitnice se Jezus ustavi, pomenljivo pogleda Levija, gleda ga nekoliko časa. Pogled Levija čudno zadene. Kar izpregovori Jezus kratko povabilo: „Hodi za menoj!“ Levi zadet v dno duše se tajni sili besede in milosti Jezusove ne ustavlja, kar vstane in sklene zapustiti vse, prav vse: mitnico, dobiček, premoženje, družino in hoditi za Jezusom kot njegov učenec.

Poln nepopisnega veselja priredi Levi, ki se od sedaj imenuje Matevž (hebrejska beseda, ki pomeni dar božji), velik obed, da se zahvali Gospodu za poklic in poslovi od svojih tovarišev. Na obed pride Jezus z učenci, pride pa tudi mnogo cestninarjev in grešnikov. Jezus, najsvetejši, sedi med grešniki, med cestninarji, katere pismarji in Farizeji zaničujejo, popolnoma zametavajo in jim nikdar ne privoščijo lepe besede. Kako se te sirote radujejo in se čutijo kar nekako blaženi v srcih, da tako ljubeznivo z njimi občuje ta veliki učenik in čudodelec iz Nazareta.

Farizeji in pismouki vidijo to tovarišijo in v dnu srca ozlovoljeni godrnjajo in se pohujšujejo ter osorno, zaničljivo pravijo učencem: „Zakaj pa jeste in pijete vi in vaš učenik s cestninarji in grešniki?“

Mirno in jasno jim odgovori Jezus rekoč: „Zdravi ne potrebujejo zdravnika, ampak bolni. Pojdite in učite se, kaj je to: usmiljenje hočem in ne daritve. Nisem namreč prišel klicat pravičnih, ampak grešnike.“

Kako ganljivo razodeva Gospod svojo mesijansko nalogo. Saj se v svetih knjigah, ki so Farizejem dobro znane, Bog opisuje, kako bo ozdravljal ljudstvo, kako ozdravljal vse, ki so potrtega srca. On je prišel ozdravljat bolnike, grešnike. Kdo pa sme zameriti zdravniku, ako išče bolnikov, ako se najrajši peča ravno z bolniki? Kdo torej more zameriti njemu, da išče grešnikov, da se z njimi peča in jih, ozdravlja? Tako usmiljenje je bolj po božji volji, kakor vse daritve

katere se v templju prinašajo Bogu, toda brez pravega srčnega usmiljenja, brez ljubezni do bližnjega.

Na ta krasni, zares mesijanski odgovor Farizeji ne morejo ničesar odgovoriti. Pobiti preskočijo na druga očitanja. Da bi njihove pritožbe imele pred ljudstvom več veljave in bi mogli Jezusa pred ljudstvom počrniti, si pridružijo nekaj Janezovih učencev in se z njimi zvežejo. Farizeji so se strogo postili ne le enkrat v letu na veliki dan sprave, kakor je zapovedal Mojzes, ampak prostovoljno in iz baharije dvakrat na teden. Tudi Janez in njegovi učenci so držali vse te stroge poste. Janezovi učenci so bili še popolnoma prevzeti z duhom starega zakona in so Jezusa in njegove učence pogledavali po strani s sumljivim očesom.

Teh učencev si Farizeji pridružijo in stopijo pred Gospoda rekoč: „Zakaj se Janezovi učenci pogosto postijo in opravljajo molitve in ravno tako učenci Farizejev, tvoji pa jedo in pijo?“ Huda obtožba očitno pred ljudmi, ki Farizeje in Janezove učence radi njihove strogosti visoko cenijo in spoštujejo. Kaj bo odgovoril Gospod na to nevarno očitanje?

Gospod jim mirno reče: „Ali morete pustiti, da bi se postili svatje, dokler je ženin pri njih? Pridejo pa dnevi, ko bo ženin odvzet od njih; takrat se bodo postili tiste dni.“ Ta odgovor so mogli razumeti Farizeji, ker se v svetem pismu božja zveza z ljudmi primerja zvezi ženina z nevesto; mogli so ga še bolj razumeti učenci Janezovi, saj je Janez že sam trdil, da je Jezus ženin, učenci pa kakor njegovi drugi in svatje. Da, Jezus išče rod človeški, da se z njim sklene v ljubezni, učenci pa so mu pomočniki in svatje, zato naj se ne silijo na stare poste. Toda pride čas, ko jim bo ženin odvzet, ko bodo Farizeji njega, ženina usmrtili, ter bo pozneje odšel v nebesa, takrat se bodo postili tudi njegovi učenci.

V pouk Janezovim učencem doda Gospod še tri izredno lepe primere. Janezovi učenci namreč so prešinjeni od duha stare postave, zato ne umevajo nove; na staro ostro postavo navajeni, ne marajo za novo; in prav je, da se staro in novo ne zamešava, bilo bi to obojestransko škodljivo. Te resnice Gospod v zagovor Janezovih učencev v treh primerih lepo razjasni in reče:

„Nihče ne ušiva zaplate z novega oblačila na staro oblačilo, sicer raztrga novo — ko zaplato odtrga — in staremu se ne prilega zaplata z novega. Tudi ne prišije nikdo zaplate od nevaljanega sukna na staro obleko, ker nevaljano sukno se bo skrčilo, odtrgalo od stare obleke in bo strgana luknja še večja. In nihče ne deva novega vina v stare mehove, sicer razžene novo vino mehove, samo se razlije, mehovi se

pa pokončajo; marveč novo vino se mora dati v nove mehove in oboje se ohrani."

Tako ljubeznjivo in primerno dokazuje, zakaj Janezovi učenci niso zanj. Dokler so polni duha stare postave, ne morejo sprejemati koščkov nove postave, ker bi se vse skupaj pomešalo, ne bi se mogli znajti in bi trpeli veliko škodo. Notranji duh se mora izpremeniti, kakor se izpreminja v njegovih učencih, potem bi mogli brez škode sprejeti novo postavo.

Janezovi učenci pa te nove postave še ne marajo. Tudi to njihovo slabost mili Gospod prav lepo izpriča z jasno, iz vsakdanjega življenja vzeto primero, rekoč: „Nihče, ki pije staro vino, neče precej novega, ker pravi: staro je boljše." Kdor je na staro vino navajen, mu le to diši, ne ugaja mu pa novo, akoravno bi bilo novo po sebi bolj plemenito in bolj žarko. Učenci Janezovi so navajeni na staro postavo, in se jim nova ne prilega ter ne marajo za njo.

26. Mesija se zopet razodeva v Jeruzalemu.

Jan. 5, 1—47.

Gospod se že štiri mesece trudi po Galileji. Trud ni bil brezuspešen. Postavljeni so začetki Mesijanskega kraljestva. Ljudstvo ga proslavlja, čudi se njegovemu nauku, strmi nad njegovimi čudeži; ljubijo ga grešniki, že ima več učencev; pojavili so se tudi nasprotniki, ki ga zalezujejo.

V tem delovanju se približa nova Velika noč. Z Judi se pripravi tudi Jezus, da odpotuje na te praznike. Ravno ti prazniki, spomin na rešitev iz Egiptovske sužnosti, so najbolj spominjali na obljubljenega Odrešenika, na prihodnjega Mesija. To so Mesijevi prazniki. Jezus roma v Jeruzalem. Namerava pa, da se ravno v Jeruzalemu o Veliki noči razodene kot Sina božjega, razodene pred judovskimi poglavarji in pred ljudstvom.

Pride v Jeruzalem. Kmalu obišče ribnjak Betezda, blizu ovčjih vrat.[1] Ribnjak je jako velik, ima pet lop. Ta vodnjak je Bog ravno

[1] Ovčja vrata se od 12. stoletja imenujejo Štefanova vrata. V prvih časih so jih imenovali Marijina vrata, kakor jim domačini še sedaj pravijo. Blizu teh vrat je bil ribnjak Betezda; tako trdi ustno izročilo od početka in že prvi romarji iz 4. veka. Na tem kraju je bila že v 4. veku cerkvica; stari romarji trdijo, da je blizu Marijine cerkve. Ta cerkev se sedaj imenuje cerkev sv. Ane. In zares beli očetje, ki imajo ob tej cerkvi svoje šole, so mi kakih 100 korakov dalje pokazali ravno zadnja leta odkopan velik vodnjak. Na vrhu se vidijo ostanki svetišča bivše cerkve; ako se gre niže doli po stopnicah, se pride zopet do ostankov druge jako stare cerkve; še niže po stopnicah je vodnjak; četrti del je odkrit, dalje se bo še kopalo. Očetje trdijo za gotovo, da je to ribnjak Betezda ob času Gospodovem. Zares, vse se ujema.

o Gospodovem času posebno blagoslovil. Od časa do časa se je voda zazibala v valovih; bolnik, ki je bil potem prvi v vodi, je ozdravel, kakoršnakoli bolezen bi ga tlačila. Zato je bila pri tem ribnjaku po lopah velika množica bolnikov, slepih, kruljavih, suhoudnih; čakali so, da se zaziblje voda, potem pa hiteli, kdo bo prvi pri vodi in postal zdrav. Očividno je bil to čudež; voda se je zazibala po volji božji, ki jo je nevidno izvrševal po angelu; angeli namreč posredujejo med Bogom in ljudmi. Ribnjak sam pa z vodo je bil podoba mesijanskih časov, ki bodo imeli kakor v studencih in vodnjakih nebeške vode božjih milosti in ozdravljali ljudi dušnih bolezni.

Sem se napoti Jezus, kakor se dozdeva, kar sam. V duhu gleda moža, ki je bil že 38 let bolan; razuzdanost je kriva njegovi bolezni. Oh kako obžaluje svoje grehe, kako hrepeni po zdravju! Jezus mu hoče pomagati, po njem opozoriti Jude nase in jim dati priliko za razgovor o sebi kot vsemogočnem božjem Sinu.

Jezus pride k vodnjaku. V lopi ob kraju leži mnogo bolnikov, ki čakajo, da se voda čudežno zaziblje. Počasi stopa med njimi; že stoji pred omenjenim bolnikom. „Ko ga vidi ležati, mu reče: Ali hočeš ozdraveti?"

Bolnik se začudi ljubeznivemu nagovoru, ker se drugače ni nikdo zmenil zanj. Pogleda Gospoda, mil obraz, sočuten pogled in nekaka vzvišenost vse postave mu da poguma ter odgovori: „Gospod, nimam človeka, ki bi me dejal v kopel, ko se zaziblje voda; zakaj preden jaz pridem, stopi drug pred menoj vanjo."

Sirota, usmiljenja je vreden! Jezus mu reče: „Vstani, zadeni svojo posteljo in hodi!" Bolnik se čuti zdravega, skoči vesel na noge, vzame posteljo in pospeši korake domov. Tudi Jezus se umakne množici in se izgubi.

Toda bil je to sobotni dan. Tega dne je Bog zapovedal počitek. Farizeji so pa ta počitek strašno pretiravali, kakor nam je že znano. Strašen greh bi storil in grozno pohujšanje napravil, kdor se ne bi prav točno ravnal po vseh njihovih še tako malenkostnih predpisih.

Sedaj pa vidijo človeka, ki nosi očitno po mestnih ulicah posteljo. Ustavijo ga in osorno zareže nad njim: „Sobota je, ne smeš nositi svoje postelje!" Ozdravljeni se močno prestraši in se izgovarja rekoč: „Tisti, ki me je ozdravil, mi je rekel: zadeni svojo posteljo in hodi! Tedaj ga nevoljno vprašajo: kdo je tisti človek, kateri je rekel: zadeni posteljo in hodi?"

Ozdravljenec tega ne more povedati; čudodelnika ne pozna, saj je po čudežu naglo izginil. Ko ozdravljeni doma vse uredi, gre v tempelj.

Tu ga najde Jezus in mu reče: „Glej, ozdravljen si, nikar več ne greši, da se ti ne zgodi kaj hujšega!“ Ozdravljeni pohiti k Judom in jim nič hudega misleč v svoji preprostosti pove, da je „Jezus, ki ga je ozdravil. In zato so Judje preganjali Jezusa, ker je to storil v soboto.“

Za čudež se poglavarji Judov ne zmenijo; le to jih togoti, da Jezus sobote ne drži in tako grozno greši zoper njihove odredbe o posvečevanju sobote. Ali ne bi morali misliti in sklepati, da mora biti posebno svet in Bogu drag mož, ki čudeže dela; in ako tak zaukaže nositi posteljo sobotni dan, to prav gotovo ne more biti zoper sobotni počitek, kakor ga je zapovedal Bog, gotovo je v tem slučaju izjema dovoljena, kakor je dovoljeno duhovnikom v templju živali klati in darove opravljati tudi ob sobotah.

Ne, na to ne mislijo. Jeza in sovražnost jim ne da prav razmišljevati. Zato Jezusa preganjajo in mu očitajo greh zoper Boga. To priliko je Jezus pričakoval. Sedaj se jim razodene in v daljšem govoru točno dokaže, da je božji Sin.

Najpoprej jim kratko odgovori: „Moj Oče dela do sedaj in tudi jaz delam.“ Namreč, Bog vedno svet vzdržuje, tudi sobotni dan; zato je Jezus mogel reči: kakor moj Oče neprenehoma dela, tudi v soboto, tako delam tudi jaz; ako torej nikdo ne graja Očeta, naj tudi mene ne obdolžuje. Jezus torej sebe samega stavi na isto stopinjo, kakor Očeta. Oba sta v delovanju popolnoma enaka. Iz tega sledi, da tudi sebi prisvaja božjo naravo.

Judje so odgovor Jezusov prav dobro razumeli. Morali bi vse to resno premišljevati: Jezus dela čudeže in trdi, da je božji Sin, torej mora zares biti in mi moramo verovati. Toda strast in zagrizeno sovraštvo jim zatemnjujeta razum. In čujte! „Zaradi tega so še bolj hrepeneli umoriti ga, ker ni le prelomil sobote, ampak je tudi svojega Očeta imenoval Boga, delajoč se Bogu enakega.“ Torej tako globoko so že padli, tako besno sovražijo Jezusa, da se jim v srcu vzbuja misel in želja, umoriti ga!

Jezus vidi vso jezo in togoto in vse hudobne misli poglavarjev judovskih; kljub temu se hoče še bolj natanko razodeti. Nikdo naj nima izgovora, da ni poznal Mesija, ampak odločijo naj se za vero in postanejo deležni mesijanskih blagrov, ali pa naj v hudobiji zavržejo vero, izvrše svoje črne, peklenske naklepe in zapadejo kazni božji.

Najpoprej Jezus opisuje svojo vsemogočnost, s katero dela vse, kar dela Oče, rekoč: „Resnično, resnično vam povem: karkoli dela Oče, dela Sin ravno tako. Oče Sina ljubi in mu pokaže vse, kar dela. In še večja dela, kakor to ozdravljanje, mu bo pokazal, da se boste vi

čudili. Kakor Oče obuja mrtve in oživlja, tako tudi Sin oživlja, katere hoče. Tudi Oče nikogar ne sodi, temveč je izročil vso sodbo Sinu, da vsi časte Sina, kakor časte Očeta. Kdor ne časti Sina, ne časti Očeta, ki ga je poslal. Resnično, resnično Vam povem, da pride ura in je že, ko zaslišijo mrtvi glas božjega Sinu, in kateri ga bodo poslušali, bodo živeli. Ne čudite se, ker pride ura, ko bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas božjega Sinu. In kateri so dobro delali, pridejo v vstajenje življenja, kateri so pa delali hudo, v vstajenje obsojenja.“

Besede so jasne. Bog Oče je vse dal Sinu, namreč po večnem rojstvu, po katerem Sin izhaja iz Očeta od vekomaj. Ima torej Sin isto božjo naravo z Očetom, zato tudi isto božjo moč. Sin je vsemogočen, vzbuja in oživlja mrtve, tudi sodbo in sicer zadnjo sodbo o splošnem vstajenju od mrtvih bo vršil Sin. Tako trdi Jezus. Da se pa Judje ne bi mogli izgovarjati, jim trditve dokaže in se sklicuje na tri zadostne priče.

Najpoprej se sklicuje na Janeza Krstnika rekoč: „Če jaz spričujem sam o sebi, po vašem mnenju moje pričevanje ni resnično. Dobro. Je pa drugi, ki pričuje o meni, namreč Janez. Vi ste poslali k njemu in pričeval je resnico. On je bil goreča in sveteča svetilka; vi ste se nekaj časa hoteli veseliti njegove svetlobe.“

Toliko o pričevanju Janezovem. Po tem se Jezus sklicuje na svoja čudežna dela in pravi: „Imam še večje pričevanje kakor Janezovo. Dela namreč, ki mi jih je dal Oče, da jih storim, ravno ta dela, ki jih vršim, pričujejo o meni, da me je poslal Oče.“

No, pa ne le po čudežnih delih pričuje Oče o njem, ampak pričeval je Oče o njem kar naravnost z besedo pri krstu v reki Jordan. Zato trdi Jezus rekoč: „In Oče, ki me je poslal, je sam pričal o meni.“ Po čudežih je stopil Oče kakor vidno pred Jude in ob Jordanu se je čul njegov glas v pričevanje za Mesija: toda Judje ne upoštevajo ne čudežev, ne besedi Očetovih. Zato jim Jezus po pravici očita, „da niso slišali Očetovega glasu in ne vidijo njegovega obličja“. In posledica je, „da ne verujejo njemu, ki ga je Oče poslal in zato tudi ne sprejemajo nauka Očetovega, ki ga on oznanja, da bi v njih prebival“, ampak ga zametujejo in ostanejo neverni kljub tako jasnemu pričevanju Očetovemu.

Nazadnje se skliče Gospod še na sveto pismo in veli: „Vi preiskujete spise, ker menite, da imate v njih večno življenje; in ti so, ki pričajo o meni. Nikar ne mislite, da vas bom jaz tožil pri Očetu. Mojzes, ki vanj zaupate, vas toži. Ako bi namreč verovali Mojzesu, bi verovali tudi meni; o meni je namreč pisal. Če pa ne verujete njegovim pismom, kako boste verovali mojim besedam!“

Po teh dokazih, da je Bog njegov Oče, da je on božji Sin, odkrije judovskim poglavarjem še pravi notranji vzrok, zakaj ne verujejo. Veli jim namreč: „Kako morete verovati, ker išče drug pri drugem časti; časti pa, ki je od samega Boga, ne iščete. Poznam vas, da nimate božje ljubezni v sebi.“ Tedaj, ker le sebe ljubijo, ne pa Boga, ker le časti iščejo in se pasejo v svoji samoljubnosti in prevzetnosti, zato nočejo verovati, nočejo njega sprejeti.

Toda, naj le ostanejo neverni, zadela jih bo grozna kazen, kakor jim jo Jezus zapreti, rekoč: „Jaz sem prišel v imenu svojega Očeta in me ne sprejmete; če pride kdo drug v svojem imenu, ga boste sprejeli.“ Torej ker ne marajo pravega Mesija, ki jim ga je Bog poslal, bodo v strašno kazen svoje nevere prejeli kot Mesija goljufa, ki bo prišel v svojem imenu in se bo lažnivo za Mesija izdal.

Tako je prešla druga Velika noč. Tako jasno Gospod še nikdar ni govoril o sebi. Odkrila se je tudi hudobija judovskih poglavarjev; že jim hodi na misel, da bi Jezusa umorili. Jasno je, da niso sposobni sprejeti razodetja božjega; odpadli so celo od svetega pisma in od Mojzesa. Pričel se je pa tudi boj o posvečevanju sobote. Sobotni počitek so Farizeji s svojimi določbami pretirali, da je bil neznosen, Jezus pa je hotel sobotni počitek v prave meje spraviti, v meje po volji božji. Ta boj o soboti bo od sedaj trajal do smrti Gospodove.

27. Mesija Farizeji sovražno zalezujejo.

Luk. 6, 1—11; Mark. 2, 23—28; 3, 1—12; Mat. 12, 1—22.

Hudobnim Judom v Jeruzalemu, ki že premišljujejo, da bi ga siloma spravili s pota, se Jezus umakne. Zopet odide nazaj med navdušeno galilejsko ljudstvo. Tudi v Galileji so Farizeji, toda niso tako predrzni, kakor jeruzalemski, ker se boje ljudstva, vendar pa ga v dogovoru z jeruzalemskimi Farizeji zalezujejo.

Kmalu po Veliki noči, prvo soboto drugega meseca, potuje Jezus s svojimi učenci skozi setve.[1] Farizeji gredo za njim. Sobota je, pa bi radi kaj zasledili, kar bi bilo zoper soboto, da bi mogli Jezusa tožiti.

Učenci so gladni. Pomagajo si s tem, da smučejo klasje dozorelega

[1] Od Kane izhodno proti Galilejskemu jezeru se razteza rodovitna dolinica. Romarji srednjega veka so mislili, da je skozi to polje potoval Jezus s svojimi učenci, ki so si lakoto tolažili z bornim zrnom ravno dozorelega žita, in so jih zato Farizeji napadali. Ker trditve o tem kraju ni mogoče zasledovati do starih časov, zato je dvomljiva.

žita, ga z rokami manejo in jedo, kakor je po postavi dovoljeno. Toda sobota je, v soboto se pa ne sme žeti in se ne smejo jedi pripravljati. Po razlagi Farizejev je pa smukati toliko, kolikor žeti, zrno drobiti toliko, kolikor jedi pripravljati. Zato se Farizeji nad to dozdevno hudobijo Gospodovih učencev zgražajo in brez srca in usmiljenja rohne nad učenci: „Kaj delate, kar se ne sme ob sobotah?“

Gospod ni jedel, rajši je trpel lakoto; učencem pa ni branil smukati klasje in zdrobljena zrnca poživati. Ko sliši, kako brezsrčno očitajo Farizeji učencem, da delajo, česar v soboto ne bi smeli, začne učence prav spretno zagovarjati in Farizejem sebe razodevati.

Jezus pravi, da božje postave dopuščajo izjeme, ako je sila. Saj je tudi David s tovariši dobil od velikega duhovnika posvečenih kruhov, da so se nasitili, akoravno bi po postavi take kruhe smeli jesti samo duhovniki. Tudi duhovniki služeč templju prekršujejo postavo o sobotnem počitku, ker za darovanje koljejo jagnjeta in jih vendar nikdo zato ne toži; torej postava o soboti dopušča izjeme, ako so razlogi. In ako ne greše duhovniki, ki delajo v službi templja, kako bi se to moglo očitati njegovim učencem, ki so v njegovi službi postali gladni, in si sobotni dan pomagajo, saj je vendar on večji od templja, da, on, Sin človekov, je tudi gospod sobote in more od sobotne postave oprostiti. Sploh pa Farizejem manjka usmiljenja, ki je Bogu bolj všeč, kakor daritve. Ko bi jim tega ne manjkalo, bi ne obsojali nedolžnih. Tako brani Gospod svoje učence.

Jezus se imenuje naravnost večjega od templja in gospoda sobote. S temi besedami je hotel reči, da je Bog, ker le Bog je nad templjem, nad soboto in nad vsemi postavami, katere je Judom dal. Bodo li Farizeji sprejeli ta nauk? Ne, saj se ne marajo poučiti.

Dalje potujoč pride Jezus drugo soboto v sinagogo in uči. Ljudstva je vse natlačeno. Vmes so že zopet pismarji in Farizeji, toda ne, da bi poslušali vzvišeni nauk Gospodov, ampak „pazili so nanj, ali bo ozdravljal v soboto, da bi kaj našli, zavoljo česar bi ga tožili.“ Med množico je namreč stal tudi mož, čigar desna roka je bila suha, posušile in skrčile so se kite in ni bilo krvi in življenja v njih. Zdi se, da so tega bolnika Farizeji naročili v nadi, da ga milosrčni Gospod ozdravi sobotni dan in s tem po njihovem naziranju onečasti soboto, greši in zasluži smrt.

Ko Jezus preneha učiti, ga Farizeji sami opozore na tega bolnika. „Vprašajo namreč Jezusa, rekoč: ali se sme tudi v soboto ozdravljati?“ Po Farizejskem nauku bi se smelo ozdravljati samo v smrtni nevarnosti, toda ako bi se komu roka ali noga zlomila, ne bi se smela uravnati;

ako bi se noga izpahnila, ne bi se smela sobotni dan z vodo omočiti. Tako tesnosrčno in prenapeto so Farizeji razlagali zapovedani sobotni počitek; nalagali so neznosna bremena.

To hudobijo in prekanjenost Gospod očitno osramoti in jasno pokaže nesmiselnost farizejskih zahtev. Pozna njihove zlobne nakane in reče „človeku, ki je imel suho roko: vstani in stopi na sredo!“ Vstane in stopi. Kaj bo pa sedaj? Napeto pričakujejo Farizeji in vsa zbrana množica, še bolj pa bolnik sam. Desna roka se mu je posušila, delati ne more, družine ne more vzdrževati, moral bo beračiti. Zares, usmiljenja je vreden!

Sedaj pokaže Jezus svoj bistri razum in svoje neizrečeno usmiljeno srce. Na vprašanje Farizejev odgovori on z nasprotnim vprašanjem, rekoč: „Vprašam vas, ali je dovoljeno ob sobotah dobro delati ali hudo, življenje oteti ali pokončati?“ Bistro, toda za Farizeje kočljivo vprašanje; so že ujeti. Ako odgovore, da se v soboto sme dobro delati, obsodijo sami sebe, priznajo sami, da je njihov nauk brez zmisla; ne smejo pa potrditi, da je dovoljeno delati hudo in življenje pokončavati. Ker resnice nočejo priznati, hudobije pa ne opustiti, zato molče.

Da njihovo nespamet pokaže še bolj očitno pred zbrano množico, reče Jezus: „Kdo izmed vas, ki ima le eno ovco in bi je ne prijel in izvlekel, če bi mu padla v soboto v jamo?“ Da se to sme storiti sobotni dan, so dovoljevali tudi judovski učitelji. Ravno zato se Gospod na nje sklicuje, potem pa sklene: „Koliko boljši je človek od ovce! Torej se sme v soboto ozdravljati.“

Tako Jezus govori, gleda si Farizeje krog in krog, ozlovoljen in užaljen vsled slepote njihovega srca in pravi človeku: „Stegni svojo roko! In stegne jo in zdrava je bila kakor druga.“

Kako grozno so Farizeji osramočeni očitno pred nešteviln im ljudstvom! Ali bodo vsaj sedaj izpregledali? Ne, ne bodo; strast, nevoščljivost, oholost in neobrzdano sovraštvo do Gospoda, jim slepi srce in „polni nespameti odidejo iz sinagoge, in se posvetujejo s Herodovci zoper njega, kako bi ga pogubili.“ Kam zapelje strast! S sovražniki svojega naroda se združujejo zoper Gospoda, da bi ga spravili s pota, kar si sami še ne upajo!

Jezus ve za zbesnelost Farizejev in za posvetovanje s Herodovci, zato se umakne h Galilejskemu morju. Ne potuje pa sam, marveč okoli njega se gnete silna množica ljudi iz Galileje, iz Pereje onstran Jordana in iz Judeje. Ker se je povsod raznašalo, kaj dela, prihajajo k Gospodu vedno nove trume ljudi in sicer sedaj celo iz

Idumeje, ki je južno od Judeje ter iz Sidona in Tira, pomorskih pokrajin severno od Galileje.

Množice so tako mnogobrojne, da reče Jezus učencem, naj imajo pripravljen čolnič. Mnoge je namreč ozdravil in se zato vedno novi bolniki gnetejo k njemu, da bi se ga dotaknili in ozdraveli. V gneči bi rad stopil v čolnič, da bi se lažje gibal. Ozdravil je pa vse. Celo hudobni duhovi so padali predenj in kričali: ti si Sin božji! On pa jim zagrozi in zapove, naj molče in naj ga ne razglašajo; tudi ozdravljencem nalaga, naj bodo tiho.

Kaka razlika med zaslepljenimi Farizeji in med preprostim ljudstvom! Gospod je usmiljen do vseh, tudi do Farizejev. Lepo jih je poučil; razjarjenim se je umaknil; navdušenemu ljudstvu zapoveduje, naj molči, ker noče nasprotnikov še bolj razdražiti. Jezus ravna previdno, premišljeno, iz usmiljenja in ljubezni.

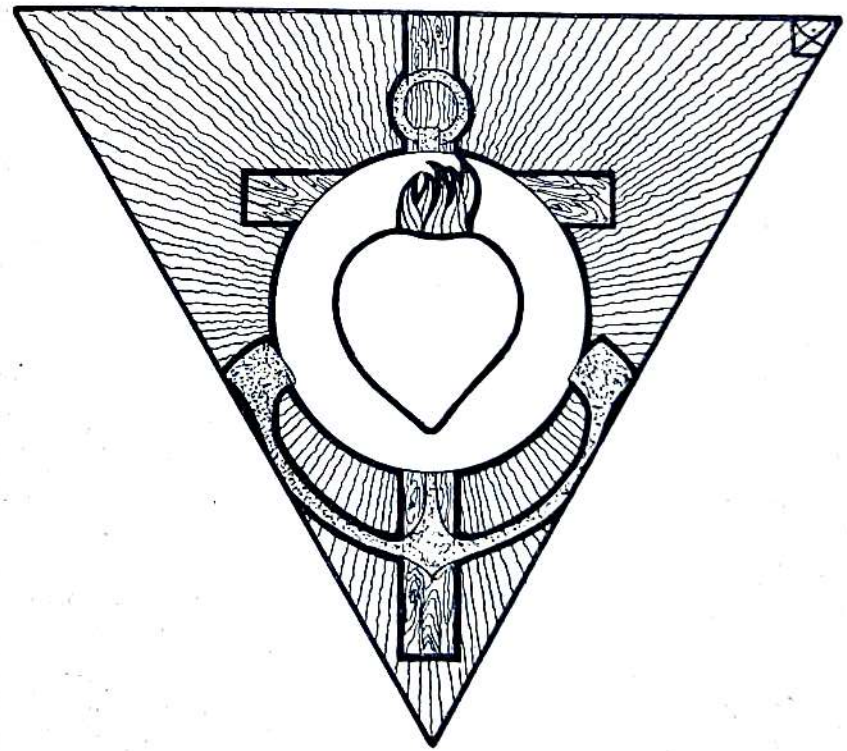

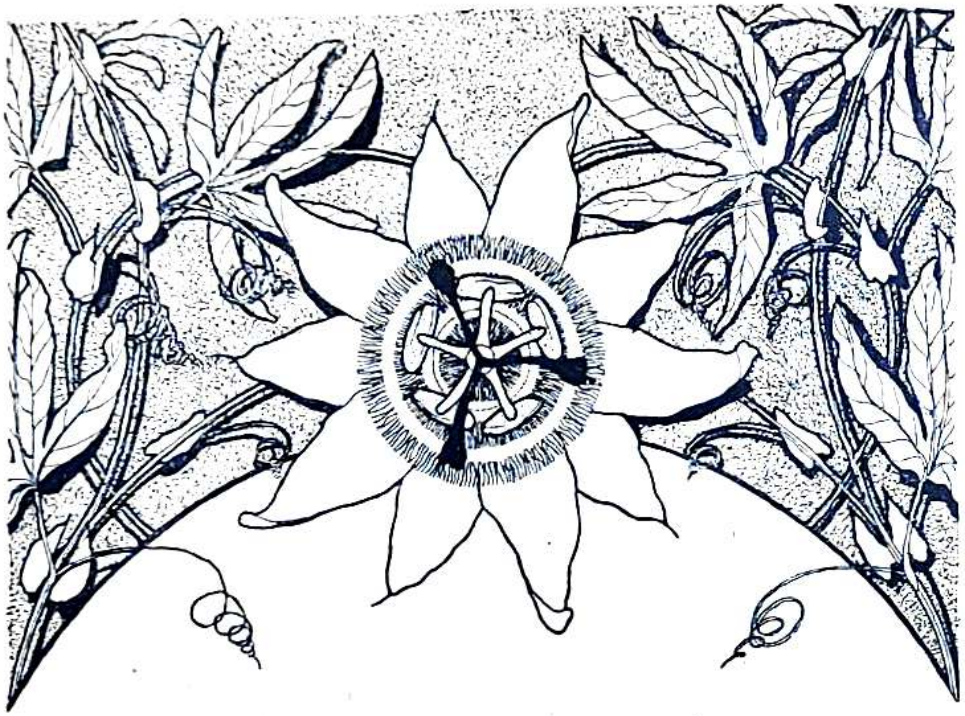

Šesto poglavje.

Mesija utemelji kraljestvo: izbere mu poglavarje, oznani njegove temeljne postave, pojasnjuje v prilikah njegove lastnosti in mu z dobrotami dobiva prijateljev. Nasprotovanje je vedno bolj odločno in premišljeno.

28. Mesija izbere glavarje svojemu kraljestvu.

Luk. 6, 12—16; Mark. 3, 13—19; Mat. 10, 2—4.

Mesijansko kraljestvo bi se moralo ustanoviti v svetem mestu, v Jeruzalemu, kjer se je od Davidovih časov razodeval Bog svojemu izvoljenemu ljudstvu; izrasti in razviti bi se moralo iz sinagoge in postaviti na duhovništvo in poglavarje judovskega ljudstva.

Toda ravno poglavarji ljudstva za Jezusa ne marajo, odbijajo ga od sebe, njegovih naukov ne sprejemajo, za čudeže se ne zmenijo, celo na to že mislijo, kako bi ga umorili. Jezus ne more ostati ne v Jeruzalemu, ne v Judeji; po zapuščeni Galileji uči in dobrote deli.

Prisiljen je, sinagogo in judovske poglavarje kar prezreti, svoje kraljestvo pa postaviti na popolnoma nove temelje. Čas za ta prevažni korak je že prišel. Saj ima od dne do dne vedno več učencev; k njemu se kljub nasprotovanju Farizejev gnete ljudstvo iz vseh pokrajin judovskih, celo že iz poganskih pokrajin, vse ljudstvo ga slavi, ga poveličuje, mu zaupa.

Došel je torej čas, vse je pripravljeno, da stori nov, važen, odločilen korak. Kmalu po zgoraj opisanih dogodkih gre Jezus nekega večera molit na goro, ki se do 300 metrov visoko dviga na zahodni obali Galilejskega morja, južno od Kafarnavma. Na tej gori premoli celo noč; kot človek izroča svoje delo nebeškemu Očetu, ki ga je poslal, priporoča novo kraljestvo, za katero je že vse pripravil, in ga hoče sedaj utemeljiti.

Ko se zdani, pokliče k sebi svoje učence. Pride jih večja truma. Izmed teh si jih hoče izbrati dvanajstero, ki naj bi bili vedno z njim. Namerava jih imenovati apostole, jim dati celo moč, delati čudeže, namreč ozdravljati bolnike in izganjati hudiče ter jih pripraviti za apostolsko delo.

Poklicanim učencem pove ves svoj namen. Kako jim bije srce, ko čakajo, katere izmed njih bo doletela ta nezaslužena sreča. Na kaj se bo Gospod oziral? Zato nihče ne ve: Gospod si izbere, katere hoče sam; saj je vseveden, vidi srca učencev, ve tudi za vso njihovo prihodnost. Sedaj jih začne klicati po imenu.

Prvega pokliče Simona, da mu za stalno ime Peter in ga odlikuje kot prvega med apostoli. Peter sicer ni bil najstarejši, tudi ni bil prvi, ki se mu je ob Jordanu pridružil, pa Gospod izbere ravno njega in odmeni za prvega, ker je v svoji božji modrosti tako hotel.

Za Petrom pokliče Andreja, Petrovega brata; potem Jakoba in Janeza, oba sina Cebedejeva, da jima ime „sinova groma“ in ju sprejme v svoje posebno prijateljstvo. Sedaj pokliče zapored Filipa, Bartolomeja, Mateja, Tomaža, Jakopa sina Alfejevega, Simona s pridevkom „Gorečnik“, Juda Tadeja Jakopovega brata in Juda Iškariota, ki je postal izdajavec.

Nekaj skrivnostnega je izvolitev Juda Iškariota. Jezus vidi njegovo srce; sedaj je dober, gleda pa tudi že sedaj njegovo hudobno izdajstvo in vendar ga izbere; kakor vsem izbranim, hoče tudi njemu

deliti posebnih milosti. Ako jih bo zlorabil, ako se bo vdal strasti, bo sam kriv.

Izbrani so torej apostoli, določeni so, da postanejo glavarji, temelji in razširjevavci mesijanskega kraljestva. Gospod jih hoče za to prevzvišeno nalogo še posebej vzgojevati.

29. Mesija proglasi temeljne zakone svojega kraljestva.

Mat. 4, 25; 5, 1—2; Luk. 6, 17—20.

Jezus gre z apostoli nekoliko niže do nekoliko bolj ravnega kraja. Spremljajo ga tudi učenci. Na tej le malo poznani ravnici ga pa čakajo že na vse zgodaj množice iz vseh krajev: iz Galileje, iz Deseteromestja (Pereje), iz Judeje, iz Jeruzalema, da, celo iz Tira in Sidona na obrežju Sredozemskega morja.

„Prišli so ga poslušat in se ozdravit od svojih bolezni. In katere so nadlegovali nečisti duhovi, so bili ozdravljeni. In vsa množica je iskala, da bi se ga dotaknila, ker je šla moč iz njega in je vse ozdravila." Krasen jutranji prizor! Jezus sredi hriba na ravnici, okoli njega ljudje iz vseh krajev, ozdravlja jih in izganja hudobne duhove; pod njim bleščeče galilejsko morje z vasmi in mesti na obrežju, okoli in okoli nižji in višji hribi, nad njim vedro nebo! Slovesen čas.

In zares! Gospod je danes izredno zamišljen, nekako veličasten, moč njegova ozdravlja vse, pekel trepeta pred njim. Ko delo dovrši, stopi malo više na rob, da ga more videti vse ljudstvo, namigne apostolom, ki stopijo okoli njega. In sedaj začne oznanjevati temeljne postave svojega kraljestva. Naj jih čuje ves narod, naj vedo vsi, da mesijansko kraljestvo ni politično, ampak duhovno in se popolnoma razlikuje od kraljestva, kakor ga oznanjajo Farizeji in pričakujejo Judje. Jezus začne govoriti.

Mesija oznanja blagre.[1]

Mat. 5, 3—12; Luk. 6, 20—26.

Najpoprej proglasi Gospod osem blagrov ali blaženosti. Blaženost je naš večni namen. Kako naj jo dosežemo? To nam pove

[1] Po izročilih iz prvih krščanskih časov je gora osem blagrov malo na zahod od Kafarnavma proti Tabighi in Betzajdi. Ustno izročilo kaže kraj od obrežja na kvišku 2—3 kilometra oddaljen, kjer stojita sedaj dve terebinti, ki jih Arabci imenujejo „drevesi blagrov". Že iz prvih stoletij se piše, da je kraj blagrov blizu Tabighe, torej blizu kraja sedmerih studencev. Ob teh studencih imajo sedaj nemški Lazaristi svoj samostančič. Kazali so mi oni terebinti ne daleč proč sredi gore. Do 16. stoletja se to izročilo ni nikdar oporekalo.

Gospod v svojih blagrih. V njih nam začrta temeljne čednosti, katere naj izvršujemo, da bomo blagrovani, katere so pa načelom sveta in Judov kar naravnost nasprotne.

Judje se nadejajo v novem mogočnem kraljestvu, kakor ga oni pričakujejo, vsakovrstnega uživanja. Svet blagruje one, ki so premožni, zato imenitni in si morejo privoščiti, kar srce poželi. Gospod pa slovesno reče:

„Blagor ubogim v duhu, zakaj njihovo je nebeško kraljestvo."

Ubogi so torej blaženi, pa ne vsi, ampak ubogi v duhu, namreč oni, ki razsvetljeni po svetem Duhu svojo revščino drage volje trpe, ali ki so sicer premožni, a po milosti božji svojega srca na premoženje nimajo navezanega, ali so se iz svetih nagibov premoženju celo odrekli.

Ubogi so, toda prav za prav bogati, ker njihovo je nebeško kraljestvo; njihovo je vse, kar imajo nebesa, ves sijaj, vsi zakladi, vsa sreča, sam Bog.

Vemo že, kako so si Judje mislili mesijansko kraljestvo. Mesija se bo z Judi srdito maščeval nad poganskimi narodi in jih zasužnil; Judje bodo gospodarji sveta. In tudi svet sploh drži za neko posebno slavo, če se more odločno odbiti vsaka krivica, vsako razžaljenje, odbiti vsaka nasprotnost. Kaj pa Jezus? On uči:

„Blagor krotkim, zakaj zemljo bodo posedli."

Kdo pa je krotak? Kdor v nevoljah, bridkostih, nesrečah ali krivicah ostane potrpežljiv in miren in zatira v sebi jezo, ki se mu v srcu vzbuja, potlači vpitje in kletve, ter si prizadeva ostati popolnoma vdan v božjo previdnost.

Ta je blažen, zakaj on bo posedoval zemljo, namreč obljubljeno zemljo, v kateri vlada Bog in osrečuje ljudstvo. Saj ga ravno v tej zemlji varuje, da ostane v resnici in božji ljubezni. Tej zemlji je pa obljubljen tudi Mesija, ki bo prinesel popolno odrešenje in ustanovil novo, presrečno mesijansko kraljestvo. Torej kdor je krotak, ponižen in potrpežljiv, ne pa, kdor je jezen, togoten, maščevalen, bo posedel zemljo mesijanskega kraljestva, ter se udeleževal vseh njegovih milosti in blaženosti.

Ves svet prišteva srečnim one, ki se vesele, radujejo in jim ničesar ne manjka, ampak imajo, kar jim srce poželi. Jezus pa vse drugače govori:

„Blagor žalostnim, zakaj potolaženi bodo."

Gospod misli na sveto žalost, misli na one, ki žalujejo zavoljo svojih brezštevilnih dušnih nevarnosti, zavoljo strasti, skušnjav in zapeljevanj, in zato vsi žalostni koprne po Bogu, po večni sreči.

To je sveta žalost. Mesija ima pa nalogo, potolažiti, razvedriti vse, ki na Sionu žalujejo in tugujejo; mesijanski časi se imenujejo časi tolažbe. Zato bodo močno potolaženi že na zemlji vsi, katerim stiska srce sveta žalost. Popolno pa bodo potolaženi v nebesih, kjer ni več ne bridkosti ne solz. V popolni meri bodo deležni tolažbe, ki jo ima prinesti Mesija.

Judje so hrepeneli po mesijanskem kraljestvu; toda pred očmi so imeli le čast in slavo, sijaj in obilnost, ki bi jo edino le oni srečno uživali. Jezus pa kaže na drugo hrepenenje rekoč:

„Blagor njim, ki so lačni in žejni pravice, zakaj nasičeni bodo."

Pravica je tako stanje, kakor ga hoče Bog; pravica je tedaj ureditev vsega notranjega in zunanjega življenja po volji božji. Po taki pravici, po popolnem prevladanju božje volje v naših srcih in po celem svetu moramo z vso dušo hrepeneti, kakor lačni hrepeni po dobri hrani in žejni po hladni vodi. Tako pravico prinaša Mesija. Sam pravi, da je njegova hrana, izpolnjevati božjo voljo. On nam bo dal vode, da ne bomo več žejni, ako jo bomo pili.

Kdor z vsem žarom svoje duše po tej pravici koprni, bo nasičen nekoliko že na zemlji, ker je z natančnim izpolnjevanjem božje volje združen neki posebni dušni mir, neka posebna srčna zadovoljnost; popolnoma pa bodo nasičeni v nebesih, v nebeški blaženosti.

Farizeji so bili oholi na svojo postavno pravičnost; nad grešniki so se zgražali; s tužnimi niso imeli nobenega sočutja, prezirali so jih kot kaznovane od Boga zavoljo grehov. Tudi mesijanskega kraljestva niso pričakovali od Boga, kot dar njegovega usmiljenja, ampak kot pravično zahtevo, ker so otroci Abrahamovi. Jezus pa govori vse drugače:

„Blagor usmiljenim, zakaj usmiljenje bodo dosegli."

Usmiljen je, kdor v srcu čuti z nesrečnimi, s tužnimi, z jokajočimi, in jim iz srca rad pomaga, ali bi vsaj rad pomagal, ko bi mogel. Da, v najširšem pomenu je usmiljen, kdor svari grešnike, uči nevedne, tolaži žalostne, oblači gole, nahranjuje gladne, odpušča razžaljivcem, moli za vse, in sploh želi vsem pomagati, ako le more.

Kdor je tako usmiljen, bo dosegel usmiljenje, namreč mesijansko zveličanje, katero hoče Bog podeliti edino po svoji darežljivosti in iz svoje milosti, iz svojega usmiljenja. Saj je Bog svojega sina dal v trpljenje in smrt iz same ljubezni, da kdor vanj veruje, ne bo pogubljen, ampak zveličan. Bog je usmiljen iz ljubezni. Kdor ima torej usmiljeno ljubezen do bližnjega, je podoben Bogu in sposoben, da postane deležen odrešenja, danega iz usmiljenega božjega Srca.

Farizeji so pretirano skrbeli za zunanjo čistost, vedno so umivali sebe, svoje posode in vse, kar so rabili: bali so se dotakniti se mrliča, grobov, češ, da bi se s tem pred Bogom umazali. Niso pa skrbeli za notranjo čistost srca in duše. Zato jih je Kristus imenoval hinavce. Za svoje kraljestvo pa zahteva notranjo čistost, rekoč:

„Blagor njim, ki so čistega srca, zakaj Boga bodo gledali."

Kdo pa je čistega srca? Kristus sam nam pove, kaj srce omadežuje, namreč: „iz srca prihajajo hudobne misli, uboji, prešuštvovanja, nesramnosti, tatvine, krive prisege, bogokletja, to je, kar človeka omadežuje." (Mat. 15, 19. 20.) Neomadeževano, čisto srce je torej srce, v katerem ni hudobij in strasti, posebno ne mesene poželjivosti. Tako čistost zahteva Jezus za ude svojega kraljestva.

Kdor je tako čisto iztrebil iz srca vse hudobije in huda poželenja, bo dosegel to neizmerno srečo, da bo gledal Boga. Dobesedno se bo to izpolnilo v nebesih, kjer bodo gledali Boga od obličja do obličja vsi, ki so se varovali grdih pregreh in so ostali čistega srca. Nekoliko se bo to izpolnilo že na zemlji. Saj strasti zatemnujejo um, da ne more spoznavati večnih resnic, čistost srca pa um razbistri, da jih kakor gleda in zato dobro spoznava.

Oholi Farizeji so druge narode sovražili in upali, da jim bodo v mesijanskem kraljestvu podjarmljeni. Med seboj se bodo prepirali in ljudstvo sovražili. To pa ni v duhu Mesija, ki ravno narobe uči, rekoč:

„Blagor mirnim, zakaj otroci božji bodo imenovani."

Le za mirne, za miroljubne je mesijansko kraljestvo. Saj se v svetih knjigah to kraljestvo opisuje kot kraljestvo miru, ki prinaša mir, preobilnost miru, lepota miru, in o Mesiju samem se pravi, da bo knez miru, ki bo prinesel mir in govoril narodom o miru. Da, Mesija hoče vse ljudi, vse narode združiti v miru in ljubezni.

Torej tudi člani mesijanskega kraljestva morajo kot taki ljubiti in pospeševati mir v sebi, mir v družinah, mir v narodih, mir z Bogom. Ako to store, so podobni Bogu in posnemajo Kristusa in zaslužijo častno ime otrok božjih.

Judje so preganjali preroke. O tugah pravičnih in o zatiranju se v svetih knjigah večkrat govori. Nasprotnosti, sovražnosti in preganjanja je gledal v duhu Gospod tudi zoper mesijansko kraljestvo. Zoper te nevarnosti hoče vernike oborožiti, rekoč:

„Blagor njim, ki preganjanje trpe radi pravice, zakaj njihovo je nebeško kraljestvo."

Vemo, da je pravica uravnavanje vsega življenja po božji volji, kakor se oznanja in vrši v mesijanskem kraljestvu. Blagor torej njim, ki zavoljo vere v Mesija, zavoljo čednosti in sploh zavoljo življenja

po božji volji trpe preganjanje. Za pravico trpeti je bolj popolno, kakor pa pravično živeti; zato zadnja blaženost vse druge prekosi.

Kdor pa zavoljo Jezusa trpi zaničevanje, sovražnost, preganjanje, in ostane stanoviten, kaže posebno ljubezen do njega in je zato prav posebno sposoben, da postane član mesijanskega kraljestva, da to kraljestvo pospešuje in uživa vse njegove dobrote in sreče posebno v večnosti.

Da te blagre še bolj potrdi in svoje vernike še bolj vname za čednosti, ki blagor zaslužijo, doda Gospod s povzdignjenim glasom še štirikratno gorje, namreč:

„Toda gorje vam bogatinom, zakaj imate že svoje veselje. Gorje vam, ki ste siti, zakaj stradali boste. Gorje vam, ki se sedaj smejete, zakaj žalovali in jokali boste. Gorje vam, ko vas bodo hvalili ljudje; ravno tako so namreč delali njihovi očetje krivim prerokom."

Da, gorje onim, ki na zemlji uživajo in za večnost ne skrbé, zakaj v večnosti zanje ne bo veselja, ampak le jok in škripanje z zobmi; gorje onim, ki so siti časnih užitkov in le za njimi hrepene, zakaj v večnosti ne bo zanje nobenega užitka, zastonj bodo tam po njem koprneli; gorje onim, ki le veselja in zabav iščejo, zakaj jokali bodo in zdihovali, ko jih zadene nesreča na zemlji, še bolj, ko jih zadene nesreča v večnosti. Gorje onim, ki jih hudobni svet hvali in v nebesa povzdiguje, saj taka hvala ni nič vredna, dele jo s krivimi preroki, zato bodo delili tudi kazen krivih prerokov.

Kaj Mesija od svojih zahteva.

Mat. 5, 11—16.

Proglašene so temeljne postave mesijanskega kraljestva. Jezusu to še ne zadostuje, hoče in mora poučiti ljudstvo še o nekaterih posebnih zahtevah za pravo življenje v njegovem kraljestvu. Da bi bil govor bolj prisrčen in bi bolj gotovo posegel v srca poslušavcev, se Jezus obrne naravnost do apostolov in do ljudstva, kakor da bi se z njimi kar razgovarjal.

Vedoč, da ravnokar proglašeni temeljni nauki nasprotujejo nazorom in načelom ne le Judov, ampak sploh vsega sveta, in bo svet njegove vernike radi življenja v luči teh svetu zoprnih naukov sovražil in preganjal, hoče Jezus svoje potolažiti in jim pokazati, kako plemenito nalogo jim je odmenil. Zato nadaljuje svoj govor in pravi:

„Blagor vam, ko vas bodo preklinjali in preganjali in zoper vas vse hudo lažnivo govorili zavoljo mene,

veselite se in veselja poskakujte, zakaj vaše plačilo je v nebesih; ravno tako so preganjali preroke, ki so bili pred vami."

Kdo bi mislil, da svet ne bo hotel sprejeti kraljestva mesijanskega, ki je vendar kraljestvo miru in blaženosti! Toda, ker svet išče miru in blaženosti le po svoji volji v uživanju, v prešernosti, v gospodovanju, v zabavah, ne pa v siromaštvu, v krotkosti, v ponižnosti, v usmiljenju, v čistosti in miroljubnosti po volji božji, kakor se oznanja v mesijanskem kraljestvu, zato bodo udje mesijanskega kraljestva svetu zoprni. Da, svet ne bo maral za nje, svet jih bo preklinjal, preganjal, iz svoje družbe izločeval; svet bo lažnivo vse hudobije zoper nje govoril, jih opravljal in obrekoval. Svet ne more trpeti, da bi se v mesijanskem kraljestvu živelo drugače, ne po njegovih nazorih, ampak po višjih nazorih, po katerih se njegovo življenje obsoja kot slabo in nevredno, po katerih se njegovi nazori obsojajo kot zmotni in goljufni. Ker te protivnosti ne more trpeti, nazorov in življenja pa tudi noče izpremeniti, zato bo začel verne in Mesiju zveste ljudi preklinjati, naravnost preganjati in vse lažnivo zoper nje govoriti, samo da bi opravičil sebe, svojo umazanost in svojo upornost proti Mesiju.

Kaj pa sedaj? Ali naj se verniki radi tega žaloste, ali naj tugujejo in se poskrijejo? Ne, ampak vesele naj se in radujejo in poskakujejo. Zakaj? Čaka jih neizmerno plačilo v nebesih, v večnosti; tam je naloženo in se jim ne more izgubiti. Kratko trpljenje na zemlji, večno plačilo v nebesih. Kako, da srce ne bi veselja zaigralo ter kljub zaničevanju, preklinjevanju in preganjanju ne bi ostalo mirno, zadovoljno!

Imajo pa učenci Mesijevi, najbolj apostoli, pa tudi vsi verniki plemenito nalogo, da s svojim življenjem in lepim zgledom spačeni svet popravljajo in temine njegovih zmot razsvetljujejo. Kako razumljivo razlaga Jezus množici to nalogo. Čujmo!

„Vi ste sol zemlje. Če se pa sol izpridi, s čim naj se ona posoli? Ni za nič drugega več, kakor da se zavrže in potepta od ljudi. Vi ste luč sveta. Ne more se skriti mesto, ki stoji na gori. Tudi ne prižigajo luči, da bi jo deli pod mernik, marveč na svečnik, da sveti vsem, ki so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in časte vašega Očeta, ki je v nebesih."

Kako lepa naloga vernikom, posebno duhovnikom! Kar je sol za jedila in luč zoper temo, to so verniki za pokvarjeni svet, ki tava po teminah zmot. Oni bodo svet obvarovali pokvarjenosti in ga ohranili v poštenem, bogoljubnem življenju; oni bodo svet razsvetljevali, razganjali njegove temine; zato se ne smejo skrivati, očitno in pogumno naj na-

stopajo, vsakdo naj jih vidi in opazuje ter naj spoznava, kako dobra, plemenita, za srečno časnost in večnost prekoristna so njihova dobra dela, in naj začne tudi on radi teh del Boga hvaliti in slaviti. Toda verniki naj se čuvajo, da se sami ne izpridijo; ako bi sami odpadli od edino resničnih in zveličavnih mesijanskih naukov, ne bi nikjer več našli drugih naukov, po katerih bi se mogli popraviti in zveličati. Zavrgli bi se iz mesijanskega kraljestva in poteptani, zaničevani bi poginili za vekomaj.

Mesija govori o Mojzesovi postavi.

Mat. 5, 17—20.

Jezusovi poslušavci so bili dolžni izpolnjevati postavo, dano po Mojzesu. Sami so se zanjo prizadevali, so hodili v sinagoge, kjer se je postava razlagala, so o praznikih romali v Jeruzalem, kakor je velevala postava, so izredno častili pismouke in Farizeje, ki so postavo poznali, razlagali in vsaj navidezno strogo izpolnjevali.

Zato ni čuda, ako je Judom prihajalo na misel, kako se bo neki novi učenik vedel do postave? Znano jim je bilo, da se postave ni nikdar učil, da pismouki in Farizeji zanj ne marajo, da mu očitajo kršitev postave. Radi tega se jim je vzbujal sum, da bo morda postavo odpravil.

Kaj pa Jezus? Razložil je temeljne nauke za svojo kraljestvo, pokazal v lepih besedah in podobah nalogo in usodo svojih vernikov v nevarnem svetu, sedaj pa hoče povedati, kaj on sam misli o postavi in kaj zahteva od svojih v novem kraljestvu. Zato veli:

„Nikar ne mislite, da sem prišel razvezat postavo in preroke. Nisem prišel razvezavat, ampak dopolnjevat. Resnično vam namreč povem, dokler ne preideta nebo in zemlja, ne preide ne ena črka ali ena pičica od postave, dokler se vse ne zgodi. Kdor torej razveže eno teh najmanjših postav in tako uči ljudi, bo imenovan najmanjši v nebeškem kraljestvu; kdor pa stori in uči, ta bo imenovan velik v nebeškem kraljestvu. Zakaj povem vam, ako ne bo obilnejša vaša pravica nego pismarjev in Farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo."

Po teh jasnih besedah poslušavcem odleže; sedaj točno vedo, da ostane nedotaknjena postava, ki jo je dal Bog po Mojzesu ob gori Sinaj. Da, ne le ostane, ampak novi učenik jo hoče še izpopolniti.

In res jo je izpopolnil. Kako? Sam se je ravnal po njej. Postava Mojzesova je bila v marsičem nepopolna, ker dana še nepoučenemu ljudstvu in se je po božji volji imela izpopolnjevati. Izpopolnjevala se je deloma še pred Kristusom, popolnoma izpopolnil pa

jo je Jezus: odpravil je pomanjkljivosti; staro božjo službo, predpodobo mesijanskih odredb, je nadomestil z bolj vzvišeno; prerokbe je izpolnil sam in poskrbel, da se izpolnjujejo v cerkvi; namesto starega poglavarstva je v svojem kraljestvu postavil novo mnogo bolj vzvišeno.

Torej postave ne bo razvezal, marveč dopolnil. Vse postave se morajo izpolnjevati do pičice; kdor bi le črkico postave izpremenil in tako učil ljudi, se ne bo priznal za učitelja, ampak se bo prišteval najmanjšim v mesijanskem kraljestvu; učiteljem pa bo prištevan in visoko češčen, kdor bo postavo izpolnjeval do pičice in tako poučeval ljudi. To vse je tako resnično, da še v nebeško kraljestvo ne bo nikdo sprejet, kdor bi postavo izpolnjeval tako slabo, hinavsko in samo navidezno, kakor jo izpolnjujejo pismarji in Farizeji.

Mesija izpopolnjuje peto božjo zapoved.

Mat. 5, 20—26.

Množice sedaj vedo, da se Mojzesova postava v mesijanskem kraljestvu ne bo razveljavila, marveč se ne le obdržala do pičice, ampak še dopolnila in izpopolnila. To izpopolnjevanje pa Jezus koj začne, razkladajoč dopolnitev posebno treh izredno važnih božjih zapovedi. Začne s peto in govori:

„Slišali ste, da se je reklo starim: ne ubijaj; kdor pa ubija, bo kriv sodbe. Jaz pa vam pravim, da vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe; kdor pa reče svojemu bratu bedak, bo kriv zbora, kdor pa reče hudobnež, bo kriv peklenskega ognja."

S temi besedami izpopolni Jezus peto božjo zapoved. Svojo zapoved stavi na isto stopinjo, kakor zapoved, ki jo je dal sam Bog starim Izraelcem med bliskom in gromom na gori Sinaj. Govori namreč: „Starim se je reklo, jaz pa pravim." On nastopa kot novi postavodajavec z isto oblastjo, kakor je nastopil Bog, ko je dal postavo starim Izraelcem. V tem se torej razodeva kot Boga.

Kot postavodajavec izpopolnjuje peto zapoved božjo. Starim se je namreč oznanilo, da pride pred sodbo, kakor so bile na posameznih krajih, torej pred sodbo nižje vrste, kdor bližnjega ubije. Jezus pa gre dalje; on gre na izvor uboj stva, namreč na jezo zoper brata. Razlikuje pa v jezi tri stopinje, namreč jezo zadržano v srcu, potem izbruh jeze z grdilno besedo bedak in nazadnje še grši izbruh jeze z zaničevalno besedo „hudobnež".[1]

[1] Aramejska beseda „raka" pomeni človeka, ki nima možgan, ki je torej neumen, bedast, nor, osel; beseda „nabal" pa pomeni popolnoma pokvarjenega človeka, hudobneža, brezbožneža.

Torej ne samo ubojstvo je greh, ki mora pred sodbo in sodnika, ampak že sama jeza, ki se kuha v srcu. Misli na neopravičeno, krivično, sovražno jezo, ki je zares sama po sebi smrten greh; saj je vir raznim grdim izbruhom zoper ljubezen do bližnjega in celo ubojstva. Večji greh je zmerjanje z besedo bedak ali z enakopomembno psovko: norec, osel, ki taji v človeku pamet, po kateri se razlikuje od živine in je torej zares jako razžaljiva in zoper ljubezen. Kdor se s tako psovko pregreši vedoma, zasluži, da pride pred višjo sodnijo, pred zbor sodnikov v Jeruzalem, ki morajo izreči hujšo, pregrehi primerno smrtno kazen. Še bolj se pregreši zoper ljubezen do bližnjega, kdor ga opsuje z besedo hudobnež, brezbožnik, brezverec. Ta psovka grdi bližnjega, kakor da je popolnoma izprijen in zasluži posebno kazen božjo; zato je ta psovka tako grešna, da za njo ni sodnije na svetu, ampak zasluži kar naravnost peklenski ogenj.

Takih naukov trume do sedaj še niso slišale; vendar vsakdo že v sebi čuti in spozna, da so resnični in da se z njimi izpopolnjuje pomanjkljivost stare postave. Da bi se pa še bolj prepričali, kako zoprna je Bogu sovražnost in kako ostro zahteva medsebojno ljubezen, pojasni Jezus to zadevo še z lahko umljivim zgledom:

„Če torej prineseš svojo daritev k altarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat nekaj zoper tebe: pusti tam pred altarjem svojo daritev in pojdi se prej spravit s svojim bratom in potem pridi in daruj svojo daritev.“ Bog torej ne mara za še tako bogato zunanjo daritev, ako je darovavec sprt s svojim bližnjim in ima bližnji kaj zoper njega, naj bo ta nasprotnost po pravici, ali pa le po krivici. Bog hoče v vsakem slučaju, da prej vse poskusiš, kako bi se z bližnjim spravil. Ako se ti posreči, dobro, pridi in daruj; ako se ti ne posreči, ker bližnji ne mara za tvoje prizadevanje, se le vrni nazaj, ti si storil, kar si mogel, v tvojem srcu ni več zadolžene sovražnosti, zato daruj in Bog bo sprejel tvoj dar.

Da se moraš spraviti s sovražnikom, da ne zapadeš večni kazni božji, pojasni Jezus še z enim zgledom. Pravi:

„S svojim sovražnikom se hitro spravi, dokler si z njim na potu, da te morda sovražnik ne izroči sodniku in te sodnik ne izroči služabniku in te ne vržejo v ječo. Resnično ti povem, da ne izideš od ondod, dokler ne povrneš zadnjega vinarja.“

Zgled je poslušavcem jasen. Po postavi je imel upnik pravico, tirati dolžnika na sodbo, da se kaznuje z ječo, dokler ne plača vsega dolga. Da ne pride do ječe, naj dolžnik še na potu do sodnika poskusi poravnavo in uide kazni, ki ga pri sodniku gotovo čaka. Kdor

je torej v sovraštvu, naj se pomiri, dokler je še na potu v večnost, zakaj če tako umrje in pride pred večnega sodnika, ga bo pravični sodnik obsodil v ječo; in iz te ječe ne bo prišel, dokler ne plača, kar je dolžan; ker pa v večnosti ni mogoče kaj zaslužiti ali se spokoriti, se dolg ne bo nikoli plačal in nespravljivec bo ostal v ječi vekomaj.

Mesija izpopolnjuje šesto božjo zapoved.

Mat. 5, 27—32.

Ko je Jezus pokazal grehoto jeze in sovražnosti, ki se mora v njegovem kraljestvu premagovati, začne izpopolnjevati šesto božjo zapoved. V tem oziru so bili Judje sploh, pa tudi Farizeji zaradi hude mesene poželjivosti prav zelo pomanjkljivi, da so celo Mojzesovo postavo pokvarili. Zato popravlja Gospod tudi te pomanjkljivosti rekoč:

„Slišali ste, da je bilo rečeno starim: ne prešuštvuj. Jaz pa vam povem, da vsak kdor pogleda ženo, da si jo poželi, je že prešuštvoval z njo v svojem srcu.“

V sinajski postavi je prepovedano prešuštvovanje. Kje je pa vir temu nesramnemu grehu? V poželenju. Iz poželenja se rodi dejanje. Poželenje se pa zaneti posebno s pogledom. Mižati ne moreš, toda drugo je videti žensko, kolikor se ravno mora in je potrebno, drugo pa namenoma v žensko vpirati oči, da se neti poželenje. Tako gledanje Jezus prepoveduje rekoč, da prešuštvuje, kdor poželjivo gleda žensko, naj bo žena, ali vdova, ali dekle.

S temi besedami izpopolni Jezus tudi deveto božjo zapoved, ki prepoveduje poželeti ženo svojega bližnjega; prepovedano je poželeti ne le zakonsko ženo, ampak kakršnokoli žensko.

Gornje besede zadevajo pred vsem zakonskega moža, ker govori stara postava ravno o zakonu. Toda v tej prepovedi se razumeva vsak moški, ki gleda kakršnokoli žensko, vzbujajoč v sebi poželjivost za dejanja, do katerih ima pravico edino zakonski mož do zakonske žene.

Da bi poslušavci in vsi udje mesijanskega kraljestva spoznali, kako stroga in nepreklicna je ta prepoved, doda Jezus jako resen opomin:

„Če te pohujšuje tvoje desno oko, izderi ga in vrzi ga od sebe, zakaj bolje je zate, da pogine eden tvojih udov, kot da se vrže celo tvoje telo v pekel. In če te pohujšuje tvoja desna roka, odsekaj jo in vrzi jo od sebe; zakaj bolje je zate, da pogine eden tvojih udov, kakor da se vrže celo truplo v pekel.“

O preresen opomin! Kristus odločno zahteva, da se varujemo vsega, kar bi nas pahnilo v greh in bi nam bilo gotov povod za greh.

Tega se moramo otresti, in naj bi nam bilo še tako milo in drago in naj bi nas še tako bolelo, ako se ga otresemo. Saj je vendar bolje kaj potrpeti in se zatajiti, kakor pa zabresti v smrtni greh in biti vržen v peklenski ogenj. Ta resen opomin velja posebno za nevarnosti zoper šesto božjo zapoved. Človeška strast je v tem pogledu tako silna, da vsak človek, pa naj bo še tako pošten in svet, pade prav gotovo v greh, ako se neprevidno, lahkomiselno, ali celo strastno peča z drugim spolom. Zato Jezus iz nežne ljubezni in skrbi za zveličanje svojih vernih vse tako resno opominja.

Pa še eno odredbo glede zakonske zveze hoče Jezus izpopolniti. Zaukazuje namreč:

„Rečeno pa je: kdorkoli odpusti svojo ženo, naj ji da odpustnico. Jaz vam pa povem, da vsak, ki odpusti svojo ženo razen zavoljo prešuštvovanja, je kriv njenega prešuštvovanja in kdor vzame odpuščeno, prešuštvuje."

V stari postavi je bilo možu dovoljeno, da sme ženo odpustiti in zakon z njo razdreti, ako ima zadosten vzrok. Da se pa mož ne bi prenaglil v prvi jezi, je moral poskrbeti za odpustnico; s tem se je zadeva zavlekla in jeza morebiti ohladila. Po dobljeni odpustnici sta mogla oba brez greha z drugo osebo skleniti nov, veljaven zakon. Farizeji so bili v tem oziru večinoma jako popustljivi. To pomanjkljivost pa hoče Jezus popraviti in resno zatrdi, da je kriv prešuštvovanja svoje žene, ako jo odpusti in bi žena drugega moža vzela. Tega greha ni kriv samo tisti mož, ki odpusti ženo radi prešuštvovanja. Toda prešuštvuje pa vsak, ki vzame odpuščeno, naj bi bila odpuščena tudi radi prešuštvovanja. Jezus torej proglasi slovesno nerazvezljivost zakonske zveze. Mož in žena morata biti skupaj do smrti. Ločiti se sme od žene mož le, ako je prešuštvovala; toda zakonska zveza ostane; mož se ne more oženiti, dokler od njega ločena žena še živi, in žena ne omožiti. Kdor bi ločeno vzel v zakon, bi prešuštvoval.

Mesija izpopolnjuje drugo božjo zapoved.

Mat. 5, 33—27.

Važna je tudi druga božja zapoved, ki govori o priseganju. Staro pomanjkljivo zapoved izpopolni Gospod govoreč:

„Zopet ste slišali, da je bilo rečeno starim: ne prisegaj po krivem, marveč drži svojo prisego Gospodu. Jaz pa vam pravim, da sploh nikar ne prisegajte, ne pri nebu, ker je božji prestol, ne pri zemlji, ki je podnožje njegovim nogam, ne pri Jeruzalemu, ki je mesto velikega kralja; tudi pri svoji glavi ne prisegaj, ker niti enega lasu ne moreš pobeliti ali počrniti. Vaše govorjenje pa bodi: da, da, ne, ne. Kar je pa več od tega, je od hudega."

Stara postava prepoveduje krivo prisego. Jezus gre mnogo dalje; on prepoveduje prisego sploh. V mesijanskem kraljestvu naj bi bili vsi člani tako pošteni in resnicoljubni, da prisege ne bi bilo treba. Vsakdo bi moral Boga tako častiti in imeti do njega tako sveto spoštovanje, da nikdo ne bi lagal ali varal in da bi vsakemu zadostovala trditev: tako je, ali: tako ni.

Ako je pa več od tega in se prisega zahteva, prisega potrebna, pravična in resnična, ni greh; vendar ta potreba prisege izhaja iz hudega, namreč iz naše pokvarjene narave, ki je nagnjena na zlo, na laž, na varanje in potrebuje prisege kot pomoči, da se to nagnjenje premaga iz posebnega strahu božjega.

Judje so zelo radi prisegali. Zraven se je mislilo, da veže le prisega storjena Bogu, ne veže pa prisega storjena pri kaki božji stvari, in so te nauke zlorabili v škodo bližnjega. Jezus tudi to grdo razvado odpravlja in nas uči, da se tudi pri kaki stvari ne sme priseči, zakaj vsaka stvar je v zvezi z Bogom, in prisega pri božji stvari zadene Boga samega. Naj se ne prisega pri nebu, saj je nebo prestol božji; ne pri zemlji, ki mu je podnožje, ne pri Jeruzalemu, ker je Bogu posvečeno mesto. Tudi prisega z rotenjem je grešna: kako more kdo prisegati pri svoji glavi, saj ni on njen gospodar, ker še lasu na njej ne more izpremeniti, ampak Bog je njen gospodar in rotenje zadene Boga.

Kako lahko razumljivi so nauki Jezusovi, pa tudi tako razvidni in za človeka primerni, da so jim morali pritrditi poslušavci in morajo pritrjevati vsi državljani mesijanskega kraljestva.

Mesija oznanja ljubezen do nasprotnikov.

Mat. 5, 38—48; Luk. 6, 27—30; 6, 32—36.

Še eno zelo važno postavo mora in hoče Jezus izpopolniti in poučiti vernike, kako naj se v njegovem kraljestvu vedejo do svojih nasprotnikov in sovražnikov. Veli:

„Slišali ste, da je bilo rečeno: oko za oko in zob za zob. Jaz pa vam povem: ne ustavljajte se hudobnemu človeku, ampak če te kdo udari po tvojem desnem licu, podaj mu še drugo. In kdor se hoče prepirati s teboj in ti vzeti suknjo, pusti mu tudi plašč. In kdor te sili miljo daleč, pojdi z njim dve. Kdor te prosi, mu daj, in kdor želi od tebe na posodo, ne obračaj se od njega."

To so prevažni nauki za medsebojno mirno življenje. Stara postava je sodnikom nalagala, naj zločincu odrede za kazen ravno to,

kar je bližnjemu škodoval, torej oko za oko, zob za zob. Ta stara postava je omejevala osebno maščevanje in zadajala strah razjarjenim, da ne bi preveč divjali, dobro vedoč, da se jim vsaka poškodba do pičice povrne.

Drugače pa naj bo v mesijanskem kraljestvu, kjer je oznanjen blagor krotkim, blagor mirnim, blagor preganjanim. V tem kraljestvu naj bodo vsi takega srca, da so pripravljeni rajši potrpeti novo razžaljenje, kakor pa razžaljivca odbiti s silo in se v srditosti nad njim maščevati. Ta misel je povedana v zgledih, kako naj se ponudi še drugo lice onemu, ki udari na desno, kako naj se da še plašč onemu, ki siloma jemlje suknjo, kako naj se gre dve milji daleč z onim, ki nas sili samo eno miljo, kako naj se da onemu, ki siloma prosi, in naj se posodi onemu, o katerem se ve, da ne bo vrnil.

Ni pa prepovedano iskati pravice sodnijskim potom, ako tako zahteva splošna korist, korist bližnjega ali onega, ki trpi krivico in nasilje. Toda tudi v tem slučaju se ne sme iskati pravica v duhu maščevalnosti, z jezo in preklinjevanjem, ampak mirno, dobrega srca in dobrohotno do samega nasilneža.

Ta zahteva ni ravno lahka, toda neizrečeno koristna za skupno življenje povsod, kjerkoli bi se izpolnjevala. Jezus pa s tem še ni zadovoljen. Od svojih vernikov zahteva kar naravnost celo ljubezen do sovražnikov. Kako resna je njegova beseda:

„Slišali ste, da je bilo rečeno: ljubi svojega bližnjega in sovraži svojega sovražnika. Jaz pa vam povem: ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, ki vas sovražijo, blagoslavljajte jih, ki vas kolnejo, in molite za nje, ki vas preganjajo in obrekujejo, da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri daje svojemu solncu vzhajati nad dobrimi in hudobnimi in deževati nad pravične in krivične."

Poslušavci strme nad to zapovedjo. Mojzesova postava je zahtevala ljubezen do bližnjega. Moglo se je pa iz postave same posneti, da je Judu bližnji le njegov rojak in zemljak. O sovražniku pa se v postavi ne bere naravnost, da naj se sovraži, vendar se je pa iz raznih psalmov in iz raznih božjih zapovedi, danih Izraelcem, da naj malikovavce kar pobijejo, moglo nekako sklepati, da se tujci, pogani, malikovavci kot sovražniki božji in sovražniki izvoljenega ljudstva odbijajo, dejansko sovražijo.

Mesija pa hoče tudi to postavo o ljubezni do bližnjega in razmerju do sovražnikov močno izpremeniti in mesijanskim časom primerno izpopolniti. Kar naravnost zahteva ljubiti sovražnike, preganjavce in obrekovavce, jim celo dobrote skazovati in za nje moliti. Ta zapoved je sicer nepopisno vzvišena in koliko zla bi se odvrnilo od človeške družbe, ko bi se natanko izpolnjevala; vendar pa je težka, in se zdi, da presega človeške moči.

Jezus za to dobro ve. Kot dober vzgojitelj pa koj poda prevzvišen zgled take ljubezni v samem nebeškem Očetu. Ali Oče nebeški ne da solncu sijati in dežju padati nad dobre in hudobne, nad pravične in krivične? Če Bog tako dejansko ljubi svoje sovražnike, ki ga žalijo in zaničujejo in celo taje, katerim ni ničesar dolžan in bi jih vse lahko strl z enim migom svoje roke, kako da verniki ne bi dejansko ljubili svojih sovražnikov, da bi postali podobni svojemu Očetu in bili po podobnosti kakor njegovi otroci?

Ta nagib izda in močno vzpodbudi človeško srce, da se iz ljubezni do nebeškega Očeta premaga in po njegovem zgledu dejansko ljubi svoje sovražnike, kakor zapoveduje edinorojeni Sin njegov. K temu nagibu doda Jezus še drug nagib:

„Ako ljubite tiste, kateri ljubijo vas, kakšno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In če pozdravljate le svoje brate, kaj storite posebnega? Ali ne delajo tega tudi neverniki? In če izkazujete dobro njim, ki vam izkazujejo dobro, kakšno plačilo vam gre? Saj delajo grešniki ravno tako. In če tistim posojate, o katerih upate, da vam vrnejo, kakšno zasluženje imate? Saj tudi grešniki posojajo grešnikom, da se jim enako povrne. Vi pa ljubite svoje sovražnike, izkazujte dobrote, posojajte, ne da bi kaj upali za to, tako bo vaše plačilo veliko in otroci Najvišjega boste, zakaj on je dobrotljiv tudi nehvaležnežem in hudobnežem. Bodite torej usmiljeni, kakor je usmiljen vaš Oče. Bodite popolni, kakor je popoln vaš Oče v nebesih!"

To so vzvišene postave novega mesijanskega kraljestva! Mir, sreča, zadovoljnost, veselje, blaženost bi vladali v njem, ako bi se take postave vsestransko izpolnjevale.

Mesija priporoča dober namen.

Mat. 6, 1—8; 16—18.

Mesija je razglasil temeljne postave mesijanskega kraljestva, postave spodobne za otroke nebeškega Očeta, primerne in vzvišene, kakor jih še ni razglasil nikjer in nikoli noben postavodajavec, noben modrijan.

Vsevedni Gospod, ki prav dobro pozna človeško naravo, gleda posebno eno nevarnost, radi katere člani njegovega kraljestva ne bi imeli pri Bogu nobenega zasluženja, akoravno bi postave natanko iz-

polnjevali. On gleda v srce človeško, ki silno hrepeni po hvali, po priznanju, po časti pri ljudeh, ne pa pri Bogu. Ako se pa pri izpolnjevanju postav gleda le na ljudi, Bog za dotična dela ne mara, jih ne sprejme, saj niso storjena zanj. Tako delajo Farizeji in varajo sebe in ljudi. Zoper to nevarnost hoče dobri in previdni Jezus svoje vernike zavarovati. Da to doseže, oznani in položi vsem na srce prevažno splošno načelo rekoč:

„Pazite, da svojih dobrih del ne izvršujete pred ljudmi, da bi vas videli, sicer ne boste imeli plačila pri svojem Očetu, ki je v nebesih."

Ne prepoveduje Jezus, da dobrih del ne bi smeli delati javno pred ljudmi. Saj jih ni mogoče vedno prikrivati; saj smo udje človeške družbe in moramo kot taki služiti družbi z očitnimi deli in saj je Jezus še sam omenil, da naj naša dela ljudje vidijo in časte Očeta, ki je v nebesih. Prepoveduje le to, delati dobro očitno iz namena, da bi nas ljudje videli in zato hvalili in povzdigovali. Če bi iskali hvalo in priznanje pri ljudeh, ne bi mogli imeti hvale in plače pri nebeškem Očetu. Nebeški Oče more priznati in plačati edino to, kar se stori zanj, ker on hoče, ker je njemu tako všeč.

Razglašeno splošno načelo Jezus obrazloži, navede tri navadna dobra dela, namreč miloščino, molitev in post. Ta tri dobra dela omenja, ker so ravno ta potrebna vsem in vedno in ker so ravno pri teh treh delih Farizeji dajali slab zgled judovskemu narodu, iskali in tudi dobivali hvalo in čast. V tej zadevi hoče Gospod poslušavce natanko poučiti.

Jezus uči: „Kadar torej daješ miloščino, ne trobi pred seboj, kakor delajo hinavci po sinagogah in trgih, da bi jih ljudje hvalili. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Ko pa daješ vbogajme, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja miloščina skrita in tvoj Oče, ki vidi na skritem, ti bo povrnil."

Gospod hoče, da deleč miloščino želimo ostati skriti, naj za dobro delo ve edino Bog. Včasih se mora miloščina podeliti javno v splošnih potrebah. Tudi v tem slučaju naj se ne išče lastna hvala in pobija naj se v srcu vsaka samoljubnost, vse naj se stori radi Boga in iz ljubezni do bližnjega, ki potrebuje naše pomoči. Če delaš v tem duhu, je Bog tvoj dolžnik in tvoj plačnik.

Tudi molitev naj se ne opravlja zavoljo ljudi. Kako poljudno govori Gospod tudi o tem začudenim množicam:

„In kadar molite, ne bodite kakor hinavci, ki stoje radi v sinagogah in na vogalih potov in molijo, da bi jih ljudje videli. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri in moli svojega Očeta na skrivnem in tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil. Kadar pa molite, nikar ne govorite mnogo, kakor pogani, ker menijo, da bodo uslišani zavoljo svojih besedi. Ne bodite torej njim enaki, zakaj vaš Oče ve, česa potrebujete, preden ga prosite."

Kakor pri miloščini, svari Gospod tudi pri molitvi, naj nikdo ne moli zavoljo ljudi. Ne prepoveduje očitne, skupne molitve doma, v cerkvi, na božjih potih, pri procesijah, ampak le o namenu hoče, da naj se ne išče hvala pri ljudeh, ampak edino pri Bogu; molitev naj bo pred ljudmi skrita vsaj po namenu.

Še na eno okolnost opozarja Gospod. Pogani so tudi molili, a so moč molitve stavili v veliko besedi, kakor da bi s prav mnogimi besedami bogove še le poučevali, česa potrebujejo. To je napačno; saj Bog ve, česa potrebujemo. Molitev ni zato, da bi poučili Boga o potrebah, ampak zato, da z molitvijo spoznamo odvisnost od Boga, od katerega imamo vse, da se ponižamo pred Bogom in postanemo sposobni sprejeti milosti, za katere prosimo. Torej praznih besedi kakor za pouk Bogu ni treba. Drugače je pa prav, če človek moli mnogo in dolgo; saj je sam Gospod cele noči premolil.

Nazadnje omenja Gospod še post in pravi:

„Kadar se pa postite, se ne delajte žalostnih, kakor hinavci. Ti namreč grde svoje obličje, da bi ljudje videli, da se postijo. Resnično vam povem, da so prejeli svoje plačilo. Ti pa, ko se postiš, mazili svojo glavo in umij svoj obraz, da ne bodo videli ljudje, da se postiš, ampak tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil."

Tudi posta ni treba očitno kazati; o postu naj bo zunanjost telesa kakor po navadi. S postom se ne bahati pred svetom; le Bog naj ve zanj, le radi Boga se posti in on ti bo plačal v večnosti.

Mesija svari pred lakomnostjo in prevelikimi skrbmi.

Mat. 6, 19—34.

Od službe božje more človeka odvrniti želja po hvali pri ljudeh. Je pa še druga posebno nevarna strast, ki tudi odvrača od službe božje in od skrbi za večno srečo. Ta strast je lakomnost in pa pretirana skrb za časnost. Zato Jezus nadaljuje svoj govor in pouči poslušavce, kako nevarne so te strasti veleč:

„Nikar si ne nabirajte zakladov na zemlji, kjer rja in molj razjeda in kjer tatje podkopavajo in kradejo; nabirajte pa si zakladov v nebesih, kjer rja in molj ne razjeda, kjer tatje ne podkopavajo in ne kradejo."

Minljivost zakladov na zemlji je prvi razlog, zakaj jih ni vredno nabirati s toliko skrbjo; bolj pametno je skrbeti za zaklade v nebesih, za dobra dela, ki ostanejo vekomaj. Pa tudi nevarno je skrbeti le za časnost, ker bi taka skrb odvrnila človeka od skrbi za večnost. Tako nevarnost pojasni Gospod prav primerno rekoč:

„Zakaj, kjer je tvoj zaklad, ondi je tudi tvoje srce. Svetilo tvojega telesa je tvoje oko; če je tvoje oko zdravo, bode celo tvoje telo svetlo; če je pa tvoje oko pokvarjeno, bode celo tvoje telo temno. Če je torej luč, ki je v tebi, tema, kolika bo pač tema!“

Res, tvoje srce je tam, kjer je tvoj zaklad, kjer je namreč to, kar ljubiš in čislaš. Ako ljubiš bogastvo na zemlji, bo tvoje srce, bodo tvoje misli in želje le v bogastvu zakopane; na večnost ne boš mislil, ne boš je poželel in nič si ne boš za njo pridobil. Le pomisli, kakor je svetilo tvojega telesa tvoje oko, tako je svetilo vsega tvojega življenja in prizadevanja tvoje srce, njegovi nameni, njegove želje. Ako je oko zdravo, so razsvetljeni vsi udje in vse je v redu; ako je oko bolno, je telo v temi in bi se moglo poškodovati: ravno tako je srce in njegov namen za vrednost življenja. Ako je srce zdravo, namen dober, je vse življenje razsvetljeno in vredno za večnost; ako je srce izprijeno, namen slab, le za časnost, le za bogastvo, je pokvarjeno vse delovanje, ne velja nič za večnost: vse je kakor v goste temine pokopano.

To nevarnost, kako prevelika skrb za bogastvo odvrača od božje službe, pokaže Gospod poslušavcem še v prav razumljivem zgledu.

„Nihče ne more služiti dvema gospodoma; ali bo namreč enega sovražil in drugega ljubil, ali se enega držal in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu.“

Natančna in zvesta služba zahteva vse moči služabnikove in ves njegov čas. Zato je pač jasno, da služabnik ne bi mogel svoje službe opravljati zvesto, ko bi imel dva gospodarja; saj mora in more vse moči, ves čas porabiti le za enega, za drugega mu nič ne preostaja in ga mora zanemariti in priti z njim navskriž. Iz tega sledi nujno, da tudi nikdo ne more ob enem služiti Bogu in mamonu, to je bogastvu. Kdor služi bogastvu, se z vsemi močmi prizadeva, da ga ohrani in pomnoži, in mu za Boga in dušo ne ostane ne moči ne časa.

Da bi pa Gospod svoje poslušavce in vse člane mesijanskega kraljestva od takih pretiranih in nevarnih skrbi odvrnil, jim izpodbuja zaupanje v previdnost dobrega Očeta v nebesih in izredno ganljivo in prisrčno govori:

„Zato vam povem: ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli; tudi ne za svoje telo, kaj boste oblekli. Mar ni življenje več kakor jed, in telo več kakor oblačilo? Poglejte ptice pod nebom, ki ne sejejo, ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice in vaš Oče nebeški jih živi; niste li vi veliko več od njih? Kdo izmed vas pa more skrbeč dolgosti življenja dodati le en komolec?

„In za oblačilo kaj skrbite? Poglejte lilije na polju, kako rastejo, ne delajo in ne predejo, povem vam pa, da še Salomon v vsej svoji časti ni bil oblečen, kakor ena teh. Če pa Bog travo na polju, ki danes stoji, jutri pa se vrže v peč, tako oblači, koliko bolj vas, maloverni! Ne skrbite torej rekoč: kaj bomo jedli, ali kaj pili, ali s čim se oblačili? Vse to neverniki iščejo. Vaš Oče nebeški pa ve, da vsega tega potrebujete.“

Sedeč na gori je Gospod poslušavcem kar pokazal na ptice pod nebom in na lilije po polju in so videli, kako Bog za vse to skrbi. Ako pa Bog skrbi za take stvarce, ali ne bo skrbel za ljudi, katerim je Oče? Torej le ne preveč skrbeti in si ubijati glave. Delaj, trudi se, ker tako hoče Bog, potem pa vso skrb nanj odloži! Dal ti je življenje, dal ti je telo in hoče, da vse to obstane. Kako ti ne bi poskrbel za vsakdanje potrebe, ako le sam storiš, kar Bog zapoveduje, ako le sam delaš in varčuješ. Bog, tvoj dobri Oče, je nad teboj; skrbi torej, prizadevaj si; toda skrb naj ne bo prevelika, prenemirna, kakor da ni Boga, in da vanj ne zaupaš. Svoj pouk v tej zadevi sklene Gospod s prav primernim opominom:

„Iščite torej najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo privrženo. Ne skrbite torej za jutri, jutrišnji dan bo sam zase skrbel. Zadosti je dnevu lastna težava.“

Najpoprej si prizadevaj, da Bogu služiš in njega ne žališ, in zaupaj, da ti bo naklonil tudi časnega blagoslova! Za prihodnost ne skrbi preveč! Saj je ne poznaš, saj ne veš, kaj ti bo prinesla. Pred njo se treseš in trepetaš boječ se vsega hudega, katero pa morda ne pride nad te in je bil tvoj trepet brez razloga. Ti si pa vendar današnjemu dnevu dodal še prihodnje samo umišljeno trpljenje. Skrbi pametno za sedanjost, vse drugo pa izroči previdnosti dobrega Očeta v nebesih! Tako nikdar prej slišane in nad vse tolažljive nauke oznanja Gospod članom svojega kraljestva.

Mesija svari pred ostrim obsojevanjem.

Mat. 7, 1—6; Luk. 6, 37—42.

Jezus je že povedal, kako škodljivo je za krščansko pravičnost hrepeneti po hvali ljudi, služiti bogastvu in le prenemirno skrbeti za časne potrebe. Sedaj hoče vernike opozoriti še na eno, prav pogostno

nevarnost za krščansko pravico, namreč na predrzno obsojevanje bližnjega, rekoč:

„Ne sodite, da ne boste sojeni; ne obsojajte in ne boste obsojeni; odpuščajte in odpustilo se vam bo. Zakaj s kakršno sodbo sodite, s tako boste sojeni."

Sodba o bližnjem naj ne bo prenagljena, predrzna. Bog jo vidi in sliši. Ako boš ti tako oster in brezobziren do bližnjega, bo tudi Bog oster do tebe. Bodi usmiljen do bližnjega in skazuj mu ljubezen, da boš tudi pri Bogu usmiljenje dosegel. Da to še bolj pojasni, nadaljuje Gospod in opominja na dobrotljivost sploh rekoč:

„Torej dajte in dalo se vam bo; dobro in natlačeno in potreseno in zvrhano mero bodo dali v vaše naročje. Zakaj s kakršno mero boste merili, s tako se vam bo merilo."

Po opominu za splošno dobrotljivost začne Gospod govoriti zopet o sodbi zoper bližnjega. Kdor drugega sodi, mora biti sam prost one napake, zavoljo katere ga sodi; ako je sam ravno tako pogrešen, kako bi mogel popravljati in poučevati bližnjega? Ta nauk pojasni Gospod v dveh lepih prilikah.

„Povedal jim je pa tudi to-le priliko: Ali more slepec slepca voditi? Ali ne padeta oba v jamo? Kaj pa vidiš pazder v očesu svojega brata, bruna pa, ki je v tvojem očesu, ne čutiš? Ali kako moreš reči svojemu bratu: brat, pusti, da ti izderem pazder iz očesa, in glej, v tvojem očesu je bruno? Hinavec, izvleci najprej bruno iz svojega očesa in potem glej, da izdereš pazder iz očesa svojega brata."

Nauk je razviden, pa tudi v resnici prav pogodu; vsak količkaj pameten človek mu mora pritrditi. Torej bližnji naj se ne obsoja predrzno in kdor sodi, naj bo sam boljši. Pa tudi za slučaj resnične in ne grešne sodbe mora vsakdo biti pameten in previden, da sodba ne napravi novih nesreč radi pokvarjenosti in podivjanosti onega, ki se sodi in svari. Tudi za ta opomin ima Gospod pripravljen prav ljudski pregovor:

„Ne dajajte svetega psom in svojih biserov ne mečite pred svinje, da jih morda ne poteptajo z nogami in se ne obrnejo ter vas raztrgajo."

So nekateri ljudje zagrizeni kakor stekel pes in nesramno umazani kakor svinja. Njih opominjevati in jim priporočevati sveto resnico in bisere čednosti, ne bi nič pomagalo, marveč bi le besno na te zalajali ali umazani naskočili tebe in te v blato poteptali.

Mesija priporoča sredstva za pravičnost.

Mat. 7, 7—11.

Gospod je razložil in razglasil vsestransko pravičnost v mesijanskem kraljestvu. Za slabega človeka se zdi pretežka. Kdo bi mogel izpolnjevati vse te nove predpise? Jezus vedoč za človeško slabost, opozarja poslušavce in sploh vse vernike na izdatna sredstva, da moremo z njimi, česar ne moremo sami:

„Prosite in se vam bo dalo, iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo. Zakaj vsak, ki prosi, dobi, in ki išče, najde, in ki trka, se mu odpre."

Prositi je torej treba in stanovitno iskati in celo nadležno trkati, in dala se nam bo pomoč, potrebna za vso mesijansko pravičnost. Bog bo gotovo dal in takoj, ako je za našo pravičnost koristno; ako pa ne bo dal koj, dal bo v pravem času, za katerega ravno on najbolje ve. Zato pa tudi Jezus ne trdi, da dobiš ravno to, kar prosiš, in da dobiš koj, ampak samo to zagotavlja, da dobi, kdor prosi. Da pa v pravem času dobimo vse, kar je za nas dobro, nam je porok dobrota nebeškega Očeta. To dobroto, na katero mora prosivec zaupati, pojasnjuje Gospod s prekrasnim zgledom:

„Ali je kdo izmed vas človek, ko bi ga njegov sin prosil kruha, mu bo mar kamen podal? Ali ko bi ga prosil ribe, mu bo mar kačo podal? Ako torej vi, ki ste hudobni, veste dobre darove dajati svojim otrokom, koliko bolj bo vaš Oče, ki je v nebesih, dal vse dobro njim, ki ga prosijo."

Mesija priporoča zatajevanje in budnost.

Mat. 7, 12—23; Luk. 6, 43—46.

Ko je Gospod razglasil temeljne postave za mesijansko kraljestvo, razjasnil pravičnost, ki se bo v tem kraljestvu vršila, združi še enkrat vse zapovedi v en stavek, priporoča zatajevanje in trud za pravičnost in budnost, da nas ne bi nikdo zapeljal na kriva pota. Najprej kratko zatrdi:

„Torej vse, kar hočete, da vam ljudje store, tudi vi njim storite; to je namreč postava in preroki."

Torej kar zahteva postava in kar zahtevajo preroki za življenje, vse je povedano v besedah: kar hočete, da vam ljudje store, tudi vi njim storite. V takem delu se pa kaže ravno ljubezen do bližnjega. V ljubezni do bližnjega so namreč sklenjene vse zapovedi, namreč: ne kradi, ne ubijaj, ne pričaj po krivem. Ker pa po postavi Kristusovi bližnjega ljubimo zavoljo Boga, je v tej ljubezni kot njen vir že tudi

ljubezen do Boga. Ako pa ljubimo Boga in zavoljo njega tudi bližnjega, izpolnjujemo vso postavo in preroke, ker te zapovedi obsegajo v sebi dolžnosti do Boga, do nas samih in do bližnjega.

Izpolnjevati vso pravičnost pa za nas ni ravno lahko. Tudi ni dovolj, da prosimo pomoči, ampak tudi sami se moramo varovati vsega, kar bi nas moglo odvrniti od poti pravičnosti.

Najpoprej je treba zatajevati svoje strasti in se premagovati, kar Gospod pojasni rekoč:

„Pojdite skozi ozka vrata; široka so namreč vrata in prostorna je pot, ki vodi v pogubljenje, in mnogo jih je, ki hodijo po njej. Kako ozka so vrata in tesna je pot, ki vodi v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo.“

Pot strasti je široka, lahka, ker strasti kar vlečejo; zato je pa pot strastem nasprotna težka, ker se morajo strasti neprenehoma brzdati. Po prvi poti hodi premnogo ljudi, po drugi le malo. Preseda jim vedni, težki boj. Torej brez zatajevanja ni pravičnosti, pa tudi ne večnega življenja.

Od pravičnosti pa človeka ne odvrača le lastna strastnost, ampak strastem pomagajo še krivi učeniki, ki svojo hudobnost umetno prikrivajo. Zoper nje svari Gospod in hoče, da smo vedno budni.

„Varujte se lažnivih prerokov,“ pravi, „ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so grabljivi volkovi.“

To je pač grozno nevarno! Moj Bog, kako se bodo mogli spoznati? Na to skrbno vprašanje odgovarja Gospod rekoč:

„Po njihovem sadu jih boste spoznali. Se li bere grozdje s trnja ali z osata smokve? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad, malopridno drevo pa rodi malopriden sad. Dobro drevo ne more roditi malopridnega sadu, tudi malopridno drevo ne more roditi dobrega sadu. Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, se bo posekalo in vrglo v ogenj. Tako tudi dober človek donaša dobro iz dobrega zaklada svojega srca in hudoben človek donaša hudo iz hudobnega zaklada svojega srca; zakaj iz obilnosti srca govore usta. Iz njihovega sadu jih boste torej spoznali.“

Kako resnični so ti nauki! Ko hodijo okoli tebe razni, na videz dobri in pošteni in pobožni učitelji, pazi, ne verjemi koj. Opazuj njihova dela, opazuj njihove govore in vedenje, se li ujema z božjimi zapovedmi ali ne. Ako se ne ujema, beži od njih, akoravno so na videz nedolžni, znotraj so grabežljivi volkovi.

Bog zahteva dela. Naj te ne zmoti samo gola vera, ampak dela zahteva Bog pri vseh, tudi pri tebi. Da se ne zmotiš in ne izgubiš, opozarja Gospod še na to prav hudo nevarnost in pravi:

„Kaj pa me kličete, Gospod, Gospod! ne storite pa, kar vam pravim. Ne vsak, ki mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri zvršuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo. Mnogo mi jih poreče tisti dan: Gospod, Gospod, ali nismo prerokovali v tvojem imenu in hudičev izganjali v tvojem imenu in mnogo čudežev delali v tvojem imenu? In takrat jim očitno porečem: Nikoli vas nisem poznal; poberite se izpred mene, kateri delate hudobijo!“

Kako resne in mogočne so te besede! Pri Gospodu torej ne pomaga prazna vera, ne pomaga celo moč delati čudeže, izganjati hudiče, pomaga edino izpolnjevanje božje volje, kakor jo je ravnokar oznanil in se bo vedno oznanjevala v mesijanskem kraljestvu. Kdor te ne izpolnjuje, ampak jo krši in živi v hudobijah, gorje mu sodnji dan! Zavržen bo, zavržen za vekomaj! Čul bo s tovariši vred grozno obsodbo: „Poberite se izpred mene, ki delate hudobijo!“ In kdo je ta sodnik? Sam Jezus. Tako trdi on sam na gori pred apostoli in zbrano množico, on, ki je svet in svojo svetost dokazuje ne le z vzvišenim naukom, kakršen se poprej nikoli in nikjer ni čul na svetu, ampak tudi s tolikimi očevidnimi čudeži.

Mesija sklene svoj govor.

Mat. 7, 24—29; Luk. 6, 47—49.

Razglašene so postave mesijanskega kraljestva. Da bi jih le vsi izpolnjevali! Hoteč vse poslušavce in vernike vseh časov izpodbuditi, da bi vse postave natanko izpolnjevali, sklene Gospod svoj govor s kratko, toda jasno, da, kar grozno podobo, ki mora pretresti vsakega človeka. Povzdigne namreč svoj glas in govori zadnje opomine resno veleč:

„Vsak torej, kdor pride k meni in posluša moje besede ter jih izpolnjuje, povedal mu bom, komu je podoben: podoben je modremu možu, ki zida hišo in globoko koplje in temelj postavi na skalo. In vlije se ploha in pridero vode in zapihajo vetrovi in se upro v tisto hišo, pa je ne morejo omajati, saj je zidana na skalo.“

„In vsak, ki sliši te moje besede in jih ne izpolnjuje, je podoben neumnemu možu, ki postavi svojo hišo na pesek brez temelja. In vlije se ploha in pridero vode in zapihajo vetrovi in se upro v tisto hišo in pade in velika je njena podrtija.“

Nauk je jasen. Kdor izpolnjuje razglašeni nauk Jezusov, bo obstal in ne bo padel, naj navale nanj še tako grozne burje vseh skušnjav;

kdor jih ne izpolnjuje, ga bodo viharji skušnjav podrli, padel bo in strašen bo njegov konec!

Kaj pa množice, ki so te vzvišene, vendar pa v preprosti, vsem razumljivi besedi podane nauke tako zvesto poslušale?

„Ko dokonča Jezus te besede, se zavzamejo množice in kar strme nad njegovim naukom. Zakaj uči jih, kakor kdor ima oblast, in ne kakor njihovi pismarji in Farizeji."

30. Mesija utrjuje svoje kraljestvo.

Luk. 7, 1—17; Mat. 8, 5—13.

Razglašene so postave mesijanskega kraljestva, določeni so poglavarji, ki naj to kraljestvo razširjajo in upravljajo. Jasno mora biti vsem, da to kraljestvo ne bo narodno, ne bo politično, ampak popolnoma duhovno, kraljestvo resnice in čednosti.

Po obsežnem govoru odpusti Gospod množice, sam pa z apostoli odide v Kafarnavm. Ko se približuje mestu, mu pridejo naproti starejšine kafarnavmskih Judov in sicer v imenu stotnika ondotne rimske posadke. Stotnik ima namreč dobrega hlapca, ki mu je zelo mil in drag. Ta hlapec je smrtno nevarno obolel, že umira. Stotnik bi mu rad pomagal. Zdravila ne izdajo. V skrajni sili se spomni na Gospoda in na toliko njegovih čudežev. On mora pomagati, saj je blizu na gori. A stotnik ne upa iti osebno do Gospoda. Zaprosi judovske starejšine, naj bi se zavzeli zanj in za njegovega hlapca. Ne morejo mu prošnje odbiti, ker je Judom prijatelj in jim je celo pri zidavi prekrasne sinagoge[1] pomagal. Odidejo po Gospoda. Srečajo ga, ko se vrača v Kafarnavm. Koj ga prosijo in sicer prav presrčno rekoč: „Vreden je, da mu to storiš; ljubi naš narod in nam je sezidal našo sinagogo."

Judje prosijo Gospoda, naj gre z njimi in ozdravi umirajočega hlapca. Jezus gre z njimi. In kaj se zgodi? Ko stotnik zapazi, da prihaja Gospod osebno, se čuti preponižen nevrednega, da bi ta izredni poslanec božji prestopil prag njegove hiše. Zato pošlje prijateljev k njemu rekoč:

„Gospod, ne trudi se! Zakaj nisem vreden, da greš pod mojo streho;

[1] Zadnje čase izkopane razvaline pričajo, da je bila v Kafarnavmu sinagoga vsa iz klesanega kamena z bogatimi in umetnimi okraski, vse v judovsko-rimskem slogu. Judovski inženirji so te ostanke pregledavali l. 1905 in trdili, da so po tem vzorcu zidane sinagoge za rimskega gospodstva. Rimski vojaki so imeli vedno kak opravek, niso smeli samo leno pohajkovati, zato ni čudno, da so pomagali tudi pri zidanju kake sinagoge.

zato se tudi nisem sam vrednega štel priti k tebi. Temveč reci le z besedo in ozdravljen bo moj hlapec. Saj sem tudi jaz človek, ki je pod oblastjo in imam vojake pod seboj. In rečem temu: pojdi! in gre; in drugemu: pridi! in pride; in svojemu hlapcu: stori to! in stori."

Stotnik izpove s tem poročilom ne le svojo ponižnost, ampak tudi svojo globoko in razsvetljeno vero. Kakor on zapoveduje hlapcem in vse store, tako more Gospod zapovedovati boleznim in zapustile bodo umirajočega.

„Ko pa Jezus to sliši, se začudi, se obrne in reče množicam, ki so šle z njim: Resnično vam povem, v Izraelu še nisem našel tako velike vere. Povem vam pa, da jih pride mnogo od izhoda do zahoda, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu, otroci kraljestva bodo pa pahnjeni v zunanjo temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi."

O grozne besede! Danes Jezus Izraelcem prvič napove kar očitno, da bodo v mesijansko kraljestvo sprejeti grešniki in pogani, Judje pa bodo zavrženi, ker nočejo verovati. Akoravno so po rodu otroci Abrahama, Izaka in Jakoba in so po obljubah poklicani prvi za mesijansko kraljestvo, se vendar radi oholosti in nevere svojim očakom ne bodo pridružili oni, ampak pogani, ki so v svoji slabosti ponižni in zato tudi sprejemljivi za dar svete vere. In okolnost, ki jo Gospod tako jasno danes prvič napoveduje, je velik napredek v zgodovini ravnokar utemeljenega mesijanskega kraljestva in pomenljiv opomin judovskim množicam.

Jezus se torej čudi in veli, naj se stotniku poroči, da se mu zgodi, kakor je veroval. „In ko odposlanci pridejo domov, najdejo hlapca, ki je bil bolan, zdravega."

V hiši stotnika zavlada nepopisno veselje. Toda srce Gospodovo gleda v tem času globoko tugo in žalost v ljubkem mestecu Najm na vznožju malega Hermona zraven prekrasne in rodovitne Ezdrelonske doline. Plemeniti vdovi umira edini sin. Kako moli in prosi Boga, naj ji ohrani podporo starih dni, naj ji s smrtjo edinega otroka ne pretrga zveze s pričakovanim Mesijem. Gospod sklene pomagati. Da, izpolniti hoče, kar je trdil zadnjič v Jeruzalemu, da je že tukaj čas, ko bodo mrtvi slišali glas Sinu človekovega in se vzbudili v novo življenje. Prišel je čas tudi za ta čudež njegove božje vsemogočnosti, priče naj mu bodo velike množice.

Zato se napoti koj drugega dne iz Kafarnavma v Najm.[1]

[1] Najm, na zahodni strani planjave Ezdrelon, kakih 8 km zahodno od gore Tabor, je zdaj majhna, čisto turška vas, ima samo 150 prebivavcev. Ravno na kraju,

Med tem mladenič umrje. Telo umijejo in zamotajo v bele povoje; žene tugovavke mrtvega mladeniča na glas objokujejo, igralci na flavto mu tužno svirajo. Ugledna vdova se ne more potolažiti; vse mesto žaluje z njo. Še tistega dne pripravijo nosilnico, ga polože nanjo in nesejo na pokopališče in velika množica iz mesta spremlja mrliča.

Že so pri mestnih vratih. Kar jih tukaj sreča druga množica ljudi, njim na čelu mirno koraka sam Jezus iz Nazareta. Jezus zapazi žalost, čuje bridki jok zapuščene vdove. Srce ga zaboli, globoko ga gane, ne more čuvstva zadržati, kar pristopi k vdovi in ji vpričo množic milo in tolažljivo reče: „Ne jokaj!“ Pa kaj pomagajo besede, z mogočnim dejanjem hiti zamašit studenec grenkih solz.

Glej! od vdove se obrne k mrliču, dotakne se nosilnic, nosivci postanejo. Množice napeto gledajo, kaj se bo sedaj dogodilo. Čuje se glas iz Jezusovih ust: „Mladenič, rečem ti, vstani!“ In mrlič? Že vstaja in govori! Jezus ga prime in izroči njegovi materi, ki ne joka več od žalosti, ampak od radosti in hvaležnosti.

Množice pa kar strah obide, spogledajo se, hvalijo Boga rekoč: „Velik prerok je vstal med nami in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“ Torej Jezus je velik prerok! To priznajo množice, toda ne priznajo ga še kot Mesija. Govorica o tem nečuvenem čudežu se pa nagloma razširi po vsej judovski deželi in še po bližnjih pokrajinah.

31. Mesija, čudodelec, hvali Janeza Krstnika in graja Farizeje.

Luk. 7, 18—35; Mat. 2, 2—19.

Priče čudežu so bili tudi Janezovi učenci, ki mu koj o tem sporoče. Pa tudi drugače so Janezu pripovedovali o vsem, kar je Jezus delal in kar se je godilo v Jeruzalemu in po Galileji. Krstnik je bil o vseh dogodkih točno poučen, poučen tudi o strastnem nasprotovanju Farizejev.

Bil je pa Janez v ječi grada Mahêr že več kakor pol leta. Čuli smo, da je Gospod zapustil Judejo in šel skozi Samarijo v Galilejo, ko je čul, da so Farizeji Janeza izdali Herodu in začeli zasledovati njegovo delovanje. Bilo je to kake štiri mesece pred Veliko nočjo. O Veliki noči se je Jezus razodel v Jeruzalemu. Po Veliki noči je pa že zopet več časa potoval, učil in dobrote delil po Galileji. Smemo torej trditi, da je bil Janez že nad pol leta v ječi.

kjer bi se iskala vrata v staro mestece, stoji mala cerkvica na temeljih starodavne kapelice iz četrtega stoletja; po odhodu križarjev so Turki dotično kapelico porabili za mošejo, ki je pa razpadla. L. 1880 so po dolgem prizadevanju oo. frančiškani kupili tisto zemljišče in sezidali cerkvico, ki se vidi daleč na okrog. Jaz sem jo gledal z gore Tabor.

Janeza je veselilo, da se ljudstvo Gospoda oklepa; žalostila ga je pa vest, da v Judeji nima posebnih prijateljev, da ga Farizeji zlobno preganjajo in ljudstvo od njega odvračajo. On sam poklican od Boga, da Mesiju pripravlja pot, mora zavoljo hudobne žene medleti v ječi in biti brez dela. Kako želi in koprni, da bi bil prost, da bi mogel nadaljevati svoj poklic, poučevati ljudstvo, varovati ga vplivnih in hudobnih Farizejev. Kaj pa Jezus? Tolikim je pomagal! Ali se ne bo spomnil še nanj in ga oprostil in mu dal priliko, delati za mesijansko kraljestvo? Saj je ravno sedaj napočil usodepolni čas, ko se ima ljudstvo odločiti za Mesija ali proti njemu! Kako bi on rad prosil, opominjal, svaril!

Tako Janez premišljuje in koprni. Toda čas hiti naprej, teden za tednom, mesec za mesecem. Jezus pomaga vsem in povsod. Ali ga ne bo k Janezu? Le besedo naj reče, okovi bodo odpadli, ječa se bo odprla. Spomni se Janez na besede svojega ljubljenega preroka Izaija, ki je o Mesiju napovedal, da bo ubogim oznanjeval evangelij, ozdravljal potrta srca, oznanjeval jetnikom oproščenje in izpustil zatirane v prostost. Ali ga ne bo k njemu, da ga oprosti?

V takem notranjem razpoloženju čuje po svojih učencih, da je Gospod v Najmu obudil mrliča. Janezu da novica poguma, da pošlje dva učenca h Gospodu s prikrito prošnjo, naj se ozre tudi nanj. Rečeta naj Gospodu: „Ali si ti, ki ima priti, ali naj drugega čakamo?“ Namreč: saj si vendar ti, ki ima priti kot Mesija, kot osvoboditelj! Pridi torej in daj prostost, saj nam vendar ni treba čakati na drugega.

Moža res prideta h Gospodu. Dobita ga v Galileji sredi množic, ko ozdravlja bolezni in rane, izganja hudobne duhove ter daje slepim pogled; dobita ga torej zaposlenega z mesijanskimi opravili. Oba pristopita k njemu in mu sporočita: „Janez Krstnik naju pošilja te vprašat: ali si ti tisti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo?“ Drugače bi bila lahko rekla: „Janez Krstnik naju pošilja prosit te za pomoč; saj si vendar ti, ki ima príti pomagat in nam vendar ni treba čakati drugega.“

Gospod prošnjo prav dobro razume, pa primerno in za Janeza umljivo odgovori z besedami preroka Izaija: „Idita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla: slepci izpregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi slišijo, mrtvi vstajajo in ubožcem se oznanja evangelij.“

Naj gresta torej in povesta Janezu, kako sijajno se vrši ravno po njem ob Jordanu napovedano in pripravljeno mesijansko delo natančno po napovedbi preroka Izaija.

Toda zakaj pa Jezus ne doda še onih prerokovih besed, ki koj zgoraj izgovorjenim slede, namreč, da je „Mesija prišel oznanjat jetnikom izpuščenje in izpustit zatirane v prostost?“ Ali ni to bolj prikrit pouk Janezu, da ni po božji volji, njega oprostiti, ampak da je po božji volji, naj ostane v ječi in trpi? Zato pa doda še pomenljive besede: „in blagor mu, kdor se nad menoj ne pohujša!“ Torej blagor Janezu, če se nad menoj, ki mu zaželjene pomoči ne prinesem, ne pohujša, marveč kakor do sedaj vztraja v veri, ljubezni in vdanosti v božjo previdnost.[1]

Janezova učenca odideta. Poročilo je Janez prav gotovo sprejel ponižno in vdano v popolnem premaganju in zatajevanju samega sebe. Ne razume skrivnih potov božje modrosti, vendar se ukloni, se zatajuje, trpi. Toda množica okoli Gospoda bi mogla to poročilo Janezovo napak umeti. Kaj pa hoče Janez s temi besedami? Ali mar dvomi o Gospodu, na katerega je on sam kazal s prstom kot na Jagnje, ki odjemlje grehe sveta? Zato začne Jezus po odhodu Janezovih učencev govoriti množicam o Janezu rekoč:

„Kaj ste hodili gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? Ali kaj ste hodili gledat? Človeka, ki se oblači v mehka oblačila? Kateri so v mehkih oblačilih in razkošju, prebivajo v kraljevih palačah. Ali koga ste hodili gledat? Preroka? Resnično vam povem, še več kot preroka!“

Kako primerno Gospod Krstnika hvali! Krstnik ni omahljivec, da bi svoje mnenje izpreminjal; on tudi ni kak mehkužnež, ki bi se vsake protivne sapice bal, ampak prerok je, da, še več kakor prerok! Upravičeno je torej spoštovanje, ki ga je imelo ljudstvo in ga ima še do Janeza Krstnika.

Zakaj pa trdi Gospod, da je Janez več kot prerok? On sam odgovori, da zato, ker je bil Janez edini od prerokov tudi preroško napovedan kot poslanec pred Mesijem, ki naj mu pot pripravlja. To je razlog, da je Janez več kot prerok, da, „kar so jih rodile žene, ni nobenega večjega preroka, kot je Janez Krstnik.“

Tem besedam doda Jezus pomenljivo trditev rekoč: „Kdor je pa najmanjši v nebeškem kraljestvu, je večji od njega.“ Nebeško kraljestvo

[1] Ta razlaga je sicer bolj nenavadna; toda meni se zdi najbolj primerna okolnostim in dušnemu razpoloženju Janeza Krstnika; navadna, starejša se mi je dozdevala nekako prisiljena in besedilu samemu le vrinjena.

namreč ali mesijansko kraljestvo samo po sebi podeli poklicanim obilnejše milosti in večjo svetost, torej tudi višjo čast pred Bogom, kakor pa jo je mogla sama po sebi dati stara zaveza svojim udom.

Omenivši nebeško ali mesijansko kraljestvo se Gospod začne pritoževati, kako se to kraljestvo siloma zavira in preganja, ter še bolj natanko določi nalogo Janezovo veleč: „Od Janeza Krstnika do sedaj nebeško kraljestvo silo trpi in nasilneži ga ropajo,“ namreč nasilni Farizeji zlobno zavirajo razširjevanje mesijanskega kraljestva in ga ropajo, s silo jemljejo onim, ki bi si ga vstopivši vanj radi prilastili. Tako ravnajoč in hoteč siloma zadržati ljudstvo v Mojzesovi postavi delajo ljudstvu veliko krivico, ker „postava in preroki so prerokovali le do Janeza“ in veljajo le do njega, za njim se pa po volji božji, pa tudi po naukih postave in prerokov začne ono mesijansko kraljestvo, na katero so postava in preroki pripravljali, zato pa z Janezom preneha postava, prenehajo preroki. In ravno Janez je imel kot zadnji in največji prerok nalogo zaključiti staro postavo in preroke in ljudi pripraviti na novo mesijansko kraljestvo. Zato spričuje Gospod, da „ako hočejo poslušavci prav umeti, se more o Janezu reči, da je Elija.“ Elija bo pripravljal svet na drugi prihod Gospodov, ko bo konec sveta in bo prihajal sodit žive in mrtve; Janez pa tudi pripravlja na prihod Gospodov, toda ne na prihod k sodbi, ampak na prihod za zveličanje, katero se bo vršilo v novem mesijanskem kraljestvu.

Po teh besedah Gospod resno zakliče: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!“ Namreč kdor res želi, da se pouči, naj torej posluša Janeza, ki je tolikokrat izpričeval, da je božje, mesijansko kraljestvo blizu in da je ravno Gospod obljubljeni Mesija. Ker je ljudstvo Janeza poslušalo in so ga poslušali tudi cestninarji, jih sedaj Jezus pohvali veleč: „In vse ljudstvo, ki je poslušalo Janeza, in cestninarji so slavili božje sklepe in se dali krstiti z Janezovim krstom. Farizeji pa in pismouki so zaničevali božji sklep in se mu niso dali krstiti.“

Pohvalivši ljudstvo, da je poslušalo Janeza, graja, ostro graja Farizeje očitno pred vso množico. Danes je Gospod prvič nastopil naravnost zoper Farizeje, kar pač dokazuje, da so Farizeji nepoboljšljivi sovražniki njegovemu delu in ga zato vedno bolj premišljeno zavirajo. Beseda zoper Farizeje, ki imajo še zelo močan in nevaren vpliv na ljudstvo, je izgovorjena. Gospod gre še dalje in v poljudni podobi črta trmo in zagrizenost farizejsko govoreč:

„Komu naj pač primerjam ljudi tega rodu? In komu so podobni? Podobni so otrokom, ki sede na trgu in govore svojim tovarišem rekoč: Piskali smo vam na piščalke in niste plesali, žalostinke smo vam peli

in se niste jokali. Janez Krstnik je namreč prišel in ni ne jedel kruha in ni pil vina, vi pa pravite: hudiča ima. Prišel je Sin človekov in je in pije, pa pravite: glej, ta človek je požrešneš in pijanec, prijatelj cestninarjev in grešnikov."

Trmo Farizejev nasproti božjim naredbam primerja Gospod trmi nekaterih otrok, ki hočejo s tovariši igrati, pa ravno tega ne marajo, kar jim tovariši predlože; taki so Farizeji do sklepov božje modrosti. Prišel je Janez, da bi jih pripravil za božje kraljestvo, toda niso marali zanj, še grdili so ga, ker je bil prestrog; za Janezom je prišel Jezus sam in si že nad poldrugo leto prizadeva, da bi jih rešil, in zopet ne marajo zanj, marveč ga zalezujejo in se spotikajo, ker ne živi tako strogo kakor Janez, ampak je in pije kakor drugi ljudje. Farizeji grdijo torej naredbe modrosti božje. Pač pa, tako sklene Jezus svoj govor, „to modrost opravičujejo vsi njeni otroci", namreč to modrost božjo, ki je poslala najprej strogega Janeza, sedaj pa milega Zveličarja, spoznavajo kot opravičeno vsi njeni otroci, namreč vsi, ki so se dali Janezu krstiti in se sedaj oklepajo Jezusa.

Tak očiten nastop proti Farizejem je važen korak v razvoju mesijanskega kraljestva. Kaka razlika med trmastimi Farizeji in med vernim ljudstvom! Se bo li posrečilo Gospodu odbiti nevarni vpliv Farizejev do ljudstva?

32. Mesija in grešnica v Farizejevi hiši.

Luk. 7, 36—50.

Kmalu po dogodku z Janezovimi poslanci „prosi nekdo izmed Farizejev Jezusa, naj pri njem obeduje. In vstopi v Farizejevo hišo in sede k jedi." Nekaj novega! Farizej povabi Gospoda na obed. Gospod sprejme povabilo, akoravno ga Farizej ni povabil iz spoštovanja. Saj prišlega Jezusa sprejme zelo hladno, še navadnih znakov dobrohotnosti mu ne izkaže. Gostu so navadno dali prijateljski poljub, mazilili mu glavo z oljem in omili zaprašene noge. Farizej Jezusu tega ni storil. Vidi se njegova oholost in nekako zaničevanje do Gospoda. Obed se prične. Manjka prisrčnosti. Kar se dogodi nekaj nenavadnega.

V dotičnem mestecu je živela velika grešnica, plemenita in bogata ženska. O Jezusu, usmiljenem prijatelju grešnikov, je že večkrat slišala. Da, Jezusa samega je že poslušala. Zastudi se ji razuzdano življenje, neka skrivna moč jo vleče proč od greha, greh obžaluje. Toda kam naj gre, da dobi tolažbe in srčnega miru? K Farizejem? Ni mogoče, ker pravični Farizeji grešnike zaničujejo, se jih ogibajo, skesanega in potrtega srca ne poznajo, ne razumejo. K Jezusu hoče, morda čuje iz njegovih ust tolažilno besedo odpuščenja.

Ko tako razmišlja, se raznese po mestu govorica, da je Jezus pri obedu v hiši Farizeja Simona. Polna srčnih bolečin sklene, da pohiti k nogam Jezusovim, upa, da bo videl njeno skesano srce in je ne bo zavrgel. Vzame najbolj dragocenega mazila v alabastrovi pušici in hiti v Simonovo hišo. Ker je bil glavni vhod v hišo navadno odprt in so tam mogli in smeli stati gledavci, je bilo grešnici lahko priti do Gospoda. Že je pri vhodu in vidi goste pri obedu. Na izhodu je navada, da po trije in trije leže na blazinah z glavo blizu mize, z nogami proti sobi. Marija vidi Jezusa. Pogumno vstopi.

Hiti „k Jezusovim nogam ter mu jih začne močiti s solzami in jih brisati z lasmi svoje glave in mu poljublja noge in jih mazili z mazilom." Kako genljiv prizor! Grešnica skesana joka in izkazuje Jezusu svojo ljubezen. To bo vendar Farizeja genilo! Ne, ne gane ga.

Simonu se prizor studi. V srcu obsodi Jezusa in grešnico. Že poprej Jezusa ni spoštoval, sedaj ga pa kar zaničuje. „Sam pri sebi pravi tako-le: če bi bil ta prerok, bi pač vedel, kdo je ta, ki se ga dotika in kakšna ženska je; saj je grešnica." Tako krivo in brezobzirno obsoja Simon Gospoda in grešnico. Gospod mu pa koj dokaže, da je prerok in da vidi vse skrivnostne misli njegovega srca. Hoteč ga poučiti, „izpregovori in reče: Simon, nekaj ti imam povedati. On pravi: Učenik, povej!" Gospod pove prav primerno in razumljivo priliko:

„Neki upnik ima dva dolžnika. Eden mu je dolžan petsto denarjev, eden pa petdeset. Ker nimata s čim plačati, odpusti obema. Kateri ga torej bolj ljubi?"

Nekako užaljen, da ga Gospod poprašuje za tako samo po sebi umevno stvar, odgovori bolj trdo: „Menim, da tisti, kateremu je več odpustil." Ravno ta odgovor je Jezus pričakoval, z njim je Farizej obsodil samega sebe, obsodil svojo trdosrčnost, obsodil pomanjkanje prave ljubezni, kakor jo hoče Bog, kar mu sedaj Jezus spretno pojasni, ko se obrne k ženi in reče Simonu:

„Ali vidiš to žensko? Prišel sem v tvojo hišo in nisi mi dal vode za noge, ta mi je pa s solzami močila noge in jih brisala s svojimi lasmi. Ti mene nisi poljubil, ta pa, odkar je prišla v hišo, ne neha poljubljati mojih nog. Ti mi nisi mazilil z oljem glave, ta mi je pa mazilila z mazilom noge. Zato ti povem: mnogo grehov ji je odpuščenih, ker je mnogo ljubila. Komur se pa manj odpusti, ta tudi manj ljubi."

Kaka razlika med skesano grešnico in brezsrčnim, oholim Farizejem! In Jezus, Mesija, tudi tukaj pokaže, da je prišel iskat, kar

je bilo izgubljenega, da je prišel ustanavljat duhovno, ne pa narodno politično kraljestvo. Ko tako spretno zavrne nevljudnost Farizejevo, reče grešnici:

„Tvoji grehi so ti odpuščeni. Tu začno tisti, ki so bili ž njim pri mizi, govoriti sami pri sebi: Kdo je ta, ki celo grehe odpušča? On pa reče ženi: Tvoja vera ti je pomagala, pojdi v miru!“

Marija, tako je bilo grešnici ime, je dobila, kar je srčno želela, namreč odpuščenje grehov in mir srca. Verovala je, da je Jezus Mesija, Odrešenik. Globok, sladek mir, ki ga sedaj čuti v srcu, jo v veri še bolj utrjuje. V greh se ne povrne več, zvesta bo ostala v ljubezni do Jezusa, predobrotljivega svojega Zveličarja.

33. Mesija hudobno preklinjan.

Luk. 8, 1—3; 19—21; Mark. 3, 20—35; Mat. 12, 22—37; 46—50.

Jezus nadaljuje svoje delo in „hodi po mestih in vaseh, pridiguje in oznanja božje kraljestvo in dvanajsteri so z njim; tudi nekaj žen, ki jih je rešil hudobnih duhov in bolezni: Marija, ki so ji rekli Magdalena, iz katere je izšlo sedem hudičev in Ivana, žena Huze, Herodovega oskrbnika in Suzana in več drugih, ki so mu stregle iz svojega premoženja.“

Kako premišljeno in dosledno deluje Jezus za mesijansko kraljestvo! Dvanajsteri so vedno z njim; vzgaja jih za prevzvišeni poklic. Sedaj mu slede tudi nekatere plemenite in bogate ženske; slede mu iz hvaležnosti, ker jih je ozdravil, in s svojim premoženjem skrbe zanj in za apostole. Jezusovo delo napreduje, napreduje pa tudi hudobni odpor njegovih nasprotnikov.

Potujoč po Galileji, dospe Jezus zopet v svoje mesto, namreč v Kafarnavm. Pridere pa za njim in za apostoli tolika množica, da še jesti ne utegnejo. Ko o tem vrvenju slišijo njegovi bližnji znanci v Kafarnavmu, izidejo iz hiš, da bi ga siloma odpeljali od množic. Zato množicam pripovedujejo, da je znorel in zblaznel.

Torej še bližnji znanci v Kafarnavmu ne umevajo Gospodovega mesijanskega dela! Množicam lažejo, da je Učenik z uma prišel. Kako obrekovanje! Kaj pa, ako bi ljudstvo verjelo? No, dogodi se pa koj takrat še hujše obrekovanje.

„Pripeljejo namreč obsedenca, ki je slep in nem. Jezus ga ozdravi, da more videti in govoriti. Vsa množica kar strmi in se pogovarja: ali ni ta morebiti Sin Davidov?“ Množice nimajo še predsodkov, ki bi jim zatemnjevali zdrav razum in gledajoč take čudeže prav sklepajo, ali ni to Sin Davidov. Vsem je znano, da bo Mesija rodu Davidovega in torej kralj. Seveda mislijo na narodnega kralja, kakor so jih učili pismouki in Farizeji.

V množici so tudi Farizeji in pismouki, ki so prišli celo iz Jeruzalema. Ko slišijo, kako se ljudstvo pogovarja in nagiblje, da v Jezusu prizna Sina Davidovega, kar pobesne. Čudeža pa le ne morejo tajiti. In kaj si izmisli zagrizena strast? Množicam govore: „Belcebuba ima in le po Belcebubu, poglavarju hudičev, izganja hudiče!“ Torej ne le, da Gospoda zaničujejo, da, že premišljujejo, kako bi ga umorili in ljudstvo od njega odvrnili. O zares peklenska hudobija!

Kaj bo pa sedaj storil Gospod? Vedoč za njihove misli, jih skliče vse skupaj, ljudstvo in Farizeje, in resno zavrne grozna bogokletja. Najpoprej dokaže v podobah, da je tako zlobno podtikanje naravnost nezmiselno, rekoč: „Kako bi mogel satan izganjati satana? Vsako kraljestvo zoper sebe razdvojeno se pokonča. Nobeno mesto in nobena hiša zoper sebe razdvojena ne more obstati. In če se satan dvigne zoper satana in satan izganja satana, je sam v sebi razdvojen; kako bo njegovo kraljestvo obstalo?“ Nespametno je torej trditi, da Gospod izganja hudiče s pomočjo Belcebuba, saj vendar satan ne bo razdiral svojega kraljestva in samega sebe uničeval! Po teh jasnih besedah nadaljuje Gospod:

„In če jaz izganjam hudiče z Belcebubom, s kom pa jih izganjajo vaši sinovi? Zato bodo oni vaši sodniki.“ To modro vprašanje spravi Farizeje v silno zadrego. Res je, da so bili tudi med Judi večkrat možje, ki so hudiče izganjali v božjem imenu, kakor so Farizeji sami priznavali. Torej Farizeji morajo vsaj v srcu pritrditi, da je izganjanje hudičev božje delo. Ako ga pa sedaj pripisujejo Belcebubu, jih morajo obsoditi in morajo njihove trditve kot lažnive in razžaljive zavrniti njihovi lastni rojaki, ki izganjajo hudiče v imenu božjem, ne pa s pomočjo Belcebuba. Zato pa sedaj Gospod povzdigne glas in veli:

„Ako pa izganjam hudiče v Duhu božjem, tedaj je k vam prišlo božje kraljestvo. Kako bi mogel kdo vdreti v hišo močnega in mu oropati posode, ako ni močnega poprej zvezal? Še le potem mu more opleniti hišo.“ Naj Farizeji spoznajo, da je on Gospod, tisti, ki je močnejši od satana in je prišel zvezat ga, stret njegovo moč, rešit ljudi in jih poklicat v božje kraljestvo, kakor so ga napovedali preroki. Ker se satanovo kraljestvo že razdira in satan na povelje Jezusovo iz ljudi izhaja, ne more nikdo biti nemaren in gledati dogodkov le od strani, marveč se mora pridružiti Zmagovavcu, ako hoče, da se

reši in zveliča; kdor tega ne bo storil, že ovira delo mesijansko. Zato veli Gospod: „Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor ne pobira z menoj, raztresa."

Odkrita je zlobnost Farizejev. Radi velike nevarnosti za ljudstvo Gospod ne neha govoriti, ampak še bolj jasno razlaga, kako grozno greše Farizeji, ki očevidna božja dela, dela svetega Duha, zoper svoje notranje prepričanje iz gole zavisti in sovražnosti pripisujejo hudobnemu duhu. Neizrečeno resno in s povzdignjenim glasom trdi Gospod:

„Resnično, resnično vam povem: vsak greh in bogokletje se bo odpustilo ljudem, toda preklinjevanje Duha se ne bo odpustilo. Kdor izreče kletev zoper Sina človekovega, se mu bo odpustilo, kdor pa jo izreče zoper sv. Duha, se mu ne bo odpustilo ne na tem, ne v prihodnjem svetu, ampak kriv bo večne pregrehe, ker je govoril: ima nečistega duha."

Gospod je govoril, resno govoril. Sedaj vedo vsi poslušavci, kako grozno greše zoper Boga Farizeji, ki očevidna dela sv. Duha pripisujejo satanu, Belcebubu. To bogokletstvo je tako strašno, da se ne bo nikoli odpustilo, ne tukaj ne v večnosti. Izrecno pravi Jezus, da se bodo odpustili vsi grehi, odpustila vsa bogokletja, odpustila tudi bogokletja zoper njega samega, ako bi se namreč kdo spotikal, ker je videti neznaten in preprost, in bi ga zato ne priznal za Mesija; toda kletev zoper sv. Duha, ko se njegovo delo iz hudobije pripisuje satanu, se ne bo nikdar odpustila. Gospod ne trdi, da se ne bi mogla odpustiti, ampak le pove, kaj se ne bo zgodilo. Kdor tako globoko pade, se je satanu že tako izročil, da bo vsako milost božjo zavrgel in ostal nespokoren. Farizeji naj vedo, da so se s svojim bogokletstvom popolnoma odvrnili od božjega kraljestva in bodo zavrženi vekomaj. Radi važnosti Jezus še nadalje govori:

„Ali recite: drevo je dobro in njegov sad je dober, ali recite: drevo je slabo in njegov sad je slab; zakaj iz sadu se drevo spozna." Videli so Farizeji, kako je Jezus izgnal satana: to je vendar kaj dobrega, ako je pa ta uspeh dober, mora biti tudi dobra ona moč, od katere je ta uspeh; torej Farizeji ne bi mogli trditi, da je ta dober uspeh prišel od hudiča, ne pa od sv. Duha. Tako bi Farizeji morali misliti in govoriti. Zakaj pa govore drugače? Jezus odkrije vzrok trdeč:

„Gadja zalega, kako bi mogli govoriti dobro, ko ste hudobni, zakaj iz obilnosti srca govore usta. Dober človek iz dobrega zaklada dobro prinaša in hudoben človek iz hudobnega zaklada hudo." Torej ne prepričanje, ampak skrajno hudobno srce je krivo tako bogokletnim besedam zoper očitno resnico.

Nadalje Gospod še vse posvari, da naj pazijo na vsako besedo, ki jo izpregovore, rekoč: „Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo dajali odgovor na sodnji dan; zakaj iz svojih besedi boš opravičen in iz svojih besedi boš obsojen."

To je bil strašen prizor! Jezus je nenavadno resen, neopisna tuga se mu razliva po obličju. Zna, kak vpliv na ljudstvo imajo Farizeji. Ali ne bo ta vpliv odvrnil ljudstva, da ne vstopi v mesijansko kraljestvo, ampak ga zavrže?

„Ko pa Jezus še govori ljudstvu, glej, stoje njegova mati in njegovi bližnji sorodniki zunaj in hočejo z njim govoriti, pa zaradi množice ljudstva ne morejo v hišo. Ostanejo zunaj in pošljejo k njemu, da ga pokličejo. Množica sedi okoli njega, pa mu eden zraven njega reče: glej, tvoja mati in tvoji sorodniki stoje zunaj in bi te radi videli."

Mati in sorodniki so prišli iz Nazareta. Zakaj? O tem ne vemo ničesar. Tudi se ne ve, zakaj se je Mati Marija pridružila sorodnikom. Skoraj gotovo so jih vznemirjale razne govorice in so bili zanj v velikih skrbeh. Marija bi rada ž njim trpela, ž njim umrla.

In Gospod? On je ves zaposlen z mesijanskim delom in še s tako resnim, kakor smo ravnokar videli. Kot Mesija ne pozna vezi krvi, vezi sorodstva, ampak edino le božjo voljo. Od mesijanskega dela ga ne smejo in ne morejo odtrgati nobeni zemeljski oziri. Božja volja je, da za ljudstvo živi in trpi. Zato odgovori in pravi tistemu, ki mu je to rekel:

„Kdo je moja mati in kdo so moji sorodniki? In ozre se okrog po njih, ki so sedeli okoli njega, in stegne roko na svoje učence rekoč: glejte, moja mati in moji sorodniki. Kdor namreč izvršuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti mi je brat, sestra in mati." Torej kot Mesija ljubi z vso ljubeznijo, s katero se morajo ljubiti mati in najbližji sorodniki, vse tiste, ki izpolnjujejo voljo nebeškega Očeta. Ker pa ravno Marija, mati njegova, voljo nebeškega Očeta izpolnjuje najbolj popolnoma, zato tudi kot Mesija ljubi Marijo nad vse druge stvari.

34. Mesija govori o svojem kraljestvu v prilikah.

Luk. 8, 4—18; Mark. 4, 1—34; Mat. 13, 1—50.

Še istega dne gre Jezus iz hiše, sede ob morju in začne zopet učiti. Ko je pa prihajala velika množica in so iz mest hiteli k njemu, se okoli njega zberejo mnoge trume, da vstopi v čoln in sede, ljudstvo

pa stoji na obrežju okoli morja. On pa začne poučevati ljudstvo v prilikah.

V prilikah, namreč po raznih dogodkih vzetih iz navadnega življenja, pojasnjuje Gospod nadnaravne resnice. Kar zapored pove več prilik, hoteč obrazložiti razne lastnosti mesijanskega kraljestva.

Prilika o sejavcu.

Luk. 8, 4—18; Mark. 4, 1—25; Mat. 4, 1—23.

Prva mična prilika je o sejavcu. Z njo hoče razjasniti, kako se njegovo mesijansko kraljestvo začenja v svetu in v srcih in kaj ga ovira, kje se ne more razviti. Sedeč v čolnu govori:

„Glejte, sejavec gre sejat svoje seme. In ko seje, pade ga nekaj poleg pota in ga pohodijo in ptice izpod neba pridejo in ga pozobljejo. Drugo pa pade na skalna tla, kjer nima veliko prsti; hitro zraste, ker nima globoke zemlje, ko pa izide solnce, zvene, in ker nima korenin in vlage, usahne. Drugo zopet pade med trnje in trnje raste ž njim vred, ter ga zaduši. In drugo pade v dobro zemljo in rodi sad, eno trideseteren, drugo šestdeseteren, tretje stoteren.“ Izgovorivši zakliče: „Kdor ima ušesa, da bi poslušal, naj posluša.“

S temi zadnjimi besedami vzpodbuja Gospod vse, da naj o priliki resno premišljujejo, kaj pomeni, ako jim je res mar spoznati resnico. No, večina ljudstva je lahkomiselna in si ne prizadeva poizvedeti, kaj je Gospod hotel povedati; ima sicer ušesa in posluša, a nima nobenega hrepenenja, da bi razumela, kar je slišala. Le dvanajstorica apostolov in nekaj drugih, ki so bili navadno z njim, pristopi k njemu, ko je bil sam in ga vpraša:

„Zakaj govoriš v prilikah in kaj pomeni ta prilika? On jim odvrne in pravi: Vam je dano razumeti skrivnosti nebeškega kraljestva, tistim pa, ki so zunaj, ni dano, njim se vse pove v prilikah. Zakaj, kdor ima, se mu bo dalo in bo imel v obilnosti, kdor pa nima, se mu bo vzelo, kar ima.“

Gospod se razveseli, ko učenci in apostoli žele razumevati priliko in žele vedeti, zakaj je začel govoriti v prilikah. Na ta način on do sedaj še ni poučeval. Pa jim tudi rad vse pojasni, ker njim je dano, da spoznajo vse skrivnosti nebeškega kraljestva, namreč kako se to kraljestvo začenja, kako raste, kaj koristi za časnost in za večnost. Dano jim je zato, ker so sprejeli prvo milost in dosedanje nauke; v plačilo dobe novih milosti in jih bodo imeli v obilnosti. Drugim pa, ki so zunaj, ki ne razumevajo naukov, ki sicer za njim dero radi čudežev, pa v pričakovanju narodnega, sijajnega

kraljestva nočejo verovati v Gospoda in ga priznati kot obljubljenega Mesija, se za kazen govori v prilikah; prvih milosti niso sprejeli, odbili so jih, zato se jim za kazen vzame še to, kar imajo. To pravično kazen pojasni Gospod še bolj natanko veleč:

„Zato jim govorim v prilikah, da z očmi gledajo in vendar ne vidijo, z ušesi poslušajo in vendar ne razumejo, da se ne izpreobrnejo in se jim ne odpuste njihovi grehi.“ Strašna, toda pravična kazen! Koliko čudežev je Gospod že storil, s čudeži in z besedo jim pojasnjeval, da je pričakovano kraljestvo duhovno, kraljestvo resnice in izpolnjevanja božje volje, toda kljub temu se mu le čudijo, le dobrote njegove uživajo, ne verujejo pa ne. To je velik greh, sami so krivi. Za kazen jim Bog ne podeli več onih milosti, da bi izpregledali; dokazali so, da za njo niso sposobni, za kazen naj ostanejo v grehu. Sicer jim bo še govoril in jih poučeval, toda le bolj temno v prilikah.

Ta kazen pa ne bo doletela učencev in apostolov, ki verujejo vanj in žele natančnega pouka. Zato jim reče: „Srečne pa vaše oči, ker vidijo in vaša ušesa, ker slišijo. Zakaj resnično vam povem: mnogo prerokov in pravičnih je želelo videti, kar vi vidite, in niso videli; slišati, kar vi slišite, in niso slišali.“ Po teh tolažilnih besedah jim razloži mično priliko rekoč:

„Ali ne razumete te prilike? Kako boste pa razumeli prilike sploh? Poslušajte torej priliko o sejavcu! Seme je božja beseda. Na potu so oni, ki sicer slišijo besedo, pa si ne prizadevajo, da bi jo dobro razumeli; zato ne razumejo, akoravno jo slišijo, ostane jim zunaj srca, na potu. Hudič pa si prizadene, da slišano besedo čim poprej izgube iz spomina in jo popolnoma pozabijo; prizadeva si njihove misli drugam obrniti in jih zamotiti z drugimi skrbmi.“

Jezus razlaga dalje: „Na kamenita tla vsejano je pa tisto, ko kdo sliši besedo in jo brž sprejme z veseljem, toda nima korenine v sebi, je nestanoviten, veruje za nekaj časa; ko pa pride nadloga in preganjanje zavoljo besede, se precej pohujša in odpade ob času skušnjave.“

V tej razlagi napove Gospod raznih nadlog in preganjanj zavoljo vere in resnice vsem, ki hočejo živeti po veri. Saj so že sedaj Farizeji prvi preganjavci. Kdor si božje besede ni vtisnil globoko v srce, marveč mu je ostala le na površini, pač ne more iz nje zajemati moči in odporne sile za čas skušnjav. Zato pa odpade ob takem času in ne ostane v božjem kraljestvu.

„Kar ga je med trnje vsejanega, je tisto, če kdo posluša besedo, pa se mu vrinejo v srce bridkosti in skrbi sveta, prevara bogastva,

razkošnost življenja in hrepenenje po drugih stvareh, ter zaduše besedo, da ostane nerodovitna."

Kolike nevarnosti prete onim, ki so besedo sprejeli v svoje srce in se že prizadevajo, po njej uravnati življenje. Zbude se v srcu razne strasti kakor uživanje, častihlepnost, jeza, maščevavnost, nevoščljivost, lakomnost in druge in zamore besedo, da ostane brez sadu.

Nazadnje pojasni Gospod še konec prilike: „Kar ga je pa vsejanega v dobro zemljo, to je tisto, ko kdo posluša besedo, jo sprejme, razume in ohrani v dobrem in plemenitem srcu in rodi sad v potrpljenju, nekateri trideseteren, nekateri šestdeseteren in nekateri stoteren."

Tej razlagi doda Gospod še resnih opominov učencem in apostolom rekoč: „Nihče ne prižiga luči, da bi jo pokril s posodo ali postavil pod posteljo, marveč dene jo na svečnik, da dohajajoči vidijo luč. Namreč nič ni tajnega, da se ne bi razodelo, nič skritega, da se ne bi spoznalo in obelodanilo. Kdor ima ušesa, da posluša, naj sliši!"

Gospod je apostolom prižgal luč razsvetlivši jih s svojim naukom. Hoče pa, da bodo s to lučjo oni sami razsvetljevali svet. Kdor bi prižgal luč, da sveti v temi, bi ravnal nespametno, ko bi jo hotel skriti. Tudi Gospod hoče, da naj prižgana luč sveti, da naj apostoli, poučeni o božjem kraljestvu, ljudi poučujejo, in kar jim razlaga sedaj na samem, ne pred ljudmi, naj potem po svetu razglase. Te nauke in ta svoj poklic, o katerem so sedaj čuli, naj si dobro zapomnijo. V izpodbudo doda še nekoliko opominov rekoč:

„Glejte torej, kako poslušate. S kakršno mero boste merili, se vam bo odmerjalo, še dodalo se vam bo. Kdor namreč ima, se mu bo dalo; kdor pa nima, se mu še to odvzame, kar meni, da ima." Jezus opozori apostole, naj se zavedajo, kako naj poslušajo, namreč tako, da bodo razumeli; ker po meri pazljivosti se jim bo odmerilo spoznanje resnic, da, po božji dobroti se jim bo spoznanje čez mero pomnožilo. Kdor ima namreč pazljivost in marljivost, se mu bo dalo spoznanje, kdor pa nima marljivosti, se mu bo seme spoznanja vzelo; saj marljivost seme poveča, lenoba ga pa pokvari.

Prilika o rastočem žitu.

Mark. 4, 26—29.

V ravnokar razloženi priliki je Gospod povedal, kako se mesijansko kraljestvo utemeljuje z besedo in katere so ovire, da beseda ne rodi sadu in zasejano seme zamre. V priliki o rastočem žitu pa opiše neprestano razvijanje božjega kraljestva.

„Taka je z božjim kraljestvom, kakor če človek vrže seme v zemljo. In spi in vstaja po noči in po dnevu, in seme poganja in raste, da on ne ve kako. Zemlja namreč sama od sebe rodi najprej rastlino, potem klas, potem polno žito v klasu. In ko obrodi sad, zamahne s srpom, ker je žetev."

Kakor človek vrže seme v zemljo, tako ustanavlja Jezus svoje kraljestvo osebno z besedo in s čudeži. Setev raste in dozoreva sama po sebi, po notranji plodivni moči zemlje; po tej se vse razvija, sejavec k tej rasti ničesar ne pripomore. Tudi kraljestvo Jezusovo se bo razvijalo po notranji moči, ki mu jo je podelil Gospod, on sam pa ne bo vidno pri njem, mu ne bo vidno pomagal. Sejavec pride zopet, ko žito dozori, da ga požanje. Ko svet dozori in pride zadnji dan, bo Gospod zopet prišel osebno sodit in žetev pripravit.

Prilika o ljuliki med pšenico.

Mat. 13, 24—30.

Ko bo božje kraljestvo utemeljeno in se bo po notranji moči neprenehoma razvijalo in širilo, bodo v njem ne le dobri verniki, ampak tudi slabi do konca sveta, ob koncu sveta pa pride ločitev. Tudi to lastnost kraljestva pojasni Gospod z lepo priliko:

„Nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki vseje dobro seme na svojo njivo. Ko pa ljudje zaspe, pride sovražnik in poseje ljulike med pšenico in odide. Ko pa zraste setev in nastavi sad, takrat se prikaže tudi ljulika. Pridejo pa hlapci hišnega gospodarja in mu reko:

„Gospod, ali nisi vsejal dobrega semena na svojo njivo? Od kod torej ljulika? In jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci pa mu pravijo: Ali hočeš, da gremo in jo poberemo?"

„In reče: ne, da pobiraje ljuliko morda tudi pšenice ne izrujete z njo. Pustite oboje rasti do žetve in ob času žetve porečem ženjačem: poberite najprej ljuliko in jo zvežite v snope, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico."

Kako lahko umevna in iz narave vzeta je ta prilika! Vendar je pa učenci ne razumejo Ko pa Gospod odpravi množice, gre v hišo, namreč v Petrovo hišo. „Tu pristopijo učenci rekoč: razloži nam priliko o ljuliki na njivi!"

„On pa odvrne in pravi: kateri seje dobro seme, je Sin človekov. Njiva je pa svet; dobro seme so otroci kraljestva, ljulika pa so otroci hudobije; sovražnik pa, ki jo vseje, je hudič; žetev je konec sveta; ženjači so pa angeli. Kakor se torej ljulika pobere in sežge v ognju, tako bo ob koncu sveta. Sin človekov pošlje svoje angele in ti pobero

iz njegovega kraljestva vse pohujšanje in tiste, kateri delajo krivico in jih vržejo v ognjeno peč; tam bo jok in škripanje z zobmi. Takrat se bodo svetili pravični kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša."

Razlaga je jasna, ni je treba še razlagati. Hudobija torej pride od hudiča, ki skrivaj, ob nočnem času, ko vse spi, prihaja in jo razširja. Bog jo na svetu pripusti in trpi. Zakaj? Je več razlogov. Človek ima prosto voljo, zato more postati hudoben; Bog pa proste volje noče omejevati. Potem pusti Bog hudobnim čas, da bi se izpreobrnili in zveličali. Dobri pa imajo priložnost, da s hudobnimi potrpe, jim izkazujejo dela ljubezni in tako rastejo v dobrem. Pride pa sodnji dan, takrat bodo angeli Gospodovi ločili dobre od hudobnih. Hudobni pridejo v peklenski ogenj, pravični pa v večno srečo. Tako govori Bog!

Prilika o gorčičnem semenu in o kvasu.

Mat. 13, 31—33; 36—43; Mark. 4, 30—32.

Povedal je Gospod še nekoliko prilik. Kdaj? Točno se ne more dognati. Zdi se pa, da približno v času, o katerem sedaj govorimo.

Prilika o gorčičnem semenu napoveduje, da bo kraljestvo Jezusovo s početka prav neznatno, toda rastlo in vzrastlo bo, da bo segalo daleč na okoli in bodo mogli ljudje varno in veselo v njem živeti.

„Drugo priliko jim je povedal rekoč: komu bomo primerili božje kraljestvo? Ali kakšni priliki ga bomo prispodobili? Podobno je gorčičnemu zrnu, ki ga človek vzame in na svojo njivo poseje; ono je sicer najmanjše med vsemi semeni, kar jih je na tisti zemlji; ko pa je vsejano, raste in postane večje kakor vsa zelišča in požene velike veje in je drevo, tako, da lahko pod njegovo senco ptiči nebeški prebivajo."

V priliki o kvasu pa popisuje Gospod notranjo moč nebeškega kraljestva: njegova milost prešine in prenovi vsega človeka.

„Drugo priliko jim je govoril: nebeško kraljestvo je podobno kvasu, ki ga vzame žena in primesi trem mericam moke, dokler se vsa ne prekvasi."

Prilika o zakladu in biseru.

Mat. 13, 44—46.

Gospod hoče pokazati še dragocenost darov, ki jih prinaša božje kraljestvo. Resnica in milost in drugi darovi presegajo vse, kar je lepega na zemlji. Kdor je pameten, naj bo pripravljen za to kraljestvo in njegove darove vse, prav vse žrtvovati. To naj razjasni prilika o zakladu in o biseru. Gospod uči:

„Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, ki je skrit v njivi; najde ga človek in ga skrije in od veselja nad njim gre in proda vse, kar ima, in kupi tisto njivo. Dalje je nebeško kraljestvo podobno kupcu, ki išče dragocenih biserov. Ko pa najde drag biser, gre, proda vse, kar ima, in ga kupi."

Prilika o ribiški mreži.

Mat. 13, 47—50.

H koncu opozori Gospod poslušavce zopet na konec sveta in na sodbo. Zato uporabi priliko iz domačega življenja, namreč ribarjenja.

„Dalje je nebeško kraljestvo podobno mreži, ki se vrže v morje in ki zajame rib vsake vrste. Zato se napolni, jo izvlečejo in na bregu sede odberejo dobre v posode, malovredne pa odmečejo proč. Tako bo ob koncu sveta. Angeli pojdejo in odločijo hudobne od pravičnih in jih vržejo v ognjeno peč; tam bo jok in škripanje z zobmi."

Sklep.

Mat. 13, 34., 35; 51—52; Mark. 4, 33., 34.

„Vse to govori Jezus množicam v prilikah, kakor so mogli slišati, brez prilik pa jim ne govori, da se dopolni, kar je dejal prerok rekoč: svoja usta odprem v prilikah in povem, kar je skritega od začetka sveta. In brez prilik jim ni govoril. Ko so bili pa sami, je vse razložil svojim učencem."

O tem, kar je skritega od začetka sveta, namreč o namenih božjih glede mesijanskega kraljestva, je torej Gospod še mnogo več povedal množicam, ker množice kar niso mogle razumeti jasnega nauka o tem kraljestvu. Stari predsodki o Mesiju in njegovem delu so jim bili preglobоko vkoreninjeni. Pač pa je Gospod vse obrazložil svojim apostolom in svojim učencem.

Ko je Gospod zgoraj omenjene prilike dokončal, vpraša apostole in učence: „Ali ste razumeli vse to? Reko mu: smo. Pravi jim: Zato je vsak pismar, ki je poučen o nebeškem kraljestvu, podoben hišnemu gospodarju, ki prinaša iz svojega zaklada staro in novo."

Ako hišni gospodar dobi gostov, gre in jim postreže z vsem, kar ima v obilni zalogi. Tudi apostoli in učenci si bodo pri Gospodu pripravili veliko zalogo nebeških naukov in bodo z njimi postregli ljudstvu, ko jim bo naročil, da naj gredo učit.

35. Mesija izpopolnjuje vero apostolov.

Luka 8, 22—39; Mark. 4, 35—40; 5, 1—20; Mat. 8, 18., 23—34.

Obrazloženih prilik Gospod ni povedal v enem govoru, ampak le v kratkih presledkih. Onega dne, ko je zbrani množici povedal priliko o sejavcu in rastočem žitu in o gorčičnem semenu, stopi zvečer o mraku v čoln in reče učencem: „Prepeljimo se na drugo stran.“

Hotel je učence odstraniti od ljudstva, hotel je pa tudi poskusiti in izpopolniti njihovo še dosti slabo in pomanjkljivo vero. V dosego tega namena naj služita dva posebna čudeža.

Na Galilejskem morju.

Luk. 8, 22—25; Mark. 4, 35—40; Mat. 8, 18., 20—27.

Učenci ubogajo koj, akoravno je že mrak in so utrujeni. „In zapustivši množico vstopijo in ga vzamejo, kakor je bil, v ladjo; bile so pa tudi druge ladje ž njim. Nato odrinejo. Ko veslajo, zaspi. In glej! Hipoma nastane velik vihar in veter in prihrumi iz visočin na jezero in vzbudi silne valove na jezeru, da vode pokrivajo ladjo.“

Torej hipoma nastane silen vihar, kar se na Genezareškem morju večkrat dogodi.[1] Nocoj je vihar izredno divji. Učenci veslajo, vse sile napenjajo; že je nevarnost velika, da se potope. In Jezus? Mirno spi. Vsi prestrašeni učenci urno priskočijo k njemu, ga zbudé in bojazljivo govore:

„Učenik, ali tebe nič ne skrbi, ker smo na tem, da poginemo? Gospod, reši nas, poginjamo! Tu jim pravi Jezus: Kaj ste maloverni, boječi? Na to vstane, zažuga vetru in viharju in reče morju: molči, utihni! In veter poneha in velik mir zavlada. In jim reče: Kje je vaša vera, ali še zdaj nimate vere?“

V skrajni nevarnosti se učenci zatečejo k Jezusu. Zbude ga. Jezus pomiri najprej njihova srca, potem ustavi in umiri silne valove. Ko pa vsestranski mir nastane hipoma, Gospod pokara učence radi malovernosti. Ne pokara jih, da se boje, ker strah v takem viharju je bil naraven. Tudi jih ne pokara, da so ga zbudili in prosili pomoči, saj so s tem pokazali, da mu zaupajo. Pokara jih, ker so preveč obupovali

[1] Očividec mi je pravil, da je potujoč ob tem jezeru tak silen nočni vihar sam skusil. Ob jezeru se je vse majalo, šotori so se odkrili in pokvarili, jezero je divjalo, celo parobrodič na njem se je potopil. Na severu so snežene planine; ob nizko ležečem jezeru je pa huda vročina. Zato padejo zgornje bolj težke plasti zraka z grozno silo na spodnje bolj lahke in povzročijo divje viharje.

in trepetali strahu, da se potope. Saj bi morali vendar vedeti, da Jezus ne bo dopustil, da bi poginili oni, ki jih je odbral za poglavarje svojega kraljestva. Pa, ali naj se potopi tudi on? Pokara jih, ker še sedaj nimajo dovoljne vere, sedaj po tolikem pouku in po tolikih čudežih! Pomanjkljivost vere dokaže tudi njihovo vedenje po storjenem očevidnem čudežu.

Učence namreč obide neka sveta groza, ko se vidijo vpričo božje vsemogočnosti, čudijo se med seboj in govore: „Kdo je neki ta, ki ukazuje vetrovom in morju in ga ubogajo?“ Torej začudeni poprašujejo, kdo je ta? Še sedaj jim ni jasno, da je Bog. Enako se čudijo tudi ljudje v ladjah, ki so skupaj z Gospodovo plule čez morje.

Jezus med pogani.

Luk. 8, 26—39; Mark. 5, 1—20; Mat. 8, 28—34.

„Učenci priveslajo na drugo stran morja v Geražansko deželo, ki leži Galileji nasproti.“ Ta kraj pripada Pereji ali Desetomestju. Prebivavci so večinoma pogani, a tudi Judje so med njimi. Med pogani gospodari satan, saj v malikih služijo njemu. Sedaj je Gospod prvič med pogani; prvič jim ponuja svojo milost, hoteč streti oblast satanovo nad njimi; zato pokaže očevidno svojo moč nad vsemi besnimi peklenskimi silami. Tudi učenci naj dobe odgovor na vprašanje: „Kdo je neki ta, ki ukazuje vetrovom in morju?“ Kaj se dogodi?

„In brž ko Jezus izstopi iz čolna, mu koj nasproti pritečeta dva obsedenca prihajala sta iz grobov[1] in bila tako divja, da si nikdo ni upal iti mimo. Eden od obeh je imel hudobnega duha že dolgo časa, in ni se oblačil v obleko, ni bival v hiši, marveč je imel svoje prebivališče v grobovih, silno divji, da ga tudi z verigami ni mogel nihče zvezati; že mnogokrat je namreč z železjem in z verigami zvezan raztrgal verige in razdrobil železje, in nihče ga ni mogel ukrotiti. In vedno noč in dan je bil v grobovih in v gorovju ter je kričal in se tolkel s kamenjem.“

Satan je začutil, da prihaja v sred njegovega kraljestva Jezus, ki ima nalogo, da to kraljestvo pokonča. Vznemirjen priteče h Gospodu. In kako divja! Kako besen, obupen in nesramen je satan! Kako ne-

[1] Judje so grobove izbirali v naravnih ali umetno izdolbljenih votlinah, kakor se vidijo še sedaj v Jeruzalemu in po Palestini. Take votline so bile tudi na visokem izhodnem obrežju Galilejskega morja. Jeruzalemski romarji smo sami hodili po takih votlinah in videli večje število lepih grobov.

usmiljeno ravna s človekom, ki ga je vzel v svojo oblast. Sedaj je pa sem prišel Jezus; satan čuti njegovo moč; boji se zase; neka skrivna sila ga žene, da leti pred Jezusa. In ko se mu približa, pade predenj na kolena in glasno zakriči rekoč:

„Kaj imam s teboj, Jezus, Sin največjega Boga? Ali si prišel, da me mučiš pred časom? Prosim te, zaklinjam te pri Bogu, nikar me ne muči! Rekel mu je namreč Jezus: izidi nečisti duh iz tega človeka!“

Diven prizor! Na eni strani besni in divja in prosi satan, ki človeka trpinči kar more neusmiljeno, na drugi strani je pa ljubeznivi Jezus, miren, odločen, veličasten. In satan ga prisiljeno prizna očitno, da je Jezus, Sin Najvišjega. Sedaj slišijo učenci odgovor na svoje vprašanje. Satan ima do sodnjega dne neko olajšanje svojih peklenskih muk, ker Bog dopušča, da sme hoditi po zemlji, kjer zapeljuje ljudi, ki se mu hočejo vdati, in si tako nekako hladi svojo jezo in sovražnost do Boga in do ljudi. Po sodnjem dnevu bo pa peklenska muka popolna v peklenskem brezdnu. Satan se boji, da bi moral iz obsedenca nazaj v pekel, zato njegove prošnje, njegovo rotenje celo pri Bogu. Jezus dopusti prošnjo in še kratek razgovor, naj učenci še bolj spoznavajo satana, pa tudi moč Gospodovo nad vsemi peklenskimi silami.

Zato „Jezus satana vpraša: kako ti je ime? On pa mu reče: legijon mi je ime, ker nas je mnogo. In silno ga prosi, naj jih ne izganja iz tega kraja in naj jim ne zapoveduje iti v brezdno. Bila je pa tam blizu ob gori čreda prašičev, ki se je pasla. In duhovi ga poprosijo: pošlji nas v prašiče, da gremo vanje. In Jezus jim takoj dovoli in jim reče: pojdite! Nečisti duhovi izidejo nato iz človeka in se spuste v prašiče. In glej, cela čreda, kakih dvatisoč, se silno zakadi z brega v morje, ter potonijo v morju.“

Hudobni duh prosi, da smejo vsi vsaj v prašiče, le v peklensko brezno naj jih nikar ne požene. Kako onemogel je pred Jezusom, ako-ravno jih je velika množica. Še v prasiče ne more, ako Jezus ne dovoli. Ko pa dovoli, obsedejo hudiči prašiče in koj se vidi, kako neznosen je satan. Obsedeni prašiči kar podivjajo in znore in se po bregu doli zakade v morje in poginejo.

Ves ta dogodek so s strahom gledali ne le učenci, ampak tudi pastirji, ki so na obrežju jezera pasli prašiče. Gospodarji prašičev so bili prebivavci bližnjega mesta in vasi v okolici. Pastirji preplašeni zdirjajo proč h gospodarjem in razglase po mestu in po vseh vaseh, kaj se je dogodilo.

„In glej, iz mesta pridejo gledat, kaj se je zgodilo in pridejo k Jezusu in vidijo njega, ki ga je bil nadlegoval hudobni duh, oblečenega in pri pravi pameti sedeti pri njegovih nogah. Tisti, kateri so videli, jim pa pripovedujejo, kako se je zgodilo z obsedencem, kako je bil rešen legijona hudičev in o prašičih. In se zboje. In vse ljudstvo Geražanske dežele ga jame prositi, naj gre od njih in od njihove dežele.“

Ljudstvo je prestrašeno, pa tudi oškodovano. Vendar se ne togoti na Gospoda, pač pa se boji, da bi mogel on, ki je Jud, še kaj oškodovati nje, ki so pogani in jih Judje sovražijo. Ni jim mar dobrote, izkazane obsedencu, ne premišljujejo, kdo bi mogel biti on, ki zapoveduje divjim peklenskim silam; ampak vsi posvetni in zatopljeni edino v časne skrbi bi se tega skrivnostnega moža radi iznebili. Zato ga prosijo, naj gre od njih in zapusti sploh njihovo deželo. Ker nesrečni pogani, hlapci satanovi, ne marajo za ponujano milost, marveč Gospoda naravnost odbijajo, on res odide. Ne zavrže jih pa popolnoma, marveč jim pusti oznanjevavca njegovega usmiljenja in njegove moči.

„Ko namreč Jezus stopi v čoln, ga začne prositi tisti, ki ga je nadlegoval hudobni duh, naj bi smel ostati pri njem, pa mu ne dovoli, marveč ga odpusti in mu reče: pojdi na svoj dom k svojim ljudem in oznanjaj in pripoveduj, koliko ti je storil Gospod in kako se te je usmilil.“

Ozdravljenec je bil hvaležen, rad bi bil stalno z Gospodom kot njegov učenec. Toda kako bi mogel Gospod v tako tesno zvezo s seboj vzeti pogana, ki je bil obseden od hudobnega duha! Farizeji bi to koj izrabili zoper njega.

„Nato ozdravljeni odide in jame oznanjevati po vsem mestu in Desetmestju, koliko mu je storil Jezus, vsi se čudijo.“ Jezus se je pa z učenci peljal nazaj na zahodno obrežje Galilejskega morja.[1]

36. Mesija pridobiva prijateljev in nasprotnikov.

Luk. 8, 40—56; Mark. 5, 21—43; 6, 1—6; Mat. 9, 1., 14—34; 13, 53—58; 9, 35—38.

Ko Jezus z učenci stopi na suho prav blizu Kafarnavma, ga obsuje množica ljudi, ki so ga željno pričakovali. Koj se mu približajo Janezovi učenci in ga osorno poprašajo: „Zakaj se postimo često mi in Farizeji, tvoji učenci pa se ne postijo?“

Čudni Janezovi učenci! Ne pouče jih ne besede Gospodove, ne

[1] Na vzhodnem obrežju galilejskega morja se vidijo razvaline Kherza — razvaline nekdanjega Gergesa, kjer je Peter iz Sebaste videl staro cerkvico v spomin na ta čudež. Sv. Jeronim in Evzebij tudi pišeta o tem kraju.

njegovi čudeži. Spotikajo se zavoljo posta. Ravno tako so ga pred nekoliko tedni napadli Farizeji, združeni z Janezovimi učenci. Gospodov blag pouk jih ni izpreobrnil; danes mu že zopet očitajo, da se njegovi učenci ne postijo.

Potrpežljivi Gospod jim odgovori mirno ravno tako, kakor zadnjič. Posta ne zavrže, toda ali naj se postijo učenci, dokler je on pri njih? Postili se bodo, ko jim bo odvzet in bodo sami ostali. In tudi se ne sme vlivati novo vino v stare mehove, ker novo vino bi stare mehove razneslo, pa bi se vse pokvarilo; marveč je za novo vino treba novih mehov. Novi duh mesijanskega kraljestva se ne more stisniti v ozke meje stare postave in ni za tesnosrčne ljudi, ki so še z vsem duhom v tej postavi. Duh in srce se mora prenoviti, da se bo nov in ognjen duh mesijanskega kraljestva mogel sprejeti brez škode, „ker novo vino se vliva v nove mehove."

Ko Gospod še govori, „glej, pride neki mož, po imenu Jair, načelnik sinagoge. In ko zagleda Jezusa, pade k njegovim nogam in ga goreče prosi, naj gre v njegovo hišo. Ima namreč edino hčer pri dvanajstih letih in ta umira. In zelo ga prosi rekoč: Gospod, moja hči je pri kraju; toda pridi, položi roko nanjo, da ozdravi in živi!"

Načelnika sinagoge, ki je bil skoraj gotovo Farizej, je k Jezusu prignala domača nesreča: edina mlada hčerka umira. Kdo bi mogel še pomagati? Samo Jezus. Ko to premišljuje, zve, da je Jezus blizu mesta. Nič ne mara, da ga bodo Farizeji karali, očetova ljubezen premaga vse ovire. Gre k Jezusu, pade predenj na kolena in ga goreče prosi vpričo velike množice. Ne sramuje se.

Ta mož ima vero, tudi zaupa in spoštljivo se vede. Jezus ga usliši; hitro se dvigne in gre z njim. Spremljajo ga njegovi učenci, tudi nebrojna množica ljudi se stiska okoli njega. In kaj se dogodi na potu?

„Žena, ki je trpela dvanajst let na krvotoku, in je veliko prestala od mnogih zdravnikov in potrošila vse svoje premoženje, pa vendar ni nič pomagalo, ampak se je še shujšalo, in ni mogla ozdraveti, sliši o Jezusu in se pridruži množici, se prerine od zadaj in se dotakne roba njegovega oblačila. Pravi namreč sama pri sebi: če se le njegovega oblačila dotaknem, ozdravim. In takoj usahne njen krvotok in v telesu čuti, da je ozdravljena."

To je nekaj popolnoma novega! Siromašna žena, katera se je zdravila dvanajst let, pa ji ni mogel pomagati noben zdravnik, sklene v svoji nezaslišano globoki veri, da se bo kar skrivaj dotaknila njegove obleke upajoč, da ozdravi. Stori in ozdravi hipoma; čuti, da je telo

prenovljeno, čuti v sebi moč in zdravje. Ali bo čudež ostal skrit? Ona želi, ker je bolezen bolj sramotna in je ne mara pripovedovati.

Toda kdo more Jezusu kaj prikriti? Žena naj ne misli, da Jezus ne ve za dogodek, pa tudi množice, posebno apostoli, naj zvedo za čudež v slavo božjo in osebno korist. Zato se Gospod obrne k množici in pravi: „Kdo je, ki se je dotaknil mojega oblačila?"

„Ko vsi taje, reče Peter in kateri so bili ž njim: Učenik, množica te stiska in tlači in praviš, kdo se me je dotaknil?" Učencem se vprašanje dozdeva nekako nepotrebno, saj se množica kar stiska okoli njega. Ljudje se nekako preplašeni umikajo in taje, da bi se ga bil kdo nalašč dotaknil. Kaj pa ozdravljena žena? Pri vprašanju Gospodovem kar osupne in sapo ji zapre, rada bi govorila, pa ne more.

„Jezus pa reče: nekdo se me je dotaknil; jaz sem namreč čutil, da je šla moč od mene. In obrne se in gleda, da bi videl njo, ki je to storila. Ko pa vidi žena, da se ne skrije in ve, kaj se je zgodilo na njej, pride boječa in trepetajoča, pade pred njegove noge in pove pred vsem ljudstvom vso resnico, zakaj se ga je dotaknila in kako je mahoma ozdravela."

Žena vse pove, toda trepeta, kaj bo sedaj? Kako se pa potolaži, ko ji usmiljeni Jezus reče: „Zaupaj hči, tvoja vera te je rešila; pojdi v miru in bodi zdrava svoje bolezni. In žena je bila zdrava od tiste ure."

Ravno prav, da je tudi Jair ta čudež videl, ker približuje se nevarnost, da izgubi zaupanje. Namreč, ko Jezus „še govori, pridejo k načelniku sinagoge iz njegove hiše in mu pravijo: tvoja hči je umrla, kaj dalje mučiš Učenika?" Kako pomanjkljivo vero imajo ti ljudje! Ali niso ničasar slišali o mladeniču v Najmu? Ali bo Jair izgubil zaupanje? Ne, ker ga Gospod koj potolaži rekoč: „Ne boj se, le veruj, oteta bo!"

Jair veruje. Videl je čudež na ženi in ravnokar čul izpodbudljive besede Jezusove. Gredo dalje po Kafarnavmu do načelnikove hiše. „In ko pride Jezus v načelnikovo hišo in vidi piskače in hrumeče ljudi, ki so silno plakali in jadikovali, vstopi in jim reče: kaj hrumite in jokate? Deklica ni umrla, marveč spi. In posmehujejo se mu, ker vedo, da je umrla."

K vsakemu mrliču so se najeli piskači in žene, ki so za rajnim na glas jadikovale. Prihajali so k mrliču tudi sosedje, sorodniki, prijatelji, znanci. Tak je bil judovski običaj. Zato dobi Gospod v načelnikovi hiši piskače, jadikovavke in mnogo drugih ljudi. Ko jim reče, da deklica ni umrla, ampak spi, ga zasmehujejo. Kako ima ta množica malo spoštovanja do Gospoda in še manj vere.

Zato „pa Jezus izžene vse ven, vzame s seboj le Petra, Jakoba in Janeza pa očeta in mater deklice in gre noter, kjer je ležala deklica.

In prime deklico za roko in ji reče: Deklica, rečem ti, vstani! In njena duša se vrne, deklica vstane in začne hoditi. Zapove, naj ji dajo jesti. Njeni starši pa silno ostrme. On jim pa strogo zapove, naj nikomur ne pravijo, kar se je zgodilo. Glas o tem se pa raznese po vsej tisti deželi."

Jezus je drugič pokazal, da je gospodar smrti. Kakor človek zbudi človeka, ki spi, ravno tako lahko zbudi on človeka, ki je umrl. Kako starši ne bi ostrmeli! Ostrmeli so tudi njegovi učenci. Prvič vidimo, da je samo trojico vzel s seboj, ki naj bodo priča vseh njegovih del. Peter, Janez in Jakob so nekako pred vsemi ostalimi apostoli, kar se bo še večkrat opazilo.

Jezus razdraženih Farizejev noče še bolj razdražiti, tudi ne mara dati razloga ljudstvu, da bi v napačnem, zastarelem umevanju Mesija in njegove naloge počeli kaj zoper Rimljane; zato zapove, naj se čudež ne raznaša. Toda prepoved nič ne pomaga, ker „glas o tem se raznese po vsej tisti deželi."

Po čudežu odide Jezus iz Jairove hiše in se nameni na svoj dom, namreč v hišo Petrovo. „Ko odide od ondod, gresta za njim dva slepca, ki kričita rekoč: Sin Davidov, usmili se naju!"

Slepca priznata, da je Jezus Sin Davidov, obljubljeni odrešenik. Česar ne veruje ljudstvo, verujeta ona dva. Huda nesreča ju nagiba na živo vero. Jezus ju noče uslišati koj, ampak gre kar naprej v svoj dom. Preizkusiti hoče njuno vero in še bolj zanetiti srčno hrepenenje po zdravju.

Slepca ne odjenjata, za njim gresta v hišo in stopita k njemu. „In Jezus jima pravi: ali verujeta, da vama morem to storiti? Rečeta mu: da, Gospod! Tedaj se dotakne njunih oči rekoč: po vajini veri naj se vama zgodi. In odprejo se jima oči."

Od slepcev zahteva Jezus vero kakor zmiraj in dotakne se njunih oči. Čudež naredi kot vsemogočni Bog, človeška njegova narava pa mu služi kot orodje za čudežna dela. Ko izpregledata, „jima Jezus zažuga rekoč: Glejta, da nihče ne zve!" Jezus namreč hoče, naj nikomur ne pripovedujeta, da je on Sin Davidov, obljubljeni Mesija; noče dražiti Farizejev in noče utrjevati ljudstva v napačni misli o Sinu Davidovem kot o zemeljskem, narodnem kralju.

„Onadva pa gresta in ga razglasita po celi deželi. Ko pa odideta ta dva, glej, pripeljejo mu mutastega človeka, ki je imel hudobnega duha. In ko izžene hudobnega duha, izpregovori mutec in čudi se množica rekoč: nikoli se ni kaj takega videlo v Izraelu!" Množica se čudi in globoki vtis, ki ga je napravil na njo čudež, izraža s tem, ko očitno spoznava, da se kaj takega še ni videlo v Izraelu. Hudobne duhove so izganjali tudi njihovi preroki in drugi, toda le z molitvijo, s silnim prizadevenjem in trudom, Jezus pa kar zapove v svoji oblasti in peklo beži. Ljudstvo se čudi, toda še ne spozna Mesija kot odrešenika iz suženjstva hudobnega duha.

Farizeje pa občudovanje raztogoti, „pa govore: s poglavarjem hudobnih duhov izganja hudobne duhove." Torej zopet to nesramno obrekovanje, kakor da je Gospod le kak navaden čarovnik, grd slepar. Očevidnih čudežev tajiti ne morejo, verovati pa tudi nočejo, milost božjo odbijajo in dela božja pripisujejo hudobnemu duhu. V svoji hudobiji pobijajo še v ljudstvu ono začudenje, ki bi ga moglo pripeljati k popolni veri. Marsikdo verjame obrekovanju, ali vsaj dvom se mu vzbudi o Gospodu.

V Kafarnavmu se Jezus ne mudi dolgo. Kmalu odide. Dolgo časa je že, odkar ni bil v Nazaretu. Bilo je koj po prvi Veliki noči, ko so ga hoteli strmoglaviti v prepad in ubiti. Sedaj se pa približuje že tretja Velika noč, minilo je od tedaj skoraj dve leti. Morda so se Nazarenci kaj izpremislili, še enkrat hoče med nje, da jim ponudi dobrote in milosti mesijanskega kraljestva.

Potuje torej v Nazaret. Učenci ga spremljajo. „Ko napoči sobotni dan, gre v sinagogo in začne poučevati, da se premnogi, ki ga poslušajo, nad njegovim naukom zavzamejo rekoč: od kod njemu vse to? In kakšna je modrost, ki mu je dana, in kaki čudeži, ki se po njegovih rokah delajo?"

Čudijo se, kakor prvič. Da, zares! Med njimi je bil trideset let, pa niso opazili nič kaj posebno nenavadnega, odkod torej njemu vse to? Priznati bi morali, da v njem deluje višja moč. Ali bodo priznali? Oh, saj se že v tem občudovanju pokazuje nekak prezir, ko ne imenujejo njegovega imena, ampak le pravijo: od kod njemu vse to. In ta prezir si v lastno škodo povečujejo, ko dalje premišljajo rod Gospodov rekoč:

„Ali ni on tesar in sin tesarjev? Ali ni njegova mati Marija in ali niso sorodniki njegovi Jakob in Jožef in Simon in Juda? In njegove sorodnice, ali niso vse pri nas? Od kod ima vse to? In spotikujejo se nad njim." Navidezen nizek rod je Nazarenčanom v spotiko. Ne, tesar ne more biti tako nad njimi; zavist jim zapira oči.

Ko Jezus opazi, kako prezirno o njem govore, jim reče: „Prerok ni brez časti, razen v svoji domačiji, v svoji hiši, v svojem rodu. In

radi njihove nevere ne more nobenega čudeža storiti, razen da s pokladanjem rok ozdravi nekoliko bolnikov. In močno se je čudil radi njihove nevere."

Kako hudo je Gospodu, ko ga njegovi bližnji rojaki odbijejo tudi sedaj. Čudne so človeške strasti! Očevidnim resnicam zapirajo oči. Zato pa ne stori nobenega posebnega čudeža. Le nekaj bolnikov zaupa vsaj nekoliko, se mu priporoči in on jih ozdravi polagajoč na nje svoje roke.

Tužnega srca zapusti Nazaret „in hodi po vseh mestih in trgih galilejskih in uči po njihovih sinagogah in oznanja evangelij kraljestva in ozdravlja vsakršne bolezni in slabosti. Kadar pa vidi množice, se mu smilijo, ker so izmučene in razkropljene, kakor ovce brez pastirja. Tu reče svojim učencem: žetev je sicer velika, toda delavcev je malo. Prosite torej Gospoda, da pošlje delavcev na svojo žetev."

37. Mesija pošlje učence oznanjevat mesijansko kraljestvo.

Luk. 9, 1—6; Mark. 6, 7—13; Mat. 10, 1. 5—42.

Potujoč po Galileji s svojimi učenci se je torej Gospod prepričal in tudi učenci so videli, kako je ljudstvo zanemarjeno. Nima pravih učiteljev, marveč so mu pismouki in Farizeji s svojim krivim naukom o Mesiju in s tolikimi neznosnimi dodatki k postavi le v škodo. Zato je milo vzdihnil, da je delavcev premalo in naročil učencem, „naj molijo k Očetu, da jih pošlje".

Toda s samim vzdihovanjem in s samo molitvijo Gospod ni zadovoljen. Apostoli so že dolgo časa pri njem, saj so se mu nekateri pridružili kot učenci koj po krstu ob Jordanu že pred dvema letoma, drugi polagoma in že je več mesecev, da si je pred govorom na gori izmed učencev izbral dvanajst apostolov. Pripravljeni so, da bi mogli že sami poučevati ljudstvo in po njegovem zgledu deliti dobrote vsem in povsod.

Zato „pokliče Jezus dvanajst apostolov k sebi ter jim podeli oblast nad vsemi hudobnimi duhovi, naj jih izganjajo in naj ozdravljajo vsakršne bolezni in slabosti. Teh dvanajst pošlje po dva in dva oznanjevat božje kraljestvo in ozdravljat bolnike."

Apostoli so presrečni. Že so toliko izšolani, da jim Gospod zaupa in jih pošlje oznanjevat božje kraljestvo, za katero se on sam že toliko časa trudi. Da bodo mogli delovati s pridom, jim podeli moč čudeže

delati, da, celo moč nad hudobnimi duhovi. Gospod dela vse to sam po sebi, po lastni moči in oblasti: ali ne dokazuje s tem, da je več kot človek, več kot prerok?

Kot dober in skrben oče da apostolom na pot še prav posebnih naukov. Najpoprej jih pouči, kako naj ravnajo na tem prvem svojem potovanju. Da jim osem navodil rekoč:

„Na pot poganov ne hodite in ne prestopajte samarijskih mest, temveč pojdite k izgubljenim ovcam izraelske hiše." Izraelci imajo prvi pravico do mesijanskih blagrov, za sedaj naj gredo apostoli samo k njim, da se ne bodo mogli pritoževati. To je prvo navodilo.

V drugem jim pove, kaj naj oznanjajo: „Pojdite in oznanjujte rekoč: nebeško kraljestvo se je približalo." Kar je torej oznanjeval Janez in Kristus sam, naj oznanjujejo tudi apostoli. Saj je namen apostolskega dela le ta, da bi vsi spoznali, verovali, upali in ljubili, kar jim prinaša mesijansko kraljestvo. Pa kako naj si pridobe voljnih poslušavcev? Odgovor jim da Gospod v tretjem navodilu:

„Ozdravljajte bolnike, obujajte mrtve, očiščujte gobavce, izganjajte hudiče!" Čudeže naj delajo; naj nikdo ne dvomi, da je res prišlo božje kraljestvo, prišel kralj in Gospod tega kraljestva. Tudi dobrote naj dele, da premagajo trdovratna srca. Kako naj dele te nezaslišane dobrote? To pove četrto navodilo:

„Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte." Apostoli naj se ogibajo vsake lakomnosti; vsaj bi bil tudi greh, ko bi svete, duhovne moči in dobrote prodajali za denar. Sploh naj za telo prav nič ne skrbe na tem potu, popolnoma naj zaupajo na božjo previdnost, ki jim bo vse poskrbela. Zato jim v petem navodilu naloži:

„Nič ne nosite s seboj na poti, ne zlata, ne srebra, ne denarja v svojih pasovih; ne potne torbe, ne kruha, ne dveh sukenj, ne čevljev, ne palice. Delavec je namreč vreden svoje hrane." To povelje velja samo za prvo pot, ko gredo edino med svoje ljudi, kjer jim bo Gospod pripravil dobrih src. Zato jim ni treba posebnih priprav; kakršni so, takšni naj odidejo: naj ne nosijo s seboj hrane, naj si ne pripravijo denarja; zadostuje naj obleka, ki jo imajo na sebi in obuvalo, ki ga imajo sedaj na nogah, kaj več naj ne iščejo. V šestem navodilu jih poučuje radi stanovanja rekoč:

„V katerokoli mesto ali trg pa pridete, poprašajte, kdo je ondi vreden in tam ostanite, dokler ne odidete." Ako ne bi poprašali, kdo je vreden, bi mogli priti v slabo hišo in bi škodovali sebi in svojemu poklicu. Koj doda sedmo navodilo o vedenju, ko pridejo v kak kraj:

„Ko pa pridete v katerokoli hišo, pozdravite jo rekoč: mir tej hiši! In če bo vredna tista hiša, pride vaš mir nad njo; če pa ne bo vredna, se povrne vaš mir k vam.“ Kamorkoli pridejo, naj oznanijo mir, namreč mir mesijanski in vse blagre novega kraljestva. Ta napoved bo uspešna, če bodo dobri, dovzetni ljudje; ako bodo pa svojeglavni in hudobni, bo napoved ostala brez uspeha. Kaj pa naj store, ako jih na kakem kraju ne bi sprejeli? V osmem navodilu jih potolaži in jim reče:

„In kdorkoli vas ne sprejme in ne posluša vaših besedi, pojdite iz tiste hiše ali mesta in otresite prah s svojih nog v pričevanje zoper nje. Resnično vam povem, laglje bo zemlji Sodomljanov in Gomorjanov na sodnji dan, kakor tistemu mestu.“ Strašen bo sodnji dan za vse, ki ponujane milosti in ponujanih dobrot božjega kraljestva ne bi hoteli sprejeti!

Kako ljubeznivo poučuje Gospod svoje apostole sedaj, ko jih pošilja prvič na apostolsko delo med rojake. Po tem pouku pogleda Gospod v duhu še v poznejše čase, ko njega ne bo več na svetu, ampak bodo apostoli sami. Vidi, kako se bo hudobni svet upiral, apostole preganjal in celo moril. Še na te čase, ko bodo apostoli šli čez domače meje med pogane po celem svetu, hoče Gospod svoje apostole opozoriti. Saj napovedano trpljenje in preganjanje srca tako ne zadene in ne pretrese, kakor če navali nenadoma. Gospod odkrije apostolom vse nevarnosti in jih prav ljubeznivo tolaži rekoč:

„Glejte, pošljem vas kakor ovce med volkove, bodite torej modri kakor kače in preprosti kakor golobje.“ Apostoli sedaj vedo za grozne nevarnosti: bodo kakor ovce med volkovi; zato naj bodo modri, pa tudi preprosti, ker modrost brez preprostosti bi se izprevrgla v prekanjenost in bi ognusila apostolsko delo. Po tem splošnem opominu jim odkriva vso prihodnost bolj na drobno in resno govori:

„Varujte se ljudi, zakaj izdajali vas bodo v sodnije in bičali v svojih shodnicah; pred poglavarje in kralje vas bodo vlačili radi mene v pričevanje njim in poganom. Ko vas pa izdajo, ne skrbite, kako ali kaj bi govorili, zakaj dano vam bo tisto uro, kaj govorite. Niste namreč vi, ki govorite, ampak Duh vašega Očeta je, ki govori v vas.“ Napovedano je apostolom hudo preganjanje in sicer ravno zavoljo njega. Pa, akoravno so preprosti, nič naj se ne boje, ko pridejo pred visoke ljudi; božjo stvar branijo, Bog jim bo pomagal po svojem Duhu, stoječi pred sodniki bodo pričevanje dajali o Gospodu kot Mesiju s svojim govorjenjem in vedenjem.

Za tem napove Kristus, kaki nemiri bodo nastali po svetu v posameznih družinah zavoljo njega in njegovega nauka: „Izdajal pa bo brat brata v smrt in oče sina in otroci se bodo vzdigovali zoper starše in jih morili. In sovražili vas bodo vsi zavoljo mojega imena. Kdor pa ostane stanoviten do konca, bo zveličan.“

Zavoljo resnice se bodo razdirale in razdrle celo najbolj svete in tesne vezi v družinah. Luč in tema, resnica in laž ne morejo biti mirno skupaj. In apostole, oznanjevavce resnice, bodo vsi sovražili. Toda na konec naj gledajo: zveličani bodo! O mogočna tolažba: po kratkem trpljenju večno zveličanje! Smejo se pa preganjanju umikati in bežati:

„Ko vas bodo preganjali v enem mestu, bežite v drugo; resnično vam povem, da ne boste obhodili mest izraelskih do tega časa, ko pride Sin človekov.“ Apostoli naj beže, vedno se bo našlo kako mesto, kamor bodo mogli pribežati in jih bodo sprejeli. To velja za apostole osebno do sodbe nad Izraelci, ko bo razdejan Jeruzalem; velja pa za njihove naslednike do konca sveta, ko pride Sin človekov sodit žive in mrtve. Te misli ima v sebi ta bolj temni izrek.

Dalje vzpodbuja opostole s tem, da naj preganjani vedo, da bodo njemu podobni: „Učenec namreč ni nad učenika, ne hlapec nad svojega gospodarja; zadosti je učencu, da je, kakor njegov učenik, in hlapcu, da je kakor njegov gospodar. Če so hišnega gospodarja imenovali Belcebuba, koliko bolj njegove domače! Zatorej se jih ne bojte. Nič namreč ni skritega, kar se ne bo razodelo, nič ni skrivnega, kar se ne bo zvedelo. Kar vam govorim v temi, pravite na svetlem, in kar na uho slišite, pravite na strehi!“

Naj bodo torej učenci dobre volje, kadar bodo preganjani; saj bodo tako samemu Gospodu podobni. Le nič naj se ne boje, pride dan plačila. Vsa skrita hudobija in prikrita hinavščina se bo preganjavcem v sramoto zvedela že na zemlji, gotovo pa na sodnji dan; tudi njihovo trpljenje, skrito in nepoznano, pride na dan že v življenju, gotovo pa v večnosti. Zato naj se ne plašijo, ampak pogumno naj pridigujejo vsemu svetu, kar jih on uči v mali judovski deželi in očitno naj oznanjajo, kar le bolj na samem od njega slišijo! Po teh besedah jim vliva še novega poguma veleč:

„Ne bojte se tistih, ki telo umore, duše pa ne morejo umoriti; temveč bojte se tistega, ki more dušo in telo pogubiti. Se li ne prodajata po dva vrabca za vinar? In vendar še eden izmed njih ne pade na zemljo brez volje vašega Očeta. Vaši lasje na glavi so pa vsi sešteti. Nikar se torej ne bojte, boljši ste, kakor mnogo vrabcev. Kdorkoli me spozna pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim

Očetom, ki je v nebesih. Kdor pa mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih."

Kako kratke in krasne so Gospodove tolažilne besede. Po teh besedah opozarja Gospod resno zopet na nemire in na borbe, ki bodo nastale povsod in celo po družinah radi njegovega nauka. Da, celo življenje bo treba zanj dati, zakaj on zasluži večjo ljubezen, ko najbližji sorodniki, in človek bo moral te zapustiti, da njega ne izgubi.

„Nikar ne mislite, da sem prišel, da mir prinesem na zemljo! Nisem prišel, da prinesem mir, ampak meč. Prišel sem namreč ločit sina od njegovega očeta in hčer od njene matere in nevesto od njene tašče. In sovražniki človeku bodo njegovi domači. Kdor ljubi očeta ali mater bolj kakor mene, mene ni vreden; in kdor ljubi sina ali hčer bolj kakor mene, mene ni vreden; in kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, mene ni vreden. Kdor hoče svoje življenje rešiti, ga bo izgubil, kdor pa svoje življenje izgubi zavoljo mene, ga bo rešil."

Tako govori sam Bog: kako resno je naše življenje! Kdor se za življenje boji in ga hoče rešiti s tem, da z besedo ali z dejanjem zataji Gospoda, izgubi svoje življenje v večnosti. Kdor pa rajši izgubi telesno življenje, kakor da bi izgubil Gospoda, bo rešil svoje življenje v večnosti. Resne besede, pa tudi tolaživne za vse, ki radi Jezusa trpe preganjanje.

Gospod je omenil, da bodo apostoli preganjani in bodo morali bežati iz mesta v mesto; omenil je tudi, kako grozna kazen zadene one, ki jih ne bi sprejeli; sedaj ob koncu govora pripoveduje še o večni plači onim, ki bodo preganjane radi sprejeli in jim postregli.

„Kdor vas sprejme, mene sprejme, in kdor mene sprejme, sprejme tistega, ki me je poslal. Kdor sprejme preroka v imenu preroka, bo prejel plačilo prerokovo; kdor sprejme pravičnega v imenu pravičnega, bo prejel plačilo pravičnega, in kdor da piti komu izmed teh najmanjših le kozarec hladne vode v imenu učenca, resnično vam povem, ne bo izgubil svojega plačila." Kolika tolažba za vse vernike!

Sedaj so apostoli poučeni. Zavedajo se svoje svete naloge, svojega visokega poklica. Poslušni Gospodu odidejo in „hodijo po trgih in oznanjajo in pridigujejo, naj delajo pokoro. In mnogo hudičev izženo, veliko bolnikov pa mazilijo z oljem in jih ozdravijo."

Kraljestvo mesijansko se razvija. Gospod ni več sam, že ima zvestih sotrudnikov, ki jih je poslal k izgubljenim ovcam hiše Izrael. Utrdili se bodo in bodo vsposobljeni, da mesijansko kraljestvo po celem svetu utemeljujejo, razširjajo, zanj trpe, pa tudi življenje zanj žrtvujejo.

38. Smrt Janeza Krstnika in strah Herodov.

Luk. 9, 7—9; Mark. 6, 14—29; Mat. 14, 1—12.

V tem času zve Jezus, da je vladar Herod umoril Janeza Krstnika. O tem vladarju že vemo, da je sin onega krutega kralja Heroda, ki je hotel umoriti Jezusa in je pomoril betlehemske otročiče. Vladal je pa v Galileji in Pereji že nad trideset let.

Sezidal si je v Galileji na zahodnem obrežju Galilejskega morja lepo novo prestolnico, ki jo je na čast rimskemu cesarju imenoval Tiberija. Poskrbel je za kopeli, za poganska gledališča in za vsakovrstne zabave. Kljub tem ugodnostim je prebival navadno v južni Pereji, v gradu Mahêr, ne pa v Tiberiji.[1]

Pred šestnajstimi meseci so mu Farizeji izdali Janeza Krstnika. Zaprl ga je v grad Mahêr in bi ga bil rad umoril, ker mu je pred ljudstvom očital njegovo pohujšljivo zvezo s Herodijado, ženo še živega napol brata Filipa, „toda bal se je ljudstva, ker so Janeza imeli za preroka".

Ko pa je z Janezom več občeval, ga je začel spoštovati, „ker je vedel, da je pravičen in svet mož". Sovražila je pa Janeza Herodijada z vso strastjo razžaljenega srca. Ker je „Herod Janeza rad poslušal in je bil zato radi mnogih svojih dejanj preplašen," se je nesramnica bala, da se Herod ne bi spreobrnil in raztrgal prešuštne zveze z njo.

Sovražila je torej Janeza in bi ga bila rada umorila. Toda „Herod sam ga je varoval" pred njo. Vendar pa ni izgubila upanja, da se ji želja izpolni; čakala je na ugoden trenutek, da bi mogla premotiti Heroda in bi zapovedal umoriti Janeza.

Tak ugoden trenutek se ji ponudi na Herodov rojstni dan. Tega dne je pripravil Herod bogat in obilen obed in je povabil v grad Mahêr svoje velikaše, svoje vojvode in prvake galilejskih mest.

Po navadi na vzhodu pri takih obedih ni bilo žená. Pač pa so velikaši najemali razkošnih plesavk, da so pred njimi proizvajale ne-

[1] Mesto Tiberija ima sedaj nekako 6400 prebivavcev; od teh je 4500 doseljenih Judov, okoli 1600 mohamedancev, samo 38 rimskokatolikov, 180 melkitov, 42 razkolnikov. V mestu je frančiškanski samostan s hišo za popotnike in s cerkvijo sv. Petra, kateremu je blizu tukaj izročil Gospod svoje ovce in svoja jagnjeta, da jih pase.

spodobne plese. Gostje, siti in polni vina, so se ob teh pohotnostih naslajali.

Pri Herodu tega dne povabljeni obilno jedo in pijo, kakor je bila navada. Žensk ni pri mizi, sami so. Kar se odpro vrata in v obednico se privrti mlada Saloma, hči pohotne Herodijade iz prejšnjega zakona. In ta hči, pohotna kakor mati, začne pred gosti svoj nesramni ples. Kako uživajo, kako se naslajajo vinjeni velikaši. Poželjivemu Herodu se nesramna sinaha zelo dopade. S čim naj ji poplača to njemu tako slastno zabavo?

V svoji prešernosti in vinjenosti ji reče: „Prosi me, karkoli hočeš, in dal ti bom. In priseže ji: Karkoli prosiš, ti dam, če tudi polovico mojega kraljestva.“ Mlada pohotnica hiti k zlobni materi in ji vse obrazloži. In mati Herodijada? Koj spozna, da je to zaželjeni trenutek; sedaj ali nikoli: Janez mora umreti. Herod je prisegel dati, kar bo hči prosila; prisega velja. Zato razburjena od strasti in pričakovanja naroči hčeri, naj zahteva glavo Janeza Krstnika.

In hči „urno stopi pred Heroda in mu reče: Hočem, da mi daš pri tej priči v skledi glavo Janeza Krstnika.“ Torej koj, pri tej priči, dokler se ne ohladi poželjivost, ne mine vinjenost. In Herod?

„Herod se užalosti. Toda radi prisege in radi gostov je noče užaliti, temveč pošlje rablja in ukaže prinesti Janezovo glavo v skledi. In on obglavi Janeza v ječi in prinese njegovo glavo v skledi ter jo da deklici in deklica jo da svoji materi. Ko so pa učenci Janezovi to slišali, pridejo in odnesejo njegovo truplo in ga položé v grob.[1] In gredo in povedo Jezusu.“

Janez je torej umorjen. Umrl je mučeniške smrti ne zavoljo Jezusa, ampak braneč Mojzesovo postavo o svetosti zakona. Umrl je kot zadnji in največji prerok stare zaveze, ki jo je sklenil Bog z judovskim ljudstvom na gori Sinaj.

Hudobna Herodijada je dosegla, kar je že davno tako vroče želela: Janez je mrtev. Toda Herod streznjen nima miru v srcu.

[1] Skoraj prav gotovo je, da so Janeza pokopali v Samarijo, kjer je bil pokopan prerok Elizej. V potopisih iz sedmega stoletja se omenja starodavna cerkev na grobu sv. Janeza. Na njenih razvalinah so križarji v 12. stoletju postavili novo krasno cerkev, ki je sedaj turška mošeja. Pod cerkvijo je velika votlina s tremi manjšimi votlinami: v eni teh je bil pokopan Janez Krstnik, v drugi Elizej, v tretji tisti pobožni Abdija, ki se je za brezbožnega Ahaba skrival in hranil 100 prerokov, da jih Ahab ne bi pomoril. Da je bil sv. Janez tam pokopan, nam izpričuje sv. Jeronim, pa tudi sv. Pavla, ki je bila v 4. stoletju osebno na tem kraju. Pisatelj Teodoret trdi, da so za cesarja Julijana grob odprli ter svete ostanke Janezove razmetali.

Prenaglil se je s prisego, prenaglil z ukazom umoriti pravičnega Janeza in ustreči strastno ljubljeni prešuštnici Herodijadi. Peče ga vest, vznemiruje podoba Janezova.

Skoraj gotovo ga je ta strah nagnil, da je v tem času iz Mahêra odpotoval v svojo novo prestolnico, Tiberijo. Za živahno versko gibanje se lahkoživec do sedaj ni dosti zmenil. Toda v Tiberiji čuje vedno več o Jezusu in njegovih učencih, čuje o naukih, o čudežih, o navdušenem ljudstvu, ki se zbira pri Jezusu in pri apostolih. O vsem tem začne govoriti in razmišljevati na svojem dvoru.

Vsi ugibajo, kdo bi to mogel biti? Neverni, pa zato praznoverni Herod se prestraši, „ko nekateri pravijo: Janez je od mrtvih vstal; nekateri pa, da se prikazuje Elija, nekateri pa, da je vstal kdo od starodavnih prerokov.“

Herod sam, vznemirjen v vesti, omahuje in pravi: „Janeza sem jaz ob glavo dejal, kdo pa je ta, o katerem čujem take stvari?“ Plaši se, dvomi, včasih kar pritrdi in pravi: „Ta je Janez Krstnik, on je vstal od smrti in zato se čudeži gode po njem.“

39. Učenci se vrnejo k Jezusu.

Jan. 6, 1.; Luk. 9, 10.; Mark. 6, 30—32; Mat. 14, 13.

Učenci, poslani oznanjevat mesijansko kraljestvo, so svojo nalogo izpolnjevali veselo, navdušeno in uspešno. Mejâ Judeje niso prekoračili. Ravnali so se točno po navodilih, ki jim jih je dal Jezus pred odhodom v mesijansko delo.

Ko so delo dovršili, „so se vrnili k Jezusu in mu povedali vse, kar so storili in učili.“ Gospod jih sprejme prav prisrčno in se raduje, ko mu pripovedujejo o vsem, kar se jim je pripetilo na tem prvem apostolskem potovanju. Opazi pa, da so utrujeni in zato jim v svoji dobrosrčnosti privošči počitka rekoč:

„Pridite stran v samoten kraj, pa si nekoliko odpočijte.“ Ljudstva je namreč od vseh strani prihajalo toliko, da Jezus in apostoli še jesti niso utegnili. Dobri Jezus želi umiriti apostole, jih povabi v samoten kraj „in jih vzame s seboj in se umakne v čolniču čez Galilejsko morje v samoto, ki je pri Betzajdi.“[1]

[1] Imamo dve Betzajdi. Ena je južno od Kafarnavma ob Genezareški ravnici, druga je dva kilometra severno od Galilejskega morja, vzhodno od Jordana in se imenuje Betzajda Julijina. K tej se je umaknil Jezus s svojimi učenci.

Sem se je Jezus umaknil tudi zato, ker se je Herod, morivec Janeza Krstnika, začel zanj zanimati in po njem popraševati. Do Betzajde pa ni več segala moč Herodova, ker je pripadala ozemlju bolj mirnega njegovega brata Filipa. Imel je pa Jezus še druge mesijanske namene, radi katerih se je umaknil ravno v puščavo.

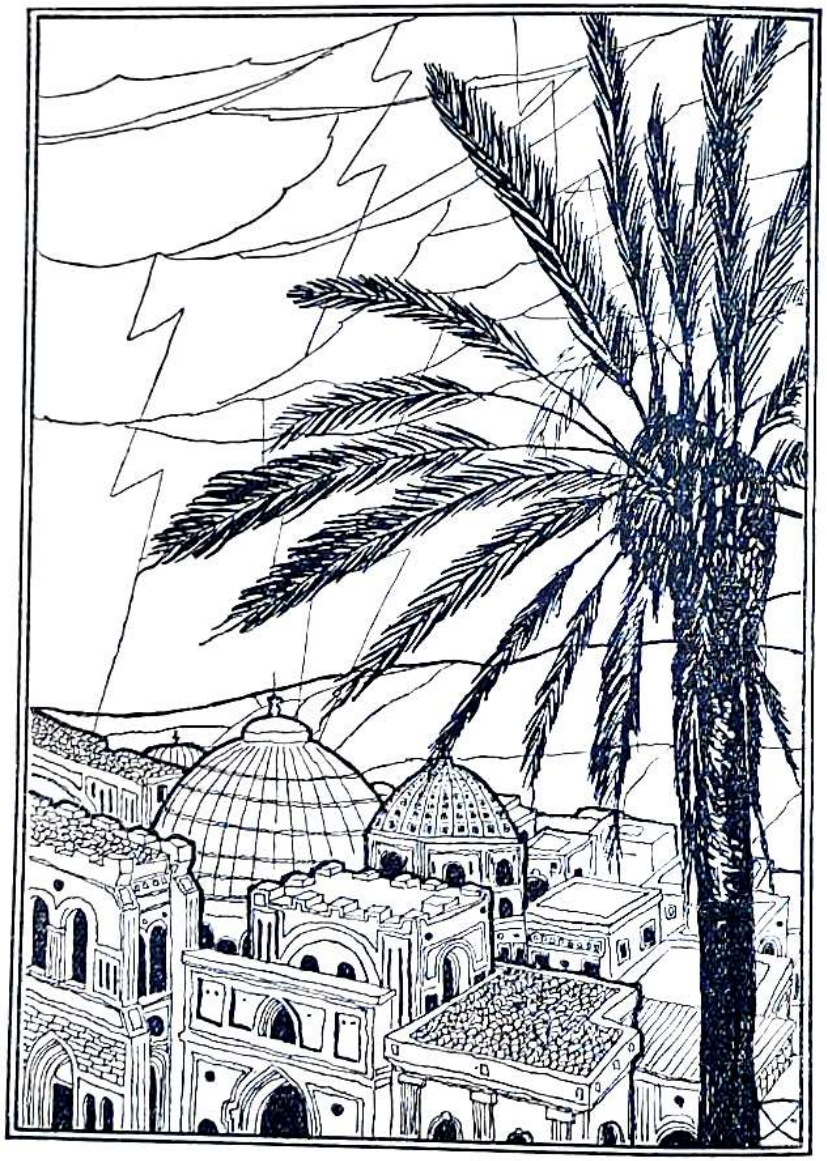

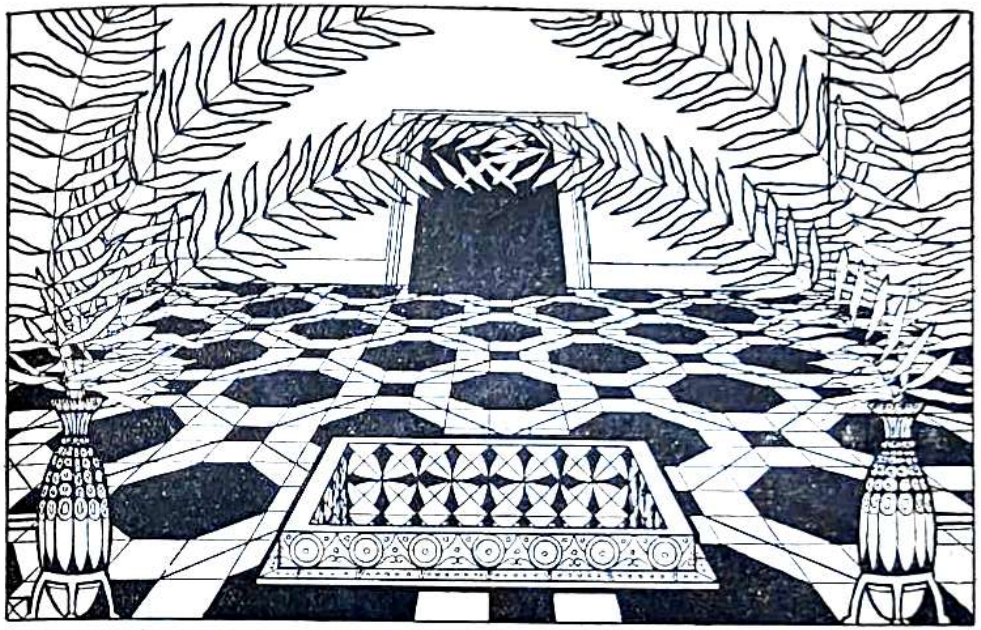

Sedmo poglavje.

Usodepolni preobrat v Galileji; Mesija dosledno izpopolnjuje mesijansko kraljestvo in zapusti nezvesto Galilejo za vselej.

40. Mesija pripravlja apostole za odločilno uro.

Jan. 6, 2—21; Luk. 9, 11—17; Mark. 6, 33—56; Mat. 14, 13—36.

Zutrujenimi učenci se je torej Jezus umaknil v samoto blizu Betzajde, da bi se odpočili in svoj kruh v miru zaužili. Toda ni počitka. Množice so videle, kako se je Jezus z učenci odpeljal na vzhodno stran morja. Bliskoma se novica o tem razširi po vseh krajih ob morju. Ljudstvo hiti iz mest in vasi proti Betzajdi. Pridružijo se jim jeruzalemski romarji, ker je bila blizu Velika noč in sicer tretja, odkar je Gospod po krstu v Jordanu očitno nastopil.

Ko Gospod izide iz samote in povzdigne svoje oči ter zagleda tolike množice, se mu v srce zasmilijo. Saj ve, da so kakor ovce brez pastirja, zapuščene in zanemarjene. Zato jih sprejme drage volje, poučuje jih o božjem kraljestvu in ozdravlja vse, ki potrebujejo njegove pomoči.

Že se mrači. Gospod dela, množice mu ne dajo miru. Učenci so pa že nekako nevoljni postali in hočejo Gospoda rešiti tolikega nadlegovanja, zato pristopijo k njemu rekoč: „Ta kraj je samoten in dan je že prešel; odpusti jih, da gredo v bližnje trge in vasi, da dobe prenočišča in si kupijo živeža."

Tega trenutka je Gospod pričakoval hoteč izpopolniti še omejeno vero apostolov in koristiti tudi množicam. Razvije se jako zanimiv pogovor med Jezusom in učenci.

„Jezus namreč odvrne apostolom: Ni jim treba hoditi; dajte jim vi jesti! Filipu pa še posebej pravi: od kod bomo kupili kruha, da bi se ti najedli? Filip mu odgovori: Za dvesto denarjev kruha jim ni dosti, da bi vsak dobil kaj malega. Drugi apostoli pa mu reko: Hočemo iti in kupiti za dvesto denarjev kruha in jim bomo dali jesti."

Jezus je vedel, kaj bo storil; vendar je apostole o tem popraševal, da bi preskusil njihovo vero. Pozval je učence, naj oni dajo množici kruha. Ali se apostoli ne bi bili mogli spomniti, kako jim je Jezus dal moč čudežev, in so pred nekoliko dnevi na misijonskem potovanju zares delali čudeže? Ko bi se bili spomnili, bi bili razumeli Jezusa in s čudežem poskrbeli za ljudstvo. Toda kljub jasnemu zahtevanju, jim kaj takega še na misel ne pride. Ali naj bi vsaj Gospoda prosili, da pomaga množicam on, ki je vsemogočen! Tudi na to ne mislijo. Kako počasni so v veri! Videč njihovo omejenost in počasnost jim Jezus veli: „Koliko kruhov imate? Pojdite in poglejte!"

„In ko izvedo, reče Andrej, Simona Petra brat, eden njegovih učencev: mladenič je tu, ki ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi, toda kaj je to med tolikanj? Tu jim veli: Prinesite jih semkaj! Na to ukaže učencem, naj vele posesti vsem zaporedoma v trumah na zeleno travo. Bilo je mnogo trave na tem kraju. In so storili in posedli so vsi v oddelkih po petdeset in po sto. Sedli so torej krog pettisoč mož štev ila brez žen in otrok."

Diven prizor! Mrak je; množice sede na travi lepo zvrstoma; učenci so vzeli od mladeniča njegovih pet hlebov in dve ribi ter jih postavili pred Jezusa; oni stoje zraven njega; globoko je zamišljen, ljubezen in dobrota mu odseva iz obraza, pa tudi neka nebeška visokost. Kaj bo sedaj? Vse napeto čaka.

„Sedaj vzame Jezus petere kruhe in dvoje rib in pogleda v nebo in blagoslovi in razlomi kruhe in jih da svojim učencem, naj jih razdele med množice; ravno tako razdeli dvoje rib vsem, kolikor so hoteli. In vsi so jedli in se nasitili."

Učenci strme in se spogledujejo. Kruh se v njihovih rokah čudežno množi: dele ga tisočim, pa ga ne zmanjka, tudi rib ne zmanjka. Kaj takega niso pričakovali. O le strme naj! Saj se bodo na te v njihovih rokah čudežno pomnožene kruhe še spominjali, ko bodo množicam širom sveta delili še bolj čudežen kruh.

Vsi torej so dobili dovolj, da so se vsi nasitili. „Ko so bili pa nasičeni, reče Gospod svojim učencem: Poberite kosce, ki so ostali, da se ne pokončajo. Pobero ostanke koscev in napolnijo dvanajst košev s kosci, ki so ostali od peterih ječmenovih kruhov in od rib tistim, kateri so jedli."

Čudež je storjen; tajiti se ne da, pričajo zanj tisoči. Množice kar strme. Med seboj govore: „Ta je resnično prerok, ki ima priti na svet." Spomnijo se na božjo obljubo dano po Mojzesu izraelskemu ljudstvu, da bo namreč obudil preroka, kakor je Mojzes, ki je otel ljudstvo iz egiptovske sužnosti.

Trditev „to je resnično prerok, ki ima priti", kar šumi med množico, navdušenost raste in že sklepajo, da Jezusa pograbijo, s silo odpeljejo v Jeruzalem, kjer bo v Veliki noči zbran ves Izrael in ga tam razglase za svojega kralja, ki naj stare rimsko gospostvo in utemelji narodno judovsko kraljestvo. Kolika nevarnost za pravo mesijansko kraljestvo! Saj bi rimska železna pest hitro pobila Jude, njemu pa onemogočila vsak nadaljnji korak. Kaj bo storil Gospod?

„Jezus pa spozna, da hočejo priti in ga po sili vzeti ter postaviti za kralja in zato brž požene svoje učence, naj stopijo v ladjico in naj gredo pred njim na drugo stran v Kafarnavm v smeri proti Betzajdi, med tem ko on razpusti množico. In razpustivši ljudstvo se umakne in gre na goro molit."

Jezus je nameravano vstajo hitro preprečil. Bal se je za apostole, da bi jih ne zapeljala narodna navdušenost ter bi se pridružili množici ali se ji postavili celo na čelo. Zato jih hitro in nekako po sili požene in zapove, naj odveslajo na drugo stran. Noč je, trudni so, toda nič ne pomaga, nevarnost se mora odstraniti. Učenci odveslajo, Jezus razpusti množice in izgine izpred njihovih oči. Navdušenost se bo polegla, duhovi se bodo pomirili.

Množice prenoče na travi. Jezus moli celo noč, ker namerava izreden korak: v Kafarnavmu naj bo konec omahovanju, naj

se loči vera od nevere, spremljevalci njegovi naj se očistijo. Učenci pa se peljejo po morju poslušni svojemu Gospodu. Upali so, da jih kje na obrežju čaka in prisede. Toda že se je stemnilo in Jezusa še ni nikjer. Kar prihrumi vihar, vedno bolj divja, morje se vzdiguje in valovi mečejo ladjico sem in tja. Učenci ne morejo k obali, veter je nasproten in jim ladjico tišči proti jugu.[1] Že veslajo več ur, skoraj celo noč, pa so šele pet do šest kilometrov daleč priveslali. Vsi so upehani, ali ne bo pomoči?

„Jezus je bil sam na suhem in jih je gledal,[2] kako se trudijo z veslanjem. Krog četrte nočne straže (namreč krog tretje ure po polnoči) pride k njim stopajoč po morju in hoče iti mimo njih. Oni pa, ko ga vidijo hoditi po morju in približevati se ladji, se prestrašijo in pravijo: prikazen je! in od strahu pričnó kričati. Jezus jih pa brž ogovori rekoč: zaupajte, jaz sem, nikar se ne bojte!"

Nov čudež! Jezus kar hodi po morju, kakor po suhem, celo razpenjeni valovi se polegajo pod njegovimi nogami. Kaj, ali mar telo Jezusovo še na prirodne zakone ni navezano? Da, on je, apostoli se ne motijo; njegov glas: zaupajte, jim je odvzel ves strah. Že ga hočejo sprejeti v ladjo. Toda Peter radi čudeža kakor iz sebe hoče h Gospodu kar čez valove in poln nenavadnega zaupanja zakliče:

„Gospod, če si ti, reci mi, naj pridem po vodi do tebe! In mu reče: pridi! Peter stopi iz ladje in gre po vodi, da bi prišel k Jezusu."

To se je naglo zgodilo. Preden so se apostoli prav zavedli, Peter že hodi po vodi, koraka po morskih valovih. Strmeč in v strahu gledajo apostoli za njim. Pa kaj to? Peter se potaplja, Peter obupno kriči: „Gospod, otmi me!" Peter namreč se je izstopivši iz ladje in hodeč po vodi začel bati in trepetati, posebno ko je začutil okoli sebe silen veter in gledal močne valove. Zaupanje mu upada in začne se pogrezati. Ni čuda, da kliče in vpije, naj ga Gospod reši.

Jezus ne odlaša, ampak „takoj stegne svojo roko, ga prime ter mu pravi: malovernež, zakaj si dvomil? In ko stopita v ladjo, se poleže veter. Tisti, kateri so bili v ladji pristopijo in ga molijo rekoč: resnično, ti si Sin božji!"

Jezus je dosegel svoj namen. Apostoli naj se saj polagoma

[1] Na galilejskem morju prihaja vihar zmeraj od severa, od severno ležečih gora, od velikega Hermona, ki je vedno s snegom pokrit. Tako je pripovedoval očividec.

[2] Skoraj gotovo jih je videl s telesnimi očmi; saj je bila polna luna in na ravni morski gladini se more 5—6 km daleč videti.

povzpnejo do spoznanja, da je on božji Sin prav po naravi, ne pa v pomenu kot poseben izvoljenec božji. Sedaj se je v razumu apostolov posvetilo in vsaj kakor z daleč se jim dozdeva, da je Gospod božji Sin.

Ko pa Jezusa molijo, opazijo, da so že pri kraju ob obali zemlje Genezaret. „In zato so vedno bolj strmeli pri sebi; niso namreč razumeli o kruhih, ker je bilo njihovo srce zaslepljeno."

Takega vtisa ni še noben čudež napravil na apostole, kakor so ga napravili ravnokar storjeni čudeži. Apostoli kar molče, le v sebi strme nad vsem, kar so izkusili, in le čudno se jim zdi, da še pri čudežu s kruhi niso pomislili na Jezusa, da ne more biti samo človek, ampak da je zares božji Sin; čudijo se, da so mogli biti tako zaslepljeni.

41. Usodepolni preobrat v Kafarnavmu.

Mat. 14, 35. 36.; Mark. 6, 54—56.; Jan. 6, 22—72.

Bilo je v petek zjutraj, ko je Jezus z apostoli iz ladje stopil na genezareška tla. Ljudje ga hitro zapazijo in spoznajo. Da je na tem ozemlju dobri Jezus, razglase odposlanci po vseh bližnjih mestih in vaseh. Vse hiti h Gospodu iskat pomoči, pa žalibog le bolj v telesnih potrebah.

Jezus hoče v Kafarnavm, ki je od Genezareta kakih pet kilometrov daleč. Zato krene z učenci ob morski obali proti temu mestu. Ljudje pa nosijo bolnike za njim, kamorkoli zvedo, da je prišel. Polagajo jih povsod kar po ulicah in ga prosijo, naj pusti, da se vsaj roba njegove obleke dotaknejo. „In kolikor se ga je dotaknilo, so bili ozdravljeni." Blizu Kafarnavma prenoči; v soboto rano se približuje mestu. Tu ga pa najdejo množice, katere je v četrtek zvečer čudežno nasitil.

Nasičene množice so namreč v četrtek zvečer opazile, da je bil ob obali blizu Betzajde samo en čoln, s katerim so odveslali Jezusovi učenci in da Jezus ni vstopil v čoln. V petek so množice Gospoda iskale. Ko so pa zapazile, da ga ni, hočejo v Kafarnavm v nadi, da ga dobe tam, kjer je navadno prebival. V tem času so iz Tiberije prišle ladje blizu kraja, kjer so jedli čudežno pomnoženi kruh. Množice stopijo v ladje in se prepeljejo v Kafarnavm iskat Jezusa.

Najdejo ga rano v soboto, ko z učenci ves zamišljen počasnih, mirnih korakov stopa v sinagogo. Gredo za njim. Pridruži se jim mnogo Judejcev, ki so prihiteli sem iz Judeje ali bili naseljeni v Kafarnavmu. Judejci pa so bili Jezusu sovražni.

Že so vsi v veliki, krasni sinagogi. Začne se prezanimiv razgovor,

v katerem razvija Jezus velike skrivnosti in sicer polagoma vedno bolj jasno in določno. In uspeh? Ne žanje priznanja, ne pridobi si vere, ampak vzbudi odpor, ki se razvije do popolnega odpada mnogih, celo učencev. Čujmo ta razgovor in pouk!

„Množica Jezusa vpraša: učenik, kdaj si prišel semkaj?" Gospod jim ne more in ne mara pripovedovati o čudežih na morju, saj jih je storil samo za apostole, da jih pripravi ravno za to uro. Odgovori jim pa tako, da more polagoma priti do onih globokih skrivnosti, ki jih hoče danes razodeti.

„Jezus jim odgovori in reče: resnično, resnično vam povem: iščete me, ne, ker ste videli čudeže, ampak ker ste jedli od hlebov in se nasitili. Toda potrudite se, ne za jed, ki mine, marveč ki ostane za večno življenje in vam jo bo dal Sin človekov. Njega je namreč kakor s pečatom zaznamoval Bog Oče."

S temi besedami očita Gospod množicam, da koprne le po minljivi telesni hrani, katero naj bi brez lastnega truda dobivali od njega. Za tem jih pozivlje, naj se potrudijo za neminljivo hrano, ki ostane za večno življenje. Pa kje bi dobili take hrane? On sam jim jo bo dal, ker akoravno je kot Sin človekov na zunaj njim podoben, mu je vendar Bog Oče vtisnil viden pečat, namreč pečat čudežev, posebno pri pomnoženju kruhov kot znamenje, da je res, kar izpričuje in trdi, da jim namreč res more dati kruh večnega življenja. Množice razumejo poziv in žele poizvedeti, kako naj bi se potrudile, da si pripravijo take hrane, ki daje moči za večno življenje.

„Reko mu namreč: Kaj naj storimo, da delamo božja dela? Jezus odvrne in pravi: To je božje delo, da verujete v njega, katerega je on poslal." Torej vera v Jezusa, kot Mesija, ki ga je poslal Bog Oče, je potrebna kot prvo delo, da se dobi tako nenavadna hrana. No, take vere pa množice še nimajo. Niso jim zadostni čudeži, kar jih je storil do sedaj, tudi čudež s kruhi v puščavi jim ni zadosten; zahtevajo večji čudež rekoč:

„Kakšen čudež torej izvršiš ti, da vidimo in ti verujemo? Kaj delaš? Naši očetje so jedli mano v puščavi, kakor je pisano: Kruha iz nebes jim je dajal jesti." Ker obeta kruh, kakršnega še Mojzes ni dal, in hoče biti nad Mojzesom, ki jim je dajal mano iz nebes, naj stori on večji čudež. Pomnožitev kruha enkrat in le za pettisoč ljudi pač ne dosega čudeža Mojzesovega v puščavi, ki je dajal mano za ves narod skozi štirideset let. Torej tak večji čudež naj naredi, in verovali

bodo, kakor zahteva. Kaj ne, predrzna zahteva? Gotovo to govore Judejci, ki so pismarji, ne pa ljudstvo samo. Kaj pa Jezus odgovori?

„Jezus jim tedaj reče: resnično, resnično vam povem: ni vam dajal Mojzes kruha iz nebes, ampak moj Oče vam daje pravi kruh iz nebes. Kruh božji je namreč, ki prihaja iz nebes in daje svetu življenje." Skrivnostne so te besede Jezusove. O kruhu govori, ki je božji kruh, ki prihaja naravnost od božjega prestola in more dati življenje vsemu svetu in je zato pravi kruh; takega kruha ni dal Mojzes njihovim očetom, pač pa ga daje sedaj njim nebeški Oče.

Pričujoče množice te besede le deloma razumejo. Jezus ima v mislih sveto Rešnje Telo. Nam so te besede jasne; niso pa bile še jasne ljudstvu, kateremu je Jezus to govoril, pa jih le deloma razumejo. Razumejo namreč, da jim bo dal neki poseben kruh naravnost iz nebes od Boga, kruh, ki presega kruh Mojzesov v puščavi. „Zato mu pravijo: Gospod, daj nam za vedno tega kruha!" Namreč, množice so zadovoljne, ako jim takega kruha preskrbi in to jim bo zahtevani čudež, verovali bodo.

Na te besede reče Jezus slovesno: „Jaz sem kruh življenja!" Judje so predvčeraj jedli čudežno pomnoženi kruh; sedaj so govorili o mani v puščavi, Jezus jim pa obeta še nekak poseben kruh, ki presega vse druge in dá večno življenje. Kaj je ta nebeški, življenjski kruh? Judje pričakujejo odgovora in sicer napeto pričakujejo, pa slišijo slovesno trditev Jezusovo, da je on ta kruh življenja, namreč kruh, ki daje večno življenje. Poslušalci kar osupnejo, ne morejo razumeti besedi. Gospod jim jih koj pojasni, ko nadaljuje svoj govor rekoč:

„Jaz sem kruh življenja. Kdor pride k meni, ne bo lačen, in kdor veruje vame, ga ne bo nikoli žejalo. Toda povedal sem vam, da ste me videli in ne verujete." Torej Jezus sam je kruh, ki daje večno življenje. Njega se je treba okleniti, pa bo zadostil prav vsem potrebam življenja. Ker Jezus trdi, da, kdor pride k njemu, ne bo več ne lačen, ne žejen, mi zopet lahko razumemo, da misli na sv. Zakrament, kjer se uživa njegovo telo in pije njegova kri. Seve, poslušavci tudi sedaj še niso mogli besedi razumeti. Pa ko bi vsaj verovali Čudodelcu! Ali na žalost more Gospod poslušavcem očitati, da ne verujejo, akoravno so ga že večkrat videli in gledali, ko je delal čudeže in je z njimi dokazoval, da ga je zares Bog poslal. Oh, ne verujejo! Pa zakaj ne? Tudi to skrivnost jim sedaj Gospod odkrije veleč:

„Vse, kar mi da Oče, pride k meni, in nikogar, ki pride k meni, ne vržem ven. Prišel sem namreč iz nebes, ne da bi delal svojo

voljo, marveč voljo tistega, ki me je poslal.“ K Jezusu torej pride in mu veruje vsak, kogar vleče Oče po skrivnih notranjih nagibih. Kogar torej Oče ne vleče, ne pride k njemu, ne veruje. Toda, ali Oče ne vleče vsakega človeka? Vleče vse, razen onih, ki so prve nagibe zavrgli, se jim ustavili; zapravili so ponujano milost, zato jih Oče več ne vleče in ostali bodo neverni, zavrženi. Srečni bodo pa vsi, kateri so notranje nagibe poslušali, pa jih Oče še vleče. Prišli bodo k Jezusu, ki jih ne bo vrgel vun iz svoje cerkve, marveč jih sprejel in pripeljal do popolnega zveličanja. Vsaj Oče tako hoče; on pa je prišel na svet, da izpolnjuje njegovo voljo. To voljo še bolj natanko razlaga rekoč:

„To je pa volja tistega, ki me je poslal, da ničesar tega, kar mi je dal, ne izgubim, ampak da to obudim poslednji dan. Taka je pa volja tistega, ki me je poslal, da vsak, kdor vidi Sina in veruje vanj, ima večno življenje in jaz ga obudim poslednji dan.“

Kako sveti so torej in kako vzvišeni nameni večnega Očeta! Vsem je pripravil večno življenje po duši in po telesu. No, kdo bo pa dosegel to zaželjeno večno življenje? Samo tisti, ki pride k Sinu, ki Sina spozna in veruje vanj. Vse te bo Sin rešil za večno življenje ne le po duši, ampak tudi po telesu, ker bo telo vzbudil iz groba poslednji dan. To se bo res zgodilo, saj uživanje svetega Rešnjega Telesa pripravlja tudi naša telesa za slavno vstajenje in večno življenje.

Teh skrivnostnih besedi si Judje kar nič ne vzamejo k srcu. Ne marajo verovati in spotikajo se nad trditvijo Jezusovo, da je prišel iz nebes. „Judje so namreč mrmrali nad tem, ker je rekel: jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. In pravijo: mar ni ta Jezus, Jožefov sin, čigar očeta in mater poznamo? Kaj torej pravi iz nebes sem prišel?“

To je torej Judom kamen spotikovanja. Jezus trdi, da je prišel iz nebes, ko vendar vedo, da je Jožefov sin? Nesrečni in trdovratni Judje! Pomislite vendar, kdo je on, ki trdi, da je prišel iz nebes? Saj je pred vašimi očmi že toliko čudežev storil in sicer ravno v dokaz, da ga je poslal nebeški Oče vsem v zveličanje. Ako to pomislite, boste pač morali verovati njegovi trditvi, da je prišel iz nebes. Toda vi ga imate za sina Jožefovega in ne veste, kako se to ujema? Pomislite, da je morda v tem nekaj skrivnostnega, kar je vam še nepoznano. Saj on, čudodelec, ne more lagati, morda se motite vi! Poprašajte ga, naj vam to uganko razvozla. Le poprašajte ga, razodel vam bo skrivnost svojega učlovečenja in vse vam bo jasno. Toda Judje ne vprašajo, ampak le mrmrajo. Kaj pa Jezus?

Jezus ostane miren in pravi: „Nikar ne mrmrajte med seboj! Nihče ne more priti k meni, če ga Oče, ki me je poslal, ne potegne. In jaz ga obudim poslednji dan. In pisano je v prerokih: „in bodo vsi poučeni od Boga.“ Vsak, kdor je slišal od Očeta in se poučil, pride k meni.“

S temi mirnimi besedami pove Jezus zopet, zakaj Judje le mrmrajo in mu ne verujejo: namreč zato, ker jih Oče ne potegne. Toda sami so krivi, ako jih Oče ne potegne. Oče izteguje roko; saj Jezus že dve leti uči in dela čudeže. Oče torej ponuja po Jezusu roko, toda oni se radi svojih strasti prostovoljno upirajo, podane roke nočejo sprejeti in zato jih Oče ne more potegniti k Jezusu. Kdor je slišal Očeta, ki govori in trka na srca po Jezusu, in se je poučil, torej prijel za podano roko, ta pride k Jezusu. Bog pa govori vsem, saj so sedaj napočili tisti mesijanski časi, o katerih govore preroki, da bodo v teh časih vsi od Boga poučeni.

Ako pa trdijo preroki, da bodo vsi poučeni od Boga, naj se ne misli, da bodo ljudje Očeta s svojimi očmi gledali. Zato doda Jezus še sledeče besede: „ne da bi kdo videl Očeta, razen njega, kateri je od Boga, ta je videl Očeta.“ Torej nikdo ni videl Očeta, da bi kar naravnost od njega slišal poučevanje; videl ga je samo eden, ki je od Boga, ki je z nebes prišel in je tam Očeta gledal, pa se mora temu verovati, kar o Očetu govori. Dobro so razumeli Judje, da Jezus o sebi govori, saj je že danes večkrat poudarjal, da je prišel iz nebes.

Po teh besedah o razlogih, zakaj Judje po lastnem zadolženju ne verujejo, začne Jezus zopet govoriti o kruhu, ki prinaša večno življenje. Sedaj hoče kar naravnost povedati, kaj je ta kruh. Slovesno nadaljuje svoj govor rekoč:

„Resnično, resnično vam povem, kdor veruje vame, ima večno življenje. Jaz sem kruh življenja.“ Kakor je že spočetka rekel, da je vera tisto delo, ki je potrebno, da se dobi hrana večnega življenja, to sedaj ponavlja. Toda kaj se mora verovati? To, da je Jezus sam kruh življenja. To besedo: kruh življenja, razlaga Gospod še bolj natanko govoreč:

„Vaši očetje so jedli mano v puščavi, pa so umrli; ta je kruh, ki prihaja iz nebes, da kdor ga uživa, ne umre. Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes; kdor uživa od tega kruha, bo živel vekomaj.“

Sedaj vemo, zakaj se ta novi kruh imenuje kruh življenja, namreč kruh, ki daje življenje. Ta kruh ima moč dati življenje, ker je živ kruh, ker ima v sebi življenje. Jasno je, da morem dati

edino to, kar imam. Ta kruh more dati življenje onim, ki ga uživajo, ker ima življenje v sebi. Mana ni imela takega življenja v sebi, pa Judom ni ohranila življenja, marveč so kljub mani morali umreti; umrl pa ne bo, kdor bo užival ta novi živi kruh, ki je prišel iz nebes.

Ko se tukaj govori o življenju in o smrti, se razumeva življenje in smrt duše in telesa. Mana ni ohranila ne dušnega, ne telesnega življenja. Novi kruh bo pa ohranil oboje za večnost; saj vemo, da se po uživanju sv. Rešnjega Telesa obvaruje duša smrtnih grehov, telo pa se pripravlja za vstajenje sodnji dan.

Do sedaj je Gospod sicer vedno bolj jasno, toda vendar le še temno govoril o novem kruhu življenja: Kaj je ta kruh, ki je prišel iz nebes, ki se mora uživati, ki daje večno življenje? Ljudstvo čaka napeto, da Jezus bolj jasno razloži ta obetani kruh; Jezusa samega žene ljubezen, žene neskončna ljubezen njegovega božjega srca, žene ljubezen, ki ljubljencu da vse, popolnoma vse, in reče slovesno, reče s prečudnim poudarkom:

„In kruh, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta."

Kaj, svoje meso, namreč svoje telo bo dal nam v hrano? Ono isto telo, ki bo darovano na križu za življenje sveta? Kako je to mogoče? Njegovo telo naj uživamo, ako hočemo imeti večno življenje? Judje, ki so čuli te besede, ne morejo verjeti, napovedana hrana se jim gnusi: svoje telo, kakor ga pred seboj vidijo, ponuja in obeta dati v hrano! In „Judje se začno prepirati med seboj rekoč: Kako nam more ta dati jesti svoje meso?"

O nesrečni Judje, med seboj se prepirate in neverno poprašujete: kako? Kako je pa pomnožil petero kruhov, da je nasitil toliko tisoč ljudi! Med seboj se prepirate, češ, da to sploh ni mogoče, in vendar tako obeta on, ki je že pred vašimi očmi storil toliko čudežev in dokazal, da je vzvišen nad prirodne zakone, da je vsa priroda njemu pokorna in podložna. Nikar se ne prepirajte med seboj, ampak ponižno in zaupljivo poprašajte njega, kaj misli, kako bo dal svoje telo za uživanje, in on vam bo vse natanko povedal.

Toda ne, ne vprašajo ga, le na svoj razum se zanašajo in trdijo, da ni mogoče. Jezus vse to ve, a ne odjenja od trditve niti za pičico, marveč v popolnoma jasnih besedah razodeva še bolj natanko pregloboko skrivnost svoje božje ljubezni rekoč:

„Resnično, resnično vam povem, če ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor pa jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga obudim poslednji dan." Torej le, kdor bo užival telo Jezusovo, bo imel večno življenje, namreč življenje božje milosti v duši; pa tudi telesno bo imel večno življenje, ker telo bo sicer umrlo in bo položeno v grob, toda on ga bo obudil poslednji dan. Gospod nadaljuje rekoč:

„Moje meso je namreč res jed in moja kri je res pijača. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem. Kakor je poslal mene živi Oče in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, ki mene uživa, živel zavoljo mene." Sedaj vemo, od kod večno življenje onemu, ki bo užival telo Gospodovo. V Jezusu ostane, v živem Jezusu in živi Jezus ostane v njem, in vsled te pretesne zveze more Jezusovo življenje prehajati vanj. Ko Jezus vse tako lepo pojasni, sklene svoj govor veleč:

„Ta je kruh, ki je prišel iz nebes; ne kakor so jedli vaši očetje mano in so umrli. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj." O tolažljive obljube iz ust čudodelnika! Kdo ne bi želel, biti z njim čim tesneje združen in postati deležen večnega življenja? Kako bo on izpolnil obljubo in kako bo dal vsem v hrano svoje telo, prepuščamo njemu; verujemo pa radi, saj nas na vero sili sama srčna ljubezen, ki koprni po združitvi z onim, ki ga ljubi! Žalibog tako ne mislijo tesnosrčni Judje, tako ne mislijo celo njegovi učenci.

„Mnogi njegovih učencev namreč, ki so poslušali, pravijo: trdo je to govorjenje in kdo ga more poslušati?" To mrmranje učencev zaboli Jezusa v dno duše; saj vidi, da se mu že odtegujejo, da hočejo proč od življenja v smrt. V svoji ljubezni in skrbi jim pregloboko skrivnost nekoliko odkrije rekoč:

„Ali vas to pohujšuje? Kaj pa, ko boste videli Sinu človekovega iti gori, kjer je bil poprej? Duh je, ki oživlja, meso nič ne hasne. Besede, ki sem vam jih jaz govoril, so duh in življenje." S temi besedami je Gospod nekoliko odprl pogled v skrivnost in razjasnil, da v uživanje ne bo dal telesa, kakor ga sedaj gledajo, ampak v drugi obliki na nekak duhoven način. Zato vpraša učence, ali se bodo še pohujševali, ko bodo gledali njegovo telo, kako se dviga v nebesa, v nebeški obliki, poduhovljeno? Prizna, da mrtvo telo nič ne koristi, ampak mu le duh daje življenje; zato pa ne bo dal v hrano mrtvega telesa brez življenja, ampak besede njegove so duh in življenje, namreč besede njegove menijo telo združeno z duhom, telo, v katerem je polno življenje njegove človeške in njegove božje narave.

S temi besedamj je Gospod hotel učence odvrniti od njihovih napačnih nazorov o hrani, katero je obljubil in o kateri je trdil, da je za večno življenje neobhodno potrebna. Ali bodo učenci opustili svoje dvome? Ne, nočejo; ne marajo za Gospodove besede; tudi oni se le na svoj um zanašajo. Zato reče Gospod prav žalostno: „Toda nekateri so med vami, ki ne verujejo. Jezus je namreč od začetka vedel, kateri so neverni in kdo ga bo izdal. In pravi: zavoljo tega sem vam rekel, da nihče ne more priti k meni, če mu ni dano od mojega Očeta.“ Jezus se torej očitno pritoži, da nekateri učencev ne verujejo; pove tudi zopet vzrok neveri, namreč, ker jim ni dano od Očeta, ker po lastnem zadolženju nimajo tiste notranje milosti, ki je potrebna za vero. Naj torej Očeta prosijo za to milost, naj iskreno molijo, pa jo bodo dobili; če pa ostanejo neverni, jim bodo vrata v mesijansko kraljestvo zaprta.

Vkljub temu ostane mnogo učencev nevernih. „Odslej je odstopilo več njegovih učencev in niso več hodili z njim.“ Nesrečneži so zaslepljeni; varajo jih njihove popolnoma krive misli o obljubljenem Mesiju. Torej prvaki Judov ne verujejo, ljudstvo se nagiba na njihovo stran, mnogi učenci odpadajo; kaj pa apostoli? Kar tihi so, ob strani stoje, razmišljajo; odločiti se morajo tudi oni za Jezusa ali pa proti njemu. Trenutek, usodepoln trenutek odločitve se je že približal: glej, Jezus se obrača proti njim, že odpira usta, že govori in jim pravi sicer z milim, toda odločnim glasom:

„Ali hočete tudi vi proč iti?“ O prevažen trenutek! Sedaj se je treba odločiti, odlašati ni mogoče! Kaj bodo storili apostoli? Glej in čuj, Simon globoko ganjen odgovori z glasom, ki razkriva ljubezen in zaupanje in strah, rekoč: „Gospod, h komu naj gremo? Ti imaš besede večnega življenja; in mi smo verovali in spoznali, da si Kristus, Sin božji!“ Zmaga je izvojskovana! Apostoli verujejo, apostoli ostanejo zvesti Jezusu, saj so iz njegovih prečudnih del spoznali, da je res Kristus, namreč Mesija; spoznali so, da je Sin božji, kateremu je vse mogoče. Včerajšnji čudež na morju in čudež kruhov pri Betzajdi ni bil zastonj, dosegel je namen.

Srce Jezusovo je potolaženo; mirno, vendar ne brez srčnih bolečin odvrne apostolom: „ali vas nisem izvolil dvanajst? in eden izmed vas je hudič.“ Torej, apostoli verujejo; ali vsi? Ne! Eden izmed njih se hlini, ne veruje, akoravno ostane med apostoli. Tega nevernega hinavca imenuje Gospod, da je hudič, namreč služabnik hudičev, ki bo izpeljeval hudičeve nakane. Teh besedi apostoli ne morejo pozabiti, in ko je Judež Iškarijot čez leto

dni Jezusa izdal, so se spomnili današnjih prežalostnih Gospodovih besedi.

42. Mesija se umakne Farizejem v poganske kraje.

Jan. 7, 1.; Mark. 7, 1.—23.; 31.—37.; Mat. 15, 1.—20.

Že je tretja Velika noč, odkar je Jezus začel javno nastopati. Na prvo Veliko noč je pognal kupčevavce iz templja; na drugo Veliko noč je ozdravil osemintridesetletnega bolnika in je judovskim poglavarjem razodel svojo božjo naravo; na tretjo Veliko noč pa ne potuje v Jeruzalem, ker ga Judje nameravajo umoriti.

Grozen odpor, strašna hudobija! In ravnokar smo gledali prizor v sinagogi mesta Kafarnavm: Galilejci, celo učenci, odpadajo od Jezusa. Toda mesijansko kraljestvo je ustanovljeno: dana mu je v glavnih potezah ustava, poglavarji so izvoljeni, kruh življenja obljubljen, apostoli so mu zvesti ostali. Mesijansko kraljestvo se bo od sedaj dalje razvijalo. Temu razvoju hoče Gospod posvetiti svoje delo.

Jezus ostane v Galileji še nekoliko tednov in sicer bolj zavoljo apostolov, kakor pa zavoljo nevernega in nehvaležnega ljudstva. Apostole mora odtrgati od Jeruzalema in od Farizejev. Kmalu se ponudi prilika.

Po Veliki noči pridejo zopet Farizeji in ga zalezujejo. Pridejo celo iz Jeruzalema; ti so bolj mogočni, pa tudi bolj zagrizeni. Iščejo prilike zoper Jezusa. In zares, zaslede grozno pregreho in sicer pri Gospodovih apostolih! Kaj je takega?

Že vemo, „da Farizeji in sploh Judje držeč se starega izročila ne jedo, da bi si pogostoma ne umivali rok; in s trga prišedši ne jedo, če se ne umijejo. In mnogo drugega je, kar jim je izročeno izpolnjevati: pomivanje kozarcev in vrčev in kotlov in klopi.“

Teh pogostih umivanj ni zapovedovala postava, ampak le učitelji, pismouki in Farizeji. Bali so se, da se ne bi kdo nevedoma dotaknil kaj postavno nečistega, in bi tudi sam postal postavno nečist. Trdili so, da se taka nečistost odpravi z umivanjem. Nespamet! Na srce se gleda, na čistost in spokornost srca! Toda Farizeji so te človeške določbe cenili više od postave same.

In ti Farizeji poslani iz Jeruzalema opazijo to strašno hudobijo, da učenci Gospodovi jedo kruh z neumitimi rokami! Veseli, da so kaj takega zasačili, napadejo Farizeji in pismarji kar Jezusa rekoč: „zakaj se tvoji učenci ne ravnajo po starem izročilu? Ne umivajo si namreč rok, marveč jedo kruh z nečistimi rokami?“ Tako

vprašajo glasno vpričo ljudstva, da bi Gospoda očrnili pred ljudstvom. Jezus v svoji modrosti starih izročil ne zagovarja in ne graja; pač pa prav očitno in neovržno razkrinka farizejsko hinavstvo. Vpraša jih in jim reče: „Zakaj pa vi prestopate zapoved božjo zavoljo svojega izročila?“ Huda obtožba! Ali jo bo Jezus mogel dokazati? Prav lahko; vzame za zgled in dokaz kar četrto božjo zapoved in pravi:

„Bog je namreč rekel: spoštuj očeta in mater! In kdor kolne očeta in mater, naj umrje! Vi pa pravite: kdorkoli reče očetu ali materi: korban, to je „Bogu je posvečeno, kar bi bilo od mene tebi v prid,“ pa mu ni treba za mater in očeta nič več skrbeti. Tako ste odpravili božjo zapoved zavoljo vaših izročil.“

Grda brezsrčnost Farizejev je odkrita. Bog zapoveduje starše spoštovati in jim pomagati. Farizeji pa uče, da tega ni dolžan otrok, ki reče, da je Bogu posvečeno, kar je staršem dolžan. Starši naj le stradajo in trpe! Taka brezsrčnost je zoprna Bogu in ljudem. Zato po pravici Gospod Farizeje ostro pokara:

„Hinavci, prav je prorokoval o vas Izaija rekoč: to ljudstvo me časti z ustnicami, njihovo srce je pa daleč od mene. Prazno pa je to češčenje, ki uči človeške nauke in zapovedi. Božjo zapoved opuščate, človeško izročilo pa izpolnjujete: umivanje vrčev in kozarcev in mnogo drugega temu podobnega.“

Farizeji osramočeni molče; čutijo hud udarec, ugovarjati ne morejo. Ljudstvo se je med tem grajanjem iz spoštovanja do mogočnih jeruzalemskih Farizejev nekoliko umaknilo; sedaj „pa pokliče Jezus množico k sebi in jim reče:

Poslušajte me vsi in umejte! Ne to, kar gre od zunaj v človeka, ga ognusi, marveč kar pride iz ust, to ognusi človeka. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!“ Jezus je s tem povedal, da človeka ne ognusi jed sama po sebi, saj jo je ustvaril Bog, ampak da človeka ognusi, kar mu pride iz ust in iz srca, namreč požrešnost, nezmernost, poželjivost, nepokorščina. To naj vsi dobro premislijo in preudarijo, saj imajo ušesa, da bi na to pazili.

Po teh resnih besedah zoper vplivne Farizeje se Jezus umakne in gre domov, namreč v Petrovo hišo. Apostole pa nekako grize v srcu, ker je Jezus Farizeje tako grozno in pred ljudstvom osramotil. Imajo še neko spoštovanje do teh hinavcev. Ukor se jim zdi prestrog in boli jih, da so Farizeji užaljeni. Ne morejo mirovati, zato „pristopijo h Gospodu in mu reko: ali veš, da so se Farizeji radi te besede pohujšali?“

„On pa jim odvrne rekoč: vsak nasad, ki ga ni zasadil moj nebeški Oče, bo izkoreninjen. Pustite jih, slepci so in slepce vodijo; če pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta.“ Preroške besede! Farizeji so slepi, ker so zapravili luč milosti božje in luč vere; v jamo bodo padli, poginili bodo vsi in ljudstvo, ki hodi za njimi.

„Sedaj pa pristopi Peter in reče: razloži nam to priliko! On pa pravi: ali ste še vedno tudi vi nerazumni? Ali ne razumete, da kar pride od zunaj v človeka, ga nič ne more ognusiti, ker ne pride v njegovo srce, ampak gre v trebuh in izide; tako se očistijo vse jedi. Kar pa gre iz ust, pride iz srca, to ognusi človeka. Od znotraj, iz človekovega srca, izvirajo namreč hudobne misli, prešuštva, nesramnosti, tatvine, lakomnost, hudobija, zvijačnost, nesramežljivost, zavist, krivo pričevanje, bogokletstvo, napuh, nespamet. Vse te hudobne reči izhajajo od znotraj in to je, kar ognusi človeka; z neumitimi rokami jesti, to pa ne ognusi človeka.“

Osramočeni Farizeji besne. Jezus se jim za nekoliko časa umakne v poganske pokrajine. Pa tudi nevernega ljudstva se ogiba; le malo se bo še ž njim pečal, marveč vso svojo skrb bo posvetil vzgoji apostolov. Zato odpotuje z učenci po trgovinski cesti na obal Sredozemskega morja, ob obali pa se pomika na sever v pokrajine Tira in Sidona.

Želel je, da se o njegovem prihodu ne bi zvedelo; toda zastonj. Saj so bili nekateri iz teh krajev že pri govoru na gori. Hitro se raznese vest, da prihaja Jezus. In glej, neka kananejska žena sliši o njem. Njena hči je obsedena. Zato mati ne more čakati, kar naproti hiti Jezusu, ki se je približeval mejam Tira. Kliče in ga prosi rekoč:

„Usmili se me, Gospod, Sin Davidov, hudobni duh silno muči mojo hčer. On ji pa ne odgovori niti besede. Tu pristopijo njegovi učenci k njemu rekoč: odpravi jo, ker vpije za nami. On pa odgovori: nisem poslan, nego le k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.“

Tedaj žena milo prosi; Jezus je ne pogleda. Za njo prosijo učenci, ker se jim smili in jim je zoprno, da za njimi vpije; Jezus jih odbije češ, da je le k Izraelcem poslan. Gospod gre dalje in vstopi v neko hišo. Kaj bo naredila žena? Ali bo odnehala? Ne!

Ampak „žena gre koj za njim v hišo, pade na kolena in ga moli rekoč: Gospod, pomagaj mi! On pa odvrne in reče: pusti, da se prej nasitijo otroci, saj ni prav jemati kruha otrokom in ga metati psom!“ Trda beseda! Bo li žena vztrajala, ali morda užaljena odbežala? Ne, stanovitna ostane, ponižno sprejme trde besede; da, koj prizna svojo očitano nevrednost, a ujame Gospoda z njegovimi lastnimi besedami

rekoč: „da, Gopod, vsaj tudi psički jedo pod mizo od drobtin, ki padajo z mize njihovih gospodarjev“. Gospod je ujet, premagan. Poganska žena ni užaljena, samo za drobtinice prosi, ki se tudi psom ne odrečejo. In Jezus odgovori:

„O žena, velika je tvoja vera. Zgodi naj se ti, kar želiš! Zavoljo te besede pojdi; hudobni duh je izšel iz tvoje hčere. In ko pride na svoj dom, najde hčer ležečo na postelji in hudobni duh je bil izšel iz nje. In od tiste ure je bila njena hči zdrava.“

Kaj pomeni to? Judje ne verujejo, Jezus se jim umika; pogani verujejo, Jezus jim dobrote deli. Oh, Judje zametavajo velikanske milosti mesijanskega kraljestva, zato se bodo podelile poganom.

Jezus potuje s svojimi učenci dalje na sever do Sidona; potem se obrne nazaj in potuje ob podnožju gorovja Libanon proti jugovzhodu; mora čez reko Jordan in prispe v kraje Desetomestja. Potovanje je trajalo najmanje par tednov; bilo je mirno in nemoteno. Gospod je te dni občeval edino s svojimi učenci. V krajih Desetomestja prebivajo tudi večinoma le pogani, ki ga pa že poznajo. Mimogrede tudi njim dobrote deli.

„Pripeljejo mu gluhonemca in prosijo Gospoda, naj položi roko nanj. In vzame ga izmed množice na stran, in vtakne svoje prste v njegova ušesa, se dotakne s pljunkom njegovega jezika in pogleda v nebo in vzdihne in reče: efeta, to je, odpri se. In kar odpro se mu ušesa in razveže se vez njegovega jezika in prav govori. Zapove jim pa, naj nikomur ne pravijo. Toda čim bolj prepoveduje, tembolj oznanjajo in tem bolj se čudijo rekoč: vse prav dela; gluhim da slišati in mutastim govoriti.“

S čudeži se Gospod pred pogani poveličuje in kako so mu hvaležni! O pride čas, ko bodo pogani, sedaj glede na večne resnice gluhi in mutasti, veselo sprejemali besedo o mesijanskem kraljestvu in trumoma hiteli vanje. Tudi njim je pripravljeno usmiljenje večnega Boga.

43. Mesija se približa zopet Galileji.

Mark. 8, 1.—21.; Mat. 15, 29.—39.; 16, 1.—12.

Po storjenem čudežu se Jezus z učenci pomika bolj proti jugu in dospe na vzhodno stran Galilejskega morja. Blizu kraja, kjer je pred nekoliko tedni nasitil velike množice, le nekoliko bolj v puščavi, postoji in gre z učenci na goro. Ne ostanejo dolgo časa sami.

Ljudstvo zve zanj „in mnogo ljudstva privre k njemu; s seboj imajo neme, slepe, hrome in mnogo drugih; polagajo jih k njegovim nogam in vse ozdravi. Vsled tega se čudijo množice, ko vidijo neme govoriti, hrome hoditi, slepe gledati in poveličujejo Izraelovega Boga.“

In kako ga ne bi poveličevali, ko gledajo tolike čudeže! Poganom je Gospod le nekoliko drobtinic podelil, Judom pa daje kar s polnim pergiščem. Pri teh neizrečenih dobrotah se hvaležno spominjajo Izraelovega Boga oni, ki žive med pogani; sedaj še bolj občutijo, kako mogočen, dober in usmiljen je Izraelov Bog.

Množice se od preljubeznivega Jezusa kar ločiti ne morejo. Tri dni so že pri njem; Gospod se ne naveliča, neutrujeno izpolnjuje svojo mesijansko nalogo. Kar na trdi zemlji prenočujejo srečne množice; saj je že mesec maj ali junij; trava je že zgorela v tej vročini, noči so pa tople in lahko se prenoči pod milim nebom. Toda hrana jim že pohaja. Blizu ni nobenega mesta, nobene vasi. Marsikateri se že boje, da jih pritisne lakota.

No, Jezus vse to vidi in čuti; v svoji dobroti sklene pomagati, in še bolj utrditi vero ne le ljudstva, ampak tudi apostolov. Zato pokliče svoje učence in jim reče: „Ljudstvo se mi smili, ker glej, že tri dni so pri meni in nimajo ničesar jesti. Če jih pustim lačne na njih dom, onemorejo na potu; nekateri izmed njih so namreč prišli od daleč.“

Kaj bodo odgovorili učenci? Ali se bodo spomnili na čudež kruha pred nekoliko tedni? Ali se bodo spomnili na Jezusovo dobroto in moč in prosili za čudež? Ne, ne spomnijo se; še so počasni in maloverni; ampak odgovore: „odkod naj dobimo v puščavi tolikanj kruha, da bi nasitili toliko množico? In Jezus jih vpraša: koliko hlebov imate? Odgovore mu: sedem hlebov in nekoliko ribic. In ukaže ljudstvu, naj sede po tleh.“ Sedaj se apostolom vendar svetli in vedo, kaj Gospod namerava.

„In vzame sedmere kruhe, zahvali, blagoslovi, jih razlomi in da svojim učencem, naj jih razdele. In razdele jih ljudstvu. In blagoslovi tudi ribice in jih veli položiti pred nje. In vsi jedo in se nasitijo. Kar pa ostane kosov, jih pobero, sedem polnih jerbasov. Bilo jih je pa, kateri so jedli, kakih štiri tisoč mož, brez žen in otrok.“

Sedaj so vsi nasičeni, mogli bodo na svoj dom veseli in poučeni in ozdravljeni. Jezus se pa množici koj odtegne. „Ko razpusti ljudstvo, stopi takoj s svojimi učenci v ladjico in pride v Magedan pri Dalmanuti.“ Oba kraja sta na zahodni strani Galilejskega morja ravno

pri začetku krasne genezareške ravnice.[1] Jezus je torej sedaj zopet v Galileji.

Toda komaj stopi iz ladjice, že ga čakajo in nadlegujejo hudobni in sovražni Farizeji in sicer danes združeni s Saduceji. Obe stranki si nasprotujeta, toda edini sta v sovraštvu do Gospoda. „Začno se ž njim prepirati in zahtevajo, naj jim pokaže znamenje z neba, hoteč ga skušati."

Predrzni so in nesramni. Koliko čudežev je že storil Jezus, koliko po vsej Galileji, pred njihovimi očmi! Mogli bi se prepričati, da je on res obljubljeni Mesija. Pa to ni nič: čudež hočejo z neba. Kaka zahteva! Gospod naj dela čudeže kar za izgledovanje, kakor kak glumač. Ni jim mar odkritosrčna vera, le poskušati ga hočejo. Poln britkosti jim Jezus dostojno odgovori:

„Ko se zmrači, pravite: jasno bo, ker se žari nebo; in zjutraj: nevihta bo, ker nebo je motno in rdi. Znake na nebu znate razločevati, znakov časa pa ne morete spoznati." Da, iz znakov na nebu morejo spoznati, kakšno bo vreme; iz znakov časa pa ne marajo in nočejo spoznati, da se je približal mesijanski čas. Kaj pa pomeni Janezovo delo ob Jordanu, kaj splošno pričakovanje Mesija, kaj njegovo delo, njegovi čudeži? Ali ne kaže vse to na mesijanske čase, na čase od vseh tako zaželjene? Kako da Farizeji in Saduceji tega ne razumejo? Njihova hudobija jih slepi.

Zato ves otožen „vzklikne v duhu in reče: kaj zahteva znamenja ta hudobni in prešuštni rod? Resnično povem vam, temu rodu se ne bo dalo znamenje, razen znamenja preroka Jone." Rod je hudoben, ker se protivi božjim naredbam, prešušten, ker je nezvest zvezi z Bogom: zato mu Jezus ne bo delal čudežev, kakršnih zahteva; vendar pa mu bo pokazal izreden čudež, namreč čudež podoben onemu s prerokom Jonom. Misli na svojo smrt, na svoj grob in na vstajenje; ta čudež naj jim bo zadnji klic božje milosti!

Grenko užaljen se po teh besedah kar obrne proč od nasprotnikov, pusti jih same, „gre v ladjo in odide na drugo stran jezera." Veslajo proč od Galileje na vzhodno obrežje morja in sicer bolj proti severu. Gospoda peče v srce hudobija sedaj zoper njega združenih Farizejev in Saducejev. Vidi, kako pogubno vplivajo na ljudstvo; njihovi nauki dušé v ljudstvu navdušenost zanj, za Mesija; da, že vzbu-

[1] Nekateri mislijo, da bi bila ta dva kraja šest do sedem kilometrov južno od Galilejskega morja; tako sodijo po tem, da imata tam dva kraja dandanes podobni imeni. A ta misel ni verjetna, ker je Gospod ostal na obali jezera. Bržkone je Magedan današnji Medžel severno od Tiberije.

jeni začetek vere bodo popolnoma zatrli. To nesrečo gleda Gospod, zato posvari učence in jim reče:

„Pazite in varujte se kvasu Farizejev in Saducejev in Herodovega kvasu!" Učenci teh besedi ne razumejo. Že so opazili, da so v naglici pozabili vzeti s seboj potrebnega kruha; samo en kruh imajo s seboj v ladji. O tem pomankljaju so se že pogovarjali. Ko jih Gospod posvari pred kvasom Farizejev, Saducejev in Heroda, mislijo, da govori Kristus o kruhu in jih svari, da ne bi smeli vzeti kruha od teh nasprotnikov. Preplašijo se, da bodo lakoto trpeli. Jezus čuti, da ga ne razumejo; čuti, kako jih skrbi, ker nimajo dosti kruha; čuti, da na njegovo dobrotno pomoč kar nič ne mislijo kljub tolikim že izkazanim dobrotam; zato ga v srcu zaboli in začne z učenci prav resen razgovor in jim pravi:

„Kaj premišljujete med seboj, maloverni, da nimate kruha? Ali še ne spoznate in ne razumete? Ali imate še zaslepljeno srce? Oči imate, pa ne vidite; ušesa imate, pa ne slišite in se ne spominjate? Ko sem razlomil pet kruhov med pettisoč, koliko košev polnih koscev ste nabrali? Reko mu: dvanajst. In sedmero kruhov med štiritisoč, koliko jerbasov koscev ste nabrali? In pravijo: sedem. Nato jim reče: kako še sedaj ne razumete, da vam nisem govoril o kruhu rekoč: varujte se kvasu Farizejev in Saducejev?"

Ko je Gospod učence opozoril na svojo čudežno pomoč in jim pokazal, da je nespametno tako za kruh skrbeti, še le sedaj „razumejo, da jim ni rekel, varovati se kvasu za kruh, marveč nauka Farizejev in Saducejev."

Gospod in učenci izstopijo iz ladje na vzhodni strani Galilejskega morja. Pomikajo se peš proti Betzajdi Julijini, ki je prav na severu. „Pridejo v Betzajdo. Tu pripeljejo Jezusu slepca, ter ga prosijo, naj se ga dotakne. In prime slepca za roko, pelje ga iz trga, pomaže njegove oči s svojo slino, položi na nje svoje roke, ter ga vpraša, ali kaj vidi? In pogledavši pravi: vidim ljudi, da hodijo kakor drevesa."

Gospod noče storiti čudeža v Betzajdi. Gotovo tega niso bili vredni. V svoji milini prime slepca za roko in ga pelje vun; le učenci naj bodo priča čudeža in naj v njem spoznajo svoje notranje duševno stanje. Gospod ozdravi slepca polagoma. Prizadeva si in trudi: s slino pomaže slepe oči, roke na nje poklada, poprašuje ga. Slepec že vidi, toda vse mu je še nejasno, motno. Ljudje se mu zde, kakor drevesa, ki hodijo.

„Nato položi zopet roke na njegove oči. In izpregleda in ozdravi tako, da vse jasno vidi." Slepec je ozdravljen polagoma. V

njem naj se ogledajo učenci. Koliko se že Gospod trudi z njimi! Ali so pa že izpregledali? Verujejo pač, da je on Mesija, tudi so spoznali, da je božji Sin; in vendar, kako je njihova vera še slaba, pomanjkljiva, motna; vsak korak to dokazuje. Toda Jezusova ljubezen je velika; ne bo odnehal, še jih bo vzgajal in prišel bo gotovo srečni čas, da izpregledajo popolnoma.

Slepec je tedaj popolnoma ozdravljen. „Jezus ga pošlje na njegov dom rekoč: pojdi na svoj dom, in ko prideš v selo, nikomur ne pravi." Gospod ne mara, da bi se čudež razglasil; na poganskih tleh je in želi ostati bolj prikrit.

44. Veliki dan pri Cezareji Filipovi.

Luk. 9, 18.—21.; Mark. 8, 27.—30.; Mat. 16, 13.—20.

Po storjenem čudežu krene Gospod s svojimi učenci proti severu ob reki Jordan mimo Meromskega jezera do vznožja Libanonskega gorovja in z večnim snegom pokritega Hermona. Okolica je veličastna, čarobno lepa, bogata, rodovitna, bujno obrastla. V njej se prostira mogočno pogansko mesto, katero je vladar Filip razširil, polepšal in mu na čast cesarju dal ime Cezareja. V mestu sta dva poganska templja: eden na čast maliku po imenu Pan, drugi na čast cesarju Avgustu. Vladarji iz rodovine Herodove so o poletnih dneh radi sem hodili.

Po tej čarobni okolici potuje Jezus s svojimi učenci. Gredoč začne moliti, veliko moli. Učenci ga opazujejo. Čutijo, da mu velike stvari napolnjujejo dušo. Kar se ustavi in pomenljivo vpraša učence: „Kaj pravijo ljudje, da je Sin človekov? Oni mu reko: nekateri, da si Janez Krstnik, drugi pa Elija, tretji pa Jeremija, četrti pa, da je kdo prejšnjih prerokov vstal."

Apostoli torej vedo prav dobro, kaj o Jezusu govore ljudje. Nekateri se s Herodom boje, da bi bil umorjeni Krstnik od mrtvih vstal; drugi mislijo, da je prišel Elija, ki mora res priti pred prihodom Mesijevem, toda ne pred prvim, ampak še le pred drugim ob koncu sveta in se tako motijo; tretji mislijo, da je prišel Jeremija, ki je poseben prijatelj naroda in je svoj čas ostro nastopal zoper velikaše in slabe učitelje ljudstva; nekateri pa mislijo, da je kak stari prerok zopet na svet prišel. Vse ljudstvo je prepričano, da je Jezus nekaj posebnega in da je v zvezi z mesijanskimi časi: toda nihče ne trdi, da bi bil on obljubljeni Mesija. Zakaj ne? Podoba Jezusova in njegov nastop se ne ujema s podobo in nastopom

Mesijevem, kakor uče Farizeji in pismarji: zato on ne more biti Mesija! Kako poguben vpliv imajo tedaj nauki Farizejev do ljudstva! Ljudje so s temi nauki tako prepojeni, da so za resnico kar slepi.

Apostoli so torej odgovorili, kar jih je Gospod vprašal. Toda Gospod hoče kaj več; hoče, naj se apostoli zavedajo, kako pomanjkljivo je ljudsko mnenje o njegovi osebi; hoče, naj apostoli jasno povedo, da se od tega ljudskega mnenja njihovo popolnoma razlikuje; naj se zavedajo, da je Gospod mnogo, mnogo več, kakor pa mislijo ljudje. Zato upre Gospod svoje oči vanje in jih slovesno vpraša:

„Vi pa, kdo pravite, da sem?" Važno, imenitno vprašanje! Apostoli ga že tretje leto spremljajo, poslušajo njegove nauke, gledajo njegova čudežna dela: sedaj naj povedo, kaj oni pravijo, kdo da je on? Apostoli se spogledajo; vprašanje jih je iznenadilo; premišljajo.

Toda glej! Petru zažare oči, stopi naprej, povzdigne desnico in navdušeno zakliče: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!" Tako je: Jezus ni Jeremija ali Elija ali kak prerok, ampak on je Kristus, kar pomeni toliko kakor Mesija; da, on ni le kak predhodnik Mesiju, ampak oni pravi, edini, od nekdaj obljubljeni in željno pričakovani Mesija sam. In kot tak ni on le kak poseben ljubljenec božji, kakor so preroki in pravični sploh, ampak je kar naravnost Sin živega Boga, od vekomaj skrivnostno in nam nerazumljivo rojeni Sin Boga Očeta, z njim iste narave in popolnosti.

Koliko resnic je povedal Peter v tako kratkih besedah! Na dnu Petrove duše je že bilo prepričanje, da je Jezus Sin božji; toda to prepričanje je bilo še nepopolno, temno, komaj zavedno. V Kafarnavmu je temu prepričanju dal duška. Toda danes pri Cezareji mu je hipoma vse še bolj, da, popolnoma jasno; prepričanje mu je čudno hitro dozorelo, srce mu je vzplamtelo in od tod tako živa, jasna, globoka, prepričevalna beseda. V tem je vse ostale apostole mnogo prekosil.

Toda od kod njemu to prepričanje, prepričanje tako jasno, globoko, trdno? Ne, do tega vrhunca se ni povzpel s svojimi naravnimi močmi, ampak pomagala mu je obilna milost božja, ki mu je na poseben način razsvetlila razum in ogrela voljo. Da je tako, nam razodeva sam Gospod, ki veli:

„Blažen si Simon Jonov sin, ker meso in kri ti nista tega razodela, marveč moj Oče, ki je v nebesih." Da, Oče v nebesih je Petru to resnico v posebni luči pokazal, da se je mogel otresti judovskih predsodkov o Mesiju kot narodnem junaku. Blažen je torej Simon Jonov

sin radi te globoke in razsvetljene vere, zaradi katere ga hoče Jezus sedaj posebno odlikovati. Reče mu namreč:

„Jaz pa tebi rečem: ti si Skala (Peter) in na to Skalo (na tega Petra) bom zidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva. In karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih."

Jezus je kakor graditelj; on hoče sezidati svojo cerkev. Za poslopje je treba trdnega temelja, ki poslopje z vsemi deli drži, da se ne podere. Simon, sin Jonov, bo v Jezusovi cerkvi tak trden temelj; on bo vse ude združeval v edinosti, da cerkev ne razpade. Imel bo torej Simon vrhovno oblast, s katero bo vsem zapovedoval, ki mu bodo morali biti popolnoma pokorni. Cerkev na Petru sezidana bo tako trdna, da je tudi nobeni zunanji viharji ne bodo mogli podreti. Naj se združijo vse peklenske moči, združijo državne oblasti, razkol, kriva vera, nevera, odpad, in naj na njo navale, ostala bo nepremakljiva. Tako je rekel Jezus, Sin samega živega Boga.

Cerkev je pa tudi božje kraljestvo na zemlji. Ključe v tem kraljestvu, namreč popolno, neomejeno oblast, bo Jezus izročil Simonu Petru. Ta moč je taka, da bo vse, kar Peter za blagor in prospeh tega kraljestva ukrene na zemlji, odobreno in potrjeno v nebesih. Mesijansko kraljestvo ima sedaj dano svojo temeljno ustavo. V njem bo samo en viden glavar, ki ga bo upravljal in ravnal v imenu in namesto Boga.

Pomenljivo je, da je ta korak storil Gospod na poganskih tleh, blizu Cezareje Filipove: ali že s tem naznanja, da vrhovni poglavar mesijanskega kraljestva ne bo med judovskim narodom, ampak med poganskimi narodi? Ta korak je storil na ozemlju, kjer se slavi malik Pan in po božje časti pokojni rimski cesar Avgust: ali s tem naznanja, da bo poglavar mesijanskega kraljestva razdrobil malike in poganstvo, premagal rimske cesarje in njihovo cesarstvo?

Za vse čase preimeniten korak je storjen. Toda „nato Jezus učencem strogo zapove, naj nikomur ne reko, da je on Kristus, to je Mesija." Za to razodetje ljudstvo še ni dozorelo; saj se ne more izkopati iz farizejskih krivih naukov o judovsko narodnem Mesiju, ki naj bi s Siona vladal Judom podjarmljeni vesoljni svet. S takimi nazori bi se mogli zapeljati do usodepolnih korakov, kakor so hoteli ob prvem čudežu s kruhi.

45. Mesija razodeva skrivnost trpljenja.

Luk. 9, 22—45; Mark. 8, 31—39; 9, 1—31; Mat. 16, 20—28; 17, 1—22.

Jezus odpotuje z učenci zopet na jug proti Galileji. Na potu jim poda novih, do sedaj še nepoznanih naukov. Učenci so že toliko razsvetljeni, da bistro in točno vedo in verujejo, da je Jezus Mesija, Sin živega Boga. Ko so se povzpeli do tega vrhunca, je čas, da jih pouči še o skrivnosti trpljenja, pouči o volji božji, da kot Mesija, kot Odrešenik mora trpeti, sramotne smrti umreti, po trpljenju utemeljiti mesijansko kraljestvo in oditi v svojo nebeško slavo. Čas je za ta pouk ne le zato, ker so apostoli v veri utrjeni, ampak tudi za to, ker se čas trpljenja hitro približuje; naj bodo apostoli za ta težki čas pripravljeni.

„In odslej začne Jezus dokazovati svojim učencem, da mora iti v Jeruzalem in mnogo trpeti in zavržen biti od starejšin in velikih duhovnikov in pismarjev in umorjen biti in tretji dan vstati. In o tem govori popolnoma odkrito."

Novi nauk učence kar potare. Torej v svetem mestu, v Jeruzalemu bo Jezus umorjen; cerkveni in svetni judovski poglavarji ga bodo zavrgli! Kako se to ujema z nalogo Mesija, kralja? Ne, to se ne more, se ne sme zgoditi. Peter ne more mirovati. In kaj stori?

„Peter vzame Jezusa na stran, pa ga jame karati, rekoč: Nikakor ne, Gospod, to se ti ne sme zgoditi. On se pa obrne, pogleda svoje učence, zažuga Petru, rekoč: Umakni se od mene, satan; v pohujšanje si mi, ne razumeš, kar je božjega, ampak kar je človeško."

Kako resno je Gospod posvaril Petra! Kakor je odgnal izkušnjavca na gori z besedo: odidi, satan, odžene sedaj tudi Petra. Saj ga je tudi Peter poskusil zapeljati na dela proti volji nebeškega Očeta; sedaj Peter ni govoril po razodetju Očetovem, ampak po navdihu mesa in krvi, po navdihu slabotnega človeškega razuma.

S trpljenjem torej bo ustanovil Jezus mesijansko kraljestvo in šel v svojo kraljevo slavo. Pa tudi njegovi učenci bodo morali trpeti; no, ne le učenci, ampak sploh vsi verniki. Ta nauk hoče Jezus tudi množicam razodeti.

„Zato pokliče množico z učenci vred in pravi vsem: Ako hoče kdo iti za menoj, naj zatajuje samega sebe, naj vzame vsak dan nase svoj križ in naj hodi za menoj. Kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, mene ni vreden." Torej, učenec Jezusov more biti le tisti, ki se zatajuje, nosi svoj križ in njega posnema. Pa tudi za

večno zveličanje je zatajevanje in trpljenje potrebno. Le poslušajmo, kaj Jezus dalje uči:

„Kdor hoče namreč rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zavoljo mene in evangelija, ga bo rešil." Torej, kdor svoje življenje in svoje poželenje tako ljubi, da rajši Boga žali, kakor pa da bi se zatajeval in premagoval, da rajši zataji Jezusa, kakor pa bi zanj trpel in, če je treba, umrl, tak bo izgubil svoje življenje, izgubil namreč svoje večno življenje; rešil pa bo svoje večno življenje, ako se na zemlji zavoljo Jezusa in njegovega evangelija zatajuje, zanj trpi in, če treba, tudi umrje. Da bi svojim vernikom dal poguma za zatajevanje, lepo dalje uči:

„Kaj pač pomaga človeku, če pridobi ves svet, na svoji duši pa trpi škodo in pogubi samega sebe? Ali kaj naj da človek v zameno za svojo dušo?" Pomisliti je treba, da kdor izgubi svojo edino dušo, izgubi vse in da se izguba ne more nikdar več popraviti. Zato je treba hoditi za Jezusom brez strahu; njega se ne sme nikdo sramovati. Tako Jezus zahteva, rekoč:

„Kdor se namreč sramuje mene in mojih besedi med tem prešuštnim in pregrešnim rodom, tega se bo sramoval tudi Sin človekov, ko pride v veličastvu svojega Očeta s svojimi angeli in povrne vsakomur po njegovih delih." S temi besedami je Gospod ljudstvo opozoril na preroka Daniela, ki je o Mesiju prerokoval, da bo kot Sin človekov prišel na oblakih v veliki slavi sodit svet.

To velja o prihodu na zadnjo sodbo. Ta prihod se bo dogodil v veliki slavi. Pri tej sodbi bo Jezus povrnil vsakemu, kakor bo zaslužil. Kdor nima dobrih del, kdor se je v življenju sramoval Jezusa ali ga celo zatajil, ga Jezus ne bo priznal, ampak zavrgel; kdor se pa v življenju Jezusa ni sramoval, marveč je nosil svoj križ za njim, ga bo Jezus sprejel v svoje kraljestvo, v katerem ne bo več trpljenja in križa, ampak obljubljeni mir, obljubljena sreča mesijanskih časov.

Mesijansko kraljestvo pa ne bo utemeljeno še le po zadnji sodbi, ampak bo takrat le popolnoma dovršeno. Utemeljeno bo marveč koj po trpljenju Gospodovem, in ljudje se bodo v borbah in v trpljenju odločevali zanj ali zoper njega. In v tem kraljestvu pride prav kmalu neka posebno grozna sodba, katero Gospod nekako bolj skrivnostno tako-le napove:

„Resnično vam pa povem: nekaj jih stoji tukaj, ki ne bodo okusili smrti, dokler ne vidijo Sinu človekovega priti v svojem kraljestvu in ne vidijo božjega kraljestva priti v moči." Iz Jezusovih besedi se sklepa, da bodo nekateri pričujočih videli božje kraljestvo, to je mesijansko kraljestvo ali Jezusovo cerkev utemeljeno in slavljeno; dà, videli bodo, da v tem svojem kraljestvu prihaja Jezus sodit. Koga pa? Misliti si moramo sodbo nad nezvestim Jeruzalemom, nad katerega je Bog kmalu poslal Rimljane, da so ga razdejali.

Potujoč od Cezareje Filipove prispe Gospod šest dni po teh dogodkih z učenci h gori Tabor.[1] Petra, Janeza in Jakoba povabi, naj gredo z njim na goro molit. Drugi učenci ostanejo spodaj. Vrh gore moli Jezus in molijo učenci. In kaj se dogodi med molitvijo, ki je precej dolgo trajala?

„Jezus se izpremeni vpričo učencev. In podoba njegovega obličja se posveti kakor solnce; njegova obleka zablesti in je silno bela kakor sneg, kakor je ne more pobeliti noben belivec na zemlji. In glej, dva moža, Mojzes in Elija, se jim prikažeta in se razgovarjata z Jezusom in govorita o njegovem odhodu, ki ga ima izvršiti v Jeruzalemu."

Prvič v življenju je Gospod dopustil, da se je na zunaj pokazal nebeški sijaj njegove božje narave. Ta sijaj in z njim združeno nebeško blaženost je Jezus prostovoljno in čudežno zadrževal, ker je po volji Očetovi hotel za nas trpeti. Sedaj pa ta sijaj nekoliko odkrije in kar ves blesti. Mojzes in Elija, zastopnika stare zaveze, se mu prideta poklonit kot onemu, ki ga je napovedovala postava in so ga napovedovali preroki. Razgovarjajo se pa o odhodu Gospodovem s tega sveta; razgovarjajo se o trpljenju prihodnjih dni, ki ga čaka v Jeruzalemu. Potrjujejo torej Gospodovo napoved o groznem trpljenju in strašni smrti.

Trije učenci vse to vidijo in slišijo. Sicer jih je nadlegoval spanec, toda premagali so ga in ostali popolnoma budni.[2] Takega veličastva še niso videli; neka do sedaj nepoznana blaženost jih napaja in neka sveta groza jih prešinja, da so kakor iz sebe. Toda glej, Mojzes in Elija odhajata. Ves nekako vznesen zakliče Peter:

„Učenik, dobro nam je tukaj; če hočeš, napravimo tri šotore: tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega. Ni vedel, kaj pravi. Ko še govori, se prikaže svetel oblak in jih obsenči. In bali so se, ko sta šla v oblak. In glej, iz oblaka se začuje glas, rekoč: Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje; njega poslušajte. Ko doni glas, ostane Jezus

[1] Evangelisti ne imenujejo gore. Vendar se ujema daljava od Cezareje, okoli 70 do 80 km, ki so jih mogli prehoditi v šestih dneh. Tudi kaže na Tabor najstarejše ustno izročilo; za gotovo trdijo isto pisatelji četrtega, dà, že tretjega stoletja. Gora Tabor, visoka nad 600 m, se dviguje ob ravnici Ezdrelon in ima na vse kraje krasen razgled. Tu sem prenočil in maševal.

[2] Dotična grška beseda ne pomeni, da so se iz spanja vzdramili, ampak da so ostali budni.

sam. In ko to učenci začujejo, padejo na svoj obraz in se zelo prestrašijo. Jezus pa pristopi in se jih dotakne ter jim reče: vstanite in ne bojte se. Ko pa dvignejo svoje oči, ne vidijo nikogar pri sebi razen Jezusa samega."

Presrečni učenci so sedaj utrjeni; še bolj natanko vedo, da je Gospod Sin božji, da po volji božji mora trpeti, da bo pa nebeško poveličan. Sam Bog jim je naročil, naj ga poslušajo in naj verujejo vse, torej tudi besede o trpljenju, o smrti in o vstajenju. Ko se zdani, se z gore vrnejo k učencem nazaj.

„Ko pa gredo z gore dol, jim veli Jezus rekoč: Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov ne vstane od mrtvih. In molčali so in nikomur niso tiste dni nič tega povedali, kar so videli, akoravno so se med seboj povpraševali, kaj bi to bilo: dokler ne vstane od mrtvih."

Učenci Gospoda poslušajo in o prikazni na gori ne govore z nikomer. Sami pa premišljujejo ves dogodek, kaj bi vse to pomenilo. Zdi se jim, da bo Jezus kmalu poveličan, da bo torej začel s svojim kraljestvom, toda temne so jim besede „dokler ne vstane od mrtvih". In prikazal se je tudi Elija, ki ima priti pred Mesijem in odpadle Jude zopet povrniti k veri očakov. Ako je tako, zakaj pa je zopet izginil? Vse to so jim uganke. Zato vprašujejo Gospoda, naj jim vse to pojasni. Vprašajo namreč:

„Kaj pa pravijo Farizeji in pismarji, da mora Elija prej priti? On pa jim odvrne in jim reče: Elija pač pride, in ko pride, poravna vse." Gospod potrdi nauk, da bo Elija prišel in pri Izraelcih poravnal, kar bo treba. To se bo zgodilo, ko bo Gospod prihajal drugič na svet v oblakih neba k poslednji sodbi.

Od tega prihoda se mora pa razločiti prvi prihod Gospodov v nizkosti, da reši svet in utemelji božje kraljestvo na zemlji. Tudi na ta prihod bo Izraelce pripravljal poseben prerok. To je bil Janez Krstnik, ki je prišel v duhu Elija. Zato Jezus svoj govor nadaljuje in pravi:

„Jaz vam povem, da je Elija že prišel, pa ga niso spoznali, ampak so storili ž njim, karkoli so hoteli, kakor je pisano o njem. Ravno tako bo Sin človekov trpel od njih, kakor je pisano o Sinu človekovem, da mora mnogo trpeti in zaničevan biti. Tedaj spoznajo učenci, da jim je govoril o Janezu Krstniku."

Farizeji so torej izdali Janeza Krstnika Herodu, ki ga je umoril; Farizeji bodo izdali tudi Jezusa, ki bo moral veliko trpeti in umreti. Kako rad govori Jezus o trpljenju; vedno mu je pred očmi; tudi učenci naj se te misli privadijo.

Tako razgovarjajoč se pridejo z gore v ravnico. Tukaj jih čakajo ostali učenci. Pa niso sami. Ker ni bilo Jezusa, so Farizeji nadlegovali učence, hoteč pripraviti ob dobro ime pri ljudstvu nje in njihovega učenika. Neki oče namreč ima obsedenega sina; ko sliši, da je Gospod blizu, ga pripelje upajoč, da ga Gospod ozdravi. Ker ne dobi Gospoda, poprosi njegove učence. Toda učenci si prizadevajo brez uspeha, hudobni duh ne gre iz otroka. Ni čuda, da se je okoli učencev, Farizejev, očeta in otroka zbrala množica ljudi iz bližnje okolice. Vname se prepir med učenci in Farizeji, kar Jezus in njegovi trije spremljevalci že zdaleč opazijo. Že so prav blizu.

„In ko ljudstvo Jezusa zagleda, precej vsi ostrme, napolni jih strah, iz spoštljivosti gredo mu naproti in ga pozdravijo. On pa jih vpraša: Kaj se prepirate med seboj?"

Ljudstvo se nekako preplaši, ker je Gospod ravno na prepir naletel; vendar hitro se pomiri in ga spoštljivo pozdravi. Farizejev pa ni k pozdravu; Gospoda prezirajo. Akoravno Jezus vse ve, vendar po človeško vpraša, zakaj prepir? Očetu obsedenega otroka hoče dati priliko, da pred vsem ljudstvom opiše neusmiljenost hudobnega duha. Naj ljudje vidijo, kaj hudobni duh z ljudmi počenja, in naj spoznajo Jezusovo dobroto in moč. Jezus torej vpraša, kaj imajo?

„Glej, tu pristopi k njemu mož iz množice, se vrže pred njim na kolena in zakliče, rekoč: Gospod, usmili se mojega sinu, ker imam samo njega; nesrečen je in ima hudobnega duha. Kjerkoli ga zgrabi duh, hipoma zakriči in vrže ga ob tla in ga stresa, da se peni, škriplje z zobmi in gine in komaj ga preneha trgati. In pripeljal sem ga k tvojim učencem in jih prosil, naj ga izženo, pa ga niso mogli ozdraviti. Jezus pa odgovori, rekoč: O neverni in spačeni rod! Kako dolgo bom še pri vas in vas prenašal! Pripelji svojega sina sem k meni!"

Jezusa obide žalost, ko opazi, da imajo učenci in oče obsedenca premalo čudotvorne vere. Toliko časa jih poučuje, dal jim je moč nad satanom, pa ga vendar niso mogli pregnati. Graja zadene tudi zbrano ljudstvo in Farizeje, ki tudi nič kaj ne verujejo, da bi imeli učenci moč izganjati hudiče. Vendar pa hoče on sam pomagati. Zato reče očetu, naj mu sina pripelje. V srcu očetovem se vzbuja veliko upanje; zato brž odide izpolnit Gospodovo povelje.

„In res pripeljejo obsedenca. Ko zagleda Jezusa, hudobni duh strese obsedenca, da pade na zemljo in se ves v penah po njej valja. Jezus vpraša očeta: Koliko časa je že, kar se mu to dogaja? On pa pravi: Od mladosti. Večkrat ga je že vrgel v ogenj in vodo, da bi ga pokončal. Pa če kaj zamoreš, pomagaj nam, usmili se nas!"

„Jezus pa mu reče: Če moreš verovati, verujočemu je vse mogoče. In brž zavpije mladeničev oče in solzen pravi: Verujem, Gospod, pomagaj moji neveri!“

Slučaj je posebno težak. Učenci niso mogli pomagati. Edino še v Jezusa oče upa, da morebiti vsaj on v tem izrednem slučaju kaj premore. Iz Jezusovih ust čuje, da je mogoče, le verovati mora. Položeno je torej ozdravljenje v roke očetove. Toda očeta skrbi, ali je njegova vera dosti močna. Zato solzen zatrdi, da veruje, in prosi, če njegovi veri še kaj primanjkuje, naj Gospod v svoji dobroti izpregleda pomanjkljivost.

Mili prošnji se Jezus ne more ustaviti. Vidi tudi, kako množica skupaj drvi, pričakujoč, ali bo mogel pomagati. Zato „Jezus zažuga nečistemu duhu in mu reče: Gluhi in mutasti duh, jaz ti zapovem, izidi iz njega in ne pridi več vanj! Nato zarjove hudobec, mladeniča grozno strese in izide iz njega, ki je postal kakor mrtev, da jih mnogo pravi: Umrl je. Jezus ga pa prime za roko ter ga dvigne. In vstane in ozdravljen je mladenič od tiste ure; in ga da njegovemu očetu. Vsi pa se čudijo božji veličini.“

In kako se ne bi čudili, saj so videli, kako trepečejo pred Jezusom najbolj silne in besne divje moči. Čudijo se, toda ali verujejo? Jezus zapusti množico in vstopi s svojimi učenci v neko hišo ob cesti. „In ko vstopi v hišo, pristopijo k njemu njegovi učenci in ga skrivaj vprašajo: zakaj ga mi nismo mogli izgnati?“

„Jezus jim pravi: zavoljo svoje nevere. Resnično vam namreč povem: ko bi imeli vere za gorčično zrno, bi mogli tej gori reči: prestavi se od tod tja in prestavila se bo, in vam ne bo nič nemogoče. Ta vrsta (duhov) se pa ne da izgnati, nego z molitvijo in s postom.“

So torej raznovrstni hudobni duhovi; nekaj jih je posebno hudobnih, zagrizenih in sovražnih. Da se morejo izgnati, je treba vere, molitve in posta. Toda ne navadne vere. Jezus ni očital apostolom nevere v tem pomenu; saj so verovali, da je on Mesija in Bog. Ampak potrebna je čudodelna vera, ki posebno bistro gleda božjo mogočnost in se zaveda ter zaupa, da bo v tem slučaju Bog pomagal čudežno. Kdor ima le nekaj malega, za gorčično zrno, take vere, bi gore prestavljal, namreč bi premagoval največje težave.

Od gore Tabor krene Gospod z učenci proti Kafarnavmu. V tem svojem mestu se hoče le za učence žrtvovati in pričakovati dne, da za vedno odide v Judejo in v Jeruzalem. Potujejo pa bolj po stranskih potih, ker ne mara, da bi se zvedelo; želi biti s svojimi učenci sam, da jih more nemoteno poučevati.

Na potu „poučuje svoje učence in jim pravi: denite si v srca te besede: Sin človekov bo izdan ljudem v roke in ga bodo umorili; umorjen pa bo tretji dan vstal. Oni pa ne razumejo te besede in zakrita je pred njimi, da je ne spoznajo. Boje se ga pa vprašati o tej stvari in se silno razžaloste.“

Besede učenci že razumejo, ampak stvar sama jim je temna, nerazumljiva. Da mora Mesija, Sin božji, umreti, razumejo. Kako se pa to ujema z njegovim kraljestvom, z njegovim slavnim kraljevanjem, tega ne razumejo. Jezusa iz srca ljubijo; zato so žalostni, ker vedno in vedno ponavlja trditev, da bo moral trpeti in umreti. Žalostni so, vprašati se pa ne upajo.

46. Mesija vzgaja v Kafarnavmu svoje apostole.

V takih bolj tužnih razgovorih „pridejo v Kafarnavm. Tu pristopijo k Petru pobiravci davka in mu reko: ali vaš učenik ne plačuje davka? Pravi: seveda.“

Pobirali so davek za tempelj. Vsak nad dvajset let stari Izraelec je moral za tempelj plačati letno dve drahmi.[1] Pobiravci davka niso upali zahtevati kar naravnost od Gospoda; so pa prav rahločutno Petra le poprašali, če morda Gospod davka ne plačuje. Peter kar hitro pritrdi, da ga plačuje, in hoče Gospoda na to opozoriti.

Toda „ko pride v hišo, ga prehiti Jezus rekoč: kaj se ti, Simon, zdi, od koga pobirajo zemski kralji naklade ali davek? Od svojih sinov ali od drugih?“ Kako nežno in smehljaje se poučuje Gospod Petra, da se je prenaglil! Ali ni Jezus sin nebeškega Očeta, za katerega se davek pobira? Sinovi kraljev davka vendar ne dajejo očetom!

Peter vprašanje koj razume in nekako sramežljivo odgovori: „od drugih. Jezus pa mu pravi: torej so otroci prosti. Da jih pa ne pohujšamo, pojdi k morju in vrzi trnek; in prvo ribo, ki jo ujameš, vzemi, ji odpri usta in našel boš stater;[2] tega vzemi in daj ga zame in zase.“

V tem nežnem dogodku pokaže Gospod, da je Sin božji, da je vseveden, pa tudi vsemogočen, ter so mu na razpolago vsi zakladi na celem svetu. In kako je Petra odlikoval!

Pot od Tabora do Kafarnavma je precej dolga. Apostoli so imeli dosti časa premišljevati razne stvari. Iz vseh besedi Gospodovih so razumeli, da se približujejo nenavadno resni časi, da se tudi prične mesijansko kraljestvo, v katerem bodo oni zavzemali najbolj odlična mesta.

[1] 2 drahmi je okrog 1 K 50 vin.
[2] Stater so 4 drahme, po naše 3 K.

Toda kdo bo na prvih mestih v tem narodno judovskem kraljestvu? O tem so se potoma prepirali med seboj, kadar je bil Gospod bolj zase in v Boga zamišljen.

Toda „ko so bili doma, jih vpraša Jezus, ki je videl misli njihovega srca: o čem ste se potoma menili?“ Za apostole nerodno vprašanje, saj čutijo, da njihov prepir ni časten in ne more biti Jezusu všeč. Zato molče. Jezus pa porabi to priložnost, da jim poda krasnih naukov o ponižnosti, o pohujšanju in o skrbi za neumrjoče duše.

„Jezus sede, pokliče dvanajstere in jim reče: če hoče kdo biti prvi, naj bo zadnji med vsemi in vsem služabnik.“ Torej kdor hoče v mesijanskem kraljestvu biti prvi, naj se le pripravi, da bo v svoji oblasti vsem služil, se tako rekoč pod vse ponižal, ne pa nad njimi oblastno in oholo gospodoval. Pa tudi sploh je ponižnost, preprostost, odkritost potrebna vsakemu, ki hoče biti v mesijanskem kraljestvu.

Da jim to za častiželjne apostole zelo potrebno resnico kar se da jasno pokaže, „pokliče otroka, ga vzame in postavi poleg sebe v njihovo sredo. In objame ga, ter jim reče: resnično vam povem, če se ne izpreobrnete in ne postanete, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdor je najmanjši med vami, ta je največji. Kdorkoli se poniža, kakor ta otrok, ta je največji v nebeškem kraljestvu.“

V nebeškem kraljestvu se torej ne bo gledalo na zunanjo visokost in na odlična mesta, kakor pri poganih in pri Farizejih, ampak edino le na ponižnost srca. Kdor je v srcu ponižen, se v vsem Bogu podvrže in vse dobro, kar ima, le njemu pripisuje, ta kaj velja v očeh božjih, ta je pred Bogom velik. Celo veliko plačilo bo prejel od Boga, kdor se k tako preprostim, nedolžnim osebam poniža in jim postreže zavoljo Jezusa.

Jezus namreč trdi: „In kdor sprejme takega otroka v mojem imenu, mene sprejme. In kdorkoli mene sprejme, ne sprejme mene, marveč njega, ki me je poslal.“

Ti nauki pa nekoliko spečejo Janeza, ki je z nekako nevoljo in nekako iz zavidnosti pokaral na potu človeka, ki je v imenu Jezusovem izganjal hudiče. Zato vpraša Gospoda rekoč: „Gospod, videli smo nekoga v Tvojem imenu izganjati hudiče, in ker ne hodi za nami, smo mu zabranili.“

Z milimi besedami zavrne Gospod to sebičnost in zavidnost veleč: „Ne branite mu, ker nikogar ni, ki bi delal čudeže v mojem imenu, pa hitro potem slabo govoril o meni. Kdor namreč ni zoper vas, je za vas. Zakaj kdorkoli vam da piti kozarec vode v mojem imenu, ker ste Kristusovi, resnično vam povem, ne bo izgubil svojega plačila.“

Naj torej apostoli ne branijo drugim delati dobro v Jezusovem imenu! Saj bo pri Bogu imel zasluženje in od njega prejel plačilo, kdorkoli da kozarec vode zavoljo Jezusa; kako plačilo bo prejel, kdor bližnjemu zavoljo Boga še kaj več dobrega stori, celo hudiča izžene in ozdravi obsedenca. Gorje pa onemu, ki bi pohujšal, v greh zapeljal, od Boga odtrgal koga teh malih, namreč koga onih, ki so še slabi, omahljivi, ne zadostno poučeni, ki jih je zato mogoče naglo zapeljati. Jezus namreč nadaljuje svoj govor rekoč:

„Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki verujejo vame, bi mu bilo bolje, da se mu obesi mlinski kamen na vrat ter se potopi v morsko globino. Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, toda gorje tistemu človeku, po katerem pride pohujšanje.“

Pohujšanje torej mora priti. Namreč zavoljo človeške pokvarjenosti in poželjivosti in strastnosti, pa zavoljo raznih skušnjav je gotovo, da se bodo dobili ljudje zapeljivci, ki jih bodo mnogo zapeljali. Pa gorje jim! Zapeljevanje jim bo vračunano v greh, saj zapeljujejo vedoma, in hočejo greh; vsaj bi se premagati mogli, pa se nočejo. Torej gorje jim; bolje bi bilo za nje, da bi poprej najbolj nesrečne smrti umrli.

Iz tega pa za vse sledi, kako si morajo prizadevati, da od sebe odbijejo vse, kar bi jih moglo pohujšati, zapeljati v greh in jih poriniti v grozne kazni, ki jim jih je pripravila v večnosti razžaljena božja pravičnost.

Jezus je sicer o drugi priliki ravno tako resno svaril; danes pa iste nauke zopet povzame, da bi apostole in vse ljudi pretresel, odvrnil od greha in zveličal. Svari jih, rekoč:

„In če te pohujšuje tvoja noga, ali tvoja roka, odsekaj jo in vrzi od sebe; bolje ti je, da hrom ali kruljav greš v življenje, kot da imaš dve roki in dve nogi, pa si vržen v neugasljivi peklenski ogenj, kjer njihov črv ne umrje in ogenj ne ugasne. In če te pohujšuje tvoje oko, izderi ga in vrzi od sebe; bolje ti je, da z enim očesom greš v božje kraljestvo, kot da imaš dvoje oči, pa si vržen v peklenski ogenj, kjer njihov črv ne umrje in ogenj ne ugasne.“

„Glejte, da ne zaničujete katerega teh malih; povem vam namreč, da njihovi angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. Zakaj Sin človekov je prišel zveličat, kar se je izgubilo. Kaj se vam zdi? Ako ima kdo sto ovac in bi ena zašla, ali jih ne pusti devetindevetdeset na gorah in gre iskat ono, ki je zašla? In ako se mu posreči, da jo najde, resnično vam povem, da se nad njo veseli bolj, kakor nad devetindevetdesetimi, ki niso zašle. Tako ni volja vašega Očeta, da bi se le eden teh malih izgubil.“

S temi resnimi opomini in prekrasnimi prilikami vzbuja Gospod v apostolih onega duha, ki jih mora napolnjevati, da bodo neutrudljivo in nesebično kljub največjim težavam nadaljevali delo Gospodovo, delo odrešenja.

47. Mesija odhaja iz Galileje.

Jan. 7, 2—10; Luk. 9, 54—62; 10, 1—16; Mark. 10, 1. Mat. 19, 1; 8, 19—22; 11, 20—24.

O tretji Veliki noči Jezus ni šel v Jeruzalem, ker so ga prvaki Judov hoteli umoriti. Hodil je in potoval po Galileji, prišel je celo v poganske pokrajine Tira, Sidona in Cezareje Filipove. Izpopolnjeval in utrjeval je mesijansko kraljestvo, kakor smo videli. Ljudstvo je sicer gledalo njegove čudeže, uživalo njegove dobrote, toda prekvašeno s kvasom farizejskih naukov ne veruje vanj kot v poslanega Mesija. Ljudstvo se celo odvrača od njega, posebno po dogodkih v Kafarnavmu. Zato in pa radi nasprotovanja od strani Farizejev se je Gospod umikal javnosti in je živel le bolj za svoje učence, katerim je odkrival skrivnosti mesijanskega kraljestva, jih vzgajal in jim netil pravega apostolskega duha. Prevažna je obljuba svetega Rešnjega Telesa, obljuba dana Petru o vrhovnem glavarstvu in razodevanje skrivnosti trpljenja.

V takem resnem delu in trudu je prešlo pol leta. Približal se je mesec Tišri ali naš oktober. V tem mesecu so Judje praznovali praznik šotorov celih osem dni. Praznik šotorov jih je spominjal na štiridesetletno potovanje iz Egipta skozi puščavo v obljubljeno deželo. Temu spominu so še pridružili zahvalo za opravljeno trgatev in žetev. Bil je to posebno vesel praznik.

Pojde li Gospod v Jeruzalem? Na pot ga silijo njegovi najbližnji sorodniki. Vidijo ga delati čudeže; vedo, da je od Boga poslan; toda z Judi, s Farizeji, z vsem ljudstvom pričakujejo tudi oni Mesija v svetnem blišču in sijaju, narodnega osvoboditelja, narodnega vladarja. Nikakor ne razumevajo, da bo mesijansko kraljestvo duhovnega značaja, kraljestvo sprave za grehe, kraljestvo resnice in milosti, kraljestvo za pripravo v večno življenje. V takega Mesija ne verujejo.

Želeč, da bi se Jezus razodel javno, v svetem mestu, v Jeruzalemu, razodel ljudstvu, ki za praznik šotorov od vseh krajev hiti v Jeruzalem, pristopijo sorodniki h Gospodu in mu rečejo:

„Idi odtod in pojdi v Judejo, da tudi tvoji tamošnji učenci vidijo tvoja dela, ki jih delaš. Nihče pač ne dela ničesar na skrivnem, kdor si hoče pridobiti javne veljave. Če take reči delaš, razodeni samega sebe svetu!“

Tako silijo sorodniki. Ni jim všeč, da nastopa kakor na skrivnem po kotih Galileje; ako hoče biti priznan, naj nastopi očitno v Jeruzalemu pred zbranim narodom. Kaj pa odvrne Jezus? Pove jim, da z njimi in s sijajno družbo ne gre v Jeruzalem, ker ni še prišel njegov čas. Besede „moj čas“ sorodniki ne razumejo točno, temna je: toda on misli na čas trpljenja in smrti. Ta pa ni praznik šotorov, ampak prihodnja Velika noč čez pol leta. On tedaj ne gre z njimi, oni naj pa le gredo, saj jih nihče ne sovraži, ker so istega mišljenja s svetom. Njega pa svet sovraži, ker mu očita njegova hudobna dela. Ko bi prišel sedaj v Jeruzalem z velikim spremstvom, bi sovražne judovske poglavarje še bolj raztogotil, in vse sile bi napeli, da bi ga umorili. Za to pa sedaj še ni pravi čas; ta čas je po volji božji še le prihodnja Velika noč.

Sorodniki so odšli v Jeruzalem sami brez Jezusa in njegovih apostolov. Toda tudi Jezus mora v Jeruzalem, ker po volji nebeškega Očeta „se že dopolnjujejo dnevi, da ima biti odvzet“, namreč dnevi trpljenja, smrti, vstajenja in vnebohoda. V Jeruzalem hoče, pa ne praznovat praznik šotorov, ampak zadnje dni praznikov prikazat se v templju in zaplesti one dogodke, ki mu prineso smrt.

Dvigne se, „obrne svoje obličje proti Jeruzalemu“ in odhaja iz Galileje nekako bolj na tihem in na skrivnem. Z njim gredo apostoli, pridruži se mu tudi veliko vdanih učencev. Vsem je treba poskrbeti hrane in prenočišča. Zato pošilja Gospod pred seboj po nekatere, da vse to oskrbe. Hoče pa v Jeruzalem po bližnji poti skozi Samarijo. Njegovi poslanci pridejo v samarijansko mesto radi prenočišča. Pa kaj se dogodi?

Iz narodnega nasprotovanja prebivavci tega mesta nočejo sprejeti Gospoda in njegovih učencev. Vedo, da gre v Jeruzalem, zato odbijejo prepotrebno gostoljubnost. Taka odurnost in trdosrčnost razjezi Janeza in Jakopa in pravita:

„Gospod, hočeš li, da rečeva, naj pade ogenj z neba in jih pokonča? In obrne se ter ju posvari, rekoč: Ne vesta, čigavega duha sta! Sin človekov ni prišel duš pogubljat, marveč reševat.“ Da, duh Jezusov je duh miline, krotkosti, prizanesljivosti; zato se morajo tudi njegovi apostoli navzeti istega duha, da bodo mogli prav delovati v božjem kraljestvu.

Ko so Samarijanci Jezusa in njegovo družbo odbili, izpremeni zaradi take neopravičene sovražnosti Jezus nameravano pot; odidejo torej ob meji Galileje in Samarije k Jordanu in čez Jordan v Perejo.

Še na potu ob južni meji nezveste Galileje ima zopet priliko, poučiti svoje apostole o duhu, ki naj jih napolnjuje. „K njemu pristopi pismouk in mu reče: Učenik, za teboj grem, kamorkoli pojdeš. Jezus pa mu pravi: Lisice imajo svoje brloge in ptice neba gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi položil glavo.“ Gospod je popolnoma siromašen, še prenočišča ne more dobiti; torej morajo tudi njegovi učenci biti pripravljeni, da trpe siromaštvo in pomanjkanje in radi tega tudi zaničevanje.

Takoj potem se obrne Gospod k enemu svojih učencev in ga povabi, da naj se mu stalno pridruži, rekoč: Hodi za menoj! Ta mu pravi: Gospod, dovoli mi, da prej grem in pokopljem svojega očeta.“ Učenec ne odkloni poziva, le izpolniti hoče dolžnost do ravnokar umrlega očeta. Toda „Jezus mu reče: Pusti, naj mrtvi pokopavajo svoje mrliče; ti pa hodi za menoj, pojdi in oznanjuj božje kraljestvo.“ Res, sveta je dolžnost do očeta, toda poklic apostolski, delo za mesijansko kraljestvo je veliko bolj pomembno in vzvišeno, za tak poklic se morajo pretrgati tudi naravne vezi, vse treba zapustiti. Dolžnost do očeta bodo izpolnili drugi, ki nimajo tako vzvišenega poklica, ki ne marajo za milost božjo in so na duši mrtvi.

„In drugi pravi: Pojdem za teboj, toda dovoli mi, da se prej poslovim od teh, ki so doma. Jezus mu reče: Nihče, ki prime s svojo roko za plug, pa nazaj gleda, ni pripraven za božje kraljestvo.“ Kdor hoče delovati v mesijanskem kraljestvu, mora v to delo napeti vse svoje moči in ne več pomišljati na druge stvari; kakor ne sme nazaj pogledati ratar, ki prime za plug[1] in ga drži v roki, če hoče, da bo dobro oral in delal lepe ravne razore.

Kako modro zna Gospod uporabiti vsako priliko, da opozarja apostole in učence na njim potrebne lastnosti. Torej ljubezen do siromaštva, odpoved vsem svetnim vezem, napor vseh moči v mesijansko delo so tri prevažne lastnosti.

Na potovanju pride Gospod že na vzhodno mejo Galileje; sedaj hoče čez Jordan v Perejo, da se umakne Samariji. V tem trenutku hoče še izpopolniti ustavo mesijanskega kraljestva. Okoli zadnje Velike noči je odbral dvanajst prihodnjih poglavarjev; pri Cezareji Filipovi je potem določil vrhovnega poglavarja; sedaj pa hoče poglavarjem dati še pomočnikov, ki naj jih podpirajo v apostolskem delovanju in prizadevanju.

[1] Na vzhodu plug nima koles, na katerih bi slonel, ampak ga nosi ratar v rokah; zato se ne sme ozirati, ampak edino pred se na plug gledati in vanj upirati vse svoje moči.

Zato „določi Gospod še drugih dvainsedemdeset ter jih pošlje po dva in dva pred svojim obličjem v vsako mesto in vsak kraj, kamor ima priti.“ Ker so odmenjeni, da oznanjujejo besedo božjo, jih Gospod pooblasti in jim da navodila, ki so prav podobna navodilom, danim pred nekoliko tedni samim apostolom.

„In reče jim: Žetev je sicer velika, toda delavcev je malo; prosite torej gospodarja žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev. Idite! Glejte, jaz vas pošljem, kakor jagnjeta med volkove. Pojdite torej, pametni kakor kače in preprosti kakor golobje. Ne nosite mošnje, ne torbe, ne čevljev in nikogar ne pozdravljajte na potu. V katerokoli hišo pa pridete, recite najprej: mir tej hiši. In če je tam otrok miru, počije nad njim vaš mir, če pa ne, se vrne k vam. V tisti hiši pa ostanite ter jejte in pijte, kar je pri njih; delavec je namreč vreden svojega plačila. Ne hodite iz te hiše v drugo.“

„In v katerokoli mesto pridete in vas sprejmejo, jejte, kar se postavi pred vas, in ozdravljajte bolnike, ki so tam in jim recite: približalo se vam je božje kraljestvo. V katerokoli mesto pa pridete in vas ne sprejmejo, pojdite na njegove ulice, rekoč: Tudi prah, ki se nas je prijel od vašega mesta, otresamo na vas; toda to vedite, da se je približalo božje kraljestvo. Resnično vam povem: Sodomljanom in Gomorjanom bo ložje v dan sodbe, kot tistemu mestu.“

Kako zavedno govori naš Gospod! In joj mestom, joj ljudem, ki nočejo sprejeti njegovih poslancev, nočejo sprejeti oznanjevanja o božjem kraljestvu, ki se je približalo in se vsem ponuja z besedo in s tolikimi čudežnimi deli. Sedaj se pa Gospod spomni tudi na Galilejo in na ona mesta, kjer je on največ učil, katerim je podelil največ dobrot, v katerih je storil največ čudežev, pa vendarle ne verujejo vanj, marveč se zaslepljeni drže Farizejev in njihovih naukov. Na nje se spomni in jim bridkostnega srca prerokuje grozno prihodnost kot pravično kazen božjo.

„Nato začne očitati mestom, kjer se je zgodilo največ njegovih čudežev, pa se niso spokorila: Gorje ti, Korozajn, gorje ti, Betzajda! Ker če bi se v Tiru in Sidonu godili čudeži, ki so se godili pri vama, bi se bila zdavnaj spokorila, sedeč v raševini in pepelu. Povem vam pa: Tiru in Sidonu bo ložje na dan sodbe kakor vama. In ti, Kafarnavm, do nebes povzdignjen, do pekla se pogrezneš. Zakaj, ko bi se bili v Sodomi godili čudeži, ki so se zgodili v tebi, bi morda ostala do tega dne. Pa povem vam, da bo sodomski zemlji ložje na dan sodbe kot tebi.“

Strašna grožnja! Prišla je iz ust Gospodovih, ko se je tužnega srca poslavljal od Galileje. In grožnja se je izpolnila do pičice. No, po teh z izredno čuvstvenim glasom izgovorjenih besedah, izpregovori Gospod še nekoliko tolažilnih besedi učencem, katere odpošilja v mesto, kamor namerava priti tudi on, da oznanjajo, kako se približuje božje kraljestvo. Svoj govor nadaljuje bolj mirno in poln nežne ljubezni do zvestih učencev, rekoč:

„Kdor vas sprejme, sprejme mene, in kdor mene sprejme, sprejme njega, ki me je poslal. Kdor sprejme preroka v prerokovem imenu, dobi prerokovo plačilo; in kdor sprejme pravičnega v njegovem imenu, prejme plačilo pravičnega. In kdor da enemu najmanjših samo kozarec mrzle vode v učencevem imenu, ne izgubi svojega plačila. Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal."

Učenci so potolaženi; pogumno gredo na apostolsko delo, vedoč da jih spremlja ljubezen in varstvo njihovega učenika. O, kolika ljubezen, da smatra in poplačuje, pa tudi kaznuje, kakor sebi storjeno vse, kar se bo njim storilo!

Po tem pouku se razidejo učenci po mestih Pereje, pa tudi Gospod sam prekorači meje Galileje, kjer se je trudil skoraj celi dve leti.

48. Mesija se približuje Jeruzalemu.

Luk. 10, 17—42; Mat. 11, 25—30.

Jezus potuje južno do krajev Jerihe. Med potom se učenci vračajo. „Vrnejo se pa z veseljem, rekoč: Gospod, tudi hudiči so nam pokorni v tvojem imenu." Učenci so ponižni in priznajo, da so moč čudežev, posebno moč nad peklenskimi duhovi, dobili od Jezusa. In ravno te moči se prisrčno vesele.

Gospod vse to potrdi in izrazi svoje veselje nad tem, da so izganjali hudobne duhove in jim pravi: „Videl sem satana pasti kakor blisk iz neba." Gospod je torej gledal v duhu, kako pobijajo učenci satanovo moč, ki je grozna in strašna, kakor moč bliska, ki izpod neba pade na zemljo in vse poruši ter pokonča: In to moč so učenci uničevali, kakor se uniči pogubna moč bliska, ko se zarije v zemljo.

Le vesele naj se učenci, da jim je Gospod dal oblast, stopati na kače in škorpijone in na vso sovražnikovo moč in jim te moči ne morejo škodovati. Vendar pa naj na to veselje nikar srca ne navezujejo; saj bi se kljub moči delati čudeže in moči nad hudobnimi duhovi mogli vendarle pogubiti. Pač pa naj bodo nad vse in pred vsem veseli,

ker so njihova imena zapisana v nebesih, in bodo vsled posebnih božjih milosti zveličani ter srečno dosegli svoj zadnji namen.

Ko pa gleda Jezus učence, ki so polni živega in globokega verskega spoznanja, se v dnu srca razveseli in moli: „Zahvaljujem te, Oče, da si to prikril modrim in pametnim, razodel pa majhnim. Dà, Oče, tako ti je všeč." Prikrite so torej večne resnice o Mesiju in o odrešenju vsem onim, ki so sami v sebi modri in ne marajo za pouk, razodete pa so onim, ki se sami sebi zde majhni, nepopolni, pomanjkljivi, pa zato žele pouka in si ga z milostjo božjo v srce vtisnejo. Farizeji, modri in pametni, Mesiju ne verujejo in prikrito jim je delo odrešenja; apostoli in učenci pa so preroka želeli, dobili so ga; sedaj verujejo, oznanjajo večne resnice, delajo čudeže, premagujejo peklenske moči, zveličani bodo.

Pa odkod imajo vse to? Jezus to pove, rekoč: „Vse mi je izročeno od mojega Očeta, in nihče ne ve, kdo je Sin, nego Oče, in kdo je Oče, nego Sin in komur hoče Sin razodeti." Apostolom in učencem je večne resnice in delo odrešenja odkril Jezus, ki trdi sedaj, da je Sin nebeškega Očeta, od kogar je prejel vse, namreč po večnem rojstvu svojo božjo naravo in moč in spoznanje. Le on pozna Očeta kot Sin, le on ga more razodevati in le on kazati pot, ki vodi k Očetu.

Sam Sin božji torej poučuje apostole in učence ter jim razodeva božje skrivnosti! Kako srečni so! Tudi Jezus sam se obrne k njim in pravi: „Blažene oči, ki vidijo, kar vi vidite. Povem vam namreč, da je mnogo prerokov in kraljev želelo videti, kar vi vidite, pa niso videli; in slišati, kar vi slišite, pa niso slišali."

Presrečni so učenci Gospodovi. Toda Gospod želi, da bi tako srečo uživali vsi ljudje na zemlji, saj je za vse prišel na svet, da jih reši in zveliča. Temu srčnemu hrepenenju da Gospod duška veleč: „pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obremenjeni in jaz vas okrepčam. Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen, in našli boste pokoj svojim dušam. Moj jarem je namreč sladak in moje breme je lahko."

Potujoč je prišel Jezus že v okolico mesta Jeriho. Vneto poučuje ljudstvo, ki sedi okoli njega in ga pazljivo posluša. Med ljudstvom so že zopet Farizeji in razni pismouki. Kar neki pismouk, učitelj postave, vstane, da bi ga skušal, rekoč: „Učenik, kaj mi je storiti, da dosežem večno življenje?"

Ta pismouk imenuje Jezusa „učenik", pa le iz hinavščine, da bi se mu prikupil in bi ga laglje v besedi ujel. Toda, kdo bo Gospoda prevaril? V svoji dobroti ga Gospod ne zavrne ostro, kakor bi zaslužil,

ampak tega učitelja postave pametno vpraša: „Kaj je pisano v postavi, kako bereš? On odvrne in reče: ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje pameti; in svojega bližnjega, kakor samega sebe."

Učitelj postave je dobro povedal, kaj postava uči, da je potrebno za večno življenje: ljubezen do Boga in do bližnjega. Gospod to potrdi rekoč: „prav si odgovoril! Stori to in boš živel!" Učitelj je bil na to nekako v zadregi, da je vpričo ljudstva vprašal za tako samo po sebi umljivo stvar. „Hoče se opravičiti in reče Jezusu: in kdo je moj bližnji?"

No, to vprašanje je pa že bolj zapleteno. Pismouki so namreč učili, da so Judom bližnji samo njihovi rojaki, Judje, ali pa celo samo njihovi sorodniki in bi se imela izkazovati ljubezen samo tem. Jezus ne odbije pismouka, ampak hoče ob tej priložnosti poučiti njega in vse ljudstvo, da se pri ljubezni do bližnjega ne smemo ozirati na narodnost ali sorodnost, ampak na človeško naravo sploh, in da je zato naš bližnji vsak človek, celo sovražnik.

Po navadi si za pouk izbere Gospod krasno priliko rekoč: „nekdo gre iz Jeruzalema v Jeriho in pade med razbojnike." Jezus vzame pot iz Jeruzalema v Jeriho, ker biva ravno v Jerihi in ker je pot iz Jeruzalema dol v Jeriho nevarna; saj se vleče po ozki dolinici ob bregovih, zatišjih in prepadih.

Rekel je Gospod, da je popotnik na potu iz Jeruzalema v Jeriho padel med razbojnike. Kaj pa se je sedaj z njim dogodilo? Gospod nadaljuje priliko in pravi: „Ti ga oropajo, pretepejo in ranijo ter odidejo pustivši ga pol mrtvega na tleh. Slučajno gre neki duhoven po isti poti in ga vidi in gre mimo. Ravno tako pride tudi neki levit blizu tistega kraja in ga vidi in gre mimo. Neki popoten Samarijan pa pride do njega, ga zagleda in prevzame ga sočutje. In pristopi, obveže mu rane in vlije nanje olja in vina, ter ga posadi na svoje tovorno živinče in ga pelje v gostilno ter poskrbi zanj. In drugo jutro vzame dva denarja in ju da gostilničarju rekoč: skrbi zanj in kolikor še več potrošiš, ti povrnem nazaj grede."

Prilika je povedana. Juda so razbojniki oropali in ranili; pomaga mu Samarijan, katere so Judje sovražili in zaničevali; ne pomaga mu pa rojak levit, niti rojak duhoven. Gospod oba nalašč imenuje, da s tem biča judovsko trdosrčnost in neusmiljenost. Sedaj se Gospod obrne k učeniku postave in ga popraša prav primerno in tako, da je moral odgovoriti in z odgovorom samega sebe obsoditi. Popraša ga namreč:

„Kdo izmed teh treh se ti zdi, da je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike? Oni pa reče: tisti, kateri mu je izkazal usmiljenje. Jezus mu pravi na to: pojdi in stori tudi ti tako!"

Učitelj postave je moral priznati, da je bil v tem slučaju ranjenemu Judu Samarijan bližnji, ker mu je dejansko izkazal ono ljubezen, katero moramo imeti do bližnjega. Iz tega pa sledi, da je naš bližnji, kateremu moramo pomagati, vsak, ki potrebuje pomoči, ne samo rojak in prijatelj, ampak tudi tujec in sovražnik.

Iz Jerihe krene Jezus z učenci na pot proti Jeruzalemu. Na večer so se že približali svetemu mestu. V mestu je še mnogo ljudstva, ker praznik šotorov še ni dokončan; minula je še le dobra polovica dni. V mesto Jezus noče, da bi tam prenočil. Saj ve, da prvaki judovski nanj preže, da bi ga zasačili in umorili. Ostane in prenoči v Betaniji, ki je od Jeruzalema tri do štiri kilometre oddaljena in sloni na vzhodno južni strani Oljske gore.

V tem selu je prav pobožna judovska rodovina, namreč Marta kot gospodinja, Marija, njena sestra, in Lazar, njun brat. Skoraj gotovo je Marija poskrbela, da je Gospod povabljen v to hišo. Saj je Marija v Galileji od njega prejela nedavno izrednih dobrot; in jih je Marti in Lazarju pripovedovala.

Sestri in brat Jezusa radostno sprejmo. Marta se prizadeva, da Jezusa spodobno pogosti in da bi mu obilno postregla: zato hiti, pospravlja in prireja vse potrebno. Marija pa sede k nogam Jezusovim; polna vere, hvaležnosti in svete ljubezni posluša prevzvišene nauke Gospodove; na delo in na postrežbo ne misli.

Marto zapeče to Marijino vedenje. Rada bi, da bi ji Marija pomagala. „Zato pristopi h Gospodu in reče: Gospod, ali ti ni nič mar, da me moja sestra pusti samo streči? Gospod ji pa odgovori rekoč: Marta, Marta, skrbna si za veliko reči in si prizadevaš; toda le eno je potrebno. Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo odvzet."

Kako ljubeznivo in z blagim glasom pouči Gospod Marto! Ne kara je, ker njemu streže; ne, saj je to dobro delo! Ampak zavrne jo prav mehko radi prevelike skrbi, prevelikega nemira v postrežbi. Sicer je dobro, kar dela Marta, tudi po sebi potrebno, vendar pa to ni najbolj dobro in ne najbolj potrebno. Najbolj potrebno je ljubiti Boga in se nepremakljivo njega držati; da, to je nekako edino potrebno. Marija si je pa ravno to izvolila: polna ljubezni sedi pri nogah Jezusovih in se od njega kar odtrgati ne more. Ta del, ki si ga je izbrala Marija, je najboljši, pa ji tudi ne bo nikoli odvzet; saj bo to nadaljevala v večnosti, kjer bodo vsi izvoljeni vekomaj z Bogom združeni.

Osmo poglavje.

Mesija se razodeva v Jeruzalemu, Judeji in Pereji; vedno bolj skrbno poučuje ljudstvo in učence; odpor in sovraštvo Farizejev raste, prikipi do vrhunca in v uradni seji sklenejo njegovo smrt.

49. Mesija se razodeva o prazniku šotorov.

Jan. 7, 11—14.

Jezus je svoje potovanje tako uredil, da je v Jeruzalem dospel še pred koncem praznika šotorov. Nameraval se je jasno razodeti kot Mesija in kot Sina božjega in sicer vsemu ljudstvu, posebno pa še prvakom ljudstva.

Že prve dni praznika je vse po njem popraševalo. Prvaki Judov so koj poizvedovali: „kje je on?“ Upali so, da se jim med praznikom ponudi prilika ujeti ga, zapreti in umoriti.

Pa tudi „med ljudstvom je bilo o njem mnogo govorjenja. Nekateri so namreč rekli: dober je. Drugi so pa dejali: ni res, množice zapeljuje. Toda javno ni nihče govoril o njem iz strahu pred prvaki Judov.“

Tak je bil položaj, ko prenočivši v Betaniji Jezus sredi praznika pride v tempelj. Začne se razodevati jasno in odločno; ljudstvo čudno omahuje; prvaki pa mu vedno bolj sovražno nasprotujejo.

Prvi Jezusov razgovor.

Jan. 7, 14—36.

O preimenitnih Gospodovih razgovorih ob tej priložnosti imamo ohranjene samo glavne misli. Poskusili bomo, da jih razumemo in po njih Jezusa bolje spoznamo.

Ko pride sredi praznika v tempelj, začne kar učiti. Uči pa tako čudovito lepo, duhovito in vzvišeno, da se morajo celo njegovi smrtni sovražniki čuditi in se popraševati: „kako razume ta pisma, ko se jih ni učil?“

Judje si ne morejo razložiti po naravnem potu, odkod Jezusu tako globoko in tako vzvišeno znanje? Pouči jih pa Jezus, da si nauka ni izmislil sam, ampak da ga ima od Boga, ki ga je poslal na svet, rekoč: „moj nauk ni moj, ampak njega, ki me je poslal.“ Jezusov nauk je torej od samega Boga.

Pa kako dokaže to svojo trditev? Dva dokaza pove. Prvi dokaz je iz notranje skušnje. Jezus veli: „Če hoče kdo izpolnjevati božjo voljo, bo koj spoznal, ali je nauk iz Boga, ali če jaz govorim od samega sebe.“ Če bi izpolnjevali spoznano voljo božjo in bi čednostno živeli, bi koj čutili, da je njegov nauk od Boga, ker bi jim Bog podelil milost vere; hudobno življenje pa ovira božjo pomoč in vero.

Drugi dokaz je pa njegovo ravnanje, ker ne išče sebe, ampak edino le čast božjo; kdor pa uči nauke, ki jih je izmislil sam, išče sebe, priznanje in čast zase, kakor delajo Farizeji in pismouki. Jezus namreč pravi: „kdor govori iz samega sebe, išče lastne slave; kdor pa išče slave tistega, ki ga je poslal, ta je resničen in krivice ni v njem.“ Saj nima razloga varati, kdor ne išče sebe, ampak le skrbi, da ustreže onemu, ki ga je poslal.

Med poslušavci so tudi prvaki Judov, ki so ga hoteli umoriti, ko je pred poldrugim letom o velikonočnem prazniku v soboto

ozdravil hromega. Na te pogleda in reče: „Vam ni mar dal Mojzes postave? In nihče izmed vas ne izpolnjuje postave. Zakaj me hočete umoriti?“

Mnogi poslušavci za to nakano prvakov niso vedeli. Zato se začudijo in pravijo: „Hudiča imaš. Kdo neki te hoče umoriti?“ Namreč čudeči se pravijo: nekako preveč si otožen in sumljiv! Kdo te pač hoče umoriti? To nam še na misel ne pride! Ali te mar satan moti in nadleguje?

Jezus pa le kar dalje govori in pravi: „Eno delo sem storil — namreč, ko je ozdravil hromega — in vsi se čudite!“ Potem jih vpraša, ali ne delajo oni sami marsikaj ravno sobotni dan? Saj ravno ta dan vrše tudi obrezovanje otročičev, kar je otrokom v dušno in telesno korist. Ako Judje to delajo, pač nimajo razloga „se hudovati nad njim, ker je ozdravil celega človeka v soboto. Ne sodite po videzu, jim zakliče, ampak pravično sodbo sodite!“ Tako govori Jezus jasno, odkrito in brez strahu, kar se čudno zdi nekaterim iz Jeruzalema, ki jim je znana grozna nakana prvakov.

Zato se poprašujejo: „ni li ta tisti, ki ga iščejo umoriti? In glej, očitno govori in ničesar mu ne reko. Morebiti so starejšine res spoznali, da je ta Mesija.“ Mislijo namreč, da bi Jezus utegnil biti Mesija; toda to resnično misel brž iz glave izbijajo rekoč: „Tega poznamo, od kod je; kadar pa pride Mesija, ne bo vedel nihče, odkod je“.

Resnično misel pobijajo s predsodki, da bo Mesija kar hipoma prišel, kakor bi z neba padel in se ne bo vedelo od kod. Tako so namreč učili Farizeji in drugi pismarji. Jezus čuje te nesrečne predsodke, pa jih kar na ves glas obsodi in naravnost pove, da je on od Boga, namreč rojen od Boga in da je tudi od Boga na svet poslan. Jezus namreč zakliče v templju in pravi:

„Pač me poznate in veste, odkod sem.“ Da, poznajo Jezusa po imenu, po obrazu, po domovini; toda to še ni vse, ker je v njem nekaj več, kot pa samo človeška narava. Zato doda rekoč: „sam od sebe nisem prišel, ampak resničen je on, ki me je poslal, ki ga pa vi ne poznate; jaz ga pa poznam, ker sem od njega, in me je on poslal.“ Odkrito pove Jezus, da izhaja od Boga od vekomaj, ki ga je pa poslal v času, ko je namreč človek postal; Judje očeta ne poznajo, on ga pa pozna ravno zato, ker je od njega.

Ker si Jezus prilastuje rojstvo in poslanstvo od Boga, ta trditev razkači prvake Judov, „ki bi ga radi prijeli, pa nihče ni položil roke nanj, ker njegova ura še ni prišla.“ Neka skrivna moč zadržuje prvake, da kar ne morejo rok nanj položiti.

Tako prvaki, drugače pa ljudstvo. „Izmed ljudstva jih je mnogo verovalo vanj in so dejali: ali bo Mesija, ko pride, izvršil več čudežev, kot jih dela ta?“ Ljudstvo se nagiblje, da Jezusu veruje. Farizeji s strahom opazijo, kaj ljudstvo šepeče. Hitro javijo vse judovskim prvakom. Da bi to vero koj v začetku udušili, pošljejo „starejšine in farizeji hlapcev, da bi ga ujeli.“ Ako ga ujamejo in zvežejo kot hudobneža, bo ljudstvo spoznalo, da bi bila taka vera nespametna. Izdana je torej službena zapoved, naj Jezusa ujamejo; poslani so uradni sluge s tem nalogom. Gospod jih vidi stati med množico. Ne preplaši se, ampak mirno in zavestno reče:

„Še malo časa bom pri vas, pa pojdem k njemu, ki me je poslal.“ Jezus zatrdi, da mu sedaj ne bodo mogli ničesar storiti; toda kmalu, ko le še malo časa mine, namreč o prihodnji Veliki noči, bo pa že sam pripustil, da izvrše svoje nakane; ker takrat bo moral in hotel trpeti, in po trpljenju iti nazaj k Očetu, ki ga je poslal. Toda za Jude pridejo žalostni časi in takrat, pravi Jezus, „me boste iskali, toda me ne boste našli“, da bi vam v stiskah pomagal, „in kjer sem jaz, tja vi ne morete priti“; namreč Judje ne bodo prišli k nebeškemu Očetu, kjer je Jezus kot Bog zmeraj in bo pozneje tudi kot človek.

Judje razumejo, da jim Gospod grozi; pa v svoji hudobiji in trdovratnosti hočejo Gospoda osmešiti in „pravijo sami pri sebi: kam misli ta iti, da ga ne bomo našli? ali pojde med Jude razkropljene med pogani, in bo pogane učil?“ Tako smešijo Gospoda češ, ker pri nas ne opravi ničesar, pojde li med nečiste pogane in bo te poučeval?

Kljub zasmehovanju jih pa beseda in grožnja Gospodova vendarle grize in vznemirja in premišljujejo: „kakšno je to govorjenje, ko pravi: iskali me boste, toda me ne boste našli; in kjer sem jaz, tja vi ne morete priti.“

Drugi Jezusov razgovor.

Jan. 7, 37—53.

Vsi dogodki in razgovori o prazniku šotorov se sučejo okoli Jezusa. Njegovo razodevanje o svojem božjem poslanstvu se dozdeva ljudstvu verjetno, zbuja pa jezo prvakov judovskih. Uradni sluge imajo službeno nalog, da ga ujamejo.

Pride zadnji, namreč osmi dan praznika šotorov. Ta dan je bil posebno slovesen; celo hlapčevska dela so bila prepovedana, kakor v soboto. Ta dan se je zbralo navadno več ljudstva v tempelj k raznim bogoslužnim obredom.

Prav zanimiv in pomenljiv obred je bil, da so duhovni hodili vsak dan z zlatimi vrči k studencu Siloe, so tam zajeli vode, jo slovesno v tempelj prinesli k oltarju in so jo tam pomešano z vinom poškropili in izlili po oltarju. Ta obred je spominjal Jude na vsemogočno božjo dobroto, ki jim je v puščavi čudežno poskrbela zadostne vode. Spominjal jih je pa tudi na mesijanske čase, o katerih so preroki napovedali, da bodo vsi veselo in obilno zajemali iz studenca Zveličarjevega. Obilnost milosti namreč, ki jih bo prinesel Mesija, se je predstavljala v podobi bogatega studenca, ki bo vsem pristopen in si bodo mogli vsi ugasiti žejo po neskončni sreči.

Na ta obred naveže Jezus svoj govor zadnji dan, „ko vstane, glasno zakliče in pravi: če je kdo žejen, naj pride k meni in naj pije!“ Z močnim glasom vabi Jezus k sebi vse, ki so žejni pravice in resnice in milosti božjih; le pridejo naj in pijejo! Kakšna korist pa jim bo, ako ga bodo poslušali?

Jezus jim to razloži rekoč: „Kdor pride k meni, in vame veruje, poteko, kakor pravi pismo, potoki žive vode iz njegovega osrčja.“ Gospod torej vabi ljudstvo, naj pride k njemu in veruje. Kdor veruje, bo dobil po svetem Duhu tolike milosti, tolike darove in vse mesijanske dobrote v toliki meri, da bo sam nasičen in bo v njem še kakor studenec, iz katerega se bodo vse te milosti iztekale tudi na druge. Mislil je Gospod na čase po vnebohodu, ko bodo verniki prejeli sv. Duha.

Prekrasni nauk čudno deluje na množice. „Izmed množice jih reče nekaj, ki so čuli njegove besede: ta je res prerok! Drugi pa pravijo: ta je Mesija.“ Toda tem besedam vere se drugi hitro protivijo in pravijo: „ali ima Mesija priti iz Galileje? Ali ne pravi pismo: iz Davidovega zaroda in iz trga Betlehema, kjer je bil David, pride Mesija? Med množico tedaj nastane prepir radi njega. In nekateri izmed njih ga hočejo prijeti; toda nihče ne položi roke nanj.“

Ljudstvo se nagiblje, da veruje v Gospoda. Vzvišeni nauk in njegovi čudeži in ves njegov nastop jih prepričuje, da govori resnico, da je od Boga poslani Mesija. Pa koj se čuje ugovor, da je iz Galileje, ne pa iz Betlehema. Ta ugovor potlači vero, potlači dokazano resnico. Zakaj pa ne poprašajo Gospoda, naj jim to težavo, te pomisleke razjasni! Ne, tega ne store! Ampak silo hočejo rabiti, ujeti in zapreti ga hočejo. O nespametni ljudje!

Hočejo ga ujeti. Tudi uradni sluge se že več dni okoli Gospoda sučejo. Radi bi izpolnili dano povelje, pa kar ne morejo; zadržuje jih nerazumljiv svet strah. Zadnji dan „se vrnejo k velikim duhovnikom

in Farizejem. In ti jim reko: zakaj ga niste prijeli? Sluge jim odgovore: nikoli ni noben človek tako govoril, kakor ta človek.“

„Nato jim odvrnejo Farizeji: ali ste tudi vi zapeljani? ali veruje vanj kdo izmed prvakov, ali izmed Farizejev? Toda ta druhal, ki ne pozna postave, prokleti so!“ O ošabnost farizejska! Verno ljudstvo jim je prokleta druhal; oni pa so razsvitljenci, in če oni ne verujejo, je neumen, proklet vsak, ki veruje. No, pa ni res, da ne veruje nobeden prvakov in Farizejev. Več je že vernih, a si radi nasilja ne upajo na dan. Le eden se oglasi, namreč Nikodem, ki je bil po noči pri Gospodu. Ta se oglasi in pravi:

„Ali obsodi naša postava človeka, ako ga prej ne zasliši in ne spozna, kaj dela?“ Modre besede! Ko bi bil Gospoda branil kar naravnost, bi bil Farizeje le še bolj raztogotil. Modro jih je pa opozoril na postavo, ker so se ravno pobahali, da jo poznajo, dočim je prokleta druhal ne pozna. Pa še ta modri ugovor jih užali in zbode, da odgovorijo Nikodemu: „Ali si morda tudi ti Galilejec? Preišči pisma ter poglej, da iz Galileje ne vstane noben prerok. In vrnejo se vsak na svoj dom.“ Nikodem je torej vsaj to dosegel, da se ni nič sklenilo zoper Gospoda.

Na večer odide Gospod na Oljsko goro, da tam prenoči in se pripravi za nove borbe zoper judovsko trdovratnost in sovražnost.

Jezus in prešuštnica.

Jan. 8, 1—11.

Po prazniku koj drugega dne pride Jezus že zgodaj v tempelj. Sede in uči ljudstvo, ki se je mnogoštevilno zbralo okoli njega. Kar ga zmoti hrum, ki se približuje bolj in bolj. Vse pogleduje, kaj se je dogodilo.

In glej! Pismarji in Farizeji privlečejo neko žensko, ki so jo dobili v prešuštvu. Postava je določila, da naj se prešuštnica obsodi k smrti in naj se kamenja. Seveda morajo obsodbo izreči sodniki, ki so zadevo točno preiskali in dognali resničnost obtožbe.

Farizeji in pismarji pa zadevo predlože Gospodu in sicer vpričo ljudstva. Ker ga niso mogli zgrabiti in umoriti, hočejo poskusiti, kako bi ga ujeli v besedi ali v kakem dejanju zoper postavo, in ga tako očrnili pred ljudstvom, ki ga vedno bolj spoštuje. V tem slučaju upajo da se v svoji dobroti in prijaznosti do grešnikov odloči zoper postavo in grešnico odpusti nekaznovano.

Hinavsko stopijo pred Gospoda in pravijo: „Učenik! to ženo smo sedaj zalotili v prešuštvu. V postavi nam pa Mojzes zapoveduje take kamenjati. Kaj torej praviš ti? To pa reko, ker ga skušajo, kako bi ga mogli tožiti."

„Jezus se pa pripogne in piše s prstom po tleh." Jezus se pripogne in piše, in s tem pokaže, da se ta slučaj njega ne tiče; za to so postavni sodniki, ki naj vse preiščejo. Piše, molči in nič ne izpregovori. „Ko ga pa ne nehajo vpraševati, se vzdigne in jim reče: kdor je med vami brez greha, vrzi prvi kamen na njo. In zopet se pripogne in piše po tleh."

Bister je ta odgovor. Gospod ni ničesar rekel zoper postavo, a kaže tudi prizanesljivost in usmiljenje. Tožiteljem se je prekanjena namera izjalovila. Nobeden ne upa reči, da je brez greha; saj jim je znano, da Gospodu tudi skrivnosti srca niso nepoznane. Kaj naj bi storili osramočeni pred ljudstvom? Uvidijo, da bo najbolje, ako se tiho in mirno izgube iz templja.

In zares, „ko to slišijo, gredo drug za drugim vun; in Jezus ostane sam in žena stoječ na sredi. Jezus se tu vzdigne in reče: žena, kje so tisti, ki so te tožili? Ali te ni nihče obsodil? Ona pravi: nihče Gospod. Jezus ji pa reče: tudi jaz te ne bom obsodil; pojdi in nikar več ne greši!" Jezus obsodi greh, odpusti pa skesani grešnici in jo resnobno opomni, naj ne greši več.

Tretji Jezusov razgovor.

Jan. 8, 12—59.

Ob istem času pride Gospod zopet v tempelj. Gre kar naravnost v notranjost templja, kjer je bila zakladnica. Bil je to kraj, kamor so mogle priti tudi ženske. Na tem prostoru je bilo več visokih svetilnikov. Na prvi dan praznika šotorov so jih zvečer prižgali, da je bil tempelj krasno razsvetljen; ljudje so napravljali obhode z bakljami.

Luč in razsvetljava je spominjala Jude na Mesija, o katerem je že stari Simeon v templju prerokoval, da bo luč sveta. Kakor je Gospod obred z vodo uporabil za krasen pouk, uporabi tudi obred z lučjo za nov pouk. Zbranemu ljudstvu govori Jezus:

„Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja." Svet je ves kakor zavit v temo, ker nima večnih resnic, ampak živi le v zmotah in grehih. Kdo bo razsvetlil to temo? kdo prižgal luč resnice in čednosti? Jezus! On oznanja večne resnice, uči potrebne čednosti in preganja temine na svetu. Kdor hodi za njim, kdor se ga namreč v veri oklene, hodi v luči resnice in ima luč življenja, namreč luč, ki vodi v večno življenje.

Med poslušavci so tudi Farizeji. Jezno mu posežejo v govor rekoč: „Ti izpričuješ sam o sebi; tvoje izpričevanje ni resnično." Ali so že pozabili, kako se je Gospod zadnjič skliceval na izpričevanje Janeza Krstnika in Boga Očeta? In ali ne more biti resnično, kar kdo pove sam o sebi? resnično posebno, kar pove o sebi Jezus, ki je s tolikimi čudeži izpričan kot poslanec božji? Zato Jezus prav odvrne rekoč:

„Četudi izpričujem sam o sebi, je moje izpričevanje vendar resnično, ker vem, odkod sem prišel in kam da grem." On ve, da je prišel od Boga za odrešenje sveta in da pojde po opravljenem delu zopet nazaj k Bogu, pa kot tak ne more lagati. Farizejem pa pravi Gospod: „vi pa ne veste, odkod prihajam in kam grem. Vi sodite po mesu." Farizeji sodijo le po mesu, po tem, kar vidijo, da je Jezus siromašen, da je deloval v Galileji, da ima siromašne starše v Nazaretu; ker le po tem sodijo, odbijajo pa trdovratno vsa druga izpričevanja, zato po lastnem zadolženju ne vedo, kaj je Gospod, odkod prihaja in kam gre.

Nato nadaljuje Jezus: „jaz ne sodim nikogar; in ako jaz sodim, je moja sodba resnična, ker nisem sam, ampak jaz in Oče, ki me je poslal. V vaši postavi je pa pisano, da je izpričevanje dveh oseb resnično. Jaz sem, ki izpričujem sam o sebi, in Oče, ki me je poslal, izpričuje o meni." Življenje Jezusovo izpričuje o njem, saj živi edino le za čast Očetovo, Oče pa izpričuje zanj, ker se na njem izpolnjujejo prerokovanja starega zakona in ker v Očetovem imenu dela čudeže.

Po kratkem prestanku se na drugem kraju templja zopet zbere množica ljudi. Med temi je več tako zagrizenih, da bi radi Gospoda prijeli in vrgli v temnico; toda kar ne morejo, zadržuje jih neka skrivna moč. Tem začne Gospod govoriti in pravi zopet, kakor že poprej:

„Jaz pojdem in iskali me boste in umrli boste v svojem grehu. Kamor jaz grem, vi ne morete priti." Ko pride po Bogu določena ura, pojde Jezus v trpljenje in k Očetu v nebesa. Nasprotniki pa ne bodo mogli tja priti, ampak zavoljo trdovratne nevere bodo pogubljeni.

Krasne besede! Toda nočejo jih razumeti, marveč se iz Gospoda grdo norčujejo rekoč: „ali se morda sam umori, ko pravi, kamor jaz grem, vi ne morete priti?"

Nato jim pove Gospod vzrok, zakaj so tako hudobni in ne

verujejo. Od sveta so, od lažnjivega, oholega, Bogu zoprnega sveta, ki mu je satan poglavar; ker so od takega sveta in polni tega njegovega duha, zato ne morejo verovati. In zato Jezus slovesno reče: „Zato sem vam dejal, da boste umrli v svojih grehih; zakaj, ako ne verujete, da sem jaz, boste umrli v svojem grehu!“

Ker je Jezus rekel, „ako ne verujete, da sem jaz“, se poprimejo te besede in ga zaničljivo vprašajo: „Kdo si ti?“ Nespametno vprašanje! Kolikokrat jim je Gospod to že povedal! In Jezus odgovori prav, ko reče: „popolnoma to sem, kar vam govorim. Mnogo imam o vas govoriti in soditi; a tisti, ki me je poslal, je resničen, in kar sem slišal od njega, to govorim svetu.“ Jezus bi torej še mnogo imel, kar bi pri Judih sodil in obsodil; toda noče, ampak le to še zatrjuje, da je vse resnično, kar je dosedaj govoril in trdil, saj govori le to, kar je slišal od njega, ki ga je poslal.

Judje so pa tako razburjeni, da razodevanja ne razumejo in ne vedo, da pravi, da je Bog njegov Oče. Kako vendar zlobna strast človeka premoti in premami! Toda niso vsi poslušavci tako strahovito zagrizeni; nekaj jih je dobre volje. Tem reče v tolažbo:

„Ko povišate Sinu človekovega, boste spoznali, da sem jaz.“ Gospod misli na križ in na dogodke onega časa. Radi teh dogodkov so mnogi ravno pod križem začeli verovati v Jezusa, kot poslanega Mesija. Na to gleda Jezus in v preroškem duhu jim pravi, da po povišanju „boste spoznali, da sem jaz“ namreč Mesija, božji Sin. Spoznali bodo pa tudi, da kot Mesija in Sin božji, ni nič govoril in delal sam od sebe, ampak vse le po volji Očetovi, ki je vedno z njim in ga podpira.

„Ko je to govoril, jih je mnogo verovalo vanj.“ To pa le za kratek čas; vzbujena narodna oholost jim je koj zadušila kali vere. Judom namreč, ki so vanj začeli verovati, reče Jezus: „Ako ostanete v moji besedi, boste v resnici moji učenci; in spoznali boste resnico in resnica vas bo osvobodila.“

Gospod jih izpodbuja, naj mu ostanejo stanovitno zvesti; le v tem slučaju bodo njegovi pravi učenci in bodo resnico prav spoznali. Resnica pa, prav globoko spoznana, jih bo osvobodila. Od česa? Jezus misli na sužnost greha in strasti; Judje pa mislijo na narodno prostost. Zato jih raztogoti beseda, da jih bo resnica osvobodila, kakor da bi bili sedaj sužnji. Prevzetno odgovore:

„Abrahamov rod smo in nikoli nismo nikomur služili. Kako praviš: osvobojeni boste?“ Sirote, saj so Rimljanom podjarmljeni, zastonj se bahajo! Gospod jim oholih besedi ne zameri, marveč jih želi poučiti o pravi svobodi in jim mirno odvrne:

„Resnično, resnično vam povem: vsak, kdor dela greh, je suženj greha. Suženj pa ne ostane vekomaj doma, Sin pa ostane vekomaj. Ako vas torej Sin osvobodi, boste res svobodni.“ Suženj nima pravice ostati v hiši, gospodar ga lahko proda, zameni; edino sin ostane in je dedič premoženja. Kdor ostane suženj greha, ne bo ostal v hiši nebeškega Očeta, ampak bo zavržen; ostati bi mogel, ako bi ga osvobodil Sin; zato je potrebna vera v Sina, ker le po tej veri se morejo razvezati in odstraniti vezi greha, razdrobiti okovi suženjstva in zadobiti prava prostost.

Ker se bahajo, da so otroci Abrahamovi, jim Gospod še to pove, da so sicer otroci Abrahamovi po krvi, ne pa po duhu in življenju. Abraham je veroval in je Boga popolnoma poslušal, oni se pa Bogu upirajo. Da jih na to opozori, jim govori dalje:

„Vem, da ste Abrahamovi otroci; pa iščete mene umoriti, ker se vas moja beseda ne prime.“ Po krvi so Abrahamovi otroci, po duhu pa ne, ker ga hočejo umoriti; že so začeli verovati, pa se jih beseda Gospodova ni prav prijela, zato vero izgubljajo in se vračajo k svojemu prejšnjemu nasprotovanju zoper Gospoda. Še vzrok pove Jezus, zakaj zapuščajo že spočeto vero:

„Jaz govorim, kar sem videl pri svojem Očetu; in vi delate, kar ste videli pri svojem očetu.“ Kako vzvišen je nauk Gospodov, ker ga je prejel od nebeškega Očeta! Kakor pa on uči, kar je videl pri svojem Očetu, enako bodo Judje delali, kakor vidijo pri svojem očetu. Kdo je ta oče? Jezus bo kmalu povedal. Judje ga pa še ne razumejo; le to čutijo, da ima v mislih ne Abrahama, ampak nekega drugega očeta. Zato pa trmasto odgovore: „naš oče je Abraham.“

Nato jim Gospod še bolj natanko pove, da niso Abrahamovi otroci po duhu, ker ga ne posnemajo. Pravi namreč: „ako ste Abrahamovi otroci, delajte tudi Abrahamova dela! Sedaj pa iščete umoriti mene, ki sem vam govoril resnico, ki sem jo slišal od Boga. Tega Abraham ni storil. Vi delate dela svojega očeta.“ Sedaj Judje razumejo, da Jezus ne govori o očetu po krvi, marveč o očetu po duhu. In odgovore osorno: „Mi nismo rojeni v nečistosti: enega očeta imamo, Boga.“

Hoteli so Judje reči: mi nismo malikovavci in pogani; malikovanje so namreč preroki opisavali kakor prešuštvanje in nečistovanje; saj je v malikovanju grda nezvestoba do Boga, nebeškega ženina. Na te osorne besede pa pove Jezus Judom vso resnico; naj vedo, odkod njihova nevera in kdo jim užiga misel, da bi ga umorili; Jezus govori mirno in z nekako slovesno povzdignjenim glasom:

„Ako bi bil Bog vaš Oče, bi mene gotovo ljubili; zakaj jaz sem izšel in prišel od Boga; nisem namreč prišel sam od sebe, marveč on me je poslal. Zakaj ne spoznate mojega govora? Zato ker ne marate slišati moje besede.“ Gospod kar naravnost pravi, da jim Bog ne more biti oče, ker zametujejo njega, ki od Boga izhaja in je prišel na svet, ker ga je Bog poslal. Da, tako so že zagrizeni, da njegove besede kar ne marajo slišati. Zato naj ne trdijo, da jim je oče Abraham, ali Bog. Kdo pa jim je oče, namreč oče po mišljenju in duhu? Naj čujejo grozno resnico. Jezus jim jo pove rekoč:

„Vi ste iz očeta hudiča in hočete izpolnjevati želje svojega očeta. Ta je bil morivec od začetka in ni ostal v resnici; ker resnice ni v njem. Kadar govori laž, govori iz lastnega, ker je lažnik in oče laži.“ Judje verjamejo Farizejem, ki jim laži govorè, ne verujejo pa njemu, ki je prišel od Boga in jim čisto božjo resnico oznanja, marveč ga hočejo umoriti. Ali niso torej otroci hudičevi, ki je lažnik in morivec od početka?

Njihovo neutemeljeno zaslepljenost jim še bolj pojasnjuje govoreč: „Če pa jaz govorim resnico, mi ne verujete. Kdo izmed vas me more obdolžiti kakega greha?“ Tako popraša Jezus svoje smrtne sovražnike. Nič mu ne morejo očitati. Če je pa tako nedolžen in čednosten in svet, mora pač resnično biti, kar trdi o sebi, da je od Boga izšel in da ga je on poslal na svet, da je torej božji Sin in obljubljeni Mesija. Kako je to, da kljub temu nočejo verovati? Naj poslušajo Jezusa, ki govori še dalje rekoč:

„Kdo izmed vas me more obdolžiti kakega greha? Ako vam pa resnico govorim, zakaj mi ne verujete? Kdor je iz Boga, posluša božje besede; zavoljo tega vi ne poslušate, ker niste iz Boga.“ Iz Boga so, katere vleče Bog, in poslušajo njegov glas in ubogajo; iz Boga pa niso, ki milost odbijajo in se ne marajo po njej ravnati. Ker se Judje božjemu klicu in pozivanju upirajo, zato niso iz Boga.

Judje ne morejo nič pravega odgovoriti in ne zavrniti temeljitih trditev Gospodovih. Ker jim je zmanjkalo dokazov, začnejo Jezusa zasramovati rekoč: „ali ne govorimo prav, da si Samarijan in da imaš hudiča?“ Jezus odvrne mirno in odločno:

„Jaz nimam hudiča, ampak častim svojega Očeta.“ Znak, da nima hudiča, je vse njegovo življenje, ker časti Očeta in le njegovo voljo izpolnjuje, na kar pač hudič nikdar ne bi nagibal. Potem jim pa še odkrije, kako greše, ker njega zasramujejo, in jih bo Bog zaradi tega kaznoval. Jezus pravi:

„Vi mi jemljete čast; toda jaz ne iščem svoje časti; nekdo je, ki jo išče in sodi.“ Kazen za zasramovanje prepusti Jezus Bogu, ki je zagrozil, da bo on maščevavec zoper vse, ki ne bi poslušali njegovih prerokov. Preden pa ta kazen pride, jim še pokaže pot, po kateri bi ji mogli uteči in z milim, genljivim glasom reče:

„Resnično, resnično vam povem: ako kdo izpolnjuje mojo besedo, ne bo videl smrti vekomaj.“ Tako je; kazni božji uteče in bo imel večno življenje, kdor prejme in izpolnjuje Jezusovo besedo, Jezusov nauk. Ali si bodo Judje to besedo vzeli k srcu? Ne, ampak trditev, da učenec Jezusov ne bo videl smrti, razumejo o telesni smrti in se iz Gospoda norčujejo rekoč:

„Zdaj spoznamo, da imaš hudiča. Abraham je umrl in preroki, in ti praviš: ako kdo izpolnjuje mojo besedo, ne okusi smrti vekomaj. Ali si ti večji, nego naš oče Abraham, ki je umrl? In preroki so umrli. Kaj delaš sam iz sebe?“ Judje ostanejo hudobni in presučejo besede Gospodove, da bi ga pred ljudstvom osmešili.

Mirno in dostojno odgovori Jezus in sicer najpoprej na zadnje besede: Kaj delaš sam iz sebe? On pravi: „Če častim samega sebe, ni moja čast nič. Moj Oče je, ki me časti, o katerem pravite, da je vaš Bog.“ Torej ko bi Jezus le sam govoril, govor ne bi bil dosti veljaven; toda njega časti Oče nebeški, ker mu je dal moč čudežev, s katerimi svoje besede potrjuje. In to izpričevanje bi morali priznati, ker pravijo, da je njihov Bog. Toda niso pravi njegovi otroci, ne poznajo ga, ker ne izpolnjujejo njegove volje. Zato očita Jezus Judom veleč:

„In ne poznate ga, jaz ga pa poznam. In ako bi rekel, da ga ne poznam, bi bil lažnik, kakor vi. Toda poznam ga in izpolnjujem njegovo besedo.“ Po teh besedah pa razloži Gospod še svoje razmerje do Abrahama in reče:

„Abraham, vaš oče, je hrepenel, da bi videl moj dan. Videl ga je in ga je bil vesel.“ Abraham torej, s katerim se tako ponašajo, je od Boga spoznal, da pride na svet Mesija in sicer iz njegovega rodu, in se je veselil ter je hrepenel videti dan prihoda Mesijevega; in izpolnila se mu je ta želja, ko je prišel Jezus na svet, in se je bivajoč pred peklom silno vzradoval. Judje zopet nočejo razumeti besedi Gospodovih, marveč jih hudobno zasučejo, da bi Gospoda osmešili, in govore:

„Še petdeset let nimaš in si videl Abrahama?“ O kaj se krohotate? Ali je Gospod rekel, da je s svojimi telesnimi očmi gledal Abrahama? Saj je le trdil, da je Abraham razsvetljen od Boga

želel videti dan Mesija in da se je vzradoval, ko je sicer mrtev po telesu, pa živ po duši pred peklom spoznal prihod Mesijev. Kljub tej hudobiji pa Jezus pričujočemu ljudstvu razodene veliko resnico o svoji večnosti, torej o svoji božji naravi skriti v človeškem telesu, rekoč izredno slovesno in mogočno:

„Resnično, resnično vam povem, preden je bil Abraham, sem jaz.“ Jezus torej je, namreč je vedno, on je sedaj in tudi pred Abrahamom je on; pri njem ni ne bil, ne bom, ampak sam — je; s to besedo se pa izraža večnost. Kaj pa Judje? Togotni „pobirajo kamenje, da bi ga lučali vanj. Jezus se pa skrije in gre iz templja.“

Kam je pripeljala Jude trdovratnost! Kamenjati hočejo Gospoda, namesto da bi predenj pokleknili in ga molili. No, ali ne bodo osupnili in spoznali svoje slepote vsaj sedaj, ko jim je sovraženi Jezus kar izginil izpred oči in ga ni nikjer, da bi ga kamenjali?

Jezus ozdravi sleporojenega.

Jan. 9, 1—41.

Luč in tema sta se borili; kar srce nam je trepetalo, ko smo gledali to borbo: Jezus se vedno bolj jasno razodeva, a sovražnost Judov se do skrajnosti razvija. Hoteli so ga kamenjati. Gotovo jih Gospod zapusti za vselej! Ne, tega mu ne da njegovo usmiljeno srce. Marveč stori koj izredno velik čudež nad slepcem, ki ga pošlje prvakom judovskim, da bi še oni videč tak nepobiten čudež dušno izpregledali. Dogodek s slepcem je posebno zanimiv.

Ko Jezus izgine iz templja in zopet učence okoli sebe zbere, vidi mimogrede človeka, ki je bil slep od rojstva. Učenci so nesrečnika že poznali in ko opazijo, da ga Gospod gleda, vprašajo: „Učenik, kdo je grešil, on ali njegovi starši, da je slep rojen?“

Med Judi je bila razširjena napačna misel, da je vsaka bolezen kazen za osebne grehe. Niso se pa spominjali, da more Bog imeti drugih, višjih namenov, ako dopusti bolezen ali nesrečo. Jezus učence pouči rekoč:

„Ni grešil ne on, ne njegovi starši, temveč da se razodenejo božja dela nad njim.“ Bog je torej dopustil slepoto temu možu, da se nad njim razodenejo božja dela. Volja božja pa je, da Jezus tega slepca ozdravi, mu da luč oči in pokaže sebe kot luč zaslepljenemu svetu.

Po tem „pljune Jezus na tla in napravi iz pljunka blato in mu pomaže z blatom oči in mu reče: pojdi, umij se v kopeli Siloa, ki se tolmači: poslani.“ Studenec Siloa se je iztekal v ribnjak Siloa. Te vode so bile spomin na Mesijeve čase, ko bodo iz Siona tekli studenci božjih milosti in dobrot. Že ime Siloa, po naše „poslani“, spominja na tistega, ki ima biti poslan, namreč na Mesija.

V tem ribnjaku naj se torej slepec umije. Res „slepec gre in se umije in pride in vidi. Sosedje pa in kateri so ga prej videli, da je berač, reko: ali ni ta tisti, ki je sedel in vbogajme prosil? Nekateri pravijo: on je; drugi pa: nikakor ne, ampak podoben mu je. On pa reče: jaz sem. Tu mu pravijo: Kako so se ti odprle oči?“

Odgovori: „Tisti človek, ki mu je ime Jezus, je naredil blata in pomazal moje oči in mi rekel: pojdi h kopeli Siloa in umij se! In sem šel in se umil in vidim.“ Nato mu reko: „Kje je tisti?“ Pravi: „Ne vem.“

Čudež je torej gotov. Jezus ga je storil kar mimogrede. Uporabil je nekoliko obredov na korist slepca samega. Vsak pa lahko ve, da oči ne more odpreti blato položeno na oči, ampak jih more le še bolj pokvariti. Jezus je hotel, da čudež izkažejo ravno njegovi sovražniki, Farizeji: naj bi oni izpregledali dušno! Bila je pa ravno sobota, ko je Jezus slepca ozdravil. Da, ravno ta dan si je Gospod izbiral, naj bo Gospodov dan zares dan njegovih dobrot in posebnih milosti, naj pa tudi Judje vedo, kako krivo uče, kakor da bi se sobotni dan ne smelo ozdravljati.

„Peljejo pa njega, ki je bil slep k Farizejem. Tu ga zopet Farizeji vprašajo, kako je izpregledal. On jim reče: blata mi je dejal na oči in sem se umil in vidim. Nato reko nekateri izmed Farizejev: ta človek ni od Boga, ker ne posvečuje sobote. Drugi Farizeji pa pravijo: kako more človek grešnik delati take čudeže? In razpor nastane med njimi. Reko torej slepcu: Kaj praviš ti o njem, ki ti je odprl oči? On pa pravi: prerok je.“

Ozdravljenec je prav dobro povedal, da mora Jezus biti prerok. Farizeji bi pa radi odvrnili pozornost od čudeža na okolnost, da je Gospod storil čudež v soboto; radi bi razglasili Gospoda kot grešnika, o čudežu pa naj bi se molčalo. Bilo je pa med njimi nekaj boljših, ki so Jezusa zagovarjali.

Farizeje pa čudež vendar le grize. Začnejo misliti, da ni res, kar se trdi, da bi bil ozdravljenec slep. Upajo se o tem

prepričati, če pokličejo starše. „In jih vprašajo: je li ta vaš sin, o katerem vi pravite, da je bil slep rojen? Kako torej sedaj vidi?“

„Njegovi starši jim odvrnejo in reko: veva, da je ta najin sin in da je bil slep rojen. Kako pa sedaj vidi, ne veva; ali kdo mu je odprl oči, midva ne veva. Njega vprašajte; zadosti je star; sam naj govori o sebi. To so rekli njegovi starši, ker so se bali judovskih prvakov. Judje so bili namreč že sklenili, da se mora izobčiti iz sinagoge, kdor reče, da je on Mesija. Zavoljo tega so dejali starši: dosti je star, njega vprašajte.“

Farizejem je sedaj jasno. Starši izpričujejo, da se je njihov sin slep rodil, sami pa vidijo, da sedaj vidi, in povedano jim je, kako je ozdravljen. Čudež se ne more tajiti. Farizeji so v zadregi, in hočejo vso to njim zoprno zadevo vsaj potlačiti. Kako pa?

„Tu vdrugič pokličejo človeka, ki je bil slep in mu reko: daj čast Bogu! Mi vemo, da je ta človek grešnik.“ Zakolnejo torej ozdravljenca pri Bogu, naj le pove, da ta človek, ki ga je ozdravil, ni prerok, ampak velik grešnik, vsaj oni, Farizeji, to dobro vedo. Ozdravljenec naj bi se zbal pred njimi in naj bi zoper dobrotnika grdo lagal.

„On pa jim reče: če je grešnik, ne vem. Samo to vem, da sem bil slep in da sedaj vidim.“ Moder odgovor! O tem, če je njegov dobrotnik grešnik ali ne, o tem noče govoriti, ampak le to zatrdi znova, kar se je dogodilo. Farizeji so v zadregi; hoteli bi ozdravljenca vsaj zmešati in ga speljati, da bi sedaj zadevo povedal kaj drugače, kakor poprej. Zato ga zopet vprašajo: „Kaj ti je storil? Kako ti je odprl oči?“

To zopetno vprašanje o tako jasni in popolnoma dognani zadevi je ozdravljencu preveč, zato bolj nevoljno, nekako zbadljivo odgovori: „Povedal sem vam že in ste slišali. Kaj hočete zopet slišati? Ali hočete tudi vi biti njegovi učenci?“

Takega odgovora niso pričakovali! Kaj, oni naj bi postali učenci Jezusovi! Pa kaj pomaga? Kolikor bolj se trudijo, da bi čudež utajili, toliko bolj se pojasnjuje. Zato se pa nad ozdravljencem raztogote, ga prekolnejo in reko: „Ti bodi njegov učenec; mi pa smo Mojzesovi učenci. Mi vemo, da je z Mojzesom sam Bog govoril; o tem pa ne vemo, od kod je.“

Ozdravljenec postane zgovoren, ko je treba dobrotnika zagovarjati in ga prav pametno brani rekoč: „To je čudno, da vi ne veste, odkod je; pa je odprl moje oči. Vemo pa, da Bog ne usliši grešnikov,

ampak kdor služi Bogu in izvršuje njegovo voljo, tistega usliši. Kar svet stoji, se ni slišalo, da bi bil kdo sleporojenemu odprl oči: Ko bi ta ne bil od Boga, bi ne bil mogel nič storiti.“

Farizeji ne marajo poslušati ozdravljenca. Kako se predrzne govoriti njim! Čudeža več ne preiskujejo, ampak silo uporabijo. Zato mu z zaničevanjem osorno in ošabno odgovore in pravijo: „V grehih si rojen ves in ti nas učiš? In ga pahnejo vun.“ To je grešna trdovratnost. Očitni resnici se ustavljajo. Siloma jo hočejo zatreti. Slepi so in slepi hočejo ostati; izpregledati ne marajo.

O tem nasilstvu sliši Jezus in poišče ozdravljenega. Odvzeti mu hoče še dušno slepoto, da izpregleda, spozna njega in veruje. Ko ga najde, mu reče: „Ali veruješ v Sinu božjega?“ On odgovori in pravi: „Gospod, kdo je, da verujem vanj?“ In Jezus mu reče: „Videl si ga in ki govori s teboj, on je.“ On pa pravi: „Gospod, verujem.“ In pade na kolena in ga moli. Milost in dobrota izkazana sleporojenemu je sedaj popolna: vidi telesno in dušno; veruje, deležen bo milosti mesijanskega kraljestva. Kolika razlika med njim in med ošabnimi judovskimi prvaki! Pa tudi kako skrivne so poti božje milosti: Ob istem dogodku se eden izpreobrne, drugi pa še bolj zakrkne; isti Jezus je nekaterim v vstajenje, drugim pa v spotiko in padec. To resnico Jezus koj pojasni, ko pravi:

„K sodbi sem pršel na svet, da kateri ne vidijo, izpregledajo, in kateri vidijo, oslepe.“ Da sodba je: kateri ne vidijo in priznajo svojo slabost, spoznajo svojo nevednost, dobe milost svete vere, se v veri oklenejo Jezusa in zares vidijo življenje in večnost; kateri so pa prevzetni in mislijo, da sami vse vedo in vidijo, pač niso sposobni, da bi sprejeli Gospodov nauk, zavržejo ga, odstranijo se od luči resnice in oslepe popolnoma, da postanejo neozdravljivi. To je skrivostna in pravična božja sodba.

O tem času so bili pri Jezusu tudi nekateri Farizeji in so vse te besede slišali. Koj so jih razumeli in nekako s posmehom poprašajo: „Ali smo tudi mi slepi?“ Jezus jim reče: „Ako bi bili slepi, bi ne imeli greha. Sedaj pa pravite: vidimo; torej ostane vaš greh.“ Kdor namreč brez zadolženja kake resnice ne ve, temu se nevednost ne šteje v greh; Farizeji se pa bahajo, da so poučeni, da vse vedo in v tej prevzetnosti zametavajo jasne, očividne resnice, kakor jih uči Jezus, zato so nevednosti in nevere sami krivi in njihov greh ostane. Da, greh ostane in se jim ne more odvzeti, dokler se ponašajo, da vidijo, in zato ostanejo trmoglavi.

Jezus pove priliko o dobrem pastirju.

Jan. 10, 1—21.

Videč, kako prvaki Judov ljudi od kraljestva božjega celo z nasilstvom odvračajo ter jim veliko škodujejo za časnost in za večnost, nadaljuje Jezus svoj govor množici in Farizejem in v priliki pastirja opiše ljudstvu hudobnost in škodljivost Farizejev, ki se ponašajo kot njihovi voditelji, kot njihovi pastirji.

Vzame pa priliko o pastirju prav iz domačega življenja. V judovski deželi je bilo mnogo paše, zato tudi mnogo čred in pastirjev. Zvečer so pastirji prignali svoje črede v skupen ovčjak pod milim nebom. To je bil ograjen prostor brez strehe. Ovčjak je imel vrata in vratarja, ki je čuval zbrane črede. Rano so prihajali pastirji; vratar jih je pustil skozi vrata v ovčjak; vsak pastir je poklical svoje ovce in so se zbrale okoli njega. Potem je vsak pastir stopil pred svojo čredo, šel naprej na zbrano pašo, kamor so mu ovce sledile. Kdor pa ni bil pravi pastir, ni mogel skozi vrata, ampak je splezal čez ograjo, da bi ovce kradel in pokončaval. Na to navado naveže Gospod prekrasno priliko o dobrem pastirju in o onem, ki je tat in le najemnik.

Najpoprej pokaže Gospod v priliki, da Farizeji in pismouki niso pravi pastirji. Pravi: „Resnično, resnično vam povem: kdor ne pride skozi vrata v ovčji hlev, ampak zleze drugod vanj, ta je tat in ropar. Kdor pa gre vanj skozi vrata, ta je ovčji pastir; njemu odpre vratar in ovce poslušajo njegov glas in po imenu kliče svoje ovce in jih pelje vun. In ko izpelje svoje ovce, gre pred njimi in ovce gredo za njim, ker poznajo njegov glas; za tujcem pa ne gredo, ampak beže pred njim, ker ne poznajo glasu tujca."

„To priliko jim pove Jezus; oni pa ne spoznajo, kaj jim govori." Farizeji ne razumejo, kaj namerava Jezus s priliko; ne razumejo, ker mislijo, da so oni pravi pastirji, ki naj uče in vodijo judovsko ljudstvo. Zato povzame Gospod besedo in jim priliko še bolj natanko razvije in razloži.

„Iznova jim torej Jezus reče: resnično, resnično vam povem: jaz sem vrata k ovcam", namreč le tisti so pravi pastirji, kateri pridejo k ovcam po njem, katere on pokliče in nastavi; „vsi pa, kar jih je prišlo," pa niso poslani od Jezusa, „so tatje in roparji in ovce jih niso poslušale." Kar ima ljudstvo sedaj voditeljev, niso poklicani po Gospodu, sami so se vrinili; ne vodijo ljudstva k Bogu, ampak od njega proč; saj preganjajo Jezusa, ki je kot pravi pastir od Boga poslan, in odvračajo ljudi od njega s kletvami, s sovraštvom in s silo; zato niso pastirji, ampak tatje in roparji.

Jezus še enkrat ponovi svojo trditev rekoč: „jaz sem vrata; če gre kdo skozi mene noter, ostane varen; noter in vun bo hodil in našel pašo." Torej pravi, od Boga poklicani pastir ostane varen v vseh nevarnostih, ker bo imel božjo pomoč in božje varstvo; brez strahu bo vodil ovce na pašo; pa bo tudi vedno dosti dobre paše dobil; Bog mu jo bo preskrbel. Saj res Bog skrbi za pastirje, ki jih je poklical za svojo cerkev; vernike vodijo na dobro pašo pouka, večnih resnic, zakramentov in obilnih božjih milosti. Kaj pa nepoklicani pastir? Jezus ga opiše rekoč:

„Tat ne pride, nego da krade in kolje in pokonča; jaz sem prišel, da imajo življenje, da ga imajo v izobilju." Gospod nam je prinesel življenje resnice in milosti; tega življenja hočejo vernike oropati nepoklicani pastirji, ki jih ni pooblastil Gospod, marveč jih imenuje tatove, ki le pokončavajo.

Jezusu srce vzkipi v ljubezni, pa tudi v žalosti, ko gleda v prihodnost, gleda nevarnosti za svoje verne ovčice, ki jih čakajo, da bi mogle izgubiti pravo življenje. Srce mu vzkipi, in še bolj natanko opisuje sebe kot dobrega pastirja. Z milim glasom govori:

„Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da življenje za svoje ovce; najemnik pa in kdor ni pastir, čegaver niso ovce, vidi volka priti, ter pusti ovce in zbeži in volk napade in razpodi ovce. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje ovce in moje pa poznajo mene, kakor mene pozna Oče in jaz poznam Očeta in svoje življenje dam za svoje ovce."

Kolika je ljubezen Jezusova do človeškega rodu! Da ga reši, hoče zanj življenje darovati! Noče biti najemnik, ki beži pred volkom in mu prepusti ovce, da jih trga in razpodi; ne, grabljivemu volku se hoče postaviti v bran in za ovce dati svoje življenje. Ne misli pa samo na judovsko ljudstvo, ki je izvoljeno ljudstvo, ampak misli tudi na pogane; za vse je prišel, vse hoče zveličati. Zato nadaljuje govor in pravi:

„In še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi te moram pripeljati in bodo poslušale moj glas in bo en hlev in en pastir." V Jezusovo cerkev bodo torej poklicani ne le Judje, ampak tudi pogani; oboji se bodo združili v enem hlevu in pod enim pastirjem.

Jezus bo dal svoje življenje za svoje ovce; toda dal ga bo prostovoljno, pa ga bo tudi nazaj vzel, ker s svojim življenjem svobodno razpolaga. Kolika je torej njegova ljubezen! To ljubezen opisuje, ko pravi:

„Zavoljo tega me ljubi Oče, ker jaz dam svoje življenje, da ga zopet vzamem. Nihče mi ga ne odvzame, ampak jaz ga dam sam od sebe in imam oblast ga dati in imam oblast ga zopet vzeti; to zapoved sem prejel od svojega Očeta.“ Jezus torej pojde v smrt, pa ne kakor in kadar hočejo sovražni Judje, ampak kadar bo hotel sam; v smrt pojde, toda naglo se povrne nazaj v življenje. Vse to pa se bo zgodilo, ker Oče tako hoče.

„Tu nastane zopet prepir med prvaki Judov zavoljo teh besedi. Mnogi izmed njih pravijo: hudiča ima, nor je, kaj ga poslušate? Drugi pa reko: to niso besede obsedenega od hudiča. Mar more hudič slepcem oči odpirati?“ Strastni zagrizenci, in teh je večina, Jezusa grdo zasramujejo; nekateri pa vendarle ugovarjajo zasramovanju sklicujoč se na krasne besede in na čudež s slepcem.

V tej prisrčni priliki se je Jezus razodel kot dobrega pastirja, vrhovnega poglavarja, torej kralja vseh narodov. On je kralj in sicer po naravi, ker je Bog njegov Oče, in torej On Sin božji, pravi Bog: pa je kralj tudi po odkupljenju, ker bo za narode svoje življenje dal, jih odkupil s svojo krvjo. Razodel se je tudi kot duhovna. Duhoven opravlja daritve v čast božjo in korist ljudi; Jezus bo tudi opravil daritev, daroval bo samega sebe za vse ljudi. On je tedaj zares pravi Mesija, katerega so preroki večkrat slikali kot pastirja svojemu ljudstvu.

50. Mesija uči moliti.

Luk. 11, 1—13; Mat. 6, 9—13; Mark. 7, 7—11.

Po prazniku šotorov ostane Gospod malo časa v Jeruzalemu. Ne vrne se pa v Galilejo, ampak se mudi v Judeji in v Pereji. Neutrudno nadaljuje svoje mesijansko delo. Vedoč, kako je molitev potrebna za vse življenje, ni le sam mnogo molil in dolgo molil, ampak tudi učence učil, kako in kaj naj molijo. Priložnost se ponudi prav kmalu.

Pridejo na neimenovan kraj[1] „in se zgodi, da Jezus moli. Ko neha, mu pravi eden njegovih učencev: Gospod, uči nas moliti, kakor je tudi Janez učil svoje učence.“ Prošnja je utemeljena. Gospod jo koj usliši in poda učencem ono prekrasno molitev, ki se po njem imenuje Gospodova molitev. Jezus namreč reče:

[1] Skoraj na vrhu južnega dela Oljske gore je sedaj samostan karmeličank s cerkvijo imenovano „cerkev Očenaš“. Na tem kraju je še pred sedmim stoletjem stala cerkev v spomin na ta dogodek. Vendar pa to izročilo ni popolnoma zanesljivo.

„Kadar molite, recite: Oče naš, kateri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje ime! Pridi k nam tvoje kraljestvo! Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji! Daj nam danes naš vsakdanji kruh! In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom! In ne vpelji nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Amen.“

Molitev „Oče naš“ nam je torej podal sam Gospod. Že samo radi tega moramo sklepati, da mora biti prava, nam primerna in Bogu dopadljiva. Izvrstna je in za vse ljudi, tudi za manj olikane, tudi za otroke, že zato, ker je tako kratka, ima prošnje izražene v prav kratkih stavkih in so prošnje za vse razumljive. Saj vendar vsak le količkaj pameten človek razume, kaj se pravi: naj bo posvečeno božje ime, naj pride njegovo kraljestvo, naj se zgodi njegova volja, naj nam da vsakdanjega kruha, naj nam odpusti, naj nas ne vpelje v skušnjavo in naj nas reši vsega hudega!

Akoravno je pa ta molitev tako kratka in lahko razumljiva, prosi vendar za vse, karkoli je ljudem potrebno in sicer v takem redu, da so najprej bolj imenitne prošnje, potem pa manj imenitne. Najpoprej se mora slaviti Bog; zato naj se pa razširi njegovo kraljestvo; za to je pa potrebno, da se izpolnjuje volja Boga, našega kralja. Nam je potreben vsakdanji kruh; pa tudi odpuščanje grehov, pomoč v skušnjavah in pa rešitev od vsega hudega na duši in na telesu. Da bomo pa res prav molili, nas uči Jezus, da naj molimo k Očetu, k dobremu in najboljšemu Očetu, ki je v nebesih.

Ob tej priliki pouči Jezus svoje učence tudi, kakšne lastnosti naj ima molitev. Molitev naj bo prisrčna, zaupna, stanovitna, da se Bogu tako rekoč kar sila dela in jo mora uslišati, kar Jezus v čudovito lepi priliki pojasni rekoč:

„In Jezus reče učencem: „Kdo izmed vas bi imel prijatelja in bi šel k njemu o polnoči in bi mu rekel: prijatelj, posodi mi tri hlebe, ker moj prijatelj je prišel s pota k meni, pa nimam ničesar, kar bi postavil predenj; in oni znotraj bi odgovoril: ne bodi mi nadležen; vrata so že zaprta in moji otroci so pri meni v spalnici, ne morem vstati in ti dati. In ko bi oni ne nehal trkati, povem vam, ko bi tudi ne vstal in mu ne dal zato, ker je njegov prijatelj, bi zavoljo njegove nadležnosti vstal in mu dal, kolikor potrebuje.“

„In jaz vam povem: prosite in se vam bo dalo; iščite in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo. Zakaj vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu odpre.“

„Kdo izmed vas prosi očeta kruha, pa bi mu kamen dal? Ali ribe, pa bi mu mesto ribe kačo dal? Ali ko bi prosil jajca, pa bi mu škorpjona podal? Ako torej vi, akoravno ste hudobni, znate dobre darove dajati svojim otrokom, koliko bolj bo Oče z nebes dal dobrega duha tistim, ki ga prosijo!“ Molimo torej in zaupajmo!

51. Napetost med Mesijem in Farizeji raste.

Luk. 11, 14—54; Mat. 12, 38—45.

Akoravno se je Jezus umaknil iz Jeruzalema, ga vendarle Farizeji zalezujejo, sramote in ljudstvo od njega odvračajo. Jezus jih zavrača od dne do dne bolj ostro in brezobzirno; ni čuda, da raste tudi napetost in sovražnost čimdalje bolj.

Na nekem kraju „izžene hudiča, ki je bil mutast. In ko izžene hudiča, more mutasti govoriti in ljudstvo se čudi. Nekateri pa izmed njih pravijo: z Belcebubom, poglavarjem hudičev, izganja hudiče. Drugi ga pa skušajo in zahtevajo znamenja iz neba.“

Ljudstvo se čudi in se nagiba k veri. Farizeji pa se koj prizadevajo, da bi zmanjšali ugoden vtis in nekateri začnejo Jezusa nesramno obrekovati, drugi pa zahtevajo znamenja iz neba. Farizeji so se dogovorili, da bodo vse čudeže pripisavali Belcebubu, češ, da je Jezus z njim v zvezi, nekako obseden od njega, in da bodo zahtevali znamenje iz neba. Saj smo že čuli, da so isto obrekovanje raznašali in iste zahteve stavili na Gospoda že v Galileji in sicer večkrat.

Zavoljo ljudstva Gospod odgovori in Farizeje osramoti. Ali bo ljudstvo spoznalo hudobnost Farizejev in se od njih odtrgalo? ali se bo pod njihovim močnim vplivom nazadnje zoper Gospoda odločilo? Zavoljo nesrečnega ljudstva Gospod odgovori in sicer deloma podobno kakor v Galileji, deloma pa še kaj več pove. Najpoprej odgovori onim, ki ga dolže zveze z Belcebubom in z nam že znanimi dokazi pokaže, da je taka trditev nespametna in zveza s hudičem kar nemogoča. Pravi:

„Vsako kraljestvo, ki je v sebi razdvojeno, razpade in hiša pade na hišo. Ako je tudi satan zoper sebe razdvojen, kako bo obstalo njegovo kraljestvo? ker pravite, da z Belcebubom izganjam hudiče. Če pa izganjam hudiče z Belcebubom, s kom jih izganjajo vaši otroci? Zato bodo oni sami vaši sodniki. Če pa s prstom božjim izganjam hudiče, je v resnici prišlo k vam božje kraljestvo.“

V tem dokazu pravi Jezus, da bi satanovo kraljestvo moralo razpasti, ko bi mu Belcebub pomagal hudiče izganjati; Belcebub bi sam svoje kraljestvo podiral. Taka trditev je nespametna. Ker tako trdijo, jih bodo sodili njihovi otroci, namreč oni izmed Izraelcev, ki tudi hudiče izganjajo, in to moč vsi pripisujejo Bogu. Ako pa Gospod hudičev ne izganja z Belcebubom, izganja jih z božjo močjo; s to močjo razdira kraljestvo satanovo in utemeljuje kraljestvo božje, kraljestvo mesijansko. Le spoznajo naj, da je on tisti močnejši, ki je prišel na svet, kjer satan vlada, da satana premaga in mu otme njega plen, otme namreč oblast nad ljudmi. Saj ravno izganjanje hudičev to naj bolj dokazuje.

Boj je torej začet; namreč boj med Mesijem in satanom, med kraljestvom mesijanskim in satanskim; sedaj se je treba odločiti na eno ali drugo stran; ker tako na sredi med bojnima strankama ni mogoče ostati. Kdor ne pristopi odločno k Jezusu, je že zoper njega in podpira delo satanovo. Zato trdi Gospod, da je zoper njega, kdor ni z njim in da raztresa, kdor ne zbira z njim.

Te misli so nam znane že iz Galileje. Sedaj pa pove Jezus nekaj novega o groznem prizadevanju hudobnega duha, ko je izgnan iz človeka. O ta hudobec ne miruje, ampak hoče nazaj. Peklenske muke nosi povsod s seboj, vendar mu pa nekoliko odleže, ako more mučiti človeka, ki je podoba Boga, katerega hudobec tako peklensko sovraži.

Jezus govori: „Ko nečisti duh izide iz človeka, hodi po puščobnih krajih in išče pokoja in ker ga ne najde, pravi: vrnem se v svoj dom, odkoder sem prišel. In ko pride, ga najde pometenega in olepšanega. Potem gre in vzame s seboj sedem duhov, hujših od sebe, ter gredo vanj in prebivajo ondi in zadnje reči onega človeka so hujše od prejšnjih. Tako se bo zgodilo temu prehudobnemu rodu.“

Kristus nam je nekoliko odkril nemirno in nesrečno življenje hudobnega duha. Njegovemu obupu se prilegajo puščobni kraji; toda ne najde miru. Zato izgnan iz človeka hoče vanj nazaj, da ga muči, ter uživa vsaj v tem, da zadoščuje svoji sovražnosti in svoji maščevavnosti. Ko vidi srce človekovo lepo ozaljšano, torej vabljivo, gre in si privzame še hujših tovarišev, ki gredo, vzamejo v oblast človeka in ga napolnijo s toliko jezo in sovražnostjo in hudobnostjo in podivjanostjo, da je njegovo življenje sedaj še mnogo hujše, kakor je bilo poprej.

Jezus je dodal strašne besede: „tako se bo zgodilo temu prehudobnemu rodu!“ In zares se je Judom tako zgodilo. Zaslepljeni po satanu so zapirali srca spoznani resnici, so Jezusa umorili, so potem v zagrizenem sovraštvu divjali med seboj

in se klali, se uprli Rimljanom in so izgubili vse: mesto, tempelj, samostalnost, deželo.

Tako resno govori Jezus. Farizeji se penijo jeze. Ljudstvo strme gleda čudeže in posluša besede. Kar se čuje navdušen glas: „blaženo telo, ki te je nosilo in prsi, ki so te dojile!" Od kod ta glas? Kaj poreko Farizeji? Glas prihaja od preproste žene, ki stoji med ljudstvom. Zoprni so ji grdi napadi Farizejev, prevzema jo veličina Gospodova, pretresa jo čudež in resna beseda Jezusova, ne more se več zdržati, silno čustvo jo premaga in neboječ se nikogar začne proslavljati mater tega čudodelnega učenika. Že se začenjajo izpolnjevati besede Marijine, da jo bodo blaženo imenovali vsi rodovi na zemlji.

Ljudstvo se spogleda, vsi se k njej obrnejo. Jezus pa kar mirno, seveda tudi hvaležno pravi: „Da, še bolj pa blaženi, kateri poslušajo božjo besedo in jo ohranijo." Jezus torej potrdi ginjenega srca, da je Mati njegova res blažena; doda pa tem besedam potreben popravek, naj vsi vedo, kdo je pravzaprav blažen in zakaj je njegova Mati še posebno blažena. Blažen je, kdor posluša besedo božjo in jo ohrani. Le kdor božjo besedo posluša in jo ohrani, bo v milosti božji, bo otrok božji in deležen vseh mesijanskih blagrov. Ravno zato je pa Marija najbolj blažena, ker je ohranila v srcu vsako besedo božjo in se najbolj odkrito in natanko po njej ravnala.

Med tem prihajajo h Gospodu vedno nove trume. Zbere jih okoli sebe in začne odgovarjati na zahtevo Farizejev, naj jim pokaže znamenje iz neba. Ta zahteva je za ljudstvo bolj nevarna; saj bi mogli Farizeji tudi tako znamenje razložiti kot delo satanovo. Tudi na to zahtevo odgovori Jezus prav dobro; obljubi Judom neko posebno, neovržno znamenje in jim preti z večnim pogubljenjem, ako ostanejo zaslepljeni. Pravi:

„Ta rod je hudoben in prešušten rod! Znamenja zahteva; toda ne bo se mu dalo znamenje, razen znamenja preroka Jona. Kakor je bil namreč Jona tri dni in tri noči v trebuhu ribe, tako bo tudi Sin človekov tri dni in tri noči v srcu zemlje. Kakor je bil Jona znamenje Ninivljanov, tako bo tudi Sin človekov temu rodu. Kraljica z juga bo vstala s tem rodom sodnji dan in ga obsodila; prišla je namreč od konca zemlje poslušat modrost Salomona. In glej, več kot Salomon je tu. Možje Ninivljani bodo vstali sodnji dan s tem rodom in ga obsodili; oni so namreč vsled pridige preroka Jona začeli pokoro delati, in glej, več kot Jona je tu.

Vstajenje Gospodovo od mrtvih naj bo zadosten čudež za ta rod, da izpregleda in se izpreobrne. Ako ostane trdovraten, mu bo strašno

sodnji dan! Obsodili ga bodo Ninivljani, ki so verovali Jonu in se spokorili; obsodila jih bo kraljica juga, ki je kljub težavne poti prihitela v Jeruzalem poslušat Salomona in njegovo modrost. Sin človekov je pa več kakor Jona, več kakor Salomon, in kolika znamenja dela, pa mu vendar ne verujejo! Zato jih bodo sodnji dan obsodili celo pogani.

Zatem jih v lepi priliki opominja, naj vendar izpregledajo in naj iz hudobne volje ne zapirajo svojega razuma luči, ki se jim sedaj odkriva, ki jim jo je Bog sedaj prižgal. Jezus namreč nadaljuje svoj govor in pravi:

„Nihče ne prižge luči in jo postavi na skrit kraj ali pod mernik, marveč na svečnik, da vidijo, kateri prihajajo noter." Luč torej se prižge zvečer, da se tema razsvetli. Tako luč je sedaj prižgal Bog, ko je poslal Mesija, da z oznanjevanjem večnih resnic ves svet razsvetli. Toda kaj je pa treba storiti, da se ta luč vidi, nebeška resnica spozna? Kakor se mora oko odpreti, da se vidi solnce in se razsvetli telo, se mora odpreti razum, da se vidi resnica in je vse jasno. Ako je pa telesno oko slabo, ostane telo za dotičnika v temoti, akoravno solnce sije; ravno tako je vse temno človeku, ki ima hudobno voljo in ne odpre svojega razuma, da bi resnica vanj posvetila. Zato pozivlje Gospod rekoč: „glej, da luč, ki je v tebi, ne bo tema!" Torej, paziti moraš sam, da ti um ne ostane teman. Kako pa postane um teman in ostane v tminah? Saj vemo, da ljudje ljubijo temo bolj, kot luč, ako so njihova dela hudobna, kakor je Gospod pri drugi priliki povedal. Da, hudobna volja je kriva, da se razum ne odpre resnici, ki sveti, ampak se zapre, da ga resnica ne more razsvetliti.

„Ko Jezus tako govori, ga povabi neki Farizej, da bi pri njem obedoval." Ker ta Farizej ni imel slabega namena, ampak je s povabilom hotel pokazati, da ne odobruje ravnanja svojih tovarišev, Jezus sprejme povabilo „in gre noter in sede k mizi."

Gospod je sedel k mizi, a se ni nič umil. To bi bil pa po naukih in zahtevah farizejskih sploh moral storiti, posebno pa sedaj, ker je bil toliko časa med množicami, in bi bil utegnil postati postavno nečist. Ko Farizej to opazi, „začne sam pri sebi misliti in govoriti: zakaj se ni umil pred obedom?"

To je res farizejska vest, katero vznemirjajo malenkosti, ki niso v postavi, ampak so jih le pismouki s Farizeji vred naprtili judovskemu ljudstvu. Te malenkosti zadevajo samo zunanja dela, ne zadenejo pa srca, da bi ga očistile; zato pa te malenkosti in sitnosti zavirajo razum za mesijansko kraljestvo, ki gleda le na srce in hoče, da se očisti s pokoro. Gospoda to

preškodljivo farizejsko mišljenje zapeče v dno srca. Ozre se okoli sebe in vidi pri mizi več Farizejev in pismoukov. Lepa priložnost, da jih pouči in jim jasno pokaže nespamet njihovih brezštevilnih malenkostnih obredov, pri katerih pa srce ostane strastno in hudobno. Ker je hudobija globoko vkoreninjena, jih hoče prav ostro prijeti in začne s slovesnim glasom počasi in s povdarkom govoriti:

„Vi, Farizeji, pač čedite zunanjost kozarca in sklede; kar je pa v vas znotraj, je polno ropa in hudobije. Neumneži, ali ni tisti, kateri je naredil zunanjost, naredil tudi to, kar je znotraj?“ Ako namreč iz spoštovanja do stvarnika čedijo zunanje stvari, bi morali še mnogo bolj očistiti notranjost, ki prihaja od ravno tistega Boga. Notranjost, srce je pa polno ropa in hudobije. Ker k tem hudobijam pripada prav posebno njihova lakomnost, jim Jezus svetuje: „dajte rajši vbogajme od tega, kar imate, in glejte, vse vam bo čedno.“ Naj torej začnejo z deli usmiljenja izbrisavati iz src lakomnost in skopuštvo, pa si bodo kmalu pridobili notranjo čistost. Gospod nadaljuje:

„Gorje vam, Farizejem, ki desetino dajete od mete, od vinske rutice in od vsake zeli, vnemar pa puščate pravico in ljubezen božjo! To se pa mora storiti in ono ne opustiti. Gorje vam Farizejem, ki ljubite prve sedeže v sinagogah in pozdrave na trgu! Gorje vam, ki ste kakor grobovi, ki se ne vidijo; ljudje hodijo čez nje in ne vedo!“ V grobu namreč je sama trohnoba in smrad; če je grob porastel, nikdo za to ne ve in gre mirno čezenj, tako so tudi Farizeji v srcu polni gnilobe in trohnobe, a znajo vse tako prikriti, da ljudstvo tega ne ve, marveč jih časti kot svetnike ter se vara nad njimi.

Ko Jezus tako gorje oznanja Farizejem, da bi jih pretresel, se oglasi „neki učenik postave in mu reče: učenik, ko to govoriš, sramotiš tudi nas.“ Učeniki postave so bili namreč tesno združeni s Farizeji in istega mišljenja z njimi, da, mnogi so bili tudi sami v trumi Farizejev. Zato se je ta učenik čutil prizadetega. Kaj pa Gospod? Sedaj pa začne še njemu in njegovim stanovskim tovarišem odkrivati njihovo pokvarjenost rekoč:

„Gorje tudi vam učenim v postavi, ker nakladate ljudem bremena, ki jih ne morejo nositi, sami se pa bremen ne dotaknete niti z enim svojih prstov! Gorje vam, ker zidate grobove prerokom, vaši očetje so jih pa umorili. V resnici, s tem izpričujete, da soglašate z deli svojih očetov. Umorili so jih sicer ti, vi pa zidate njihove grobove. Zato pravi božja modrost: hočem jim poslati prerokov in apostolov; nekaj izmed njih jih bodo umorili in nekaj preganjali, da se bo tirjala od tega rodu kri vseh prerokov, ki se je prelila od začetka sveta; od krvi

Abelove do krvi Caharijeve, ki je bil umorjen med oltarjem in templjem. Gorje vam, povem vam, terjala se bo od tega rodu.“

Mera hudobij je polna! Še ta rod bo kaznovan zavoljo tolike po nedolžnem prelite krvi; še ta rod, ki bo v svoji zaslepljenosti umoril samega Mesija in njegove apostole! A še novo, grozno hudobijo jim očita rekoč:

„Gorje vam, učenim v postavi, ker ste odnesli ključ do spoznanja; sami niste šli noter in zadržali ste one, ki so hoteli iti noter.“ Pismouki so namreč dobili ključ do zakladov svetega pisma; v svetem pismu se oznanja prihodnji Mesija in se zanj pripravlja pot; pismouki pa teh zakladov niso spoznali, tudi ljudstvu jih niso odprli in pokazali, pač pa so ljudstvu naložili neštetih zunanjih dolžnosti. Njim je zaklad zaprt, pa tudi ljudstvu ga zapirajo, ker ga s svojim obrekovanjem in hujskanjem odvračajo od Mesija, o katerem se v svetem pismu jasno govori.

Kako grenke resnice je Gospod pogumno in brez strahu in brez obzira povedal tem zastaranim in zakrknjenim grešnikom! In uspeh? Novo sovraštvo. Ker „ko to govori, ga začnejo Farizeji in učeniki postave trdo prijemati in z mnogimi vprašanji tiščati vanj zalezovaje ga in izkušaje kaj ujeti iz njegovih ust, da bi ga mogli tožiti.“ Kako kipi smrtno sovraštvo, po katerem se je pripravljala smrt Gospodova in pogin sinagoge!

52. Mesija vzbuja učencem apostolskega duha.

Med obedom se je nabralo zunaj ljudstva, da se je kar trlo. Gospod ima lepo priliko, delati za svoje mesijansko kraljestvo. Najpoprej začne svariti, poučevati in pravega apostolskega duha vzbujati v učencih in sicer kar vpričo ljudstva.

Jezus svari pred Farizeji.

Luk. 12, 1—3.

Ker prihaja ravno od razjezenih Farizejev, ki so hinavski in bodo učence preganjali, se Gospodu zdi potrebno, zavarovati najpoprej učence proti tem nevarnostim. Zato začne govoriti svojim učencem:

„Varujte se kvasu Farizejev, ki je hinavščina.“ Kakor kvas prevzame moko in ji da svoj okus, tako prevzemajo krivi in zlobni nauki Farizejev srca in mišljenje ljudi, da so popolnoma njihovih nazorov. Farizeji so si znali pridobiti veljavo takih mož, ki poznajo postavo in jo

natančno izpolnujejo; pa to je le hinavščina, v srcu so hudobni in Bogu zoprni. Nevarni so ravno zavoljo hinavščine, zato se jih je treba ogibati. Toda po pravični božji sodbi pride vse na dan.

Ker „nič ni pokritega, kar se ne bi odkrilo, nič skritega, kar se ne bi zvedelo." Torej na dan bo prišla vsa hinavščina, vsa sedaj prikrivana grdobija Farizejev. Na dan pa pridejo tudi vsa dobra dela učencev, naj jih sedaj še tako odbijajo in grde. V izpodbudo zatrdi to Gospod učencem rekoč: „Zakaj, karkoli govorite vi v temi, se bo govorilo pri belem dnevu, in kar na uho šepetate v sobicah, se bo oznanjevalo po strehah." Torej vse dobro, prav vse, naj bo še tako skrito, kar so in bodo storili učenci, vse pride na dan. Farizeji sedaj poveličevani, bodo osramočeni; učenci, sedaj sramočeni, bodo poveličani. Kolika tolažba in kako primerne besede, da dobe učenci potrebnega poguma.

Jezus daje pogum za čase preganjanj.

Luk. 12, 4—12; Mat. 10, 26—33.

Svareč učence pred kvasom Farizejev jim je pokazal njihove smrtne sovražnike, ki jih bodo neusmiljeno preganjali in celo morili. Skrbni Gospod hoče učence tudi zoper te nevarnosti oborožiti, zato podaja sedaj apostolom in učencem krasnih naukov, kakor so jih apostoli deloma čuli takrat, ko jih je v Galileji poslal oznanjat nebeško kraljestvo. Mirno in prepričevalno nadaljuje svoj govor:

„Vam pa, svojim prijateljem pravim: ne bojte se tistih, ki umore telo, duše pa ne morejo umoriti. Pokažem vam pa, česa se bojte: bojte se tistega, ki ima moč, ko je umoril, vreči v pekel. Da, rečem vam tega se bojte!" Torej strah pred ljudmi naj premagajo s strahom pred Bogom. Kruti sovražniki ne morejo pogubiti duše, Bog pa more tudi to; zato naj se boje Boga in ničesar drugega ne; da se le duša zveliča, četudi pogine telo!

Potem opozarja učence na moč in varstvo božje previdnosti, ki skrbi za najmanjše stvari, ko niso skoraj nič vredne, ki bo torej gotovo skrbela zanje, ki bodo v nevarnosti zavoljo samega Boga. Čuj genljive besede Gospodove:

„Ali se ne prodaja po pet vrabcev za dva vinarja? in niti eden od njih ni pozabljen pred Bogom. Celo lasje vaše glave so vsi prešteti. Nikar se torej ne bojte! Več ste vredni kot mnogo vrabcev." Torej v božjih rokah so; naj se ne boje. Kljub preganjanju naj le izpričujejo Gospoda zmeraj in povsod; plača jim ne odide. Gospod namreč slovesno zatrjuje: „Povem vam pa, vsak ki me spozna pred ljudmi, njega bo tudi Sin človekov spoznal pred angeli božjimi. Kdor me pa zataji pred ljudmi, bo tudi zatajen pred angeli božjimi." Torej le izpričujejo naj Sinu človekovega! Pomagal jim bo Sveti Duh, zato bo pa tudi vekomaj zavržen, kdor bi se v peklenski hudobiji upiral Svetemu Duhu.

Zato izpregovori Gospod s povzdignjenim glasom strašno grožnjo rekoč: „in vsakemu, ki reče besedo zoper Sinu človekovega, bo odpuščeno; temu pa, ki preklinja zoper Svetega Duha, ne bo odpuščeno." Kdor bi se torej pregrešil zoper Gospoda, ko prihaja tako ponižen in neznaten, more še upati, da se reši; kdor pa bi se hudobno in trdovratno protivil Svetemu Duhu, kakor se bo pokazovalo v izpričevanju apostolov, ki bo potrjeno s čudeži, nima upanja, da se reši; ostal bo v grešnem uporu proti milosti Svetega Duha, ne bo se izpreobrnil in zato mu tudi ne bo odpuščeno.

Sveti Duh bo pa učencem tudi pomagal, ko jih bodo vlačili pred gosposko, da jih sodi in obsodi, zato naj se tudi takrat ne plašijo. Gospod to pomoč prav jasno obljubi in pravi: „ko vas bodo vlačili v sinagoge in pred gosposke in oblastnike, ne skrbite, kako ali kaj bi govorili, ali kaj bi rekli, Sveti Duh namreč vas bo učil tisto uro, kaj vam je treba govoriti."

Jezus svari pred lakomnostjo.

Luk. 12, 13—21.

Gospod je utrdil učence zoper zunanje nevarnosti; napolnjeni z apostolskim duhom se bodo bali le Boga, vedno bodo vanj zaupali, tudi življenje bodo zanj dali brez strahu. So pa še druge nevarnosti, ki bi mogle škodovati vsem ljudem, posebno pa apostolom v njihovem svetem opravilu. Prav zelo nevarna je lakomnost. Gospod hoče svoje učence oborožiti tudi zoper to grdo strast.

Priliko mu ponudi eden poslušavcev. Mladenič je; oče mu je umrl; brat mu pa prikrajšuje dediščino in sicer iz gole lakomnosti. Mladenič spoštuje Gospoda in ve, da bi beseda iz njegovih ust močno vplivala na brata. Radi tega stopi izmed ljudstva in prosi:

„Učenik, reci mojemu bratu, naj deli z menoj dediščino! On mu pa odvrne: človek, kdo me je postavil za sodnika in delivca čez vaju?" Trd odgovor iz ust dobrega Jezusa, ki tako rad pomaga vsakemu. Toda, prav je tako! Jezus je prišel na svet v zadevah duše in večnosti; noče se vpletati v čisto posvetne zadeve, za te zadeve so sodniki, k njim naj gre mladenič iskat pravice.

Vendar pa Gospod ta nenadni dogodek koj uporabi, da svari vse poslušavce, posebno pa učence pred lakomnostjo. Izbere si jasno priliko iz vsakdanjega življenja, da pokaže, kam človeka zapelje lakomnost in kako nespametno je skrbeti le za časno, minljivo bogastvo, ne pa za dobra, pred Bogom zaslužna dela, ki ostanejo vekomaj. Gospod pripoveduje:

„Glejte, varujte se vsakršne lakomnosti; zakaj nihče si ne podaljša življenja iz obilnosti svojega premoženja. Pove jim tudi priliko rekoč: nekemu bogatemu človeku obilno obrodi polje. In misli sam pri sebi; kaj mi je storiti, ko nimam, kam bi spravil svoje pridelke? In reče: tole napravim: svoje žitnice poderem ter jih povečam in vanje spravim, kar mi je zrastlo, in svoje blago; ter porečem svoji duši: duša, obilno blaga imaš spravljenega za prav mnogo let; počivaj, jej, pij, bodi dobre volje! Bog mu pa pravi: bedak, še to noč bodo terjali tvojo dušo od tebe. Kar si pa pripravil, čegavo bo? Tako se mu godi, kdor si nabira bogastva in ni bogat v Bogu."

Da, navezanost na bogastvo je kriva, da bogatin pozabi na dušo, pozabi na večnost, pozabi na dobra dela, ter se poživini in le telesu streže. Toda smrt mu vse ugrabi. Učenci in apostoli naj na to pazijo in naj si prizadevajo, da bodo siromaki v duhu in očiščeni od grde strasti.

Jezus svari pred nemirno skrbjo za časnost.

Luk. 12, 22—31.

Ker izvira lakomnost iz prevelike skrbi za življenje in njegove potrebe, pokaže Gospod nespamet in škodljivost take prenemirne skrbi. Že iz besedi se čuti, da mu nauki prihajajo iz očetovsko ljubečega srca. Reče torej svojim učencem:

„Zato vam povem, ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli, in tudi ne za telo, kaj boste oblačili. Življenje je več kot jed in telo več kot obleka. Poglejte krokarje, ki ne sejejo in ne žanjejo, ki nimajo ne shrambe in ne žitnice, in Bog jih živi. Koliko več vredni od njih ste vi? Kdo od vas pa more s skrbmi le komolec dodati svojemu življenju? Če tedaj tega, kar je najmanje, ne morete, kaj skrbite za drugo?"

„Poglejte lilije, kako rastejo; ne delajo in ne predejo; povem vam pa, da Salomon v svoji časti ni bil oblečen, kakor ena izmed njih. Če pa Bog travo, ki je danes na polju, jutri se pa proč vrže, tako oblači, koliko bolj vas, maloverni! Nikar torej ne vprašujte, kaj boste jedli in kaj boste pili in nikar ne omahujte sem in tje! Vsega tega namreč iščejo pogani sveta. Vaš Oče pa ve, da vsega tega potrebujete."

Apostoli in učenci naj ne bodo nemirni, od kod bodo dobili hrane in obleke. Pa tudi drugi poslušavci naj ne skrbe preveč za take telesne potrebe. Saj je nad nami dobri nebeški Oče. On skrbi za ptice pod nebom, za lilije na polju; kako ne bi skrbel za nas! Dal nam je telo in življenje, kako ne bi poskrbel še za obleko in hrano! Le marljivo delajmo in zaupajmo vanj; ne bodimo pa v prenemirnih skrbeh, kakor pogani, ki ne poznajo dobrega Očeta v nebesih.

Da bodo pa imeli božjo pomoč tudi za časne potrebe in bo Gospod blagoslovil njihov umerjen trud, uči Jezus, da naj bo prva skrb za mesijansko kraljestvo na zemlji in večnosti. Jezus pravi: „iščite pa najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to se vam navrže!" Torej v prvi vrsti je skrb za mesijansko kraljestvo, za življenje v milosti božji, ki nas stori pravične pred Bogom; še le v drugi vrsti pride skrb za časne potrebe, za katere nam bo pomagal Bog, ako najprej iščemo njega in si prizadevamo izpolnovati njegovo sveto voljo.

Jezus ljubeznivo opominja svoje apostole za popolno ločitev od pozemeljskih stvari.

Luk. 12, 32—34; Mat. 6, 19—21.

Jezus sega vedno više: Apostoli naj se odrečejo vsemu na zemlji in naj skrbe edino za zaklade v nebesih. Za tako popolnost jih vnema, ko govori:

„Ne bojte se, majhna čreda, ker vašemu Očetu je bilo drago, dati vam kraljestvo." Dà, majhna čreda so apostoli, malo jih je in zaničevani so sredi hudobnega in sovražnega sveta; toda naj se ne boje zemeljskih težav, saj jim je Oče dal kraljestvo, namreč mesijansko kraljestvo in vse njegove blagre. Naj ne skrbe, ampak prodajo naj še to, kar imajo, da živeč v popolnem siromaštvu skrbe samo za nebeške zaklade. Da bi se tako visoko povzpeli, jih Jezus prisrčno vabi, rekoč:

„Prodajte, kar imate, in dajte miloščino! Napravite si mošnje, ki ne ostaré, zaklad v nebesih, ki se ne zmanjša, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda. Kjer je namreč vaš zaklad, bo tudi vaše srce." Dà, zares: misli, želje, koprnenje našega srca je tam, kjer je to, kar ljubimo. Kdor ljubi svet, čast, pohotno uživanje, bo mislil, želel, koprnel le po svetu, po časti, po uživanju; kdor pa ljubi Boga, Jezusa, čednosti, večno življenje, bo le na to mislil, po tem koprnel.

Jezus opominja na vedno pripravljenost.

Luk. 12, 35—40; Mat. 24, 43—44.

Apostoli naj se torej odtrgajo od vsega, kar jim more dati svet, in naj s celim srcem koprne in z vsemi močmi delajo za večnost. Za to večnost naj bodo pa vedno pripravljeni, ker ne vedo ne ure ne dneva, kdaj pride Gospod.

Za tako vedno pripravljenost vnema Gospod svoje apostole v priliki o ljudeh, ki čakajo svojega gospodarja, ki je šel na nočno svatbo, pa ne vedo, kdaj se povrne. Jezus pravi: „vaša ledja naj bodo vedno prepasana in svetilke v vaših rokah. Bodite enaki ljudem, ki čakajo svojega gospodarja, kdaj se vrne z ženitnine, da mu morejo takoj odpreti, ko pride in potrka. Blagor tistim hlapcem, ki jih najde gospodar bedeče, ko pride; povem vam, opasal se bo, posadil jih k mizi, hodil okoli njih in jim stregel. In če pride ob drugi straži, ali če pride ob tretji straži in jih tako najde: blagor tistim hlapcem! To pa veste, ko bi vedel hišni oče, katero uro pride tat, bi gotovo čul in ne bo pustil predreti svoje hiše. Torej bodite tudi vi pripravljeni, ker ob uri, o kateri vi ne mislite, pride Sin človekov."

Torej, ker ne vemo, kdaj pride Gospod, da nas pokliče, zato bodimo vedno pripravljeni na smrt; ako nas dobi pripravljene, nas vzame k nebeški gostiji, kjer postreže sam, namreč nas vzame v nebeško blaženost, katera izvira iz njega samega, iz njegove neskončne dobrote in lepote.

Jezus izpodbuja k zvestobi v božji službi.

Luk. 12, 41—48; Mat. 24, 45—51.

Več opominov je dal Gospod samo učencem in apostolom. Zadnjo priliko je pa tako zasukal, kakor da govori tudi zbrani množici. Peter bi to rad vedel, zato vpraša Gospoda: „Gospod, ali govoriš to priliko nam, ali tudi vsem?"

Jezus odgovori; toda ne kar naravnost, vendar pa tako, da se lahko razvidi, kako ta nauk velja posebno apostolom, ki bodo imeli vrhovno upravo v mesijanskem kraljestvu, ki bodo kakor hišniki, da pa velja tudi za množice. Pravi namreč:

„Kdo, meniš, je zvesti in modri hišnik, ki ga je postavil gospodar svoji družini, naj ji daje o svojem času izgovorjeno mero žita? Blagor tistemu hlapcu, katerega najde gospod, ko pride, da tako dela. Resnično, resnično vam povem, da ga bo postavil čez vse, kar poseduje." Torej dober hišnik, dober poglavar dobi veliko plačilo.

Toda, kaj pa, ako hišnik, ako poglavar zanemari svojo dolžnost? Hudo se mu bo godilo, ko pride Gospod. Grozne so besede Jezusove, s katerimi hoče svoje apostole prestrašiti od zlorabe oblasti, ki jo bodo prejeli od njega. Pravi:

„Če bi bil pa tisti hlapec zloben in bi rekel v svojem srcu: moj gospodar odlaša priti, pa bi začel pretepati svoje hlapce in dekle in pojedati in popivati s pijanci in se opijati, bo prišel gospodar tistega hlapca ob dnevu, ko ne sluti, in ob uri, za katero ne zna, in ga bo smrtno kaznoval ter mu dal delež z neverniki. Tam bo jok in škripanje z zobmi."

Kaj ne, grozna, večna kazen čaka nezvestega poglavarja! Pa tudi verniki sploh naj izpolnujejo prav natanko voljo božjo, da ne bodo kaznovani. Na vernike sploh pa meri pouk, ki ga Jezus nadaljuje, rekoč:

„Tisti hlapec, ki je poznal voljo gospodarja, pa se ni pripravil in delal po njegovi volji, bo pač hudo tepen; tisti pa, ki je ni poznal in stori kaj, kar zasluži udarce, bo malo tepen. Komur se je veliko dalo, od tega se bo tudi veliko terjalo; in komur se je mnogo izročilo, se bo več zahtevalo od njega."

Jezus napoveduje borbe in razdor.

Luk. 12, 49—53; Mat. 10, 34—36.

Da je potrebna čuječnost, potrebna zvestoba v hiševanju, naj apostoli posnamejo tudi iz nevarnosti in iz ljutih borb, ki jih bodo morali pretrpeti vsi, ki hočejo hoditi za Gospodom. Še te borbe in razdore vsevedni Jezus na kratko opisuje in pripoveduje:

„Prišel sem, da ogenj vržem na zemljo, in kaj hočem, kot da se vname." Jezus je prinesel ogenj na svet. Ogenj žge, uničuje in očišča. Ogenj Jezusov naj požge vso grdobijo in gnusobo poganstva, strasti in hudobije, da bo ves svet očiščen in obnovljen. Ta ogenj je delo mesijansko, za katero je prišel Jezus na svet in za katero pripravlja apostole. Ko pride Sveti Duh ter jih vname, da bodo začeli oznanjevati pokoro, poučevati resnico, deliti milosti, pobijati zmote, premagovati strasti, takrat se bo ta ogenj vnel in zapalil ves svet. Toda poprej mora Jezus trpeti in umreti ter tako zaslužiti ono nebeško pomoč in ona sredstva, ki so potrebna za svet, da se očisti in prenovi.

Zato vzdihne in bridko reče: „Moram pa biti krščen s krstom in kako bridko mi je, dokler se ne dopolni." Krščen mora biti Jezus s krstom krvi; s krvjo bo njegovo telo vse poškropljeno; to trpljenje mu je vedno pred očmi, zato mu je v srcu jako bridko in srčno želi, da bi se čim prej izvršilo in izpolnilo.

Ko pa po njegovem trpljenju začne plamteti ogenj prinešen na zemljo, ko se začne utemeljevati in razširjevati mesijansko kraljestvo, nastanejo silne borbe in mučni razdori, ki bodo posegali celo v družine. Napovedala in začela se bo borba resnice zoper zmoto, čednosti zoper hudobijo, luči zoper temo, Boga zoper satana. In odločili se bodo otroci resnice, čednosti, luči od otrok zmote, hudobije in teme; nastala bosta dva tabora: v enem bo Bog kraljeval, v drugem satan. Take razdore napoveduje Jezus svojim apostolom že sedaj in trdi:

„Ali menite, da sem prišel dat zemlji mir? Povem vam, ne, ampak razdor. Zakaj odslej se jih bo v eni hiši sprlo pet, trije zoper dva in dva zoper tri; sprl se bo oče zoper sina in sin zoper očeta; mati zoper hčer in hči zoper mater; tašča zoper sneho in sneha zoper taščo; in človekovi sovražniki bodo njegovi domači."

53. Mesija kliče ljudstvo k pokori.

Luk. 12, 54—59; 13, 1—9.

Jezus je razkrinkal Farizeje in njihovo hinavščino; z resnim poučevanjem je vzgajal apostole za mesijansko delo. Sedaj se obrne k množicam, ki so zbrane okoli njega; tudi nje mora in hoče povabiti, naj se spokore; hoče jim povedati v prilikah in jasnih besedah, da je za pokoro že zadnji čas: naj hite, da ne zamude in jih ne zadene pravična božja kazen. Zato reče množicam:

„Kadar vidite, da se oblak dviga od zahoda, takoj pravite: dež bo; in zgodi se tako. In ko vleče jug, pravite: vročina bo; in se zgodi. Hinavci, podobo neba in zemlje znate presoditi, kako pa, da tega časa ne znate presoditi? Zakaj pa tudi sami od sebe ne presodite, kar je prav?"

Vreme znajo ljudje presojevati po raznih prirodnih znakih; čudno pa je, da isti ljudje ne znajo presojevati časa, ki je sedaj nastopil. Saj je vendar dovolj znakov in bi mogli presoditi, da so to zaželjeni mesijanski časi. Taki znaki so: oznanjevanje Janezovo, čudeži in trditve Kristusove, splošno pričakovanje mesijanskega kraljestva, izgubljena samostojnost Judov in konec Danielovih letnih tednov. Ko bi vse to premislili in le nekoliko pri sebi preudarjali, bi morali sami po sebi priti do pravega prepričanja.

Ko bi tako presojevali, bi se obrnili k Bogu. Saj je že Janez Krstnik pridigal pokoro za vse, ki hočejo vstopiti v božje kraljestvo, grozil pa s pogubljenjem vsem, ki bi ostali trdovratni. Ljudje naj torej izpregledajo in se spravijo z Bogom, dokler je še čas, dokler Bog še ni izrekel svoje sodbe. Nato Jezus množice opominja rekoč:

„Ko pa greš s svojim nasprotnikom pred oblastnika, prizadeni si po poti, da se rešiš od njega, da te morda ne vleče pred sodnika, in te sodnik ne izda biriču in te birič ne vrže v ječo. Povem ti, da odondod ne pojdeš, dokler ne plačaš tudi najzadnjega vinarja."

Koj se je treba pobotati, koj se spokoriti, če ne, je poguba gotova. Ko umrješ in Bog svojo sodbo izreče, prideš v ječo pekla, odkoder ni nobene rešitve več; saj se v peklu ne more kar nič več zaslužiti, da bi se poplačal dolg pred Bogom. To strašno grožnjo ponovi Jezus o priložnosti, ki se mu je koj ponudila. Čujmo!

„Takrat je bilo pa nekaj navzočih, ki so povedali Jezusu o Galilejcih, katerih kri je zmešal Pilat z njihovimi daritvami." Kruti Pilat je zapovedal svojim vojakom, da so nekoliko Galilejcev poklali kar v templju. Taka krutost, brezobzirnost in brezbožnost je morala Jude silno razdražiti. Povsod so o tem zlodejstvu govorili, povsod Rimljanom grozili, povsod si želeli Mesija, ki naj zbere Jude, potolče Rimljane in reši sveto zemljo in sveto mesto poganske gnusobe. Vsi razdraženi potožijo tudi Jezusu ta zločin. Jezusa srce zaboli; toda on ni političen prekucuh, ampak le oznanjevavec resnice in pokore, a tudi oznanjevavec božje kazni za vse, ki bi ostali trdovratni. Zato jim odvrne rekoč:

„Ali menite, da so bili ti Galilejci največji grešniki med vsemi Galilejci, ker so to trpeli? Ne, vam pravim. Ako se ne spokorite, vsi enako poginete. Kakor onih osemnajst, ki se je na nje prevrnil stolp v Siloi in jih ubil, ali menite, da so bili oni edini grešniki med vsemi jeruzalemskimi prebivavci? Ne, vam rečem. Če se pa ne spokorite, vsi enako poginete."

Ako se Judje ne spreobrnejo, enako poginejo: pokolje jih meč, pobijejo jih razvaline zidov. Judje se niso spokorili, zavrgli so svojega Mesija in komaj je prešlo trideset let, pa jih je poklal rimski meč, pa so poginili pod razvalinami jeruzalemskih zidov.

Da je taka strašna poguba že prav blizu, ker zametavajo milostni božji klic, razloži Jezus množicam z novo priliko: „Smokvino drevo ima nekdo vsajeno v svojem vinogradu in pride iskat sadu na njem, pa ga ne najde. Tu pravi viničarju: glej, tri leta je že, kar hodim iskat sadu na tem smokvinem drevesu, pa ga ne najdem. Posekaj ga torej! Čemu naj še jemlje prostor? Ta mu pa odgovori rekoč: Gospod, pusti ga še to leto, da ga okopljem in mu pognojim, morda obrodi sad; če pa ne, ga pa potem posekaš."

Smokvino drevo je judovsko ljudstvo. Gospod je že večkrat iskal sadu, toda zastonj. Sedaj je pa zadnji čas. Jezus sam si še bolj prizadeva, da spreobrne ljudstvo; po vsi deželi potuje, jasno in neutrudljivo poučuje, čudeže dela, dobrote deli; za njim bodo prišli apostoli in ravno tako skrbeli za ljudstvo. To je zadnje leto. Ako ne prinese sadu prave pokore in sadu bogoljubnih del, se drevo poseka, se ljudstvo pokonča.

Ali so množice razumele in verjele?

54. Mesija govori proti Farizejem in o svojem kraljestvu.

Luk. 13, 10—21.

Odkar je Jezus zapustil Jeruzalem in hodil ter poučeval po Judeji in Pereji, sta minila skoraj dva meseca. Že je nastopil mesec december. V tem mesecu se je v Jeruzalemu praznoval vesel praznik na spomin, kako se je ob času zmag Makabejcev nad pogani oskrunjeni tempel zopet posvetil. Tega dne je prišlo v Jeruzalem mnogo ljudstva. Tudi Jezus je že na potu v sveto mesto.

Gredoč v Jeruzalem pride neke sobote v nekem kraju v sinagogo. „In glej, tu je bila žena, ki je imela duha bolezni osemnajst let in je bila sključena in se nikakor ni mogla kvišku zravnati. Ko jo Jezus zagleda, jo pokliče k sebi ter ji reče: žena rešena si svoje bolezni. On položi roko na njo in ta se koj zravna in časti Boga."

Glej Jezusove dobrote! Žena ga ni prosila in vendar jo ozdravi in izžene iz nje hudobnega duha. Govori in roko na njo položi: njegova človeška narava je sredstvo, po katerem božja narava dela čudeže. Toda sobota je, Farizeji so blizu; kaj bo pa sedaj? In zares, Farizeji se pohujšujejo. Posebno nevoljen je starejšina sinagoge, ki mora skrbeti za red. Toda ne upa se pokarati Jezusa kar naravnost; pač pa nevoljen reče ljudstvu:

„Šest dni je, ob katerih se mora delati; ob teh torej prihajajte in se zdravite, ne pa ob sobotnih dneh." Zaslepljeni in trdosrčni Farizej! Kako delo pa je bilo to ozdravljenje? Samo beseda in polaganje roke! Gospodu pa se je ponudila zopet ugodna prilika, da pred ljudstvom razkrinka hinavstvo Farizejev in zmanjša, ako mogoče, njihov poguben vpliv.

Zato mirno, toda odločno odgovori in reče: „Hinavci, ali ne odveže vsak izmed vas v soboto svojega vola ali osla od jasli ter ga žene na vodo? Te hčere Abrahamove pa, ki jo je satan, glej, osemnajst let imel

zvezano, ali ni bilo potrebno rešiti te vezi sobotni dan?" Kako primeren in razviden je odgovor! Kaj pa uspeh?

„In ko to pove, zarde vsi njegovi nasprotniki; vse ljudstvo se pa razveseli vseh veličastnih stvari, ki so se godile po njem". Ljudstvo se veseli: ali bo raztrgalo vezi, s katerimi je navezano na Farizeje? Farizeji sicer zarde, sram jih je: ali se bodo poboljšali? Ne, ampak le še bolj se jim zakrkne srce.

Toda kljub njihovemu nasprotovanju se bo božje kraljestvo utemeljilo, se bo razširjevalo in sicer po svoji notranji moči; nobena sila ga ne bo mogla zatreti. To resnico oznani Jezus Farizejem v dveh nam že znanih prilikah. Reče namreč zbranim v sinagogi:

„S čim naj primerjamo božje kraljestvo, ali s kakšno priliko naj ga pojasnimo? Podobno je gorčičnemu zrnu, ki ga je nekdo vzel in vsejal v svoj vrt; in je rastlo in postalo veliko drevo in ptice neba so počivale v njegovih vejah." Jezus seje zrno božje besede v božji vrt, v izraelsko deželo; majhno je še in nevidno, kakor gorčično seme; toda zrastlo bo in razpelo svoje veje, da bodo mogli narodi v njem srečno živeti.

„In zopet je rekel: komu naj prispodobim božje kraljestvo? Podobno je kvasu, katerega je žena vzela in vmesila med tri merice moke, dokler se vse ne skvasi." Spočetka se kvas ne pozna, polagoma pa prevzame vso moko: božje kraljestvo je še sedaj spočetka nevidno, toda ima v sebi moč, da prevzame vse narode, jih izpremeni in jih s svojim duhom obnovi.

Potem potuje Jezus v Jeruzalem, hodi skozi mesta in vasi, ter povsod poučuje in dobrote deli.

55. Mesija odkriva v Jeruzalemu svojo božjo naravo.

Luk. 13, 22; Jan. 10, 22—39.

Jezus pride v Jeruzalem sredi decembra ravno k prazniku templjevega posvečenja. Pred dvesto leti je sirski kralj Antioh oskrunil tempelj, ker je zapovedal v njem darovati malikom. Pogumni Juda Makabejec je z božjo pomočjo premagal malikovavskega kralja, očistil tempelj in zapovedal, naj se vsako leto obhaja slovesen spomin na ta srečni dan. Praznik je trajal osem dni.

Ob zimskem času v sveti Deželi pogostoma dežuje. Zato Gospod ne more učiti v velikih odkritih dvorih templjevih, ampak stopa po raznih pokritih lopah ob mogočnih zidovih, ki so se raztezali okoli

templjevega prostora. Na vzhodnem kraju je bila lopa Salomonova. V tej lopi dobe Gospoda Judje, farizejske, njemu sovražne stranke, in tu jim prav jasno odkrije svojo božjo naravo.

„Tu ga obsujejo Judje in mu reko: kako dolgo nas še mučiš z negotovostjo? Ako si Mesija, povej nam kar naravnost!“ Sovražni Judje Jezusa obsujejo, ga v svojo sredo vzamejo, da bi jim ne mogel uiti. Njihovo vprašanje je pa prav hudobno. Res, očitno in pred ljudstvom ni še nikdar kar naravnost jasne besede rekel, da je Mesija. Pač je to povedal samarijanski ženi in tudi apostolom, ne pa ljudstvu. Vendar bi bili pa vsi lahko že davno spoznali, da je on res obljubljeni Mesija. Saj si je prilastoval lastnosti, kakor so jih preroki napovedovali o Mesiju in o mesijanskih časih. Imenoval se je luč sveta, imenoval studenec, iz katerega naj pijejo vsi in z brezštevilnimi čudeži je dokazoval svojo trditev, da je poslan od Boga. In ali ni ravno Janez Krstnik nanj s prstom pokazal rekoč, da je on, ki ima priti, da je od vekomaj, da je božji Sin?

Pa tudi sedaj noče in ne more Jezus odgovoriti naravnost. Ne more pritrditi, da je Mesija, ker ni bil Mesija, kakor so ga pričakovali Judje; ni namreč oni pričakovani narodni junak, ki bi premagal Rimljane in zagotovil Judom gospodstvo sveta; ne more pa tudi zanikati, da ni Mesija, saj je bil Mesija v pravem pomenu, kakor ga je Bog obljubljal po prerokih. Vendar pa Gospod bistro zavrne njihovo predrznost in nevero rekoč:

„Pravil sem vam, pa ne verujete; dela, ki jih izvršujem v imenu svojega Očeta, ta pričajo o meni. Toda vi ne verujete, ker niste izmed mojih ovac.“ Jezus se sklicuje na svoje nauke in na čudeže, radi katerih se je ljudstvo že večkrat popraševalo, ali ni on Mesija? Judje bi torej lahko verovali, toda nočejo, saj ne marajo biti njegove ovce. In kako bi bilo vendar za nje koristno, ko bi premagali odpornost in bi postali njegove ovce! Jezus namreč nadaljuje svoj govor rekoč:

„Moje ovce poslušajo moj glas; jaz jih poznam in za menoj gredo; dam jim večno življenje in ne pogube se na veke in nihče jih ne iztrga iz moje roke.“ Kdo ne bi maral za večno življenje? Jezus ga bo podelil svojim ovcam. Njegove ovce so pa le tiste, ki ga poslušajo in gredo za njim. Torej, kdor ne posluša njegovega glasu, ni njegova ovca, ne bo imel večnega življenja, pogubil se bo! To je hudo. Ali bo vsaj ta grožnja Jude pretresla? Ovce se pa ne bodo pogubile, saj jih ne more nikdo iz Gospodovih rok iztrgati. Pa zakaj ne? Jezus na to odgovori in pravi:

„Kar mi je dal Oče, je večje od vsega: roki mojega Očeta pa ne more nihče ničesar iztrgati. Jaz in Oče sva eno.“ S temi besedami je

Gospod jasno povedal, da „On in Oče nebeški sta eno.“ Kaj pa je to eno? Eno sta po naravi; to naravo je Oče dal Jezusu po večnem rojstvu in ta narava „je ono večje od vsega“, kar mu je Oče dal. Ker sta eno po naravi, imata isto božjo moč; zato ne more nikdo Gospodu iztrgati ovac iz rok, kakor jih tudi ne more iz vsemogočne roke Očetove. V tem razodetju nas Gospod poučuje, da sta On in Oče dva, torej dve osebi, vendar pa eno, namreč po eni in isti božji naravi.

Tako so tudi Judje razumeli besede Jezusove, „ker začno pobirati kamenje, da bi ga kamenjali“. V tem hrupu in v tej nevarnosti ostane Jezus popolnoma miren; le eno prav primerno vprašanje vrže med nje, da jim togoto nekoliko ohladi in jih vpraša: „mnogo dobrih del sem vam pokazal od svojega Očeta; zavoljo katerega izmed teh del me hočete kamenjati?“

To mirno vprašanje Jude iznenadi; saj mu ne morejo očitati nobenega slabega dela, pač pa mu morajo priznati nešteto dobrih del. Prestanejo in mu odvrnejo: „ne bomo te kamenjali zavoljo nobenega dobrega dela, pač pa zavoljo bogokletstva, ker se delaš Boga, ki si človek.“

Ta odgovor uporabi Jezus v to, da jim še bolj jasno razloži, kako „sta On in Oče eno“ in da nimajo razloga ga kamenjati. Jezus jim namreč odgovori:

„Ali ni pisano v vaši postavi: rekel sem, bogovi ste?“ Tako se v svetem pismu nazivljejo posebno sodniki, ker imajo sodnijsko oblast od Boga, edinega in najvišjega sodnika. Iz tega naslova danega ljudem Jezus v poljudni izpeljavi sklepa, da se bogokletstvo ne more očitati njemu, ako trdi, da je božji Sin. Govori namreč:

„Ako imenuje postava bogove tiste, katerim je bila govorjena božja beseda in se pismo ne more ovreči, kako pravite tistemu, katerega je Oče posvetil,“ namreč kot človeka odbral v posebno svete namene „in ga poslal, da jih izvrši: preklinjaš, ker sem rekel: Sin božji sem?“ Po teh besedah zahteva Gospod zopet vero sklicujoč se na svoje čudeže:

„Če ne izvršujem del svojega Očeta, nikar ne verujte; ako jih pa izvršujem in če meni nočete verjeti, verujte delom, da spoznate in verujete, da je Oče v meni in jaz v Očetu?“ Z zadnjimi besedami pojasnjuje Gospod zopet ono „jaz in Oče sva eno“ in pa „božji Sin sem“. On je v Očetu in Oče v njem zato, ker sta oba ene in iste božje narave. Besede so jasne; seveda ne moremo s svojim plitvim razumom tega življenja o Bogu umeti, toda vemo, da je več oseb in le ena narava.

Po teh besedah „ga poskušajo prijeti, on pa se odmakne njihovim rokam“. Poskušajo ga prijeti, toda ne morejo; zadržuje jim roke neka nevidna moč. Mirno in nemoteno odide Jezus od njih. Ali bodo sedaj verovali? Nočejo.

56. Mesija napoveduje Judom, da bodo zavrženi.

Jan. 10, 40—42; Luk. 13, 23—35; 14, 1—24.

Jezus odide od Judov iz templja; tudi Jeruzalem zapusti, da, celo Judejo, ker tukaj ni varen življenja. Gre pa čez Jordan v Perejo, kjer je vladal Herod Antip. Pride na tisto mesto, „kjer je Janez prvič krščeval in tam ostane. In mnogo jih pride k njemu in pravijo: Janez sicer ni storil nobenega čudeža, toda vse, kar je Janez povedal o njem, je res. In mnogo jih je verovalo vanj.“

Torej še po smrti deluje Janez. Radi njega in radi čudežev mnogi v Jezusa verujejo. Gospod jih poučuje. Nekega dne mu nekdo reče: „Gospod ali jih je malo, kateri se bodo zveličali?“ To vprašanje je samo zvedavo in nepotrebno. Zato pa Kristus ne odgovori naravnost, ampak poda ljudstvu prav koristnih naukov o zveličanju rekoč:

„Potrudite se vstopiti skozi ozka vrata“, namreč skozi vrata pokore in zatajevanja: „Zakaj povem vam, mnogo jih bo skušalo vstopiti, pa ne bodo mogli.“ Zakaj ne bodo mogli? Dokler človek živi, ga Bog čaka, ima takorekoč odprta vrata v nebeško kraljestvo in vabi ljudi, naj vstopijo. Zato je potrebno, da se ljudje spokore, greh zapuste, verujejo in se premagujejo, da morejo po veri živeti. Kdor v življenju ni ubogal Boga in je zamudil čas milosti, bo ob smrti našel vrata zaprta in ostal zunaj v večni kazni. To Gospod prav vidno opisuje veleč:

„Ko vstane Gospodar — namreč, potem ko je več časa vabil in držal vrata odprta, pa ga ljudje niso poslušali — in zapre vrata in boste jeli zunaj postajati in trkati na vrata rekoč: Gospod, Gospod, odpri nam! tedaj vam odgovori in vam poreče: ne poznam vas, odkod ste. Takrat boste jeli praviti: jedli smo pred teboj in pili in po naših ulicah si učil. On pa poreče: pravim vam, ne poznam vas, odkod ste; poberite se od mene vsi vi hudobneži. Tam bo jok in škripanje z zobmi, ko boste zagledali Abrahama in Izaka in Jakopa in vse preroke v nebeškem kraljestvu, sebe pa zavržene“.

Kdor zapravi čas milosti, ne pride v nebeško kraljestvo. Kaj pomaga Judom, da Jezus med njimi živi, z njimi je in pije, uči po njihovih ulicah, ne pozna jih, ne odpre jim vrat v nebeško kraljestvo, ker se ga niso oklenili z vero in ker si niso prizadevali vstopiti skozi ozka vrata. Zastonj bo njih jok! Očake in preroke bodo gledali v nebeškem kraljestvu, oni pa bodo zavrženi, četudi so njihovega rodu. Oh, kolika žalost! Pa tudi kolika sramota, ko bodo v nebeškem kraljestvu gledali celo pogane!

„Ker prišli bodo od vzhoda do zahoda, od severa do juga in zasedli mizo v božjem kraljestvu. In glej „zadnji so, ki bodo prvi in prvi so, ki bodo zadnji“. Zadnji so v očeh Judov pogani in ti bodo v nebeškem kraljestvu prvi; prvi pa so Judje, njim je prvim namenjeno tukaj mesijansko, tam pa nebeško kraljestvo, toda zadnji bodo, postavljeni na zadnje mesto, izključeni iz nebeškega kraljestva, v večnih mukah in v večnem trpljenju.

Ko Jezus tako ostro govori in trdovratnim Judom napoveduje večno pogubljenje, „pristopi nekaj Farizejev in pravijo Jezusu: pojdi proč in umakni se odtod, zakaj Herod te hoče umoriti.“ Sumljiva skrb Farizejev za Jezusa! Zdi se, da so se Farizeji zedinili s Herodom, in hočejo skupno nastopiti proti Gospodu. Heroda peče vest, da je umoril Janeza Krstnika; sedaj pa Jezus še bolj odločno preganja hudobije in ljudstvo se kar tare okoli njega in to v Pereji, ki spada pod njegovo oblast. Rad bi se ga iznebil. Farizeji mu svetujejo, naj ga umori; ne upa se, boji se ljudstva, odlaša. Farizeji bi pa vendarle radi Jezusa dobili v svoje roke. To bi pa laglje dosegli, če bi se Jezus mudil v Judeji, kjer imajo več oblasti in več pristašev, kakor v Pereji, v Herodovi deželi. Pa kako bi ga spravili proč iz Pereje? Prestrašiti ga hočejo, da bi zbežal iz Pereje v Judejo. Zato mu hinavci zaupno zašepečejo, naj se umakne, ker ga Herod hoče umoriti.

Toda, kdo more Jezusu kaj prikriti! S pomilovalnim nasmehom odgovori mirno, pa odločno: „pojte in povejte temu lisjaku: glej, jaz izganjam hudiče in ozdravljam danes in jutri in tretji dan bom dokončal.“ S temi besedami poroča Gospod zvijačnemu in prekanjenemu Herodu, da se njegove grožnje ne boji, marveč da bo še nadalje, danes in jutri, to je še nekoliko časa nadaljeval svoje mesijansko delo, in bo tretji dan, to je po kratkem času dokončal, namreč dokončal, ker bo ob času, določenem po božji volji, umorjen in potem odšel v nebeško slavo.

Pa tudi Farizejem, ki so hlepeli po njegovi smrti, pove, da bo prav kmalu prišel v Jeruzalem in bo tam umorjen. Reče jim namreč: „danes, jutri in pojutrišnjem — to je po kratkem času — moram od tukaj odpotovati; ker ne more biti, da bi bil prerok umorjen zunaj Jeruzalema.“

Zgodilo se bo torej po njihovi želji; toda ne ob času, kakor hočejo oni, ampak ob času, kakor ga je določil Bog. Pri besedi Jeruzalem obide Jezusa srčna tuga. Gleda, kako bo sveto mesto ostalo trdovratno, umorilo njega in bo zato strašno kaznovano ter popolnoma porušeno. Tuga ga obide in žalostno vzdihne:

„Jeruzalem, Jeruzalem! ki moriš preroke in kamenjaš tiste, kateri so poslani k tebi, kolikrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira ptica svoje mladiče pod peroti, pa nisi hotel. Glej, vaš dom se vam bo pustil opustošen. Povem vam pa, da me ne boste videli, dokler ne pride čas, ko porečete: blagoslovljen bodi, kateri prihaja v imenu Gospodovem." Jezus torej toži, da je Jeruzalem zavrgel vsako prizadevanje, ki je prihajalo iz srčne ljubezni v njegovo rešitev; zato mu napoveduje kazen, ker že poteka čas milosti, ki je Jeruzalem neče sprejeti. Zapustil bo tempelj in mesto, vse bo opustošeno in porušeno, dokler ne porečejo: „blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem", namreč do časa, ko se izpreobrnejo, kar se bo dogodilo ob koncu sveta.

Jezus ni nikjer več varen; povsod se mu nastavljajo mreže. Kljub temu nadaljuje svoje delo, dokler ne pride dan in ura, ki jo je določil nebeški Oče, da bo moral umreti v odrešenje človeškega rodu. Med tem ga Farizeji neprenehoma zalezujejo.

Neke sobote pride v hišo Farizeja obedovat. Pri mizi je več Farizejev in pismoukov; vsi so mu sovražni in pazijo nanj, da bi kaj iztaknili, kar bi bilo zoper njega. Vemo, da je ravno zavoljo praznovanja sobote Gospod že večkrat prišel navskriž z ozkosrčnimi Farizeji, ki so za soboto izdali toliko malenkostnih in neznosnih določil, da se tega dne Jud skoraj ganiti ni mogel. Toda gorje mu, ki bi prestopil najmanjšo zapoved, ne božjo, ampak Farizejev. Kaj neki se bo danes dogodilo?

Koj ko vstopi Jezus v hišo imenitnega Farizeja, se mu nastavi vodeničen človek. Jezus vidi njega, vidi pa tudi prekanjeno hudobnost pričujočih „učenikov postave in Farizejev, pa jih vpraša: ali se sme v soboto zdraviti?" Po svojem prepričanju bi morali pričujoči odgovoriti, da se ne sme; toda tega ne upajo reči boječ se ostrega odgovora; a tudi ne rečejo, da se sme. ker bi s tem obsodili sami sebe. Zato „obmolče".

„Jezus pa prime vodeničnega, ga ozdravi in odpusti. In nagovori jih in pravi: komu izmed vas naj bi padel osel ali konj v vodnjak in ga ne bi izvlekel koj sobotni dan? In nato mu ne morejo odgovoriti". In zares, kaj bi mogli odgovoriti? Ako se sme sobotni dan pomagati

ponesrečeni živini, zakaj se ne bi smelo tempreje pomagati ponesrečenemu človeku? In ako se sme sobotni dan opraviti težko delo, izvleči živino iz vodnjaka, kako bi se smela prepovedati lahka beseda, s kojo se ozdravi siromašen bolnik? Ni čuda, da Farizeji obmolknejo; sami so padli v mrežo, ki so jo nastavili Gospodu.

Pri istem obedu opazi Gospod, kako se povabljeni silijo na prva mesta. S tem so kazali svojo oholost in ošabnost. Gospod porabi to priložnost, da jim v prav lepi priliki priporoča ponižnost, katera pri Bogu največ velja, in pravi:

„Kadar si povabljen na svatovščino, ne sedaj na prvo mesto. Povabljen je morda kdo imenitnejši od tebe in pride oni, ki je povabil tebe in njega in ti reče: ugani se temu. In ti bi se s sramoto presedel na zadnje mesto. Marveč, kadar si povabljen, pojdi in sedi na zadnje mesto, da ti poreče on, ki te je povabil: prijatelj, pomakni se više. Tedaj ti bo čast pred tistimi, kateri sede s teboj pri obedu." Tako se glasi prav jasna prilika. Jezus ni hotel govoriti o navadnem obedu, kakor je bil pri Farizeju, ampak o svatovščini, da ne bi navzočih razžalil in bi jih laglje opozoril na ljubko ponižnost zoper odurno prevzetnost. Zato sklene priliko veleč: „zakaj vsak, kateri se povišuje, bo ponižan, in kateri se ponižuje, bo povišan." To velja za sodbo pri Bogu, ne pa za sodbo pri ljudeh.

Opazil je Gospod pri obedu, da je pri izbiranju gostov vodila gospodarja grda sebičnost. Povabil je le imenitne goste, zanemarjal pa reveže. Opozoriti hoče Gospod njega in vse navzoče, da njihova dela ne bodo pri Bogu prav nič veljala, ako izhajajo le iz sebičnosti, ne pa iz prave ljubezni. Zato reče:

„Kadar napraviš obed ali večerjo, ne vabi svojih prijateljev, ne svojih bratov, ne sorodnikov, ne bogatih sosedov, da te morda zopet ne povabijo in ti povrnejo. Temveč, kadar napraviš gostijo, povabi siromašne, hrome, kruljave in slepe. In blagor tebi, ker ti ne morejo povrniti; zakaj povrnjeno ti bo ob vstajenju pravičnih." Delo izkazano iz ljubezni, bo Bog poplačal ob vstajenju z večnim življenjem. S to trditvijo priporoča Gospod nesebično skrb za siromake; ne prepoveduje delati dobro onim, ki tudi nam kaj dobrega store in ljubiti one, ki nas ljubijo, le oprezni naj bomo, da se ognemo sebičnosti.

Jezus je spomnil na plačilo ob času vstajenja in pokazal na nebeško kraljestvo. To kraljestvo se je Judom večkrat razlagalo v podobi veselega obeda. Zato povzame besedo nekdo, „ki je bil zraven pri mizi in reče Jezusu: blagor mu, ki se bo gostil v nebeškem kraljestvu".

Ta vzklik uporabi Gospod v pouk Farizejem. Začne namreč govoriti o ovirah za vstop v nebeško kraljestvo in pove nazadnje, da bodo Farizeji in Judje izključeni, ako se bodo ustavljali poklicu, kakor do sedaj. Vse to poda Gospod navzočim v lahko razumljivi in za vse primerni priliki:

„Neki človek napravi veliko pojedino in jih obilo povabi. In ob uri pojedine pošlje svojega služabnika, naj reče povabljencem: pridite, ker je že vse pripravljeno. Začno se pa vsi hkrati izgovarjati. Prvi mu pravi: pristavo sem kupil in jo moram iti ogledat; prosim te, imej me izgovorjenega. In drugi reče: pet jarmov volov sem kupil in jih grem poskusit; prosim te, imej me izgovorjenega. Zopet drugi pravi: oženil sem se in zato ne morem priti."

Povabljeni ne marajo priti; vsak ima kak izgovor, ki je pa piškav in malovreden. Prilika pomeni Boga, ki je napravil veliko gostijo, namreč pripravil mesijansko kraljestvo z vsemi njegovimi milostmi in zakladi. V to kraljestvo so vabili preroki, vabi sedaj Jezus in bodo vabili apostoli. Povabljeni so pred vsem prvaki Judov, ki pa ne marajo priti. Zadržujejo in slepe jih strasti, namreč napuh, lakomnost in mesenost, kar Gospod prav dobro označi z imenitno pristavo, z bogatijo pet parov volov in z ženitvijo. Povabljeni prvaki torej ne marajo priti. Kaj bo sedaj?

„In ko se vrne služabnik, sporoči to svojemu gospodarju. Tu se gospodar razjezi in pravi svojemu služabniku: pojdi brž vun po cestah in ulicah v mestu in pripelji sem siromake in hrome in slepe in kruljave. In služabnik reče: Gospod, zgodilo se je, kakor si ukazal in še je prostor".

Judovski prvaki ne marajo za mesijansko kraljestvo; zato povabi Gospod zavržene siromake istega mesta, torej navadno judovsko ljudstvo. Hlapec pride povedat, da so se siromaki pozivu odzvali. In zares, mnogo ljudstva se je oklenilo Jezusa, da bi pristopili v mesijansko kraljestvo. Služabnik pa doda, da je še prostor. Gospodar to čuje in ga pošlje k siromakom zunaj mesta rekoč:

„Pojdi na pota in prelaze in primoraj jih, da pridejo noter in se napolni moja hiša." Zunaj mesta na potih in prelazih so pogani, katere je hotel Jezus po svojih apostolih pridobiti za svoje kraljestvo. Pridobili se bodo in prišli bodo. Kaj pa bo z onimi, ki so povabilo tako lahkomišljeno odklonili? Jezus nadaljuje besede gospodarjeve, ki zagrozi: „zakaj povem vam, nihče onih mož, ki so bili povabljeni, ne bo okusil moje pojedine!"

Zaslužena kazen, sami so zavrgli pojedino! Strašna grožnja judovskim prvakom, zakaj izključeni bodo od vseh dobrot in vseh milosti mesijanskega kraljestva, zavrženi bodo za vekomaj! O ko bi jih vsaj te grožnje pretresle, da bi se izpreobrnili! Naj vedo, da jim ne bo nič koristilo, če so Abrahamovega rodu, ako ostanejo nespokorni.

57. Mesija govori o potrebi zatajevanja.

Luk. 14, 25—35; Mat. 16, 37.

Kakor so v Galileji ljudje kar trumoma hodili za Jezusom, dokler jih ni premotil strah in pokvaril kvas farizejski, tako tudi v Pereji ljudje mnogoštevilno spremljajo Jezusa. Od teh mnogi sami sebe varajo misleči, da je za mesijansko kraljestvo dovolj, ako le telesno hodijo za Jezusom. Toda Gospod je že napovedal, da je prinesel meč na zemljo in silno vojsko, da bo vsled njegovih naukov nastal razdor v samih družinah, v katerih bodo nekateri zanj, drugi zoper njega, in da bo velika nevarnost, da se v tem razdoru mnogi radi ljubezni do svojih odločijo zoper njega. Zoper to nevarnost želi obvarovati množice, ki ga spremljajo.

Zato „se obrne k množici in pravi: če pride kdo k meni, pa ne sovraži svojega očeta in matere in žene in sinov in bratov in sester in hkrati še svojega življenja, ne more biti moj učenec. In kdor ne nosi svojega križa in ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec." Torej v vojskah, ki bodo nastale za Mesija in zoper njega, mora ljubezen do Jezusa premagati vsako drugo ljubezen. Ako bi bili oče ali mati, brat ali sestra, ali žena zoper Jezusa, ne sme nikdo zavoljo ljubezni do svojih domačih zapustiti Jezusa, ampak zaradi ljubezni do Jezusa se mora odreči ne le svojim domačim, ampak celo svojemu življenju. Tudi nobene težave, nobene nadloge ne smejo učenca odvrniti od Jezusa; marveč je le tisti njegov učenec, ki nosi svoj križ radi Jezusa in hodi za njim.

Za Jezusom zvesto hoditi ni lahko, ampak za človeško spačenost izredno težko. Da bi Jezus svoje nasledovavce utrdil, jim vso zadevo pojasni s tremi prilikami. Pravi:

„Kdo namreč med vami, ki hoče zidati stolp, ne sede prej in ne presodi potrebnih stroškov, ima li dovolj, da ga dodela, da se mu ne začno vsi posmehovati, ki vidijo, ko je stavil temelj in ne more dodelati, češ: ta človek je začel zidati, pa ne more dodelati." Enako bodo sovražniki Gospodovi zasmehovali človeka, ki bi začel za Jezusom hoditi, pa bi ga težave in preganjanja in ljubezen do domačih odvrnila, da bi zapustil Jezusa. Poprej, preden začne hoditi za Jezusom,

naj preudari vse naštete težave in moč svoje duše, da ne bo pozneje odstopil in bo v sramoti pred Bogom, pred angeli in pred ljudmi. Naj preudari vse neprilike, se zoper nje oboroži in sklene vse potrpeti, pa bo laglje ostal Gospodu zvest. Jezus pove še drugo slično priliko:

„Ali kateri kralj gre na vojsko zoper drugega kralja, pa ne sede prej in ne premisli, če more z deset tisoči iti zoper njega, ki gre z dvajset tisoči proti njemu? Če tega ne more, pošlje poslanstvo, dokler je oni še daleč, in prosi miru.“ Preden torej kdo začne važno in nevarno delo, naj poprej premisli, če ima dovolj sredstev in moči, da ga srečno dovrši. Sredstvo pa, da kdo ostane pri Gospodu, je zatajevanje in odpoved vsemu, kar bi ga oviralo. Zato sklene Jezus priliko rekoč: „tako tudi nihče med vami, ki se ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec“. Pove še tretjo priliko in pravi:

„Sol je dobra; če se pa sol skazi, s čim naj se soli? Ni dobra ne za zemljo, ne za gnoj, marveč vun se vrže.“ Dobro je se okleniti Jezusa. Toda kdor se izneveri, je kakor skažena sol, ki ni za nobeno rabo več, ampak se vrže vun na cesto, da se z nogami pomandra: kdor je spoznal resnico, se oklenil Jezusa, pa od resnice odpade, Jezusa zataji, ni za nobeno rabo več; sam ne more prinašati dobrega sadu, tudi drugim ne more koristiti, zavrže se in pomendra za vekomaj.

To je grozno, toda resnično; zato zakliče Gospod: „kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!“ Torej te nauke naj si vsakdo globoko v srce vtisne in jih resno premišljuje.

58. Mesija izpodbuja grešnike in graja Farizeje.

Jezusu se vedno bolj približuje konec življenja. Kako se mu smilijo grešniki; za nje je prišel na svet, da jih reši; kako ga boli trdosrčnost Farizejev do teh nesrečnikov. Zato oznanja posebno sedaj božje usmiljenje do grešnika in graja trdosrčne Farizeje. To pa stori v prelepih in prenežnih prilikah.

Prilika o izgubljeni ovci in o izgubljeni drahmi.

Luk. 15, 1—10.

Ker je bil Jezus do grešnikov usmiljen in ljubezniv, ni čuda, da so se bližali cestninarji in grešniki, da bi ga poslušali. Tu zamrmrajo Farizeji in pismarji rekoč: „Ta sprejema grešnike in je z njimi“. Zares, Farizeji so nepoboljšljivi. Že v Galileji jih je Gospod karal, ker se tako ošabno povzdigujejo nad grešniki; toda src jim ni

izpreobrnil. Sedaj si hoče prizadevati, da bi jih ganil z nauki, katere jim hoče podati v izredno milih in prisrčnih prilikah.

„Nato jim pove to-le priliko: kaj se vam zdi? kdo izmed vas, ki ima sto ovec in izgubi eno izmed njih, jih ne pusti devetindevetdeset v puščavi in ne gre za izgubljeno, dokler je ne najde? In ko jo je našel, si jo zadene poln veselja na rame in ko pride domu, pokliče prijatelje in sosede in jim pravi: veselite se z menoj, ker sem našel ovco, ki je bila izgubljena. Povem vam: tako bo veselje v nebesih nad enim grešnikom, ki se spokori, bolj kot nad devetindevetdeseterimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore“.

„Ali katera žena, ki ima deset drahem,[1] če izgubi eno, ne prižge luči in ne pomete hiše, ter skrbno ne išče, dokler je ne najde? In ko jo je našla, pokliče prijateljice in sosede rekoč: veselite se z menoj, ker sem našla drahmo, ki sem jo izgubila. Tako vam povem, bo med božjimi angeli veselje nad enim grešnikom, ki se spokori“.

Pastir čuti izgubo ene ovce; vse stori, da jo najde; ves srečen jo prinese nazaj in povabi prijatelje, naj se z njim radujejo. Tudi radi ostalih ovec se veseli, da jih ima, toda radi njih ne čuti tiste posebne radosti, kakor jo čuti, ko je našel izgubljeno.

Istotako čuti žena izgubo ene same drahme; vse pretakne, da bi jo našla; najdene se izredno veseli in vabi še druge žene, naj se z njo vesele.

Slično je v nebesih glede ljudi na zemlji. Bog hoče vse zveličati. Grešnik je kakor izgubljena ovca ali izgubljena drahma. Bog grešnika visoko ceni; saj je človek, torej božja podoba; od svoje strani stori vse, da ga najde in reši. Saj je celo svojega Sina poslal na svet, da išče grešnike in jih privede nazaj k Očetu. Neskončno je božje usmiljenje! In ko se grešnik spreobrne in spokori, se veseli Bog in se vesele vsi nebeščani! Kako so te besede morale ganiti srca cestninarjev in jim zbujati zaupanje v Boga in trden sklep, vrniti se nazaj k njemu. Pa tudi Farizeje naj bi ganilo tako usmiljenje božje, da bi premagali svojo ošabnost in omehčali svojo trdosrčnost! Kako bi mogli mrmrati nad tem, nad čemer se radujejo vsa nebesa!

Da bi ganil grešnike in Farizeje, pove Gospod še eno priliko, v kateri nepopisno lepo slika žalosten stan grešnika, nerazumljivo božje usmiljenje in neodpustljivo trdosrčnost Farizejev. Pove namreč priliko o izgubljenem sinu.

---

[1] Deset drahem iznaša okrog osem kron; ena drahma okoli 80 vinarjev.

Prilika o izgubljenem sinu.

Luk. 15, 11—32.

„Jezus pravi: neki človek je imel dva sina. Mlajši od njih reče očetu: oče, daj mi delež premoženja, ki pripada meni. In razdeli jima premoženje. In črez nekoliko dni spravi mlajši vse skupaj in odpotuje v daljno deželo; in tam zapravi vse svoje premoženje z razuzdanim življenjem."

Mlajši sin zapusti častitega očeta, pri katerem mu ni ničesar manjkalo. Toda prost hoče biti, ne mara biti odvisen od očeta. Zahteva svojo dediščino in lahkomišljeno zapusti dom. Da bi bil bolj prost in neodvisen, odpotuje prav daleč. Sedaj pa uživa prostost in neodvisnost; živi razuzdano, požrešno, razkošno; v družbi razuzdancev in nesramnic zapravi, zabije vse premoženje. Sirota! Kaj bo pa sedaj? Z malo besedami naslika Gospod vso njegovo bedo rekoč:

„In ko je vse potratil, nastane v tisti deželi huda lakota in on začne stradati. In odide ter se vdinja nekemu meščanu tiste dežele. In ta ga pošlje na svojo pristavo svinje past. In hrepeni nasititi se z rožiči, ki so jih žrle svinje, pa mu jih nihče ne da."

Torej ponosni, po prostosti, neodvisnosti in vsakovrstnem uživanju hrepeneči mladenič strada, postane hlapec ošabnega meščana; da, svinje mora pasti, za Jude najbolj gnusno opravilo; jedel bi rad, pa še rožičev nima, s katerimi se pitajo svinje! Kaka izpremememba! Kolika sramota!

„Tu gre vase in pravi: koliko dninarjev mojega očeta ima kruha več kot dosti, jaz pa tukaj lakote ginem! Vstal bom, k svojemu očetu pojdem in mu porečem: oče grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; nič več nisem vreden, da bi se imenoval tvoj sin; vzemi me, kakor enega svojih dninarjev!"

Kje je sedaj tvoj ponos? Sedaj si spoznal svojo nespamet in neumnost! Kesaš se, hočeš nazaj, želiš biti prištet dninarjem! Bridka poskušnja te je strla in podrla na tla. Pa prav je, da hočeš nazaj: le vstani in vrni se! Toda kaj poreče oče?

„In se dvigne in gre k svojemu očetu. Ko je pa še daleč, ga oče zagleda in ganjen od usmiljenja priteče, se ga oklene okoli vratu in ga poljublja. In sin mu reče: oče, grešil sem zoper nebo in zoper tebe; nič več nisem vreden, da bi se imenoval tvoj sin."

O dobri oče! Ne more pozabiti sina. Večkrat pogleduje po cesti, če se morebiti vrača. Kar ga zagleda; srce mu ne da miru, dasi star, kar teče sinu naproti. Ne kara ga, nič mu ne očita, le objema ga in poljublja. Vse je pozabljeno, vse odpuščeno. Sin spozna svoj greh, spozna, da ni vreden, da bi se imenoval sin. Ker vidi, da je vse odpuščeno, ne prosi, naj bi bil kakor najemnik. In kaj predobri oče še stori?

„Oče pa pravi svojim hlapcem: brž prinesite najboljše oblačilo in ga oblecite in dajte mu prstan na roko in čevlje na noge in pripeljite pitano tele in zakoljite ga. Jesti hočemo in se veseliti; zakaj ta moj sin je bil mrtev, pa je zopet oživel; izgubljen je bil, pa se je našel. In začeli so se veseliti."

Predobri oče ne more dosti pokazati, kako ga srčno veseli in kako presrečen je, ker se je izgubljeni sin vrnil. Da mu najlepšo obleko, zakolje pitano tele in pripravi bogato gostijo, celo godce povabi. Kje je pa starejši sin?

„Njegov starejši brat je bil pa na polju. In ko pride in ko se približa hiši, zasliši godbo in ples. Tu pokliče enega izmed hlapcev in ga vpraša, kaj to pomeni? On pa mu reče: tvoj brat je prišel in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je dobil zopet zdravega. Ta se pa ujezi in noče noter iti."

Trdosrčen brat, brez ljubezni! Da se je nesrečni, izgubljeni brat vrnil nazaj, to mu ne gane srca. Le togoti se, da je oče za brata napravil tako veselo gostijo. Ne ume, kako je to mogoče! Noče se udeležiti veselja, ne gre v hišo, zunaj ostane temnega obraza. Kaj pa oče?

„Oče pa pride vun in ga začne prositi. On pa odgovori in pravi očetu: glej, toliko let ti že služim in nikoli nisem prestopil tvojega povelja in nikdar mi nisi dal kozliča, da bi se veselil s svojimi prijatelji. Ko je pa prišel ta tvoj sin, ki je zapravil svoje premoženje z vlačugami, si mu zaklal pitano tele. Oče pa mu reče: sin, ti si vedno pri meni, vse moje je tvoje. Gostiti in veseliti se je bilo pa treba, ker je bil tvoj brat mrtev in je oživel, izgubljen in se je našel."

Očeta, kakor ga je Gospod naslikal v tej priliki, ni na zemlji; takšen je edino nebeški Oče, ki je tako neskončno usmiljen, da grešniku zapravljivcu koj odpusti, če se le skesan vrne k njemu nazaj. V starejšem sinu naj pa vidijo Farizeji, kako nespametni so, ako mrmrajo, ker je Bog usmiljen; saj radi te usmiljenosti pravični ničesar ne izgube. Gospod ne pove, je li starejši sin šel v hišo ali ne. Tudi Farizeji naj se sami odločijo. Oh, odločili so se; v svojem srdu in v svoji trdosrčnosti niso vstopili v hišo, kamor so bili sprejeti grešniki in pogani.

Prilike o krivičnem oskrbniku.

Luk. 16, 1—13; Mat. 6, 24.

Ob isti priložnosti je povedal Jezus tudi priliko o krivičnem oskrbniku. Do sedaj je v svojem govoru pokazal, da je pokora pot v nebeško kraljestvo. V tej priliki pa hoče pokazati, kako se more tudi po ovinkih priti v to kraljestvo. Naj se bogastvo uporabi za dobra dela, za pomoč bližnjemu, pa bodo taka dobra dela pridobila od Boga milost izpreobrnjenja in poboljšanja. Jezus sicer nagovori svoje učence, poslušajo ga pa tudi lakomni Farizeji in drugi Judje.

„Jezus pa tudi reče svojim učencem: neki bogat človek je imel oskrbnika in tega razglase pred njim, češ, da zapravlja njegovo premoženje. In pokliče ga in mu reče: kaj slišim od tebe? Daj račun o svojem oskrbništvu! Zakaj odslej ne moreš več biti oskrbnik."

„Oskrbnik pa pravi sam pri sebi: kaj naj storim, ko mi moj gospodar odvzame oskrbništvo? Kopati ne morem, beračiti se sramujem. Vem, kaj bom storil, da me vzamejo v svoje hiše, ko bom odstavljen od oskrbništva. Tu pokliče vse dolžnike svojega gospodarja in pravi prvemu: koliko si dolžan mojemu gospodarju? Ta mu reče: sto mer[1] olja. In mu pravi: vzemi svoje pismo, sedi brž in zapiši petdeset. Potem reče drugemu: Ti pa, koliko si dolžan? On pa reče: sto korcev[2] pšenice. In mu pravi: vzemi svoje pismo in zapiši osemdeset." Kakor tema dvema je oskrbnik tudi drugim dolžnikom zapovedal, da so v dolžno pismo zapisali manjšo svoto.

Goljufni oskrbnik je priznal gospodarju svoj greh; gospodar ga mora odstaviti. Kam naj se sedaj obrne, da se preživi? Zopet goljufa in ukrene, da dolžnikom zmanjša dolg. Upa tako poskrbeti za se, ker ga bodo dolžniki iz hvaležnosti podpirali in vzeli v svojo hišo. Kaj pa poreče gospodar, ko izve še za to krivičnost?

„In gospodar pohvali krivičnega oskrbnika, da je pametno ravnal." Gospodar ne pohvali goljufije, ampak le pretkani način, kako je oskrbnik poskrbel za se. Iz te prilike pa Kristus posname razne nauke. Najpoprej pravi: „da so otroci tega sveta v svojem rodu pametnejši od otrok svetlobe." Otroci tega sveta so ljudje, ki žive po naukih sveta, oholo, razkošno, požrešno; otroci svetlobe so pa ljudje, ki žive po luči in svetlobi večnih resnic, da bi dosegli večno zveličanje. Jezus torej pravi, da so otroci tega sveta v dosego

[1] Mera ali bat drži 40 litrov; odpustil mu je torej 50×40 l = 2000 litrov.
[2] Korec je 400 litrov; odpustil mu je torej 20×400 l = 8000 litrov.

svojih posvetnih namenov pametnejši kakor otroci svetlobe v dosego večnih namenov. Tako gospod otroke svetlobe pograja hoteč jih vzbuditi na večjo delavnost in gorečnost v skrbi za nebeško kraljestvo. Potem pa doda, da naj si tudi s premoženjem poskrbe za to kraljestvo. Pravi namreč:

„In jaz vam povem: delajte si prijatelje s krivičnim bogastvom, da vas, ko obnemorete, sprejmejo v večna bivališča." — Gospod imenuje bogastvo krivično, ker le prepogostokrat izvira iz krivičnosti in tudi kaj lahko napelje na krivičnost. — Z bogastvom naj si preskrbimo prijateljev, ki nas bodo po smrti sprejeli v večna bivališča. Pa kako? Ako uporabimo premoženje v čast božjo, bo Bog naš prijatelj, ki nam bo zavoljo dobrih del naklonil milost, da se izpreobrnemo in srečno umrjemo. Ako kaj storimo na čast Matere božje, na čast svetnikov, v korist siromakov, bodo le ti naši prijatelji, ki bodo za nas molili in nam izprosili od Boga vse milosti in pomočke, da dosežemo srečno večnost.

Prava uporaba premoženja je torej ovinek, po katerem morejo izpreobrnjeni cestninarji ostati stanovitni, Farizeji pa dobiti milost, da se izpreobrnejo. Svoj nauk potrdi Gospod še z dvema razlogoma. Najpoprej pravi, da bo dobil mnogo božjih milosti, kdor upravlja premoženje po volji božji.

Da ta nauk pojasni, uporabi Gospod znan pregovor rekoč: „Kdor je zvest v najmanjšem, je zvest tudi v večjem; kdor je v malem krivičen, je krivičen tudi v večjem". Ta splošno znani pregovor Jezus uporabi za namenjeni nauk veleč: „Če torej v krivičnem mamonu niste bili zvesti, kdo vam bo zaupal pravo bogastvo?" namreč božjo milost in sredstva zveličanja. „In če v tujem niste bili zvesti, kdo vam bo dal, kar je vašega?" Bogastvo se imenuje tuje, ker pridemo brez njega na svet, bomo brez njega zapustili svet, ga na zemlji le upravljamo in nas more zapeljati, da se zaradi njega odtujimo pravemu bogastvu. Pravo naše bogastvo je pa milost božja, so sredstva zveličanja in dobra dela, ki so res naša in nas bodo spremila v večna bivališča. Ako torej hočeš doseči to bogastvo, ki je edino pravo in tvoje, upravljaj dobro časno premoženje, upravljaj po volji Boga, ki ti ga je naklonil, upravljaj v čast božjo in v podporo svojega bližnjega.

Potem pa Gospod poslušavce še posvari, naj ne postanejo služabniki bogastva, ako hočejo ostati služabniki božji. Bogastvu služi, kdor le po njem koprni, in si ga nabira s krivico, s skopuštvom, z odiranjem, z goljufijo in ki ga uporablja za razkošne užitke in ostane trdosrčen do siromakov. Kdor bogastvu tako služi, ne more

služiti Bogu, ki taka dela mrzi in obsoja. Ako pa hoče kdo služiti Bogu, kar je edino pametno, pa sme premoženje nabirati in ga uporabljati edino po volji božji. Na ta način se s premoženjem služi Bogu, ker se izpolnjuje njegova volja. Ta pomen imajo Jezusove besede, ki je poslušavce svaril rekoč: „Noben hlapec ne more služiti dvema gospodarjema. Ali bo enega sovražil in drugega ljubil; ali se bo enega držal in drugega zaničeval. Ne more se služiti Bogu in bogastvu."

Jezus kara Farizeje.

Luk. 16, 14—18.

Nauk o nevarnosti bogastva so slišali tudi navzoči Farizeji. Ti se vpričo ljudstva začnejo norčevati iz Gospodovih naukov o bogastvu. O sebi trdijo, da so pravični, ker natančno izpolnjujejo postavo; a so tudi bogati in se z bogastvom ponašajo. In ali ni sam Bog obljubil časnega blagostanja onim, ki izpolnjujejo postavo? Po njihovih mislih ljubezen do Boga ne izključuje ljubezni do bogastva. Zato Jezusa kar naravnost zasmehujejo in pri ljudstvu izpodkopavajo veljavnost njegovih besedi. Jezus jih pa ostro posvari in osramoti. Jezus namreč povzdigne glas in govori prav resno proti Farizejem:

„Vi ste, ki se delate pravične pred ljudmi; Bog pa pozna vaša srca; zakaj, kar je pri ljudeh visoko, je pred Bogom gnusoba." Ljudje namreč sodijo le zunanjosti in so jim hinavski Farizeji pravični, varihi postave, visokoveljavni; toda pri Bogu, ki gleda v srca, so prava gnusoba. Zakaj pa? Jezus dokaže svojo trditev z dvema zgledoma. Najpoprej pravi:

„Postava in preroki so do Janeza; od takrat se oznanja božje kraljestvo in vsakdo dela nasilstvo zoper njega." To je hudo očitanje. Farizeji se bahajo s postavo in preroki. No, pa ravno postava in preroki so le do Janeza in imajo namen ljudstvo pripraviti na mesijansko kraljestvo; to kraljestvo je oznanjeval Janez in se oznanja po smrti Janezovi, saj ga oznanja Jezus sam in potrjuje že skoraj tri leta vsako besedo s tolikimi čudeži. Toda kaj delajo Farizeji? „Vsakdo od njih dela nasilstvo zoper to kraljestvo," sam se mu ustavlja in tudi ljudstvo odvrača siloma od njega. Ali ni to gnusoba pred Bogom?

Pa še nekaj. Farizeji se ponašajo s postavo. Ko bi postavo zares spoštovali, bi se pridružili Jezusu, ki postavo izpolnjuje in vedno bolj izpopolnjuje; toda ne marajo za Jezusa, ker tudi postavo zanemarjajo in izpodkopavajo. To jim Jezus kar naravnost pove:

„Lažje je pač, da preideta nebo in zemlja, kot da odpade ena pičica od postave." Tako misli in dela Jezus. Ali se mu ne bodo pridružili Farizeji, ki postavo tako naglašajo? Ne, saj so ravno Farizeji radi svojih strasti postavo v več točkah kar pokvarili! Za zgled navede Gospod le točko postave o ločitvi zakona. Mojzesova postava dopušča ločitev le iz posebno težkega razloga. Pohotni Farizeji pa jo dopuščajo iz najbolj neznatnih razlogov, na pr. ako je žena jed slabo zasolila, ako mož vidi drugo, ki je lepša. Tem nasproti pa trdi Jezus v zmislu postave, da je taka ločitev neveljavna in „vsak, kdor se loči od svoje žene in se oženi z drugo, prešuštuje; in vsak, kdor se oženi z ločeno od moža, prešuštuje." Ko bi Farizeji zares goreli za postavo, bi bili z Jezusom, so pa zoper njega, ker ne gore za postavo, ampak le za svoje strasti. Ker Bog to vidi, so oni gnusoba pred njim, četudi so si pridobili veljavo pred ljudmi.

Prilika o bogatinu in Lazarju.

Luk. 16, 19—31.

Po tem bolj razburljivem prizoru s Farizeji, ki so zasmehovali Jezusa in njegov nauk, nadaljuje Jezus zopet bolj mirno svoje poučevanje o porabi časnega premoženja. Povedal je, da je najkrajša pot v zveličanje prava, odkritosrčna pokora; razložil je pa tudi, kako se more doseči zveličanje nekako bolj po ovinkih, ako se časno premoženje uporablja po volji božji na čast božjo in v podporo bližnjega; zavrnil je Farizeje, ki so ga zasmehovali; sedaj pa hoče še ljudstvu in Farizejem pokazati strašne, večne posledice zlorabe časnega bogastva. Za pouk uporabi zanimivo priliko vzeto prav iz življenja. Pripoveduje:

„Bil je bogat človek, ki se je oblačil v škrlat in tančico in se vsak dan sijajno gostil. In bil je neki ubožec, po imenu Lazar, ki je ležal pred njegovimi vrati, poln ran, želeč se nasititi z drobtinami, ki so padale z bogatinove mize, pa nihče mu jih ni dal; pa tudi psi so prihajali in lizali njegove rane."

Kako jasna podoba! Bogatin uživa, uživa grešno, ne misli na Boga, nima srca za ubogega Lazarja. Lazar trpi lakoto, še drobtinic z bogate mize mu ne privoščijo; po telesu je poln ran, katere mu ližejo psi. Tak je položaj na zemlji. Kaj pa bo v večnosti? Jezus to hitro pove:

„Zgodi se pa, da umrje ubožec in angeli ga neso v Abrahamovo naročje. Umrje pa tudi bogatin in je pokopan v peklensko brezdno. Ko pa dvigne svoje oči, ker je v groznem trpljenju, vidi od daleč Abrahama in Lazarja v njegovem naročju. In zakliče in pravi: oče Abraham,

usmili se me in pošlji Lazarja, da pomoči konec prsta v vodo, ter z njim ohladi moj jezik, ker strašno trpim v tem plamenu."

To je nova jasna podoba, pa ne več na zemlji, ampak v večnosti. Ubožni in zaničevani trpin Lazar je presrečen v nebesih; pohotni, trdosrčni in slavljeni bogatin pa gori v peklenskih mukah. Kam torej privede zloraba bogastva! Bogatin prosi kapljice vode, da si olajša pekoče muke: ali jo bo dobil?

„In Abraham reče: sin, spomni se, da si prejemal dobrote v svojem življenju, Lazar pa ravno tako velika zla. Sedaj se pa ta veseli, ti pa trpiš. In vrh tega je med nami in vami postavljeno veliko brezdno, da ti, ki bi hoteli od tod priti k vam, ne morejo in da se tudi od tam semkaj ne more priti." Torej nobene rešitve, nobene olajšave za celo večnost brez konca in kraja!

V tej obupnosti se bogatin spomni svojih bratov, ki žive v razkošju in neveri, kakor je živel on. Želi jih rešiti, pa prosi Abrahama za pomoč rekoč: „Prosim te torej, Oče, da ga pošlješ na dom mojega očeta; imam namreč še pet bratov; naj jim priča, da tudi oni ne pridejo na ta kraj trpljenja." Ali bo Abraham vsaj to prošnjo uslišal? Ako se Lazar iz večnosti povrne na svet, mu bodo gotovo verjeli! Kaj pravi Jezus? Čujmo!

„In Abraham reče: imajo Mojzesa in preroke; nje naj poslušajo. On pa pravi: ne, oče Abraham, ampak če kdo od mrtvih pride k njim, se bodo spokorili. Ta pa mu reče: če Mojzesa in prerokov ne poslušajo, tudi ne bodo verovali, akoravno kdo od mrtvih vstane."

Da, tako je! Kdor ne veruje učiteljem, katere pošilja Bog v tem življenju, tudi ne bo veroval, ko bi kdo iz groba nazaj prišel. Ko je Jezus to zatrdil, je gledal v duhu Lazarja, ki ga bo kmalu poklical iz groba, je gledal svoje lastno vstajenje iz groba; ali so Farizeji verovali? Niso; le še bolj trdovratni so postali.

59. Mesija poučuje in pooblašča apostole.

Luk. 17, 1—10; Mat. 18, 15—35.

V dolgem razgovoru je Gospod povedal ljudstvu mnogo zares nebeških resnic, Farizejem pa odkril pravi vzrok njihove hudobije in jim napovedal večno pogubljenje. Po trudapolnem delu ostane sam s svojimi apostoli. Ne more mirovati in začne še apostole zopet posebej poučevati in pripravljati za njihov prihodnji poklic.

Ker so bili Farizeji pravi pohujšljivci in ker je v svetu sploh

mnogo pohujšanja, hoče Kristus apostole o tem poučiti in pravi: „Ni mogoče, da ne bi prišlo pohujšanje; ali gorje tistemu, po katerem pride. Bolje bi mu bilo, da se mu obesi mlinski kamen na vrat in se vrže v morje, nego da pohujša enega teh malih." Človeška slabost je tolika, da svet ne bo brez pohujšanja, brez dejanj, katera zapeljujejo v greh. Ker bi se pa ta slabost mogla premagati z božjo pomočjo in se po lastnem zadolženju ne premaga, zato gorje pohujšljivcu! Bolje bi mu bilo, da umrje najbolj grozne smrti poprej, preden pohujša enega teh malih, namreč vernika, ki še v veri ni dosti utrjen.

Pohujšanje in greh sploh je nekaj groznega, usmiljenja vreden je pa grešnik sam. Saj je Jezus prišel iskat grešnike! Zato poučuje apostole, kako naj ravnajo z grešniki in pravi:

„Pazite sami nase! Ako tvoj brat zoper tebe greši, pojdi in posvari ga, ko sta sama; ako te posluša in se spokori, odpusti mu; pridobil si svojega brata. Če te pa ne posluša, vzemi s seboj še enega ali dva, da se po izjavi dveh ali treh prič razvidi vsa zadeva. Če pa teh ne posluša, povej cerkvi; ako pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor pogan in cestninar."

Apostolom razlaga Gospod, kako naj ravnajo s pohujšljivci in z grešniki sploh. Posvare naj jih najprej brez prič, potem pred pričami in nazadnje očitno in uradno. Ako se grešnik poboljša, je rešen; ako pa ostane trdovraten, naj jim bo kot pogan in cestninar, ki ni član cerkve, naj jim bo iz cerkve izobčen. Da bodo pa apostoli mogli ravnati uspešno in veljavno, jim Jezus podeli potrebnih pooblastil rekoč:

„Resnično vam povem, karkoli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih in karkoli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih." Jezus, Sin živega Boga, govori in kot Bog in človek daje apostolom vso oblast urejevati v mesijanskem kraljestvu, kar je za to kraljestvo potrebno. Kar določijo oni, bo veljalo v nebesih. Ako grešnike svare in poboljšanim grehe odpuste, bodo odpuščeni tudi v nebesih. Ako pa grešniki ostanejo trdovratni, in jim apostoli greha ne odpuste ali jih celo iz cerkve pahnejo, bo tudi to veljalo v nebesih. Kar je Gospod pri Cezareji Filipovi podelil samemu Petru, podeljuje sedaj apostolom v zvezi s Petrom.

Težka naloga čaka apostole. Ne bo lahko v mesijanskem kraljestvu, namreč v cerkvi Kristusovi, vse tako urediti, da bi bilo v čast božjo in zveličanje duš. Vendar naj se ne boje; Kristus obljubi, da bo s svojo pomočjo med njimi, kadar se bodo posvetovali o

notranjih cerkvenih zadevah. Zato jim tudi slovesno zatrdi rekoč:

„Zopet vam povem: ako se dva izmed vas zedinita na zemlji o čemerkoli, kar prosita, se jima bo dalo od mojega Očeta, ki je v nebesih; zakaj, kjer sta dva ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.“ Apostoli naj se ne strašijo radi težav v upravi cerkve; le zedinijo naj se in molijo, pa jim bo dal Oče nebeški. Dal jim bo, ker z njimi prosi sam Jezus, ki bo nevidno sredi njih, kadarkoli bodo zbrani in se posvetovali v njegovem imenu, namreč zavoljo njegovih zadev.

Peter je vse to poslušal. Rad bi še vedel, kolikokrat naj se odpusti razžaljivcu in zato pristopi k Gospodu in ga vpraša: „kolikokrat bo grešil zoper mene moj bližnji in naj mu odpustim? morda do sedemkrat? Jezus mu reče: ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat. In če bi sedemkrat na dan grešil zoper tebe in bi se sedemkrat na dan obrnil k tebi rekoč: žal mi je, odpusti mu!“

Jezus torej zapoveduje, da se mora bližnjemu odpustiti vselej, kadar greši, a se izpreobrne in kesa. Takega nauka in toliko dobrohotne milosrčnosti do sedaj še nikdo ni oznanjeval; zato se čudi Peter in se čudijo apostoli. Jezus pa povzame prelepo priliko, da jim pojasni, kako malo je to, kar človek odpusti človeku, ako se primerja s tem, kar človeku odpusti Bog in kako po pravici Bog od nas zahteva, da odpustimo mi, če hočemo, da nam odpusti on. Jezus pripoveduje:

„Zato je nebeško kraljestvo podobno kralju, ki hoče napraviti s svojimi služabniki račun. In ko začne obračunavati, mu pripeljejo človeka, ki mu je dolžan desettisoč talentov.[1] Ker pa nima s čim plačati, zaukaže gospod, naj se proda on in žena in otroci in vse, kar ima in se mu povrne.“

„Sedaj pa pade pred gospoda na kolena in ga prosi rekoč: potrpi z menoj, vse ti bom povrnil! In gospod se usmili tistega služabnika, ga izpusti in mu odpusti ves dolg.“

„Gredoč od njega pa naleti tisti služabnik na tovariša, ki mu je dolžan sto denarjev.[2] Zgrabi ga in davi in mu reče: plačaj, kar si mi dolžan! Tovariš pade na kolena in ga prosi rekoč: potrpi z menoj, vse ti bom povrnil! On pa noče, ampak gre in ga vrže v ječo, dokler ne povrne.“

[1] Talent je 60 mnâ; mnâ je 100 drahem; drahma je po naše malo manj od krone; torej 10 tisoč talentov približno 50 milijonov kron.

[2] 100 denarjev je ena mnâ; po naše 98 vin.

Zares, neizrečeno trdosrčen in nehvaležen je ta služabnik. Ravnokar mu je gospodar odpustil silno veliko svoto, on pa tovarišu noče odpustiti prav neznatne svotice, marveč ga davi in vrže v ječo! Ni čuda, da je tako ravnanje užalilo druge tovariše in so ga gospodarju zatožili. Prav stvari primerno razpleta Jezus priliko dalje:

„Ko pa njegovi tovariši vidijo, kaj se je zgodilo, so zelo užaljeni, in gredo in povedo svojemu gospodu vse, kar se je zgodilo. Tedaj ga pokliče gospodar in mu reče: hudobni služabnik! ves dolg sem ti odpustil ker si me prosil; ali se ne bi tudi ti moral usmiliti svojega tovariša, kakor sem se jaz usmilil tebe? In razjezan ga gospodar izroči mučiteljem, dokler ne poplača vsega.“

Vsakdo mora obsoditi ravnanje nehvaležnega služabnika, odobriti pa ravnanje njegovih tovarišev in gospodarja. Slično je pa tudi z nami in z Bogom. Nekaj groznega storiš, ako razžališ neskončnega Boga; v primeri s to razžalitvijo je pač neznatno in skoraj nič, ako bližnji tebe razžali. Ako ti prosiš Boga, naj te ne kaznuje z večnimi mukami, ali ni prav, ako te Bog usliši le tedaj, ako ti poprej odpustiš svojemu bližnjemu? Zato sklene Gospod to jasno priliko z odločno trditvijo rekoč: „Tako bo tudi moj Oče nebeški storil vam, ako ne odpustite iz srca vsakateri svojemu bratu.“

Vse to je za apostole novo in težko. Peter in apostoli to spoznajo in zdihnejo h Gospodu: „pomnoži nam vero!“ Da, le globoka in izredno velika vera bo mogla vse to izpolnjevati. Jezus prizna, kako težavne in nadčloveške so dolžnosti, ki jih nalaga apostolom, zatrdi pa, da posebna vera premaga vse, naj bi se tudi dozdevalo kar naravnost nemogoče. Odgovori jim namreč: „ako imate vero kakor gorčično zrno, porečete temu murvinemu drevesu: izderi se in presadi v morje, pa vas bo ubogalo!“

Gospod misli tukaj ono vero, katero bo v apostolih vzbudil Sveti Duh, da bodo razsvetljeni za gotovo prepričani, kako jim bo v tem slučaju Bog čudežno pomagal; in obljubi, da bodo izpeljali za človeka nemogoče reči, ako bodo imeli le količkaj take vere. Taka čudodelna vera je bila zares vera apostolov.

S tako vero bodo apostoli izvrševali dejanja, nad katerimi bo vesoljni svet strmel. Toda kljub temu naj ostanejo ponižni, saj bodo le to storili, kar zahteva od njih on, ki jih je v svoji ljubezni poklical in jim podaril tako izredne milosti in moči. Da apostoli ostanejo zares ponižni, jim pove novo priliko rekoč:

„Kdo izmed vas, ki ima hlapca, kateri mu orje in pase, mu bo vrnivšemu se s polja rekel: pojdi brž in sedi k mizi! Ali mu marveč ne poreče: pripravi večerjo, opaši se in strezi mi, dokler se ne najem

in ne napijem, potem pa ti jej in pij! Ali se bo mar zahvaljeval tistemu hlapcu, da je storil, kar mu je bilo ukazano? Mislim, da ne. Tako tudi vi. Ko vse storite, kar vam je bilo ukazano, recite: nerabni hlapci smo; storili smo le, kar smo bili dolžni storiti."

Apostoli imajo poklic, oblast in moč od Gospoda; na to naj ne pozabijo, če dosežejo še take uspehe; saj so storili le, kar so bili dolžni, in storili ne z lastnimi močmi, ampak z milostno podeljenimi. Dobili bodo pa že plačilo v svojem času; ne uide jim, kakor se bo tudi hlapec odpočil in obedoval potem, ko je postregel svojemu gospodarju, kakor je bil dolžan.

Torej pripravljenost odpustiti žaljivcem, čudodelna vera in globoka ponižnost so tri posebne apostolske čednosti. Nauke o njih so apostoli poslušali mirno, željno in z nekako svetim strahom. S posebno svetim strahom in zavedajoči se svoje odgovornosti so sprejeli oblast zavezavati in razvezavati na zemlji v mesijanskem kraljestvu in odločevati vse potrebno in sicer tako, da bo vsak njihov korak potrjen in veljaven celo v nebesih pri Bogu.

60. Mesija obudi Lazarja v dokaz svojega poslanstva.

Jan. 11, 1—44.

Od praznika templjevega posvečenja je minilo že več tednov. Ves čas je Jezus ostal v Pereji. Nadaljeval je svoje mesijansko delo in poučeval ljudstvo, svaril, opominjal in razkrival Farizeje in vzgajal ter z apostolskim duhom napolnjeval izbrane apostole. V tem še dosti mirnem delovanju ga pokliče poseben dogodek, da zapusti Perejo in gre v Betanijo blizu Jeruzalema.

V tem selu je prebivala Jezusu s posebno ljubeznijo vdana, nam že poznana družina. Bili sta dve sestri, namreč Marta in Marija, pa njun brat Lazar. Radi posebne udanosti je tudi Jezus to družino ljubil in se je v tej hiši večkrat mudil. Znano nam je, kako so mu tu postregli o prazniku šotorov.

Brat Lazar prav nevarno oboli. V veliki žalosti in zadregi mislita sestri na Jezusa; edino on bi mogel pomagati. Zato „pošljeta k njemu rekoč: Gospod, glej tisti, katerega ljubiš, je bolan." Samo to sporočita Gospodu, ki naj ukrene, kar mu bo ljubezen velevala.

„Ko pa Jezus to čuje, jim reče: ta bolezen ni za smrt, marveč za božjo čast, da se po njej poveliča božji Sin." Tako reče Jezus odposlancem, naj sestrama povedo. Odgovor ni prav jasen. Jezus hoče preskusiti vero, zaupanje in ljubezen obeh sestra. Jezus ve, da bo Lazar

umrl, da ga bo pa obudil in s tem čudežem poveličal Očeta in sebe, njegovega Sinu. Zato pravi, da bolezen ni za smrt, namreč tako kakor po navadi, da bi Lazar ostal v smrti.

„Jezus je pa ljubil Marto in njeno sestro Marijo in Lazarja." Zato „ko čuje, da je Lazar bolan, ostane še dva dni v tistem kraju", potem pa prav rad hiti v Betanijo, da pokaže svojo ljubezen in proslavi Boga. In „reče svojim učencem: pojdimo zopet v Judejo!"

„Učenci mu rečejo: učenik, ravnokar so te hoteli Judje kamenjati, pa greš zopet tja? Jezus odvrne: ali nima dan dvanajst ur? Če kdo hodi po dnevi, se ne spotakne, ker vidi luč tega sveta; če pa hodi po noči, se spotakne, ker ni luči pri njem." Učenci se preplašijo, ker hoče Gospod v nevarnost. Toda on jih potolaži, da se jim sedaj še ni treba ničesar bati. Dan ima dvanajst ur, teh ne more nikdo prikrajšati in dokler te ure trajajo, se hodi varno, ker sveti luč; še le ko te ure minejo, nastopi noč in se ne hodi varno; tako je tudi zanj po Očetu določen čas, do katerega ostane na zemlji in deluje; dokler ta čas ne poteče, hodi varno, nikdo mu ne more škodovati; in ta čas še ni potekel, zato naj se ne boje.

„To pove in potem reče: Lazar, naš prijatelj, spi; pa grem, da ga vzbudim iz spanja. Nato rečejo njegovi učenci: Gospod, če spi, bo ozdravel. Jezus je pa govoril o njegovi smrti, a oni so mislili, da govori o navadnem spanju. Tu jim reče Jezus odkrito: Lazar je umrl; in radujem se zavoljo vas, da nisem bil tam, da boste verovali. Pa pojdimo k njemu! Tedaj pravi Tomaž součencem: pojdimo tudi mi, da umrjemo z njim!"

Lazar je torej umrl in sicer še isti dan, ko sta sestri odposlali sporočit Jezusu, da je Lazar bolan. Pot iz Betanije v Perejo je dober dan hoda. Ko so se odposlanci drugega dne vrnili, je bil Lazar že pokopan, ker vemo, da so se po judovski šegi mrliči kar hitro po smrti pokopali. Odposlanci prinesejo sestrama Jezusov odgovor, da bolezen ni za smrt, ampak za božjo čast. Kaj si moreta sestri o tem sporočilu misliti, ko je vendar Lazar že v grobu!

Po odhodu odposlancev je ostal Jezus v Pereji še dva dni; čez dva dni je odpotoval; za pot do Betanije je potreboval zopet cel dan. Ko „pride v Betanijo, najde Lazarja že štiri dni v grobu." To je pa ravno nameraval; naj ve vsakdo, da je Lazar zares mrtev, naj nikdo ne sumi, da je morda le v globokem spanju.

Ker je bila Betanija blizu Jeruzalema, „je mnogo Judov prišlo k Marti in Mariji tolažit ju po bratu. Ko Marta sliši, da je prišel Jezus, mu hiti naproti; Marija pa je sedela doma. Marta tedaj reče Jezusu:

Gospod, ko bi bil ti tukaj, moj brat ne bi bil umrl. Pa tudi sedaj vem da ti bo Bog dal, česarkoli ga boš prosil." Marta kaže veliko zaupanje v Jezusa in njegovo moč; mogel bi bil Lazarja obvarovati smrti, pa tudi sedaj bi mogel izprositi od Boga, da se povrne v življenje. Marta se zanaša na moč Gospodove molitve; še ne veruje, da je on sam pravi Bog, da more dati življenje sam s sebi lastno močjo. Jezus ji hoče izpopolniti pomanjkljivo vero, zato ji reče:

„Tvoj brat bo vstal. Marta mu reče: vem, da bo vstal ob vstajenju poslednji dan. Jezus ji pravi: jaz sem vstajenje in življenje. Kdor veruje vame, bo živel, čeravno umrje. In nihče, kdor živi in veruje, ne bo umrl vekomaj." Gospod obljubi Marti, da bo njen brat vstal. No, Marta ve, da bo vstal ob splošnem vstajenju, želi pa, naj Gospod prosi Očeta, da bi koj vstal. Sedaj ji zatrdi Jezus, da je on sam vstajenje in življenje, namreč da je on sam po sebi delivec vstajenja in življenja. Namreč delivec vstajenja, da kdor vanj veruje, če tudi umrje telesno, zopet vstane telesno in živi; delivec življenja, da kdor veruje, naj tudi umrje časno radi telesne smrti, ne ostane v smrti za vekomaj zavoljo dušnega življenja in zavoljo telesne neumrjočnosti po vstajenju.

Po tem pouku vpraša Gospod Marto: „ali veruješ to?" Marta Jezusovih besedi ne razume natanko; le čuti, da Jezus o sebi trdi nekaj posebnega. Zato pa vsa v čuvstvu zakliče in reče: „kajpada, Gospod, jaz verujem, da si ti Mesija, Sin živega Boga, ki si prišel na ta svet!" Ker besedi Gospodovih ne razume, izpove svojo vero, da je Gospod zares Mesija, poslan na svet od Boga, in mora zato biti resnično, kar govori.

Gospod želi videti Marijo. Zato Marta, „ko to izgovori, gre in pokliče na tihem Marijo, svojo sestro, rekoč: učenik je tu in te kliče. Ko to sliši, brž vstane in gre k njemu. Jezus namreč še ni prišel v selo; temveč je bil na tistem mestu, kjer mu je prišla Marta naproti. Ko vidijo Judje, ki so bili pri njej v hiši in so jo tolažili, da je Marija hitro vstala in šla vun, gredo za njo rekoč: k grobu gre, da bo tam jokala."

„Ko torej Marija pride tja, kjer je bil Jezus in ga zagleda, mu pade k nogam in mu reče: Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl! Ko jo Jezus vidi, da joka, in Jude, ki so prišli z njo, da jokajo, se pretrese v duhu, postane sam žalosten in reče: kam ste ga položili? Pravijo mu: Gospod pridi in poglej!"

„In Jezus se razjoka. Tu reko Judje: glejte, kako ga je ljubil! Nekateri izmed njih pa pravijo: ali ni mogel ta, ki je sleporojenemu oči odprl, tudi storiti, da bi ta ne bil umrl? Tu se Jezus zopet pretrese sam v sebi in pride k grobu. Bila je pa votlina in kamen je bil na njo položen."

Ganljiv prizor. Jezus se pretresa, se žalosti in celo joka. Sam dopusti, da mu srce prevzemo prijateljska čustva. Judje občudujejo njegovo ljubezen in mislijo, da bi bil mogel smrt preprečiti. Tudi njim kapajo solze sožalnice po licih. Že so vsi pri grobu. In vpričo vseh, vpričo imenitnih Judov iz Jeruzalema pred vrati jeruzalemskimi hoče Gospod poklicati iz groba Lazarja, ki je po spričevanju vseh že četrti dan v grobu.

Ko so pri grobu, veli Jezus: „odvalite kamen! Marta, sestra rajnega, mu reče: Gospod, že smrdi; leži namreč že štiri dni. Jezus ji pravi: ali ti nisem dejal, da boš videla božjo čast, če boš verovala? Tu odvale kamen. Jezus pa dvigne oči kvišku in reče: Oče, zahvalim te, ker si me uslišal! Jaz sem za se vedel in vem, da me vselej uslišiš; toda zavoljo ljudstva, ki stoji okoli, sem rekel, da bodo verovali, da si me ti poslal." Vse je pozorno, napeto: kaj se bo zgodilo? Čudodelec je ves ganjen, zapovedal je odpreti grob, kvišku, gleda v nebo in moli. Moli k Očetu in ga prosi, naj sedaj dokaže ljudstvu, da ga je res on poslal. Sedaj vpričo tukaj zbranega Jeruzalema naj sam Bog pokaže, da je Jezus od njega obljubljeni in poslani Mesija. Prevažen trenutek! Čujmo!

Ko Jezus odmoli, zakliče z močnim glasom: „Lazar, pridi vun!" Navzoči zadržujejo sapo, napeto gledajo v odprti grob: ali bo mrtvi ubogal, ali bo prišel? In glej! „oni, ki je umrl, pride takoj vun povezan na rokah in nogah s povoji; in njegov obraz je bil zavit v prt." Vse osupne, strmi in gleda. „Jezus pa reče: razvežite ga in pustite ga oditi."

Ni dvoma; Lazar je bil mrtev, že je začel trohneti; na povelje Jezusovo pa je vstal in živi. „In od Judov, ki so prišli k Mariji in Marti in so videli, kar je Jezus storil, jih je mnogo verovalo vanj. Nekateri izmed njih so pa šli k Farizejem in so jim povedali, kaj je storil Jezus."

Ta čudež je najbolj sijajno razodetje Gospodovo, da je zares od Boga poslani Mesija. Javno je povedal, da ima čudež namen, da se vpričo Jeruzalema dokaže njegovo božje poslanstvo. Zares mnogi verujejo. Kaj pa prvaki judovski? Kaj pa veliki duhovniki in starejšinstvo?

61. Uradno se sklene Mesijeva smrt.

Jan. 11, 40—54.

Kakor blisk se novica o nezaslišanem čudežu raznese po Jeruzalemu. Vsi razburjeni se snidejo poglavarji naroda v sejo na posvetovanje.

Nevoljni stavijo uradno vprašanje: „Kaj naj storimo? Ta človek dela mnogo čudežev. Če ga tako pustimo, bodo vsi verovali vanj in prišli bodo Rimljani ter vzeli našo deželo in naš narod.“

Sirote poprašujejo, kaj naj bi storili? Saj priznavate čudeže, torej verujte, hitite predenj, padite na kolena in ga molite! No, pa tega ne bodo storili. Ni res, kar zmotno trdijo, da bodo prišli Rimljani in jim vzeli deželo in narod, ako bi ves narod vanj veroval! Saj Jezus pusti Rimljane v miru! Saj se ne proglaša za Mesija v njihovem zmislu kot narodni junak, ki vzdigne narod in plane na Rimljane, da jih zatre! O ne, Jezus oznanja pokoro, vabi na življenje po volji božji; rešiti hoče narod in vesoljni svet sužnosti greha in strasti, da bodo mogli vsi živeti pravično in sveto in srečno doseči svoj namen.

Torej, ako se ves narod oklepa njega, se ni bati Rimljanov. Pač pa bi se jih morali bati, ko bi se on razglasil za Mesija po želji starejšin, Farizejev in pismarjev. In v tem slučaju bi vsi kar drli za njim. Ker pa tega ne stori, marveč očitno šiba in odkriva hudobije prvakov, zato ga sovražijo in le hinavsko se skrivajo za ljudstvo, češ, ljudstvo bo nesrečno, ako ga pustimo še dalje delovati.

Torej, „kaj naj storimo?“ Starejšine se ne ujemajo. Saj jih je nekaj Jezusu udanih, ki ugovarjajo zlobnim naklepom Farizejske nevere. Vstane pa Kajfa, ki je bil ravno veliki duhovnik, torej prvi poglavar naroda, in ves razjarjen osorno zavpije:

„Vi nič ne veste in tudi ne pomislite, da je bolje za nas, da en človek za ljudstvo umrje in ne pogine ves narod.“ Ta beseda izda in uradno zbrani sklenejo, da mora Jezus umreti. Do sedaj takega sklepa še ni bilo. Le posamezniki so sklepali in ga poizkušali umoriti; tudi so že poslali uslužbence, da ga ujamejo: toda skupen, uraden sklep se je storil sedaj, ko je Jezus pred mestnimi zidovi v bližnji Betaniji z nezaslišanim in nedvomno spričanim čudežem dokazal, da je od Boga poslani Mesija. Grozno!

„Zato pa Jezus od tega dne ni več hodil očitno pri Judih, ampak se je umaknil v kraj blizu puščave, v mesto, ki se imenuje Efrem,[1] ter je tam mirno in tiho prebival s svojimi učenci.“ Tu je čakal od Boga določenega časa, da gre nazaj v Jeruzalem in umrje za človeštvo.

[1] Efrem leži v judovskem gorovju 25 km severno od Jeruzalema; sedaj se imenuje Tayebeh in ima same kristjane, namreč 300 katoličanov, 50 katoliških Melchitov in 650 nezedinjenih Grkov. Vidi se iz Oljske gore.

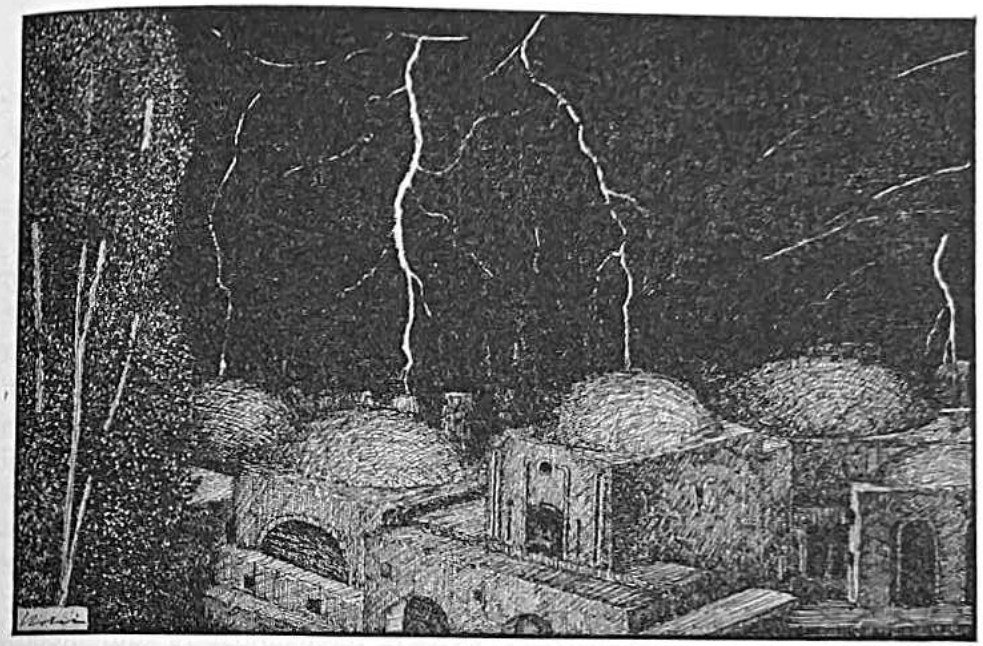

„Glejte, gremo gori v Jeruzalem in vse se dopolni, kar so pisali preroki.“ *(Luk. 18, 31.)*

Deveto poglavje.

Mesija deluje in uči na zadnjem potu v Jeruzalem; pride v Jeruzalem, kjer ga sprejmejo kot Mesija; po zadnjih borbah s Farizeji oznanja grozote božje sodbe in sklene svoje javno delovanje.

62. Mesija ozdravi deset gobavcev.

Luk. 17. 11—19.

Jezus ne ostane dolgo v Efremu. Približuje se velikonočni praznik. Oče hoče, da ob tem prazniku umrje Jezus za zveličanje sveta. Pokoren Očetu se napoti v Jeruzalem h krvavi borbi in slavni zmagi.

Ne gre pa v Jeruzalem kar naravnost, ampak po dolgem ovinku. Gre skozi Samarijo na sever do meje; ob meji Samarije in Galileje krene na vzhod proti Jordanu. Na tem potu čudežno ozdravi gobavce in govori o božjem kraljestvu.

Ko prispe na mejo med Samarijo in Galilejo, gre v neko selo.[1] Tu mu pride „naproti deset gobavcev, ki stoje od daleč in dvignejo svoj glas rekoč: Jezus, učenik, usmili se nas!“

Vemo že, da je goba strašna bolezen. Gobavi niso smeli med ljudi; le zdaleč so prosili vbogajme. Smeli so pa sami zase skupno prebivati. Zato jih je prišla Gospodu naproti cela truma. Skupna nesreča jih je združila. Bilo je devet Galilejcev in en Samarijan; v bolezni niso mislili na sovražnost Judov in Samarijanov. Oh, kako srčno žele, da bi ozdraveli! Čuli so že večkrat o čudodelnem in predobrem Jezusu. Hrepene po njem.

Kar ga zagledajo, ko prihaja. Prisrčno, ponižno, zaupno kličejo zdaleč, naj se jih usmili. Prosijo skupno za vse. Milosrčni Jezus hoče njihovo nujno prošnjo uslišati, le vero njihovo in zaupanje hoče poprej preizkusiti. Zato „jim reče, ko jih zagleda: pojdite in pokažite se duhovnikom!“

Gobavci ubogajo; koj se napotijo k duhovnikom. Gredoč radostno opazijo, da so zdravi. Vera njihova je poplačana. Ganjeni so vsi; najbolj je pa pretresen Samarijan. Jezus je torej milostljiv tudi njemu, akoravno ni Jud! Srce mu prekipeva od hvaležnosti; „obrne se in vrne z močnim glasom časteč Boga in pade na obraz pred njegove noge in ga zahvali.“

Jezusu je ta hvaležnost posebno všeč; boli ga pa nehvaležnost ozdravljenih Judov in „odvrne ter reče: ali ni deset očiščenih? Kje je pa onih devet? Ali se ni nobeden našel, ki bi se vrnil in dal Bogu čast, razen tega tujca? In mu pravi: vstani, pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala.“

63. Mesija govori o prihodu božjega kraljestva.

Luk. 17, 20—37; 18, 1—14.

Večkrat je Gospod govoril o božjem kraljestvu. Janez Krstnik, on sam in apostoli so trdili, da se približuje božje kraljestvo. Pa tudi Judje so pričakovali, da bo sedaj prišel Mesija in utemeljil svoje kraljestvo. Celo pogani so slutili, da se imajo iz Judeje razviti posebni dogodki, važni za ves svet.

[1] Od starodavnih časov kažejo selo Engannim, sedaj imenovano Djenin, kot kraj tega čudeža. V 6. stoletju govore romarji o cerkvi na tem kraju. Sedaj cerkve ni, pač pa so pri eni turški mošeji izkopali ostanke stare krščanske cerkve. Sedaj ima to selo 2000 prebivalcev, ki so skoraj vsi mohamedanci, le nekaj malega je razkolnikov. To selo je na meji Samarije in Galileje.

Ker je ta zadeva ljudska srca močno pretresavala, pač ni čuda, da so Farizeji uporabili ugodno priložnost in poprašali Jezusa: „Kdaj pride božje kraljestvo?“ Seveda so oni mislili na kraljestvo po svojem mnenju, na sijajno zemeljsko kraljestvo Judov in njihovo moč nad vsemi drugimi narodi, ne pa na duhovno kraljestvo resnice in čednosti, kateri naj po nauku Jezusovem služijo vsi narodi.

Vprašali so Farizeji iz dobrega namena; zato jim Gospod odgovori natanko in reče: „Božje kraljestvo ne pride s sijajem in zunanjim bliščem. Tudi ne poreko: glej, tu je; ali glej, tam je. Zakaj, glejte, božje kraljestvo je v sredi med vami.“ S temi besedami podere Gospod mnenje Farizejev, kakor da ima biti mesijansko kraljestvo pozemeljsko in bi se moglo kazati, kje leži, kje so njegove meje in reči: tu je in tam je in bi se mogel občudovati zunanji sijaj in bliščvladarja, mest, narodov, bogastva. Ne, božje kraljestvo ne pride tako; ampak, vedo naj Farizeji, vedo naj vsi Judje, da je božje kraljestvo že med njimi. Ali ne govori Jezus o tem kraljestvu? Saj je že v srcu apostolov in učencev, ki so oznanovano resnico sprejeli váse in prav kmalu se tega kraljestva poprime tudi del ljudstva, ki bo vstopilo v cerkev Jezusovo.

Tako odgovori Gospod Farizejem. Ali so ga razumeli? Vsaj premišljevati bi morali ta odgovor velikega učenika, ki je v potrditev svojih vzvišenih naukov storil že toliko čudežev. Od Farizejev se obrne Gospod k svojim učencem in jim nekoliko odkrije njihovo prihodnost v božjem kraljestvu in pa dogodke o času, ko pride Sin človekov vdrugič, sodit vse narode.

„On pravi svojim učencem: pridejo dnevi, ko boste želeli videti enega od dni Sinu človekovega, pa ga ne boste videli. In poreko vam: glej, tu je; ali glej, tam je. Ne hodite tja in ne pojdite za njimi.“ Precej jasne, vendar pa še nekoliko temne so te besede, ki apostolom in nam odkrivajo prihodnje dogodke na zemlji. Gospod razodeva, da za apostole in vernike pridejo grozni in bridki dnevi. Stiskani bodo želeli, naj bi prišel Sin človekov, namreč naj bi prišel Jezus kot sodnik in jim pomagal, jih rešil preganjavcev. Toda ne bo ga; trpeti morajo. Pač pa bodo prišli krivi učeniki, krivi Mesiji; na nje se bo kazalo rekoč: tu ali tam so. Na te krive učitelje, ki bodo prihajali in narode begali, opozarja Jezus in svari vse, naj ne hodijo k njim, naj ne verujejo.

Le potrpe naj in mirno čakajo, da pride on sodit vesoljni svet. Prišel pa bo, ne več v ponižnosti in siromaštvu, kakor sedaj, ampak slavno in očevidno, „kakor blisk, ki se pod nebom

zablisne in posveti v to, kar je pod nebom," in ga bodo vsi prav lahko spoznali; zato naj se varujejo krivih učiteljev in naj ne verjamejo. Kdaj pa pride Sin človekov, kdaj pride v toliki slavi?

Na to vprašanje Gospod ne odgovori natanko. Le nekoliko dvigne zagrinjalo, ki zakriva prihodnost; svojim vernikom v pouk in tolažbo odkrije in nekoliko pojasni tiste bridke čase, ki jih je že omenil. Jezus zatrjuje:

„Poprej — namreč pred tako sijajnim prihodom k sodbi — pa mora Sin človekov mnogo trpeti in zavržen biti od tega rodu." Gospod zopet namiguje, da bo moral trpeti in da ga bodo Judje zavrgli. V tem trpljenju pa gleda tudi trpljenje, ki ga bo zadelo v trpljenju vernikov v njegovem kraljestvu. Pred prihodom k sodbi bodo njegovo kraljestvo, njegove vernike vedno preganjali, njega bodo naravnost zametavali in tajili. Pa tudi nevera in brezbožnost in mesena poželjivost in lahkomišljeno uživanje se bo razširilo in vgnezdilo med narode. Prišli bodo razuzdani časi, kakor so bili razuzdani ob času očakov Noeta in Lota; hudobija bo prikipela do vrhunca, bo dozorela in tedaj pride iznenada Sin človekov sodit in kaznovat, kakor je prišel za Noeta vesoljni potop in za Lota žveplo izpod neba. Jezus namreč slovesno zatrjuje govoreč tako-le:

„In kakor je bilo v Noetovih dneh, tako bo tudi v dneh Sinu človekovega — namreč ob dneh vesoljne sodbe —; jedli so in pili, ženili se in možili do dne, ko je vstopil Noe v ladjo; in prišel je potop in vse pokončal. Ravno tako se je godilo v Lotovih dneh; jedli so in pili, kupovali in prodajali, sadili in zidali. Tistega dne pa, ko je šel Lot iz Sodome, sta deževala ogenj in žveplo izpod neba in sta vse pokončala. Tako bo tudi tistega strašnega dne, ko se razodene Sin človekov."

Torej splošna pokvarjenost bo na svetu; izzivala bo pravično jezo božjo. Ko pokvarjenost dozori in mine čas božjega prizadevanja, pride iznenada Sin človekov sodit. Kako naj se pa verniki vedejo, da ne poginejo in se rešijo za večnost? Jezus izpodbuja vernike, naj takrat ne skrbe za časnost in za zemeljske zadeve ampak le za to naj skrbe, da rešijo svojo neumrjočo dušo. To nalogo pojasni tako-le:

„Kdor bo takrat na strehi in njegove posode v hiši, naj ne hodi doli jih jemat; in kdor je na polju, naj se tudi ne vrača. Spomnite se Lotove žene!" Naj se torej časne stvari tudi izgube, le na to naj gledajo verniki, da se pripravijo za sodbo, h kateri bliskoma prihaja Sin človekov. Celo telesno življenje naj rajši izgube, kakor pa da bi v

stiskah zatajili Gospoda, ohranili s tem časno življenje, izgubili pa — večno življenje. Gospod namreč pravi kar naravnost:

„Kdorkoli bo skušal ohraniti svoje življenje, ga bo izgubil; kdorkoli ga bo izgubil, ga bo poživil." Verniki naj bodo zmeraj pripravljeni izgubiti svoje življenje in vse, kar imajo, le v splošno razuzdanost naj se ne pogreznejo, pa bodo ob času sodbe vse nazaj dobili za vso večnost. Ob tem času se bo vse ločilo in razdelilo povsod in v vseh stanovih: naj so bili na zemlji še tako tesno zvezani med seboj, ob sodbi se raztrgajo vse vezi: nekaj bo zveličanih, nekaj pogubljenih. Jezus to resnico prav po domače razloži rekoč:

„Povem vam, tisto noč bosta dva v eni postelji: eden bo sprejet in drugi zavržen. Dve bosta mleli skupaj; ena bo sprejeta in druga zavržena. Dva bosta na polju: eden bo sprejet in drugi zavržen." Kaka prekucija se bo torej dogodila na grozni sodnji dan!

Učenci Gospodovi nekako prepadeni poprašajo: „kje, Gospod?" namreč, kje se bodo godile te grozote? Na to odgovori Jezus z navadnim pregovorom: „Kjerkoli bo mrhovina, tam se bodo zbirali tudi orli." Orla namreč kar nagon vleče, da leti na mesto, kjer je zanj tečna mrhovina. Tudi vernike bo vlekla neka skrivna moč, da polete na kraj, kjer bo Sin človekov sodil ves svet.

Gospodu se približuje konec življenja, zato se kaj rad mudi v mislih o koncu sveta in v mislih o koncu judovskega kraljestva, o razdejanju Jeruzalema. Ob koncu pride Gospod kot sodnik, kot neizprosen kaznovavec. Ravnokar povedane misli bo Gospod od sedaj večkrat razvijal in svaril svoje vernike, naj tako žive, da jih ne zadenejo grozote opisanih strašnih dni, dni Sinu človekovega.

Pa ne samo s strahom napolnuje Gospod srca svojih zvestih učencev, ampak tudi z zaupanjem na božjo pomoč v stiskah življenja in v stiskah sodnjega dne. Pomoč bodo stiskani verniki dobili, ako prav zaupno in ponižno k Bogu kličejo. Da vzbudi vse k zaupanju in ponižnosti, uporabi Gospod dve prelepi priliki:

„Jezus pa jim pove priliko, da je treba vedno moliti in ne odnehati, rekoč: v nekem mestu je bil sodnik, ki se ni bal Boga in ne sramoval ljudi. Bila je pa tudi neka vdova v tem mestu in je hodila k njemu rekoč: daj mi pravico nad mojim nasprotnikom!"

„In dolgo časa ni hotel. Potem pa pravi pri sebi: čeravno se ne bojim Boga in ne sramujem ljudi, vendar ji hočem dati pravico, ker mi dela nadlego ta vdova, da naposled ne pride in mi obraza ne razbije." Sodnik je brezbožen in brezvesten. Vdova zahteva pravice in ne

odneha, celo preti sodniku. Da se je iznebi, sklene ji dati pravico. Sedaj pa Gospod to priliko obrne na Boga in na nas rekoč:

„Poslušajte, kaj pravi krivični sodnik. Mar Bog ne bo dal pravice svojim izvoljencem, ki vpijejo k njemu noč in dan in bo mirno gledal, da jih tlačijo? Povem vam, da jih bo nemudoma maščeval!“ Ako torej krivičen in trd sodnik usliši prošnjo siromašne vdove, ali ne bo dobri Bog uslišal neprestanih prošnja svojih izvoljencev in jim v groznih stiskah ne bo pomagal? Uslišal jih bo in se maščeval nad preganjavci. Toda molitve v največjih stiskah morajo biti v popolnem zaupanju in stanovitne. Bog bo prišel v svojem času, ne kadar zatirani človek hoče; prišel bo nemudoma, kmalu: ta kmalu se mora meriti po merilu božjem, ne pa človeškem; pred večnim Bogom je pa tudi leto, tudi celo zemeljsko življenje kakor nič, kakor trenutek. Ako se dozdeva tebi, da na tvoje prošnje Bog dolgo odlaša, ne prenehaj moliti, Bog prihiti pomagat v času, ki ga določi on, in ko bi tudi leta in leta odlašal, je to vendar hitro v primeri z večnostjo.

Verniki bodo torej silno hrepeneli, naj pride dan Gospodov; hrepeneli bodo posebno v zadnjih časih, v katerih bodo odpadniki zoper vernike kar divjali in bo na svetu nepopisna pokvarjenost. Za te čase opominja Gospod k stanovitni in zaupni molitvi. Tako opominja in nekako otožen doda vprašanje: „vendar, ko pride Sin človekov, ali mislite, da bo našel vero na zemlji?“ Namreč, bo li Sin človekov prihajajoč k sodbi našel na zemlji vero tako močno in tako zaupno v molitvi, da bo mogla srečno prestati neizrečene stiske tistih dni? S tem vprašanjem je hotel povedati, da bo ob koncu sveta kaj malo take vere na zemlji.

Zraven žive in globoke vere in zaupne, stanovitne molitve hoče Gospod tudi prave ponižnosti in zares ponižne, skesane molitve in sicer ne samo za zadnje čase, ampak sploh za celo življenje. To zahtevo Jezus obrazloži in pojasni z novo priliko, ki jo posname iz judovskega življenja. Na čelu naroda so ošabni Farizeji, za zadnje pa imajo cestninarje. Gospod postavi pri molitvi oba skupaj, naj se le presodi, kdo velja več v božjih očeh.

„Jezus pove nekaterim, kateri so vase zaupali, da so pravični, druge pa zaničevali, to-le priliko: dva človeka gresta gori v tempelj molit, eden Farizej, drugi cestninar. Farizej se vstopi in moli sam s seboj takole: o Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešuštniki, ali tudi kakor ta cestninar. Postim se dvakrat na teden in desetino dajem od vsega, kar imam. Cestninar pa stoji od daleč in še oči se ne drzne dvigniti k nebu, marveč se neprestano

trka ponižno na prsi vzdihujoč: o Bog, usmiljeni Bog, bodi milostljiv meni grešniku.“

Farizej ne moli, le baha se, našteva svoja dobra dela in zaničuje ljudi. Cestninar se pa zaveda svoje nevrednosti in moli ves potrt in skesan. Po teh okolnostih je pa tudi uspeh molitve. Gospod vsevedni pravi: „povem, ta je šel opravičen domov, oni pa ne. Zakaj vsak, kdor se povišuje, bo ponižan; kdor se pa sam ponižuje, bo povišan.“ Tako se bo ravnalo v mesijanskem kraljestvu.

67. Mesija govori o zakonu in devištvu.

Mark. 10, 1—12; Mat. 19, 1—12; 5, 31 in 32.

Potujoč prekorači Gospod Jordan in potuje onstran Jordana po Pereji južno proti Mrtvemu morju. Od Efrema do sedaj je bil navadno bolj sam z učenci. Slučajno je zadel na gobavce in pa Farizeji so ga zasledovali. Komaj se pa prikaže v Pereji, ga zopet obsuje ljudstvo. Saj je zadnje mesece pred in po prazniku šotorov in posvečenja templja med njimi živel, jih ljubeznivo poučeval in jim dobrote delil.

„In ljudstvo se zopet zbere pri njem in množice gredo za njim in zopet jih uči, kakor ima navado, in jih ozdravlja. Tu pristopijo zopet k njemu Farizeji ga skušat in mu pravijo: ali je dovoljeno možu odpustiti svojo ženo iz kateregakoli vzroka?“

Torej zopet so Farizeji med ljudstvom. Ljudstvo hočejo od njega zadržavati in vsak večji vpliv zadušiti. Zastavljajo mu kočljiva vprašanja, da bi izmamili iz njega kak bolj neroden odgovor in bi ga mogli črniti ter tožiti. Tako kočljivo vprašanje je bilo tudi vprašanje, kdaj sme mož ženo odpustiti in zakon z njo razdreti. Nekateri Farizeji so zahtevali važne razloge, drugi so pa bili zadovoljni z najmanjšim razlogom, kakor že vemo. Med obema strankama so bili hudi prepiri. Pa tudi Herodu, gospodarju Pereje, bi ga počrnili, ako bi se izrekel zoper ločitev zakona in bi tako Heroda osramotil.

Pa kako nespametni so Farizeji? Ali niso stavili Gospodu že prav mnogo kočljivih vprašanj, a jih je vselej osramotil? Tudi na sedaj stavljeno vprašanje hoče Gospod točno odgovoriti, toda tako, da se ne ujame v nastavljene mreže. Ne meneč se za dotične prepire med Farizeji popraša najpoprej: „kaj vam je Mojzes zapovedal?“ Saj se nanj vedno sklicujejo. Ko mu na to odgovore: „Mojzes je dovolil napisati odpustnico in ženo odpustiti,“ poseže Gospod še dalje, na prvo ustanovitev zakona, na prvotno postavo in jim reče:

„Ali niste brali, da je oni, ki je v začetku ustvaril človeka, ustvaril moža in ženo in dejal: zavoljo tega bo zapustil človek očeta in mater in se držal svoje žene in bosta dva v enem mesu. Torej nista več dva, ampak eno meso. Kar pa je Bog združil, naj človek ne loči!" Jezus se povrne na začetek človeškega rodu. V začetku je Bog ustvaril samo enega moža in eno ženo in ju je združil v zakonsko zvezo. Po prvotni božji volji ima torej mož samo eno ženo in žena samo enega moža. Obadva sta pa v zakonu tako tesno združena, da sta kot eno meso, kot vir novega človeškega življenja. Ako ju je pa Bog tako tesno združil, da sta kot eno telo, je gotovo njegova volja, da ostaneta združena; saj se vendar eno telo ne sme razcepiti na dvoje, ampak mora eno ostati. Po prvotni božji volji se torej žena ne sme nikdar odpustiti, zakon se ne more nikdar razdreti. Res, „kar je združil Bog, naj ne loči človek!" Kaj pa Bog? ali on more ločiti? Jezus tudi to pove.

Farizeji namreč „mu reko: zakaj je torej Mojzes zapovedal dati odpustnico in ženo odpustiti?" Mojzes je namreč dovolil odpustiti ženo, toda zapovedal je poprej spisati odpustnico. Zakaj pa? Tako vprašajo Gospoda Farizeji. Gospod jim odgovori:

„Zavoljo vašega trdega srca vam je Mojzes dovolil," da se v nekih slučajih sme žena odpustiti in zakon razdreti. To je pa poslabšanje zakona, da ni več na isti visoki stopinji svetosti, kakor s početka. Kaj bo pa v mesijanskem kraljestvu? O tem kraljestvu so napovedovali preroki, da se bo odlikovalo s posebno svetostjo. Kako bo Gospod uredil zakon? Sedaj se mu je ponudila priložnost, da svoje namene pove jasno in očitno in pouči posebno svoje apostole. In zares izredno slovesno oznani novo postavo rekoč:

„Jaz vam pa rečem: kdorkoli odpusti svojo ženo, razen zavoljo prešuštva, in vzame drugo, prešuštuje; in kdor ločeno vzame, prešuštuje. Doma ga pa njegovi učenci zopet vprašajo o tem. In reče jim: kdorkoli odpusti svojo ženo in vzame drugo, prešuštuje; in ako žena odpusti svojega moža in vzame drugega, prešuštuje. Nato mu pravijo njegovi učenci: če je moževa reč z ženo taka, ne kaže ženiti se." Jezus je s temi besedami razglasil neločljivost in nerazrušljivost zakona v mesijanskem kraljestvu. V njegovem kraljestvu se dovršen zakon ne more ločiti, ne more razvezati. Kdor bi ženo odpustil in se zopet oženil, bi bil prešuštnik; kdor bi se oženil z odpuščeno, bi bil prešuštnik. Zavoljo prešuštvanja žene jo sicer sme mož odpustiti iz hiše, toda zakonska zveza ostane nedotaknjena; on se ne more oženiti in žena ne omožiti.

Tako trdna zakonska zveza, da se ne sme nikdar razvezati, je za Jude nekaj novega, nekaj nezaslišanega. Odgovor Jezusov roji učencem po glavi; ko pridejo v stanovanje, Gospoda o tem poprašajo. Gospod odgovori še bolj jasno. Morajo se torej v zakonu vse težave pretrpeti; saj bo to za vernike prilično lahko, ker Jezus namerava zakon povzdigniti na čast zakramenta, da kot zakrament podeli možu in ženi potrebne milostne pomoči, da moreta živeti do smrti v zakonski zvestobi in pogumno premagovati vse težave svojega stanu.

Seveda apostoli za to pomoč še ne vedo, zato se tako prestrašijo, da rečejo: „če je tako, ne kaže ženiti se." Jezus te besede povzame in povzdiguje one, ki se iz višjih razlogov ne bodo ženili, marveč ostali čisti in deviški. Pravi:

„Vsi ne razumejo te besede, ampak samo tisti, katerim je dano. So namreč neoženjeni, ki so po rojstvu za zakon nesposobni; so neoženjeni, ki so jih napravili ljudje nesposobne; in so neoženjeni, ki so se radi nebeškega kraljestva odrekli zakonu. Kdor more razumeti, naj razume!"

Jezus govori o neoženjenih. Razlikuje tri vrste: nekateri so za zakon nesposobni od rojstva zavoljo naravne pomanjkljivosti; drugi so nesposobni, ker so od hudobnežev trpeli silo in postali nesposobni; tretji so si pa neoženjenost in devištvo zbrali prostovoljno radi nebeškega kraljestva, da bi živeč brez družine vse svoje moči uporabljali v službi za utrjevanje, razširjevanje, obrambo in razvoj Jezusovega, mesijanskega kraljestva. Tega ne more vsakdo razumeti; ne more vsakdo deviškega stanu tako razumeti, da ga tudi ljubi in zase izbere, razen če mu je dano od Boga. Torej posebna milost božja je potrebna, da se prav umeva in tudi izbere deviški stan, ne iz naravnih, ampak iz višjih namenov. Bog izbrane vleče in milo vabi v ta stan; kdor željo čuti, naj le prav goreče prosi in moli, pa se mu bo izpolnila; razumel bo visokost in imenitnost tega stanu, izbral si ga bo navdušeno in s pomočjo božjo tudi držal, da ostane čist na duši in telesu ter sposoben za delo v mesijanskem kraljestvu. V vsej notranjosti se mu bo razvil mogočen nagon žrtvovati se za naloge božjega kraljestva; ta nagon vzgojevan postane silnejši od spolnega nagona, kateri sčasoma oslabi in ga bo lahko premagovati.

65. Mesija blagoslavlja otročiče.

Luk. 18, 14—17; Mark. 10, 13—16; Mat. 19, 13—15.

Vsem je že znano, kako dober je Jezus, kako rad deli dobrote vsakomur, ki pride k njemu, in da nobenega ne odbije. Ta poznana dobrota da poguma nekaterim materam, da prinesejo k njemu svoje še prav male otročiče. Jezusa dobe še v hiši. Hočejo k njemu, „da bi položil roke na nje in molil nad njimi."

„Ko pa učenci to vidijo, začnejo groziti in karati one, ki jih prinašajo." Učenci bi radi Gospoda obvarovali vednega nadlegovanja; pa tudi premalenkostno se jim dozdeva, da bi se Gospod pečal s tako nezavednimi otroci. Učenci še nimajo pravega in popolno razvitega apostolskega duha. Naj se ga nauče sedaj od Gospoda.

„Ko namreč Jezus to zapazi, se vznevolji, pokliče otroke k sebi in pravi učencem: pustite otročičem priti k meni in ne branite jim; zakaj takih je nebeško kraljestvo." Učenci se spogledavajo pri teh besedah; poprej užaljene matere se pa silno razvesele. Jezus ljubi otročiče; kar naravnost oznani, da je nebeško kraljestvo njihovo; torej nekako njihova lastnina. Da, celo odrasli ne pridejo v to kraljestvo, ako ga ne sprejmo tako kakor otročiči. Slovesno namreč zatrdi Gospod: „Resnično vam povem: kdorkoli ne sprejme božjega kraljestva kakor otrok, ne pride vanj." Otrok sprejme nauke kar verno, brez dvomov, brez ugovorov, preprostega srca. Tudi odrasli ga morajo tako sprejeti, drugače ne pridejo vanj.

„In objema jih in polaga roke na nje, ter jih blagoslavlja. Potem odide." Odidejo tudi matere, presrečne, vsaka na svoj dom. Učenci pa vedo, kako visoko ceni Jezus otroke, kako rad se za nje potrudi in kako zahteva tudi od apostolov in vseh ljudi ono naglo vero in preprosto ponižnost, kakor se nahaja pri otrocih, ako hočejo biti sposobni za božje kraljestvo.

66. Mesija povišuje radovoljno uboštvo.

Luk. 18, 18—30; Mark. 10, 17—31; Mat. 19, 16—30.

Iz hiše pride Jezus na cesto, da potuje dalje proti Jeruzalemu. „In glej, imeniten mladenič priteče k njemu, poklekne predenj ter mu reče: dobri učenik, kaj naj storim dobrega, da dosežem večno življenje?" Srečni mladenič čuti v sebi nagib spoznati in storiti vse, kar je potrebno, da doseže večno življenje. Pošteno živi, vendar pa ni še miren; čuti, da mu še nekaj manjka. Kje naj bi se poučil? K Jezusu

hoče iti; saj ga pozna, kako je plemenit in ljubezniv in dober; saj ve, kako primerno in točno poučuje vse, ki ga poslušajo. K Jezusu torej prihiti, ne kakor množice, ki iščejo od Gospoda le čudežev in dobrot; ne, ampak zvedeti hoče, kaj vodi v večno življenje, ki ga hoče vsekakor doseči.

Plemeniti mladenič kar prileti h Gospodu in poklekne predenj. Spoštuje Gospoda in silno želi pouka. Jezus vidi njegovo dobro srce in ve, da je vprašanje odkritosrčno. Zato mu odgovori prav ljubeznivo in točno na vprašanje rekoč: „zakaj me imenuješ dobrega in kaj me vprašuješ o dobrem? Eden je dober, namreč Bog." S temi besedami bi Jezus mladeniča rad od sebe bolj k Bogu obrnil, češ, le Bog je dober sam po sebi, vir vse dobrote, le njega naj išče in vanj zaupa. Potem pa nadaljuje:

„Ako pa hočeš iti v življenje, spolnuj zapovedi! Zapovedi poznaš: ne ubijaj, ne prešuštvuj, ne kradi, ne pričaj po krivem, spoštuj očeta in mater in ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe." Pot božjih zapovedi je torej navaden, za vse ljudi veljaven pot v večno življenje. Ko mladenič to sliši, zatrdi Gospodu rekoč: „učenik, vse to sem izpolnjeval od svoje mladosti; kaj mi še manjka?"

Srečni mladenič, ki moreš tako trditi vpričo Jezusa, ki srca pozna! Mladenič je torej čist, nedolžen, pravičen, ljubezniv do bljižnjega in staršem pokoren. Zato „ga Jezus ljubi, se ljubeznivo vanj ozre in mu reče: enega ti še manjka: ako hočeš biti popoln, pojdi in prodaj vse, kar imaš in daj ubogim in boš imel zaklad v nebesih; potem pridi in hodi za menoj!"

Velike so te zahteve! Bogati mladenič naj se premoženju popolnoma odreče, naj ga razdeli med uboge, naj zapusti vse in za vedno stopi v število Jezusovih učencev. Toda, ne boji naj se, da bo oškodovan: ako to stori in se odpove minljivim zakladom na zemlji, si bo pridobil zaklad v nebesih, zaklad, ki ne mine nikoli. Mladenič je sedaj na razpotju, odločiti se mora. Kako se bo odločil: za Jezusa, ali za bogastvo? O za celo večnost prevažen ta trenutek! Mladenič, kaj boš storil? zakaj omahuješ, zakaj omaguješ?

„Ko pa mladenič sliši te besede, se užalosti in pobit odide; bil je namreč silno bogat." Sicer dobri mladenič ima srce preveč navezano na minljivo bogastvo; ne more se mu odreči; preveč se zahteva od njega. Zares resnično je, kar je rekel Gospod, da je bogastvo trnje, ki zaduši dobro seme, da ne more rasti. Mladenič torej žalosten odide. Kaj pa Jezus? Na ta dogodek naveže krasen in le preresničen pouk o nevarnosti bogastva in o koristi radovoljnega uboštva.

Ko namreč Jezus vidi, „da se je mladenič užalostil, pogleda okoli ter reče svojim učencem: kako težko bodo prišli v božje kraljestvo, kateri imajo mnogo denarja!“ To je za učence zopet nov nauk. Saj jim je pred očmi mesijansko kraljestvo z vso obetano slavo in z vsem obljubljenim blagostanjem! Saj so naučeni misliti, da je blagostanje plača za čednostno življenje! Zato „učenci osupnejo zavoljo teh besedi. Jezus pa začne iznova in pravi: otročiči, resnično vam povem, kako težko je tistim, ki zaupajo v denar, priti v božje kraljestvo. Še enkrat vam rečem: laže je iti kameli skozi šivankino uho, kot bogatinu priti v božje kraljestvo.“

Videč osupnjenost svojih učencev razloži Jezus nauk o nevarnosti še bolj natanko in prav odločno pove, da je bogatim skoraj nemogoče priti v nebesa. Za ta nauk uporabi navaden pregovor o kameli, ki ne more skozi šivankino uho; ta ljudski pregovor pomeni izredno težavo za kako stvar. Pove pa tudi Jezus, da v nebesa priti je težko onim bogatinom, ki zaupajo v denar; torej onim, ki imajo v denarju svoje srce in jih denar zavaja v lakomnost, trdosrčnost, oderuštvo, varanje in pozabljivost za dušo in večnost.

„Ko učenci to slišijo, se še bolj začudijo in govore med seboj: kdo se torej more zveličati? Jezus jih pa pogleda in jim pravi: pri ljudeh je nemogoče, ne pa pri Bogu; zakaj pri Bogu je vse mogoče.“ Torej le po posebni milosti božji more bogatin svoje srce tako urediti, da ga ljubezen do bogastva ne zapelje v grehe, ampak more to ljubezen tako urejevati, da ne žali Boga in bi rajši izgubil premoženje kakor pa Boga.

Ves ta razgovor močno vpliva na apostole, posebno na Petra. Saj so oni to storili, kar je Gospod zahteval od mladeniča, ako hoče imeti zaklad v nebesih; saj so zapustili vse in so se siromašni oklenili Jezusa in hodijo za njim. Ali bodo imeli zaklad v nebesih? To bi Peter rad vedel in kar srčno vpraša Jezusa: „glej, mi smo vse zapustili in smo šli za teboj; kaj bo torej nam?“ namreč, kako plačilo dobimo mi? Prav ljubeznivo in ves ginjen pogleda Jezus Petra in apostole in slovesno zatrdi:

„Resnično vam povem, da boste vi, ki ste šli za menoj, ob prenovljenju, ko bo sedel Sin človekov na prestolu svojega veličastva, tudi sedeli na dvanajsterih sedežih in sodili dvanajstero Izraelovih rodov.“ Ob zadnji sodbi bodo torej apostoli z Jezusom sodili Izraelce in sploh vse ljudi. Ker so prvi vse zapustili in bodo s trudom in z muko utemeljevali in razširjevali mesijansko kraljestvo, zato bo apostolom v večnosti sodnji dan prav posebna odlika; deležni bodo

namreč postali sodnje oblasti samega Jezusa. Ubogi Galilejci bodo sodniki celega sveta!

Toda Gospod ne bo pozabil tudi vseh onih, ki bodo sploh radi njega vse zapustili; tudi tem obeta bogatega plačila, rekoč: „in vsak, kateri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena in zavoljo evangelija, bo prejel stotero, na tem svetu hiše in brate in sestre in matere in otroke in njive s preganjanjem, na onem svetu pa večno življenje.“

Dvojno plačilo obeta Jezus onim, ki vse zapuste zavoljo njega, da bi le njemu zvesto služili, in zavoljo evangelija, da bi evangelij, božje kraljestvo pospeševali v sebi in v bližnjem. Prvo plačilo dobe že na zemlji: stotero se jim bo vse povrnilo; dobili bodo nove starše, nove brate, sestre in otroke, namreč ljudi bodo dobili, ki jih bodo ravno tako ljubili, kakor so jih ljubili domači, in jim skrbeli za stanovanje in hrano. To bodo dobili kljub preganjanju, s katerim jih bo Bogu sovražni svet mučil radi zvestobe do Jezusa. Drugo plačilo je pa v večnosti onstran groba, namreč vsem zaželjeno večno življenje; to jim ne odide, če le stanovitni ostanejo do konca.

Ko Gospod to govori, gleda pred seboj življenje v svojem kraljestvu in vidi dva stanu. En stan je onih, ki hočejo priti v večno življenje ter hodijo navadno pot zapovedi božjih; drugi stan je pa onih, ki hočejo imeti zaklad v nebesih in hodijo ne le po poti zapovedi božjih; ampak se v večji ljubezni povzpnejo više in se poprimejo radovoljno, edino zaradi Boga še evangeljskih svetov, namreč radovoljnega uboštva, radovoljnega devištva, ter v pokorščini slede Gospodu Jezusu, kar se godi posebno v redovniškem stanu.

Vendar pa naj se nikdo ne prevzame, tudi apostoli ne, zakaj tako posvari Jezus: „mnogi prvih bodo poslednji in mnogi poslednjih prvi.“ Mnogi namreč, ki so na zemlji v mesijanskem kraljestvu prvi po času ali po veljavi ali po časti pri ljudeh, bodo zadnji v večnosti in mnogi, ki so tukaj zadnji po času v službi Jezusovi, ali zadnji, ker so zaničevani in nepoznani, bodo prvi v slavi in časti na drugem svetu. Saj je mogoče, da je kdo na zemlji prav neznaten, a si je vendar z milostjo božjo in z neutrudljivem sodelovanjem za večnost zaslužil več, kakor kdo drugi, ki je na zemlji v višji časti, a je dobil manj milosti ali je bolj mlačno, bolj leno sodeloval. Zato se bo red časti in prvenstva v večnosti pogostokrat izpremenil in bo ves drugačen, kakor pa na zemlji.

67. Mesija govori o plačilu v večnosti.

Mat. 20, 1—16.

Jezus je ravnokar zatrdil, da bodo mnogi prvih v večnosti poslednji in mnogi poslednjih prvi. To trditev hoče še bolj natanko obrazložiti. Naj se nikdo ne ponaša, ako bo prvi, in naj se nikdo ne pritožuje, ako bo zadnji. Zato pove priliko o gospodarju, ki o raznem času pošilja delavce v vinograd. Vzeta je prilika od del po vinogradih, ki so se opravljala ravno ob času, ko je potoval Jezus v Jeruzalem. Za vinograde je treba veliko delavcev. Stali so po cestah in trgih; gospodarji so jih poiskali in za dogovorjeno plačilo poslali na delo. Jezus povzame besedo in nadaljuje svoj govor rekoč:

„Nebeško kraljestvo je podobno gospodarju, ki gre zjutraj zgodaj najemat delavcev za svoj vinograd. Pogodivši se z delavci za denar[1] na dan, jih pošlje v svoj vinograd. Ko pa gre ob tretji[2] uri vun, zagleda druge, da stoje na trgu brez dela, ter jim reče: pojdite tudi vi v moj vinograd in kar bo prav, vam bom dal. In oni gredo; ob šesti in deveti uri gre zopet vun in stori ravno tako. Krog enajste ure pa gre vun in najde druge postajati in jim pravi: kaj stojite tu ves dan brez dela? Odgovore mu: ker nas ni nihče najel. Reče jim: pojdite tudi vi v moj vinograd!“ Delavci so torej najeti. S prvimi se je gospodar pogodil za denar; poznejšim je samo obljubil, da jim bo dal, kar bo prav. Zvečer pride čas plačila. Kaj stori gospodar?

„Ko se zmrači, veli gospodar vinograda svojemu oskrbniku: pokliči delavce in jim daj plačilo pričenši od zadnjih do prvih. Ko torej pristopijo tisti, kateri so prišli krog enajste ure, prejmejo vsak po denarju. Ko pa pridejo prvi, mislijo, da bodo prejeli več, a tudi oni prejmejo po denarju. In ko ga prejmejo, zagodrnjajo nad gospodarjem rekoč: ti poslednji so delali samo eno uro in naredil si jih enake nam ki smo prenašali težo in vročino dneva.“ Ti, ki so bili poklicani prvi, so dobili svoj denar, kakor so se z gospodarjem dogovorili. Po pravici ne morejo več zahtevati. Njihovo godrnjanje je torej krivično. Oni, ki so bili poklicani pozneje in celo zadnji, so dobili tudi denar. To je za nje velika prednost, ker so dobili isto plačo kakor prvi, dasi so le malo časa delali. Ta prednost, to odlikovanje je nezasluženo dar predobrega gospodarja. In zares odgovori gospodar godrnjavcu v tem zmislu:

[1] Denar je nekoliko manjši od naše krone.

[2] Naša šesta ura zjutraj je bila pri Judih prva ura dneva; zato je tretja ura pri Judih to, kar naša deveta, njihova šesta naša dvanajsta ali poldne; deveta — naša tretja popoldne in enajsta — naša peta.

„Gospodar pa odgovori in pravi enemu izmed njih: prijatelj, ne delam ti krivice. Ali se nisi pogodil z menoj po denarju? Vzemi, kar je tvojega, in pojdi! Hočem pa tudi zadnjemu dati, kolikor tebi. Ali mar ne smem jaz storiti s svojim, kar hočem? Ali je tvoje oko zato hudobno, ker sem jaz dober?“ Gospodar s svojimi darovi razpolaga, kakor hoče. Nikdo se ne more pritoževati, ako jih enemu podeli več, kakor pa drugim; a tudi nikdo se ne more bahati, ako je več prejel, saj je to le gospodarjeva dobrota.

Jezus sklene priliko, da bo ravno tako v božjem kraljestvu sodnji dan. Vsi, ki bodo delali v gospodovem vinogradu do smrti, dobe plačilo, dobe nebesa. Vendar pa bodo nekateri odlikovani. Odlikovanje pa ni odvisno od tega, da so delali v vinogradu koj od zgodnjega jutra, od prve mladosti; odlikovani, na prvo mesto postavljeni in izmed drugih izvoljeni bodo tudi taki, ki so začeli delati še le v poznejših letih, kot mladeniči, kot možje, ali še le kot starčki. Gospod ne gleda na trajanje dela, ampak na njegovo notranjo vrednost. Večjo notranjo vrednost ima pa delo onega, ki ima več posvečujoče in več dejanske milosti, s katero sodeluje in je njegovo delo, kakor iz zlata, ne pa kakor iz srebra, ali bakra. Večjo ali manjšo mero milosti pa daje Bog popolnoma po svoji prosti volji; vsakemu pa je mora dati toliko, kolikor mu je potreba za zveličanje. Zato more v kratkem času zaslužiti toliko, kolikor drugi, ki ima manj milosti v dolgem času. In „tako bodo poslednji prvi, prvi pa poslednji; mnogo jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.“

68. Mesija nadaljuje in razjasnjuje svoje mesijansko delo.

Razodeval je Gospod na potu vedno nove strani svojega mesijanskega kraljestva. Povedal je, da bo v njegovem kraljestvu zakon nerazvezljiv, da se bo posebno cenilo popolno devištvo in radovoljno uboštvo. Tako učeč je z učenci prišel prav blizu Jerihe. Še dan hoda iz jordanskih nižav v judovsko gorovje, pa bodo že v Jeruzalemu, kjer bo Gospod trpel in umrl.

Jezus napove svoje trpljenje.

Luk. 18, 31—34; Mark. 10, 32—34; Mat. 20, 17—19.

Svoje trpljenje ima Gospod vedno pred očmi. Ne plaši se, želi izpolniti voljo Očetovo in kar hiti naprej, da ga učenci komaj dohajajo. Videč Jezusa tako hiteti naprej strme in se boje. Saj dobro vedo,

kaka nevarnost čaka v Jeruzalemu njihovega Učenika. Že večkrat so ga hoteli ujeti in kamenjati, kaj bo sedaj?

„Tu vzame Gospod dvanajstere k sebi na stran in jim jame pripovedovati, kaj se ima zgoditi z njim, ter jim reče: Glejte, gremo gori v Jeruzalem in vse se dopolni, kar so pisali preroki o Sinu človekovem. Sin človekov bo izdan velikim duhovnikom in pismarjem in starejšinam in k smrti ga bodo obsodili in izročili nevernikom. In ga bodo zasramovali in pljuvali vanj in ga bičali; in ko bo bičan, ga bodo križali in umorili. Tretji dan bo pa zopet vstal."

Jezus je že dvakrat napovedal svojo smrt v Jeruzalemu; toda tako natanko, kakor danes še nobenkrat. Učenci naj vedo, da ga trpljenje ne zadene nepripravljenega in proti njegovi volji. Ne, Sin človekov, Mesija, mora tako trpeti, saj so tako že napovedovali preroki, katerim je Bog razodel skrivnosti odrešenja. Zato naj bi se apostoli ne pohujšali, ko v malo dneh vse to njega zadene.

Toda apostoli „niso tega nič razumeli; ta beseda jim je bila prikrita in niso umeli, kar jim je bilo povedano." Umeli so besede, niso pa umeli, kako je to mogoče, kako se to ujema s podobo Mesija, kakršna jim je po judovskih predsodkih pred očmi. Kljub tolikemu poučevanju še ne razumejo, da mesijansko kraljestvo ne bo politično, narodno, v zemeljskem sijaju in blišču.

Jezus in Cebedejeva sina.

Mark. 10, 35—45; Mat. 20, 20—28.

Kmalu se Jezusu ponudi priložnost pobijati krive misli apostolov o tem kraljestvu. „Ravno o tem času pristopi k Jezusu mati Cebedejevih sinov s svojima sinovoma Jakopom in Janezom in pade predenj z neko prošnjo. Reko mu: učenik, želimo, da nam storiš, kar bomo prosili. On jim reče: kaj hočete, da naj vam storim? Ona odgovori: učenik, reci, da bosta ta dva moja sinova sedela eden na tvoji desnici drugi na tvoji levici v tvojem kraljestvu."

Iz vseh Gospodovih besedi so učenci posneli, da se bo v malo dneh kaj posebnega dogodilo, da bo morda Jezus nastopil očitno kot mesijanski kralj. Od tod prošnja Salome in njenih sinov. Saloma je bila bogata in v številu onih žena, ki so s svojim premoženjem podpirale Jezusa in njegove učence. Pokazal je pa tudi Jezus sam, da njenim sinovom daje prednost pred drugimi apostoli razen Petra. Vir te prošnje je pa tudi neka slavohlepnost matere in sinov. Gospod pozna

človeške slabosti, zato ne zameri, marveč bolj natanko pouči mater in sinova ter odgovori:

„Ne veste, kaj prosite. Ali moreta piti kelih, ki ga bom pil jaz, ali se dati krstiti s krstom, ki bom ž njim krščen jaz? Onadva mu odgovorita: moreva." Jezus sam opraviči njuno prošnjo češ, da ne vesta, kaj prosita, ker, ko bi vedela, ne bi prosila. Imata pred očmi zemeljsko sijajno kraljestvo, v tem bi hotela imeti prve časti. Kako se motita! Pa tudi v božje kraljestvo se ne pride kar s prošnjo; zahteva se kaj več. Zato jih vpraša Gospod, si li upata z njim trpeti? Piti kelih in pa krščen biti pomeni toliko, kolikor trpeti. Hrepeneča po visoki časti odgovorita pogumno, da moreta. Saj ljubita Jezusa in sta zato pripravljena ž njim trpeti; volja je resnična in odkritosrčna.

Jezus ve sicer, kaj se bo dogodilo, ko ga v Jeruzalemu ujamejo, vendar sprejme njuno dobro voljo, sprejme njuno odkritosrčno zatrjevanje in jima mirno reče: „Kelih, ki ga bom jaz pil, bosta sicer pila, in s krstom, ki bom jaz ž njim krščen, bosta krščena, toda sedeti na moji desnici ali levici ne pristoja meni dati vama, temveč katerim je pripravljeno od Očeta." Jezus odkrije materi in sinovoma, da bosta sicer trpela z njim v mesijanskem kraljestvu, ali kljub temu jima ne more obljubiti prvih mest. Na ta mesta pridejo oni, katere je odbral in določil Oče od vekomaj ter jim iz posebne ljubezni določil in podelil izrednih milosti, izredne notranje pomoči za posebno svetost. Milosti, za zveličanje potrebnih in zadostnih je Bog pripravil in podeljuje vsakemu človeku; izrednih milosti za posebno svetost pa, katero čaka posebna odlika v nebesih, le svojim izvoljencem v svoji posebni dobroti in ljubezni.

„In ko deseteri to slišijo, se vznevoljijo nad bratoma Jakopom in Janezom. Jezus jih pa pokliče k sebi in reče: znano vam je, da knezi, ki vladajo nevernike, gospodujejo nad njimi in njihovi velikaši imajo oblast nad njimi. Tako pa ne bo med vami; ampak kdor bi hotel biti večji med vami, naj bo vaš služabnik; in kdorkoli med vami bi hotel biti prvi, naj bo vsem za hlapca." V mesijanskem kraljestvu ne bo, kakor je v poganskih kraljestvih, kjer vladarji s silo in včasih celo trinoško gospodarijo in zapovedujejo podložnikom; marveč od Boga postavljeni poglavarji naj vedo, da so kakor služabniki podložnikov, zakaj vsa oblast se jim bo podelila edino za to, da z njo vernikom služijo. Da bi ta novi nauk bolje razumeli, jih opozori na se in na svoje delo rekoč:

„Zakaj tudi Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, marveč da on streže in svoje življenje da v odkupnino za mnoge." Taka je torej

naloga Gospodova! On Sin božji ni prišel gospodovat, marveč služit, da, celo umret za vse ljudi. V tem duhu naj tudi apostoli nadaljujejo njegovo delo.

Jezusa pozdravi slepec kot Mesija.

Luk. 18, 35—43.

Jezus je prekoračil mogočno reko Jordan. Že se približuje bogati Jerihi. Ni sam. Z njim gredo množice, ki hite v Jeruzalem k velikonočnim praznikom. Ob cestah sede berači in drugi betežniki proseč miloščino. Taka je navada od nekdaj. Ker vpijejo in kriče in razlagajo svojo bedo, so kar zoprni in nadležni, da jih mora romar včasih nevoljno pokarati.

Jezus gre sredi množice. Ob cesti sedi med drugimi prosivci tudi slepec. Čuje, kako množice mimo njega šume. Dozdeva se mu, da ta nenavadni šum pomenja nekaj posebnega. Zato radoveden „popraša mimoidoče, kaj to pomeni. Odgovore mu: Jezus iz Nazareta gre mimo." O Jezusu je slepec že mnogo slišal, tudi to, da kar z besedo bolezni ozdravlja. In ta čudodelec gre mimo! Zaželi, da bi tudi njega ozdravil. Zaželi in trdno zaupa, „pa začne vpiti rekoč: Jezus, Sin Davidov, usmili se me! Tisti, ki so šli spredaj, ga pokarajo, naj molči. On pa še bolj kriči: Sin Davidov, usmili se me!"

S krikom „Sin Davidov" spozna slepec svojo vero, da je Jezus iz Nazareta obljubljeni Mesija. Veruje in zaupa. Karanje množic ga ne prestraši. Ponižno, zaupno, stanovitno in iz globočine srca prosi. Taki prošnji se Jezus ne more ustaviti. Ampak „Jezus obstane in zapove, naj mu ga pripeljejo. Ko se je približal, ga popraša in reče: kaj hočeš, da ti storim? On odgovori: Gospod, da izpregledam. Jezus mu reče: izpreglej! tvoja vera te je ozdravila. In koj izpregleda in gre za Jezusom ter poveličuje Boga. In vse ljudstvo, ki je to videlo, hvali Boga."

Jezus je vpričo ljudstva zahteval vero in je po čudežu naglasil, da je slepcu pomagala vera v njega kot Sina Davidovega. Zavoljo čudeža hvali množica Boga, navdušena je in v njej dozoreva misel, da je Jezus iz Nazareta zares Mesija.

Mesija išče, kar je izgubljenega.

Luk. 19, 1—10.

Jezus je že v Jerihi. V mestu in v okolici je mnogo krasnih vrtov. Ravno sedaj vse zeleni in cvete. Napajajo jih dobro napeljani vodovodi in je povsod bujna rast.

V mestu in skozi mesto je obilen promet iz Jeruzalema čez Jordan v Arabijo. Davčnih in cestninarskih uradov je več. Vse ima v najemu bogat Jud po imenu Cahej. Zato ga judovski rojaki zaničujejo, studi se jim kot oderuh in kot izdajavec judovskega naroda. Vendar pa Cahej sam v sebi ni tak hudobnež. Celo želi videti Jezusa, o katerem je že toliko slišal. Pa kako bi ga mogel videti! Množica je silna, on sam pa majhne postave. In ta bogati, ugledni mož, kaj stori, da vidi Jezusa?

„On teče naprej in spleza na divje smokvino drevo, da bi ga videl, ker tam ima priti mimo." Kaj ne, tako delajo otroci; toda Caheja ni sram; goreče hrepenenje po Jezusu premaga vse. Jezus ve za to srčno željo; poplačal mu jo bo z nebeškimi darovi. Kako?

„Ko pride Jezus na tisti kraj, pogleda kvišku, se ozre vanj in mu reče: Cahej, zlezi brž doli, ker danes moram ostati v tvoji hiši." Cahej ne veruje svojim ušesom; tega ni pričakoval. In kako ve Jezus za njegovo ime, kako za njegove srčne želje? Toda Jezus je obstal in ga gleda! „In hitro stopi doli in ga z veseljem sprejme. In ko to vidijo, zamrmrajo vsi rekoč: pri grešniku je ostal." Kako nespametno je to mrmranje! Ako je šel k Caheju Jezus, ki je tako sloveč učenik, ki dela čudeže, bi se vendar moralo misliti, da on že ve, kaj je prav, četudi se ravnanje ne ujema z ljudskimi predsodki. Toda, ne! Ni prav, da je šel k Caheju; ljudstvo, ki je ravnokar hvalilo Boga radi čudeža nad slepcem, — ga obsoja. Tako silno moč imajo predsodki: Ti predsodki bodo pokopali ljudstvo v nevero in pogubljenje. Čuditi pa se moramo svobodi Jezusovega duha in njegovemu pogumu, s katerim pobija dejansko nevarne predsodke.

Ko Cahej čuje to mrmranje, „pristopi in reče Gospodu: glej, Gospod, polovico svojega premoženja dam ubogim in če sem koga ogoljufal, četverno mu povrnem." Cahej je plemenit. Trdno je sklenil polovico svojega bogastva dati ubogim. Goljufije in krivice se sicer ne zaveda; toda, ako bi se mu kaj dokazalo, kar bi bil nevedoma storil, rad povrne celo četverno. Ni čuda, da ga Jezus brani proti nespametnim množicam rekoč:

„Danes je zveličanje došlo tej hiši, ker tudi ta je Abrahamov sin." Jezus je torej Caheju in njegovi družini prinesel mesijansko zveličanje, vse milosti, ki jih ima prinesti Mesija. Za te milosti ima Cahej prirojeno pravico, ker je tudi on sin Abrahamov kakor mrmrajoči romarji. Ko je obranil Caheja, obrani Gospod še sebe rekoč: „Sin človekov je namreč prišel iskat in reševat, kar je bilo izgubljenega." Ker je to njegov namen, je popolnoma prav storil, da se je povabil k Caheju.

Mesija govori o svojem drugem prihodu.

Luk. 19, 11—27.

Jeruzalemski romarji so nekoliko pričakovali, da se bo sedaj o Velikinoči v Jeruzalemu razodel Jezus kot Sinu Davidovega, da bo pognal Rimljane in zasedel prestol judovskih kraljev. Dogodek s Cebedejevimi sinovi je dokaz, da so kaj tacega pričakovali celo učenci. Te misli jim hoče Gospod izpodbiti v jasni, deloma kar grozni priliki o desetih mnah.[1]

„Jezus govori istim množicam rekoč: mož imenitnega rodu gre v daljno deželo, da si pridobi kraljestvo in se vrne. Tu pokliče deset hlapcev, jim da deset mnâ in jim reče: kupčujte, dokler se ne vrnem. Njegovi someščani so ga pa sovražili ter pošljejo poslance za njim rekoč: nočemo, da bi ta kraljeval nad nami.“ Prilika je vzeta iz navade onih časov. Mali knezi so hodili v Rim prosit, da se jim da kraljestvo, kjer bi vladali. Za neljubimi knezi so večkrat hiteli v Rim odposlanci ugovarjat, da jih ne marajo. Tako je bilo za Arhelaja, ki je vrnivši se Jude zato grozno kaznoval. V naši priliki je imenitni mož sam Jezus. Po smrti in vstajenju odide v daljno deželo, v nebesa, da sprejme od Očeta kraljestvo tudi kot človek. Do vrnitve naj njegovi s podeljenimi darovi marljivo delajo. Judje so tisti someščani, ki ne marajo zanj in nočejo, da bi nad njimi kraljeval; taki nasprotniki so pa tudi sploh vsi ljudje, ki Jezusa zametavajo.

O svojem času se imenitni mož vrne kot kralj; kakor je želel, se mu je kraljestvo izročilo kljub nasprotnikom. Kaj bo kralj storil sedaj? Jezus nadaljuje priliko in vse prav po domače razjasni rekoč:

„Zgodi se pa, da se vrne, pridobivši si kraljestvo. Tu veli poklicati hlapce, ki jim je izročil denar, da bi zvedel, kaj je vsak prikupčeval. Pa pride prvi rekoč: Gospod tvoja mna je pridobila deset drugih. In mu reče: prav, dobri hlapec, ker si bil v malem zvest, imej oblast nad desetimi mesti. In pride drugi in pravi: Gospod, tvoja mna je pridobila pet men. In tudi temu reče: pa bodi tudi ti nad petimi mesti.“

„Eden pa pride in pravi: Gospod, tu je tvoja mna; v ruti sem jo imel shranjeno; bal sem se te, ker si oster človek; jemlješ, česar nisi položil, in žanješ, česar nisi sejal. On mu pa reče: iz tvojih ust te sodim, hudobni hlapec. Vedel si, da sem oster človek, da jemljem, česar nisem položil, in žanjem, česar nisem sejal. Zakaj nisi dal mojega denarja v menjavnico, da bi ga bil o vrnitvi prejel z dobičkom? In

[1] Mna je o Gospodovem času znašala 100 drahem ali 100 denarjev; po naše malo manj kot 100 K.

pravi zraven stoječim: vzemite mu mno in dajte jo onemu, ki ima deset mnà. Reko mu: Gospod, deset mnà ima. Povem vam pa: vsakemu, kdor ima, se mu bo dalo, da bo imel v izobilju; kdor pa nima, se mu vzame, kar ima.“

Ko se je imenitni mož povrnil kot kralj, je obračunal s svojimi hlapci. Zveste je kraljevo nagradil, lenega pa je pravično kaznoval. Vzel mu je mnò in jo ukazal dati najboljšemu hlapcu rekoč, da kdor je zvesto služil in ima premoženja, temu se bo dalo še več; kdor je pa nezvest in nima kaj premoženja, se mu odvzame še to malo, kar ima. Tako bo tudi v mesijanskem kraljestvu. Ob času življenja treba sodelovati z zaupanimi darovi in milostmi. Greši pa že tisti, ki je len in noče sodelovati. Kdor se trudi, dobiva vedno več; kdor lenari, izgubi vse. Mesija kralj pride obračunovat ob koncu sveta. Zveste bo kraljevo poplačal, nezveste pa po pravici kaznoval. Kdaj bo ta prihod in obračun? Tega ni treba vedeti; glavna stvar je, da se čas življenja dobro uporabi.

Kaj bo pa storil kralj s sovražnimi meščani? Kralj nadaljuje svojo sodbo in zapove: „tiste moje sovražnike pa, ki niso hoteli, da bi jim kraljeval, pripeljite sem in jih pomorite pred menoj!“ Strašna kazen, toda zaslužena. Misli pa Gospod na uporne Jude in na božjo kazen, ko bodo čez malo let prišli Rimljani, Jeruzalem razdrli in na stotisoče Judov poklali. Te grozote so pa le predpodoba grozot sodnjega dneva, ko bo nebeški kralj potrl in pomandral vse sovražnike, ki so se mu za življenja upirali in ga niso hoteli priznati kot kralja.

Jezusa pozdravljajo zopet slepci kot Mesija.

Luk. 19, 28; Mark. 10, 46—52; Mat. 20, 29—34.

„Ko to pove, gre naprej, gori v Jeruzalem.“ Jezusu se nekako mudi; komaj čaka, da pride v sveto mesto in dovrši delo, kakor mu ga je naložil Oče. Zato gre kar naprej pred množico, ki mu sledi. Zopet sede ob cesti nadležni berači, ki vpijejo nad romarji, naj jim pomagajo. Med drugimi sedita ob cesti tudi dva slepca. Enemu je ime Bartimej, to je Timejev sin. „Ko slišita, da gre mimo Jezus, začneta vpiti: Jezus, Sin Davidov, usmili se naju. Mnogi ju karajo, naj molčita. Toda še glasneje kričita: Sin Davidov, usmili se naju!“

„Jezus obstane in veli oba poklicati. In pokličejo slepca rekoč: umirita se, vstanita, kliče vaju. In Bartimej vrže proč svoj plašč, poskoči in prihiti k njemu. Jezus oba nagovori in reče: kaj hočeta, da naj vama storim? Odgovorita: Gospod, Učenik, da se nama odpro oči. Jezus se ju usmili, se dotakne njunih oči in jima pravi: pojdita, vajina

vera vama je pomagala. In naenkrat izpregledata in gresta za njim.“ Ni čuda, da je množica vneta in hiti za Sinom Davidovim gori v Jeruzalem.

69. Mesija v Betaniji.

Jan. 11, 55—56; 12, 1—11; Mark. 14, 3—9; Mat. 26, 6—13.

V petek zvečer, šest dni pred začetkom velikonočnih praznikov pride Jezus z učenci v Betanijo. Lazar z Marto in Marijo ga ljubeznivo sprejmejo v svojo hišo. Drugi romarji so dobili stanovanje v Betaniji in v šotorih okoli Jeruzalema, kakor je bila že stara navada.

V tem času je bilo v Jeruzalemu že veliko romarjev. Kdor je bil radi kakega pogreška postavno nečist, ne bi mogel jesti velikonočnega jagnjeta. Treba se je očistiti z raznimi zapovedanimi žrtvami, kar se je edino v templju moglo zgoditi. Zato so mnogi prihiteli v Jeruzalem že več dni pred praznikom.

Vsi so se jako zanimali za Jezusa. Iskali so ga in v templju stoječ so govorili med seboj: „Kaj se vam zdi? Ali ne pride na praznik?“ Vedeli so, da ga lansko Velikonoč ni bilo v Jeruzalemu in da je bil v Jeruzalemu že parkrat v smrtni nevarnosti. Zato so se popraševali, bo li prišel ali ne.

Pa tudi poglavarji judovski ne mirujejo. Uradno so ga obsodili na smrt. Sedaj mora umreti. In „dali so povelje, naj pove, kdor ve, kje je, da ga primejo.“ To povelje je bilo bolj skrivno, znano le njihovim privržencem. Farizeji ga na tihem razglašujejo.

Tak je položaj, ko je prišel Jezus v Betanijo. V soboto ostane v prijateljski hiši. Naveč er ga povabi na obed Simon Gobavec, premožen mož, dober sosed Lazarjev. Z Jezusom gredo obedovat tudi Lazar, Marta in Marija. Marta streže gostom. Marija pa dobi nalogo, da po judovski šegi mazili Gospoda pred obedom. Kdo bi mogel opisati veselje, ljubezen, vdanost, hvaležnost in prisrčnost, s katero je častno nalogo izvršila!

„Marija vzame alabastrovo posodo, ki je bil v njej funt pravega, dragocenega nardovega olja; pride, mazili njegove noge in jih otare s svojimi lasmi; razbije posodo[1] in vlije na glavo slonečega pri mizi. In hiša se napolni z mazilovim duhom.“ Spoštljivo in spodobno se je dovršilo to opravilo, s katerim se je dokazalo in pokazalo posebno spoštovanje do Gospoda. Toda vsem pričujočim to ni bilo všeč.

[1] Olje je bilo v posodi z podolgovatim vratom; vrat se je odbil in olje izlilo.

„Tu pravi eden njegovih učencev, Juda Iškarijot, ki ga je pozneje izdal: zakaj se ni prodalo to mazilo za več kot tristo denarjev in dalo ubogim? Tega pa ni rekel, kakor da bi mu bilo mar ubogih, marveč ker je bil tat in je imel denarnico ter je jemal od tega, kar se je vanjo devalo.“ Judež torej mrmra radi potrate češ, naj se bi raje pomagalo ubogim. Ni pa tako mislil v srcu; ampak žal mu je bilo, da mu je odšla prilika vzeti kaj zase, kakor je že več časa delal. Zapeljala ga je lakomnost, da je izmikal denar, kar so ga dobili Jezus in apostoli za vsakdanje potrebe. Priložnost je imel, ker je oskrboval skupni imetek.

Tudi nekaterim apostolom ni bilo všeč, da je Marija uporabila tako dragoceno olje. Niso pa bili tako hinavski kakor Judež. Oni so zares mislili na uboge, saj je Gospod sam miloščino priporočal; tudi se jim je zdelo, da skromnemu Gospodu ne bo všeč tako izredno drago maziljenje. Zato se hudujejo nad Marijo.

„Jezus to ve in jim reče: kaj nadlegujete to ženo? Pustite jo, naj se ji prihrani (to maziljenje) za dan mojega pogreba. Dobro delo je storila nad menoj. Saj imate reveže vedno pri sebi in kadar hočete, jim morete dobro storiti; mene pa nimate zmeraj. Kar je mogla, je storila; že naprej je mazilila moje truplo za pogreb. Resnično vam povem, kjerkoli po vsem svetu se bo oznanjal ta evangelij, pravilo se bo v njen spomin tudi to, kar je storila.“

Nekako ljubeznivo in skrivnostno brani Jezus Marijo zoper razne očitke. Dvakrat omeni svoj pogreb. Najpoprej reče, naj puste Marijo, ker on hoče, da se to olje in maziljenje sodi kakor prihranjeno za dan pogreba in opravljeno tedaj, četudi se je izvršilo že danes. Potem še bolj jasno doda, da je Marija mazilila njega že danes kakor za pogreb. Judje so trupla pokojnih mazilili in v dišave povita pokopavali. Kar je Marija storila danes, Gospod sprejme kakor storjeno na dan pogreba. Judež in apostoli se sklicujejo na uboge. Prav odgovori Gospod, da bodo imeli uboge vedno med seboj ter jim bodo mogli izkazovati vedno dobrote; njega pa ne bodo vedno imeli. Končno prerokuje, da bo to njeno delo slovelo po vsem krščanskem svetu. Prerokovanje se izpolnjuje še sedaj.

Zapleteni položaj se v soboto še bolj zaplete. Iz Jeruzalema prihajajo ljudje trumoma v Betanijo. Zvedeli so namreč, da je Jezus tam. Videli bi radi tudi Lazarja, o katerem se je še povsod govorilo, kako ga je Jezus obudil. To romanje v Betanijo vname in navduši množice in nagibljejo se k veri, da je Jezus obljubljeni Mesija; poglavarje judovske pa silno razkači. Saj slišijo,

da mnogo Judov ravno zavoljo Lazarja veruje v Jezusa. Zberejo se v posvetovanje in sklenejo umoriti tudi Lazarja. Užaljenemu Judežu Iškarijotu pa ravno zavoljo dogodkov pri obedu dozoreva misel, da bi Jezusa izdal.

70. Jezus prihaja v Jeruzalem slavljen kot Mesija.

Jan. 12, 12—19. 36; Mark. 11, 1—11; Luk. 19, 29—44; Mat. 21, 1—11; 14—16.

Sobota mine in že napoči prvi dan v tednu, naša nedelja. Še pet dni je do praznikov. Ta dan je moral družinski oče odbrati lepo jagnje, ki se bo zaklalo in použilo kot velikonočno jagnje. Zato hoče Jezus kot pravo velikonočno jagnje, ki ima letos biti zaklano v odrešenje sveta, ravno ta dan slovesno priti v tempelj in se tam predstaviti nebeškemu Očetu.

Da, ta dan se hoče razodeti kot Mesija na kar mogoče slovesen način. Mesija pričakujejo kot slavnega kralja. Že prerok Caharija je napovedal Jeruzalemu, naj se ne boji, ker mu prihaja kralj krotak, sedeč na žrebetu oslice. To naj se danes dobesedno izpolni. Mogočno in silno naj trka milost božja na trda srca judovskih poglavarjev.

Jezus se v nedeljo napoti v Jeruzalem. Danes ne mara priti v mesto peš, kakor zmeraj do sedaj, ampak jahajoč kot kralj miru. Blizu Betanije malo više na Oljski gori še na vzhodni strani je bilo selo Betfage. Ko se temu približa, „pošlje dva svojih učencev in jima reče: pojdita v selo, ki je vama nasproti in koj, ko prideta noter, bosta našla oslico privezano in žrebe privezano zraven nje, na katerem še nihče ni sedel. Odvežita ju in pripeljita k meni. In če vaju kdo vpraša: Kaj pa delata, da to odvezujeta? recita mu: Gospodu jih je treba in koj ju bo pustil. Poslana učenca gresta in najdeta, kakor jima je povedal, žrebe stoječe zunaj pri vratih na razpotju in ga odvežeta. Ko ga odvezujeta, jima rečejo njegovi gospodarji: kaj pa delata, da odvezujeta žrebe? Onadva pa pravita: Gospod ga potrebuje. In puste jima ga."

Kako modro in previdno je Jezus vse uravnal. Zopet je pokazal, da mu je vse znano in da so tudi človeška srca v njegovih rokah. Vedel je, kje bosta oslica in žrebe, vedel pa tudi, da mu ju bodo gospodarji radi prepustili. S kolikim spoštovanjem sta se pač učenca vrnila, ker sta dobila vse ravno tako, kakor jima je povedal vsevedni Gospod.

Gospod ima v rokah tudi srca vseh množic. V teh srcih vzbudi velikansko navdušenost, da hite od vseh krajev pozdravljat ga in spremljat slovesno v Jeruzalem kot Sinu Davidovega, kot večnega kralja, kot obljubljenega

Mesija. Okoli njega se gnetejo množice, ki so prenočile v Betaniji in okoli nje, nasproti pa mu prihajajo vedno nove množice in ga spremljajo v tempelj. Pa kako slovesno!

„Učenca pripeljeta oslico in žrebe k Jezusu, položita svoje plašče na žrebe in posadita Jezusa nanj. Ko gre dalje, razgrinjajo mnoge množice svoja oblačila na pot; drugi pa sekajo veje od dreves in jih prostirajo po tleh. In ko se približa do tam, kjer se gre z Oljske gore navzdol, jamejo vse čete učencev z močnim glasom hvaliti Boga zavoljo vseh čudežev, ki so jih videli, in kličejo: Blagoslovljen, ki pride kot kralj v imenu Gospodovem, mir na nebu in slava na višavah! Množice pa, ki gredo pred Jezusom in mu slede, vpijejo, rekoč: Hosana Sinu Davidovemu, blagoslovljen, ki pride v imenu Gospodovem! Blagoslovljeno kraljestvo našega očeta Davida, ki prihaja! Hozana na višavah!"

„Mnoge množice pa, ki so prišle k praznikom, ko zaslišijo, da prihaja Jezus v Jeruzalem, vzamejo palmovih vej, mu gredo naproti in kličejo: Hozana, blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem, kralj Izraela. Tako je pričevala množica, ki je bila z njim, ko je poklical Lazarja iz groba in ga obudil od mrtvih. Zato so mu šle naproti tudi množice, ki so slišale, da je storil ta čudež."

Ljudstvo je torej izredno navdušeno. Očitno priznava, da je Jezus Sin Davidov, da je kralj Izraelov, torej Mesija. To vero je pa vzbudil posebno čudež z Lazarjem. Nekateri iz množice so ga videli, drugi pa le slišali o njem. Pa tudi božja milost srca vnema in razsvetljuje. Vse se veseli, le Farizeji se togote. O, vse ljudstvo slavi Jezusa, ki ga oni zaničujejo, preganjajo in ga hočejo umoriti še te dni!

Nevoljni govore med seboj: „Vidite, da nič ne opravimo; glejte, ves svet dere za njim!" Kako to, da ga ne zgrabijo? Onemogli so, onemogla njihova jeza. Vse se jim narobe godi. V zadregi so nekateri Farizeji tako predrzni, da rečejo Jezusu: „Učenik, posvari svoje učence! On pa jim odvrne: povem vam, ako bi ti obmolknili, bo kamenje vpilo." Torej Jezus naj prepove, da ga ljudstvo ne bi slavilo! Ne, taka zahteva je naravnost brezmiselna. Naj bi rajši Farizeji premislili, da ta navdušenost ni človeško delo, ampak božje, posebno ker izvira iz notranjega prepričanja, da je Jezus Mesija, iz prepričanja, ki sloni na triletnem delovanju Gospodovem, na tolikih čudežih, posebno na čudežu v Betaniji.

Množica se pomika proti mestu. Že gredo navzdol po bregu Oljske gore. Pred njimi onstran globoke doline cedronske se na Sionu, na Ofelnu in Moriji razprostira krasno mesto Jeruzalem. Najbliže, koj iz doline cedronske, se dvigajo mogočni zidovi okoli planjave, sredi

katere kipi kvišku tempelj z mramornatimi, snežnobelimi zidovi, mogočnimi vrati in zlato streho. Jutranje solnce vpira vanj svoje žarke. Ni čuda, da so pri tem čarobnem pogledu na sveto mesto, ponos judovskega naroda, množice vedno bolj vnete in razgrete.

Toda, kaj se vidi? Glej, Jezus joka! Ali ga je ganila ta lepota in krasota in navdušenost? Joka li od samega veselja, da je dosegel namen? Ne! Pri tem pogledu mu ljubeče srce reže bridka žalost. Zakaj? Žalosti ne more zadržati in njen vzrok glasno razodene govoreč mestu:

„Ko bi pač spoznalo tudi ti in sicer tudi ta svoj dan, kar ti je k miru, a sedaj je skrito pred tvojimi očmi. Pridejo pa dnevi nad te in tvoji sovražniki te bodo obdali z nasipom, oblegli te bodo in pritiskali od vseh strani; in v tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke, ki so v tebi in ne bodo pustili kamna na kamnu, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja!“ Jezus gleda v prihodnost: vidi poguben vpliv judovskih prvakov, odpad sedaj navdušenega ljudstva in smrt na Kalvariji; vidi čarobno krasno mesto in tempelj v razvalinah, ljudstvo deloma poklano, deloma odvedeno v sužnost. Vse to ga tako pretrese, da se razjoče.

Množica je prekoračila potok in dolino Cedron, že je v mestu in gre navkreber k mogočnim zlatim vratom, skozi katera se pride na velikansko planjavo hriba Morija, sredi katere stoji tempelj. „Ko pa stopa v Jeruzalem, je pokoncu vse mesto rekoč: kdo je ta?“

Čudno vprašanje! Jeruzalemčani, meščani in poglavarji, ali ga ne poznate? O dobro, le predobro ga poznajo; toda zaničevanje in zavist jim gloda srca, zato prezirno poprašujejo: Kdo je ta? Zakaj njemu tolika slava? Kaj bodo množice odgovorile? Ali ne bodo zavestno in radostno zavpile: to je Mesija, Sin Davidov! Ne, nekako preplašene so, skoraj umolknejo in pritajeno odgovore: „Ta je Jezus, prerok iz Nazareta v Galileji.“ No, ali ni več kot prerok? Kaj ste mu ravnokar klicali? Tega klica si ne upajo ponoviti. Hipna navdušenost se radi strahu pred Jeruzalemčani nekako polega.

„Jezus gre v tempelj. Tu pridejo k njemu slepi in hromi in on jih ozdravi. Ko tedaj vidijo veliki duhovniki in pismarji čudeže, ki jih je storil, in otroke, ki kriče v templju in pravijo: Hozana Sinu Davidovemu, se razjeze in mu reko: ali slišiš, kaj ti pravijo? Jezus jim pa reče: Seveda! Ali niste nikoli čitali: iz ust otrok in dojencev si si pripravil hvalo?“ Torej Jezusova prva pot je v tempelj, kjer se svojemu Očetu predstavi in daruje za odrešenje sveta. Slepi in hromi silijo k njemu. Ozdravlja jih. Celo otroci, dojenčki mu vpijejo Hozana! Ali

ni tudi to vpitje dojenčkov čudež božji? Vse opazujejo veliki duhovniki in pismarji. Ali jih bo ganil ta prizor? Ne, jezi jih in togoti. Osorno zakličejo Gospodu, če ne sliši vpitja otrok? Naj jim prepove. Mirno jim Gospod odvrne z besedami psalmista, ki pripoveduje o veličastnosti božjega imena, katero celo dojenčki hvalijo in slave. Naj torej duhovniki in pismouki pomislijo, da je klic malih Bogu v čast, naj jih puste v miru.

„Tako je govoril Jezus, si ogledal vse naokoli in ker se je že zmračilo, jih pusti in odide z dvanajsterimi v Betanijo, kjer prenoči.“

71. Mesija prekolne smokvino drevo.

Mark. 11, 12—14; Mat. 21, 18—19.

Jezus prenoči v Betaniji. V ponedeljek zjutraj odide z učenci zopet v Jeruzalem. Po trudu in razburjenosti včerajšnjega dneva je ponedeljek nekako miren. Le dvoje dogodkov je znanih. Najpoprej dogodek s smokvinim drevesom.

„In drugo jutro, ko gredo iz Betanije zopet v mesto, je bil Jezus lačen. In ko vidi od daleč pri poti smokvino drevo z listjem, gre, da morda kaj dobi na njem. Ko pa pride k njemu, ne dobi nič razen listja; za smokve namreč še ni bil čas. In ogovori ga in reče: Na veke naj nikoli nihče od tebe ne je sadu. Njegovi učenci so to slišali. Smokva se pa hitro posuši.“

Jezus je lačen. Na telesno hrano ni mislil. Gredoč v Jeruzalem vidi smokvo z listjem. Sicer še ni bil čas za smokve. Ker se pa na smokvi sad pokaže poprej od listja, bi se mislilo, da mora ta smokva polna listja imeti tudi sadu. Toda nima ga. Jezus jo prekolne, da se posuši.

Ta dogodek je nekako skrivnosten. Smokva je podoba izraelskega rodu. Izraelci imajo polno slovesnosti in obredov in daritev; nimajo pa sadu ljubezni božje in dobrih del, nimajo vere. Jezus je gladen in koprni, da bi se izpreobrnili; toda zastonj. Zato zadene ta rod prokletstvo božje, da bodo kakor posušeno, za ogenj obsojeno drevo.

72. Mesija očisti tempelj.

Luk. 19, 45—48; Mark. 11, 15—19; Mat. 21, 12—13.

„Jezus in učenci pridejo v Jeruzalem.“ Že snoči je Gospod vse ogledal. Kakor ob prvi Velikinoči, je tudi sedaj ob četrti opazil, da je v templju prava trgovina. Menja se denar, prodajajo se golobi in druge živali za razne daritve, čez in čez po dvorih vpitje in prepiri

in šum. Nemogoče je moliti in častiti nebeškega Očeta. Pohujšujejo se celo oni pogani, ki so se približevali Judom in so smeli opravljati molitve v dvoru, pripravljenem zanje.

Sveta jeza zgrabi Gospoda. Kakor strele mu švigajo iz oči in nekak veličasten, skrivnosten sijaj žari iz njega. „Začne izganjati prodajavce in kupce in prevrne mize menjavcem in stole onim, ki so prodajali golobe. In ne pusti, da bi kdo nesel posodo skozi tempelj. In uči govoreč: mar ni pisano: moj dom se imenuje dom molitve za vse narode. Vi ste pa naredili iz njega razbojniško jamo."

Z veliko večjo odločnostjo izganja oskrunjevavce templja kakor prvič. Pa tudi bolj ostre besede rabi. Prvič je omenjal le hišo kupčije, sedaj pa govori o razbojniški jami. Tako so trgovci in prodajavci skopi, lakomni, oderuški in vpijejo, kriče ter razgrajajo, da se tempelj zares neizrečeno onečaščuje.

Izpričuje pa to oskrunjevanje tudi versko topost Izraelcev, ki to počenjajo, pa nemarnost in pokvarjenost tempeljskih varuhov in duhovnikov, da se takemu brezbožnemu početju ne uprejo, marveč ga iz dobičkarije dopuščajo. Zato vzkipi v srcu Jezusa sveta nevolja.

„Veliki duhovniki in pismarji in prvaki ljudstva so to slišali." No, ali so si vzeli k srcu, se skesali in poboljšali? Ne! Ampak „skušali so, kako bi ga umorili, pa niso našli, kaj naj bi mu storili. Bali so se ga namreč, ker je vse ljudstvo občudovalo njegovo pričevanje. Vsak dan namreč je učil v templju in vse ljudstvo se ga je kar držalo, ko ga je poslušalo."

„Ko se zmrači, gre vun iz mesta."

73. Moč vere.

Mark. 11, 20—26; Mat. 21, 20—22; 6, 14 in 15.

Ponedeljek je minil bolj mirno. Izredno viharen pa bo torek. Užaljeni Farizeji so se posvetovali, kako bi ga vendar v roke dobili. Združili so se s Saduceji in celo z Herodijani. Morda združeni ujamejo Gospoda v besedi, ga počrnijo pred zbranim ljudstvom, zatožijo Pilatu in spravijo s pota.

Z apostoli je prenočil Jezus na Oljski gori. V torek zjutraj hiti v tempelj, kjer ga čakajo danes posebno strastni napadi. Gredoč pridejo do mesta, kjer je Gospod včeraj preklel smokvino drevo. In „učenci vidijo smokvino drevo do korenine posušeno." To je nekaj čudnega! Saj se drevo suši polagoma; več časa ostane še zeleno, akoravno se je začelo že sušiti. Smokva je pa že vsa suha. Pravi čudež!

Zato ni čuda, ako „se učenci, ko to zagledajo, začudijo in pravijo: kako se je tako naglo posušilo? Peter pa reče: Učenik, glej, smokva, ki si jo preklel, se je posušila." Gospod uporabi to priložnost in pouči apostole, da bodo delali še večje čudeže, ako bodo imeli trdno vero in ako bodo prav molili. Odgovori jim namreč:

„Imejte vero v Boga! Resnično vam povem, če boste imeli vero in ne boste dvomili, ne boste storili kaj takega samo nad smokvinim drevesom, marveč kdorkoli poreče temu hribu: vzdigni se in vrzi se v morje, in ne dvomi v svojem srcu, marveč veruje, da se bo zgodilo, kar je rekel, pa se mu bo zgodilo. Zato vam pravim: karkoli prosite v molitvi, verujte, da boste dobili, in se vam bo zgodilo!"

Torej vera v Boga doseže vse, celo gore prestavlja, doseže namreč stvari, ki so posebno težavne in se kar nemogoče dozdevajo. Toda ta vera mora biti nenavadno trdna in popolno zaupna v mogočnost in dobroto božjo. Taka vera je poseben dar božji, ki se more izprositi s stanovitno in gorečo molitvijo. Kdor pa ta dar ima, se nekako zaveda, da je Bog že odločil uslišati molitev in pomagati s čudežem. Zaupa brez najmanjšega dvoma.

Séveda mora molitev imeti vse one lastnosti, katere Bog za njo zahteva. Od vseh potrebnih lastnosti naglasi Gospod sedaj samo eno rekoč: „In ko stojite, da molite, odpustite, če imate kaj zoper koga, da tudi vam odpusti vaše grehe vaš Oče, ki je v nebesih. Če pa vi ne odpustite ljudem, tudi vam ne bo odpustil vaših grehov vaš Oče, ki je v nebesih." Kdor torej moli in hoče biti uslišan, mora bližnjemu popolnoma odpustiti, najmanjšega nasprotstva do bližnjega ne sme imeti v srcu, ker je to Bogu izredno zoprno.

74. Zadnje borbe Mesijeve.

Jezus hiti v tempelj. Mnogo ljudstva ga čaka. On hodi med njimi, poučuje in oznanja evangelij. Ljubezen do neumrjočih duš mu ne da mirovati, gorečnost ne ponehava, marveč raste, dasi ve, da bo ves njegov trud skoraj brezuspešen.

Ko tako uči, prihajajo k njemu veliki duhovniki, pismarji in starejšine nenavadno mogočno in izredno resnih obrazov. Poslal jih je veliki svèt, najvišja judovska gosposka. Dal jim je nalog, naj službeno in oblastveno store vse, da vendar že uničijo Jezusa in se more izpeljati že davno sklenjena smrtna obsodba. Strastno napadajo Gospoda, ki bolj razločno in brezobzirno kot do sedaj napoveduje, da jih bo Bog zavrgel in grozno kazno-

val. Zraven službenih zastopnikov si danes prizadevajo tudi posamezniki raznih strank Gospoda uničiti. Od tod danes cela vrsta silnih borb, v katerih je pa Gospod sijajno zmagal.

Uradno vprašanje po Jezusovi oblasti.

Luk. 20, 1—8; Mark. 11, 27—33; Mat. 21, 23—27.

Odposlanci velikega sveta so že pri Gospodu in mu oblastno reko: „s kakšno oblastjo delaš to in kdo ti je dal to oblast, da to delaš?“ Kako so razburjeni! Vprašanja kar pomnožujejo. In kako drzna so ta vprašanja! Že tri leta jim oznanja, da je od Boga poslan, da je Sin božji, že tri leta dokazuje svoje trditve s čudeži in sedaj to predrzno vprašanje, zakaj je dopustil slovesne pozdrave pri vhodu v Jeruzalem, zakaj je pregnal kupce in prodajavce iz templja!

Vprašanje je pa tudi zvijačno. Ako odgovori, da ima oblast od Boga, ga bodo obdolžili bogokletja; ako odgovori, da je Mesija, ga bodo tožili Pilatu kot upornika, ki hujska narod zoper Rimljane; ako molči, ga bodo počrnili ljudstvu kot goljufa. Toda, kdo kaj premore zoper modrost božjo? Razjarjenim odposlancem odgovori Jezus prav mirno in pravi:

„Tudi jaz vas vprašam za eno reč; če mi to odgovorite, vam bom povedal, s kakšno oblastjo jaz to delam. Odgovorite mi: krst Janezov, odkod je bil? iz nebes ali od ljudi?“ Ujeti so! Kopali so jamo Jezusu, pa bodo sedaj sami vanjo padli!

„Premišljujejo sami s seboj rekoč: če rečemo: iz nebes, poreče: zakaj mu niste verovali? Če pa rečemo: od ljudi, se nam je bati ljudstva; vse ljudstvo nas bo kamenjalo, ker so vsi prepričani, da je Janez prerok.“ Ni jim mar resnica; le ljudstva se boje, ne pa Boga! Zato „pa odgovore in reko Jezusu: ne vemo, odkod.“ Kako so se zlagali! „Jezus jim odvrne in reče: torej vam tudi jaz ne povem, s kakšno oblastjo to delam.“ Sovražniki obmolknejo. Toda Gospod ne miruje. Vpričo ljudstva hoče pokazati, da bo Bog grozno kaznoval nje in vse ljudstvo, ako se ne bo od njih odtrgalo.

Prilika o dveh sinovih.

Mat. 21, 28—32.

Jezus začne govoriti v prilikah in stavlja na osramočene judovske poglavarje razna vprašanja tako spretno, da odgovarjajoč obsojajo sami sebe. Najpoprej pove priliko o dveh sinovih in reče:

„Kaj se vam pa zdi to-le: nekdo ima dva sina. Gre k prvemu in mu reče: sin, pojdi in delaj danes v mojem vinogradu! Ta pa mu odgovori in reče: nočem; potem pa mu je žal in odide. Nato gre k drugemu in reče ravno tako. Ta pa odvrne in reče: pojdem, gospod! Pa ne gre. Kateri teh dveh izpolni očetovo voljo? Odgovore mu: prvi.“ So že ujeti; ne vedo, kam Gospod meri. Misli namreč na grešnike, ki kot grešniki niso ubogali Boga; toda popravili so se, ko je prišel Janez Krstnik in ko je oznanjeval Jezus sam; izpreobrnili so se, dali so se krstiti in verovali so Jezusu. Farizeji pa se vedno delajo, kakor da za Boga in njegovo postavo kar gore, a je ne izpolnjujejo, niso poslušali Janeza in preganjajo Jezusa. Sami so torej oni drugi nepokorni sin. S tem, da so priznali, da je le prvi sin izpolnil očetovo voljo, so obsodili sami sebe, dobro pa izpričali za grešnike.

Na ta odgovor jim Gospod naznani, da so nečistniki in cestninarji pred njimi, akoravno so oni prvaki ljudstva, in jim zagrozi: „Resnično, povem vam, da pojdejo cestninarji in nečistnice pred vami v božje kraljestvo. Janez je namreč prišel k vam po potu pravice, to je po potu, kakor ga zahteva pravičnost pred Bogom, in mu niste verjeli; cestninarji in nečistnice so mu pa verjeli. Videli ste to in vendar se niste spokorili, da bi mu verjeli.“

Prilika o hudobnih viničarjih.

Luk. 20, 9—19; Mark. 12, 1—12; Mat. 21, 33—46.

Po teh ostrih besedah se obrne Jezus k ljudstvu in jim začne praviti grozno priliko o viničarjih rekoč:

„Poslušajte drugo priliko: neki gospodar nasadi vinograd in ga ogradi s plotom in izkoplje v njem klet in sezida stolp; in ga da v najem viničarjem in gre na tuje za dalj časa. Ko pa pride čas sadu, pošlje hlapca k viničarjem, da bi prejel sadov iz vinograda. Viničarji ga pa zgrabijo, pretepejo ter ga pošljejo praznih rok nazaj. In zopet jim pošlje drugega hlapca in tega natolčejo po glavi, zasramujejo in zopet praznega pošljejo domu. In iznova pošlje tretjega, tega ranijo, vržejo vun in umre. In zopet pošlje drugih več kakor poprej, pa enako z njimi ravnajo: enega natolčejo, enega umore, enega kamenjajo.“

Prilika je lepa. Slika zgodovino nehvaležnega judovskega rodu. Judovski rod je vinograd, katerega si je Gospod odbral in ga z največjo skrbjo previdel z vsem, kar je za zveličanje potrebno. Pričakoval je od svojih izvoljencev dobrega sadu. Pošiljal jim je skozi več stoletij vedno nove preroke in druge učenike; toda Judje so jih preganjali, celo ubijali. To dejstvo ima Jezus sedaj pred očmi; toda okoli

stoječi poslušavci ga še vedno ne razumejo. Jezus nadaljuje priliko ter pravi:

„Ima pa gospodar še edinega, ljubljenega sinu; in pravi: kaj naj storim? Svojega ljubega sinu pošljem; ko ga zagledajo, se ga bodo nemara bali. Ko pa viničarji zagledajo sinu, premišljajo med seboj in pravijo: ta je dedič, dajmo, umorimo ga in dediščina bo naša! Na to ga zgrabijo, vržejo iz vinograda in umore. Ko torej pride gospodar vinograda, kaj bo storil tem viničarjem?“

Sedaj Jezus na se misli. On je ljubljeni Sin, ki ga je Oče poslal in katerega Judje nameravajo umoriti in ga tudi bodo še ta teden. Poslušavci še ne razumejo prilike. Zato pa na vprašanje odgovore kar preprosto in naravnost, kakor bi odgovoril vsakdo. Odgovore namreč: „hudobneže bo kruto pomoril in dal vinograd drugim viničarjem v najem, ki mu bodo dajali sad o svojem času.“ Beseda je izgovorjena, sami so se obsodili in povedali, kaj sami po pravici zaslužijo.

Ta odgovor Jezus ponovi z naglasom in pravi pomenljivo: „Da, prišel bo in pomoril te vinogradnike in oddal vinograd drugim.“ Sedaj se jim zasveti, da je morda govor o njih in hitro popravijo rekoč: „Bog ne daj!“ Pa prepozno, že so se obsodili. V potrditev jih Jezus opozori na mesijansko napoved o kamnu, ki ga bodo zavrgli zidarji, ki bo pa postal vogelni kamen drugemu poslopju in bo zidarje strl.

„Ozre se namreč po njih in reče: no, kaj pa pomeni, kar je pisano: kamen, ki so ga zavrgli zidarji, postal je vogelni kamen. Od Gospoda se je to zgodilo in je čudovito v naših očeh.“ Zavrženi kamen, namreč Mesija, je postal vogelni kamen novemu, prekrasnemu poslopju, da se krasoti vsi čudijo in spoznajo delo rok božjih. In ali ni Mesija vogelni kamen svoji cerkvi tako vzvišeni in sijajni, da mora v tej cerkvi vsakdo spoznati delo božjih rok? Judje so pa zavrženi, strti. Jezus jim to kar naravnost zagrozi rekoč:

„Zato vam povem: božje kraljestvo vam bo odvzeto in dano ljudstvu, ki rodi njegove sadove. In kdor pade na ta kamen, se razdrobi in na kogar pade, ga razmelje.“ Božje kraljestvo bo Judom odvzeto in sicer za kazen, ker so se spoteknili ob kamen, spoteknili namreč ob Mesijevi zunanji ponižnosti; padli bodo in se pobili; pa tudi kamen se na nje privali, tudi Mesija pride nad nje s pravično kaznijo in jih pokonča. Kdor za Mesija ne mara, ne ubeži pogubljenju.

„Ko so pa veliki duhovniki in Farizeji slišali te prilike, so čutili, da govori o njih. In iskali so priložnosti, da bi ga zgrabili; a bali so se ljudstva, ker ga je imelo za preroka.“ Poboljšati se ne marajo; radi bi Jezusa pograbili, pa ne upajo: boje se ljudi, Boga se pa nič ne boje.

Prilika o kraljevi ženitnini.

Mat. 22, 1—14.

Nimajo dosti časa, da bi razmišljevali. Jezus povzame besedo in pove zopet novo priliko o usodi judovskega ljudstva. Pripoveduje tako-le:

„Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki napravi svatovščino svojemu sinu. In pošlje svoje služabnike, naj pokličejo povabljence k ženitnini; pa nočejo priti. Zopet pošlje drugih služabnikov rekoč: povejte povabljencem: glejte, gostijo sem pripravil, moji junci in pitanci so zaklani in vse je pripravljeno, pridite na svatovščino! — Oni pa ne marajo in odidejo, ta na pristavo, drugi po svoji kupčiji. Drugi pa zgrabijo služabnike, ter jih zasramujejo in pobijejo. Ko kralj to zve, se razjezi, ter pošlje svoje čete in pokonča tiste ubijavce ter jim zažge mesto.“

Za nas je ta prilika jasna. Bog Oče je kralj; Jezus je njegov Sin, kateremu je pripravil svatovščino. Saj je Jezus prišel kot ženin, da sklene poroko s cerkvijo, ki je njegova nevesta. Povabljenci so Judje; od nekdaj so odbrani, da pride iz njih Zveličar. Ko je prišel, pošlje Bog svoje služabnike, namreč Janeza Krstnika in apostole, naj povabljence pokličejo na ženitnino. Ko povabljenci ne marajo priti, pošlje zopet apostole in druge učence, naj jih kličejo še bolj nujno, ker je že vse pripravljeno. Judje ne marajo priti, božje poslance celo pobijajo. Saj so umorili oba apostola Jakopa, sv. Štefana in druge. Bog pošlje na nje svoje čete, rimsko vojsko, ki pobije Jude in požge mesto. Kako natančno se je prerokovanje izpolnilo!

Potem nadaljuje Jezus svojo priliko rekoč: „Potem pravi kralj svojim služabnikom: svatovščina je pripravljena, pa povabljenci je niso bili vredni. Pojdite torej na razpotja, in kogarkoli najdete, ga povabite na ženitnino. In ti služabniki odidejo na razpotja in pobero vse skupaj, kar jih najdejo, hudobne in dobre in ženitnina se napolni s svati. Ko pa pride kralj pogledat goste, vidi tam človeka, ki ni bil svatovsko oblečen. In reče mu: prijatelj, kako si prišel sem, ko nimaš svatovske obleke? On pa umolkne. Nato reče kralj svojim služabnikom: zvežite mu roke in noge ter ga vrzite v zunanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.“

Ker v mesijansko kraljestvo niso hoteli vstopiti Judje, pokliče Bog pogane. In zares so apostoli povsod najprej klicali Jude; obrnili pa so se do poganov, ko so jih Judje odpodili. Poganov je pa na ženitbo v mesijansko kraljestvo prišlo prav veliko. Ko so se veselili, pride kralj pogledat. Bog namreč bo prišel sodit. Kralj je z vsemi zadovoljen, vse je našel v svatovski obleki milosti božje in dobrih del razen enega, ki ni imel svatovske obleke, ni imel milosti božje in dobrih del. Ta nemarnost kralja, Boga sodnika, po pravici razjari, zato ga zaukaže zvezati in vreči v večno kazen. Ni dosti, da je kdo po svetem krstu sprejet k svatovščini, sprejet v Jezusovo cerkev, marveč mora tudi primerno živeti; ako se ne zmeni za primerno življenje, bo sodnji dan pogubljen.

To velja za pogane, ki so se klicu božjemu odzvali Kaj pa Judje? Ali bodo vsi pogubljeni? Jezus je odgovoril na to vprašanje in rekel: „Mnogo jih je namreč poklicanih, malo pa izvoljenih.“ Mnogo Judov je poklicanih, toda le malo jih je poslušalo klic, poslušalo nagibe milosti, le malo jih je vstopilo v božje kraljestvo, le malo je izvoljenih. Klicali so se vsi, pa le malo izmed njih je izvoljenih, to je po božji milosti tako poklicanih, da so se klicu odzvali.

Judje, ljudstvo in Farizeji so razumeli, kako jim Jezus preti. Starejšine so „Jezusa zapustili in odšli.“ Odšli so od Jezusa novih črnih naklepov kovat. Morajo in hočejo ga dobiti v roke.

Farizeji vprašajo o davku.

Luk. 20, 20—26; Mark. 12, 13—17; Mat. 22, 15—22.

„Nato gredo Farizeji in se posvetujejo, kako bi ga ujeli v besedi. Opazujejo ga in pošljejo k njemu zalezovat ga svoje učence in Herodovce, naj se hlinijo pravične, da bi ga mogli ujeti v besedi in izdati gosposki in oblasti deželnega oblastnika.“

Torej nova zarota. Nočejo več sami nadlegovati Gospoda. Prevečkrat jih je že osramotil, predobro jih pozna. Zato pošljejo učence, da bi ga zalezovali. Celo s Herodovci se družijo zoper Gospoda, kakor smo že parkrat videli. Prizadevajo si pa ga tako ujeti, da bi ga mogli izročiti Pilatu, deželnemu oblastniku. Da bi namen dosegli, si izmislijo vprašanje o davku. Za izbrano božje ljudstvo se jim je zdelo sramotno, da plačuje davek poganski rimski oblasti; komaj so čakali, da se otresejo mrzkega davka. Zato je bilo vprašanje o davku izredno kočljivo. Če bi rekel: davek naj se plačuje, bi bilo vse ljudstvo zoper njega; ako bi pa rekel: davek naj se ne plačuje, bi ga kaznovali Rimljani kot nevarnega upornika.

Farizeji torej odpošljejo učence in Herodovce k Jezusu, naj bi se prav hlinili, kakor da žele iz srca, naj jim on, kot resnicoljuben učenik, umiri vest o plačevanju davka. „Ti pridejo in mu pravijo: Učenik, vemo, da si resničen in prav govoriš in se na nikogar ne oziraš, ker ne gledaš na človeško osebo, marveč po resnici učiš božjo pot. Povej nam torej, kaj meniš: ali se sme cesarju dajati davek, ali naj ga ne dajemo?“

Kako hinavsko hvalijo Gospoda, da ne gleda na osebe in vsakomur resnico pove. Seveda je taka hvala že marsikoga zapeljala, da je nepremišljeno govoril in ravnal. In pa vprašanje, naj kar pove, če naj davka več ne plačujejo! Jezus pa pokaže zopet svojo nebeško modrost in jim spoznavši njihovo zlobnost in zvijačnost naravnost reče: „Kaj me skušate, vi hinavci? Pokažite mi denar, da ga vidim! Tu mu dajo denar. In jim pravi: čigava je ta podoba in napis? Odgovore mu rekoč: cesarjeva. Nato jim odvrne Jezus in pravi: dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega!“

Jezus ne razpravlja o vprašanju, če sme pravi Izraelec plačevati davek poganom; marveč modro napelje skušnjavce, da priznajo dejansko stanje. Rabijo namreč cesarjev denar in uživajo njegove dobrote: zato naj pa le dajejo cesarju, kar je cesarjevega. Koj pa doda, da ta dolžnost nič ne ovira dolžnosti do Boga, dolžnosti plačevati davek za tempelj; naj le dajo Bogu, kar je božjega.

„In ne morejo zavreči njegove besede pred ljudstvom; čudijo se njegovemu odgovoru, obmolknejo, puste ga in odidejo.“

Jezusa napadejo Saduceji.

Luk. 20, 27—39; Mark. 17, 18—27; Mat. 23—33.

O Saducejih že vemo, da so bili bogati, dobroživci, brezverci. Le v Boga so še verovali, ne pa v večnost in v vstajenje od mrtvih. Ravno nauk o vstajenju so hoteli osmešiti in s tem pobiti kot neresničen. Zlorabili so v ta naklep Mojzesovo postavo, katera zapoveduje, naj brat vzame bratovo vdovo, ako je brat umrl brez otrok, in naj on vzbudi otrok pokojnemu bratu. Na to postavo so Saduceji zasnovali svoj napad.

„Tisti dan namreč pridejo k Jezusu Saduceji, ki taje vstajenje, in ga vprašajo rekoč: Učenik, Mojzes nam je zapisal: Komur umrje brat in zapusti ženo, otrok pa nič ne zapusti, naj vzame brat njegovo ženo in obudi zarod svojemu bratu. Pri nas je bilo pa sedem bratov. Prvi

je vzel ženo in je umrl in ni zapustil zaroda. Tu jo je vzel drugi, pa tudi ta je umrl brez otrok. Nato jo je vzel tretji in vseh sedem na isti način in niso zapustili nič zaroda in so umrli. Nazadnje za vsemi je umrla tudi žena. Čigava izmed teh bo torej žena pri vstajenju? Zakaj vseh sedem jo je imelo."

Iz tega slučaja se vidi vsa pokvarjenost in podlost brezverskih Saducejev. Izmislili so si nemogoč slučaj, zlorabili Mojzesovo postavo in izvrgli zasmehovanju vstajenje od mrtvih. Zmagonosno pogledujejo na Jezusa misleč, da so ga ujeli in jim ne bo mogel uiti. Upali so, da ga osramote pred ljudstvom, ki je to vprašanje slišalo in čaka napeto, kaj bo Učenik odgovoril.

„Jezus jim na to odgovori in pravi: vi se motite, ker ne poznate ne svetega pisma, ne božje moči." Kar mirno vpričo vsega ljudstva očita Jezus Saducejem veliko nevednost: ne vedo, kaj je sveto pismo in ne vedo, kaj premore božja moč. Najpoprej jim dokaže, da ne poznajo božje moči in veli:

„Otroci tega sveta se ženijo in može, tisti pa, kateri bodo vredni doseči oni svet in vstajenje od mrtvih, se ne bodo ne možili ne ženili, tudi umreti ne morejo več, angelom so enaki in otroci božji, ker so otroci vstajenja." Na zemlji je torej zakonska zveza, ker ljudje mrjo in se mora po zakonu število dopolnjevati. Na onem svetu bodo pa vsi bolj duhu podobni, bodo kakor angeli božji; zato ne bodo umirali, večno bodo živeli in ne bo treba zakonskih zvez. Tako je določila božja moč, božja vsemogočnost, katere Saduceji ne poznajo. Ne poznajo pa tudi svetega pisma. Dalje:

„Da pa mrtvi vstajajo, niste li brali v Mojzesovih bukvah povesti o grmu, kakor je Bog rekel: Jaz sem Bog Abrahamov, Bog Izakov in Bog Jakopov. Bog pa ni Bog mrtvih, ampak živih; vsi namreč njemu žive. Vi se torej zelo motite." Bog je namreč rekel, da je Bog Abrahamov, Izakov in Jakopov, ki so umrli mnogo poprej, kakor se je pa vršilo razodetje v gorečem grmu. Ako je pa Bog zares Bog Abrahamov, mora vendar Abraham nekje živeti, nekje biti v življenju, četudi je telesno umrl. Ako ga ni nikjer, ako je s smrtjo popolnoma izginil, potem je nič. Ne more se pa reči, da je Bog Bog stvari, katerih ni. Ako pa Abraham živi, bo tudi ob svojem času od mrtvih vstal. Ta zveza življenja po smrti in vstajenja je bila pri Judih sama po sebi umevna. Kakšen pa je bil uspeh tega odgovora?

„In ko ljudstvo to sliši, se začudi nad njegovim naukom. Nekaj pismarjev mu pa odvrne, rekoč: Učenik, prav si govoril."

Jezus vprašan o glavni zapovedi.

Luk. 20, 40; Mark. 12, 28—34; Mat. 22, 34—40.

Jezus je torej Saduceje tako osramotil, da so mu celo pismarji pri prvem vtisku kar nehote pritrdili, da je prav govoril. Novica o tem dogodku se je hitro raznesla na vse kraje. Slišali so jo tudi Farizeji. Koj so se sešli v posvetovanje. Sklenejo, da mu stavijo precej zapleteno vprašanje o zapovedih postave. Naštevali so nad tristo zapovedi in se prepirali, katera je prva. Upali so dobiti od Jezusa kak nespreten odgovor, da bi se mu zmanjšala veljava pri ljudstvu.

V njihovem imenu stopi pred Gospoda pismar, ki je poslušal spor s Saduceji in je vedel, da jih je ugnal. In skušaje Jezusa vpraša: „Učenik, katera zapoved je prva v postavi?"

„Jezus mu reče: Prva vseh zapovedi je: Poslušaj Izrael, Gospod tvoj Bog je samo en Bog. In ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje pameti in iz vse svoje moči. To je prva zapoved. Druga je pa tej enaka: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Večje zapovedi od teh ni. V teh dveh zapovedih je obsežena vsa postava in preroki." Jasen, točen, nepobiten in pregenljiv odgovor o ljubezni božji!

„Nato mu pravi pismar: prav, Učenik, po resnici si govoril; ker le en Bog je in razen njega ni drugega. In da moramo tega ljubiti iz vsega srca, iz vse pameti, in iz vse duše in iz vseh moči, in ljubiti bližnjega kakor samega sebe, to je več od vseh žrtev in drugih daritev."

„Ko Jezus vidi, da je modro odgovoril, mu reče: nisi daleč od božjega kraljestva. In nihče se ga ne drzne več vprašati."

Jezus vpraša o Mesiji.

Luk. 20, 41—44; Mark. 12, 35—37; Mat. 22, 41—46.

Vsi nasprotniki so pobiti in so obmolknili. So pa še zbrani okoli njega. Sedaj hoče pa Jezus nekaj poprašati, kar bi bilo vsem v večno zveličanje, ko bi hoteli točno odgovoriti ali vsaj vprašanje resno premišljevati. Vpraša jih resno: „Kaj se vam zdi o Mesiju? Čegav sin je? Reko mu: Davidov."

Vprašanje o Mesiju je bilo za Jude vprašanje, okoli katerega se je sukalo vse njihovo versko in narodno življenje. O tem prevažnem vprašanju naj povedo svoje mnenje in naj povedo, čegav sin je! Pomenljivo vpraša, čegav sin je, ne pa, čegav sin bo; saj je že na svetu. Farizeji odgovore naravnost, da je Mesija sin Davidov. To je res; toda

odgovor je pomanjkljiv, kar bi sami prav lahko spoznali, ko bi le hoteli. Saj so učitelji in kot taki poznajo sveto pismo. Po svetem pismu pa bi lahko spoznali, da je Mesija nekaj več, kakor pa samo sin Davidov, ki naj bi kot tak pognal Rimljane iz svete dežele ter znova ustanovil pozemeljsko Davidovo kraljestvo.

Na sveto pismo opozori Jezus Farizeje in vpraša: „Kako ga pa imenuje David v Duhu Gospoda rekoč: Gospod govori mojemu Gospodu: sedi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojim nogam. Ako ga torej David imenuje Gospoda, kako je njegov sin?“

Jezus je svoje vprašanje vzel iz sto in devetega psalma. Ta psalm je speval kralj David, in sicer v Duhu, namreč navdihnjen in razsvetljen po svetem Duhu. Torej so trditve psalmove nezmotljivo resnične. Govori pa psalm o Mesiju, kako ga povabi sam Gospod Bog, naj sede na njegovo desnico, naj bo namreč deležen njegove božje časti; in sam Bog mu obljubi, da mu premagane sovražnike položi pred njegove noge.

Iz resnične trditve, da je Mesija Davidov sin in pa iz omenjenih besedi Davida, ki jih je speval kot kralj in razsvetljen po svetem Duhu, sledi zares vprašanje: ako David kralj in po Bogu razsvetljen svojega sina imenuje svojim Gospodom, kako je torej njegov sin? Mora biti še kaj drugega bolj imenitnega, bolj visokega! In ta sin Davidov bo sedel na desnici božji, torej deležen bo same božje moči; da, Bog mu bo podvrgel vse njegove sovražnike! Kaj je torej Mesija, čegav sin je? ali samo Davidov? Upravičeno in prevažno vprašanje! Kaj bodo Farizeji odgovorili?

„In nihče mu ne more odgovoriti besedice.“ Kako čudni in zaslepljeni so Farizeji! Nič ne morejo odgovoriti! Zakaj pa ne čitajo celega psalma, katerega priznajo kot Davidovega in iz katerega je Jezus navedel samo prvo vrstico? Dalje namreč poje David, kako je Mesija vekomaj rojen iz Očeta, duhovnik po redu Melkizedekovem, ki bo potrl sovražnike, sodil narode in ki bo na vekomaj povišan v nebesih. Iz teh naukov kralja Davida bi lahko spoznali, da je Mesija tudi Sin božji, ki bo s svojim trpljenjem kot duhovnik strl oblast greha in utemeljil ne pozemeljsko, ampak duhovno kraljestvo. Spoznali bi, da Jezus ni bogokletnež, ako trdi, da je Mesija in Sin božji.

Toda zapeljani in trmasti Farizeji mu ne morejo ničesar odgovoriti. „Množica ljudstva ga je pa rada poslušala.“

75. Mesija odkriva hudobnost Farizejev.

Luk. 20, 45—47; Mark. 12, 38—40; Mat. 23, 1—39.

Jezus je ugnal svoje smrtne sovražnike. Vsi so obmolknili. Več se ne drznejo napadati ga z besedo. Vsak napad se je končal z njihovo lastno sramoto in to na svetem kraju pred vsem ljudstvom. Obmolknili so sicer, toda premagani in osramočeni in znova razjarjeni sklepajo in sklenejo, da mora Jezus čim preje umreti.

Jezus gleda v duhu zaslepljenost teh učiteljev ljudstva, gleda pa tudi, da bodo v odločilnem času ljudstvo potegnili za seboj zoper svojega Mesija. Žalost mu trga srce. Vendar še enkrat hoče izpregovoriti in sicer resno izpregovoriti, da pretrese ljudska srca in izpodbudi na temeljito premišljevanje prihodnjih dni, ki jih čakajo.

„Tedaj začne Jezus govoriti svojim učencem, med tem ko ljudstvo posluša, in uče jih pravi: na Mojzesov stol so sedli pismarji in Farizeji. Vse, karkoli vam reko, izpolnjujte in izvršujte.“ Jezus prizna, da imajo Farizeji in pismarji postavno oblast učiti vse, kar spada na versko in čednostno življenje ljudstva. Saj sede na stolu Mojzesovem; njegovi nasledniki so kot udje velikega sveta, ki je postavno najvišja verska oblast Judov. Ker imajo to postavno oblast, zato naj ljudstvo izpolnjuje, kar uče in zapovedujejo.

„Toda,“ dostavi Jezus, „po njihovih delih pa nikar ne delajte, ker govore, pa sami ne delajo; varujte se jih.“ Ljudstvo naj stori, kar Farizeji uče, toda del njihovih naj ne posnema. Zakaj ne? Zato ker so hudobna, kakor Gospod koj bolj natanko in brezobzirno razloži. Najpoprej jim očita nepoštenost, rekoč:

„Navezujejo namreč težka in neznosna bremena ter jih nalagajo ljudem na rame, a sami se jih nečejo dotakniti s svojim prstom.“ Torej strogi so do ljudi, do sebe pa popustljivi in sami ne izpolnjujejo zapovedi naloženih ljudem. To je nepošteno. Pa tudi ničemurni so, prevzetni, ošabni in častihlepni.

„Ker vsa svoja dela izvršujejo, da bi jih ljudje videli. Radi hodijo v dolgih oblekah; razširjajo si spominske napise in čope na svojih oblačilih napravljajo prav velike.[1] Hrepene po prvih mestih pri gostijah in po prvih sedežih v sinagogah; ljubijo pozdravljanje na trgih in

[1] Judje so nosili privezane na čelu in rokah napise iz postave, da bi se na njo spominjali; na štirih oglih plašča so imeli čope, ki naj bi jih spominjali na izpolnjevanje božjih zapovedi. Te znake so si Farizeji napravljali prav velike, da bi s tem kazali ljudem, kako silno so pobožni.

da jih ljudje imenujejo učenike.“ To so nekateri zgledi farizejske ošabnosti in častihlepnosti. Učenci Jezusovi pa naj ne bodo taki, naj bodo ponižni in naj vse, kar imajo, pripisujejo dobremu Očetu v nebesih. Zato opominja Gospod vse ljudstvo in uči:

„Vi se pa ne dajte imenovati učenike; eden je vaš učenik, vi ste pa bratje. Tudi očeta ne imenujte nikogar na zemlji; zakaj eden je vaš Oče, ki je v nebesih. In ne imenujte se voditelje; zakaj eden je vaš voditelj, Kristus. Kdor je večji med vami, naj bo vaš služabnik. Kdor se pa povišuje, bo ponižan, in kdor se pa ponižuje, bo povišan.“

Jezus svari svoje, naj ne bodo ošabni in si ne laste naslovov „učeniki, duhovni očetje, voditelji“ v farizejskem zmislu. Farizeji so si snovali svoje stranke in sicer vsak za sebe. Želeli so imeti veliko privržencev, ki bi njim kot načelnikom sledili, jih pozdravljali kot svoje voditelje, duhovne očete, učenike in sprejemali nauke le vsak od svojega učenika in očeta. Za take strankarije in ošabnosti Jezus ne mara. Saj moramo imeti le enega učenika in voditelja in duhovnega očeta: to je Oče nebeški in Jezus, ki nam ga je Oče poslal. Edino on pozna in uči čisto resnico; edino on deli vse milosti notranjega življenja. To velja za vse ljudi; velja tudi za učitelje na zemlji, katerim je učitelj Jezus in kateri le Jezusove nauke uče, v njegovem imenu govore in v njegovem imenu ljudstva vodijo. Ker torej vedo, da imajo vse le od nebeškega Očeta in od Jezusa, zato naj to odvisnost priznajo, naj ostanejo ponižni in se drže le kot od Boga poslani služabniki vernega ljudstva.

Po tem edino pravem nauku začne Jezus še bolj ostro, kar pretresljivo govoriti zoper Farizeje in pismarje, ker žalosten vidi, da so ljudstvu v časno in večno škodo. Strašne so Gospodove besede; kar osemkrat zapored zakliče gorje nad temi hinavci:

„Gorje pa vam, vi pismarji in Farizeji, vi hinavci, ki zapirate nebeško kraljestvo pred ljudmi. Sami namreč ne greste vanje, in tudi tistih, ki hočejo vanje, ne pustite noter.“ Farizeji odbijajo Mesija in njegovo kraljestvo, pa tudi ljudstvo zapeljujejo; ljudstvo se že oklepa Gospoda, toda Farizeji ga odvračajo od njega.

„Gorje vam, pismarji in Farizeji, hinavci, ki požirate vdovam hiše in zraven opravljate dolge molitve; zato vas doleti ostrejša sodba.“ Da bi pobožne vdove laže opeharili, so Farizeji hinavsko prav dolgo molili in si tako pridobili zaupanje vdov; zaupanje pa so zlorabili, da so jim izmamili njihovo premoženje. Jezus nadaljuje in pravi:

„Gorje vam, pismarji in Farizeji, hinavci, ki prehodite morje in zemljo, da dobite enega, ki se pojudi, in ko se pojudi, naredite iz

njega sina pekla, dvakrat bolj od vas samih.“ Farizeji so napenjali vse moči, da bi pogane pridobili za vero izraelsko; niso pa skrbeli, da bi zapustili tudi pogansko življenje; ostali so poganskega življenja, zraven so se pa naučili še farizejskega hinavstva, zato se bodo dvakrat hujše kaznovali, kakor pa, ko bi bili ostali pogani. Pride četrto gorje:

„Gorje vam, slepi vodniki, ki pravite: če kdo priseže pri templju, ni nič; če pa kdo priseže pri tempeljskem zlatu, je zavezan. Bedaki in slepci! Kaj pa je več, zlato ali tempelj, od katerega dobi zlato svoje posvečenje? In: če priseže kdo pri oltarju, ni nič; če pa priseže pri daru na njem, je zavezan. Slepci! Kaj pa je več, dar ali oltar, od katerega dobi dar posvečenje? Kdor torej priseže pri oltarju, priseže pri njem in pri vsem, kar je na njem. In kdor priseže pri templju, priseže pri njem in pri tistem, kateri prebiva v njem. In kdor priseže pri nebu, priseže pri božjem sedežu in pri tistem, kateri sedi na njem,“ Jezus biča hinavstvo Farizejev, ki so razlikovali prisego od prisege in so o nekaterih prisegah trdili, da nič ne veljajo. Tako so trdili, da bi celo s prisegami lahko goljufali ljudi. Gospod pa uči, da velja vsaka prisega; ne velja le prisega pri Bogu, ampak tudi pri božjih stvareh, saj so z Bogom v zvezi; prisega storjena pri kaki stvari velja ravno tako, kakor storjena pri Bogu, ki jo je ustvaril. Peto gorje se glasi:

„Gorje vam, pismarji in Farizeji, hinavci, ki dajete desetino od mete, janeža in kumine in opuščate, kar je važnejše v postavi, pravico in usmiljenje in vero. To je treba storiti, onega pa ne opustiti. Slepi vodniki, ki precejate komarja, kamelo pa požirate.“ Farizeji so dajali desetino celo od najmanjših stvari, kar ni bilo zapovedano; izpolnjevali pa niso važnih postav, ki zahtevajo pravičnost, usmiljenje in zvestobo do bližnjega. Jezus ne obsoja Farizejev, ker store več, kakor je zapovedano, to naj le ostane, prav je. Pač pa jih obsoja, ker v svoji hinavščini ne izpolnjujejo, kar je zapovedano. Odkriva njihovo hinavsko čednost: da bi se pokazali bogoljubne, precejajo svoje pijače, da ne bi popili s pijačo kakega komarčka in morda postali postavno nečisti; ne pazijo pa na velike stvari, velike stvari prestopajo kar brezskrbno; komarčkov se boje, nečiste kamele pa kar požirajo. Na vrsto pride šesto gorje:

„Gorje vam, pismarji in Farizeji, hinavci, ki čistite kozarec in skledo od zunaj, znotraj ste pa polni ropa in gnusobe. Slepi Farizej, očisti poprej steklenico in skledo znotraj, da se očisti tudi to, kar je od zunaj.“ Farizeji gledajo le na zunanjost, da je vse lepo in čisto, v srcu so pa polni hudobij in nesnage; srce treba očistiti, pa bo čistost srca podelila čistost tudi zunanjim opravilom.

Do sedaj je bičal Gospod posamezne hudobije in hinavščine Farizejev; sedmo gorje pa jim kliče, češ da so vsi popolnoma izprijeni; pravi namreč: „Gorje vam, pismarji in Farizeji, hinavci, ki ste enaki pobeljenim grobovom, kateri se zde od zunaj lepi, znotraj pa so polni mrtvaških kosti in vsakovrstne gnusobe! Tako se tudi vi ljudem sicer kažete pravične, znotraj ste pa polni hinavstva in hudobije.“ Še zadnje gorje:

„Gorje vam, pismarji in Farizeji, hinavci, ki zidate prerokom grobove in zaljšate spomenike pravičnim in pravite: ko bi bili mi v dnevih naših očetov, bi ne bili z njimi deležni krvi naših prerokov. Sami sebi torej pričujete, da ste otroci tistih, kateri so morili preroke. Le izpolnite mero svojih očetov! Kače, gadja zalega, kako boste ubežali sodbi peklenskege ognja? Zato, glejte, pošljem jaz k vam preroke in modre pismarje in izmed njih jih boste nekaj umorili in križali in nekaj bičali v svojih sinagogah in preganjali od mesta do mesta, da pride nad vas vsa pravična kri, ki je prelita na zemlji od krvi pravičnega Abela do krvi Caharija, sinu Barakijevega, ki ste ga umorili med templjem in oltarjem. Resnično, povem vam, vse to pride nad ta rod.“

Kristus očita Farizejem njihovo hudobnost zoper Boga. Poglavarji Judov so od nekdaj preganjali in morili preroke, ki jim jih je Bog pošiljal. Ves narod je kriv njihove prelite krvi. Sedaj sicer obsojajo Farizeji dejanja svojih očetov; toda le navidezno; da, le hinavsko se ponašajo, ako zidajo grobove prerokom; saj bodo oni preganjali, bičali in morili apostole in učenike, katere jim bo on sam poslal. Mera hudobij judovskega ljudstva je že do sedaj skoraj polna; oni jo bodo dopolnili, da bo prekipela in izzvala pravično božje maščevanje. Kazen božja prihrumi nanje prav kmalu. Do sedaj je Bog odlašal in čakal, da se rod izpreobrne; toda zastonj, rod se noče izpreobrniti, marveč starim hudobijam bo dodal novih, zato ga udari pravična roka Gospodova. Tako ravna Bog z narodi. Narodi so pred njim odgovorni za skupna dela. Ako se upirajo Bogu, on čaka in odlaša v svojem usmiljenju. Toda mera hudobij je določena; ko je polna, pride neizprosna božja kazen.

Ko zre Gospod v prihodnost in gleda, kako se ruši Jeruzalem in končava narod, mu prevzame srce globoka žalost. Žalost je tem večja, kolikor bolj si je prizadeval, da bi rešil mesto in rod, toda zastonj. Zato pride strašna kazen. Kako milo zdihuje Gospod rekoč:

„Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamenjaš tiste, kateri so poslani k tebi, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoja piščeta pod peroti, in nisi hotel. Glejte, vaš dom se vam

izpremeni v puščavo. Zakaj povem vam, ne boste me videli odslej, dokler ne porečete: blagoslovljen, kateri pride v imenu Gospodovem.“

Jeruzalem torej gotovo pade, seveda pade z njim ves rod. Boga so zavrgli, zato je Bog nje zavrgel. Jezusa ne bodo več videli, da bi jih učil, opominjal, zdravil. Danes sklene svoje javno mesijansko delovanje; danes se loči od ljudstva, danes zapusti tempelj. To je začetek popolne pogube. Vendar jim ne vzame vsega upanja: še ga morejo videti in biti deležni mesijanskih dobrot, toda le pod pogojem, ako ga priznajo kot Mesija, kakor so ga priznali pred dvema dnevoma pri slovesnem vhodu v Jeruzalem.

76. Vdovin dar.

Luk. 21, 1—4; Mark. 12, 41—44.

Utrujen od razburljivih dogodkov današnjega dneva, namreč torka, se skuša Jezus ljudstvu umakniti in odide v oni dvor templja, kjer so bile puščice za razne darove na čast božjo. Tam se vsede in gleda procesije darovavcev.

„In vidi, kako ljudje devljejo denar v pušico. In vidi bogatine, ki so dajali svoje obilne darove.“ Ako so darovali od svoje obilnosti iz pravega namena, je Bog sprejel njihov dar; ako so pa dajali iz baharije in je njihov bogat dar zažvenketal po pušici in ga oznanjal svetu, ga Bog ni sprejel. Bog gleda na srce, gleda na namen in le po tem on sodi.

„Tu pride ubožna udova in vrže noter eno četrtinko.[1] Jezus pokliče svoje učence, ter jim reče: resnično, povem vam, ta uboga udova je dala več, kot vsi, ki so metali v pušico. Zakaj vsi so dajali od tega, česar imajo obilo; ta je pa dala od svojega uboštva vse, kar je imela za svoj živež.“ Srečna vdova, katero pohvali sam Jezus! Ubožna je, še to je darovala Bogu. Dar je sicer neznaten, a srce je veliko, Bogu vdano, požrtvovalno, v božjo previdnost zaupa; zato pravi Jezus, da je v božjih očeh njen darček več vreden, kakor vsi ostali bogati darovi. Kako ganljiv in ljubek je ta prizor!

Predno odide Gospod iz templja za zmeraj, ga čaka še en tolažljiv prizor.

77. Mesija žele videti pogani.

Jan. 12, 20—36; Mark. 11, 11; Mat. 21, 17.

K praznikom so prihajali tudi pogani. Mnogi izmed poganov so čutili praznoto in nezadostnost svoje poganske vere. Pridružili so

[1] Četrinka (kvadrant) = ¼ asa (= 1½ vinarja); as = okrog 6 naših vinarjev.

se Judom; nekateri le toliko, da so verovali v enega samega Boga, nekateri so pa kar pristopili v judovstvo. Taki z Judi zvezani pogani so prihajali k praznikom. V tempelj niso smeli; tudi ne na dvore določene za Izraelce. Pač pa so mogli priti na prvi dvor koj zraven zidov in lop ob zidovih, ki se je prostiral okoli templja.

Tudi ravno sedaj „je bilo nekaj poganov med tistimi, ki so prišli molit na praznik. Ti pristopijo k Filipu, ki je bil iz Betzajde v Galileji, ter ga prosijo rekoč: gospod, radi bi videli Jezusa. Filip gre in pove Andreju; Andrej in Filip pa povesta Jezusu.“ Ni čuda, da tudi pogani žele videti Jezusa, preslovečega učenika in čudodelca. Ne ve se, če je Jezus uslišal prošnjo, pač pa mu ta prošnja vzbudi misel, kako bodo v njegovo mesijansko kraljestvo hiteli pogani in zavzeli prostor namenjen zavrženim Judom.

Gledajoč v duhu poganske narode v svojem kraljestvu odgovori Filipu in Andreju rekoč: „prišla je ura, da se poveliča Sin človekov.“ Poveličali ga bodo pogani, katerim bo on kraljeval; dosegli bodo visoko stopnjo vsestranske izobrazbe ravno v zvestobi do njega. Toda, in to je grozno, on mora poprej umreti; še le njegova smrt, bridka in krvava smrt bo zaslužila milosti za izpreobrnitev poganskih narodov. Zato pa slovesno reče:

„Resnično, resnično, povem vam, če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje rodi obilo sadu.“ Jezus mora umreti, kakor umrje pšenično zrno vrženo v zemljo; iz zrna v zemlji izraste klas in rodi mnogo zrn, tako bo obrodila obilnega sadu tudi Jezusova smrt; ne ostane sam, poganski rodovi bodo njegovi zavoljo zasluženja njegove smrti.

Pa tudi sploh nikdo ne more priti v večno življenje in v večno slavo, ako poprej ne odmrje svojim strastem; kdor se ne zatajuje in ne umori svojih strasti, marveč jim pusti živeti, izgubi večno življenje. Tako je učil Jezus že večkrat in uči tudi danes ter pravi:

„Kdor ljubi svoje življenje,“ kdor ga hoče obvarovati, služeč sladkim strastem, morda celo z odpadom od vere, „ga izgubi“, ker pojde v večno pogubljenje. „Kdor pa sovraži svoje življenje na tem svetu“, kdor namreč sovraži poželenje, mesenost, uživanje in se premaguje ter zatajuje, morda za Jezusa celo umrje, „ga ohrani za večno življenje.“ S temi besedami vabi Jezus vse na pot trpljenja. In le oni, ki je pripravljen trpeti, more biti sposoben, da služi Jezusu, da dela za njegove namene in pride v večnosti v njegovo blaženstvo. To Jezus kar očitno pove rekoč:

„Kdor služi meni, naj hodi za menoj“; naj mene posnema; „in kjer sem jaz, tam bo tudi moj služabnik. In kdor meni služi, ga počasti moj Oče.“ Očetu namreč pristoja podeljevati nebeško kraljestvo in podeljevati v tem kraljestvu posebne časti, odlike in prednosti. To bo pa Oče podelil vsem, ki služijo Jezusu in trpe z njim.

V tem hipu stopi Jezusu pred oči vse njegovo strašno trpljenje, kakor ga bo moral prestati v dveh, treh dneh. Človeška njegova narava kar zatrepeta pred njim; vzbudi se silna želja, da ga te grozote ne zadenejo. In Jezus reče: „zdaj je žalostna moja duša; in kaj naj rečem? Oče, reši me iz te ure!“ Reši me, Oče! To je mila prošnja Jezusova po njegovi človeški naravi. To žalost in ta odpor proti groznemu trpljenju je Jezus prostovoljno dopustil v sebi. Čustva namreč je imel Jezus popolnoma v svoji oblasti in so se le toliko pojavljala, kolikor je sam dopustil.

Ko pa v tej notranji bridkosti Jezus pogleda na Očeta in njegovo voljo, se koj premaga in reče odločno: „pa zato sem prišel v to uro! Oče, poveličaj svoje ime!“ Namreč, Oče, poveličaj svoje ime, kakor si določil, da jaz trpim, umrjem in zadostim tvoji pravici za grehe sveta in s tem zaslužim, da se narodi izpreobrnejo, da se poprimejo resnice svetega evangelija, spoznajo tebe, tvojo ljubezen in te časte ter slave.

„Tu pa pride glas iz neba: poveličal sem in zopet bom poveličal.“ Kakor s početka Jezusovega javnega delovanja se tudi ob koncu tega delovanja oglasi sam nebeški Oče. Razumljiv glas se zasliši iz neba kot odgovor na Jezusovo prošnjo. Oče hoče poveličati svoje ime po smrti, vstajenju, vnebohodu Jezusovem, po prihodu svetega Duha in po razširjevanju evangelija po vsem svetu.

Glas iz nebes je bil razločen in razumljiv. Nekateri izmed množice so ga razumeli; drugi bolj nemarni, raztreseni in drugam zamišljeni, so pa čuli le glas, besedi pa ne. „Množica namreč, ki je tam stala in slišala, je govorila, da je zagrmelo. Drugi menijo: angel je govoril z njim. Jezus pa odgovori in reče: ne zavoljo mene, ampak zavoljo vas je prišel ta glas. Zdaj je sodba sveta; zdaj se izžene vojvoda tega sveta.“ Za množice je torej prišel ta glas, da bi verovale.

So pa sedaj odločilni dnevi. Začenja se sodba sveta. Glavar sveta, namreč satan, kateremu služijo malikovalni pogani, bo sedaj premagan in bo izgubil svojo moč; svetu pa je dano, naj izbira med Satanom ali Jezusom. Zmagal bo pa Jezus prav s svojo smrtjo na križu, kar zbranemu ljudstvu kar naravnost pove rekoč:

„Jaz pa, ko bom povišan od zemlje, potegnem vse k sebi. To pa pove, da naznani, kakšne smrti bo umrl. Ljudstvo mu odgovori: mi smo slišali iz postave, da Mesija ostane vekomaj, kako torej praviš: Sin človekov mora biti povišan? Kdo je ta Sin človekov?“ Ljudje so dobro razumeli, da Kristus govori o svoji smrti na križu. Koj pa mislijo, da torej ne more biti on Sin človekov, ne more biti Mesija, ker Mesija mora ostati vekomaj. Sirote, slabo so poučeni od Farizejev, polni predsodkov so in ti predsodki jim zavirajo potrebno vero. Koj vprašajo, kdo bi bil ta sin človekov, ki mora umreti? Ne more biti oni, o katerem so poučeni, da ostane vekomaj; mora vendar le biti nekdo drugi.

Gospod se ne spušča v razprave o Sinu človekovem, marveč izpodbuja vse, naj verujejo, dokler je še dan, ker kmalu pridejo tmine in jih zagrnejo v pogubljenje. Vabi jih in pravi: „Še malo časa je luč med vami. Hodite, dokler imate luč, da vas ne ujame tema; kdor namreč hodi v temi, ne ve, kam gre. Dokler imate luč, verujte v luč, da boste otroci luči.“ Ljudstvu luč je Jezus in njegov nauk; on bo le še malo časa med njimi; luč bodo tudi apostoli, ki bodo tudi njegov nauk oznanjevali; pa tudi oni bodo le malo časa med njimi. Sedaj naj verujejo, da bodo otroci luči, otroci resnice; zakaj kmalu pridejo tmine, ko se umakne Jezus, umaknejo apostoli in Judje bodo hodeč v tminah padli v brezdno pogube.

To so Gospodove zadnje besede govorjene ljudstvu v presrčni ljubezni in grenki žalosti. Ker „to pove Jezus; potem odide in se jim skrije.“

78. Mesija oznanja konec Jeruzalema in konec sveta.

Luk. 21, 5—7; Mark. 13, 1—4; Mat. 24, 1—3.

„Jezus gre iz templja in odhaja. Tu pristopijo njegovi učenci ter mu pokažejo templjevo zidovje, češ da je okrašeno z lepimi kameni in darovi. In eden izmed njih mu reče: Učenik, poglej, kakšno kamenje in kakšno zidovje! Jezus jim pa odgovori rekoč: ali vidite vse to? Povem vam, pridejo dnevi, da ne ostane tukaj kamen na kamenu, ki se ne bi razdrl.“

Tako so se razgovarjali še v tempeljskih dvorih, ali pa vsaj še prav blizu gledajoč premogočno zidovje. Učencem se je zdelo prehudo, da pride čas, ko bodo tukaj same razvaline. Zato njih eden reče Gospodu: „Glej, kakšno kamenje in kakšno zidovje!“ Toda ta tiha prošnja nič ne pomaga. Jezus obnovi grožnjo in jo potrdi. Zamišljeni

gredo dalje. Že gredo navkreber po Oljski gori. Jezus se obrača nazaj na tempelj in na sveto mesto. Z Oljske gore je pogled nepopisno čaroben. Gospod ne more naprej; sede templju nasproti.

Ko tako sedi, učenci ne morejo mirovati. Po ušesih jim šumi, kar je Gospod govoril, da bo vse to razdejano, vse opustošeno. Mislili so pa, da se bo vse to, prihod Jezusa, utemeljitev mesijanskega kraljestva in razrušitev templja dogodilo ob istem času. Najbolj odlikovani učenci, Peter in Jakob in Janez in Andrej, pristopijo k njemu in ga skrivnostno vprašajo: „Povej nam, kdaj se to zgodi? In kakšno bo znamenje tvojega prihoda in konca sveta?“

Jezus povzame besedo in začne svoj velikanski govor o preganjanju do konca sveta, o razdejanju Jeruzalema in o sodnjem dnevu samem.

Bridkosti in stiske do konca sveta.

Luk. 21, 8—19; Mark. 13, 4—13; Mat. 24, 4—14.

Preden odgovori na zastavljena vprašanja, napoveduje silne bridkosti in stiske, ki jih bodo trpeli verniki vsa stoletja do konca sveta. Resno in počasi opominja:

„Glejte, da vas kdo ne zapelje. Mnogo jih bo namreč prišlo v mojem imenu in bodo rekli: jaz sem Kristus; čas je prišel; in jih bodo mnogo zapeljali. Ne hodite za njimi!“ Prišli bodo torej krivi učeniki in bodo trdili, da je prišel čas za božje kraljestvo. Tem naj ne verujejo.

„Ko pa zaslišite o vojskah in o bojih in o uporih, ne ustrašite se! Vse to mora priti,“ namreč zavoljo zlobe človeške, „pa konca še ne bo kmalu. Potem se bo dvignil narod zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo in veliki potresi bodo na več krajih in kuga in lakota in strahote z neba in velika znamenja. Vse so šele začetki bolečin.“ Strašni dogodki bodo na zemlji. Ljudje bodo Bogu uporni, zato pa tudi med njimi ne bo miru, celo prirodne sile jih bodo stiskale in nadlegovale. Toda vse te grozote še ne kažejo na konec sveta. Jezus nadaljuje:

„Vi pa pazite sami na se. Pred vsem tem bodo roke po vas stegnili in vas bodo preganjali ter izdajali sodnijam in ječam; po sinagogah vas bodo bičali, postavljali pred kralje in namestnike zavoljo mojega imena v pričevanje njim in vsem narodom.“ Jezus napoveduje grozna preganjanja apostolov in tudi vernikov. Preganjani pa bodo pred kralji in sodnijami slavno pričali za Jezusa in za njegovo delo, da ni človeško, ampak božje. Povedal jim je že enkrat, da naj se nič ne boje; to jim danes ponovi rekoč:

„Ko vas bodo vlačili po sodnijah, nič ne skrbite naprej, kako se boste zagovarjali. Zakaj dal vam bom besedo in modrost, da se ji ne bodo mogli ustavljati in ji ugovarjati vsi vaši nasprotniki. Kar se vam bo dalo tisto uro, to govorite, ker niste vi, ki govorite, temveč Duh vašega Očeta je, ki govori v vas." Jezus obeta očividno pomoč božjo; saj bodo zanj trpeli, zato jim mora pomagati.

Nadalje slika Jezus še večje žalosti. Mnogo bo pohujšanih, verovali bodo lažnivim učenikom in nastalo bo grozno sovraštvo po družinah. Jezus prerokuje rekoč:

„In takrat se jih bo mnogo pohujšalo, se bodo izdajali med seboj in sovražili. In mnogo lažnivih prerokov bo vstajalo in jih bodo veliko zapeljali. Brat bo izdal brata v smrt in oče sina; otroci se bodo vzdigovali zoper starše in jih morili." Torej čez in čez sovraštvo, odpad, izdajstvo. Ali se ne godi mnogo tega pred našimi očmi? Sovraštvo, izdajstvo, odpad? Kolike hudobije!

„In ker bo hudobija bohotno poganjala, bo omrznila ljubezen pri mnogih." Omrznila bo namreč ljubezen do Boga. O koliko jih je, ki Boga več ne ljubijo, celo taje ga! Pa kljub temu naj vsakdo zaupa v Boga in njegovo gotovo pomoč. Saj pravi Jezus: „In vsi vas bodo sovražili zavoljo mojega imena, pa niti las se vam ne izgubi z glave. V svoji potrpežljivosti si ohranite duše. Kdor pa bo vztrajal do konca, bo zveličan." Bog bo pomagal; verniki naj vanj zaupajo, ostanejo potrpežljivi in našli bodo pripomočkov, da ostanejo stanovitni do konca. Kljub tem hudim nadlogam in zmešnjavam pa le še ne bo konca sveta.

Jezus pove posebno znamenje, do kdaj ne bo konca. Pravi namreč: „prej se mora oznanjati ta evangelij po vsem svetu vsem narodom v pričevanje. In potem pride konec." Torej konca ne bo, dokler se Jezusov evangelij ni oznanjeval vsem narodom in sicer v pričevanje o Jezusu, o njegovem delu, o njegovem kraljestvu. Kaj pa potem? Ali bo konec sveta koj? O tem ne moremo nič reči. Jezus sicer pravi: potem pride konec; toda ta potem je kaj nedoločen, utegne trajati malo, mogoče pa tudi prav dolgo časa.

Grozote o razdejanju Jeruzalema.

Luk. 21, 20—24; Mark. 13, 14—19; Mat. 24, 15—21.

Jezus je naslikal splošni razvoj zgodovine svojega kraljestva od začetka do konca. Zavoljo človeških strasti bo vedno mnogo hudega na zemlji, mnogo bridkosti in stisk med narodi, mnogo zapeljevanja in pohujšanja, da se bo bohotno razvijala hudobija, pojemala pa ljubezen božja. Zato pa pride nad uporni svet sodba in kazen pravičnega Boga. Ta kazen in sodba zadene najpoprej Jeruzalem in judovsko ljudstvo, potem pa vesoljni svet. Za oboje so vprašali učenci, za oboje hoče odgovoriti Gospod. Najpoprej opisuje kazen nad Judi in pravi:

„Ko pa zapazite, da vojska oblega Jeruzalem, vedite, da se mu približuje opustošenje. Ko ore zagledate gnusobo opustošenja prerokovano po preroku Danijelu na svetem mestu, tedaj naj ti, ki so v Judeji, beže v hribe, kateri so v mestu, naj odidejo iz njega, kateri so na deželi, naj ne hodijo v mesto. In kdor je na strehi, naj ne hodi doli jemat ničesar iz svoje hiše; in kdor je na polju, naj se ne vrača po svoj plašč. Zakaj, to so dnevi maščevanja, da se izpolni vse, kar je pisanega."

Kako natančno napoveduje Gospod čas, ko se razdene Jeruzalem. Gnusoba na svetem mestu in vojska okoli Jeruzalema: to je znak, da se je približal grozni konec. Ko verniki to vidijo, naj urno beže, naj se ne mude, da ne poginejo tudi oni. To nujnost opisuje Jezus živahno z raznimi zgledi.

To je začetek; pa tudi daljni razvoj napoveduje Gospod prav točno rekoč: „gorje pa nosečim in doječim tisti dan; v deželi bo namreč prevelika stiska in jeza nad tem narodom. In padali bodo pod ostrino meča in kot sužnji bodo pognani med vse narode in Jeruzalem bo poteptan po poganih, dokler se ne izpolnijo časi narodov."

Kar je Gospod tu prerokoval, se je vse do pičice izpolnilo že trideset let po njegovi smrti. V templju so se pobesnele judovske stranke med seboj klale. Rimljani so mesto oblegli, mesto in tempelj razdejali, Judov mnogo poklali, mnogo v sužnost odgnali. Kristjani so pa pobegnili o pravem času. Jeruzalem je poteptan, na kraju, kjer je bil tempelj, vlada sovražni mohamedanec. In to razdejanje bo vladalo do konca sveta, zakaj še le ob koncu sveta se bodo izpolnili časi narodov. Do konca sveta si bodo narodi utemeljevali države, Judje pa ne bodo imeli nikoli več svoje vlade, svoje države.

Jezus opominja še k molitvi rekoč: „molite, da se pobeg ne zgodi po zimi ali v soboto, ker v tistih dneh bodo take bridkosti, kakršnih še ni bilo od začetka sveta, ki ga je ustvaril Bog, do sedaj in jih ne bo." Prosijo naj torej, da na hitri beg ne bi bili prisiljeni v soboto, ker na sobotni dan niso smeli Judje nikamor potovati, ali po zimi, ker je ta čas beg veliko bolj težaven.

Z besedami o bridkostih, kakršnih še ni bilo in jih ne bo, pa že preskoči Gospod od strahot pri razdejanju Jeru-

zalema k strahotam ob koncu sveta. Saj se more le o teh trditi, da takih ni bilo in jih ne bo.

Dogodki pred zadnjo sodbo.

Mark. 13, 19—23; Mat. 24, 21—28.

Od razdejanja Jeruzalema obrne Gospod svoje oči na dogodke ob koncu sveta. Žalostna usoda Jeruzalema je podoba usode zadnjih dni vesoljnega sveta. Jezus napoveduje:

„Zakaj v tistih dneh bodo take bridkosti, kakršnih še ni bilo od začetka sveta, ki ga je ustvaril Bog, do sedaj in jih ne bo. In ko Gospod ne bi bil prikrajšal tistih dni, ne bi se otel noben človek; toda zavoljo izvoljenih, katere si je odbral, bodo prikrajšani tisti dnevi." Zadnji časi bodo tako grozni, da nobena živa duša ne bi ostala zvesta Bogu in se zveličala, ko Bog onih časov ne bi prikrajšal in sicer ravno zavoljo izvoljenih, katere je določil, da bodo zveličani, ker so mu vedno zvesto služili.

V teh stiskah se bodo pojavili razni lažnivi preroki, ki bodo vabili na svojo stran in zapeljevali ljudi od prave vere. Bodo pa ti preroki silno nevarni, veliko bolj od onih, o katerih je Jezus že svaril in ki bodo nastopali v teku časa. Jezus jih tako-le opisuje:

„Če vam potem," namreč ko bodo prišli ti grozni časi, „če vam potem kdo poreče: glej, tu je Mesija, ali tam, nikar ne verjemite. Vstali bodo namreč lažnivi Mesiji in lažnivi preroki in bodo izvrševali velika znamenja in čudeže tako, da bi bili zapeljani v zmoto celo izvoljeni, ako bi bilo mogoče. Vi torej glejte, naprej sem vam povedal vse. Če vam torej poreko, glej v puščavi je, ne pojdite vun; glejte v hramu je, ne verjemite."

Pred koncem sveta bodo prišli nenavadno nevarni krivi učeniki. Delali bodo velika znamenja in čudeže. Tako se bo dozdevalo ljudem. Take navidezne čudeže bodo delali s pomočjo satanovo, ki veliko več zna in zmore kot človek. Satan bo s pomočjo prirodnih sil izvrševal take stvari, da bodo ljudje mislili: čudeži so. Nevarnost bo velika; še izvoljeni bi padli, ko jim Bog ne bi pomagal s prav posebnimi milostmi in ko ne bi prikrajšal onih dni.

Jezus svari vernike, naj nič ne verjamejo, ako bi nastopil kriv Mesija in bi se reklo: tu je ali tam. Vse te trditve so napačne. Zakaj? Zato, ker bo Mesija ob koncu sveta očitno prišel, da ga bodo vsi lahko videli in spoznali. Jezus ponovi, kar je enkrat že povedal rekoč: „Zakaj, kakor pride blisk od vzhoda in se posveti do zahoda, tako bo tudi prihod Sinu človekovega." Torej vsem očitno. Pa naj se tudi nikdo ne boji, da bi ga mogel zgrešiti. Zakaj ne? Gospod pove to v znanem pregovoru rekoč: „Kjerkoli je mrhovina, se zbirajo tudi orli." Naraven nagon žene orle na kraj, kjer je njihova hrana; ljudi bo tudi nekak naraven nagib gnal h Gospodu, da bodo prav lahko prišli k njemu. Torej nič se ne bati; le onim ne verjeti, ki trdijo, da je Gospod tu ali tam.

Drugi prihod Gospodov k zadnji sodbi.

Luk. 21, 25—33; Mark. 13, 24—31; Mat. 24, 29—35.

Po Gospodovi napovedi bo torej njegov prihod k sodbi očiten, verniki ga ne bodo zgrešili. V svoji dobroti razkrije Jezus še bolj natanko dogodke na nebu in na zemlji ob koncu sveta. Nadaljuje svoj govor in pravi:

„Koj po bridkostih onih dni bodo znamenja na solncu, luni in zvezdah. Solnce bo otemnelo, luna ne bo dajala svoje svetlobe in zvezde bodo padale z neba. In na zemlji bo stiska narodov zavoljo prestrašljivega šumenja morja in valov; med tem bodo ljudje koprneli v strahu in pričakovanju tega, kar ima priti na vesoljni svet, ker moči nebeške se bodo potresale."

Pred prihodom sodnika se bo nekako podiral in razdiral ves svet; na nebu in na zemlji se bo vršil nekak vesoljni prevrat. Kako se bo to godilo, ne vemo. Godilo se pa bo. Najnovejši, tudi brezverni učenjaki trdijo, da pride konec sveta, ker se trošijo in zmanjšujejo one moči, ki gibljejo svet. Po njihovem mnenju so tudi mogoče iznenadne prekucije na nebesu in na zemlji. Vzrok bi jim mogel biti kak poseben komet ali meteor. Naj bi se približal zemlji s svojo strašno brzino, kakor si je niti misliti ne moremo, bi se razvila taka nepopisna vročina, da bi vse zažgala in zapalila. Besedam Jezusovim tudi najnovejša znanost ne more ugovarjati, ampak mora pritrditi, da so mogoče že po prirodnih močeh. Kaj pa še le, ako poseže vmes vsemogočna roka božja, kakor bo zares posegla sodnji dan!

Ob takih grozotah na nebesu in na zemlji, ko se bo vse podiralo in razdiralo, se po sebi ume, da bodo ljudje kar koprneli od strahu, bali se in trepetali. Nato pripoveduje Gospod, kako se bodo dogodki dalje razvijali, in pravi:

„In tu se prikaže znamenje Sinu človekovega in zaplakali bodo vsi rodovi na zemlji. In zagledali bodo Sinu človekovega prihajati v oblakih neba z veliko močjo in

slavo in veličastvom.“ Po opisanih groznih dogodkih se bo na nebu prikazal sveti križ, znamenje odrešenja, ki je bil Judom v pohujšanje, poganom pa v zasmehovanje. Prikaže se na nebu v neizrečenem sijaju in zaplakali bodo vsi rodovi na zemlji, posebno oni, ki so bili sovražniki svetega križa. In za križem? Glej, na oblakih neba prihaja sam Jezus, Mesija, Odrešenik in Kralj. Veličastvo njegovo je neizrekljivo. In kaj bo storil?

„In poslal bo svoje angele s trombo in z močnim glasom in bodo zbirali njegove izvoljence od štirih vetrov in od vseh krajev sveta.“ Angeli torej bodo z nekakim posebnim glasom, ki se bo čul, zbirali vse k sodbi. Zgodilo se bo, kar je Jezus že v Jeruzalemu povedal, da pride ura, ko bodo vsi, ki so v grobovih, čuli glas Sinu božjega in dobri bodo vstali v življenje, hudobni pa v obsojenje. Odprli se bodo grobovi in vsi mrtvi od početka do konca sveta bodo vstali. To bo delo božje vsemogočnosti, one vsemogočnosti, ki je celo nebo in zemljo ustvarila iz nič.

Sedaj bo Gospod slavil svojo popolno zmago; sedaj, ko bodo mrtvi vstali iz grobov in sicer pravični v novi slavi, ker tudi telesno čudežno izpremenjeni, krivični pa v novi kazni, ker tudi telesno prečudno gnusni. Odrešenje je dovršeno. Zato pravi Gospod: „Ko se pa to začne goditi, poglejte in dvignite svoje glave; zakaj vaše odrešenje se približuje.“ Zato pa še vse izpodbuja, naj se na povedana znamenja zanesejo, ker so prav gotova, in nadaljuje svoj govor rekoč:

„Poglejte smokvino drevo. Od njega se učite prilike. Kadar se mu omlade veje in požene listje, veste, da se bliža poletje. Tako tudi vi, ko zagledate vse to, vedite, da je blizu božje kraljestvo. Resnično, povem vam, da ne preide ta rod, dokler se vse to ne zgodi. Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“ Torej gotovo se bo vse zgodilo tako, kakor je on povedal. On se ne more varati, saj je Sin božji, pravi Bog. Da, vse to doživi tudi „ta rod“, namreč dožive Judje; akoravno izgube tempelj, mesto in vse ter bodo raztreseni med narode, popolnoma ne bodo izginili nikdar, kot narod bodo ostali do konca sveta.

Opomini k čuječnosti in pripravljenosti.

Luk. 21, 34—36; Mark. 13, 32—37; Mat. 24, 36—42; 25, 1—30.

Sodnji dan pride gotovo. Kdaj pa? „Tistega dneva in ure pa ne ve nikdo, ne angeli v nebesih, ne Sin, temveč Oče sam.“ Torej za sodnji dan ve edino Bog Oče. Sin zanj ne ve, namreč ne ve, v kolikor je poslanec božji, da bi ga kot poslanec svetu

naznanil. Nihče za ta dan ne ve; prišel bo pa gotovo in sicer trdi Gospod, da bo prišel iznenadoma. Pravi namreč:

„Kakor je bilo o Noetovih dnevih, tako bo tudi prihod Sinu človekovega. Kakor so namreč v dnevih pred potopom jedli in pili, ženili se in možili do tistega dne, ko je šel Noe v ladjo, in se niso zmenili, dokler ni prišla povodenj in vseh vzela, tako bo tudi prihod Sinu človekovega.“ O Noetovem času se ljudje niso zmenili za kazen, ki se je napovedovala; tudi ob koncu sveta bodo hudobneži uživali, se naslajali in znake časa prezirali: toda konec pride hitro, nagloma in bodo pokončani.

„Tedaj bosta dva na polju, eden bo sprejet, eden zavržen; dve bosta mleli v mlinu, ena bo sprejeta in ena zavržena.“ Tako hitro pride sodnji dan, da ne bo več časa spokoriti se in se spraviti z Bogom. Kaj iz tega sledi? Samo po sebi se umeva, da morajo verniki čuti in biti pripravljeni. To prevažno resnico, na katero svet le rad pozabi, priporoča Jezus v lepih prilikah.

„Pazite torej, čujte in molite, ker ne veste, kdaj bo čas, ne veste, ob kateri uri bo prišel vaš Gospod. Pazite, da se vam ne obteže srca s pijanostjo in požrešnostjo in skrbmi tega sveta in vam ne pride ta dan kar nagloma. Kakor zanka bo prišel na vse, ki prebivajo na površju vesoljne zemlje.“ Ker sodnji dan pride hipoma, je treba čuti. To dolžnost naj pojasni primerna prilika.

„Kakor človek, ki odpotuje in zapusti svoj dom in da hlapcem oblast, vsakemu za svoje opravilo in zapove vratarju, naj čuje. Čujte torej, ker ne veste, kdaj pride gospodar domov, ali zvečer, ali o polnoči, ali o petelinjem petju, ali zjutraj, da vas ne najde spečih, ko bi prišel nagloma. Kar pa pravim vam, pravim vsem: čujte torej in vedno molite, da boste vredni spoznani uiti vsemu temu, kar bo prišlo, in stati pred Sinom človekovim.“ Čuti je treba in moliti. Kako nujno Jezus to priporoča! Pa tudi pripravljeni moramo biti na njegov prihod. To potrebo pojasnuje Jezus v novi priliki o desetih devicah.[1] Prilika je posneta po navadi na vzhodu, da pride ženin po nevesto po noči; nevesta ga čaka doma z družicami, ki imajo svetilke, da po poti svetijo. Ker so svetilke majhne in bi moglo olje poteči, imajo s seboj še male mehove za olje. V tej priliki je le ta posebna okolnost, da gredo družice ženinu naproti in da je gostija v hiši neveste, ne pa v domu ženina. Jezus torej pravi:

„Takrat bo nebeško kraljestvo podobno desetim devicam, ki so vzele svoje svetilke in šle ženinu naproti. Pet je modrih, pet pa ne-

[1] Mat. 25, 1—13.

spametnih. Nespametne so sicer vzele svetilke, niso pa vzele olja s seboj. Modre so pa vzele olje v svojih posodah s svojimi svetilkami vred.“ Device pomenijo vernike; olje v svetilkah pa pomeni posvečujočo milost božjo in dobra dela. Kdor je v milosti in ima dobrih del, bo sprejet v nebesa, kdor nima, ne bo sprejet. Kaj se devicam dogodi?

„Ker se pa ženin mudi, zadremljejo vse in zaspe. O polnoči pa nastane hrup: glej, ženin prihaja, idite vun njemu naproti!“ Torej ženin ne pride koj. Vsi verniki postanejo bolj neskrbni. Hipoma se zasliši glas, da ženin prihaja. Kaj pa sedaj?

„Tu vstanejo vse te device in začno napravljati svoje svetilke. Nespametne pa pravijo modrim: dajte nam svojega olja, ker naše svetilke ugašajo.“ Ženin pride iznenada. Verniki v milosti božji so pripravljeni; lenobni in grešni verniki pa niso pripravljeni. Ker se osebna milost božja in zasluženje dobrih del ne more nikomur odstopiti, pravični hudobnim ne morejo pomagati.

Zato „modre odgovore rekoč: utegne ga zmanjkati nam in vam; pojdite rajše k prodajavcem in ga kupite! Ko pa odidejo kupovat, pride ženin in tiste, katere so bile pripravljene, so šle z njim na ženitnino in vrata so se zaprla. Pozneje so prišle tudi ostale device rekoč: Gospod, Gospod, odpri nam! On pa jim odvrne in reče: resnično vam povem, ne poznam vas!“ Kdor o prihodu sodnika ni v milosti božji, ne pride na nebeško ženitnino, naj še tako jadikuje. Strašno je, ako Bog zatrdi, da jih ne pozna. In zares, Bog pozna kot svoje samo one, ki so v njegovi milosti. Ker je pa strašno ne priti v večno zveličanje, ampak ostati zunaj, biti zavržen, doda Jezus opomin: „Čujte torej, ker ne veste ne ure ne dneva.“

Ni pa dosti, pripravljati se na prihod Gospodov še le zadnjo uro; to bi bilo jako nevarno, marveč že za življenja se morajo vestno uporabljati vsi darovi, ki nam jih je dal Bog, da si ž njimi zaslužimo nebesa. To resnico pojasni Jezus svojim učencem z novo priliko o talentih[1]:

„Takrat bo tako, kakor z možem, ki se je pripravljal na tuje, pa je sklical svoje hlapce in jim izročil premoženje. Enemu je dal pet talentov, drugemu dva, tretjemu enega, vsakemu po njegovi zmožnosti in je koj odpotoval.“

„Ta, ki je prejel pet talentov, je odšel in je z njimi kupčeval in pridobil pet drugih. Tako je pridobil tudi tisti, ki je prejel dva, druga

[1] Mat. 25, 14—30.

dva. Tisti pa, ki je prejel enega, je šel in ga zakopal v zemljo in skril denar svojega gospoda.“

Mož, ki gre na tuje, je Jezus sam, ki je odšel v nebesa. Hlapci so verniki na zemlji. Talenti so darovi vernikom, da jih uporabijo in si nebesa zaslužijo. Prva dva sta s talenti srečno kupčevala, tretji ga je pa kar v zemljo skril, da se ne bi izgubil. Kaj bo sedaj, ko se gospod povrne in pride sodit?

„Čez dolgo časa pa pride gospodar teh hlapcev in ima z njimi obračun. Tu pristopi ta, ki je prejel pet talentov, in prinese pet drugih talentov rekoč: Gospod, pet talentov si mi dal, glej pridobil sem si še pet drugih. Nato mu reče njegov gospodar: prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te postavim črez veliko; pojdi v veselje svojega Gospoda. Pristopi pa tudi tisti, kateri je prejel dva talenta rekoč: Gospod, dva talenta si mi dal; glej, pridobil sem še dva druga. Tu mu pravi njegov gospodar: dobro, dobri in zvesti hlapec; pojdi v veselje svojega Gospoda.“

Hlapca, ki sta uporabila izročene talente, dobita veliko plačo za večnost; pripuščena sta v veselje Gospodovo, sprejeta sta v nebeške dvore. Slabo se pa godi hlapcu, ki sicer ni storil nič hudega, ampak je svoj talent samo zakopal.

„Nato pristopi tudi tisti, ki je prejel en talent in pravi: Gospod, vem, da si trd človek; žanješ, kjer nisi sejal in zbiraš, kjer nisi razsipal; pa sem se zbal in šel skrit tvoj talent v zemljo. Glej, tu imaš, kar je tvojega.“ Hlapec je len in sirov. Kako bo Bog z njim postopal?

„Tu mu odvrne gospodar in reče: hudobni in leni hlapec! vedel si, da žanjem, kjer nisem sejal in pobiram, kjer nisem razsipal. Ti bi torej moral dati moj denar menjavcem, potem bi bil jaz pri svojem prihodu prejel svoje z dobičkom.“ Pravične besede! Hlapec je vedel, kaj Gospod hoče, pa ni naredil ničesar, da bi Gospodu ustregel. Zato ga zadene kazen, zakaj Gospod govori:

„Vzemite mu torej talent in dajte ga tistemu, kateri ima deset talentov. Zakaj, vsakemu, kdor ima, se bode dalo, kdor pa nima, se mu odvzame še to, kar ima.“ Kdor sodeluje z milostjo božjo, temu podeli Bog večkrat prav posebnih milosti; kdor pa ne sodeluje, ta ne napreduje, polagoma izgubi še to, kar ima.

Leni hlapec bo torej izročeni talent izgubil; po vrhu bo pa še kaznovan; saj nadaljuje Gospod: „neporabnega hlapca pa vrzite v zunanjo temo, tam bo jok in škripanje z zobmi!“ — To namreč pomeni večno kazen v peklu.

Zadnja sodba.

Mat. 25, 31—46.

Pametne device so šle z ženinom na svatovsko veselje, nespametne so bile izključene. Poplačana sta bila hlapca, ki sta uporabljala izročene talente; kaznovan pa je bil hlapec, ki izročenega daru ni uporabil. Kar je Gospod povedal v obeh prilikah, to se bo v resnici dogodilo sodnji dan. Ločeni bodo dobri od hudobnih in sicer ločeni za vekomaj. Dogodke sodnjega dneva opisuje Gospod s pretresljivimi besedami rekoč:

„Ko pa pride Sin človekov v svojem veličastvu in vsi angeli z njim, takrat sede na prestol svojega veličastva. In pred njim se zbero vsi narodi in razloči jih narazen, kakor pastir loči ovce od kozlov. In ovce postavi na svojo desnico, kozle pa na levico."

Zgoraj smo slišali iz ust Jezusovih o strašnih dogodkih zadnjih časov. Sedaj se pa nadaljujejo. Jezus pride, ne več ponižno in skromno, ampak sijajno v oblakih neba z angeli božjimi. Vsede se na prestol, na sijajen oblak; okoli njega sedi dvanajst apostolov in poveličujejo ga angeljski kori. Predenj so poklicani vsi ljudje. Ob času zemeljskega življenja so bili skupaj dobri in hudobni; sedaj se pa ločijo. Dobri se imenujejo ovce, ker se je Gospod rad imenoval dobrega pastirja in so tudi pohlevni, krotki, preprosti, pokorni, nedolžni, kakor ovce. Hudobni se imenujejo kozli radi pohotnosti, nečistosti, prepirljivosti, smradu.

Sedaj se začne poslednja sodba. Očitno naj se pokaže in dokaže, kako modro in pravično je vodil Bog posamezne ljudi, vse narode in države. Sodbo samo opisuje Gospod prav poljudno in vzame za zgled le dela ljubezni do bližnjega. Dobri so jih vršili, hudobni pa zanemarjali. Pa to je le viden zgled za vse dobro in hudo, kar se je storilo. Kot sodnik vseh narodov si nadene Gospod ime kralj.

„Kralj torej poreče tistim, kateri bodo na njegovi desnici: pridite blagoslovljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta. Lačen sem bil namreč in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; tujec sem bil in ste me vzeli pod streho; nag sem bil in ste me oblekli; bolan sem bil in ste me obiskali; v ječi sem bil in ste prišli k meni. Nato mu bodo odgovorili pravični: Gospod, kdaj smo te videli lačnega in smo te nasitili, ali žejnega in smo te napojili? Kdaj smo te pač videli tujca in smo te vzeli pod streho ali nagega in smo te oblekli? Ali kdaj smo te videli bolnega ali v ječi in smo te obiskali? Kralj jim bo odgovoril in rekel: resnično vam povem, kar ste storili komu teh mojih najmanjših bratov, to ste meni storili."

„Potem pa poreče tistim, ki bodo na levici: poberite se izpred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom. Lačen sem bil namreč, pa mi niste dali jesti; žejen sem bil, pa mi niste dali piti; tujec sem bil, pa me niste vzeli pod streho; nag sem bil in me niste oblekli; bolan in v ječi, pa me niste obiskali. Nato mu bodo tudi oni odgovorili rekoč: Gospod, kdaj smo te videli lačnega, ali žejnega, ali tujca, ali nagega, ali bolnega, ali v ječi in ti nismo postregli? Tu jim odgovori in poreče: resnično povem vam, česar niste storili komu teh najmanjših, tudi meni niste storili."

Sodba je izrečena. Vsem ljudem in narodom so odkrita vsa dobra in vsa hudobna dela; vsi spoznajo sami, kako globoke in pravične so božje sodbe; vsi priznajo Jezusa kot večnega kralja, ki sodi svoje podložnike, katere je odkupil z zadnjo kapljico svoje srčne krvi. Kako trepetajo v grozi in strahu in obupnosti, ki so se kralju ob času milosti drzno upirali; sedaj vidijo svojo nespamet, svojo zaslepljenost. Čutiti bodo morali večne kazni njegove stroge pravičnosti! Kako pa se radujejo in od veselja in blaženosti prekipevajo vsi, ki so v zemeljskem življenju priznali Jezusa, kot svojega kralja in so mu služili kljub skušnjavam, kljub preganjanju in zaničevanju! Povabljeni so v večno blaženstvo pri Očetu v nebesih. Sodba je izrečena in se bo tudi koj izvršila.

„In hudobneži pojdejo v večno trpljenje, pravični pa v večno življenje."

S sodbo je dokončana vsa zgodovina vesoljnega sveta. Od sedaj zanaprej ne bo več vojska, ne več borb, ne več skušnjav, ne več nevarnega omahovanja! Od sedaj je dovršeno mesijansko kraljestvo: Mesija-kralj vlada sredi svojih izvoljenih, ki so mu z nepremagljivo ljubeznijo vdani; vlada pa tudi nad uporniki, ki v večnih mukah priznavajo njegovo kraljevo pravičnost.

79. Zadnje priprave za trpljenje Mesijevo.

Luk. 22, 1—6; Mark. 14, 1 in 2; 10 in 11; Mat. 26. 1—5; 14—16.

Mnogoštevilni in za Gospoda utrudljivi so bili dogodki v torek pred velikonočnimi prazniki. Gospod je osramotil vse svoje nasprotnike; apostolom pa je odkril pogled v prihodnje čase do sodnjega dne. Prenehal je s poljudnim opisom poslednje sodbe. Namerava iti v Betanijo k svojim prijateljem, da v miru in v molitvi preživi zadnje ure

svojega zemeljskega življenja. Pred oči mu stopa grozno trpljenje, ki se ima pravkar pričeti. Trikrat že ga je svojim apostolom napovedal; hoče ga napovedati še četrtič. Ko je dovršil svoje govore, reče apostolom: „vi veste, da je čez dva dni Velikanoč, in izdan bo Sin človekov, da ga križajo.“ Kako točno!

Pa tudi sovražniki ne mirujejo. Več tednov je že, kar so izrekli smrtno obsodbo. Večkrat so ga poskušali prijeti, pa vselej jim je izpodletelo. In kako slovesno je prijahal v Jeruzalem; kako navdušeno ga je pozdravljalo in kako zvesto poslušalo ljudstvo; kako brezobzirno je poniževal in sramotil vse Farizeje! Ne, ne sme se več odlašati, umreti mora čimpreje.

In ravno v torek skliče siloviti Kajfa veliki svet v posvetovanje; pa ne v uradno dvorano, ampak bolj skrivaj v svojo palačo. „Takrat so se zbrali veliki duhovniki, pismarji in starejšine ljudstva na dvoru velikega duhovnika, ki mu je bilo ime Kajfa. In so se posvetovali, kako bi ga ujeli z zvijačo in ga umorili. Pravili so pa: ne na praznik, da morda med narodom ne nastane upor.“

Umoriti ga hočejo, o tem več ne dvomijo. Vprašujejo se samo, kako in kdaj? Ker se boje ljudstva, sklenejo, da ga sicer ujamejo zvijačno in umore, toda ne na praznik, ampak še le po prazniku, ko ljudstvo domov odide. Pa naj sklepajo, kar hočejo: Jezus bo umrl na praznik, kakor je sam napovedal, ker tako je božja volja.

Ko pa tako skrbe in so v zadregi, se jim ponudi nepričakovana pomoč. Judež apostol pride k njim in se jim ponudi, da jim ga izda. Ali res, apostol ga hoče izdati? Že smo parkrat slišali, da Judež ni veroval v Gospoda, da je bil lakomen po denarju in je celo kradel od miloščine dane Gospodu in apostolom. Zadnje čase je slišal, kako Jezus govori o smrti, opazil strah in bojazen apostolov, čul o namerah judovskih poglavarjev. Srce mu je bilo nemirno. Razen tega je bil zadnjo soboto v Betaniji užaljen in pokaran. Posebno od tega časa mu je dozoreval grozni sklep, da Gospoda izda. Pritisne še satan in sklep je storjen.

In ravno ta torek hoče sklep izvršiti. „Satan je bil pa šel v Juda, ki se imenuje Iškariot in je bil eden izmed dvanajsterih. In ta gre in se dogovori z velikimi duhovniki in starejšinami, kako bi jim ga izdal. In jim reče: kaj mi hočete dati in izdal vam ga bom? Ko to slišijo, se močno razvesele in mu obljubijo dati denarja; določijo mu pa trideset srebrnikov. On se zaveže in išče pripravnega časa, da bi ga izdal brez hrupa.“

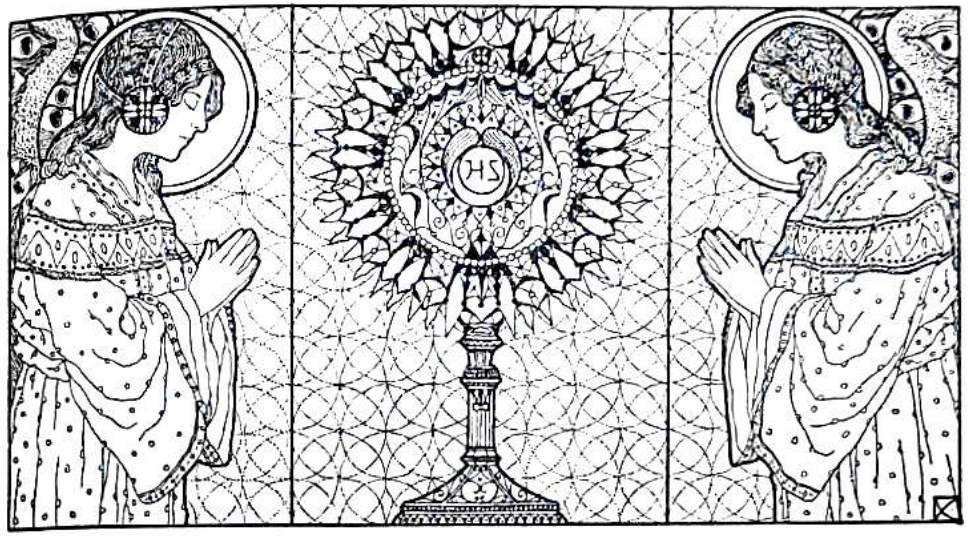

Deseto poglavje.

Mesija opravi zadnjo večerjo; ustanovi Zakrament sv. Rešnjega Telesa; se z daljšim govorom poslovi od apostolov in moli prisrčno k svojemu Očetu.

80. Mesijeva zadnja večerja.

Luk. 22, 7—30; Mark. 14, 12—17., 25;
Mat. 26, 17—20., 29; Jan. 13, 1—20.

Sredo in četrtek pred judovsko Velikonočjo je Gospod mirno preživel v Betaniji, v hiši svojih prijateljev Lazarja, Marte in Marije. Pripravljal se je, da dovrši neizrečeno veliko delo odrešenja, kakor mu ga je naložil njegov nebeški Oče. Ker je nase vzel grehe vsega sveta, da zanje zadosti božji neskončni pravici, bo moral veliko trpeti in umreti sramotne smrti na križu. Res, mogel bi zadostiti božji pravici tudi z najmanjšim trpljenjem, tudi z eno samo kapljico svoje krvi; toda iz ljubezni do nas si je izbral največje trpljenje, je odločil, da prelije za nas zadnjo kapljico svoje krvi. Naj spozna človeški rod strogo pravico, pa tudi neizmerno božjo ljubezen. Tako se je Sin zavezal, Oče je sprejel njegovo žrtev in sedaj se mora vse izpolniti.

Sreda je že minila; napočil je četrtek, dan 14. nizana.[1] Tega dne namreč 14. nizana, se je iz hiš odstranil kvašen kruh, zvečer se je točno po predpisanem obredu opravil obed velikonočnega jagnjeta; drugi dan pa je bil poseben praznik in so se darovale Bogu raznovrstne daritve. Včasih so pa judovski poglavarji ta praznik prenesli na drug čas. Tudi to leto so tako storili in so prenesli praznik s petka na soboto. Zato Judje niso jedli velikonočnega jagnjeta v četrtek 14. nizana, ampak še le v petek zvečer in so torej tudi jagnjeta vsaj večinoma klali še le v petek popoldne.

Tako je določila božja previdnost. Ko so v petek popoldne Judje klali v templju vsak svoje velikonočno jagnje, je ravno ob istem času na križu umiral Jezus, ki je bil pravo jagnje, zaklano in umorjeno, da osvobodi ves človeški rod iz sužnosti greha, iz sužnosti hudobnega duha. Zato pa Jezus večerje velikonočnega jagnjeta za sebe in za apostole ni prenesel na petek 15. nizana, ampak jo je opravil natanko po postavi zvečer 14. nizana.

V četrtek dopoldne pokliče Jezus Petra in Janeza rekoč: „Pojdita, pripravita nam velikonočno jagnje, da jemo. Odvrneta mu pa: kam hočeš, da greva in ti pripraviva velikonočno jagnje? Tu jima reče: Glejta, ko prideta v mesto, vaju bo srečal človek, ki bo nesel vrč vode; pojdita za njim v hišo, v katero bo vstopil. In recita hišnemu gospodarju: Učenik ti pravi: moj čas je blizu; pri tebi hočem imeti Velikonoč s svojimi učenci. Kje je obednica, ki morem v njej jesti velikonočno jagnje s svojimi učenci? In pokazal vama bo veliko popolnoma pripravljeno dvorano; tam pripravita.“[2]

[1] Nizan po naše druga polovica marca in prva aprila; v tem mesecu so Judje začeli leto. Dne 14. zvečer se je po postavi jedlo velikonočno jagnje; dne 15. je bil najbolj slovesen dan velikonočnega praznika, ki je trajal 7 dni do 21. nizana.

[2] Za kraj zadnje večerje se ve natanko. Dotična dvorana je bila v prvem nadstropju hiše nepoznanega učenca Jezusovega na Sionu sredi tedanjega mesta. Ko so Rimljani l. 70 Jeruzalem razdejali, so le delu ležečemu na Sionu prizanesli. V sobi zadnje večerje so se prvi kristjani zbirali k božji službi, kakor nam poročata Epifanij in pa Ciril, jeruzalemski škof iz 4. stoletja. V 4. stoletju se je ob tej hiši sezidala velika cerkev, iz katere so držala vrata v sobano zadnje večerje. Poslopje je v 7. stoletju od Perzov veliko trpelo; porušili so ga Saraceni v 11. stoletju, zopet pa sezidali križarji na ravno tistem kraju. Oskrbovali so cerkev razni redovniki, posebno frančiškani. Pozneje je neki Jud širil pripovedko, da je pod dotično hišo grob kralja Davida. Ker tudi Mohamedanci časte kralja Davida, so v 16. stoletju prepodili katoliške redovnike in si prilastili dotični kraj, ki je še dandanes v njihovih rokah. Le za denar morejo romarji priti v dotične prostore in si jih tiho ogledati. Slovenski romarji smo si jih ogledali in tiho molili.

Kako skrivnosten nalog Gospodov! Skoraj gotovo zato, da Juda ne bi vedel za kraj večerje in bi jo mogel Jezus opraviti nemoteno. Učenci naj pa zopet spoznajo njegovo vsevednost in vedo, da se vse, tudi trpljenje, godi in vrši, kakor in kadar hoče in pripusti on po volji nebeškega Očeta.

Učenca „odideta in najdeta, kakor jima je rekel, in pripravita velikonočno jagnje“.[1] Pripravila sta tudi opresnih kruhov, grenkih zelišč in jed imenovano harozet, napravljeno iz dateljev, smokev, mandeljev, orehov, pomešano s cimetom in drugimi dišavami. Imela sta veliko dela in skrbi, pripravljala sta pa vse prav natanko po postavi. Zvečer je bilo že vse popolnoma urejeno.

„Ko je pa nastal večer, pride Jezus z dvanajsterimi. In ko pride ura, sede za mizo in dvanajsteri z njim. Tu jim reče: prisrčno sem želel jesti z vami to velikonočno jagnje, preden trpim.“ Jezus je torej hrepenel po tej uri. Saj je ta ura ravno pred njegovim trpljenjem in v tej uri bo ustanovil Zakrament neizrečene ljubezni do apostolov in do vsega človeškega rodu. Zato je hrepenel po tej uri. Ginjen še doda, da je na zemlji to zadnja velikonočna večerja. Pravi namreč:

„Povem vam namreč, da ga odslej ne bom več jedel, dokler se ne dopolni v božjem kraljestvu. Nato vzame kelih, zahvali in pravi: vzemite in razdelite si med seboj. Zakaj povem vam: ne bom več pil trtnega sadu, dokler ne pride božje kraljestvo, do onega dneva, dokler ga ne pijem novega v kraljestvu mojega Očeta.“[2] Na zemlji torej je to zadnja Velikanoč, zadnja večerja velikonočnega jagnjeta; pač pa jo bo praznoval, ko se dopolni v božjem kraljestvu, namreč ko se dopolni popolna rešitev človeškega rodu v nebesih. Velikonočno jagnje je spominjalo rešitev Judov iz Egiptovske sužnosti; ta spomin bo pa popolnoma izpolnjen, ko bo človeški rod v nebesih rešen sužnosti greha in hudobnega duha. V nebesih bo praznovanje preveselo in presrečno in bo trajalo vekomaj, seveda ne s hrano in pijačo, kakor na zemlji, ampak na nov način, na duhoven način, kakor se spodobi v nebesih.

Jezus je govoril o božjem kraljestvu. Učenci polni judovskih predsodkov ne morejo Gospoda dobro razumeti. Mislijo na mesijansko kraljestvo na zemlji in se jim zopet zbudi samoljubnost in zaneti stari prepir o prednosti v tem kraljestvu.

[1] Luk. 22, 7—13; Mark. 14, 12—16; Mat. 17—19.

[2] Luk. 22, 14—18; Mark. 14, 17. 25; Mat. 26, 20. 29.

„Vnel se je namreč prepir med učenci, kdo od njih bi utegnil biti največji.“ Gospod potrpi z njihovo slabostjo ter jim pokliče v spomin nauke, kakor jim jih je o podobni priložnosti že dal.

„Reče jim namreč: Kralji poganov gospodujejo nad njimi in kateri imajo oblast nad njimi, hočejo, da se imenujejo dobrotniki. Vi pa ne tako; ampak kdor je večji med vami, naj bo kakor manjši in predstojnik naj bo kakor služabnik.“ V kraljestvu mesijanskem ne bo tako, kakor pri poganih, kjer kralji oblastno zapovedujejo, ampak poglavarji naj se vedejo kot služabniki svojim podložnikom. Dobili bodo oblast od Boga, pa ne sebi za oholost, ampak edino v korist vernikov, katerim naj služijo s svojo oblastjo. Le pogledajo naj na njega samega in naj se uče od njega prave ponižnosti. Vpraša namreč Jezus: „Kdo je večji, kdor sedi za mizo, ali kdor streže? Kaj ne, kdor sedi za mizo? Jaz sem pa sredi med vami, kakor kdor streže.“ Torej Jezus, Gospod in Bog, je med učenci ves ponižen, kakor da jim je strežnik.

Tako naj se vedejo v mesijanskem kraljestvu na zemlji; gledajo naj pa na plačo v nebesih in na prvenstvo, katero jim bo on naklonil v nebeškem kraljestvu, ker so z njim vztrajali do sedaj in bodo še do smrti. Tako jih uči in tolaži rekoč: „Vi ste pa, ki ste vztrajali z menoj v skušnjah; zato vam pripravim kraljestvo, kakor mi ga je pripravil moj Oče, da boste jedli in pili za mizo v mojem kraljestvu in zasedli prestole ter sodili dvanajstere rodove Izraelove.“[1] Obljublja torej svojim zvestim apostolom posebnó uživanje v nebesih in visoko čast, da bodo z njim sodili Izraelce in vse ljudi.

Razgovor Jezusov je nežen in poln ljubezni. Izkazuje pa nenavadno ljubezen svojim učencem ravno zato, „ker je prišla njegova ura, da pojde s tega sveta k Očetu“. Tej vroči ljubezni ne zadostujejo samo besede, pokazati jo hoče tudi v dejanju. Jezus sicer dobro ve, „da je hudič vdihnil v srce Judu, Iškariotu, naj ga izda“; tudi dobro ve, „da mu je Oče dal vse v roke, da je prišel od Boga in da odhaja k Bogu“ in kljub temu, da ve za črno izdajstvo in za svojo božjo vzvišenost, vendar še med večerjo „vstane, sleče zgornje oblačilo, vzame prt in se prepaše. Potem vlije vode v umivalnik in začne učencem umivati noge in jih brisati s prtom, ki je bil z njim opasan.“

Učenci kar osupli gledajo Jezusa, kako je slekel gornje oblačilo, se prepasal, vzel vode, pokleknil in jim hoče noge umivati. Kaj takega še niso skusili! Kaj? Jezus, ki je Mesija in božji Sin, bo njim

[1] Luk. 22, 24—30.

umival noge! Tega ne razumejo, ampak le strme. Začne pa Gospod pri Simonu Petru. Peter se začuden brani rekoč:

„Gospod, ti hočeš meni noge umiti?“ Torej ti, ki si moj Bog in Gospod, boš umival noge meni, svojemu nevrednemu učencu? „Jezus odgovori in pravi: kar jaz delam, ti sedaj ne veš, ali pozneje boš zvedel.“ Peter se brani; Gospod pa le ne odjenja, ker umivanje nog ima poseben pomen, ki je sedaj Petru in učencem še prikrit, ki ga bodo pa že še zvedeli.

Kljub tem skrivnostnim besedam se Peter še bolj odločno ustavlja in pravi: „ne boš mi umival nog, na vekomaj ne!“ Jezus pa mu odvrne: „ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj.“ To je pa huda grožnja. Ako Gospod Petru ne umije nog, Peter ne bo imel deleža z Gospodom v mesijanskem delu in nebeški slavi. Umivanje nog ima torej poseben pomen, ima posebno moč! Podelilo bo apostolom notranjo milost, da bodo zares sposobni imeti delež z Gospodom, delež pri nadaljevanju mesijanskega dela na zemlji in na zadnje v nebeški plači, v nebeški slavi.

Peter morda te grožnje ne razume popolnoma, pač pa v toliko, da ve, da bo od Jezusa odločen, od njega zavržen, od poklica odbit, ako ne dopusti, da se Jezus poniža in mu umije noge. Ta misel je pa za Petra, ki Gospoda z vsem žarom svojega srca ljubi, tako grozna, da prestrašen kar zavpije: „Gospod, ne samo nog, ampak še roke in glavo!“

Ognjevitost je Petra zapeljala, da zopet preveč poželi. Mirno ga zavrne Gospod rekoč: „Kdor je umit, ne potrebuje, nego da si umije noge, pa je ves čist. In vi ste čisti, toda ne vsi. Poznal je namreč svojega izdajavca, zato je rekel: niste vsi čisti.“

Ta govor je bil Petru in apostolom precej teman; za nas je pa jasen. Gospod je hotel povedati: kdor je telesno umit, pa si je na potu zaprašil noge, je dosti, da si le noge umije, pa je ves čist. Ravno tako je z dušno čistostjo: kdor nima smrtnih grehov, pa si je dušo le nekoliko zaprašil z malimi grehi, zadostuje, de se očisti teh, pa bo ves čist. Apostoli so čisti smrtnih grehov, umivanje nog jih bo očistilo še malih grehov, da bodo popolnoma očiščeni in sposobni za apostolsko delo; tako čistost in usposobljenost jim bo zaslužil Gospod s svojim preglobokim ponižanjem. Smrtnih grehov čisti so, toda ne vsi; Juda namreč ni čist, saj nosi v srcu črno izdajstvo in ima zato dušo ognušeno.

Po tem razgovoru s Petrom začne Jezus umivati noge apostolov, ki strme in molče. „Ko jim umije noge in vzame svoje oblačilo, zopet sede za mizo in jim pravi: veste li, kaj sem vam storil? Vi me kličete Učenik in Gospod in prav pravite. Če sem pa jaz Učenik in Gospod vam noge umil, ste tudi vi dolžni drug drugemu umivati noge. Zgled

sem vam dal, da kakor sem jaz vam storil, tudi vi tako storite. Resnično vam povem: hlapec ni večji od svojega gospodarja; tudi poslanec ni večji od tistega, kateri ga je poslal. Če to veste, blagor vam, če to storite."

Nauk je jasen. Za apostole je nujno potrebno, da so ponižni in da drug drugemu izkazujejo dejanja ljubezni z deli poniževanja. On jim je dal očividen zgled. Blagor jim, ako se bodo po njem ravnali. Že je omenil, da niso vsi čisti, ker je poznal izdajavca. Žalostna misel na izdajavca mu ne gre iz glave. Apostolom zatrdi, da bodo blaženi; toda izvzeti mora izdajavca; zato pravi:

„Ne rečem pa tega o vas vseh. Jaz vem, katere sem izvolil; toda" izvolil sem tudi izdajavca, „da se izpolni pismo: ki z menoj je kruh, bo vzdignil svojo peto zoper mene. To vam zdaj povem, preden se zgodi, da boste, ko se zgodi, verovali, da sem jaz." Peto zoper koga vzdigniti, se pravi, koga grdo razžaliti. O taki razžalitvi se je pritoževal kralj David kot predpodoba Mesijeva; zato bo tudi Mesija grdo razžaljen po človeku, ki z njim kruh je, ki namreč z njim živi skupno v tesni prijateljski zvezi. Ko si je Juda izbral za apostola, je bil še dober; vendar je pa Gospod že vedel, da ga bo prevzela strast, da ne bo veroval in da ga bo izdal zlorabeč svojo prosto voljo proti premnogim nagibom božje milosti; izbral ga je, akoravno je za to hudobijo vedel, da se izpolni sveto pismo. Toda izdajstvo naj ne pohujša apostolov, marveč utrdi v veri; zato jim to črno dejanje že zdaj napoveduje.

Da bi grdobijo takega dejanja še bolje pokazal, reče: „resnično, resnično vam povem: kdor sprejme onega, ki ga jaz pošljem, sprejme mene; kdor pa sprejme mene, sprejme tistega, ki me je poslal."[1] Kar se stori dobrega poslancu Jezusovemu, sprejme on, kakor da se je storilo njemu, da, kakor da se je storilo nebeškemu Očetu. Kako se bo torej moralo presojevati in obsojevati grozno črno dejanje, storjeno naravnost zoper njega samega! Kar je povedal splošno, hoče še bolj natančno razodeti, toda tako, da izdajavca samega varuje želeč ga giniti in izpreobrniti.

„Ko je to izgovoril, se pretrese v duhu in slovesno zatrdi rekoč: resnično, resnično vam povem: eden izmed vas, ki je z menoj pri mizi, me bo izdal. Sin človekov mora sicer oditi, kakor je določeno in kakor je pisano o njem, vendar gorje človeku, ki bo izdal Sinu človekovega. Bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen tisti človek." Jezusa torej bo izdal eden od apostolov; tako je pisano in določeno, zato se bo zgodilo. Vsevedni Bog je gledal v prihodnost in videl, da bo Mesija izdal sam

[1] Jan. 13, 1—20.

apostol; ker je to videl, zato je že več stoletij naprej povedal, da se bo zgodilo. Vendar pa gorje, strašno gorje izdajavcu! Ali bo Juda to napovedano gorje pretreslo?

Ne, Juda je trdovraten, nepoboljšljiv. Pač pa pretresejo te besede vse ostale apostole. Vsi se sicer zavedajo, da kaj tako hudobnega ne nameravajo; toda, ker Jezus tako trdi, se bo zgodilo; zato se vsak zase boji, da bi se v kaki nesrečni uri mogel spozabiti in Gospoda izdati. Zato „se učenci spogledujejo v dvomu, o kom tako govori; in zelo žalostni se poprašujejo med seboj, kdo bi bil, ki bi mogel kaj takega storiti, in posamezni pravijo: ali sem jaz, Gospod? On jim odvrne in reče: eden izmed dvanajsterih, ki z menoj pomaka roko v skledo, me bo izdal."

Preplašeni učenci poprašujejo Gospoda vsak zase, če bi bil morda on? Vsak želi izvedeti iz njegovih ust, da ne misli njega. Odgovor Gospodov je še vedno splošen. Ker Gospoda poprašujejo vsi učenci zapored, ne more zaostati Juda in tudi on predrzno vpraša: „ali sem jaz, Učenik? In mu reče: ti si rekel." Jezus je Judu pritrdil, da ga pozna; vendar pa tako tiho, da ga nobeden apostolov ni razumel ali pa so vsi zbegani ta pogovor preslišali.

Splošni odgovori ne zadostujejo nestrpnemu Petru. Namigne Janezu, ki je pri mizi tako ležal, da je bil ravno pri Jezusu in se je z glavo lahko nazaj na Jezusove prsi naslonil. „Temu namigne Peter in mu reče: kdo je tisti, o katerem govori. Janez se torej nasloni Jezusu na prsi in mu reče: Gospod, kdo je? Jezus odvrne: ta je, ki mu bom dal pomočeni grižljaj." Jezus je namreč delil apostolom od velikonočnega jagnjeta in od drugih daritev. In ko Janezu tako odgovori, „pomoči grižljaj in ga da Judu Iškariotu, sinu Simonovemu." Ker je pa Gospod vsem apostolom delil razne kosce, ni nobeden od njih vedel, da grižljaj dan Judu ravno sedaj pomeni kaj posebnega. Vedel je le Janez in morebiti tudi Peter.

Odgovor Jezusov Judu na njegovo predrzno vprašanje in pa odgovor Janezu je bil dan skoraj ob istem času. Akoravno pa je Juda spoznal, da mu Gospod gleda v dušo in vidi njegov črni naklep, se ne pretrese, ampak kar mirno prejme grižljaj od Gospoda in ga zaužije. Pa kaj se dogodi? „Za grižljajem gre satan vanj." Grozno! Juda je popolnoma trdovraten; zastonj vsak glas milosti; zato dopusti Bog, da ga dobi satan popolnoma v oblast; Juda bo ravnal, kakor ga bo satan navdihoval.

Ko Jezus vidi, da je vse zastonj, reče Judu glasno: „kar misliš storiti, stori hitreje!" Juda naj ve, da se Jezus ne boji; zato mu reče, naj

le brž stori, kar je sklenil; da, naj stori še hitreje, kakor pa je doslej nameraval.

„Tega pa ni razumel nihče za mizo sedečih, čemu mu je to rekel. Ker je imel Juda mošnjo, so namreč nekateri mislili, da mu je Jezus rekel: kupi, česar nam je treba za praznik, ali pa, naj da kaj ubogim. Ko je torej Juda zaužil grižljaj, je koj odšel vun; bila je pa noč.“ Torej nobeden učencev ni razumel besedi Gospodovih, ni razumel, zakaj Juda odhaja. Janez je sicer vedel, da je on izdajavec; toda ni mislil, da se bo izdajstvo izvršilo že sedaj.

„Ko je pa Juda odšel, reče Jezus: zdaj je poveličan Sin človekov in Bog je poveličan v njem. Ako je pa Bog v njem poveličan, bo tudi Bog poveličal njega pri samem sebi in koj ga bo poveličal.“[1] Ker je izdajavec odšel, se prav kmalu začne Gospodovo trpljenje. Ravno v trpljenju in po trpljenju bo pa Gospod poveličan radi čudežev in radi čudežne smrti; pa tudi radi vstajenja in vnebohoda, ki si ga bo s trpljenjem zaslužil. Trpljenje, smrt, vstajenje in vnebohod je pa tudi v poveličanje Boga Očeta. Jezus gleda v bližnjo prihodnost, vidi delo kakor že dovršeno in zato pravi, da je Sin človekov poveličan in da je tudi Bog že poveličan.

81. Mesija ustanovi sveto Rešnje Telo.

Luk. 22, 19 in 20; Mark. 14, 22—24; Mat. 26, 26—28.

Opravljeni so obredi predpisani v postavi za večerjo velikonočnega jagnjeta. Zato je Juda mogel nemoteno oditi. Sedaj je Jezus sam s svojimi zvestimi apostoli. Preden odide z njimi na Oljsko goro in v trpljenje, hoče izkazati njim in vsem vernikom do konca sveta največjo ljubezen svojega srca. Sedaj hoče izpolniti, kar je pred letom obljubil v Kafarnavmu. Dati jim hoče novo obljubljeno hrano; dati jim hoče v uživanje svoje telo in svojo kri, sebe samega. Apostoli so verovali; sedaj naj gledajo prvi, kako jim bo dal to hrano, pa tudi uživajo naj jo prvi.

Že so večerjo dokončali, niso pa še vstali od mize. Sedaj Jezusu srce prekipi od ljubezni, kar nekako zamakne se in nepopisno mil je izraz njegovega lica. In „vzame kruh, zahvali, ga blagoslovi in razlomi in da svojim učencem rekoč: vzemite in jejte, to je moje telo, ki bo za vas dano. To delajte meni v spomin!“ Presvet, prevzvišen trenutek! On, vsemogočni, reče nad kruhom: to je moje Telo, in kar reče, to se zgodi: nima več

[1] Jan. 13, 21—32; Luk. 22, 21—23; Mark. 14, 18—21; Mat. 26, 21—25.

kruha v rokah, ampak svoje Telo in sicer Telo darovano za apostole in za vse ljudi. Sedaj vedo apostoli, kako jim bo svoje Telo dal za hrano: ne Telo, kakor se vidi, ampak poveličano Telo skrito pod podobo kruha, ki se lahko uživa. In to telo bo darovano in tako darovano Telo naj uživajo. Jezus zapušča torej daritev in hrano. Kar je pa on sedaj storil, to naj delajo tudi apostoli. Tako je Jezus zapovedal. Ako je pa tako zapovedal, je moral apostolom dati tudi oblast in moč izpreminjati kruh v njegovo Telo; po tej oblasti so apostoli posvečeni v duhovnike, v mašnike. No, s tem Gospod še ni zadovoljen. Daritev mora biti popolna.

Zato „vzame Jezus kelih, zahvali in jim ga da rekoč: Pijte vsi iz njega; zakaj to je moja kri, kri novega zakona, ki bo za vas in za mnoge prelita v odpuščenje grehov. To delajte, kadarkoli boste pili, v moj spomin!“ Sedaj je dovršeno delo ljubezni. Vsemogočni Jezus je vino izpremenil v svojo kri; o tej krvi trdi, da bo prelita v odpuščenje grehov, da je torej prava daritev; toda ne le daritev, ampak tudi hrana; saj jo zapove piti. In kar je storil on, naj delajo tudi apostoli, za kar jim podeli potrebno moč. Prelita bo pa njegova kri za vse ljudi; naj bi izbrisala grehe vseh; ker bodo pa mnogi ostali v svojih grehih in bo Jezusova kri zanje brezuspešna, zato je rekel Gospod, da bo prelita za mnoge, ker bo koristila sicer mnogim, ne pa vsem.

Ustanovljena je torej daritev novega zakona, pripravljena nova hrana za vse vernike vseh časov in vseh krajev! Zadostil je Gospod svoji ljubezni; ostal bo pri svojih na zemlji do konca dni. Zadostil je tudi ljubezni vernikov; blizu ga bodo imeli; darovali ga bodo nebeškemu Očetu v dar hvale, prošnje, zahvale in sprave; uživali ga bodo skrivnostno in se tesno z njim združevali; imeli ga bodo med seboj v svoji sredi.

Apostoli so kar iz sebe in nebeško srečni. Med njimi in Gospodom se razvije zanimiv razgovor. Najpoprej jih Jezus sam preljubeznivo nagovori in jih pripravlja na čase, ko ne bo več med njimi. Reče jim:[1]

„Otročiči! le malo časa sem še pri vas. Iskali me boste, pa kakor sem rekel Judom: kamor grem jaz, vi ne morete priti, rečem zdaj tudi vam. Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj; kakor sem jaz vas ljubil, da se tako tudi vi ljubite med seboj. Na tem naj spoznajo vsi, da ste moji učenci, če boste imeli ljubezen med seboj.“ Medsebojna, nesebična ljubezen po zgledu Jezusovem naj bo dokaz, da

[1] Jan. 13, 33—35.

so njegovi učenci. To zapoved učenci razumejo. Zapekla pa jih je v dno srca Jezusova trditev, da se bo prav kmalu od njih ločil in da ne morejo za njim priti. Saj so do sedaj vedno in zvesto hodili za njim kljub trpljenju in kljub nevarnostim pri Judih: in sedaj ne bi mogli za njim! Vse prehiti Peter, ki vpraša Jezusa: „Gospod, kam greš?“ [1]

„Jezus odvrne: Kamor jaz grem, ti zdaj ne moreš iti za menoj; kasneje pa pojdeš za menoj.“ Jezus misli na svoje trpljenje. V to trpljenje ne morejo apostoli iti sedaj; zakaj preslabi so še in pa ostati morajo na svetu, da ustanove božje kraljestvo na zemlji in privabijo vernikov vanj. Ko dovršijo svojo nalogo in jim bo podelil poguma sveti Duh, bodo pa prišli za njim. Seveda teh besedi apostoli še ne morejo razumeti.

Tudi Peter jih ne more razumeti, zato odgovori Gospodu: „Zakaj ne morem zdaj iti za teboj? Gospod, pripravljen sem s teboj iti v ječo in v smrt. Svoje življenje dam za te!“ Kako vendar Peter Jezusa ljubi! Pripravljen je z njim in zanj pretrpeti tudi smrt. Peter tako prav iz duše govori. Oh, ne pozna še, kako je človek sam po sebi slab in omahljiv! Zato se čudi, ko mu Gospod nekako čudno milo in z ginljivim glasom odgovori:

„Svoje življenje bi dal za me? Resnično, resnično ti povem, Peter: danes petelin še ne bo odpel, ko boš ti trikrat utajil, da me poznaš.“ Peter tega ne more verjeti. Kako: on bo njega zatajil in sicer nocoj in celo trikrat še preden odpoje petelin! No, preden se zbere in pride bolj k sebi, nadaljuje Jezus svoj govor:

„Simon, Simon, glej, satan vas je poželel, da bi vas presejal kot pšenico; jaz pa sem molil za te, da ne jenja tvoja vera. Ti pa, ko se izpreobrneš, potrjuj svoje brate!“ Jezus napove apostolom silno nevarnost. Sam satan jih bo napadal in skušal! Gospod bo molil za Petra; naj mu Bog podeli moči, da mu ne opeša vera, marveč, da ostane v veri čvrst, neomahljiv, ter more sam trden v veri tudi svoje brate utrjevati. Gospodova molitev ni nikoli zastonj, nikoli brezuspešna. Petra bo satan napadal; toda premagal ga ne bo. Peter bo ostal v veri neomahljiv in tako stanoviten, da bo mogel uspešno tudi skušane in omahljive brate svoje utrjevati v veri. Ta pomoč Gospodova velja za Petra, velja pa tudi za vse njegove naslednike do konca sveta. Petrovi nasledniki ostanejo kljub napadom samih peklenskih sil v veri trdni in bodo v veri utrjevali vse vernike, ki bodo v mesijanskem kraljestvu, v cerkvi Jezusovi do konca sveta.

[1] Jan. 13, 36—38; Luk. 22, 31—34.

No, ne samo satan jih bo skušal; za apostole bodo sploh nastali hudi in težki časi, časi bridkosti in preganjanja. Do sedaj je bil vidno med njimi in je za nje skrbel; od sedaj pa ne bo več, ker bo moral trpeti in umreti. Na tako težke čase jih opozori, ko jim milo in skrbno reče:[1]

„Ko sem vas poslal brez denarja in brez torbe in brez obutala, ali vam je česa manjkalo? Odgovore: ničesar.“ Tako je bilo, ko jih je poslal pred seboj oznanjevat ljudem pokoro kot pripravo za mesijansko kraljestvo. Tako pa ne bo več od sedaj zanaprej.

„Zato jim reče: sedaj, kdor ima denar, naj ga vzame, tudi torbo; in kdor nima tega, naj proda svojo suknjo in si kupi meč.“ Tako bo namreč hudo, da naj si sami za vse poskrbe. Kakor mora potnik v nevarne kraje vzeti s seboj denarja, hrane in celo orožja za obrambo, tako bodo morali tudi oni od sedaj skrbeti sami za vse in se pripraviti na stiske in bridkosti in na obrambo zoper nje. Uzrok temu je, ker mora on sedaj v smrt, in bodo njegovi sovražniki preganjali tudi apostole. Pravi namreč „zakaj, povem vam, da se mora nad menoj izpolniti še to, kar je pisanega: in hudodelcem je bil prištet. Kar je pisanega o meni, se dopolnjuje.“

Učenci pouka ne razumejo točno. Pravijo: „Gospod, glej, tu sta dva meča.“ Jezus ne nadaljuje govora, ampak le reče: „dosti je“ in jim meče pusti.

82. Mesijev zadnji govor.

Jan. 14, 1—31; 15, 1—27; 16, 1—33.

Čas hiti. Približuje se Jezusu ura trpljenja in smrti. Še malo in zapustiti bo moral svoje apostole. Zato mu je srce nekako posebno ginjeno. V slovo začne govoriti, začne apostole tolažiti. Sedaj jim odkriva svoje srce, jim razodeva svojo ljubezen in jih poučuje o novih skrivnostih mesijanskega kraljestva.

Jezus tolaži svoje učence.

Po ustanovitvi svetega Zakramenta je v posebni ljubezni apostole imenoval otročiče; zopet jim je povedal, da jih mora zapustiti in da za sedaj ne morejo za njim; opozoril jih je na silne nevarnosti, ki jih čakajo. Pač ni čuda, da so apostoli žalostni. V tej žalosti jim pokaže Jezus svojo rahločutnost in jih tolaži.

Najpoprej jih izpodbuja, naj vanj verujejo in mu zaupajo, saj jim gre pripravljat prostora pri Očetu; ko ga pripravi,

[1] Luk. 22, 34—38.

pride zopet in jih vzame s seboj. Ločitev torej ne bo večna. Prijazno jim reče:[1]

„Vaše srce naj se ne plaši. Vi verujete v Boga; verujte tudi vame. V hiši mojega Očeta je mnogo stanovanj. Če bi ne bilo tako, bi vam povedal, ker grem pripravljat prostora za vas. In ko odidem in vam pripravim prostora, se vrnem zopet, ter vas vzamem k sebi, da boste tudi vi tam, kjer sem jaz." Naj torej potrpe, le potolažijo naj se! Ko izpolnijo svojo nalogo na zemlji in pride čas smrti, so jim nebesa gotova. Tam bodo združeni za vekomaj.

Nič naj se ne boje, saj bodo lahko prišli za njim, poti ne morejo zgrešiti, ker, tako nadaljuje Gospod: „Kam grem, veste, tudi pot veste." Lahko bi apostoli vedeli, kam gre, namreč k Očetu, saj jim je to že večkrat povedal; tudi za pot bi mogli vedeti, namreč življenje po veri in naukih Jezusovih. Toda prežalostni so, ne morejo dosti razmišljati. Zato „reče Tomaž: Gospod, ne vemo, kam greš; in kako naj vemo za pot?"

„Odvrne mu Jezus: Jaz sem pot, resnica in življenje; nihče ne pride k Očetu razen po meni." Tomaža in vse ostale apostole pouči Gospod, rekoč, da je on pot k Očetu. Pa kako? On je namreč resnica; zato je oznanjeval vso resnico o življenju in o volji Očetovi, katero treba izpolnjevati, da se pride k Očetu; on je pa tudi življenje, vir vsega življenja, telesnega in dušnega, ki more dati potrebnih moči za izpolnjevanje volje Očetove.

Torej k Očetu gre Jezus; pri Očetu bo apostolom pripravil prostora, tja pa bodo prišli, ako bodo hodili za njim, ki je resnica in življenje. Toda ali apostoli poznajo Očeta? Filip misli, da ne, in prosi Gospoda, naj jim pokaže Očeta. Kaj bo Jezus na to odgovoril?

Jezus odgovori, da kdor pozna njega, pozna tudi Očeta. Saj je dobil od Očeta vse, kar govori in dela; z Očetom je iste božje narave, torej iste popolnosti in svetosti. Ako torej poslušajo njega in ako opazujejo njegova dela, je ravno tako, kakor da bi poslušali in opazovali samega Očeta. „Kdor vidi njega, vidi Očeta." Saj, kdor spozna Jezusa, spozna tudi Očeta, ki se razodeva ravno po Jezusu.

To je za apostole prva tolažba, da pridejo za ljubljenim Jezusom k Očetu v nebesa. Pa tudi za čas delovanja na zemlji naj bodo potolaženi. Le verujejo naj v Jezusa, pa bodo izvrševali celo večja dela, kakor jih je izvrševal on sam. Jezus namreč pravi:[2]

[1] Jan. 14, 1—12. — [2] Jan. 14, 12—14.

„Resnično, resnično vam povem: kdor veruje vame, bo tudi sam izvrševal dela, ki jih jaz izvršujem in celo večja od teh bo izvrševal, zakaj jaz grem k Očetu." In zares, Jezus je po volji Očetovi učil in deloval le po judovski deželi in med Judi; apostoli pa bodo razširili svoje delovanje po vsem svetu in tudi čudeže delali povsod. Vzrok temu je odhod Gospodov s sveta k Očetu, v nebeško slavo. Sedeč ob desnici Očetovi jim bo izpolnil vse, za karkoli ga bodo prosili na korist božjega kraljestva na zemlji. Tako zatrjuje rekoč:

„Zakaj jaz grem k Očetu in karkoli boste potem prosili Očeta v mojem imenu, bom izpolnil, da se Oče poveliča v Sinu. Če boste mene kaj prosili v mojem imenu, vam bom storil." Gospod jim bo izpolnil vse prošnje, ki bodo v njegovem imenu, namreč, ki bodo njegovemu imenu na čast, ki bodo torej za utrjevanje božjega kraljestva na zemlji.

Pa ne samo on jim bo izpolnjeval vse njihove prošnje, ako bodo vanj verovali in po veri ostali z njim združeni, ampak po odhodu z zemlje v nebesa jim bo tudi svetega Duha poslal. Toda svetega Duha bodo mogli sprejeti le, ako ostanejo z njim združeni ne le po veri, ampak tudi po ljubezni, kar se dokazuje z izpolnjevanjem božjih zapovedi. To jim v tolažbo prav jasno obrazloži rekoč:

„Če me ljubite, izpolnujte moje zapovedi! In jaz bom prosil Očeta in dal vam bo drugega Tolažnika, da ostane pri vas vekomaj, Duha resnice, ki ga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi in ne pozna. Vi ga boste poznali, ker bo ostal pri vas in bo v vas." Ako bodo apostoli Gospoda ljubili, jim bo namesto sebe poslal drugega Tolažnika, namreč svetega Duha; in sicer Duha resnice. Svet ga ne pozna in ga ne more prejeti; namreč svet, ki je podvržen zmoti in laži, ki za resnico ne mara in jo odbija, ta svet ni sposoben, da bi prejel Duha resnice. Apostoli pa ga bodo spoznali in priznali, ker bo pri njih, ter bo delil dar čudežev in drugih darov, potrebnih za razširjevanje božjega kraljestva; bo pa ne le pri njih, ampak v njih s svojo milostjo in s svojim razsvetljevanjem.

Apostoli bodo torej prejeli dobrega Tolažnika, naj se le potolažijo. Nikar naj pa ne mislijo, da jih bo on zapustil popolnoma; ne, le pomirijo naj se, tudi on bo pri njih na poseben način, z njim pa tudi Oče. To srečo razjasnuje Gospod govoreč apostolom:[1]

„Ne bom vas zapustil sirot; prišel bom k vam," namreč koj po vstajenju. „Še malo in svet me ne bo več videl; vi me boste pa videli, da živim in vi boste živeli." Po vstajenju se Jezus svetu ne bo

[1] Jan. 14, 18—21.

pokazal, zato ga svet ne bo več videl; pokazal se bo pa apostolom in spoznali bodo, da živi. Ker pa on živi in sicer sam po sebi, ker je kot Bog vir vsega življenja, bo tudi njim mogel dati življenje, kakor jim je potrebno, da bodo živeli tudi oni.

„Tisti dan boste pa tudi spoznali, da sem jaz v svojem Očetu in vi v meni in jaz v vas," namreč po milosti in ljubezni. „Kdor ima moje zapovedi in jih izpolnuje, ta je, ki mene ljubi. Kdor pa ljubi mene, ga bo ljubil moj Oče in jaz ga bom ljubil in mu razodeval samega sebe." Jezus obeta apostolom posebno tesno zvezo ljubezni med seboj, apostoli in Očetom.

Ko Jezus tako govori, „mu reče Juda Tadej: Gospod, kako je to, da se hočeš razodeti nam, ne svetu?"[1] Na to vprašanje odgovori Gospod bistro in jasno takole:

„Če me kdo ljubi, bo izpolnjeval moje besede in Oče moj ga bo ljubil in prišli bomo k njemu in bomo pri njem stanovali. Kdor me ne ljubi, ne izpolnuje mojih besedi; besede pa, ki ste jih slišali, niso moje, marveč Očetove, ki me je poslal." Sedaj je Tadej čul odgovor: zato se Jezus ne bo razodeval svetu, ker svet ne mara za njegove besede in ga ne ljubi, marveč ga vedno le preganja in sovraži.

Nazadnje posname Gospod še enkrat razloge za tolažbo[2] in pravi: „To sem vam govoril, dokler sem še pri vas." Toda nič naj se ne boje, ko bi ne bili vsega razumeli, ali si ne vsega zapomnili: „ker Tolažnik, sveti Duh, ki vam ga bo poslal Oče v mojem imenu, vas bo vse podučil in vas spomnil vsega, karkoli sem vam povedal."

Da se apostoli ne bi preveč žalostili, jim Gospod kar naravnost podeli milost notranjega miru, ki ga je prinesel na svet in jim ga svet ne bo mogel razdreti. On pravi:

„Mir vam zapuščam, svoj mir vam dajem; ne dajem vam, kakor daje svet. Vaše srce naj se ne da oplašiti in ostrašiti." Torej mirni naj ostanejo. Da, ako njega ljubijo, naj se vesele njegove sreče, ker gre k Očetu. „Slišali ste," nadaljuje Jezus svoj govor, „slišali ste, da sem vam rekel: grem in pridem zopet k vam. Ko bi me ljubili, bi se veselili, da sem rekel: grem k Očetu, ker je Oče večji od mene." Zares Oče je večji od Jezusa, ako se ima pred očmi le njegova človeška narava. Ker pa pojde k Očetu tudi s svojo človeško naravo in ga bo Oče po tej človeški naravi poveličal, naj se učenci te njegove sreče vesele in s tem veseljem pokažejo, da ga zares nesebično ljubijo.

[1] Jan. 14, 22—24. — [2] Jan. 14, 25—29.

H koncu razodene Jezus učencem še razlog, zakaj jim pripoveduje vse to o trpljenju, o zopetnem prihodu in o svetem Duhu, rekoč:[1] „Povedal sem vam pa zdaj, preden se zgodi, da boste verovali, ko se zgodi." S tem razodevanjem namerava Gospod apostolom utrditi vero.

Ker se pa približuje trpljenje, zato ne bo mogel več mnogo z njimi govoriti. Tudi to jim pove rekoč: „zdaj ne bom več mnogo govoril z vami; prihaja namreč knez tega sveta," prihaja v izdajavcu in v sovražnikih, da ga vjamejo in križajo. „Prihaja torej knez tega sveta; nad menoj sicer nima ničesar; toda naj svet spozna, da ljubim Očeta in delam, kakor mi je Oče zapovedal." Ker torej Oče hoče, da hudobni duh dobi oblast nad njim in ga spravi v trpljenje, spravi v sramotno smrt, naj se zgodi. Da, hudobni duh ne more v Gospodu ničesar dobiti, kar bi bilo njegovo, nobenega greha, nobene napake, toda ker hoče Oče, se mu Jezus podvrže.

Ko je Gospod s tako milimi besedami apostole tolažil in jih potolažil, jih pozove na odhod rekoč: „vstanite in pojdimo odtod!"

Jezus opominja učence.

Jan. 15, 1—17.

Svoje učence je Gospod pozval, naj vstanejo od mize, da gredo z njim iz mesta vun na Oljsko goro. Toda srce mu ne da mirovati; za slovo želi učencem še prav mnogo povedati, jim mnogo stvari priporočiti. Vstal je, vstali so učenci; pa ne morejo naprej; ostanejo še v sobi zadnje večerje. Stoječ v sredi apostolov začne vse prav prisrčno opominjati, naj ostanejo združeni z njim v ljubezni, naj se varujejo smrtnega greha in se ne zavržejo v večni ogenj.

Potrebo vedne zveze z njim pojasni Gospod apostolom v prelepi priliki o vinski trti in mladikah. Pravi namreč:[2] „Jaz sem prava trta in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko na meni, katera ne rodi sadu, bo odrezal; in vsako, katera rodi sad, bo očistil, da bo rodila več sadu." Podoba je jasna. Opisuje se delo vinogradnika, kakor je apostolom znano iz domačih vinogradov. Toda kam pa meri Jezus s to priliko? To razloži koj, ko pravi, da so apostoli mladike na tej trti. Najpoprej jih pohvali, da so čisti in torej z njim združeni; potem jih pa opominja, da naj ostanejo z njim zvezani. Pripoveduje torej dalje:

„Vi ste torej čisti radi besedi, ki sem vam jih govoril" in katere ste verno sprejeli v svoje srce. „Ostanite v meni in jaz v vas!" Kako

[1] Jan. 14, 29—31. — [2] Jan. 15, 1—11.

nežen opomin! No, ali je to tako važno? Da, Jezus to važnost in potrebo koj pojasni rekoč: „Kakor mladika ne more sama od sebe roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni.“ Mladika namreč prejema od trte potrebnega soka, da raste in prinese sad. Apostoli in verniki dobivajo le od Jezusa milosti, potrebne za taka dobra dela, ki so zaslužna za večno življenje. Taka zaslužna dela Bog od nas zahteva; kdor jih nima, je kakor suha mladika, ki se vrže v ogenj. Da se nam ne pripeti ta nesreča, bodimo združeni z Jezusom. Ker so te resnice prevažne, jih Jezus še bolj pojasni in pravi:

„Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, obrodi obilo sadu, zakaj brez mene ne morete ničesar storiti. Kdor pa ne ostane v meni, bo vun vržen, kakor mladika in usahne in jo pobero in vržejo v ogenj in zgori.“ Kako potrebno je torej, da po milosti božji ostanemo združeni z Jezusom; ako bi se s smrtnim grehom od njega odcepili, bi bili kakor suha mladika, ki ni za drugega, kakor za na ogenj.

Torej od Jezusa naj se nikdo ne loči. Za milost vedne združitve je treba prositi. Prošnje onih, ki so z Jezusom združeni, imajo pa do Gospoda nepremagljivo moč in dosežejo prav vse, kar je potrebno za stanovitnost. Saj trdi Jezus to kar naravnost rekoč: „če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas, boste prosili, za karkoli boste hoteli, in zgodilo se vam bo.“ Karkoli: namreč glede na stanovitnost zveze z Gospodom, torej v skušnjavah in nevarnostih.

Kdor je pa Jezusu zvest in ostane združen z njim, prinese obilen sad, kar je tudi na čast nebeškega Očeta. Ta čast je pa ravno namen življenja Jezusovega in tudi življenja našega. Jezus namreč veli: „S tem se poveličuje moj Oče, da obrodite mnogo sadu in ste moji učenci.“

Učenci morajo torej ostati združeni z Jezusom. Kaj pa naj store, da ostanejo? O tem jih Gospod nadalje poučuje in pove, da je za tako stanovitnost potrebno izpolnjevati božje zapovedi, posebno zapoved ljubezni. Pravi:

„Kakor je Oče mene ljubil, ljubim tudi jaz vas. Ostanite v moji ljubezni! Če boste izpolnjevali moje zapovedi, boste ostali v moji ljubezni, kakor sem tudi jaz izpolnjeval zapovedi mojega Očeta in ostanem v njegovi ljubezni.“ Torej ljubezen nas združuje z Jezusom; ljubezni ne smemo zapraviti; ljubezen pa dokažemo, ako izpolnujemo božje zapovedi. Zgled v tem oziru je Gospod sam, ki ostane v ljubezni Očetovi ravno zato, ker izpolnuje njegove zapovedi. V tej ljubezni Očetovi je Gospod srečen in blažen; želi, da bi ta njegova sreča in blaženost napolnila tudi naša srca, rekoč: „to sem vam povedal, da naj bo moje veselje v vas in da naj se vaše veselje izpolni.“ Da, zavest, da smo v ljubezni Jezusovi, nas bo napolnjevala s čistim in svetim veseljem.

Izpolnjevati moramo torej božje zapovedi, ako hočemo ostati v zvezi z Jezusom in obroditi obilnega sadu za nebesa. Med vsemi zapovedmi priporoča in naroča Jezus posebno ljubezen do bližnjega, katere naj se učimo od njega.[1]

„Moja zapoved je ta, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil. Večje ljubezni od te nima nihče, da kdo svoje življenje da za svoje prijatelje.“ Jezusova ljubezen naj bo vzor za ljubezen do bližnjega. No, ljubezen Jezusova je pa tako nesebična in goreča, da bo celó svoje življenje dal za svoje prijatelje. Da, če kdo da svoje življenje za bližnjega, se pač o njegovi ljubezni ne more dvomiti. Jezus je dal življenje za vse ljudi, vse torej ljubi in prišteva prijateljem.

Apostoli so posebni prijatelji Gospodovi. Toda kaj je treba, da zaslužijo to ime? Jezus jih pouči: „Vi ste moji prijatelji, ako storite, kar vam ukazujem.“ Iz česa naj spoznajo, da jih Jezus prišteva prijateljem? Jezus jim pove rekoč: „Ne imenujem vas več hlapce, ker hlapec ne ve, kaj dela njegov gospodar; ampak prijatelje sem vas imenoval, ker sem vam oznanil vse, kar sem slišal od svojega Očeta.“ Dokaz prijateljstva je torej, da jim je odkril vse skrivnosti odrešenja in mesijanskega dela, kakor mu je naročil nebeški Oče. Drugi dokaz je pa ta, da jih je po svoji volji brez njihovih zaslug izbral za delo apostolstva v mesijanskem kraljestvu. Pravi namreč: „niste vi mene izvolili, ampak jaz sem vas izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad in da sad vaš ostane in da karkoli prosite Očeta v mojem imenu, naj vam da.“ Kako nežne, pa tudi modre in previdne so Jezusove besede! Za tem pa ponovi še enkrat zapoved medsebojne ljubezni in zahteva: „to vam zapovedujem, da se ljubite med seboj!“ Kako potrebna mora torej biti medsebojna ljubezen za krščansko življenje, posebno pa za apostolsko delo!

Jezus napoveduje preganjanje in pomoč.

Jan. 15, 18—27; 16, 1—15.

Jezusa žene ljubezen, da opozori apostole na hudo preganjanje in na smrtno sovraštvo, ki jih čaka po njegovem odhodu. Na to sovražnost jih je sicer že večkrat opozoril;

[1] Jan. 15, 12—17.

toda srce ga žene, da jih sedaj še zadnjič opozori na nje. Hoče jih pripraviti, da se ne bodo čudili, marveč ostali pogumni in mirnega srca. Reče jim:

„Če vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil. Ko bi bili vi od sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste od sveta, ampak sem vas jaz od sveta izbral, zato vas svet sovraži.“ Apostoli in z njimi vsi verniki naj vedo, da jih svet sovraži. Zakaj? Ker niso od sveta. Gospod misli svet, ki je njemu nasproten, ki ne mara za mesijansko kraljestvo, ki dela in živi po svojih, Bogu zoprnih naukih. Apostole je pa Jezus izbral od sveta, da bodo oznanjevali njegove nauke, oznanjevali večne resnice, utemeljevali njegovo kraljestvo, izpodbijali pa kraljestvo zmot in laži. Zato jim bo svet nasprotoval, zato jih bo sovražil in jih že sovraži, kakor sovraži tudi njega. Ker so njegovi prijatelji, njemu zvesto vdani, zato se jim bo ravno tako godilo, kakor njemu.

Da jim to trditev še bolj pojasni, opozori Gospod svoje učence na nauke, katere jim je o neki priliki že razlagal in pravi: „Spomnite se besedi, katere sem vam že povedal: učenec ni večji od učenika, ne hlapec večji od gospodarja; učencu zadostuje, če je kakor njegov učenik, in hlapcu, če je kakor njegov gospodar. Ako so pa gospodarja imenovali Belcebuba, koliko bolj njegove domače. Če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas; ako so moje besede izpolnjevali, bodo tudi vaše izpolnjevali.“ Apostoli torej in sploh vsi verniki naj se le potolažijo, ako jih bo sovražil svet in preganjal. Saj drugače ni mogoče, ker so z Jezusom, torej v onem taboru, kateremu hudobni svet nasprotuje. Zato se jim ne more goditi bolje, kakor se godi samemu Jezusu, njihovemu Gospodu in Bogu.

Pa, kje je zadnji in prvi vzrok tega sovraštva? Jezus ga odkrije rekoč: „vse to vam bodo storili zavoljo mojega imena, ker ne poznajo njega, ki me je poslal.“ Vzrok sovraštva je tedaj nevednost. Svet je ves v zmotah, zato ne pozna Boga, ki je Jezusa poslal, da bi svet poučil in rešil. Odtod odpor proti Jezusu in odpor proti njegovim poslancem.

Apostoli naj sebi v tolažbo to vedo, da je ta odpor zadolžen. Kdor ni sam kriv, da ne spozna Jezusa, ne spozna resnice, temu se nevednost ne šteje v greh; toda svet, posebno judovski svet, bi bil prav lahko spoznal resnico, spoznal, da je Jezus od Boga poslani Mesija, zato je odpor grešen in kazniv. Prav utemeljena je naslednja trditev Jezusova:

„Ko ne bi bil prišel in bi jim ne bil govoril, bi ne imeli greha; sedaj pa nimajo izgovora za svoj greh. Kdor pa sovraži mene, sovraži tudi mojega Očeta. Ko bi ne bil med njimi izvrševal del, kakor jih nihče drugi ni izvrševal, ne bi imeli greha; toda gledali so jih in vendar sovražijo mene in Očeta. Pa mora se izpolniti beseda, ki je pisana v njihovi postavi: sovražili so me brez vzroka.“ Jezus je naredil toliko očividnih čudežev, da jih prvaki Judov niso mogli utajiti, morali so jih priznati. Ko bi bili dobre volje, ko bi zares želeli spoznati resnico in iznebiti se zmot, bi jim bilo to prav lahko mogoče. Toda niso hoteli, marveč Jezusa sovražijo, nauke njegove zametavajo. No, tako pa mora biti, saj so že preroki napovedali, da bodo Judje Mesija sovražili in sicer brez pravega, brez utemeljenega vzroka.

Kljub temu strastnemu nasprotovanju bo mesijansko kraljestvo vendarle napredovalo. Zato bo poskrbel Jezus, ker bo o svojem času poslal pomočnika, namreč Svetega Duha, Duha resnice. Jezus namreč pravi: „Ko pa pride Tolažnik, ki vam ga bom od Očeta poslal, Duh resnice, ki izhaja od Očeta, bo on pričeval o meni; in tudi vi boste pričevali, ker ste od začetka pri meni.“ Sam Sveti Duh bo pomagal apostolom v borbi zoper neverni in hudobni svet. Sveti Duh izhaja od Očeta, ima torej isto božjo naravo, je pravi Bog. Kot Bog je sama resnica in bo za resnico pričeval. Kako bo pričeval? Z deli vsemogočnosti: s čudeži, ki jih bo delal po apostolih in z milostjo, s katero bo razsvetljeval vse, ki bodo dobre volje. Z njim bodo za resnico, za Jezusa, za njegovo življenje, za njegove čudeže, za njegove nauke pričevali tudi apostoli. Oni so za to pričevanje sposobni, ker so bili od začetka pri njem in so vse videli in slišali. V Jezusovi cerkvi bo torej vedno dvojno pričevanje: božje in človeško: Človeško pričevanje zatrjuje, da se je Bog zares razodel po Jezusu Kristusu; toda za vero je potrebno še notranje božje pričevanje, namreč božja milost, milost vere.

Jezus kar ne more nehati; srce ga žene, da bi apostole na vso moč potolažil. Zato jim preganjanje še enkrat prav natanko naslika pa tudi delovanje Svetega Duha jim še bolj natanko razloži rekoč:

„To sem vam povedal, da se ne boste pohujšali. Iz sinagog vas bodo metali; pride celo ura, da bo vsak, ki vas umori, menil, da s tem Bogu uslugo stori. To vam bodo pa delali, ker ne poznajo ne Očeta, ne mene. Povedal sem vam pa to, da se spomnite, ko pride čas, da sem vam povedal.“ Jezus učencem zopet zatrjuje, da je vzrok tako nasilnemu preganjanju zadolžena in grešna nevednost. Judje bodo

držali apostole za krive preroke, ki ljudstvo odvračajo od božje postave, in bodo mislili, da je Bogu milo in drago, ako oskrunjevavce postav kar iz sinagog pehajo. Te okolnosti še Gospod ni nikdar omenil; sedaj jo pa omeni apostolom v korist: naj se spomnijo na to prerokovanje, in preganjanje se jim ne bo zdelo čudno, ampak jih bo še bolj utrjevalo v veri v Jezusa in jim bo vir tolažbe. „Od začetka jim pa tega ni pripovedoval tako natanko, ker je bil še pri njih“ in jih bo vse to doletelo še le, ko on odide.

Ker so pa apostoli radi tega odhoda žalostni, ga žene srce, da jih še bolj potolaži in jim pove, da je tudi za nje koristno, če gre. Svoj govor prav ljubeznivo nadaljuje rekoč:[1]

„Zdaj grem k njemu, ki me je poslal; in nihče izmed vas me ne vpraša: kam greš? Pač pa vam je, ker sem vam to povedal, žalost napolnila srce. Ali jaz vam po pravici povem: bolje je za vas, da grem.“ Apostoli so edino na to mislili, da pride čas ločitve, zato so bili žalostni; niso pa premišljevali in popraševali bolj natanko, kam gre Gospod, namreč v svojo slavo, v svoje veselje in njim pripravit prostora pri Očetu. Ko bi se bolj na to ozirali, jim ne bi bilo srce tako žalostno. Da jih potolaži, jim zatrjuje, da je tudi za nje bolje, če gre od njih. Zakaj pa? Jezus odgovori rekoč:

„Zakaj, če ne odidem, ne pride Tolažnik k vam; če pa odidem, ga vam pošljem.“ Božja previdnost je namreč tako določila, da delo odrešenja izvrši Bog Sin, ki se je v ta namen učlovečil in bo moral trpeti in umreti. Ko pa on delo samo na sebi dovrši, pride tretja božja oseba, pride Sveti Duh, da z mogočnim delovanjem svoje moči in svoje milosti delo odrešenja razširi med vse narode in se ga morejo udeležiti vsi narodi. Zato je po volji božji in apostolom v korist, da Jezus ne ostane več osebno in vidno pri njih, marveč se vrne k Očetu, pride pa Sveti Duh, da apostole vodi pri izvrševanju njihovega apostolskega dela.

Da bi apostole še bolj potolažil, Jezus še prav kratko pove, kaj bo sveti Duh dosegel, ko pride. Jezus namreč pravi: „In ko pride Tolažnik, prepriča svet greha in pravice in sodbe: greha namreč, ker niso verovali vame; pravice pa, ker grem k Očetu in me ne boste več videli; sodbe pa, ker je vojvoda tega sveta že sojen.“ Sveti Duh bo torej prepričal svet o grehu: po svetem Duhu bodo apostoli tako jasno učili in nauke potrjevali s čudeži tako, da bodo pred vsem svetom prepričevalno očitali greh vsem onim, Judom in poganom in vsem ljudem, ki kljub temu ne bi hoteli verovati.

[1] Jan. 16, 5—15.

Sveti Duh bo prepričal svet o pravičnosti Jezusovi: po svetem Duhu se bo oznanjeval sveti evangelij, v imenu Jezusovem se bodo čudeži vršili, cerkve Jezusove ne bo nobena sila mogla porušiti; iz tega se bo jasno spoznalo, da Jezus živi in vlada v nebesih, kamor je odšel po vnebohodu; on je torej pravičen, krivičen je pa svet, ki ga preganja. Sveti Duh bo nazadnje prepričal svet sodbe: po svetem Duhu bo zavladalo na zemlji mesijansko kraljestvo, moč hudobnega duha bo strta, poganstvo bo uničeno in s tem je dovršena obsodba hudobnega duha.

Pa to še ni vse, kar bo storil sveti Duh, ki ga po svojem odhodu pošlje Jezus apostolom. Sveti Duh bo prav posebno pomagal apostolom, da bodo mogli razumeti vso resnico, kakor jim bo potrebno kot učiteljem vsega sveta. Jesus namreč še dalje govori in pravi:

„Še mnogo vam imam povedati, pa tega sedaj ne morete nositi. Ko pride oni Duh resnice, vas bo učil vso resnico. Ne bo govoril sam od sebe; marveč kar bo slišal, bo govoril in oznanjal vam bo prihodnje reči. Mene bo poveličeval, ker bo jemal od mojega in vam oznanjal.“ Sveti Duh bo tedaj apostolom razodel še vse one resnice, katerih jim Gospod sedaj še ne more razodeti. Učil bo pa ravno tako, kakor uči Jezus; saj bo učil samo to, kar bo slišal, namreč v nebesih pri Očetu in pri Sinu, s katerima ima isto božjo naravo, torej isto božje spoznanje. Tudi prihodnje reči jim bo oznanjeval, ker je kot Bog vseveden. Sveti Duh bo Gospoda popolnoma nadomestil, zato naj se učenci potolažijo in naj ne žalujejo zato, ker od njih odhaja.

Jezusa bodo apostoli zopet videli in se zveselili.

Jan. 16, 16—33.

Apostoli vedo, da jih bo Jezus kmalu zapustil. Žalostni so. Toda Jezus jim sedaj še pove, da ga bodo kmalu zopet videli in se tako zveselili, da jim bo srce ostalo vedno veselo. Jezus namreč pravi:[1]

„Še malo in me ne boste več videli in zopet malo in me boste videli.“ Te besede apostolom niso jasne. „Tu reko nekateri izmed njegovih učencev med seboj: kaj je to, kar nam pravi: še malo in me ne boste videli in zopet malo in me boste videli in ker jaz grem k Očetu.“ Učenci se pomenkujejo med seboj, kaj pomeni to: malo, o čemur je Gospod ravnokar govoril in kaj pomeni: jaz grem k Očetu, kar je malo poprej zatrjeval. Uganka jim je, kako ga bodo kmalu vi-

[1] Jan. 16, 16—23.

deli, ako gre k Očetu. „Pravijo torej: kaj je to, da pravi: še malo; ne vemo, kaj govori."

„Jezus je spoznal, da bi ga radi vprašali in jim pravi: to se poprašujete med seboj, ker sem rekel: še malo in ne boste me videli in zopet malo in me boste zopet videli. Resnično, resnično vam povem, da boste vi jokali in plakali, svet se bo pa veselil. Žalovali boste, pa vaša žalost se bo izpremenila v veselje." Gospod ima pred očmi svoje trpljenje: Judje se bodo veselili, učenci bodo pa žalovali; toda le malo časa, pa bo Jezus vstal iz groba in se prikazoval apostolom: tedaj se jim bo žalost izpremenila v presrčno veselje. To hudo žalost in to hitro izpremembo pojasni Gospod apostolom z zgledom vzetim iz navadnega življenja ter reče:

„Kadar rodi žena, je žalostna, ker je prišla njena ura; ko pa porodi dete, se ne spominja več bridkosti od veselja, da se je rodil človek na svet. Tudi vas zdaj sicer tare žalost; pa zopet vas bom videl," namreč po slavnem vstajenju, „in vaše srce se bo veselilo in vašega veselja vam nihče ne odvzame. In tisti dan me ne boste nič več popraševali." Apostoli bodo po vstajenju vsi veseli; tudi bodo razumeli, kaj je to: še malo časa in grem k Očetu; razumeli bodo in jim ne bo treba še popraševati.

Tako razumevanje in veselje, ko bodo Gospoda zopet videli, naj jih potolaži v sedanji žalosti. Nov razlog veselja naj jim bo še zavest, kako močna in uspešna bo njihova molitev opravljena v imenu Jezusovem. Tudi ta razlog veselja in zaupanja odkriva Jezus apostolom govoreč:[1]

„Resnično, resnično vam povem: karkoli boste prosili očeta v mojem imenu, vam bo dal. Dozdaj niste ničesar prosili v mojem imenu, prosite in dobili boste, da se dopolni vaše veselje." Apostoli so sicer v imenu Jezusovem izganjali hudiče; molili pa še niso v njegovem imenu. Gospod jih zato poučuje, da naj po njegovem odhodu molijo v njegovem imenu, namreč duhovno z njim združeni in za vse potrebe apostolskega poklica. Dobili bodo in srce se jim bo topilo v veselju. Uslišani pa bodo, ker jih Oče nebeški ljubi. Še to jim zatrdi Gospod rekoč:

„To sem vam pravil v prilikah; pride pa ura, ko vam ne bom več v prilikah govoril, marveč vam bom odkrito oznanjeval o Očetu. Tisti dan boste prosili v mojem imenu. Ne pravim vam pa, da bom jaz prosil Očeta za vas; zakaj Oče vas sam ljubi, ker ste vi mene ljubili in ste verovali, da sem izšel od Očeta. Izšel sem od Očeta in prišel

[1] Jan. 16, 23—28.

na svet; zdaj pa zapuščam svet in grem k Očetu." Jezus je sedaj učencem jasno povedal, kako jih Oče ljubi, ker oni ljubijo njega in verujejo, da je prišel od Očeta, h kateremu se sedaj zopet povrne. Ker pa Oče učence ljubi, jim bo iz ljubezni prav rad uslišal njihove prošnje.

Vse to so apostoli dobro in lahko razumeli. Veseli radi tega mu pravijo:[1] „Glej, zdaj govoriš odkrito in ne pripoveduješ nobene prilike. Zdaj vemo, da veš vse in ti ni treba, da bi te kdo vprašal. Zato verujemo, da si izšel od Boga." Ker je Gospod apostolom odgovoril točno na vprašanja, kakor so želeli, akoravno mu jih niso povedali, zato mu zatrjujejo svojo vero vanj. Ta pogled v skrivnosti srca jim je še bolj utrdil in poživil vero, katero so že imeli. Njihova vera namreč je bila pred prihodom svetega Duha še nekako nejasna in nekako omahljiva, ne zadostno trdna, globoka in dovršena. In prav kmalu se bo pokazala ta pomanjkljivost in omahljivost. Ko bodo sovražniki Jezusa ujeli, bodo apostoli zbežali vsak na svojo stran in začeli omahovati. Tudi to jim Jezus napove; naj le vedo, da je njemu vse znano in da je tudi to po volji Očetovi. Gospod pravi:

„Zdaj verujete? Glej, pride čas in že prihaja, da se razkropite vsak na svojo stran in me pustite samega." Apostoli bodo Jezusa zapustili. Toda on vendarle ne ostane sam. Zakaj ne? Sam pove rekoč: „Jaz pa nisem sam, ker je Oče z menoj."

H koncu Gospod apostolom še pove, zakaj jim je dal toliko navodil in toliko naukov. Pravi: „To sem vam povedal, da imate mir v meni"; namreč mirno srce združeni z Jezusom v veri in v ljubezni; z njim združeni naj bi si ohranili mir srca tudi sredi viharnih napadov in ljutih in strastnih preganjanj. Da, „na svetu boste imeli bridkost," doda še Jezus, „toda zaupajte; jaz sem svet premagal!" Svet je vse, kar je Bogu sovražno, kar od Boga odvrača: skušnjave, poželjivosti, oholost, preganjanja: kdor je združen z Jezusom, bo s pomočjo njegove milosti vse to premagal; saj je združen z njim, ki je premagal vse nasprotne sile.

83. Mesijeva molitev.

Jan. 17, 1—26; 18, 1; Mark. 14, 26; Mat. 26. 30.

Prevzet od preglobokih čustev sklene Gospod svoj govor in zadnjo večerjo s prekrasno in prepomembno molitvijo za se, za apostole in za vernike.

O sebi[2] zatrdi Jezus nebeškemu Očetu, da je prišla

[1] Jan. 16, 29—33. — [2] Jan. 17, 1—5.

njegova ura, namreč ura trpljenja, smrti na križu, vstajenja in vnebohoda. To delo mu je Oče naložil, on ga je dokončal in Očeta poveličal. Zato prosi, naj Oče poveliča njega sedaj v trpljenju in vstajenju, po vnebohodu pa naj poveliča njega tudi po človeški naravi z onim veličastvom, ki ga je po božji naravi imel od vekomaj. Toda to poveličanje želi edino zato, da more poveličevati in proslavljati nebeškega Očeta in dati večno življenje ljudem, katere mu je Oče dal, ker jih je z notranjo milostjo k njemu potegnil. Pove še, da je večno življenje vera v enega samega Boga in v Jezusa Kristusa, ki ga je on poslal. Vse te prebogate misli izrazi Jezus v molitvi s prav kratkimi in mnogopomenljivimi besedami rekoč:

„Oče, prišla je ura," namreč trpljenja, vstajenja in vnebohoda. „Poveličaj svojega Sinu, da tvoj Sin poveliča tebe; kakor si mu dal oblast nad vsem človeštvom, da vsem, ki si mu jih dal, da večno življenje. Večno življenje je pa to, da spoznajo tebe, edino pravega Boga, in kogar si poslal, Jezusa Kristusa. Jaz sem te poveličal na zemlji; dokončal sem delo, ki si mi ga dal, da ga izvršim. In zdaj me ti, Oče, poveličaj sam pri sebi z veličastvom, ki sem ga imel pri tebi, preden je svet postal."

Tako moli Jezus zase. Potem moli za svoje učence.[1] Najpoprej pove Očetu, da mu je učence dal on; namreč po notranji milosti jih je Oče nagnil, da so se oklenili Jezusa in so postali njegovi. Njim je Jezus razodel Očetovo ime, namreč Očetovo moč in dobroto in ljubezen, po kateri je svojega Sinu poslal na svet v odrešenje. Oni so verovali in verujejo, da on kot Bog izhaja od Očeta in da ga je Oče poslal na svet. Te misli Jezus tako-le izpove:

„Razodel sem tvoje ime ljudem, ki si mi jih dal od sveta," namreč apostolom, ki jih je Oče odbral in izbral in odločil od hudobnega sveta. „Tvoji so bili in meni si jih dal in tvojo besedo so ohranili. Zdaj vedo, da je vse, kar si mi dal, od tebe. Zakaj besede, ki si jih dal meni, sem jim dal in oni so jih sprejeli in resnično spoznali, da sem izšel od tebe in so verovali, da si me ti poslal."

In za te učence prosi, da jih Oče ohrani v veri, da se nobeden ne bi izgubil, da jih ohrani v edinosti in obvaruje hudega. Pomoči Očetove potrebujejo, ker žive med hudobnim svetom, ki jih sovraži in jih bo preganjal. Za to pomoč moli Gospod in pravi:

„Zanje prosim, ne prosim za svet, ampak za te, katere si mi dal, ker so tvoji. Jaz nisem več na svetu, ti so pa na svetu; jaz pa grem k tebi. Sveti Oče, ohrani jih v mojem imenu, ki si mi jih dal, da bodo eno," namreč po veri, po milosti in po življenju, „kakor sva midva,"

[1] Jan. 17, 6—19.

namreč po božji naravi. „Dokler sem bil pri njih, sem jih varoval v tvojem imenu; ohranil sem jih, ki si mi jih dal, in nihče izmed njih se ni pogubil, razen sinu pogubljenja, da se izpolni pismo. Zdaj pa grem k tebi; to pa govorim na svetu, da imajo moje veselje dopolnjeno sami v sebi. Dal sem jim tvojo besedo in svet jih je začel sovražiti, ker niso od sveta, kakor tudi jaz nisem od sveta. Ne prosim, da jih vzemi s sveta, marveč jih obvaruj hudega. Niso od sveta, kakor tudi jaz nisem od sveta."

Apostoli bodo ostali na svetu, da mu bodo oznanjevali pravega Boga in njegovega Sinu, ki nam ga je poslal, da odreši svet. Toda svet, hudobni svet ne bo maral za resnico in bo apostole sovražil. Oče naj jim pomaga, naj jih varuje hudega. Toda ne samo to, da jih obvaruje hudega, ampak naj jih tudi v duši posveti, namreč posveti z milostjo in z vsemi onimi darovi, ki jim bodo potrebni za uspešno apostolsko delo. Saj jih Jezus pošlje po svetu v istem namenu, kakor je Oče njega poslal. Za to sveto delo pa ne bodo sposobni, ako ne bodo sami v duši vsi sveti in posvečeni. Da bi pa Jezus to posvečenje apostolom zaslužil, se sam za nje posvečuje, namreč se sam zanje daruje kot sveta daritev, Bogu prijetna in dopadljiva. Za te milosti Jezus moli rekoč:

„Posveti jih v resnici! Tvoja beseda je resnica. Kakor si ti mene poslal na svet, sem tudi jaz nje poslal po svetu; in za nje se sam posvečujem, da se tudi oni posvete v resnici."

Na zadnje[1] moli Jezus še za one, ki bodo apostole poslušali in vanj verovali. Ne le enkrat, ampak večkrat kar zapored prosi, naj vernikom podeli milost, da bodo med seboj edini in sicer edini po isti veri, pa tudi po isti ljubezni, ki izhaja iz vere. Taka edinost je pa na svetu nekaj nenavadnega; v svetu je le bolj razdor v mišljenju in prepričanju; zato naj bo pa edinost, popolna edinost med verniki, svetu dokaz, da je on res poslan od Očeta, da je torej njegov nauk božji nauk, njegovo kraljestvo božje kraljestvo. Vzor te edinosti med verniki pa naj bo edinost med njim in Očetom. Za te darove prosi Jezus prav prisrčno takole:

„Ne prosim pa samo za nje," namreč za učence, „ampak tudi za tiste, kateri bodo po njihovi besedi verovali vame, da bodo vsi eno, kakor si ti Oče v meni in jaz v tebi in bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal. Slavo, ki si mi jo dal," namreč slavo, ki obstoji v tem, da sem iste narave s teboj, tvoj Sin, „sem dal njim," namreč njim sem dal slavo, ki obstoji v tem, da so po posvečujoči milosti tebi podobni, tvoji otroci, „da so eno, kakor sva tudi

[1] Jan. 17, 20—23.

midva eno: jaz v njih," namreč na prav poseben način po posvečujoči milosti, „in ti v meni, ter so popolnoma eno in svet spozna, da si me ti poslal in jih ljubiš, kakor si mene ljubil."

Kako nujno in prisrčno prosi Jezus za vernike milost edinosti v veri in ljubezni! H koncu pa prosi še za apostole in vernike, naj jim Oče podeli sveta nebesa, da bodo vsi tam, kjer je on ter bodo Boga gledali in uživali vekomaj. Jezus moli in reče:[1]

„Oče, hočem, da bodo tam, kjer sem jaz, pri meni tudi oni, ki si mi jih dal," namreč apostoli in verniki, „da gledajo tvoje veličastvo, ki si mi ga dal, ker si me ljubil pred začetkom sveta. Pravični Oče, svet te ni spoznal; jaz sem te pa spoznal in ti so spoznali, da si me poslal. Oznanil sem jim tvoje ime," namreč tvojo moč, dobroto in ljubezen, „in še ga jim bom oznanjal," namreč osebno po vstajenju, potem pa po svetem Duhu, „da bo ljubezen, s katero si me ti ljubil, v njih in jaz v njih," torej Očetova ljubezen naj bo v posebni meri v apostolih, pa tudi Jezus naj bi v njih prebival s svojo ljubeznijo in s svojo milostjo v posebni meri; tako bo Oče v apostolih gledal podobo svojega Sina ter jih bo ljubil z ljubeznijo, s katero ljubi svojega edinorojenega Sina.

To je Jezusova vroča molitev. Ko jo je odmolil, odpojo še vsi skupaj zapovedano zahvalno molitev, zapuste sobo in hišo in odidejo na Oljsko goro.[2] Med tem časom je Juda izdajavec poiskal judovske poglavarje. Ko so od njega zvedeli, da je razkrit, da ne more več nazaj med apostole, in ker so se bali, da bi Jezus mogel oditi iz Jeruzalema s prvimi romarji koj drugi ali tretji dan praznika, so izpremenili svoj naklep ujeti Jezusa še le po praznikih, ter sklenili ujeti ga koj nocoj. Saj Juda ve za kraj, kamor je zadnje dni Jezus hodil molit s svojimi učenci. Še pozno v noč pripravijo poglavarji Judov vse potrebno. Ravnajo pa izredno previdno. Zbero svoje služabnike, stražo templja in tudi krdelo rimskih vojakov s stotnikom na čelu. To so storili zavoljo ljudstva, ko bi se morebiti zavzelo za slavljenega Učenika in Čudodelca; rimski vojaki bi vse neusmiljeno pobili. Skoraj gotovo so o tem obvestili tudi Pilata, oskrbnika rimskega, ki je ravnokar prišel iz Cezareje v Jeruzalem, da prepreči kako vstajo ljudstva zoper kruto rimsko gospodstvo. Obvestili so ga češ, da mu jutri na vse zgodaj pripeljejo velikega hudodelca. Judežu naštejejo obljubljenih trideset srebrnikov in tako je vse pripravljeno, da izvrše že davno izrečeno obsodbo, vsled katere mora Jezus umreti.

[1] Jan. 17, 24—26. — [2] Jan. 18, 1; Mark. 14, 26; Mat. 26, 30.

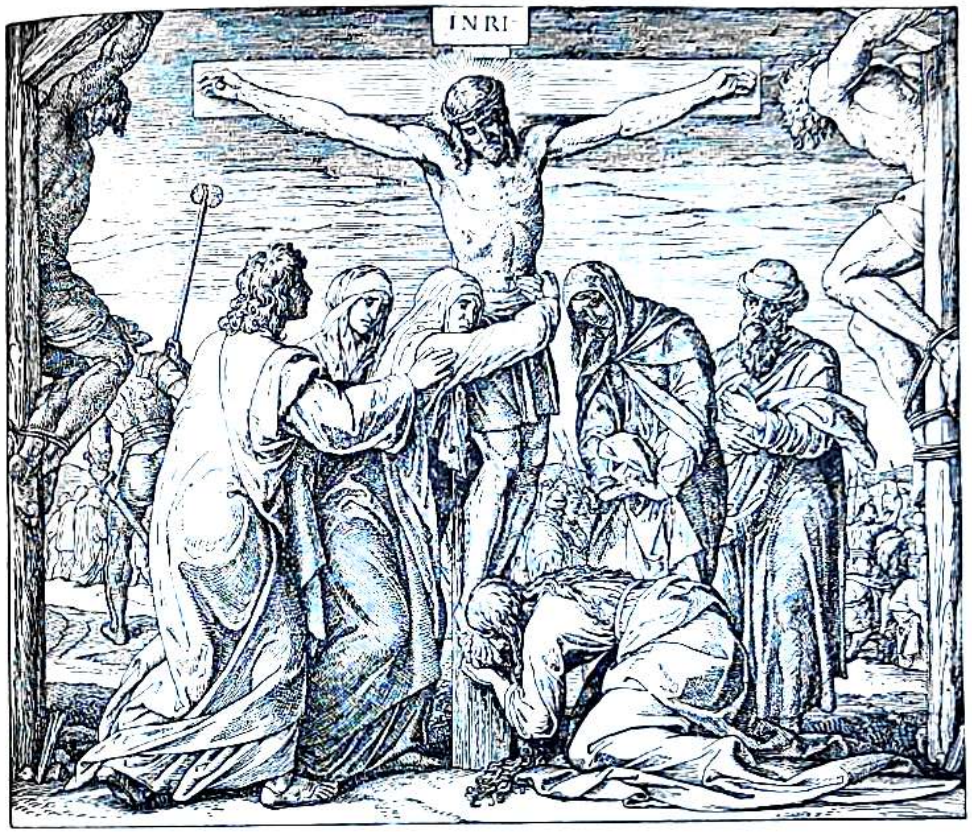

Enajsto poglavje.

Mesija trpi in umrje ter tako izvrši svojo mesijansko nalogo sprave med nebom in zemljo.

84. Mesija na vrtu Getzemani.

Jan. 18, 1—18; Luk. 22, 39—54; Mark. 14, 26—52; Mat. 26, 30—56.

Jezus in učenci korakajo proti Oljski gori po navadni poti,[1] ki je s Siona peljala okoli južnega templjevega ogla v dolino čez potok Cedron. Ob potoku gredo nekoliko na sever. Kmalu jim je ob desni precejšen vrt s pristavo. Vrt se je imenoval Getzemani in

[1] Zadnje čase so to pot deloma že izkopali iz razvalin.

je bil ravno na ozkem podnožju Oljske gore. Lastnik mu je bil skoraj gotovo prijatelj Jezusov in je zato Jezus z učenci svobodno vanj zahajal.

Pogovori na pôtu.

Jan. 18, 1; Mark. 14, 26—31; Mat. 26, 30—35.

Apostoli so zamišljeni v dogodke, ki so jih ravnokar doživeli. Jezus pa gleda v bližnjo prihodnost in v svoji ljubezni dopusti, da se mu v duši vzbujajo in razvijajo razni žalostni občutki, kakor je naravno pri pogledu na grozne bližnje muke.

Najpoprej vidi, da ga bodo prav kmalu zapustili njegovi ljubljenci, njegovi apostoli in bodo vsi zmešani in potrti celo v veri nekako omahovali. Vidi tudi, kako ga bo Peter zatajil. Sicer jim je te dogodke že nocoj naznanil; toda apostoli so mu oporekali; posebno Peter mu je zatrjeval, da se to ne bo zgodilo. Jezus želi, da v omahovanju apostoli ne bi padli, marveč se spomnili njegove napovedi in v tem spominu dobili novih moči, novega zaupanja.

Zato pretrga Jezus molk, povzame besedo in reče: „To noč se boste vsi nad menoj pohujšali; zakaj pisano je: udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce. Ko pa vstanem, pojdem pred vami v Galilejo. „Jezus prerokuje apostolom, da se bodo nocoj razkropili; koj pa jih tolaži, ker jim tudi to pove, da bo vstal in se bodo zopet videli in sicer v Galileji, kjer so večinoma doma. S temi besedami je Jezus apostolom namignil, naj zapuste Jeruzalem in naj odpotujejo v Galilejo; tam se bodo zopet z njim sešli.

Na to napoved „odgovori Peter in reče: ako se tudi vsi nad teboj pohujšajo, jaz se ne bom, da, jaz se ne bom nikdar pohujšal.“ Peter je govoril, kakor je čutil. Ni spoznal, kako predrzno je oporekati Jezusu, ki vse ve in zna; preveč se je povzdigoval nad ostale apostole in preveč je nase zaupal.

Jezus mu slovesno odgovori rekoč: „Resnično ti povem, še danes, to noč, preden bo petelin dvakrat odpel, me boš trikrat zatajil. Peter pa le dalje govori: ako bi moral s teboj tudi umreti, zatajil te ne bom. Ravno tako so govorili in zatrjevali vsi učenci.“ Gospod pa umolkne in silno milo mu je v srcu; saj vidi, kako iskreno ga ljubijo apostoli, pa vidi tudi, da ga bodo kljub tej ljubezni zapustili ob času izkušnje.

Jezus moli in poti krvavi pot.

Jan. 18, 1—2; Luk. 22, 39—46; Mark. 14, 32—42; Mat. 26, 36—46.

Učenci in Jezus so že prišli „do pristave, ki se imenuje Getzemani;[1] tam je bil vrt, v katerega gredo on in njegovi učenci. Ko so prišli do tega kraja, reče Jezus svojim učencem: sedite tukaj; medtem pa grem naprej, da molim. Nato vzame s seboj Petra pa Jakoba in Janeza, oba Cebedejeva sina, in začne biti žalosten, plašiti se in občutiti gnus. Potem jim reče: moja duša je žalostna do smrti; ostanite tukaj in čujte z menoj.“

Osem apostolov pusti Gospod ob vhodu na vrt. Le tri vzame s seboj; in sicer ravno tiste tri, ki so bili z njim na Taboru, kjer so ga gledali v nebeški slavi. Na Taboru utrjeni naj sedaj gledajo njegovo slabost, njegove muke, njegovo smrtno grozo.

V tem času so čustva žalosti, strahu in gnusa prikipela do vrhunca. Jezus se le počasi premika, obraz mu bledi, sapa zastaja in milotožen je njegov glas. Čustev ne more zadržati, odkrije jih svojim najbolj udanim učencem in jim razodene, da je žalosten do smrti. Žalost torej je tolika, da bi od same žalosti mogel umreti. Kaj pa je, kar mu vzbuja tako silna čustva?

Strah ga pretresa, ko v duhu vidi grozno trpljenje, ki se bo skoraj začelo; saj človeška narava trepeta, ko začuti, da se približuje trpljenje, kateremu ni mogoče uiti. Gnus ga prevzema, ker gleda vso hudobijo in grdobijo do konca sveta; saj je vse vzel nase, da pravici božji zadosti; na sebi gleda vso to grdobijo in se strašno zgraža,

[1] Getzemani je vrt na podnožju Oljske goro. Ko se pride iz Jeruzalema skozi Štefanova vrata po strmi cesti v ozko dolino Cedron, leži koj onstran te ozke in grapaste doline vrt Getzemani. Tik vrta na severu je kamenita pot na Oljsko goro. Prav blizu na levo je votlina, ki se imenuje „votlina smrtne groze“ Jezusove. V tej votlini — sedaj so v njej oltarji — je Gospod res večkrat molil; tukaj so ostali učenci, ko je šel naprej v vrt, da moli in krvavi pot poti. Po starem izročilu je šel Kristus s tremi učenci od te votline po poti bolj na jugo-vzhod; ob nekih skalah je pustil še tri učence in sam je šel za lučaj kamna dalje. Tu je molil, trpel smrtno grozo in potil krvavi pot. Na tem kraju je stala lepa cerkev že v 4. stoletju; Perzi so jo l. 614 porušili, kristjani so jo koj znova pozidali; porušili so jo zopet Mohamedanci še dvakrat in od 15. veka ni bilo več sledu od nje. Leto dni, preden smo mi Slovenci priromali v Jeruzalem, so oo. frančiškani kopali in izkopali temelje triladijske cerkve ravno na kraju, na katerega je kazalo staro izročilo kot na kraj krvavega potu. V prej imenovani votlini z oltarji so pa že ob času Perzov zazidali dva kamna iz kraja krvavega pota. Spočetka se je reklo, da je Jezus krvavi pot potil na teh kamnih prenesenih v votlino; sčasoma se je na to pozabilo in se reklo, da je tukaj v tej votlini Jezus krvavi pot potil in je odtod votlina dobila ime „votlina smrtne groze“ Jezusove.

ker se mu studi v dno njegove svete duše. Žalost ga tare, ker vidi, za kolike milijone bo njegovo krvavo trpljenje brez uspeha, zastonj, kljub njegovi smrti za zveličanje vseh ljudi bodo milijoni pogubljeni.

Prostovoljno, iz ljubezni dopusti, da ga ves ta strah in vsa ta groza pretresa, se čimdalje bolj razvija in ga tako izmuči, da bi se pretrgale niti življenja, ako mu ne bi pomagala božja vsemogočnost. Ves strt išče samote, da bi bil sam s svojim nebeškim Očetom in bi mu potožil vse, kar trpi. O saj ga more razumeti le vsevedni Oče njegov. Zato se odtrga od svojih učencev, za en lučaj kamna, poklekne na zemljo, pade na svoj obraz in moli, naj bi, ako je mogoče, odšla ta ura od njega rekoč: „Oče, vse ti je mogoče; vzemi ta kelih od mene; toda ne, kar jaz hočem, ampak kar hočeš ti!“

Žalosten pogled! Sin božji kleči, Sin božji leži na zemlji in milo prosi svojega dobrega Očeta, naj mu prizanese, naj mu odvzame ta pregrenki kelih; prosi ga, ker je vsemogočen in more vse storiti. Toda komaj odkrije silni trepet in grozni strah svoje človeške narave, ga že prešine zavest, da se je Očetu zavezal za trpljenje in mora vse pretrpeti, ako hoče, da se zveliča svet. Zato hitro doda in reče, naj se izpolni volja Očetova, njej se popolnoma podvrže. Silna mora biti borba v njegovi duši: človeška narava se z vso močjo upira trpljenju, toda ravno ista narava se premaguje in se vdaja brezpogojno volji nebeškega Očeta. V ponižni in zaupni molitvi išče Kristus potrebnih moči, da bi v njem zmagala volja božja, ne pa njegova.

Ne vemo, kako dolgo je trajala ta borba. Njegovi trije učenci so se sicer borili zoper spanec, ki jih je pa vendarle premagal. In to ni čudno! Razvnemali so jih dogodki zadnjih dni, posebno nocojšnji dogodki in govori Jezusovi; globoka otožnost se jih je lotila, ker so vedeli, da Jezus kmalu od njih odide. Pa tudi pozno je že bilo; skoraj gotovo blizu polnoči. Vse te okolnosti so jih tako izmučile, da so zaspali.

Po hudi notranji borbi vstane Gospod in gre k učencem. Ve, da tolažbe ne bo našel, toda za nje ga skrbi. Ne pripravljajo se na poskušnjo, ki se od trenutka do trenutka bolj približuje. Hoče jih posvariti in poučiti. Ko pride „k učencem pravi Petru: Simon, ali spiš? Torej niste mogli čuti z menoj eno uro! Vstanite, čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo; duh je sicer voljan, toda meso je slabo.“ Tako prav milo posvari učence, ki so malo poprej tako zatrjevali, da mu ostanejo zvesti. Res, duh je voljan, dobro voljo imajo, toda človek po sebi je slab, je omahljiv. Naj torej čujejo in iščejo pomoči v molitvi, da ne pridejo v tako skušnjavo, ki bi jih premagala. Simona pokliče po imenu, ker mu je najbolj odločno oporekal.

„Gre zopet drugič in moli rekoč: moj Oče, ako ne more ta kelih mimo iti, razen da ga pijem, zgodi se tvoja volja!“ Ko Gospod moli v drugič, je molitev še bolj vdana. Ako po volji Očetovi ni mogoče, da bi se mu prizaneslo, naj bo, pripravljen je izpiti kelih do dna.

„In zopet pride k učencem in jih najde speče; oči so jim bile težke in niso vedeli, kaj bi mu odgovorili. In zapusti jih, odide zopet ter moli tretjič govoreč ravno tiste besede: Oče, ako hočeš, vzemi ta kelih od mene, vendar ne moja, ampak tvoja volja se zgodi!“ Huda je borba. Jezus nima miru; kleči, moli, vstane, gre k apostolom in zopet nazaj. Kdo bi mogel opisati, kaj trpi v dnu svoje duše: pa saj je vzel nase grehe vesoljnega sveta, za vse hoče trpeti, muči ga smrtna groza.

Kljub tem nam nerazumljivim bolečinam, moli prisrčno k nebeškemu Očetu, moli ponižno, moli zaupno, moli stanovitno. Ali Oče ne bo uslišal svojega ljubljenega Sina, ki trpi zanj in ga bo s trpljenjem poveličal? Oče ga usliši in mu pošlje tolažbe. „Prikaže se angel iz nebes in ga pokrepča.“ Keliha torej mu Oče ne bo odvzel, pač pa mu daje poguma, da bo mogel vse pregrenko trpljenje srčno sprejeti in dovršiti delo odrešenja. Vendar se mu sedaj notranje borbe še povečajo. „In ko ga obide smrtna groza, še bolj goreče moli; njegov pot je pa kakor krvave kaplje tekoče na zemljo.“

Krvavi pot je znak zmage. Zoper bojazljivost srca se bori odločna volja izpiti kelih do dna. Ta naskok volje je tako silen, da požene kri vun iz žil skozi mišice in kožo in mu krvave kaplje lijejo na zemljo. Jezus je zmagal, odpor in bojazljivost pridržuje v srcu, da ne more več na površino.

Po zmagi „vstane od molitve, pride k svojim učencem in najde jih speče od žalosti. In reče jim: le spite in počivajte.“ Po tolikih mukah privošči Gospod učencem, da nekoliko odpočijejo: oči so jim kar težke, nepopisna žalost jih je potrla, da bi kar spali. Toda le malo časa si bodo oddahnili, ker blizu je izdajavec in njegova četa. Zato Jezus učence zbudi in jim reče: „zadosti, ura se je približala; glej Sin človekov bo izdan v roke grešnikom. Vstanite, pojdimo! Izdajavec je blizu.“ Kako odločen in pogumen je Gospod. Ne beži, ampak brez strahu gre sovražni četi naproti. Tudi učence pozove, naj gredo z njim.

Jezusa ujamejo.

Jan. 18, 3—12; Luk. 22, 47—52; Mark. 14, 43—52; Mat. 26, 47—56.

Približala se je četa, ki je bila določena, da ujame Gospoda. V četi so rimski vojaki s stotnikom na čelu; bolj spredaj je judovska templjeva straža, ki jo vodi njen poveljnik; pri njej je več odličnih oseb, duhovnikov in Farizejev, ki hočejo sami nadzirati in voditi lov na Jezusa, da jim ne bi ušel; pridružila se je še druga drhal.

Vsa četa je oborožena z meči in koli. Tudi svetilke in bakle imajo s seboj za slučaj, ko bi oblaki zagrnili polno luno, ali bi bilo treba Gospoda iskati po raznih votlinah na Oljski gori.

„Ko je Jezus še govoril, glej, prihaja Juda Iškariot, eden izmed dvanajsterih, z veliko drhaljo. In Juda je šel in prišel pred trumo. Dal je pa izdajavec trumi znamenje rekoč: kogar bom poljubil, ta je, primite ga in pazljivo odpeljite.“ Apostol izda svojega Učenika! In izda ga v roke smrtnih sovražnikov z znakom prijateljstva in globokega spoštovanja! Hinavski izdajavec gre pred trumo, od nje odločen; prevariti hoče Jezusa in učence, kakor da prihaja iz mesta in kakor da se trume le slučajno za njim prihrumele.

In ko hinavec pride, „pristopi naglo k Jezusu in mu reče: bodi pozdravljen Učenik! in ga poljubi. Jezus pa mu pravi: prijatelj, čemu si prišel? Juda, ali s poljubom izdajaš Sinu človekovega?“ Juda je odkrit, saj mu gleda Jezus v dno njegove črne duše. Ali se ne bo odprla zemlja in pogoltnila nevernega in hinavskega izdajavca? Ne! Krotko in milo ga Gospod imenuje prijatelja in s čudnim povdarkom vpraša, ali s poljubom, z znakom spoštovanja in ljubezni izdaja Sinu človekovega, ki je od Boga obljubljeni in poslani Mesija? Kako so morale te mile besede zadeti in prebosti Judovo srce! Ali se bo izpreobrnil? Milost božja trka na njegovo dušo. Ne, ampak ko vidi, da je razkrit, skoči nazaj in se pomeša med drhal.

Ker se je poljub naglo izvršil in so se okoli Gospoda stiskali njegovi učenci, drhal ne more dobro razločiti, kateri je Jezus, ki naj ga uklenejo. „Nato Jezus, ki je vedel vse, kaj se bo zgodilo z njim, stopi naprej in jim reče: koga iščete?“ Ker je prišla ura, katero je določil Bog, se hoče Jezus sam izdati v roke sovražnikov. Poprej pa jim hoče še pokazati svojo vsemogočnost in svojo žarko ljubezen do vseh, do apostolov pa tudi do neprijateljev. Zato stopi naprej in popraša, koga iščejo.

„Odgovore mu: Jezusa iz Nazareta. Jezus jim reče: jaz sem. Pri njih je stal tudi Juda, ki ga je izdal. Ko jim pa reče: jaz sem, odstopijo in padejo na tla.“ Beseda Gospodova je vrgla na tla, ako ne vse čete, saj tiste predrzne Jude, ki so se približali Jezusu in mu vprašani odgovorili. Naj le dobro vedo, da ne morejo nič zoper njega, ako noče on sam. Dopusti, da vstanejo. Sram jih je in silna togota jih grabi. Radi bi planili na Gospoda in na njegove učence, pa kar ne morejo. Zadržuje jih neka nevidna moč.

„Nato jih Jezus zopet vpraša: koga iščete? Oni pa mu reko: Jezusa iz Nazareta. Jezus odvrne: povedal sem vam, da sem jaz. Če torej iščete mene, pustite te oditi. Tako se je izpolnila beseda, ki jim jo je bil rekel: katere si mi dal, izmed njih nisem nobenega izgubil.“ Jezus jim je sedaj dal oblast, da ga ujamejo; zapovedal pa je, naj puste njegove učence, da mirno odidejo. Ko bi bili Judje učence ujeli in trpinčili, bi se bili skoraj gotovo izgubili za vekomaj; še niso imeli dosti notranje moči, da bi svoje življenje dali za Jezusa.

Preden pa drhal pod poveljstvom samih judovskih poglavarjev Jezusa zveže, se dovrši jako nevaren dogodek. Po tej dovolitvi namreč, „pristopijo in stegnejo roke po Jezusu in ga primejo. Ko pa ti, ki so bili z njim, zagledajo, kaj se ima zgoditi, mu reko: Gospod, ali naj udarimo z mečem?“

Spomnili so se, kako je Jezus pri večerji govoril o nevarnostih in o meču; pa so mislili, da je sedaj prišel tisti nevarni čas, naj bi udarili z mečem. Toda samo dva meča imajo in samo enajst jih je; njim nasproti je pa velika dobro oborožena drhal, so celo bojeviti rimski vojaki! Ali bi ne bilo predrzno jih napasti? Pa ljubezen nič ne pomišlja in Jezus je ravnokar drhal podrl na tla, z njim bodo zmagali. Peter se, kakor navadno, tudi sedaj prenagli. Vidi hlapca Malha, kako prijema Jezusa. To ne sme biti, zato potegne meč in po hlapcu zamahne.

Tedaj po burnem vprašanju, ali udarimo z mečem, „glej, eden izmed njih, Peter, ki je imel meč, dvigne svojo roko ter potegne meč in mahne po hlapcu velikega duhovnika ter mu odseka desno uho. Hlapcu je bilo pa ime Malh.“ Peter zamahne, hlapec se umakne in Peter zadene samo njegovo uho, ki mu ga odseka. Hlapec je imel skoraj gotovo čelado na glavi; ob tej čeladi je meč zdrsnil na stran in zadel le desno uho. Kaj bo pa sedaj? Ali bodo vojaki in truma skočili na Petra, na apostole, na Jezusa in jih razsekali? Radi bi, pa kar ne morejo; nevidna moč jih drži nazaj.

Kaj pa Jezus? Jezus noče poboja. Saj je sedaj prišel tisti čas, ki ga je odločil Oče, da trpi in umrje. Zato prepove vso nasilnost ter reče: „pustite jih, ne več! Petru pa pravi: vtakni svoj meč v nožnico;

zakaj vsi, ki grabijo za meč, bodo z mečem pokončani. Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta in poslal bi mi takoj več kot dvanajst legij[1] angelov? Kako bi se pa potem dopolnilo, kar je pisanega, da se mora tako zgoditi. Ali naj keliha, ki mi ga je dal Oče, ne pijem?" Jezus bi prav lahko nevarnost odbil; toda noče in ne mara, ker se morajo izpolniti vse prerokbe o Mesiji, kako strašno bo moral trpeti in kako sramotno umreti.

„Na to se dotakne ušesa hlapca Malha in ga ozdravi." Kolika ljubezen! Toda nikogar ne gane. Potem se pa obrne k njim, ki so prišli, k glavarjem duhovnikov, k straži templja in k starejšinam in pravi: „kakor nad razbojnika ste odšli iz mesta z meči in koli, da bi me ujeli. Vsak dan sem bil pri vas in sem učil v templju, pa niste stegnili rok po meni ter me prijeli. Toda da se izpolni pismo prerokov; to je vaša ura in oblast teme!" Kako miren je Gospod; ne stoji pred drhaljo kakor jetnik, ampak kakor on, ki ima oblast. Brez strahu očita judovskim prvakom očividno krivico, da ga zalezujejo, kakor razbojnika. Vpraša jih, zakaj ga niso prejeli ob belem dnevu, ko je učil v templju? Ali so se morda spomnili, kako radi bi ga bili ujeli, pa ga niso mogli? Ali ga bodo sedaj? Bodo! Zakaj? Zato, ker je nocoj prišla njihova ura, namreč določena po Bogu, da bodo mogli izpeljati svoje naklepe; pa tudi tema, to je satan in pekel je dobil sedaj oblast nad Jezusom, da uspešno zapeljuje trdovratne Jude, naj Jezusa umore.

Učence je med tem pogum zapustil, „zato ga zapuste njegovi učenci in zbeže." Ko bi vsaj mirno odšli! Pa lete in beže! Sedaj se je izpolnilo, kar jim je Jezus povedal pri zadnji večerji, pa niso hoteli verjeti, ampak so odločno oporekali. „Četa pa, stotnik in hlapci Judov popadejo Jezusa, ga zvežejo in odpeljejo k hiši velikega duhovnika."

Gospod je torej ujet in zvezan. Krohotaje ga peljejo zopet ob južno-vzhodnem oglu templja na Sion, kjer je bila palača velikega duhovnika. Kako so bili vsi togotni in kaj bi bili napravili z učenci, ko bi jih ne bil zadrževal Jezus, nam izpričuje majhna dogodbica. „Neki mladenič namreč je šel za Jezusom ogrnjen s plahto čez nago telo. Tega primejo, on pa odvrže plahto in zbeži nag." O tem mladeniču se nič ne ve, kdo bi bil. Skoraj gotovo je bil iz kake hiše prav blizu Getzemana. Slišal je ropot; radovednost ga je gnala vun; ker je hitel, si je ogrnil samo plahto. Ko so ga hoteli ujeti in so zgrabili za plahto, mladenič odskoči in zbeži domov.

[1] Legija je imela navadno po 6000 vojakov; 12 legij je torej 72.000 mož.

85. Mesija pred judovskimi sodniki.

Jan. 18, 13—28; Luk. 22, 56—71; Mark. 14, 66—72; Mat. 26, 59—68; 27, 1—2.

Na Sionu blizu hiše zadnje večerje je bila hiša hudobnega Kajfa, velikega duhovnika. Z njim v isti palači je prebival tudi njegov tast Ana, ki je bil pred leti veliki duhovnik in še sedaj jako vpliven in veljaven mož.[1]

Ura je sicer že okoli polnoči, a je v tej palači vendarle vse po koncu in nekako razburjeno. Zapored prihajajo v hišo udje velikega sveta, ki je bil Judom najvišje domače sodišče. Le pravico smrtne kazni so jim Rimljani pred nekoliko leti vzeli.

Napeto pričakujejo uspeha duhovnikov, farizejev, templjeve straže, domačih služabnikov in rimskih vojakov, poslanih z Judom na čelu, naj vjamejo že k smrti obsojenega Jezusa. In glej, truma se vrača, uspeh se je dosegel. Sovraženi Jezus je ujet in zvezan. Rimski vojaki odidejo; templjeva straža pa in duhovniki pehajo Jezusa skozi vrata palače na veliko dvorišče.

In koga vidimo med to trumo? Apostola Janeza. Njegov oče je bil ribič v Betzaidi; in je imel hišo tudi v Jeruzalemu prav blizu palače velikega duhovna.[2] V tej hiši je Janez večkrat stanoval, posebno o velikih praznikih. Kot sosed je poznal velikega duhovnika in posebno njegove hlapce in dekle. Ker je znanec, zato mu vratarica dopusti, da vstopi v hišo.

Ni pa od apostolov sam sledil ujetemu Jezusu. Tudi Peter je prenehal bežati in je šel od daleč za Gospodom. Spočetka je Peter ostal zunaj na cesti pri vratih. Janez pa se pomeni z vratarico, ki odpre Petru in ga pusti na dvorišče, kjer se pomeša med druge služabnike, ki so radi hladne noči napravili ogenj sredi dvorišča. Janeza ni med njimi; odšel je v sodno dvorano, kjer vse opazuje, kar se godi nocoj.

[1] Hiša Kajfa je bila nekoliko severno od dvorane zadnje večerje. Že v 5. stoletju se omenja cerkev na tem kraju in sicer na čast sv. Petru. Ob času križarjev so bile tukaj same podrtine. Pozneje so na dotičnem kraju Armenci sezidali kapelo, ki se imenuje kapela Odrešenikova. Blizu v dvorišču je druga kapelica, kjer je bila „ječa Gospodova". Kajfa sicer ni imel v svoji palači ječe; pač pa so njegovi služabniki zaradi hladne noči Jezusa odpeljali v kak zakrit kot in ga tam zasramovali; ta kot je sčasoma dobil ime „ječa".

[2] Prav staro izročilo kaže tik dvorane zadnje večerje kraj Marijine smrti. Marija je bila pa v Janezovi hiši. Ker je bil Janez tako blizu palače Kajfove, ni čuda, da je Kajfa osebno poznal, da je poznal po imenu hlapca Malha, poznal tudi njegovega sorodnika in razne dekle.

Jezus pred Anom.

Jan, 18, 13—16; 19—24.

Mogočni Ana se razveseli, ko stoji pred njim sovraženi in dolgo iskani Jezus ujet in zvezan. Oblastno ga začne izpraševati o njegovih učencih in o njegovem nauku. Še pred pravo sodnijsko preiskavo bi Ana rad izvabil iz Jezusa kaj, kar bi se moglo uporabiti za sodbo in za obsodbo.

Mirno, modro in prav primerno odgovori Jezus: „Jaz sem očitno govoril pred svetom; vedno sem učil po sinagogah in v templju, kjer se vsi Judje shajajo, in na skrivnem nisem ničesar govoril. Kaj mene izprašuješ? Vprašaj tiste, kateri so slišali, kaj sem govoril! Glej, oni vedo kaj sem jim pravil."

Hudobnega Ana Jezus zavrne, naj o nauku popraša priče, kakor se pri vsakem preiskovanju spodobi. In zanesljivih prič lahko dobi na stotine, saj je vedno očitno govoril, govoril na onih svetih mestih, kjer se vsi Judje shajajo k božji službi, po sinagogah in v templju. Vprašanje Ana je torej neopravičeno. In ali bo obtoženec ravno one točke svojih naukov razlagal, radi katerih bi se mogel obsoditi?

Ana molči. Ne mirujejo pa njegovi hlapci. Marveč, „ko Jezus to reče, udari eden služabnikov, ki je stal poleg, Jezusa po licu rekoč: ali tako odgovarjaš velikemu duhovniku?" Strašno! Neusmiljeno udari Sinu božjega strasten hlapec vpričo drugih, da kar po sobi odmeva! Jezus omahne, pa se urno zravna. Ali mu ne bo vzkipela pravična jeza? Ne, zataji se, premaga se in le mirno ter kratko opozori vse na to, kako je ta udarec krivičen. Odgovori namreč: „ako sem govoril nespodobno, dokaži, da je nespodobno; ako sem pa govoril prav, zakaj me biješ?" Dobro! Najpoprej naj se dokaže, da je užaljena častitljivost velikega duhovnika, potem naj se še le določi kazen.

Ana še molči. Braniti Jezusa ne mara; uvidi pa, da so odgovori Gospodovi mirni, stvarni, primerni. V zadregi je; „zato pošlje Jezusa zvezanega h Kajfu, velikemu duhovniku" tistega leta.

Peter Jezusa prvič zataji.

Jan. 18, 17; Luk. 22, 56—57; Mark. 14, 66—68; Mat. 26, 69—70.

V tem kratkem času, dokler je bil Jezus pred Anom, ga je Peter prvič zatajil. Ko je vratarica Petra pustila vstopiti skozi vrata, je koj sumila, da je tudi on učenec ujetega Jezusa, saj je zanj govoril učenec Janez. Gredoč k ognju ga vpraša: „ali nisi morda tudi ti izmed učencev tega človeka?" Peter je že sedaj ves boječ; že je pozabil, kako

je Jezusu zatrjeval, da bo šel z njim v ječo in smrt. Na nenadno vprašanje vratarice mu kar uide kratka besedica: „nisem". Toda ko pride k ognju, ga vratarica bolj natanko „pogleda in reče služabnikom: tudi ta je bil z njim." Peter, še bolj boječ, se dela nevednega, „zataji Jezusa in trdi: žena, ne poznam ga." Toda vratarica ne odneha, ima hud jezik in reče Petru naravnost v obraz: „tudi ti si bil z Jezusom iz Nazareta, z Jezusom Galilejcem! On pa taji pred vsemi rekoč: ne vem in ne razumem, kaj praviš. Potem odide k vratom, ki peljejo na cesto in petelin zapoje prvič." Žalostno, kako je splašeni Peter Jezusa zatajil! Že poje petelin, toda Peter ves zmešan se še nič ne spomni, kaj mu je Jezus dvakrat napovedal. Vendar se umakne nevarni tovaršiji in gre k vratom, da bi pri prvi priložnosti zbežal na cesto.

Jezus pred Kajfom.

Mark. 14, 55—65; Mat. 26, 59—68.

Od Ana do Kajfa ni bilo daleč; saj sta bila pod isto streho. Pri Kajfu se je že zbral veliki svet: veliki duhovniki, Farizeji in starejšine ljudstva. Torej kar po noči, malo čez polnoči, so zbrani; pa ne v navadni za sodbo določeni posvetovavnici, ampak kar v palači velikega duhovnika. Soditi hočejo? Ne! Saj je sodba že davno izrečena, sodba namreč, da Jezus mora umreti. Nočnemu sestanku ni namen, preiskovati vso zadevo in stvarno presoditi, je li Jezus res kaj smrti vrednega zakrivil, ampak namen je le navidez najti razlogov za smrt Jezusovo. Zato pa tudi ni nobenih zagovornikov zanj, nobenih prič njemu v korist, ampak, o groza, sodniki sami iščejo krivih prič zoper Jezusa!

Vse ravnanje je torej protipostavno, izvira edinole iz hudobije, iz sovraštva, iz zaslepljenosti, da, skoraj bi rekel iz nekake obsedenosti po hudobnem duhu. „Veliki duhovniki torej in celi zbor je pa iskal krivega pričevanja proti Jezusu, da bi ga mogli izročiti v smrt, pa ga niso našli, čeravno je nastopilo mnogo krivih prič. Mnogo jih je namreč krivo pričalo proti njemu, toda pričevanja se niso ujemala." Kaka pokvarjenost! Sodniki iščejo krivih prič in mnogo se jih oglasi! Ali je to mogoče? Vendar pa tudi krivični sodniki niso mogli pričevanj uporabiti, ker se niso ujemala!

„Nazadnje prideta dve krivi priči in pravita: ta je dejal: jaz morem tempelj božji podreti in ga v treh dneh zopet pozidati. In še nekateri nastopijo ter krivo pričujejo rekoč: slišali smo, da je dejal: jaz bom podrl ta tempelj, ki je narejen z rokami, in postavil v treh dneh drugega, ki ni z rokami narejen. Pa tudi to pričevanje se ni ujemalo."

V neizrečeni zadregi so sodniki, vse se jim bo izjalovilo! Še navideznega razloga za smrt Jezusovo ne morejo dobiti. Najbolj v zadregi je hudobni Kajfa. Sodnikom na čelu sedi; vsi ostali so v polkrogu okoli njega; Jezus pa stoji mirno na sredi med njimi in se v srcu pripravlja na krvavo smrt za življenje sveta.

No, pa Kajfa ni samo hudoben, je tudi izredno zvit in prekanjen. Prič ne more uporabiti. Od nevolje, jeze in togote se kar trese. Kaj? Sovraženega Jezusa ima pred seboj zvezanega, kakor je že dolgo želel in sedaj naj bi ga moral izpustiti. Ne! Ker ni več prič, hoče Jezusa samega ujeti v besedi. Ves nemiren skoči kvišku in stopi na sredo pred Jezusa rekoč:

„Ali nič ne odgovoriš na to, kar pričajo proti tebi? Jezus pa le molči in nič ne odgovori.“ Edino prav! Kaj pa hoče odgovoriti? Saj so priče pobile same sebe; sodniki ga pa hočejo umoriti in vsak zagovor bi bil zastonj. Molk Jezusa Kajfa še bolj razsrdi. Še en poizkus, ki se mora posrečiti. Veliki duhovnik se vzravna in izredno slovesno vpraša:

„Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Mesija, Sin božji?“ To je odločilno vprašanje. Vpraša načelnik zakonitega starejšinstva, vpraša in roti pri živem Bogu, vpraša za resnico življenskega pomena ne le za judovsko ljudstvo, ampak za vse rodove na zemlji do konca sveta. Ali bo Jezus odgovoril? Ako pritrdi, bo moral umreti grozne smrti na križu, ako ne pritrdi, je uničeno upanje, ki ga stavi vanj nebo in zemlja. Jezus mora odgovoriti.

In zares Jezus odgovori; mirno, veličastno, samozavestno in pod prisego odgovori rekoč: „Ti si rekel, jaz sem!“ Čujte nebo in zemlja! Jezus nedolžni, Jezus veliki učenik, Jezus čudodelec prisega očitno pred zakonitimi poglavarji, da je on zares obljubljeni Mesija, da je pravi Sin živega Boga, torej božje narave in pravi Bog! Mi verujemo, o Jezus, pred te pademo na kolena in te molimo kot svojega Odrešenika, kot svojega edinega Učenika, kot svojega večnega Boga!

V potrditev svojih besedi doda ujeti, ponižani Jezus še te-le besede: „pa povem vam, od sedaj boste gledali Sinu človekovega sedeti na desnici božje moči in priti v oblakih neba.“ Jezus pove sodnikom, kaj se bo v prihodnje dogodilo: najpoprej bodo čutili, da je Jezus deležen božje moči, da je Sin božji, kateremu bo Bog Oče položil pred noge vse njegove sovražnike, kakor je pisano v onem preroškem psalmu Davidovem, o katerem jih je poprašal pred dvema dnevoma v templju, pa mu niso mogli kaj

odgovoriti. Božjo moč njegovo bodo spoznali, ko bo vstal od mrtvih, ko bo šel v nebesa, ko bodo apostoli s poukom in s čudeži razširjevali njegovo kraljestvo, ko bo prav kmalu razdejan Jeruzalem in bodo Judje pobiti ali razkropljeni po celem svetu. Ob koncu sveta pa ga bodo videli prihajati na oblakih neba sodit žive in mrtve.

Jezus je torej v tem prevažnem trenutku pod prisego to priznal, kar je vedno trdil, da je namreč Mesija in Sin božji. Kajfa in sodniki so odgovor dobro razumeli. Bil je pa ta odgovor vsem, posebno Kajfu jako drag; saj so si ga ravno tako želeli: sedaj so rešeni zadrege, sedaj bodo mogli izpeljati prečrne svoje naklepe.

Vendar pa hinavski Kajfa „pretrga svoja oblačila, rekoč: Boga je preklel! Kaj potrebujemo še prič! Glejte, sedaj ste slišali bogokletstvo. Kaj se vam zdi? Oni pa vsi odgovore rekoč: smrti je vreden!“ Sodniki so sedaj zadovoljni; Boga je preklel, po postavi mora zato umreti. Sedaj ne morejo zadržati v sebi starega sovraštva, s silo bruhne na dan in o groza! sami sodniki in starejšine ljudstva planejo na Gospoda kakor besne zveri in ravnajo z njim sirovo, neusmiljeno, podlo! Koj po izrečeni obsodbi „začnejo vanj pljuvati, mu zakrivati obraz, biti ga s pestmi in mu govoriti: prerokuj nam, Mesija, kdo te je udaril? Tudi služabniki ga bijejo.“ Kdo bi mogel popisati to nezaslišano zasramovanje! V obraz mu pljujejo, s pestmi ga bijejo, kot preroka ga zasmehujejo!

„Smrti je vreden!“ Da, res! Bog Oče je to sodbo potrdil. Judovski poglavarji so obsodili Jezusa po krivici iz same sovražnosti. Toda Jezus ve, da je tako dopustil in hotel njegov Oče nebeški. Pred nebeškim Očetom je bil res smrti vreden! Saj je nase vzel vse hudobije, vse zločine človeškega rodu; zanj je porok; zato mora dolg plačati, kakor se je zavezal ob prvem trenutku svojega učlovečenja. O ljubezen! Za nas mora trpeti, za nas umreti! Zaradi nas potrdi nebeški Oče smrtno kazen!

Peter zataji Jezusa drugič in tretjič.

Jan. 18, 25—27; Luk. 22, 58—62; Mark. 14, 69—72; Mat. 26, 71—75.

Ko je Peter Gospoda prvič zatajil, se je umaknil služabnikom, ki so se na dvorišču greli. Hitel je k vratom, ki so vodila na cesto. Tu ga zagleda že znana vratarica, ki ne more molčati in „začne okrog stoječim praviti: Ta je eden izmed njih. On pa zopet taji. Idočega skozi vrata (namreč skozi prva notranja vrata) zagleda druga dekla in pravi okrog stoječim: Tudi ta je bil z Jezusom Nazarenčanom. On pa

s prisego taji rekoč: Ne poznam tega človeka!" Da bi pokazal pogum, se obrne in gre zopet proti ognju. Pri vratih in po dvorišču stoječi ljudje nanj opozorjeni ga zasledujejo in ko ga eden od njih bolje vidi, „reče: In ti si izmed njih. Peter pa odvrne: O človek, nisem!" Med tem pride do ognja, pristopi in se greje. Toda nima miru, koj „mu pravijo: Ali nisi tudi ti izmed njegovih učencev? On taji in zatrjuje: Nisem!"

Siromašni Peter kar nima miru. Kamorkoli pride, že kažejo nanj, poprašujejo, pa tudi kar trdijo, da je on učenec ujetega Jezusa. Nanj kažejo dekle pri vratih, nanj se ozirajo hlapci na dvoru in pri ognju. Ves zbegan Peter komaj ve, kaj govori. Taji, celo s prisego zatrjuje, da ne pozna tega človeka. Ta prizor se je izvršil koj, ko so Gospoda od Ana odpeljali h Kajfu.

V tretje gre rado. Peter stoji pri ognju. Nekoliko časa ga nikdo ne nadleguje. Mine slaba ura in popraševanje in sicer jako nevarno popraševanje se zopet začne. „In nekako uro kasneje zatrdi drugi in reče: Resnično, tudi ta je bil z njim, saj je tudi Galilejec. Peter odvrne: Človek, ne vem, kaj govoriš. Toda poleg stoječi pristopijo bliže in zatrjujejo: Resnično, ti si eden od njih, saj si Galilejec, tvoja govorica te razodeva. In eden hlapcev, sorodnik tistega, kateremu je Peter odsekal uho, pravi: Ali te nisem videl z njim na vrtu? Tu pa se začne Peter rotiti in prisegati in pravi: Ne vem, kaj pravite; ne poznam tega človeka, o katerem govorite."

Peter, Peter! ali ga res ne poznaš? ali je samo človek? ali nisi sam očitno trdil, da je Sin živega Boga? Peter, Peter! kje je tvoj pogum? O saj Peter v Jezusa veruje v srcu, le iz strahu ga ne upa spoznati na zunaj. Pa kako tudi zapored nanj navaljujejo, češ da je Galilejec, da ga govorica izdaja in na zadnje mu eden očita, da ga je na vrtu Getzemani videl: preplašen in prestrašen spočetka Jezusa samo zataji, v drugič že prisega, da ga ne pozna, v tretjič pa prisega in se roti; vedno bolj globoko pada.

Toda čuj in glej! „Ko Peter še govori, petelin drugič zapoje. V tem trenutku peljejo Jezusa od Kajfa; Jezus se obrne in pogleda Petra; Peter se pa spomni besedi Gospodovih: preden petelin dvakrat zapoje, me boš trikrat zatajil, gre vun in se bridko razjoka."

Kako nagla in korenita izpremememba! Ko se Peter še roti in prisega, da ne pozna tega človeka, zapoje petelin drugič. Peter sicer čuje, toda ničesar se ne spomni. V istem trenutku pa peljejo Jezusa mimo od Kajfa v nočno ječo. Obsojeni Jezus obrne glavo, tudi Peter za njim pogleduje,

oči se srečajo: oh ta pogled Jezusov, pogled tako mil in žalujoč in proseč in prizanesljiv! Ta pogled prodre skozi oči v srce, v dušo Petrovo; s pogledom je združena milost božja, ki Petra razsvetli in opomni; sedaj je Petru hipoma vse jasno! Spomni se na prerokovanje Jezusovo, spomni se na svoje trdovratno oporekanje in kako globoko je padel, prav kakor je Jezus napovedal; še mu v ušesih šumi priseganje in rotenje! Kako je to dejanje grdo, gnusno, grešno, razžaljivo, sramotno!

Vse to je Petru hipoma jasno. Žalost, kesanje se mu vzbudi. Nekaj ga žene proč, žene vun. Peter uboga notranji glas, odide hitro iz nevarne družbe, iz nesrečne hiše, odide vun. Že je sam, solze ga oblijejo, solze žalosti, solze bridkega kesanja. Obupal bi: toda pogled Jezusov! Ali ni bil tako mil in blag in prizanesljiv? Saj ni imel nič ostrega, zaničevalnega v sebi! Ta pogled mu je sladka tolažba, da bo Gospod vse odpustil, vse pozabil.

Jezus trpi v ječi.

Luk. 22, 63—65; Mark. 14, 65; Mat. 26, 67—68.

Poglavarji judovski so nasitili svojo maščevavnost. Nad obsojenim Jezusom so razlivali in razlili ves svoj žolč smrtnega sovraštva. Niso se sramovali na sovraženega Jezusa pljuvati in biti ga s pestmi! Bilo je že okoli tretje ure po polnoči, ko so prenehali od bogokletnih dejanj. Izročili so Jezusa sirovim hlapcem, naj ga odpeljejo v temen kot in varujejo do jutra. Sami so pa odšli vsak na svoj dom, da vsaj nekoliko zaspe in se pripravijo za prevažne dogodke že začetega velikonočnega petka.

S pravo peklensko strastjo so hlapci zaničevanega Nazarenca sprejeli v varstvo. Peljali so ga od Kajfa čez dvorišče na bolj zakrit prostor. In ravno na tem potu čez dvorišče sta se pogledala Peter in Jezus in že milostni pogled Jezusov je Petra predramil, da se je hipoma zavedel, kam je padel, pa tudi dal poguma, da je vstal in se koj spreobrnil.

Jezusa hlapci stražijo. Ne smili se jim, ne dajo mu miru in pokoja. Kar so videli pri svojih predstojnikih, to hočejo posnemati sebi za kratek čas. „Možje, ki so Jezusa držali, ga začno zasmehovati in biti. Zakrivajo ga, bijejo ga v lice in ga vprašujejo rekoč: Prerokuj nam, kdo je, ki te je udaril? In še mnogo drugih kletvin govore zoper njega."

Grozna noč za Gospoda! Vsi so ga zapustili; učenci so sramotno zbežali; Juda ga je izdal; Peter ga je zatajil; judovski poglavarji so ga obsodili na smrt, pljuvali in bili so ga; sedaj je že ves

izmučen, jako utrujen, toda počitka nima: saj ga sirovi hlapci bijejo in zasmehujejo. Izpolnile so se prerokove besede: „Plaka, plaka po noči in njegove solze so na njegovih licih; ni ga, ki bi ga tolažil, ni ga nobenega od onih, ki jih je ljubil; prijatelji ga prezirajo in so mu sovražni postali . . . zato jokam in so mi solzne moje oči . . .“ (Jer. 1, 2. 12.)

Toda ne! Jezus trpi sicer, vendar je v duši popolnoma miren, popolnoma Bogu vdan. Saj je zaradi tega dneva prišel na svet, saj si ga je koj izpočetka radovoljno odbral, saj je po njem koprnel vse ure svojega triintridesetletnega življenja! Sedaj je napočil ta dan; danes proslavi pravičnost in ljubezen Boga Očeta, danes umrje za ves človeški rod, da ga odkupi, da ga reši, da ga zveliča. Zato ta dan daruje Bogu in se v tihi, goreči molitvi pripravlja za popolno daritev samega sebe na čast božjo in zveličanje duš.

Jezusova obsodba se potrdi.

Jan. 18, 28; Luk. 22, 66—71; Mark. 15, 1; Mat. 27, 1—2.

Ponočna seja judovskega starejšinstva ni bila po postavi, ker po postavi bi se moralo soditi po dnevu. Tudi obsodba bi se po postavi ne smela izreči pri prvi seji, ampak šele pri drugi. Postava je to zahtevala, da bi sodniki vse dobro premislili in tako pravično sodili. Nazadnje celo kraj ponočne seje ni bil postaven; sodniki bi se morali namreč sestati v zato odločeni sodniji tik templja na zahodni strani bolj proti jugu ob mostu iz templja na Sion čez sirarsko dolinico, a so se v naglici zbrali v zasebni palači velikega duhovnika.

Veliki svet, ki je bil najvišje cerkveno, politično in sodno poglavarstvo judovskega ljudstva, je hotel postavno urediti vsaj te zunanjosti, da se mu ne bi mogla kar naravnost očitati krivica. Zato se zbere v sodniji zraven templja na vse zgodaj, koj ko se je zdanilo. Zbere se ves veliki svet, poglavarji duhovnikov, starejšine in pismarji in se posvetujejo, „kako bodo Jezusa v smrt izdali“.

Umreti namreč mora; to je že davno sklenjeno. Obsoditi na smrt veljavno in smrtno obsodbo izpeljati pa ni bilo več v njihovi moči in oblasti. Rimljani so jim pred kratkim to oblast vzeli; pridržali so jo rimskemu oskrbniku. Zato se veliki svet polnoštevilno zbran posvetuje, kako naj to zadevo predstavi Pilatu, kot rimskemu oblastniku, da bo Pilat sam izrekel smrtno obsodbo in jo dal po vojakih izvršiti. Zedinili so se v tem, da ga zatožijo kot nevarnega prekucuha, ki hujska ljudstvo k uporu proti Rimljanom. Podlaga tej obtožbi je bila trditev Jezusova, da je zares pričakovani Mesija. Vemo pa, da bi imel biti po judovskem nauku Mesija

naroden, političen junak, ki bi strl pogansko oblast in utemeljil novo sijajno judovsko kraljestvo. Seveda, ko bi bil tak Mesija prišel, bi se ga bili oklenili z obema rokama; ker pa Jezus ni hotel biti tak političen osvoboditelj, tak naroden Mesija, zato ga sovražijo, zato mora umreti. Iz tega ravnanja se razvidi skrajna hudobnost, zvitost in hinavščina judovskih poglavarjev.

O načinu obtožbe so torej dogovorjeni in edini. Sedaj pokličejo Gospoda predse v sodnijo. Hlapci so ga med tem že pripeljali iz palače Kajfove na Sionu po najbližjem potu čez sirarsko dolino v sodišče. Poklican stopi Gospod pred zbrano starejšinstvo. Zastavijo mu samo eno vprašanje, namreč: „če si ti Kristus, Mesija, povej nam!“ Odgovor na to vprašanje zadostuje. Že je o polnoči tako trdil; toda še enkrat se mora zadeva pretresti; vedeti se mora, ali ostane pri tej trditvi. Ako ostane, bodo svoje namere lahko izpeljali.

Kaj odgovori Jezus? Mirno, z nekako žalostnim glasom odgovori: „če vam povem, mi ne boste verjeli; če pa tudi kaj poprašam, mi ne boste odgovorili in me tudi ne izpustili.“ Žalostnega srca pove starejšinstvu, da njim ne koristi noben pouk. Sklenili so, da mora umreti in to hočejo izpeljati na vsak način, za pouk ne marajo. Ker bi bilo vsako razlaganje zastonj, zato jim ne bo odgovarjal in jih tudi ne popraševal.

Toda le pomislijo naj, kaj nameravajo storiti! Saj so minuli torek v templju priznali, da je v 109. psalmu David govoril o Mesiju, ki je božji Sin in ga bo Oče nebeški posadil na svojo desno, dokler mu pred noge ne podloži vseh sovražnikov premaganih in strtih. Že o polnočni preiskavi jih je na to opozoril in sedaj jih opozarja zadnjič: naj pomislijo, kaj nameravajo in kaj jih čaka! To misli, ko svoj odgovor nadaljuje s povzdignjenim glasom in posebnim povdarkom rekoč: „Od sedaj bo Sin človekov sedel na desnici božje moči.“ S temi besedami je Jezus zatrdil, da je pričakovani Mesija in Sin božji. Zborovavci so ta odgovor ravno v tem zmislu natanko razumeli. Zato kar vsi naglo in hlastno poprašujejo:

„Ti si torej Sin božji?“ Ti, ki si tesarjev sin, ki se pečaš z grešniki, ki te preganjajo prvaki božjega ljudstva, ti si torej Sin božji? Zaničevanje in veselje se izraža v teh besedah. Vse to Jezusa kar nič ne moti, le še enkrat slovesno pritrdi rekoč: „Vi pravite in jaz sem.“

Sedaj je vse dobljeno. Zadovoljni in veseli pravijo sodniki med seboj: „Kaj bi še želeli kakega pričevanja? Saj smo sami slišali iz njegovih ust.“ Mudi se, ne sme se čas izgubljati brez potrebe; vsi

se dvignejo s svojih sedežev in zapovedo Jezusa zvezanega odpeljati k Pilatu, kamor odidejo tudi sami osebno, da vso zadevo čim prej srečno izpeljejo.

Juda Iškariot se obesi.

Mat. 27, 3–10.

Juda Iškariot je izvršil svoje črne naklepe. Prodal in izdal je svojega Učenika; lakomnost njegova je pridobila trideset srebrnikov. Ali je sedaj nasičen, zadovoljen, vesel? Nikakor ne! Že v vrtu Getzemani je bil osramočen, ker ga je kljub hinavstvu Jezus spoznal in razglasil kot izdajavca. Potem je videl, kako so Gospoda ujeli in odpeljali h Kajfu. Nemiren ne more spati. Vest se mu vzbuja; razpaljena domišljija mu predstavlja hudobijo vedno večjo in vedno bolj gnusno. Upa še, da se Jezus reši iz rok Judov, kakor se je dosedaj že večkrat dogodilo. Rano vstane in hiti k sodniji. Sedaj zagleda, kako Jezusa zvezanega peljejo k Pilatu. Spozna, da je obsojen in bo moral še danes na križu umreti. In tega je kriv on...!

Žal mu je, kesa se! Srebrniki ga pečejo in žgo; saj so krivičen denar! Ves razburjen leti s ceste v tempelj k duhovnikom, ki opravljajo zapovedane jutranje daritve. Že obupan izpove glasno svoj strašni greh rekoč: „Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri!“ Ali ta strašna izpoved ne bo pretresla duhovnikov? Saj čujejo Juda, da je izdal nedolžno kri! Zastonj je ta izpoved. Duhovniki ostanejo trdega srca in brezčutno, brez usmiljenja odpravijo obupanega Juda ter mrzlo odgovore: „Kaj je to nam mar? Ti glej!“ Za Juda ni tolažbe; Juda obupa popolnoma.

Obupan „zažene srebrnike po templju, se umakne, odide in se obesi z vrvjo.“ Strašen konec apostola, ki je ostal neveren, se vdal lakomnosti in je izdal nedolžno kri. Zapeljal ga je satan, da je izdal Jezusa, zapeljal ga je isti satan, da je obupal in se obesil. Juda že visi na bregu ob hinonski dolini;[1] kmalu pade z drevesa, razpoči se po sredi in izsujejo se mu čreva.[2] Tudi ta okolnost po smrti je nekaj strašnega.

Izdajavske srebrnike je Juda vrgel v tempelj. Duhovniki se posvetujejo, kaj bi z njimi storili. Pravijo: „Ne spodobi se, dejati jih v tempeljsko zakladnico, ker so cena za kri. Pa sklenejo in kupijo za te denarje lončarjevo njivo za pokopavanje tujcev.“ Ker je ob praznikih tolika množica ljudi prihajala v Jeruzalem, ni čuda, da je večkrat kdo umrl. Za take mrliče so imeli posebno pokopališče. Tudi njiva kupljena za Judeževe srebrnike naj se porablja v ta namen.

[1] Južno od Siona je dolina Hinon; zopet južno od te doline se dviga hrib in ob tem hribu že od najstarejših časov kažejo kraj, na katerem se je Juda obesil in nesrečno umrl.

[2] Dej. ap. 1, 18.

86. Mesija pred rimskimi sodniki.

Jan. 18, 28—38; Luk. 23, 2—7; Mark. 15, 2—5; Mat. 27, 11—14.

Jezusa so torej gnali zvezanega k rimskemu oblastniku. Dogovorili so se, kako ga bodo tožili in da nikakor ne odnehajo: mora na križ. Tudi ljudstva se več ne boje. Ljudstvo je omahljivo. Ako romarji izvedo, da so poglavarji Jezusa ujeli, zvezali, obsodili in ga že Rimljanom izročili, bodo vsaj dvomiti začeli o Jezusu. Saj tak siromak ne more biti Mesija, ne more biti naroden osvoboditelj Judov iz rok poganov! Mislili si bodo da jih je do sedaj slepil in da imajo poglavarji prav, ker ga hočejo odpraviti. Ako pa ostane kaj zvestih prijateljev Gospodovih, si ne bodo upali zavzeti se za njega. To je položaj v petek zjutraj. Sedaj pa zasledujmo strašne dogodke tega dne.

Jezus prvič pred Pilatom.

Jan. 18, 28—38; Luk. 23, 2—7; Mark. 15, 2—5; Mat. 27, 11—14.

Duhovniki in starejšine Judov so z zvezanim Jezusom prav hitro prišli do pretorija.[1] Pretorij se je imenovala palača, v kateri so rimski

[1] Važno je določiti prostor, na katerem je bil pretorij ali sodišče Pilatovo. Iz pretorija je Jezus nesel težki križ na Kalvarijo; torej ne bi mogli vedeti, kje je križev pot, če ne bi vedeli, kje je pretorij. — Rimski oskrbniki so prihajali o Veliki noči v Jeruzalem, da so osebno nadzirali gibanje Judov v praznik tukaj zbranih. Zbirali so se pa Judje na velikih prostorih okoli templja. Tukaj so jih goreči domačini navduševali za Mojzesovo postavo in hujskali zoper kruto pogansko oblast. Na teh prostorih je bil navadno začetek judovskih vstaj. Ta kraj je bil pa pristopen edino od palače ali trdnjave Antonija, ki jo je Herod Veliki sezidal tik templja na severozahodnem oglu. Iz te trdnjavice se je videlo vse, kar se je godilo v templju in okoli njega. Zato so rimski oskrbniki navadno tukaj prebivali; tukaj moramo iskati Pilata in njegov pretorij. — Sedaj je na tem kraju turška vojašnica. Na dvoru te vojašnice kažejo kraj, kjer je stal Jezus pred Pilatom in kjer je bil s trnjem kronan. Iz tega dvora se gre po nagnjeni poti bolj nizko in se pride na severno stran vojašnice. Tam, kjer je sedaj cerkev in samostan sionskih sester in cerkvica in samostan oo. frančiškanov, so prišli do prvotnih tal: kamenita so, na velikih kamenitih pločah so izsekani načrti za igre rimskih vojakov, zraven je dvojen vodnjak, bolj odzadaj so v griču Bezeta velike votline za hleve in ječe; na tlaku nagnjenem proti sirarski dolini so pločе počez nekoliko zarezane, da se ni konjem izpodrsavalo. Tu so bile vojašnice pretorija. Čez cesto in v cerkvi sionskih sester je velik lok s trojno odprtino; zidava je popolnoma Herodova; to so bila trojna velika vrata v pretorij. V ta lok so v

deželni poglavarji stanovali in sodili. V Jeruzalemu je bil pretorij kakor utrjena grajščina ob severnem delu templja na zahodnem voglu. Tu je stanoval Pilat, kadar je ob praznikih prišel v Jeruzalem varovat pravice Rimljanov zoper morebitne upore Judov. Bil je pretorij tik templjevega dvora, na katerem se je največ ljudi zbiralo. Iz pretorija se je moglo vse natančno opazovati. Po stopnicah bi mogli vojaki hitro planiti nad ljudstvo, ko bi se začelo dvigati proti Rimljanom.

Poglavarji Judov so že prišli do mogočnega vhoda v pretorij. Prišli so po sirarski dolinici, ob koncu templjevega zidu so krenili na desno, šli nekoliko minut po široki ulici navkreber in dospeli do vhoda na trojna vrata. Tukaj obstanejo, v pretorij notri ne marajo stopiti. Popoldne namreč bodo klali in zvečer jedli zapovedano velikonočno jagnje. Zato morajo biti postavno čisti. Ko bi pa stopili skozi vrata v pretorij, kjer prebivajo sami pogani, namreč Pilat in rimski vojaki, bi mogli postati postavno nečisti in ne bi smeli uživati velikonočnega jagnjeta.

Pred tem trojnim vhodom se ustavijo in sporoče Pilatu, naj bi se potrudil k njim. Pilata poznamo, da je bil krut, brezvesten človek, ki je Jude zaničeval. Vendar pa ustreže Judom, ker so Rimljani sploh upoštevali njihove verske običaje. Bil je pa že pripravljen na to, ker se mu je že snoči sporočilo, da mu pripeljejo velikega hudodelnika. Saj je tudi vojakov dal, da so ga pomagali ujeti. Sam je pa tudi že imel tri obsojence, ki se bodo danes obesili; torej ravno prav, ako se število za enega pomnoži.

„Zato pride Pilat vun," namreč doli po stopnicah pred vhod, „k njim in jim reče: Kakšno tožbo imate zoper tega človeka?" Pilat hoče biti pravičen in preiskati, imajo li zadosten vzrok za smrtno ob-

srednjem veku vzidali dva kamna iz onega z marmorjem pokritega prostora, kjer je bil Pilat, ko je zraven stoječega Gospoda obsodil in ga poprej pokazal ljudstvu z besedami: glej človek. Torej na kamnih vzidanih v lok sta bila Pilat in Jezus, pa se je sčasoma reklo, da je bil Jezus na tem loku, ko ga je Pilat pokazal ljudstvu. — Blizu tega vhoda je kapelica kot na kraju, kjer je bil Jezus obsojen in malo dalje kapelica, kjer je bil bičan. — Na tem kraju je bil pretorij z vojašnico, kakor nam priča najstarejše izročilo prvih kristjanov. Tukaj se prične križev pot, kakor smo ga tudi mi Slovenci romarji začeli pod vodstvom naših voditeljev. — Res, drugo izročilo že od časov sv. Avguština je pretorij kazalo na severozahodnem robu Siona, kjer je tudi kralj Herod pozidal silne stolpe in krasno palačo. Toda to izročilo je bilo edino na zahodu v Italiji in v Afriki, nikdar pa ne na izhodu v Jeruzalemu. Rodilo pa se je iz neke napačno iz grškega v latinsko prestavljene besede; napako je še le sv. Tomaž Akvinski zasledil. Iz te napake se je pretorij popolnoma napačno določeval kot na Sionu. Ko sem bil drugič v Jeruzalemu (l. 1911), sem vse to natanko pregledal. Na tej podlagi opisujem te dogodke pri Pilatu in križev pot.

sodbo. Jude pa to vprašanje le nekako zbode. Upali so, da bo Pilat kar njim zaupal in izrekel obsodbo. Iznenadeni nevoljno in samozavestno odgovore:

„Ko bi ta ne bil hudodelnik, ne bi ga tebi izročili." Ponosnega Pilata ta odgovor užali, zato odgovori dokaj zbadljivo rekoč: „Vzemite ga vi in ga sodite po svoji postavi!" Ako mu ne povedo obtožbe, naj se le odpravijo, ga sami sodijo in sami kaznujejo, namreč v kolikor morejo. S temi besedami je pobil njihovo ošabnost in jih opozoril, kako omejena jim je njihova sodnijska oblast! Na smrt obsoditi ne morejo, namena sami ne dosežejo.

Judje koj razumejo, kaj Pilat pravzaprav misli. Osramočeni priznajo, da so jako omejeni rekoč: „Mi ne smemo nikogar umoriti! . . . Začno ga pa tožiti rekoč: Tega smo našli, da zapeljuje naše ljudstvo, da brani cesarju dajati davek in pravi, da je on Mesija, kralj." Počrnili so torej Gospoda kot državi nevarnega človeka in so uporabili njegovo trditev, da je zares Mesija.

Pilat sprejme obtožbo, odide v pretorij in pokliče Jezusa noter. Jezus stoji pred oskrbnikom in oskrbnik ga vpraša: „Ali si ti kralj Judov?" Pilat torej uvažuje samo tretjo obtožbo. Saj še ni nikdar slišal, da bi Jezus ljudstvo dražil proti Rimljanom, ali da bi prepovedoval davek plačevati. Znano pa je Pilatu, kako pričakujejo Judje Mesija, ki bo kot kralj Judov Rimljane pregnal iz dežele. Čudno se mu pa zdi, kako da Judje Jezusa zaradi kaj takega tožijo, kar sami žele. Vendar pa hoče poizvedeti, kaj je na tem in odtod vprašanje na Jezusa.

„Jezus odgovori: Ali govoriš to sam od sebe? ali so ti drugi povedali?" Jezus torej vpraša, če Pilat kot rimski poglavar sam po svojih uradnikih ve, da hoče on kralj biti, ali je to le od Judov izvedel? Ker je zares to le od Judov izvedel, sam pa o takem prizadevanju Jezusovem ni nikoli ničesar slišal, odvrne zaničljivo: „Sem li mar jaz Jud? Tvoje ljudstvo in tvoji duhovniki so te meni izročili. Kaj si storil?" Kaj si storil namreč, da te morejo tožiti, kakor da si kraljevo čast prilastuješ?

Na to vprašanje Jezus prav lepo odgovori, da odvrne od sebe vsak sum in prebudi Pilata na globlje razmišljevanje. Zato „Jezus odgovori: Moje kraljestvo ni od tega sveta; ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se pač moji služabniki bojevali, da bi ne bil izročen Judom; sedaj pa moje kraljestvo ni od tega sveta." Pilat se začudi odgovoru. Jasno mu je, da pred njim stoječi jetnik ne hlepi po zemeljskem kraljestvu, da torej Rimljanom ni prav nič nevaren.

Toda, čimbolj Pilat zatoženca ogleduje od blizu, tem bolj se mu dozdeva, da je nekak poseben mož. In sedaj govori o nekem kraljestvu, v katerem je on kralj! Zvedavo in začuden popraša: „Torej kralj si ti? Jezus odgovori: Ti praviš, da sem jaz kralj. Jaz sem zato rojen in zato sem prišel na svet, da pričujem resnico. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas.“ Pilat sedaj ve, kaj misli zatoženec: prišel je na svet, da uči vse ljudi večnih resnic; kdor je iz resnice, kdor je prijatelj resnice in po njej hrepeni, bo njegov glas poslušal, njemu verjel in se njemu pridružil. Tako se bo sestavila skupina ljudi, ki so edini v resnici, kakor jo on uči; ti bodo kakor udje novega duhovnega kraljestva, kraljestva resnice; on jim bo na čelu, bo njihov kralj.

Pilata odgovor nič ne zadene. Koliko je na svetu učenikov, ki ponujajo svojo resnico! No, ne ujemajo se; kateri uči resnico? Ne, iz teh zmešnjav izbrati resnico, ni mogoče. V tem duhu je Pilat izšolan; obupal je, da bi se moglo kdaj priti do gotove resnice. Seve, ko bi Pilat hotel zasledovati Jezusovo življenje in delovanje in poučavanje, bi se pač prepričal, da Jezus ni navaden zmotljiv učenik, ampak kar naravnost od Boga poslan, kot edini pravi nezmotljivi in zanesljivi učenik vseh narodov. Toda Pilat je za tako resna raziskovanja prelahkoumen. O Jezusu misli, da je tudi tak sanjavi modrijan, kakor jih pozna v Rimu in na Grškem zadostno. Zato iznenaden in do resnice malomaren zamahne z roko in prezirno reče: „E, kaj je resnica?“

„Ko je to izrekel, odide vun k Judom in pravi velikim duhovnikom in množicam: Jaz ne najdem nobene krivice na tem človeku.“ Dokler je bil Pilat v svoji palači in je izpraševal Jezusa, se je velikim duhovnikom in sploh starejšinstvu pridružila velika množica velikonočnih romarjev. Po vsem Jeruzalemu se je že raznesla novica, kako so Jezusa ujeli, ga obsodili na smrt in odpeljali k Pilatu, da sodbo potrdi in izpelje. Za to je pač umevno, da so se množice gnetle pred pretorijem. Na široki cesti od pretorija doli do sirarske doline jih je moglo stati mnogo.

Tem množicam in duhovnikom naznani Pilat uspeh svoje preiskave. Pilat izpove očitno, da je Jezus nedolžen. Tudi Jezus je prišel vun pred velika vhodna vrata in stoji zraven Pilata. Odgovor Pilatov razkači judovske starejšine. Ali bo Pilat Jezusa izpustil, ker trdi o njem, da je nedolžen? Množice še molče. Poglavarji pa nočejo odnehati in ga neprenehoma tožijo. „On pa ne odgovori besedice“; na vse te različne obtožbe, kar molči.

„Nato mu pravi Pilat: Ali ne boš nič odgovoril? ali ne čuješ, kaka pričevanja govore zoper tebe? Jezus mu na nobeno besedo več ne odgovori, tako da se Pilat silno čudi.“ Jezus molči; saj ne bi nič opravil, ko bi govoril še tako lepo in prepričevalno. Judje so sklenili smrt; od tega naklepa jih ne odvrne noben dokaz. Pilat pa sploh ne mara za resnico.

Judje so že nepotrpežljivi, pa „še bolj pritiskajo rekoč: Ljudstvo hujska učeč po vsej Judeji, začenši od Galileje do sem. Ko začuje Pilat ime Galileja, popraša, je li on Galilejec? In ko izve, da je izpod Herodove oblasti, ga pošlje k Herodu, ki je bil tiste dni v Jeruzalemu.

Jezus pred Herodom.

Luk. 23, 8—12.

O Herodu smo že mnogo slišali. Vladal je, kakor vemo, v Galileji in Pereji. On je odpeljal Herodiado, ženo brata Filipa; zavoljo nje je Janeza Krstnika zaprl in umoril; tudi za Jezusa se je že zanimal; Jezus ga je imenoval lisjaka. Prišel je v Jeruzalem k velikonočnim praznikom, da se prikupi Judom in da se snide s svojimi pristaši, namreč s Herodovci. S Pilatom pa nista bila prijatelja. Pilat je namreč izvedel, da je Herod podpiral v Rimu ono poslanstvo Judov, ki je bilo zoper Pilata. Herod je v Jeruzalemu skoraj gotovo prebival v tako imenovani palači Hazmonejcev, ki je bila na vzhodnem robu spodnjega Siona blizu templja.[1] Od pretorija do te palače je dobro četrt ure.

K temu Herodu torej pošlje Pilat Gospoda. Spoznal je, da je Jezus nedolžen in je premišljeval, kako bi ga osvobodil. Sam ni hotel naravnost zapovedati, naj Judje nedolžnega izpuste. Čudno, ošabni Rimljan se boji Judov! Upa, da Herod Jezusa izpusti na prostost in se on iznebi sitne zadeve.

„Herod se silno razveseli, ko zagleda Jezusa; zakaj že zdavnaj ga je želel videti, ker je mnogo slišal o njem in se nadejal, da bo videl kak čudež od njega.“ Torej Herod bi rad napasel svojo zvedavost in je tako nizkotno mislil o Jezusu, da mu bo delal čudeže za zabavo, kakor kak glumač, ki za denar uganja svoje komedije. Pa kako se je zmotil!

„Izprašuje Jezusa z mnogimi besedami; a on mu ničesar ne odgovori. Veliki duhovniki in pismarji pa stoje poleg njega in ga neprenehoma tožijo.“ Vse je zastonj, Jezus

[1] Mogoče je pa tudi, da je prebival severno od templja v palači na robu griča Bezeta, kjer je od starih časov kapelica Herodova, kot spomin na kraj, kjer bi bil Herod Jezusa zaničeval. Ta kraj je še bliže pretorija.

ne zine besedice, le Očetu daruje vse nepopisno poniževanje. Herod se hoče v svoji ošabnosti nad Jezusom radi preziranja maščevati „zato ga s svojimi vojaki začne zasramovati in smešiti ter ga obleče v belo oblačilo in ga pošlje nazaj k Pilatu.“ Nesramni Herod Jezusa očitno smeši. Oblečen v belo haljo mora kakor kak norčav kralj skozi množice ljudstva nazaj k Pilatu!

Ker je Pilat Herodu izkazal čast, ko mu je poslal Galilejca, naj ga on sodi in ker je Herod nasprotno Pilatu čast izkazal, ko mu je zatoženca vrnil, naj ga le on sodi, se je dogodilo, da sta se Herod in Pilat tistega dne sprijaznila.

Jezus zopet pred Pilatom zaničevan, bičan in kronan.

Jan. 18, 39 in 40; 19, 1—3; Luk. 29, 13—24; Mark. 15, 6—20; Mat. 27, 15—30.

Judje se silno srdijo, ker tudi pri Herodu niso nič opravili. Že na potu nazaj v pretorij kaj grdo ravnajo z Jezusom. Pilat želi Jezusa osvoboditi. Poskuša več načinov, pa mu vsi izpodlete.

Najpoprej skliče pred pretorij „velike duhovnike, poglavarje in ljudstvo in jim reče: Pripeljali ste mi tega človeka, češ, da hujska ljudstvo na upornost in glejte, vpričo vas sem ga izpraševal, pa nisem našel nobene krivice na tem človeku o tem, za kar ga tožite. Pa tudi Herod ne; poslal sem vas k njemu, pa glej, nič ni storil, kar bi bilo smrti vredno.“ Pilat dobro govori. Ko bi bil pravičen, bi moral reči: ker je nedolžen, ga moram izpustiti. Toda tako ne reče; ampak obljubi: „pustil ga bom bičati in potem ga bom izpustil.“ Kaka krivica! Nedolžnega bo bičal! Misli, da s smrtnonevarnim bičanjem zadosti maščevavnosti Judov. Moti se; oni hočejo Jezusovo smrt; poprej ne bodo odnehali; omahljivost in popustljivost Pilatova jim daje pogum.

No, preden se izvrši bičanje, poskusi Pilat še drugo pot.[1] „O velikonočnem prazniku je imel deželni oskrbnik navado izpustiti ljudstvu enega jetnika, kogar so hoteli. Imel je pa takrat zloglasnega jetnika, ki mu je bilo ime Baraba. Bil je pa Baraba ropar; z uporniki je bil zvezan, ker je ob uporu izvršil uboj. Ko je prišlo ljudstvo gori, začne prositi, naj jim stori, kakor jim je vedno storil.“

Rimski poglavarji torej so imeli navado na velikonočni praznik oprostiti enega obsojenih hudodelcev, za katerega so Judje prosili. To so si Judje izprosili v spomin, kako so bili tega dne izpuščeni iz egiptovske sužnosti. Ta okolnost je bila danes Pilatu jako všeč. Uporabiti

[1] Jan. 18, 39 in 40; Luk. 23, 13—25; Mark. 15, 6—15; Mat. 27, 15—26.

jo hoče, da oprosti nedolžnega Jezusa. Dati hoče ljudstvu, katero že prosi za pomiloščenje kakega obsojenca, na izbor Baraba, ki je ropar in morivec, in pa Jezusa, ki je slavljen učenik, pripoznan dobrotnik vsega ljudstva in nedolžen. Pilat nič ne dvomi, da bodo kar enoglasno zavpili za Jezusa. Oba pripelje pred ljudstvo. Ko so vsi pred pretorijem zbrani, začne Pilat:

„Po navadi vam moram o Velikinoči enega obsojenca izpustiti; koga hočete, da vam izpustim? Baraba ali Jezusa, ki se imenuje Kristus (Mesija)?“ Množice so nekoliko v zadregi, poglavarji se pa preplašeni boje, da se ljudstvo ne bi odločilo za Jezusa. Pomešajo se med ljudi in jih silno nagovarjajo, naj zahtevajo Baraba.

Medtem se pa še nekaj drugega dogodi. „Ko namreč Pilat sedi na sodnjem stolu, pošlje k njemu njegova žena rekoč: Nič ne imej opraviti s tem pravičnim; zakaj nocoj sem v sanjah veliko zavoljo njega trpela.“ To je bil resen opomin, kakor iz nebes.

Duhovniki in starejšine so ta čas dobro uporabili. Posrečilo se jim je, pridobiti ljudstvo na svojo stran, da bo prosilo za Baraba, za Jezusa pa zahtevalo smrt. In ko „Pilat zopet izpregovori in reče: Koga od teh dveh hočete, da vam izpustim, tu zakriči na enkrat vsa množica: Proč s tem, izpusti nam Baraba!“ Pilat je kar presenečen in potrt; svojim ušesom komaj verjame. Vendar „hoteč Jezusa izpustiti“, poizkuša zapeljano množico pregovoriti, naj bi si premislila.

Zato „jih zopet nagovori in reče: Kaj naj storim s kraljem Judov, z Jezusom, ki se imenuje Kristus (Mesija)? Oni pa zopet vsi zakriče: Križaj, križaj ga! Še tretjič jim Pilat govori: Kaj pa je storil hudega? Nič smrti vrednega ne najdem nad njim; bičal ga bom torej in izpustil.“ Zapeljanim množičam nič ne izda še tako izvrsten dokaz, kar svojo tulijo in siloma zahtevajo. In kako nedosleden je Pilat, ker zopet obljubi, da bo Jezusa bičal, potem pa izpustil. Popušča, izgubljen je, premagan bo, dovolil bo umor nedolžnega. Obljubljeno bičanje ljudstvu ne zadostuje.

Da, Judje ne odstopijo, ampak „z velikim krikom tišče v Pilata, vpijejo in zahtevajo še bolj: križaj ga! In zmagovalo je vpitje njihovo in velikih duhovnikov.“ Tako je: pravice ni; zmagati mora krivica, pa ne z dokazi, ampak s kričanjem, s tuljenjem in silo.

Pilat omahuje; trepeta pred kričači, ker ima slabo vest in se boji, da ga ne bi tožili cesarju. Vendar pa preden izpusti Baraba in postopa zoper Jezusa nadalje, hoče vsaj navidezno biti očitne

krivice opran. Ko namreč „Pilat vidi, da nič ne pomaga, nego da nastaja še večji hrušč, vzame vode in si umije roke vpričo ljudstva rekoč: Jaz sem nedolžen pri krvi tega pravičnega, vi glejte. In vse ljudstvo odgovori in zakriči: Njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke!“ Zapeljano ljudstvo noče o nedolžnosti Jezusovi kar nič slišati, ampak razburjeno in strastno kliče nase celo maščevanje božje radi prelite krvi Jezusove. Pa tudi Pilatu umivanje rok ne bo pomagalo. Zakaj ne zapodi hudobnih voditeljev in zapeljanega ljudstva, Jezusa pa oprosti? Boji se ljudstva. Ali nima pogumnih rimskih vojakov?

„Pilat hoteč ljudstvu ustreči jim izpusti Baraba, ki so prosili zanj, njega, ki je bil v ječo vržen zavoljo upora in umora; Jezusa pa vzame in ga da bičati.“ Torej roparski morivec je oproščen, nedolžni Jezus pa odpeljan, da bo krvavo bičan. Pilat še upa, da bo bičanje zadostovalo, Jezusove nasprotnike zadovoljilo in trda srca omehčalo. Po stopnicah odide v pretorij v svoje stanovanje.

Vojaki vzamejo Jezusa in se pripravijo, da ga bičajo,[1] kakor so že navajeni bičati hudodelnike. Bičanje se je vršilo očitno, javno. Zato odpeljejo vojaki Jezusa v pretorij, toda obstanejo koj na dvoru ne daleč od vhoda.[2] Skoraj gotovo so mogli tožitelji in množice gledati, kako grozno Jezusa bičajo, ali so vsaj slišali hude udarce bičev po nedolžnem telesu.

Neusmiljeni vojaki so Jezusa slekli, privezali k nizkemu stebriču in ga začeli bičati. Vsak bič je imel več jermenov, ki so imeli pritrjene svinčene krogljice ali koščeke od kosti. Biči žvižgajo in padajo po telesu Jezusovem. Udarci se poznajo; pokažejo se modre lise, ki otekajo in razpokajo; nastanejo rane, ki se od udarcev povečavajo; že jih je polno po hrbtu, po rokah in nogah, skoraj se vidi samo ena krvava rana. Kri teče curkoma po telesu na tla; že je je na tleh vse polno naokoli. Jezus molči; grozne muke daruje nebeškemu Očetu za grehe, ki prihajajo iz poželenja mesa, za neizmernost in nečistost.

Vojaki se utrudijo, prenehajo, dosti je. Jezusu se noge tresejo. Hitro vzame obleko in si pokrije nagoto. Vojaki se spomnijo, kako so ga Judje tožili, da hoče izpodriniti njihovega cesarja in sam postati kralj judovskega naroda. Sam satan jim navdihne grozno misel. Na-

[1] Jan. 19, 1—3; Mark. 15, 16—20; Mat. 27, 27—30.

[2] Na tem kraju imajo oo. frančiškani lepo cerkvico; že v 5. stoletju se opisuje kapelica na tem prostoru; Perzi so jo razdrli, križarji so sezidali novo, katero podrto so oo. frančiškani l. 1838 popravili.

mignejo si, zakrohotajo se in odpeljajo Jezusa po stopnicah v notranje dvorišče pretorija.

Tu v notranjem dvorišču[1] skličejo celo krdelo, slečejo Jezusa, mu ogrnejo škrlatno rdeč plašč, spletejo krono iz trnja, mu jo denejo na glavo in mu dajo trst v njegovo desnico.“ Strašno, zares peklensko zasramovanje Jezusove kraljeve časti! Jezus sedi ne na prestolu, ampak na trdem kamnu; ni ogrnjen v kraljeva oblačila pretkana z zlatom, ampak ranjeno, s krvjo oblito golo telo mu pokriva star, razdrapan, zamazan rdeč plašč; nima na glavi umetno izdelane zlate krone, ampak v naglici spleteno krono iz bodečega trnja; nima v roki kraljevega žezla v znak vrhovne oblasti nad narodi, ampak zasramovalen nalomljen trst. Moj Bog!

Pa ta grozota še ne zadostuje neusmiljeno sirovim vojakom. Nasititi hočejo svoje zaničevanje do kralja Judov, kateri hoče izpodriniti njihovega rimskega cesarja. Tako se iz nerazumljive hudobije našemljenemu kralju hočejo spodobno pokloniti. In kaj store?

„In stopajo predenj, pripogibajo koleno pred njim, ga z zasmehom časte rekoč: Pozdravljen kralj Judov! Zraven mu pljujejo v lice, mu jemljejo trst iz roke, ga tolčejo po glavi in bijejo po obrazu.“ Obrni pogled od grozovitega prizora in vedi o grešnik: to zaničevanje je tvoje delo; ti ga ponavljaš, kadar smrtno grešiš.

Pilat predstavi ljudstvu Jezusa in ga obsodi na smrt.

Jan. 19, 4—16.

Pilat nima miru. Večkrat je že očitno povedal, da je Jezus nedolžen. Spoznal je pa, da Judje ne bodo odnehali od krivične zahteve, da naj ga križa. Rad bi Jezusa oprostil; toda do sedaj se mu je vsak poskus ponesrečil. Celo roparja so Judje rajši oprostili kakor pa nedolžnega Jezusa. In kaj je ta Jezus? Ali je res samo nekak sanjav modroslovec, kakor jih je toliko, ki vsak svoje nauke trdijo, pa nobeden nič ne ve, saj se ne ujemajo. Nastop Jezusov, njegov nerazumljivi mir, njegova veličastna postava, izraz lica in oči, njegovi premišljeni odgovori ali celo čudni molk: ne! Kaj pa, ko bi bil Jezus kaj posebnega?

No, pa dal ga je bičati. Jezus sicer bičanja ni zaslužil, krivično, skrajno krivično je, toda morda se omehčajo trda srca Judov, ko tega

[1] To notranje dvorišče je ležalo više od prejšnjega dvorišča koj pri vhodu pred vojašnicami. Ta lega se more sedaj dobro videti; znaša pa 5 metrov: in stopnice, ki so sedaj v Rimu, so res 5 metrov visoke. Na kraju kronanja je kapelica. Turki ne dovolijo vanjo, le od zunaj smo si jo ogledali.

sovraženega Jezusa zagledajo v ranah in v krvi! Pilat vstane in gre pogledat, je li bičanja konec. In ko stopi na dvorišče, kak pretresljiv prizor! Krvavega Jezusa, ki ima na glavi trnjevo krono, na ramenih umazan plašč, v roki slab trst, tega Jezusa vojaki pljujejo, bijejo, zasramujejo. Pilatu srce zatrepeta, v dno duše se mu zasmili ubogi Jezus.

Sedaj mu pa raste upanje, da bo maščevavnost Judov nasičena in ga reši smrti na križu. O Pilat, motiš se, motiš se! Kakor divja zver, ki okusi kri svoje žrtve, še bolj po krvi hlepi, tako tudi sovražno srce! Ne miruje, dokler ni žrtev uničena popolnoma; izvršeno poniževanje le še bolj vname željo po novem poniževanju, po največji sramoti, po smrti na križu.

Pilat namigne. Vojaki vzamejo Jezusa v svojo sredo in gredo za Pilatom doli pred pretorij, kjer stoji in čaka judovsko ljudstvo s poglavarji na čelu. Ker je vhod v pretorij na vrhuncu brega iz sirarske doline, more videti Jezusa vse ljudstvo, ki se na tem bregu gnete. Pilat stopi skozi vrata in reče: „Glej, pripeljem vam ga vun, da spoznate, da ne najdem nad njim nobene krivice!“ Po teh besedah pride za njim Jezus: telo razbito in krvavo, na ramenih zamazano škrlatast plašč, na zapljuvani in okrvavljeni glavi grozna trnjeva krona, v roki slab trst! Pilat pregloboko ganjen, ne more več govoriti, le z zamolklim glasom pravi: „Glej, človek!“ in pokaže na Jezusa. Toda Judov ne gane. Ljudstvo sicer osupne in utihne. Ne pa tako veliki duhovniki in njihovi služabniki. Zaskrbi jih, da bi se ljudstvo morda usmililo in za Jezusa govorilo, zato začnejo strastno vpiti in klicati: „Križaj ga, križaj ga!“ Pilat strmi nad to hudobijo. V srcu se mu utrjuje sklep, da krivični zahtevi ne ugodi. Zato pravi dosti odločno: „Vzemite ga vi in ga križajte! Zakaj jaz ne najdem nobene krivice na njem!“ Judje vedo, kaj te besede pomenijo; da se namreč Pilat tako govoreč iz njih nekako norčuje, ker sami nimajo nobene moči, da bi smrtno kazen izpeljali; zato znova zahtevajo smrt, kakor jo zahteva njihova postava, katero morajo Rimljani upoštevati. Kriče namreč:

„Mi imamo postavo in po postavi mora umreti, ker se je delal Sina božjega! Ko pa Pilat zasliši to govorjenje, se še bolj zboji in gre z Jezusom zopet v pretorij in reče Jezusu: od kod si ti?“ Pilat je že poprej sam sumil, da je morda Jezus kaj posebnega. Sedaj pa čuje, da se je imenoval Sina božjega. Poganski Pilat ne razume, kaj to pomeni; pogani so verovali v bogove in boginje; in Pilat se boji, če ni Jezus morda kakega višjega rodu iz bogov? Ako je

to, pa bi ga obsodil na križ, bi se moral bati maščevanja bogov. To so sicer vraže in prazne bajke, pa pogan se tudi teh boji. Zato vprašanje do Jezusa: „Od kod si?“

„Jezus pa mu ne da odgovora.“ In zares, kaj naj bi mu odgovoril? Saj ga poganski Pilat ne bo razumel, če bi mu kaj povedal o svojem nebeškem Očetu! Zato Jezus molči. Molk Pilata, mogočnega Rimljana razkači. Zato nevoljno reče: „Meni ne odgovoriš? Ali ne veš, da imam oblast križati te in oblast izpustiti te?“ Pilat, sam sebe si obsodil! Praviš, da je Jezus nedolžen in da imaš oblast izpustiti ga: zakaj ga pa ne izpustiš? Bojiš se ljudi, ne bojiš se pa Boga! Oblast imaš: toda od kod? Čuj mirni in resni opomin razbitega Jezusa!

Jezus odvrne: „Ne imel bi ti prav nobene oblasti nad menoj, ako bi ti ne bilo dano od zgoraj; zato ima tisti, ki me je tebi izročil, večji greh.“ Zares, Pilatu je dano od zgoraj, dano po previdnosti božji, da ima kot rimski sodnik v Jeruzalemu nekako oblast nad Jezusom; Jezus se tej oblasti prostovoljno pokori; vendar Pilat naj pazi, da ne bo te oblasti zlorabil iz človeških ozirov; ker zlorabeč to pripuščeno oblast bi grešil. Vendar pa je njegov greh manjši od greha, ki ga je storil Kajfa, ki je na čelu velikega sveta Jezusa obsodil in izročil Pilatu, da ga križa, akoravno nima Kajfa nobene oblasti nad njim, ampak si jo je le krivično prilastil. Saj je Jezus Sin božji, Mesija in kralj, kar bi bil Kajfa lahko spoznal in vedel, da nima nobene oblasti do Jezusa. Pilat je dopuščeno oblast zlorabil, Kajfa si je pa oblast celo krivično prilastil, zato je Kajfov greh večji od Pilatovega.

Po tem Jezusovem bolj skrivnostnem odgovoru odide Pilat zopet pred pretorij in si prizadeva in poizkusi, da bi Jezusa izpustil. Judje pa kriče rekoč: „Če tega izpustiš, nisi prijatelj cesarja; zakaj vsak, kdor se dela kralja, nasprotuje cesarju.“ Ko Judje opazijo, kako Pilat še vedno omahuje, da, kako si še bolj odločno prizadeva, da bi Jezusa oprostil, prikipi njihov strah, da ne bi dosegli svojega namena, in njihova divja togota do vrhunca. Že nekako obupani pograbijo še zadnji pripomoček, da Pilata starejo in mu zagroze s cesarjem.

Cesar Tiberij nam je poznan kot nenavadno sumljiv na svojo cesarsko čast. Gorje mu, ki bi le najmanjšo besedico zoper njega zinil. Ogleduhi so bili povsod. Tem je cesar vse verjel. Osumljene osebe je koj s smrtjo kaznoval. Pilat to ve in sedaj mu Judje prete s cesarjem! Sedaj mu izginejo vsi pomisleki, nič več se ne

ustavlja, strah pred cesarjem mu iztrga iz srca vse druge strahove: Jezus naj umrje!

„Ko Pilat začuje to besedo, pripelje Jezusa vun in se vsede na sodni stol na prostoru, ki se imenuje litostratos, hebrejski pa gabata. Bil je pa petek Velike noči okoli šeste ure."[1] Pilat torej hoče izreči sodbo. Že sedi ravno pred vhodom v pretorij na sodnem stolu. Prostor je potlakan z marmorjem in nekoliko vzvišen. Je pa že okoli šeste ure, namreč okoli poldneva v petek Velike noči, namreč v petek, ko bodo Judje popoldne klali in zvečer uživali velikonočno jagnje, spomin na osvoboditev iz egiptovske sužnosti. Tudi Jezusa so doli pripeljali; on stoji poleg Pilata. Judje so zmagali; še par minut in Jezus bo obsojen na križ. Res, obsojen bo, toda poprej pride usodepolna odločitev Judov zoper samega Boga.

Pilat namreč ozlovoljen hoče Judom pokazati svoje zaničevanje in jih še osramotiti. Zato pokaže na Jezusa, ki je še gol v škrlatastem plašču, s trnjevo krono in s trstom in porogljivo reče: „Glejte, vaš kralj!" Ta beseda Jude zapeče, „pa zavpijejo: Proč z njim, proč, križaj ga!" Pilat se zaničljivo po njih ozre in jih zopet zbode rekoč: „Vašega kralja naj križam?" No, to je za razdražene Jude preveč in v imenu vseh zakriče veliki duhovniki: „Nimamo kralja razen cesarja!"

Judje, kaj pa trdite? Torej Mesija, svojega pravega kralja zametujete in izbirate si očitno rimskega cesarja! Da, tako ostane! Bogu ste se odrekli, Bog pa se je odrekel vas in prepušča vas poganskemu cesarju, ki vas kmalu pomandra in pokonča po krvavih groznih bojih!

Na to izreče Pilat smrtno obsodbo[2] „in izroči Jezusa njihovi volji, da ga križajo." Smrtne sodbe so izvrševali rimski vojaki; tudi današnjo bodo oni izvršili. Zato vzamejo Jezusa in ga peljejo v pretorij, dokler ne pripravijo vsega, kar je potrebno za smrt na križu. Tudi Pilat vstane; odide v pretorij, kjer se obsodba napiše, napiše pa tudi vzrok obsodbe, da se pribije na križ in more vsakdo vedeti zanj. Poglavarji Judov in zbrano ljudstvo pa napeto čakajo pred pretorijem.

[1] Namreč okoli poldneva. Za Jude ure niso bile enako dolge, ker se je čas od jutra do večera delil na 12 ur: zato so bile ure po letu bolj dolge, po zimi bolj kratke. Judje niso imeli žepnih ur in so čas le po priliki določevali. Zato ne moremo trditi, da je šesta ura ravno poldne; morda je še precej do poldneva.

[2] Tudi na tem kraju je kapelica, lastnina oo. frančiškanov. Vidijo se tla, potlakana z velikimi marmornatimi ploščami.

87. Mesija nese križ in umrje na križu.

Jan. 19, 16—42; Luk. 23, 26—56; Mark. 15, 20—47; 16, 1; Mat. 27, 31—66.

Zadnje priprave so hitro gotove. „Vojaki slečejo Jezusu plašč in ga oblečejo v njegova oblačila." Jezus stoji v pretoriju na dvoru od velikih vrat naprej. Ni pa sam. Ravnokar so iz strašnih v skalo izsekanih ječ pripeljali dva hudodelca, da ju tudi križajo. Kaka tovaršija! Jezus med hudodelci! Jezus s hudodelci obsojen, zasramovan in križan.

Jezus nese težki križ.[1]

Jan. 19, 1—17; Luk. 23, 26—32; Mark. 15, 20—21; Mat. 27, 31—32.

Jezusu je križ že naložen; dosti velik je in težak; težak posebno zanj, ki je ves izmučen in izpehan; zanj, ki je bičan izgubil skoraj vso telesno moč. In kako ga križ tlači in reže v rame in po hrbtu! Grozna trnjeva krona mu je še na glavi. Tudi hudodelcema je križ naložen. Pripravljen je stotnik, ki bo jahal na čelu; pripravljeni so vojaki, ki bodo obsojence vodili in stražili.

Krdelo se je začelo pomikati. Najpoprej se gre zahodno navzdol nekoliko minut. Množice se pridružujejo; vsakovrstni ljudje, posebno duhovniki, pismarji in starejšine spremljajo obsojence gredoč deloma ob strani, deloma za njimi. Poglavarji se vesele, vsaj na videz; živahno se razgovarjajo. Tudi večina ljudstva odobrava kazen, ki je doletela tega sleparja; slavi poglavarje, ki so ga pokazali v pravi luči. Nekateri so pa le bolj tiho; z glavo majejo; ne razumejo jih.

Polagoma so prišli v sirarsko dolino, ki se razteza od damaščanskih vrat skozi mesto do cedronske doline. Jezus opeša, omahne in pade.[2] Vojaki ga potegnejo kvišku. Ozre se in zagleda svojo mater Marijo, ki je bila med množico skrita. Ko je videla, da njen Sin pada pod križem, vskipi ljubezen, prerije se skozi množico in že

[1] Ker vemo, da je bil Pilatov pretorij ravno ob templju, ni nobenega dvoma, da je Jezus začel križev pot tukaj in da je zares hodil nekako po tistem potu, kateri se kaže od prvih časov do sedaj kot njegov križev pot. Slovenski romarji smo vsi do solz ganjeni ta križev pot opravili. Seveda so bila tla takrat bolj globoko in so sedaj zasuta in tudi pot je sedaj na nekaterih mestih zazidana s hišami. Druga pot ni mogoča; je pa ta tudi najbolj kratka med pretorijem in Kalvarijo.

[2] Ta padec v svetem pismu ni zapisan; zapisano pa je, da so vojaki prisilili Simona iz Cirenеje, naj pomaga nesti križ. Zakaj? Gotovo, ker je Jezus omagoval. Tudi o Mariji ni zapisano, da je srečala Jezusa; zapisano pa je, da je bila na Kalvariji. Ali ni verjetno, da ga je spremljala izpočetka in da je priskočila k njemu, ko ga je videla pasti? Na tem kraju imajo katoliški Armenci krasno novo cerkev.

stoji blizu Jezusa. Meč žalosti je prebodel njeno potrto srce. Ona sicer ve, kaj trpljenje pomeni; daruje ga skupno z Jezusom nebeškemu Očetu za spravo sveta; kljub temu pa ni brez čustva, saj ima materno srce! Zato trpi, neizmerno trpi. Ujamejo se oči matere in Sina.

Toda truma mora naprej po dolini proti jugu. Tu jih dohiti Simon Cirenejec, ki prihaja od damaščanskih vrat s polja in hoče hitro naprej. Njega pograbijo brezobzirni vojaki in mu naložé križ, naj ga nese za Jezusom, da ta ne opeša, preden dospe na Kalvarijo. Simon se brani te sramote; toda nič ne pomaga, mora križ sprejeti. Za to pomoč mu je Gospod dal milost prave vere. Njegova dva sina Aleksander in Ruf sta bila v prvi cerkvi dobro poznana.

Jezus gre naprej. Že so se obrnili iz dolinice navkreber proti zahodu. Pot je težka in vedno bolj strma. Iz vrat čedne judovske hiše[1] stopi nagloma plemenita ženska, skoči pred Jezusa in mu ponudi prt, naj si obriše krvavo in zapljuvano obličje. Kako potolaži Jezusa to sočutje blage Judinje! Vzame prt, otare si obraz in, o čuda, v prt odtisne svoj obraz. Srečna Veronika!

Že so dospeli do sodnijskih vrat drugega zidu, ki je bil okolu Jeruzalema mestu v varstvo sezidan. Ko stopi Jezus skozi vrata, zagleda na levo griček, imenovan Golgota; zagleda griček, kjer bo moral preboleti na križu neizrekljive bolečine. Stresne se, spodrsne mu in drugič pade na kamenita tla. Rane ga zabole, trnjeva krona mu pretrese glavo, brezsrčni vojaki ga sirovo dvigajo.[2]

Precej visoko so; že so na prostem. Jezus zasliši jok in stok. Velika množica ljudi ga spremlja; med njimi je dosti žen. Mnogo žen je pa čakalo še le tukaj na prostem zunaj zidu. Ženam se dobri Jezus smili. Marsikatera je že na potu na tihem ihtela. Ko ga pa sedaj zagledajo nove žene, ga vidijo pasti in krvaveti, gledajo sirovost rimskih vojakov, začnejo na glas plakati in pretužno tožiti nad njim.[3]

[1] Na tem kraju imajo Melkiti lepo cerkvico. Izkopali so tukaj zidove bolj bogate judovske hiše iz predrimskih časov; trdilo se je, da je bila ta hiša lastnina Veronike. Vemo, kako so jeruzalemske žene Jezusa objokovale. Zato ni čudno, ako mu je ena od njih še to posebno ljubezen izkazala. Morda se ni imenovala ravno Veronika: Veronika namreč pomeni: „resnična podoba“, pa se je odtod ime na dotično ženo preneslo.

[2] V srednjem veku se ni trdilo, da je Jezus tudi drugič padel pod križem; ampak mislilo se je, da je Simon še križ nosil. O tem padcu sveto pismo ne govori, pač pa ve o njem staro izročilo, ki je popolnoma verjetno.

[3] O ženah Jeruzalemskih nam pripoveduje sveto pismo; izročilo pa določuje kraj tega ganljivega dogodka kot zunaj mesta blizu Golgote.

Jezus jih pogleda. Gane ga njihovo sožalje. Toda v duhu vidi grozne kazni božje, ki bodo radi današnje hudobije prav kmalu zadele mesto in prebivavce in tudi te žene. Njihova nesreča mu srce še bolj gane. Pozabi na svoje bolečine in s premilimi besedami začne opominjati jeruzalemske žene rekoč: „Hčere Jeruzalemske, nikar ne jokajte nad menoj; marveč jokajte nad seboj in nad svojimi otroki! Zakaj glejte, prišli bodo dnevi, ob katerih se bo reklo: blagor nerodovitnim in telesom, ki niso rodila, in prsom, ki niso dojila! Takrat bodo začeli klicati goram: padite na nas! in hribom: pokrijte nas! Če se namreč z zelenim lesom tako dela, kaj se bo godilo s suhim?“

Jezus opozarja žene, naj ne jokajo nad njim! Zares, on trpi! Toda on pije kelih, ki mu ga je dal Oče, s katerim bo svet odrešil in sebi večno slavo zaslužil! Naj ne jokajo nad njim, marveč nad seboj! Zakaj? Nad Jeruzalem, torej tudi nad Jeruzalemske žene pridejo tako grozni časi, da se bodo blagrovale nerodovitne žene, žene brez otrok; te bodo vsaj samo zase trpele, ne bo jim povečavalo bolečin trpljenje njihovih otrok. Da, taki časi pridejo, da bo vsakdo želel, naj ga zagrnejo hribje in gore, da bo neizogibne muke poprej konec. In teh grozot so Judje sami krivi, zaslužili so jih, ker so se odrekli svojemu Mesiju, ker so svojega Mesija na križ obsodili. In ako Bog zahteva toliko trpljenja od njega, ki je kakor zeleno drevo, namreč pravičen in je le tuje hudobije nase vzel, kako bo pravični Bog postopal z Jeruzalemom, ki je radi svoje brezbožnosti in trdovratnosti kakor suho drevo in ne zasluži, razen da se vrže v ogenj! Te besede so besede usmiljenja in ženam opomin, naj bi izpregledale, se obrnile k Mesiju in vsaj svojo dušo rešile.

Pot se obrne nekoliko proti jugu, ni več strma, ker navkreber se gre le proti zahodu. Jezus mora zopet vzeti križ na rame. Dospeli so do podnožja hribčka, do Kalvarije, ki se vzdiguje na bregu[1] podolgastega hriba, na katerem je sezidan Jeruzalem. Vojaki priganjajo, iti se mora zopet navkreber jako strmo: Jezus se opoteka in pade tretjič! O bolečine! Pod Jezusom trd kamen, na Jezusu težak križ, po telesu same krvave rane, na glavi trnjeva krona, ki ga zbada vedno znova, kadar se kaj zadene! Hčere Jeruzalemske, jokajte in zdihujte!

Gospod se zravna. Zadnje moči porabi in leze po strmini hribčka na vrh. Ni visok, kmalu so na zaželjenem in določenem mestu. Jezus kar zatrepeta v dnu duše: sedaj se pripravljajo zanj nove, najbolj grozovite muke!

[1] Golgota ali Kalvarija je bila le kakih 5 do 7 metrov visoka; tako se more soditi po tem, kakor se vidi sedaj.

Jezusa križajo.

Luk. 23, 33 in 34; Mark. 15, 22 in 23; Mat. 27, 33 in 34.

Kalvarijo je Bog določil, da na njenem vrhuncu opravi Jezus ono krvavo daritev, ki je neizmerne vrednosti, in zadosti vsem dolžnostim hvale, zahvale, prošnje, posebno pa zadoščenja, ki jih ima vesoljni svet do svojega Boga, do svojega Stvarnika in do svojega najvišjega Gospoda. Jezus je iz neskončnega usmiljenja sprejel poroštvo za neizmerne dolgove, v katere so pred neskončno pravico božjo zabredli vsi ljudje od začetka do konca sveta. Ker teh dolgov ljudje plačati ne morejo, mora jih danes plačati njihov porok, naš Gospod Jezus Kristus.

Naj ves svet spozna božjo pravičnost, pa tudi božjo ljubezen in usmiljenost, zato je izmed načinov, po katerih bi bil mogel poplačati sprejete dolgove, prostovoljno izbral način po sebi najbolj grozen, za ljudi pa najbolj očit in koristen. Trpljenje si je odbral in križ in strahovito smrt na križu! Poplačati hoče vse dolgove do zadnjega vinarja; da, še neizmerno več hoče dati pravici božji, kakor je pa svet dolžan. Naj svet spozna ljubezen božjo, naj Boga ljubi, naj hodi z Odrešenikom na potu zatajevanja in križa, da se zveliča!

Ta pomen imajo dogodki, kateri se bodo sedaj razvijali pred našimi očmi. Jezus stoji na vrhu Kalvarije. Okoli njega se trudijo rimski vojaki, da izvršijo zapovedano križanje. Blizu opazujejo delo škodoželjni judovski poglavarji. Ob bregu in okoli hribčka se gnetejo judovske množice. Med njimi so one pobožne žene, ki so služile Gospodu s svojim premoženjem in so hodile za njim. So pa: Marija, žena Kleofova in sorodnica Matere božje, Salome, žena Cebedejeva in mati apostolov Janeza in Jakoba, Marija Magdalena in še nekatere druge. Prav blizu stoji Marija, mati Jezusova in apostol Janez.

Za izvršitev obsodbe je vse pripravljeno. Jame za križe so izkopane. Usmiljene žene ponudijo Jezusu grenko omotno vino, kakor se je navadno dajalo hudodelnikom, da omoteni ne bi tako čutili bolečin. Jezus pijačo samo pokusi in vrne ženam. Trpeti in umreti hoče popolnoma zaveden.

Slečejo ga. Spodnja halja se je sprijela z ranjenim telesom; vojaki jo morajo siloma odtrgati od ran; rane se obnove, kri zopet teče. Slečen je Gospod; le okoli ledij mu prepašejo prt, kakor je bila pri Judih navada. Ob Gospodu leži križ; pogleda ga, zgrozi se, zdihne vdan k Očetu in leže nanj.[1] Vojaki mu raztegnejo roke na desno in

[1] Res, pogostokrat se je najprej križ postavil in na že postavljen križ se je obsojenec potegnil ter križal; toda za več zgledov se ve v zgodovini, da so obsojenca privezali ali pribili na križ ležeč še na tleh. Ker se je o Gospodu od početka trdilo, da je bil najpoprej na križ pribit in so ga že križanega s križem dvignili med nebo in zemljo, nimamo nobenega povoda o tem dvomiti. Opomnim, da so ti zadnji dogodki vsi opisani v svetem pismu.

levo do luknje, ki je izvrtana za žebelj. Roka je nad luknjo, drži jo brezsrčen vojak, drugi vzame žebelj, nastavi na roko, zavihti kladivo in udarci padajo po žeblju: žebelj predere kite in stare kosti na roki, kri štrkne kvišku, od bolečin Jezus milo, boj tihotno zaječi. To se ponavlja pri drugi roki. Sedaj zgrabi vojak noge, potegne jih in tudi noge pribijejo na križ. Jezus milo ječi. Marija vidi vse, sliši vse; Marijo prebada nov meč, pretresajo ji srce in dušo nepopisno pekoče bolečine.

Jezus je pribit. Vojaki dvignejo križ, porinejo ga k jami, kjer bo vsajen; spuste ga v jamo, Jezus se pretrese, rane se povečajo, kri teče curkoma po telesu. V tem hipu odpre Jezus usta in govori. Kaj bo izpregovoril? Ali bo klical maščevanje iz nebes na one, ki so ga obsodili, ki so zahtevali njegovo smrt, ki ga neusmiljeno mučijo in škodoželjni okoli njega stoje? Ne! Jezus ne pozna maščevanja, ampak le ljubezen: glej, oči ima obrnjene proti nebu; čuj, kako moli rekoč: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Očeta prosi, za odpuščenje prosi, sovražnike zagovarja!

Jezus visi na križu in umrje.

Jan. 19, 18—30; Luk. 23, 33—46; Mark. 15, 24—37; Mat. 27, 35—50.

Križana sta tudi oba razbojnika; eden je na desni, drugi pa na levi strani Jezusa. Še za to sramoto so poskrbeli judovski poglavarji: Jezus naj visi na sredi, kakor bi bil on najhujši od vseh. Solnce še sveti in kaže nekako na poldne.

Nad glavo Jezusovo so na križ pribili že omenjeni napis, kateri je odkrival vzrok kazni. „Bilo je pa napisano: Jezus Nazarenčan, kralj Judov. Napisano je pa bilo v latinskem, v grškem in v hebrejskem jeziku. Ta napis je torej mnogo Judov bralo, ker je bil kraj, kjer so Jezusa križali, blizu mesta.“

Pilat je iz maščevavnosti napisal: Kralj Judov. Ko so Judje prepozno napis čitali, jih je zbodel in vznevoljil. „Zato so veliki duhovniki Pilatu rekli: Nikar ne piši: kralj Judov! ampak, da je on sam trdil: kralj Judov sem. Pilat odvrne: Kar sem pisal, sem pisal.“ Za to neznatno zadevo zna Pilat Jude zavrniti, za storjeno božjekletno krivico pa ni imel poguma.

Pod križem stoje in stražijo vojaki. V rokah imajo Jezusovo obleko. „Ko so vojaki Jezusa križali, so vzeli in porazdelili njegovo obleko; srečkali so za dele, kaj naj bi vsakdo vzel. Naredili so štiri dele, za vsakega vojaka en del in spodnjo obleko. Bila je pa spodnja obleka brez šiva, od vrha sceloma tkana. In so govorili med seboj: nikar je ne razrežimo, marveč srečkajmo zanjo, čigava naj bo! Da se izpolni pismo veleč: razdelili so si med seboj moja oblačila in srečkali za mojo obleko. Vojaki so tako storili, potem so pa sedli in Jezusa stražili."

Na križu viseč trpi Jezus neizmerne vsakovrstne bolečine. Od zunaj ne preneha zasramovanje in zasmehovanje. Te grdobije se udeležujejo prav vsi stanovi; zasramujejo ga kot Sina božjega, kot Mesija, kot kralja Judov, kot ljubljenca božjega, kot čudodelca.

Zaničuje ga ljudstvo. „Ljudstvo pa stoji in gleda. In mimo gredoči ga preklinjajo in majejo s svojimi glavami rekoč: Aha, ki podiraš božji tempelj in ga v treh dneh zopet sezidaš; pomagaj sam sebi! Ako si Sin božji, stopi s križa!"

Ljudstvu se pridružijo poglavarji. „Podobno ga sramote tudi veliki duhovniki, pismarji in starejšine govoreč med seboj: drugim je pomagal, sam sebi pa ne more pomagati. Ako je Mesija, izvoljenec božji, kralj Izraelov, naj stopi s križa, da bomo videli in mu verovali. V Boga je zaupal; naj ga sedaj reši, če ga ima rad! Saj je pravil: Sin božji sem."

Vojaki ne zaostanejo. „Tudi vojaki ga sramote; k njemu pristopajo in mu ponujajo jesiha rekoč: ako si kralj Judov, pomagaj si!"

Torej vse zasramuje njega, ki umira za vse in plačuje dolgove vseh. Da bo mera polna, prileti zasramovanje nanj celo od razbojnikov. Namreč „eden od razbojnikov, ki sta bila z njim križana, ga opsuje rekoč: Če si ti Mesija, reši sebe in naju!"

Toda komaj je eden razbojnikov izgovoril te grdivne besede, se oglasi drugi in s svojimi besedami zadoščuje Jezusu za vse nezaslišane razžalitve. Najpoprej sodruga „posvari in mu odvrne: Ali se tudi ti ne bojiš Boga, ki si v ravno tisti kazni? In sicer midva po pravici; po zasluženju svojih del sva kaznovana; ta pa ni nič hudega storil!" Torej vpričo ljudstva, vpričo judovskih poglavarjev, ki so zahtevali in dosegli sramotno smrt Jezusovo, razbojnik na križu zatrdi, da Jezus ni nič hudega storil, da je nedolžen; tudi njim veljajo besede: ali se ne bojiš Boga? Kolika odkritosrčnost, kolik pogum! Judje naj pridejo k sebi; Judje naj razmišljujejo! Umirajoči kaznjenec javno razglaša, da je Jezus nedolžen.

Poglejte ga! Sedaj se z izrazom polnim ponižnega zaupanja obrne k Jezusu, vanj upre proseče oči in začne govoriti: „Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!" Kaj praviš? Jezus je Gospod? On ima kraljestvo? Vanj bo prišel, da vlada, po smrti na križu! O jasna, globoka, prepričana vera v Jezusa, kot Mesija, kot utemeljitelja duhovnega, mesijanskega kraljestva!

Kaj pa Jezus? „Jezus mu reče: resnično ti povem, še danes boš z menoj v raju!" Torej križani Jezus sprejme zagotovilo, da je Mesija, da je kralj, da ima kraljestvo, kjer nastopi kraljevanje koj po smrti. Da, križani Jezus odpusti grehe razbojniku, saj je očitno in skesano spoznal, da trpi po pravici; odpusti mu grehe in še za danes obljubi sveti raj. Začenja se poveličanje Jezusovo.

Vemo, da so blizu stale galilejske žene, ki so pomagale Jezusu v življenju in so mu ostale zveste tudi v trpljenju in sramoti Najbolj blizu križa stoji Jezusova mati Marija in zraven nje deviški Janez, njegov ljubljenec. Marija bi rada trpela in umrla za človeški rod. Previdnost božja tega ni dopustila; saj mora ona še dolgo živeti, da bo kakor Mati Zveličarjeva tudi mati njegovih vernikov pomoč in tolažba apostolov in vse prve cerkve. Zato Marija daruje Bogu trpljenje in smrt svojega Sina, trpljenje in bolečine svojega materinega srca. Sedaj jo zagleda Jezus. Že je izgubila zvestega variha Jožefa, sedaj bo izgubila še svojega edinega Sina, ostala bo sama. Kot dober sin hoče Jezus za njo poskrbeti. „Ko torej vidi Jezus mater in učenca, katerega je ljubil, da stoji poleg, reče svoji materi: žena, glej tvoj sin! Potem reče učencu: glej, tvoja mati. In od tiste ure jo vzame k sebi." Za mater Marijo je poskrbljeno. Janez ne bo pozabil Jezusove oporoke; do smrti bo skrbel za Marijo. Saj je dosti premožne rodbine in v Jeruzalemu imajo svojo lastno hišo.

Poldne je že minilo. Začelo se je temniti; temni se vedno bolj po vsej zemlji; solnca se ne vidi več. Ta tema ni naravna; saj je polna luna, torej solnčen mrk nemogoč: tema je čudežna. Po božji previdnosti obžaluje nema narava zločin Judov, obžaluje smrt božjega Sina.

Jezusovo trpljenje narašča. Ne trpi le od ljudi, ki so ga do sedaj tako brezobzirno zaničevali in zasramovali; trpi tudi na svojem telesu in na svoji duši. Na telesu ima polno ran; na zraku so se mu vnele in ga neizrečeno peko: glava in telo mu je kakor v ognju. Velike rane od žebljev na rokah in nogah se razširjajo,

bole neprestano, bole od trenutka do trenutku vedno bolj. Ker visi in so mu nenaravno raztegnjene roke in noge, raztegnjene so mu tudi žile, po katerih se pretaka kri po telesu; zato je tok krvi oviran, kri ne more iz srca, kri zaostaja v pljučih in sili v glavo: od tod bolečine po celem notranjem telesu, posebno v glavi, od tod čudne stiske kakor smrtna groza. Zraven pritiska žeja. Kjer se prelije mnogo krvi, kjer se veliko trpi, se razvije neznosna žeja, ki prizadeva muke nad vse druge muke.

Kaj pa še le dušne bolečine Jezusove! Začele so se na vrtu Getzemani; niso prenehale. Raste posebno strah, ki prihaja iz čustva popolne zapuščenosti od Boga. Jezusa tlačijo vsi grehi vesoljnega sveta. Največja kazen za greh je pa, da je grešnik popolnoma in za vekomaj zavržen od Boga, ki je kot večna resnica in neskončna dobrota edini vir sreče in blaženosti za dušo hrepenečo po resnici in dobroti. Vso to zapuščenost mora Jezus okusiti, pretrpeti, da nje reši človeški rod in mu zasluži odpuščenje.

Temno je v prirodi, temno je v Jezusovi duši. Že je okoli treh popoldne. Tema je dosegla vrhunec. Jezus noče več molčati in le molče trpeti. Svet naj izve tudi za vse notranje njegove bolečine iz ljubezni do njega. „Zato zakliče ob deveti uri — po naše ob treh — na ves glas: Eli, Eli lama sabaktani! po naše: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Ne toži, ne obupuje, ampak le svetu naznanja nepopisne muke svoje duše. „In nekateri onih, ki stoje poleg in to slišijo, pravijo: glej, Elija kliče!“ Tako se norčujejo, še sedaj so trdega srca, so nepoboljšljivi.

Ob deveti uri, torej po naše okoli treh popoldne, se zopet zdani. In „Jezus vedoč, da je vse dokončano in hoteč, da se dopolni, kar je pisano, reče: Žejen sem! Stala je pa posoda polna jesiha. In takoj priskoči eden izmed njih, vzame gobo, napolni jo z jesihom, natakne jo na drog hisopov in mu jo pritisne k ustom in da piti.“ Jezus razodene torej tudi neznosno svojo žejo. Vojak mu jo hoče zmanjšati, zato mu pritisne k ustom gobo namočeno v jesihu. Tudi sedaj se še nekateri norčujejo rekoč: Pusti! videti hočemo, če pride Elija, da ga reši! On pa mu kljub temu da piti in veli: pustite mi! videti hočemo, če pride Elija, da ga sname! Zasukal je norčave prigovore in rekel, naj mu puste, da bo mogel Elija še v pravem času priti, preden križani ne pogine.

Jezus si omoči jezik z jesihom in reče: „Dopolnjeno je!“ Svetu in Očetu naznani Jezus, da je dopolnjeno delo odrešenja, ker je storil prav vse, kar so preroki pisali o Mesiju in kar mu je veleval njegov nebeški Oče. O hvala Bogu! Torej vse je dopolnjeno: Oče ima popolno spravo, dolg človeškega rodu je poplačan, oblast hudobnega duha je strta! Dopolnjeno je: zato pa Jezus sedaj more umreti, more položiti svoje življenje, položiti iz pokorščine do Očeta.

In zares „Jezus zakliče na ves glas: Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo! In ko to reče, nagne glavo in izdihne svojo dušo.“ Kaj pa to? Onemogli, izmučeni Jezus zakliče na ves glas: to ni naravno mogoče, to je čudež, čudež Jezusove moči in oblasti nad življenjem in smrtjo.

Dogodki koj po smrti Jezusovi.

Luk. 23, 45., 47—49; Mark. 15, 38—41; Mat. 27, 51—56.

Jezus je umrl. Koj ob smrti se začne njegovo poveličanje. Že dolgotrajna nenavadna tema je preplašila Jude in jim motila škodoželjno veselje radi Jezusove smrti. Neljube slutnje so jih začele mučiti. Novi čudežni dogodki se pa dogode koj, ko je Jezus izdihnil svojo dušo.

„In glej, pregrinjalo v templju se pretrga na dvoje od vrha do tal; zemlja se strese, skale se razpokajo in grobi se odpirajo. Ko je pa stotnik, ki je nasproti stal, videl, kaj se je dogodilo in da je s tako glasnim vzklikom izdihnil, da Bogu čast in reče: Resnično, ta človek je bil pravičen; zares, ta je bil Sin božji! In tudi oni, ki so z njim Jezusa stražili, so se zelo prestrašili, ko so videli potres in vse, kar se je dogodilo in zato trdijo: Resnično, ta je bil Sin božji! In vsa množica onih, ki so bili skupaj pri tem prizoru in so gledali, kar se je dogodilo, se vračajo v mesto trkajoč se na svoja prsa.“

Kaj ne? Jezus se koj ob smrti poveličuje. Pogani glasno priznavajo, da je Sin božji. Judje pa, ki so divje kričali, naj bo križan, se prestrašeni trkajo na prsa in hité domov. Kaj pa starejšine? Kje so pa hudodelni poglavarji Judov? Nikjer jih ni, kar izgubili so se; skaljeno jim je škodoželjno veselje. In kaj pomeni, da se je pregrinjalo v templju pretrgalo od vrha do tal? Učeniki trdijo, da je to znak, da je odpravljen stari zakon, razveljavljena stara postava in da nastopi nov zakon sklenjen po velikem duhovniku, ki je ravnokar umrl na križu.

S Kalvarije je vse pobegnilo. Le Marija in Janez stojita tiho in zatopljena v žalost pri križu. Tudi Marija Magdalena, Marija Kleofova in Saloma Cebedejeva so še na Kalvariji; z njimi je ostalo tu mnogo drugih žena, ki so skupaj z njim prišle gori v Jeruzalem; prav zdaleč stoje tudi njegovi znanci in gledajo.

Jezusa pokopljejo.

Jan. 19, 31—42; Luk. 23, 50—56; Mark. 15, 42—47; Mat. 27, 57—61.

Dan poteka. Nove skrbi za Devico Marijo in za prijatelje Jezusove. Vedo, da čez sobotni dan ne sme nikdo ostati na križu. Tako veleva judovska postava. Ako je zločinec umrl, se pokoplje, preden se začne sobotni dan, namreč okoli šeste ure v petek zvečer; ako pa zločinec še ni umrl, se ubije. Jezus je sicer mrtev: toda kdo ga sname s križa? Kje naj se pokoplje? Ali skupno z obema hudodelcema? To so mučne misli, hude skrbi. Marija zaupa v Boga. In zares, božja previdnost je vse prav častno naredila.

Preplašeni poglavarji Judov, posebno veliki duhovnik in tovariši morajo poskrbeti, da se izpolni postava in ne ostanejo hudodelci na križu; posebno še zato ne, ker je letos sobota posebno sveta radi velikonočnih praznikov in je prvi najbolj slovesni dan od petka preložen na soboto. Zato morajo iti prosit Pilata, da vse potrebno zapove. Gredo „in zaprosijo Pilata, naj se križanim potero kosti in naj se snamejo. Pridejo torej vojaki in poterejo kosti prvemu in drugemu, ki sta bila z njim križana.“ Oba sta namreč še živela. Kazen na križu ni sama po sebi taka, da bi hudodelec moral takoj umreti, ko se križa. Ne, more ostati živ celo po več dni. Tudi hudodelca, križana z Jezusom, sta še živela; zato so jima vojaki s koli strli kosti in ju do smrti pobili.

Kdo popiše strah prijateljev Jezusovih, posebno strah in bridko žalost Device Marije, ko so vojaki začeli pobijati hudodelca in jima s koli drobiti kosti. Ali bodo tudi telo Jezusovo tako razbili in oskrunili? Ne bodo! Naučeni so, da mrtvega ne razbijejo, ampak mu le srce prebodejo, da je smrt bolj gotova. „Ko torej vojaki pridejo do Jezusa in vidijo, da je že mrtev, mu ne stro kosti, marveč eden vojakov odpre s sulico njegovo stran in brž priteče kri in voda iz nje.“

Vojak je sulico prav globoko zasadil; prodrla je prsi od desne strani do leve in smrtno ranila Srce Jezusovo. Jezus ne čuti sulice: pač pa jo čuti njegova mati Marija. Stresne se, na kolena pade, razpne roke in vzdihne k pregloboki srčni rani. Iz rane pritečejo zadnje kaplje božje krvi Jezusove; ker tolika je njegova ljubezen, da hoče za svet preliti svojo kri do zadnje kapljice. Toda poglej čudež! Da teče kri iz mrtvega trupla, ni čudno, saj je še toplo, ker je le malo časa mrtvo. Čudež pa je, da zraven krvi priteče iz široko odprte rane tudi bistra voda.

Zraven matere Marije stoji in kleči njen novi sin Janez. On vidi vse to in slovesno izpričuje rekoč: „In ta, ki je videl, priča in njegovo pričevanje je resnično; in on ve, da govori resnico, da tudi vi verujete,“ tako zatrjuje Janez resnico ob koncu svojega evangelija.

Izpričuje pa on še drugo čudežno okolnost, namreč to, da se Jezusu niso strle kosti. On piše: „to se je zgodilo, da se dopolni pismo: »Nobene kosti mu ne zlomite«; in na drugem kraju pravi pismo: »Gledali bodo nanj, ki so ga prebodli«.“ O velikonočnem jagnjetu namreč je Bog zapovedal, naj se mu nobena kost ne zlomi; to jagnje pa je bilo le predpodoba pravega Jagnjeta, ki bo darovano za rešitev sveta; zato se tudi temu Jagnjetu po volji božji ni smela streti in se zares ni strla nobena kost. Na drugem kraju pa opisuje prerok Cahárija blagoslove mesijanskih časov in trdi o Mesiju, da bodo Judje gledali vanj, ki so ga prebodli. Po evangelistu Janezu in tudi zares je ta dogodek sijajen dokaz, da je križani Jezus resnično Zveličar sveta, obljubljeni Mesija.

Mrtev je Jezus, mrtva sta oba razbojnika. Vse treba pokopati še pred začetkom sobote. Vojaki vzamejo s križa oba razbojnika, ju na dnu Kalvarije vržejo v skupen grob in ga urno zasujejo. Kaj pa z Jezusom? Marija in Janez trepetata zanj. No, kaj se je pa dogodilo? Stotnik je moral oditi v mesto. Ko je prišel nazaj, zapove vojakom, da naj se Jezusa ne dotaknejo, ampak naj počakajo. Vojaki torej čakajo. Kaj pa se je dogodilo?

„Bilo je proti večeru. Tu pride k Pilatu bogat človek iz Arimateje, judovskega mesta, po imenu Jožef, spoštovan starejšina, dober in pravičen mož; on ni soglašal z njihovim sklepom in njihovim dejanjem; sam je pričakoval kraljestvo božje in je bil tudi sam Jezusov učenec, toda skrivaj, iz strahu pred Judi. Srčno gre k Pilatu in ga prosi, da bi smel vzeti Jezusovo truplo.“ To je bil plemenit mož. Do sedaj se je Judov bal in ni pokazal, da je učenec Jezusov. Čudno ga je pa danes zadela milost božja. Odvrže strah. Ne more dopustiti, da bi Jezusa nespodobno zagrebli k hudodelcem v skupno jamo. Ne, tako ne sme biti, pa naj velja, kar hoče.

Ve, da edino Pilat more pomagati. On sme truplo obsojenčevo prepustiti onim, ki bi zanj prosili. Torej k Pilatu mora, pa tudi hoče, da dobi truplo Jezusovo in ga častitljivo pokoplje. Poglavarji Judov naj rečejo, kar hočejo; z njimi sploh noče več imeti nič skupnega; preveč krivično so danes ravnali. Pride k Pilatu in mu pove prošnjo. „Pilat se pa začudi, da bi bil že umrl, pokliče stotnika in ga popraša, če je že mrtev. In ko zve od stotnika, dovoli in izroči truplo Jožefu.“

Smrt Jezusova je torej gotova. Izpričujejo jo stotnik in vojaki. Jožef je namen dosegel. Sedaj more ljubljenemu učeniku poskrbeti častitljiv grob. On sam ima zraven Kalvarije krasen vrt; koj nasproti je in leži precej navkreber, tako da je med Kalvarijo in njegovim vrtom ozka podolgasta dolinica. V tem vrtu je nedavno za se izsekal prav lep in prostoren in svojemu stanu primeren grob. Izsekan je iz žive skale, kakor je bila navada, posebno pri bogatejših Judih. Skozi nizka vrata se pride v majhen, nizek, četverovoglat prostor. Iz tega prostora se gre skozi tesna vrata nasproti vhodu v večji umetno iz skale izdolben prostor. Ni ravno visok, toda dosti obsežen. Po dolgem ob desni skala ni izsekana do tal, marveč le do dve tretjini od zgoraj; zadnja tretjina je pa kakor bolj ozka, toda dosti dolga skalnata klop, na sredi malo izdolbena. Na to skalnato klop se ima položiti truplo pokojnikovo umito, zamotano v prte in zavito v razne dišave. Pred vrati v prvi prostor čaka velik zaokrožen kamen, podoben našim mlinskim kamenom; ko je truplo na kamenito klop spodobno položeno, se zavali kamen pred prva vrata in ne more se lahko v grob.[1]

Tak krasen, še neporabljen grob ima Jožef Arimatejec. Vanj hoče položiti truplo Jezusovo. Stotnik je koj odhitel nazaj na Kalvarijo. Jožef se je sporazumel s Pilatom, potem pa odide „in kupi platna“. Sam hiti na Kalvarijo. Kako potolažena je Marija, ko ji Jožef vse pove in pokaže tam na svojem vrtu grob; kako je hvaležna Bogu za izredno njegovo previdnost.

Jožef Arimatejec koj pripravi vse, da sname telo svojega Učenika s križa. Apostol Janez mu pomaga poln ljubezni, žalosti

[1] Nobenega dvoma ni, da je Kristus umrl in bil pokopan ravno na onih krajih, kateri se sedaj kažejo in jih ima v sebi velikanska božjegrobna cerkev. — Koj po Jezusovem vnebohodu so prvi kristjani oba kraja obiskovali. V Jeruzalemu so bili zapored škofje. L. 135 po priliki je hudobni cesar Hadrijan Kalvarijo, kraj groba in dolinico dal zasuti; na dobljeno ravnino je zasadil log in postavil tempelj bogovom na čast, da bi kristjane odvrnil od teh krajev. Tako se je za časa preganjanj zmiraj dobro vedelo za oba kraja. Ko je Konštantin zmagal in je l. 313 katoliški cerkvi dal prostost, so se vsi sveti kraji zopet poiskali in znova začeli častiti. Sveta Helena cesarica je po nalogu cesarja Konstantina zapovedala, da se iz kraja smrti Jezusove in njegovega groba odstrani poganski tempelj in log in zemlja zopet odkoplje. Storilo se je: dobila se je Kalvarija in grob. Cesarica zaukaže hrib okoli groba odkopati in skale odbiti. Ostala je samo podolgasta kamenita klop, na kateri je ležalo truplo Jezusovo. Nad njo je postavil cesar krasno cerkev. — Kalvarija je ostala na prostem; le navpik so jo obsekali in obložili z marmornatimi pločami. Stavbe so se večkrat podirale in zopet zidale. Sedanja velikanska cerkev je deloma iz križarskih, deloma iz poznejših časov. Pod svojo streho ima sveti grob in Kalvarijo, na katero se mora iti po strmih stopnicah.

in spoštovanja. Križ ni visok; stoje na trdih tleh potegneta žeblje iz nog in iz rok; eden drži truplo, drugi podmakne platno; truplo je že sneto. Marija vse gleda, sede in sprejme v naročje mrtvo, razbito in ranjeno truplo svojega Sina, Odrešenika vsega sveta. Kdo bi mogel opisati bolečine njenega srca, ko pogleduje ranjeno telo, pa tudi kdo bi mogel opisati čustva ljubezni in hvaležnosti do Jezusa in do nebeškega Očeta za tako daritev v odrešenje sveta! Toda treba je hiteti, koj se bo začel sveti sobotni in velikonočni dan.

Po pobožni judovski šegi se mora mrtvo truplo oprati, maziliti, zaviti v dišave in platno, potem pa hitro položiti v grob. Kdo bo vse to opravil? Od kod dišav? Zopet je za vse poskrbela previdnost božja. Ravnokar je prišel na Kalvarijo drug plemenit Jud, goreč učenec Jezusov, nam poznani Nikodem, kateremu je Jezus koj o prvi Veliki noči razodel celo vrsto preglobokih skrivnosti mesijanskega kraljestva. Nikodem je bil član velikega sveta; ni sicer očitno hodil za Jezusom, pa mu je bil vendarle zvest in je v velikem svetu večkrat kaj posredoval za Jezusa.

Nikodem je tedaj prihitel na Kalvarijo. Ni pa prišel praznih rok, „ampak je prinesel s seboj zmesi mire in aloe okoli sto liber.[1] In vzameta oba moža Jezusovo telo in ga zavijeta v platnene ovoje z dišavami vred, kakor navadno Judje pokopavajo.“ Zamotavanje se je vršilo pod nizko Kalvarijo blizu Jožefovega vrta. Moža hitita. Zamotano telo neseta spoštljivo v novi grob in ga položita v drugi votlini po dolgem na kamenito nekoliko izdolbeno klop. Odideta, ko sta pred vrata zavalila velik kamen.

Marija in Janez sta bila skupaj pri pogrebu; v tihi žalosti pa tudi v iskreni hvaležnosti do Boga in do obeh plemenitih mož sta spremila telo Jezusovo do groba. Kje so pa druge žene, katere smo že opazili blizu križa na Kalvariji? „Pridružile so se, videle so grob in kako je bilo njegovo truplo položeno v grob. Marija Magdalena in druga Marija, mati Jožefova, sta sedeli grobu nasproti in sta opazovali, kam ga bodo položili.“

Dobre in zveste žene so se udeležile pogreba. V grob niso mogle, vendar so si vse dobro ogledale. Hotele so namreč koj po soboti priti nazaj, truplo Jezusovo spoštljivo oprati, pomaziliti in zamotati, ter iz preglobokega spoštovanja nadomestiti, kar se danes v naglici ni moglo izvršiti.

[1] Rimska libra ima 325 g, torej 100 liber bi bilo 32½ kg.

Ker se je sobota že začenjala, odidejo vse nazaj v Jeruzalem. Žene začnejo koj s pripravami za nameravano maziljenje. Kalvarija se je izpraznila. Minil je Veliki petek, minil eden najbolj pomenljivih dni v vsej zgodovini človeškega rodu. Na križu je opravil krvavo daritev sam včlovečeni božji Sin. Zadostil je za vse grehe, s katerimi so in bodo ljudje žalili neskončnega Boga. Sprava z Bogom se bo edino po njem mogla doseči, edino po poti, ki jo je on določil. Središče javnega življenja za vse narode, središče osebnega življenja za vse ljudi je in ostane križani Jezus. Po razmerju do njega se bo določevala časnost in večnost vseh rodov do konca sveta.

Na veliko soboto.

Luk. 23, 56; Mark. 16, 1; Mat. 27, 62—66.

Jezus leži v grobu. Njegovo telo je častitljivo, sedaj počiva. Mrtvo je. To pričajo tudi njegovi prijatelji, ki so ga snoči sneli s križa, zamotali v dišave in platno ter položili v grob. Pri vsem prenašanju niso opazili najmanjšega sledu kakega življenja. Mrtev je.

Vendar je pa z njim združena božja narava. Ločila se je pač duša od telesa, ni se pa ločila njegova božja narava; z njo je tudi mrtvo telo združeno; last je druge božje osebe, ostane božje telo. Grob je častitljiv. Izpolnilo se je pismo, kjer je pisano, „da se je grob določil pri hudobnih, dobil se pa pri bogatinu“. Sredi vrta je, sredi blagodišečih cvetlic. Angeli so okoli groba in v grobu; klanjajo se tu ležečemu Bogu in Stvarniku svojemu, molijo ga.

Duša Jezusova pa, tudi združena z drugo božjo osebo, je koj po smrti poveličana in polna božje blaženosti prišla na kraj, kjer so čakale duše pravičnih starega zakona od Adama pa do Jožefa in Janeza Krstnika. Nepopisno je veselje teh svetih duš. Česar so čakale in z vso močjo želele že stoletja in tisočletja, je sedaj izpolnjeno, dovršeno. Le še nekoliko dni in odpre se jim nebo, odpre presrečna večna domovina.

Celo peklo začuti moč Jezusove duše. Peklo zatrepeta, zlomljena in strta je njegova moč, odkupljen je človeški rod. Peklo se klanja Jezusu in ga spozna kot svojega najvišjega Gospodarja, kot Sina božjega. Peklenske moči uvidijo svojo zaslepljenost, s katero so gnale Jude zoper Jezusa, da so zahtevali in s silo dosegli smrt Jezusovo, smrt, po kateri se je ravno zdrobila vsa peklenska moč in oblast nad svetom.

Kaj pa v Jeruzalemu? Judje sploh imajo slabo Veliko noč. Plašijo jih včerajšnji dogodki. Dopoldne so kričali pred Pilatom, naj

Jezusa križa; popoldne pa so bili priče prestrašljivih dogodkov ob smrti Jezusovi: tema, potres, pokanje skal, odpiranje grobov in v templju pretrgano pregrinjalo pred Najsvetejšim. Kesajo se, globoko se kesajo, da so nahujskani zahtevali smrt Jezusa, onega Jezusa, kateremu so nedavno klicali hozana, okoli katerega so se tri leta zbirali, poslušali njegove mile nauke in uživali njegove dobrote. Vest se jim oglaša, ni veselja.

Posebno nemirni so pa poglavarji. Svoje zmage, smrti sovraženega Jezusa se kar nič ne morejo veseliti. Po ušesih jim šume besede Jezusove, da bo tretji dan vstal in da bo to zadnje znamenje, ki jim ga hoče dati. Dogodki na Kalvariji so bili sicer rimskemu stotniku in rimskim vojakom v popoln dokaz, da je bil Jezus Sin božji; poglavarji Judov pa še niso izpregledali, ostali so in ostali bodo neverni: slepi jih nebrzdana strast.

Premišljujejo, kaj naj bi storili. Da bo križani od mrtvih vstal, tega ne verjamejo; pač pa mislijo na kako goljufijo od strani apostolov. Apostoli bi mogli truplo ukrasti, potem pa ljudem lagati, da je vstal. Ljudi preslepiti pa ni težko. To vedo iz lastne skušnje. Ko bi apostoli to dosegli, gorje poglavarjem judovskim! To se mora preprečiti. Zato mora h grobu močna straža rimskih vojakov. Pilat jo mora dati.

Že „koj drugi dan, ki je po petku, se zbero veliki duhovniki in farizeji pri Pilatu rekoč: Gospod, spomnili smo se, da je ta zapeljivec, ko je bil še živ, rekel: čez tri dni vstanem. Ukaži torej zastražiti grob do tretjega dneva, da morda ne pridejo njegovi učenci in ga ne ukradejo in poreko ljudstvu: od mrtvih je vstal; in bo poslednja zmota hujša od prve.“ Nesrečni in nepoboljšljivi duhovniki in Farizeji! Torej še trdite, da je bil zapeljivec! Sami goljufi se boje goljufije od učencev in sicer od preplašenih, bojazljivih, potrtih učencev! In omahljivo vero ljudstva, da bi Jezus utegnil biti Mesija, imenujejo prvo goljufijo, prvo zmoto! Druge zmote se pa boje, namreč zmote, ko bi se razglasilo, da je Jezus iz groba vstal.

Tudi Pilat je še vznemirjen in vzburjen od včeraj. Vedno bolj se zaveda svoje krivice. Tudi on je čutil temo in potres. Kako naj si to razlaga? Ali je Križani zares kaj več? Sedaj mu pridejo Judje s svojo zahtevo. Nevoljno jih hitro odpravi ter jim dosti osorno reče: „Saj imate stražo; pojdite in zavarujte, kakor veste.“ Že snoči so imeli rimske vojake za delo na Kalvariji; imajo tudi razne oddelke vojakov, ki stoje te dni v lopah okoli templja in pazijo, da bi ne bilo kakega upora. Imajo torej že stražo, naj jo le vzamejo in naj grob zavarujejo, kakor vedo in znajo.

„Oni pa gredo, zapečatijo kamen in postavijo stražo pred grob.“ Sami so šli h grobu; videli so mrtvo truplo v grobu, zapečatili so kamen in namestili stražo: ali bodo sedaj mirni?

Kje so pa apostoli, kje Jezusovi učenci, kje žene in Devica Marija? V soboto se zbirajo na Sionu v hiši zadnje večerje. Polagoma prihajajo; žalostni so, jako žalostni; zdihujejo in jokajo. Tudi Peter pride; sramuje se, objokan je. Le malo govore, večinoma molče; pač pa mnogo premišljujejo. V spominu se jim pode dogodki zadnjih dni, posebno včerajšnji. Upali so, da napočijo sedaj mesijanski dnevi, da pokaže Jezus svojo mesijansko moč in bodo oni z njim v posebni časti! In sedaj? Zdi se, da je vse izgubljeno: Učenik je umrl, sramotno umrl; truplo leži v grobu; sami so, zapuščeni so; celo mesto, vse ljudstvo jim je sovražno. O mučne, obupne misli!

Blizu je sicer mati Marija. Ona žaluje; žaluje in upa. Ne, ne bo ostal v grobu! Saj je jasno povedal, da čez tri dni vstane: Marija upa in se tolaži; da, pripravlja se na trenutek, ko bo svojega Sina zopet zagledala živega. Potolažila bi apostole in učence: toda na pol obupanih učencev ne gane nobena beseda.

V srcu žená je pa žalost bolj mirna. Srečne so, da so vztrajale pod križem, vztrajale do groba. Gledale so, kako se v naglici niso mogle opraviti vse pobožne navade do mrličev. Že so sklenile, da koj prvi dan v tednu, koj jutri na vse zgodaj izpopolnijo, kar je bilo pomanjkljivega. Že snoči so pripravile nekaj mazil in dišav. Zvečer pa, ko mine sobotni dan in strogi sobotni počitek, hočejo nakupiti še to, česar jim manjka. In zares, „ko mine sobota, so Marija Magdalena, Marija mati Jožefova in Salome kupile dišav in olja, da pojdejo tja in pomazilijo Jezusa.“

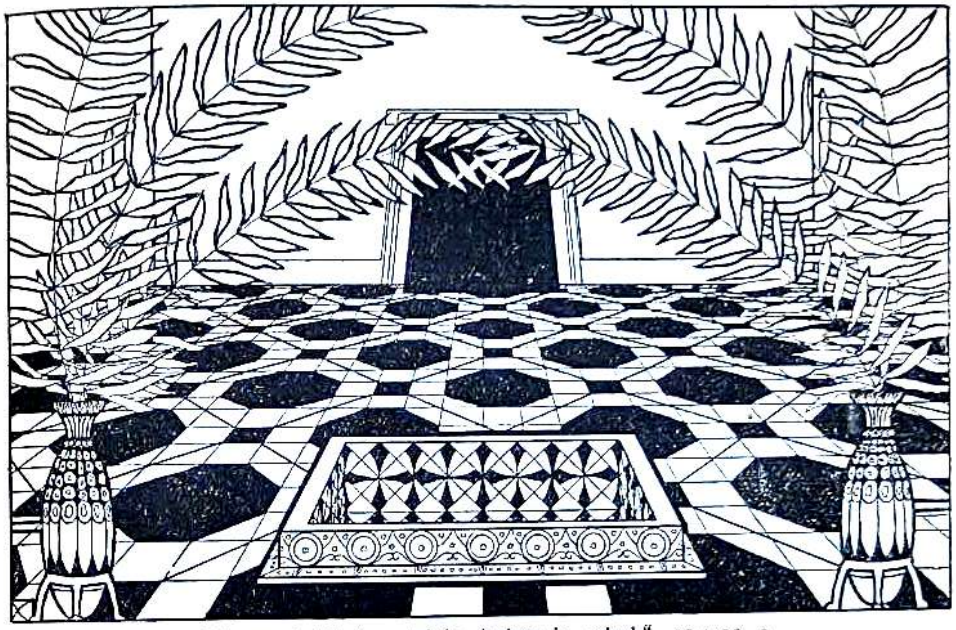

„Njega ni tukaj, vstal je, kakor je rekel.“ *Mat. 28, 6.*

Dvanajsto poglavje.

Mesija vstane zmagoslavno od mrtvih, izpolni uredbo svojega kraljestva, odide v nebesa in ustanovi po svetem Duhu svoje kraljestvo na zemlji.

88. Mesija vstane od mrtvih.

Mark. 16, 9; Mat. 28, 2—4.

Sobota je minila; že je napočil prvi dan v tednu, napočil tretji dan, odkar leži Jezus v grobu. Čas je, da vstane, kakor je večkrat obljubil svojim učencem in napovedal svojim smrtnim sovražnikom, ki so mu ravno zavoljo tega postavili stražo pred grob.

In zares! Zgodaj je še, temno in vse mirno; le rimski vojaki bede in čuvajo grob, kakor jim je zapovedano. Kar se okoli groba silno potrese, „angel Gospodov priplava z nebes, odvali kamen in sede nanj. Obličje mu je kakor blisk in obleka bela kakor sneg. Strahu pred njim strepetajo stražniki in postanejo kakor mrtvi.“

Grob je odprt; sam poslanec iz nebes je odvalil kamen; v belo oblečen in žareč kakor blisk sedi na kamenu. Vidi se v odprti grob: prazen je; Jezusa ni več v njem. Izpolnil je prerokovanja, vstal je od mrtvih, kakor je napovedoval.

Njegova duša namreč se je vrnila iz predpekla; prišla je v grob in se čudežno zopet združila z mrtvim telesom. Sedaj je pa duša poveličana, sijajna v sami božji lepoti in preblažena v uživanju samega Boga. Tako poveličana in preblažena duša vpliva na sprejeto telo, prešine ga s svojim žarom in mu podeli novih, nebeških lastnosti, kakor se spodobi telesu, ki naj bo primerno orodje poveličane duše. Po tej duši je telo Jezusovo ne le oživelo, ampak celo nekako duhovno postalo; telesni predmeti ga več ne motijo v gibanju, prostornih daljav skoraj ne pozna, poljubno se pokaže ali postane nevidno, privzeti more zunanjo podobo kakršno hoče. Da, poveličano telo je lahko, hitro, gibčno, nesmrtno, sijajno.

Zato je pa Jezus vstal iz zaprtega groba. H grobu zavaljeni kamen ga ni motil, kakor steklo ne moti solnčnega žarka, da ne bi skozenj prodrl v sobo. Vstajenja ni gledal nikdo razen Očeta v nebesih, angelov božjih in pa svetih očakov, ki so mnogoštevilni spremili Jezusovo dušo iz predpekla v grob.

Jezus je vstal. Ne gre pa koj nazaj k Očetu, ampak še celih štirideset dni hoče ostati na zemlji. Prepričati hoče učence, da je res vstal in pa izpolniti hoče uredbo nameravanega mesijanskega kraljestva.

89. Prva poročila o vstajenju.

Mat. 27, 52—53; 28, 1., 5., 8., 11—15; Jan. 20, 1—10; Luk. 24, 1—12; Mark. 16, 1—8.

Zmagoslavni Jezus je poskrbel, da so za njegovo vstajenje še koj isti dan izvedeli prijatelji in sovražniki. Poskrbeti za to je bil dolžan svojim vernikom. Saj je ravno s tem največjim čudežem izpopolnil vrsto nepobitnih dokazov, da je resničen njegov nauk, da je zares obljubljeni Mesija, zares Sin božji.

Vojaki judovskim duhovnikom.

Mat. 28, 1—15.

Ko se je na vse zgodaj pri grobu silno streslo in je kot blisk svetel angel odvalil kamen od groba ter sedel nanj, so se vojaki do smrti prestrašili. To je pač lahko umljivo. Ko se zopet dobro zavedo, vidijo grob prazen. Dolžni so nemudoma povedati vse dogodke onim, ki so

jih poslali stražit. Zato stražniki naglo odidejo „v mesto in povedo velikim duhovnikom vse, kar se je zgodilo.“

Duhovniki ne morejo dvomiti, da so dogodki resnični. Toda, kaj naj bi storili? Verovati in izpreobrniti se? Ne, zato jim manjka dobre volje in dušnih moči. Saj so to ravno tisti, ki so Jezusove čudeže pripisovali Belcebubu. Njim je povedal Gospod, da ne bodo verovali, ko bi tudi kdo od mrtvih vstal in jih prišel poučevat. Duhovnikom ni mar resnice; le za to se hočejo prizadevati, da ljudstvo ne bi verjelo vstajenju.

„In se zbero s starejšinami in se posvetujejo.“ Druge poti iz zagate nimajo kakor laž, da so apostoli mrtvo truplo ukradli in odnesli. Ko bi le ne bili postavili vojakov pred grob in groba ne zapečatili! Lažje bi jim bilo goljufati ljudstvo, toda sami so poskrbeli za zanesljive priče; sami zoper sebe so ravnali. Dobro pa vedo, da denar premore vse. Vojake treba podkupiti. Seve, ko bi bili vojaki budni, ne bi bilo mogoče vlomiti v grob in ukrasti trupla. Zato se mora trditi, da so vojaki spali; če je kdo med tem vlomil v grob, so mogli biti le apostoli in učenci Križanega. Tako zvijačno in prekanjeno so zasnovali svoj poskus, da prevarijo ljudstvo. Komaj razumljiva hudobija: ustavljajo se spoznani resnici in celo ljudstvo hočejo odvrniti od resnice in zvijačno zapeljati v laž!

„Dajo torej vojakom obilo denarja rekoč: Recite, da so prišli njegovi učenci po noči in so ga ukradli, ker smo mi spali. In če bo poglavar o tem izvedel, ga bomo mi pregovorili in naredili, da boste brez skrbi. Oni pa vzamejo denar in store, kakor so bili poučeni.“ In ljudje? Verjeli so vojakom in „razširila se je ta beseda pri Judih do današnjega dne.“

Mrtvi se prikažejo ljudstvu v Jeruzalemu.

Mat. 27, 52—53.

V petek so se ob smrti Gospodovi in o tedanjem hudem potresu odpirali grobovi. Danes pa se „več teles svetih ljudi, ki so bili zaspali, obudi, prihajajo iz grobov in se mnogim prikažejo.“ Mnogi so torej vstali. Ti so bili prvi plen, ki ga je iztrgal smrti iz žrela Gospod, ki je sam z vstajenjem slavil zmago nad smrtjo. O tem mnogoštevilnem prikazovanju se po Jeruzalemu pripoveduje s strahom; potrjuje in razjasnuje se pa z njim slavno vstajenje Gospodovo.

Pobožne žene apostolom.

Jan. 20, 1—2; Luk. 24, 1—10; Mark. 16, 1—8; Mat. 28, 1., 5—8.

Že na vse zgodaj se je po vojakih in prikazovanju pokojnih raznašala novica čudnih dogodkov ob Jezusovem grobu. Vse govorice so

bile nekako nejasne in zmedene. Bolj natanko pa so tudi koj na vse zgodaj o dogodkih izvedeli prijatelji Gospodovi. In sicer najpoprej že poznane pobožne Galilejke.

V soboto so na Gospoda mislile. Nakupile so si koj po pogrebu, že v petek in še snoči, ko je sobota minila, mazil in dišav, da bi z veliko ljubeznijo nadopolnile za pogreb, kar se v petek radi naglice ni moglo zadostno storiti. Srce jih žene, ne morejo mirovati. Že prav zgodaj prvega dne po soboti, ko je bilo še nekoliko temno, pa se je vendar že svitalo, se z mazili in dišavami odpravijo h grobu Marija Magdalena, Marija mati Jakobova, Saloma, Johana in ostale pobožne žene. O vojaški straži, postavljeni pred grob, ničesar ne vedo. Skrbi jih edino oni veliki kamen, ki so ga v petek možje zavalili pred grobna vrata.

„Žene se med seboj pogovarjajo: kdo nam bo odvalil kamen od grobovih vrat? Dospele so h grobu, ko je ravno solnce vzhajalo. Ko pa kvišku pogledajo, zapazijo, da je kamen že odvaljen; bil je namreč jako velik."

Ko Marija Magdalena to zagleda, misli na rop, da bi bili Judje grob oropali. Vsa razburjena „zbeži in gre k Simonu Petru in k onemu učencu, ki ga je Jezus ljubil in jima reče: Gospoda so vzeli iz groba in ne vemo, kam so ga položili."

Med tem pa žene „stopijo v grob in ne najdejo trupla Gospoda Jezusa. In zgodi se, ko so se zavoljo tega v duhu jako vžalostile, glej, kar stojita zraven njih dva moža v svetlem oblačilu. Zboje se in pobesijo oči k zemlji. Moža jim pa rečeta: Ne bojte se! Ve iščete Jezusa Nazarenčana, križanega. Zakaj iščete živega med mrtvimi? Ni ga tukaj, vstal je. Pridite in poglejte kraj, kjer je bil Gospod položen. Spomnite se, kako vam je govoril, ko je bil še v Galileji rekoč: Sin človekov mora biti izdan grešnikom, biti križan in tretji dan mora od mrtvih vstati. Le hitro pojdite in povejte njegovim učencem in Petru, da je vstal in da bo šel pred vami v Galilejo; tam ga boste videli, kakor vam je prerokoval. Glejte, to sem vam povedal. In zares, žene se spomnijo njegovih besedi."

Nebeški poslanec oznani ženam, da je Gospod vstal; spomni jih na besede Gospodove v Galileji, ki so se sedaj izpolnile; naroči jim, naj vse povedo Petru in apostolom, ki naj pohite v Galilejo in tam bodo Gospoda videli. Ali je mogoče še kaj dvomiti? Žene so bile žalostne, sedaj so pa prestrašene, ker so iznenadene: grob odprt, prazen, dva angela in razlaga.

„One pa gredo vun in beže od groba, ker jih je obšel strah, pa tudi napolnilo veselje; in nikomur ne povedo, ker se boje." Na potu namreč hite in molče. Poiščejo pa apostole, da izvrše nalog angelov. „In vrnivši se od groba naznanijo to enajsterim in vsem drugim. Toda te besede so se jim zdele kakor zmešanost in sanjarenje, in niso verovali." Apostoli na vstajenje Gospodovo kar nič ne mislijo; saj tudi napovedovanja o križu in o vstajenju niso razumeli. Zato so se posmehovali razburjenim ženam, ki so pripovedovale, kar so doživele ob grobu.

Peter in Janez v grobu.

Jan. 20, 2—10; Luk. 24, 12.

Marija Magdalena se je zagledavši odprti grob ločila od žen in je hitela k apostolu Petru in Janezu, da jima pove prežalostno novico o odnesenem Jezusovem truplu. Oba apostola se začudita. Kaj se je dogodilo? Sama hočeta h grobu. „Tečeta pa oba skupaj; toda drugi učenec teče hitreje od Petra in pride prvi h grobu. Skloni se ter zagleda prte, da leže zravnani, toda ne vstopi. Prispe torej Simon Peter idoč za njim, stopi v grob in vidi prte zravnane in potni prt, ki je bil na njegovi glavi, vidi posebej položen na drugem kraju. Na to vstopi tudi drugi učenec, ki je bil prvi prišel h grobu, vidi in veruje. Nista še namreč razumela svetega pisma, da mora od mrtvih vstati. In učenca odideta zopet domov. Peter je odhajal čudeč se v sebi o tem, kar se je zgodilo."

Umevno je, da sta učenca kar tekla. Bilo je lahko mogoče, ker Sion leži nekoliko više od Kalvarije, in sta imela ravno pot. Janez ne upa v grob; Peter pa vstopi koj, ko prisopiha za mlajšim Janezom. V grobu ni trupla; le prti so položeni na stran; prt z glave leži posebej skrbno zvit. Janez spozna iz teh okolnosti, da truplo ni ukradeno; tatovi bi bili hiteli in bi bili vse skupaj pograbili. Janez veruje, da je Gospod vstal, akoravno še ne razume besedi pisma o Jezusovem vstajenju. Peter je pa globoko zamišljen in čudeč se v sebi premišljuje dogodke.

To so prva poročila o Gospodovem vstajenju. Toda, kje je Gospod? Do sedaj ga še nikdo ni videl; le vsi so prestrašeni; poročil si ne morejo razlagati; na vstajenje ne verujejo razen apostola Janeza, rimskih vojakov in pa starejšin ljudstva.

90. Mesija se prikazuje in izpopolnjuje uredbo svojega kraljestva.

Jan. 20, 11—29; 21, 1—24; Luk. 24, 34—49; Mark. 16, 9—18; Mat. 28, 9—20.

Prvi svoj namen je Gospod dosegel: vzbudil je pozornost prijateljev in neprijateljev. Sedaj je pa nujno potrebno, da jih prepriča o resničnosti vstajenja. Neprijateljem se ne bo prikazoval. Svojo ljubezen in milost jim je dokazal že s tem, da jim je poslal zanesljivih prič slavnega vstajenja, namreč stražnike — rimske vojake. Ako le hočejo, lahko bi verovali; ako se pa kdo spoznani resnici nalašč ustavlja, je sam kriv zmote in pogube. Hoče pa in mora pomagati obupanim učencem. Saj so oni določeni, da postanejo prvi začetniki in prvi razširjevavci mesijanskega kraljestva na zemlji. Zato mora njihovo prepričanje biti trdno in nepobitno. Pa tudi poučiti jih mora o nameravanem kraljestvu, da bodo pod vodstvom svetega Duha storili vse natanko tako, kakor mora biti.

Jezus se prikaže svoji materi Mariji.

V svetih knjigah ni zapisano, da bi se bil Jezus prikazal svoji materi Mariji. Vendar pa se ne more dvomiti, da bi ne bil Jezus svoje matere obiskal in sicer prve. Saj je bil do svoje matere tako nežen; še umirajoč je poskrbel za njo. In tudi Marija mu je bila zvesta do groba; nikdo ni tako iz dna duše z njim žaloval, z njim trpel kakor mati Marija. Spodobilo se je torej, da njo prvo razveseli.

Marija ni kupovala dišav in dragih mazil za pogreb svojega Sina. Tudi ni hitela z drugimi pobožnimi in zvestimi ženami h grobu. Saj je verovala, da bo vstal od mrtvih, da so tedaj vse te priprave popolnoma nepotrebne.

Ampak doma je čakala in molila in Boga poveličevala. Ko je sobota minila in je napočil tretji dan, se je njeno srčno koprnenje po Jezusu od ure do ure bolj vnemalo; vsak trenutek ga je pričakovala. Kar že prav zgodaj stoji pred njo! Ves je izpremenjen, ves poveličan! Ima sicer še rane od žebljev na rokah in na nogah, pa ne bole več, ne krvave več, ampak svetijo se in bliščе kakor dragoceni, prekrasni rdeči rubini.

Pozdrav je presrčen. Marija poklekne in moli svojega poveličanega Sina, nepopisno veselje napolnjuje njeno srce. Jezus jo tolaži in razveseljuje. Obisk traja le kratek čas: Marija je zadovoljna; saj ve, da se ji bo pred vnebohodom prikazal še večkrat. Mera trpljenja je zanjo sedaj tudi mera tolažbe in mirnega, plemenitega veselja.

Jezus se prikaže Mariji Magdaleni.

Jan. 20, 11—18; Mark. 16, 9—11.

O Mariji Magdaleni vemo, da je z ženami prišla h grobu in da je opazivši kamen odvaljen od groba odhitela k apostolom Petru in Janezu povedat, kar je videla. Oba apostola sta h grobu kar letela. Za njima je tudi Marija Magdalena zopet tja hitela. Učenca sta šla v grob in, ko sta vse videla, molče odšla.

„Marija Magdalena pa je zunaj groba stala in jokala. Ko joka, se pripogne in pogleda v grob in zagleda dva angela v belih oblačilih, da sedita, eden pri glavi, eden pri nogah, kjer je bilo položeno Jezusovo truplo.“ Marija je bila zunaj groba. Ako je hotela točno videti podolgasto kamenito klop, na katero je bilo položeno truplo Jezusovo, se je morala pripogniti. Pripogne se upajoč, da morda zagleda Jezusovo truplo. Zagleda le angele; toda tako je vsa prevzeta od misli na odnesenega Jezusa, da jo pričujočnost angelov kar nič ne gane.

„Angela jo vprašata: Žena, kaj jokaš? Ker so odnesli truplo mojega Gospoda in ne vem, kam so ga položili.“ Pravi: mojega Gospoda, kakor da bi bilo moralo biti vsakomur znano, kdo je ta gospod!

„Ko to izgovori, se obrne nazaj in vidi Jezusa stati, pa ne ve, da je Jezus. Jezus ji reče: Žena, kaj jokaš? Koga iščeš? Misleč, da je vrtnar, mu pravi: Gospod, ako si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil in jaz ga bom vzela.“ Marija ima le Jezusa pred svojo dušo, vse njene misli se le z njim pečajo. Pred njo stoji Jezus, pa ga ne pozna. Ko pa vidi Jezus plamtečo Marijino ljubezen, se ji hoče odkriti in s poznanim glasom zakliče njeno ime rekoč: „Marija! Ona se ozre, spozna ga in mu pravi: Rabboni, po naše: moj Učenik!“

Marija Magdalena mu je z njegovo materjo in drugimi ženami vred ostala zvesta v sramoti, zvesta pod križem, zvesta do groba. In s kolikim žarom svete ljubezni ga sedaj išče! Za to zvesto ljubezen jo hoče Jezus poplačati. Prikaže in razodene se ji.

Marija spozna svojega dobrotnika. Neizmerno je ganjena. Le besedico Rabboni izdihne, skoči predenj, se oklene njegovih nog in jih poljublja. Noče ga izpustiti boječ se, da odide za zmiraj, da odide koj k Očetu in da ga ne bo več videla. Jezus se ji hoče iztrgati iz rok in jo pomiriti ter ji reče:

„Nikar se me ne dotikaj“ dalje; ne boj se, „zakaj še nisem odšel k svojemu Očetu; pojdi pa k mojim bratom in povej jim: pojdem gori

k svojemu Očetu in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in k vašemu Bogu." Marija naj ve, da Jezus še ni šel nazaj k Očetu, da torej ta prihod še ni njegov drugi prihod; še le po drugem prihodu bo Jezus tudi telesno pri svojih izvoljenih, sedaj pa se je treba ločiti in se navaditi le na duhovno občevanje. Marija naj torej vstane in pohiti k apostolom, katere tako ljubeznivo imenuje brate in naj jim pove, da bo moral kmalu od njih v nebesa in da bo le malo časa še z njimi na zemlji.

„Marija Magdalena pa je šla in naznanila učencem, kateri so bili z njim, in so žalovali ter jokali: Gospoda sem videla in to mi je povedal. In ko so slišali, da živi in da ga je videla, niso verovali." Učenci so preveč potrti, kar nič ne morejo misliti in prav nič se ne spominjajo napovedbe Jezusove o trpljenju in vstajenju. Nekako obupno odbijajo vsako tolažbo. Celo zanesljive trditve Magdalenine, da je Jezusa videla živega in je z njim govorila, ne marajo verovati!

Jezus se prikaže drugim ženam.

Mat. 28, 9 in 10.

Žene so povedale učencem, kar sta jim naročila angela v grobu. Apostoli se jim neverjetno posmehujejo. Zveste žene so že zopet na potu in „glej, sreča jih Jezus rekoč: pozdravljene! One pa pristopijo, objemajo njegove noge in ga molijo. Nato jim reče: nikar se ne bojte!" namreč, da me ne bi več videle; zato prenehajte z objemanjem nog, marveč „pojdite in povejte mojim bratom: naj gredo v Galilejo, tam me bodo videli!" Kar sta ženam naročila angela, naročuje jim tudi Jezus. Vabi apostole v Galilejo, kjer se jim hoče razodevati in jih poučevati.

Jezus se prikaže apostolu Petru in Jakobu.

Luk. 24, 34.

Apostol Peter je bil v grobu in je zamišljen, čudeč se šel domov. Koj prvi dan se Jezus tudi njemu prikaže.

Peter je bil nenavadno žalosten. Skoraj neprenehoma je jokal, ker se je bil zbal in prisegal ter se rotil, da tega človeka še ne pozna ne. In sedaj sliši trditve, da Jezusa ni v grobu, da je vstal in živi. Sam je videl prazni grob. Boji se in upa. Boji se, kaj poreče Gospod, ako ga bo videl; mu bo li odpustil, prizanesel? Upa, da skesanega srca Jezus ne bo zavrgel. Potolaži ga prav posebno poročilo angelov po ženah, „naj povedo Petru".

Tako se kesa in boji in upa! In glej, Jezus stoji pred njim. Kako ljubezniv in blag je njegov pogled! Peter pade skoraj gotovo na kolena in solznih oči prosi odpuščenja. Jezus odpusti vse in ga potrdi v že obljubljeni časti prvaka apostolov, poglavarja mesijanskega kraljestva.

Jezus kmalu izgine. Peter pa odide koj k apostolom in jim pove, kako je videl Jezusa živega in kaj mu je naročil. In apostoli? Ali še kaj dvomijo? Ne, sedaj so prepričani, da je Jezus zares vstal: govoril je Peter!

Še tisti dan se je Jezus prikazal tudi Jakobu,[1] ki je bil pozneje škof v Jeruzalemu. Bolj natančne okolnosti pa niso znane.

Jezus se prikaže učencema na potu v Emavs.[2]

Luk. 24, 13—35; Mark. 16, 12—13.

Zmagoslavni Jezus komaj čaka, da svoje potolaži. Prikazuje se ne le zvestim ženam in apostolom, ampak tudi učencem. Isti dan sta po jutranjih daritvah, opravljenih v templju, in po darovanju dveh ječmenovih snopov dva učenca odpotovala iz Jeruzalema domov v Emavs, ki je od Jeruzalema oddaljen 60 stadijev.

Na potu „se med seboj pogovarjata o vsem tem, kar se je bilo zgodilo. In prigodi se, ko sta se razgovarjala in med seboj prepraševala, se jima približa Jezus ter gre z njima. Oči pa so jima bile zadržane, da ga ne bi spoznala. In jima reče: Kakšni so ti pogovori, ki jih imata gredoč med seboj in sta žalostna?

Eden pa, ki mu je bilo ime Kleofa, mu odgovori in pravi: Ali si ti sam tujec v Jeruzalemu in ne veš, kaj se je te dni zgodilo v njem? Nato jima reče: Kaj?

In pravita: o Jezusu Nazarenčanu, ki je bil prerok, mogočen v dejanju in besedi pred Bogom in vsem ljudstvom; in kako so ga izdali naši veliki duhovniki in poglavarji v obsodbo na smrt ter so ga križali. Mi pa smo upali, da bo on Izrael odrešil; pa od vsega tega je že danes tretji dan, kar se je to zgodilo!" Tako sta učenca tujcu razodela svoje

[1] I. Kor. 15, 7.

[2] Emavs naših dveh učencev je Emavs severno-zahodno od Jeruzalema precej visoko v hribih. Sedaj se imenuje El Kubebe. Od Jeruzalema do tega kraja je kakih 10 km, torej 60 stadijev. Zadnja leta so izkopali temelje cerkve, ki je po zidavi dozidana pred sedmim stoletjem. V njej so izkopali zidove stare judovske hiše z oltarjem. Ti ostanki pač potrjujejo staro judovsko izročilo, da je tukaj Emavs in da je bila stara cerkev sezidana okoli hiše, v kateri se je Jezus dal spoznati učencema. Cerkev je lastnina oo. frančiškanov, ki imajo tukaj lep samostan in lepo šolo. Torej je napačna trditev o drugem kraju, da bi bil Emavs, ki leži bolj v ravnici in je od Jeruzalema 30 km oddaljen.

dvome. Upala sta, da je Jezus Mesija, da odreši Izrael iz rok Rimljanov; s tem se pa ne ujema, da so ga izdali ravno njihovi poglavarji in celo v smrt obsodili. Čudno je tudi to, da je že danes tretji dan po teh krvavih dogodkih, ker za tretji dan je Jezus nekaj posebnega obetal; pa ne bo nič, ker je mrtev. To misel nekako dvomeča nadaljujeta rekoč:

„Pa tudi nekaj žen izmed naših nas je ustrašilo; pred dnem so bile pri grobu, pa njegovega trupla niso dobile, ampak so se vrnile in pravile, da so videle prikazen angelov, ki so trdili, da živi. In nekaj naših je šlo h grobu in so našli ravno tako, kakor so pravile žene, njega pa niso našli.“ Učenca si ne moreta razložiti, kaj je s truplom Jezusovim. V grobu ga ni, tako so pravile žene in nekaj od učencev, namreč apostola Peter in Janez. Prestrašena sta, kaj je s truplom? Ne živi ne, saj ga niso videle ne žene, ne apostola. Zmešana sta; na vse strani ugibata; upata in obupujeta; na vstajenje pa kar nič ne mislita; saj sta bila tudi med onimi, ki so se ženam posmehovali. Sedaj sta nepoznanemu Jezusu svoje srce odkrila, od njega pričakujeta, da ju pouči in potolaži. Jezus to stori in jima začne govoriti rekoč:

„O vi nespametni in počasnega srca za vero vsega, kar so povedali preroki! Ali Mesija ni moral tega trpeti in tako iti v svojo slavo? Nato začne od Mojzesa in vseh prerokov ter jima razlaga, kar je bilo o njem pisanega v vseh pismih.“

„In približali so se trgu, kamor sta šla; on se dela, kakor bi hotel dalje iti. In silita ga rekoč: ostani z nama, ker se mrači in se je dan nagnil! In gre noter z njima. In zgodi se, ko je z njima pri mizi, vzame kruh, ga blagoslovi in razlomi ter jima ga da. In odpro se jima oči ter ga spoznata; on jima pa izgine izpred oči.“

Dobri Jezus je učencema vse dvome izpodbil in iz svetega pisma pojasnil, da se je na Jezusu vse ravno tako godilo, kakor je bilo prerokovano. Učenca ga še nista spoznala, ker je lastnost poveličanega telesa taka, da si more izpremeniti poteze, pa se ne spozna. Vsa sta bila srečna in vesela! Ni čuda, da sta potnika silila, naj gre z njima prenočit. Sedaj se jima je hotel Jezus odkriti. Kolikokrat so že skupno obedovali! Navadno je Jezus vzel kruh v roke, blagoslovil, zlomil in dal učencem. Nocoj ravno tako naredi, kar po domače, ne kakor gost, ampak kakor hišni oče. Sedaj ga spoznata! On pa izgine.

Učenca sta nenavadno ginjena, „in pravita drug drugemu: ali ni gorelo srce v nama, ko nama je govoril po potu in nama razlagal pisma?“ Čudita se, da ga nista poprej spoznala! Srce jima prekipeva od presladkega veselja. Ne moreta ga pridržati zase; morata nazaj v Jeruzalem k součencem in jim vse povedati. Sicer se je dan že nagnil

in začelo se je mračiti, toda polna luna je, noč bo svetla in do Jeruzalema ni daleč. Ker je z brega, bosta korake lahko pospešila.

Ne moreta večerjati „in še tisto uro vstaneta in se vrneta v Jeruzalem in najdeta zbrane enajstere in one, ki so bili z njimi, ki pravijo: Gospod je res vstal in se prikazal Simonu. Tudi onadva pripovedujeta, kaj se je zgodilo po poti in kako sta ga spoznala pri lomljenju kruha. Pa jima ne verjamejo.“ V Jeruzalemu je torej vse po koncu. Še preden učenca izpregovorita, že jima veselo pripovedujejo, da je Jezus vstal in se prikazal Petru. O tem ne dvomijo. Toda učencema pa kar ne morejo verjeti. O zares počasna srca za vero v tako jasne besede Gospodove!

Jezus se prikaže apostolom in ustanovi sveto pokoro.

Jan. 20, 19—26; Luk. 24, 36—43; Mark. 16, 14.

Ko se tako pozno zvečer med seboj razgovarjajo in so jim iz strahu pred Judi hišne duri zaprte, stoji hipoma Jezus med njimi ter jim reče: „Mir vam bodi! Jaz sem, ne bojte se! Oni se prestrašijo in zboje ter mislijo, da vidijo prikazen duha.“ Kako se ne bi prestrašili! Vrata so zaprta, nihče jih ni odprl, hoja se ni slišala in vendar stoji neka prikazen med njimi! Kaj je to?

„Jezus jim reče: zakaj ste prestrašeni? in zakaj take misli vstajajo v vaših srcih? Poglejte moje roke in noge, da sem jaz; potipajte me in glejte; saj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jih imam jaz. In ko to izgovori, jim pokaže roke in noge in stran.“ Kako dober in potrpežljiv je Gospod! Zares, poveličano telo ima posebne, nam do tega časa nepoznane lastnosti. Ne zadržuje ga noben zid, nobena stena, giblje se bliskoma, hitro kakor misel, popolnoma pokorno volji duše. Ni čuda, ako apostoli dvomijo. Vidijo sicer roke in noge, meso, kosti in rane od žebljev; pa le še omahujejo. „Jezus jih pokara, ker niso verjeli onim, ki so ga videli.“

„Ker pa še ne verjamejo in se čudijo veselja, pravi: ali imate kaj jesti? Nato mu ponudijo kos pečene ribe in sat medu. Vpričo njih je, vzame ostanke ter jim jih da. Tedaj se pa učenci vesele, ker vidijo Gospoda.“

Sedaj šele ne dvomijo več. Prepuste se presrčnemu veselju. Gospoda se kar ne morejo nagledati. Jezusu pa misli polete v nebesa k nebeškemu Očetu in po svetu k vsemu človeškemu rodu. Spravni dar za grehe sveta je sicer dovršen. Toda kako naj se svet udeleži te spravne daritve, kako plača Očetu svoje dolgove, se z njim pomiri in more k

njemu, svojemu zadnjemu namenu. Apostoli bodo posredovali: sedaj jih hoče usposobiti za to božje delo.

Milo obličje Jezusovo se nekako izpremeni, veličastvo in dobrota in ljubezen mu žari iz njega. Pogleda vse apostole in jim slovesno reče: „Mir vam bodi! Kakor je Oče poslal mene, tudi jaz vas pošljem. In ko to izreče, dihne vanje in jim pravi: prejmite svetega Duha! Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“ O božja, za svet neprecenljiva oblast! V imenu razžaljenega Boga bodo apostoli grehe odpuščali in zadrževali; odpuščali onim, ki se skesajo in sklenejo Boga ne več razžaliti; zadrževali nevrednim, katerim ni žal, da so Boga razžalili in se tudi ne mislijo poboljšati. Da bodo pa apostoli mogli prav presojevati, zato mora grešnik apostolom, kot namestnikom božjim, ves svoj notranji stan odkriti; saj drugače sodba ni mogoča. Tedaj samo odkriti je treba svoj grešni stan in se skesati! To je pa lahko, saj nas že naše srce po svoji naravi sili, da izpovemo to, kar nas veseli; še bolj pa, da dobremu prijatelju izpovemo to, kar nas muči in teži. Kakor je poslan Jezus, da svet reši in zveliča, tako so poslani apostoli, da oni to delo zveličanja opravljajo v imenu Jezusovem, so poslani njihovi nasledniki do konca sveta.

Po teh slovesnih besedah izgine Jezus. Apostoli ostanejo sami; vsi so iznenadeni. Vsi so bili navzoči razen Tomaža, ki se imenuje dvojček. Kmalu pride od svojih opravkov. Veselega in hvaležnega srca mu učenci pripovedujejo, da so videli Gospoda.

„Tomaž jim pa reče: dokler ne bom videl na njegovih rokah znamenj od žebljev in ne dejal svojega prsta v rane od žebljev in ne bom položil svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.“ Kako je Tomaž trdovraten! Vsi apostoli in učenci mu pripovedujejo, kako je Gospod jedel in kaj je govoril. Toda ne! Tomaž ne veruje. Da, celo pogoje stavi, da bi veroval! Tomaž je neveren, je trdovraten; kaj bo z njim?

Jezus ozdravi Tomaža.

Jan. 20, 26—29.

Tomaž noče verovati, da je Gospod vstal. Kako dolgo bo ostal trdovraten? Jezus ga čaka. Zastonj; Tomaž ne odneha od svojih zahtev. Dobri Gospod se ga usmili; sklene, da ga ozdravi.

„Za osem dni so bili njegovi učenci zopet zbrani in Tomaž z njimi. Jezus pride, akoravno so bile duri zaklenjene, stopi na sredo in reče: Mir vam bodi! Potem pravi Tomažu: Položi svoj prst semkaj in poglej moje roke; in podaj semkaj svojo roko in položi jo v mojo stran; in ne bodi neveren, ampak veren!“ Tomaž in učenci čujejo, kako natanko ponavlja Jezus vsako Tomaževo besedo. Vse je torej slišal, bil je zraven. Prav milo reče Tomažu, naj le vse stori, kakor je zahteval; naj se prepriča o Jezusovem pravem telesu in naj veruje!

Tomaža premagujejo globoka in plamteča čustva. Ne more govoriti, le na kolena pade in odgovori: „Gospod moj in Bog moj!“ Spozna, da je Jezus njegov Gospod, da je pravi Bog; Tomaž veruje in ostal bo veri zvest do mučeniške smrti.

„Jezus mu pravi: Ker si me videl, Tomaž, si veroval; blagor njim, kateri niso videli in so vendar verovali!“ Jezus pohvali Tomaževo vero, vendar ga pa tudi ljubeznivo pokara. Veruješ, pravi, ker si videl; torej bi bil moral že poprej verovati, ko ti je toliko zanesljivih prič potrjevalo vstajenje večkrat napovedano; a kljub temu si čakal celih osem dni, kar ni bilo prav. Sedaj je Tomaž ozdravljen, pa le po posebni dobroti Gospodovi; ko bi bil Gospod še čakal, bil bi morebiti Tomaž postal neozdravljiv.

Jezus imenuje poglavarja mesijanskemu kraljestvu.

Jan. 21, 1—24.

Po dovršenih velikonočnih praznikih so apostoli odšli iz Jeruzalema v svojo domovino, v Galilejo. Samim je bilo to drago in Jezus jim je obljubil, da bo tukaj z njimi občeval. Do daljnih odredb Gospodovih se poprimejo svojega prvotnega posla, da se morejo preživiti. Zopet ribe love.

V tem času pride za apostole, posebno za Petra prevažen dan. „Bili so skupaj Simon Peter in Tomaž, ki se mu pravi dvojček, in Natanael, ki je bil iz Kane v Galileji, in Cebedejeva sinova in dva druga izmed njegovih učencev. Simon Peter jim reče: Ribe grem lovit. Pravijo mu: Tudi mi pojdemo s teboj.“

„In gredo in stopijo v čoln; tisto noč pa nič ne ujamejo. Ko pa napoči jutro, stoji Jezus na bregu. Učenci pa ne spoznajo, da je Jezus. Jezus jim reče: Otroci, ali imate kaj jesti? Odgovore mu: Nič. Reče jim: Vrzite mrežo na desno stran čolna in boste našli! Vržejo jo torej in je ne morejo izvleči zavoljo množice rib.“ Nekaj podobnega so že doživeli pred par leti ravno na tem jezeru. Tolika množica rib v mreži je očividen čudež: v ugodnem nočnem času niso nič ujeli; sedaj ob obali in po dnevu ujemo toliko rib! Kdo je tujec? Zdi se jim. „Učenec pa, ki ga je Jezus ljubil, pravi Petru: Gospod je!“

„Ko Simon Peter sliši, da je Gospod, opaše si obleko, ker bil je nag, in se spusti v jezero. Drugi učenci pa pridejo s čolnom; niso bili namreč daleč od kraja, samo krog dvesto komolcev; in vlečejo mrežo z ribami."

„Ko pa stopijo na suho, zagledajo žerjavico pripravljeno in na njej ribo in kruh." To vse je pripravil Jezus svojim učencem s svojo vsemogočno voljo. „Jezus jim reče: prinesite koj rib, ki ste jih sedaj ujeli. Simon Peter stopi in izvleče mrežo na suho, polno velikih rib, stotriinpetdeset. In dasiravno jih je bilo toliko, se mreža ni raztrgala." Torej zopet čudež: toliko rib in mreža se ne raztrga! Kaj bo pa sedaj? Zajutrek je čudežno pripravljen.[1] Učenci vedo, da imajo pred seboj Jezusa, akoravno si je izpremenil telesno podobo.

„Jezus jim reče: sedite in jejte! Nihče teh, ki so sedli k jedi, si ga ne upa vprašati: kdo si ti? ker so vedeli, da je Gospod. Jezus pristopi in vzame kruh, ter jim ga da; in tako tudi ribo." Kakor skrben oče je Jezus svoje učence pogostil. Sedaj pa po gostiji namerava storiti zopet posebno važen korak za svoje mesijansko kraljestvo. Glavarja mu hoče dati, glavarja s potrebnimi oblastmi, da se vzdrži edinost in red. Izpolniti hoče, kar je vpričo apostolov obljubil Petru pri Cezareji Filipovi, ko ga je spoznal za pravega božjega Sina.

„Ko pojedo, reče Jezus Simonu Petru: Simon Jonov, ali me ljubiš bolj od teh? Reče mu: da, Gospod, ti veš, da te ljubim." Jezus zahteva ljubezen. Kolikor večja je izročena oblast, toliko večja mora biti ljubezen. Odgovor Petrov je ponižen: nič več se ne povzdiguje nad svoje sobrate. Z odgovorom je Gospod zadovoljen; zato „reče Petru: pasi moja jagnjeta!"

„Vpraša ga zopet: Simon Jonov, ali me ljubiš? Odvrne mu: Da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Veli mu: Pasi moje ovce! Reče mu tretjič: Simon Jonov, ali me ljubiš? Peter se užalosti, ker ga je vprašal tretjič, ali me ljubiš, in mu odgovori: Gospod, ti veš vse, ti veš, da te ljubim. Reče mu: Pasi moja jagnjeta!"

Trikratno vprašanje je Petra močno speklo in zabolelo. Oh, saj ga

[1] Kje je ta kraj? Od Kafernavma kake 2—3 km na jug je lepa ravnica z več studenci. Tam je bila cerkvica kot spomin na „mizo Gospodovo". Neko ustno izročilo je trdilo, da je tukaj Gospod nasitil več tisoč ljudi. To izročilo je gotovo napačno; evangelij nas pelje bolj na sever in na drugo stran jezera, kjer se je dogodil ta čudež s kruhi. Ampak nekaj resničnega je pa le v tem izročilu. Tukaj namreč je skoraj gotovo kraj, kjer se je Jezus po vstajenju prikazal apostolom, jim dal čudežni ribolov in jim zares pripravil „mizo" za zajutrek. Na tem kraju bi bil torej tudi Peter imenovan in postavljen kot pastir vse Jezusove črede. Ta kraj se sedaj imenuje Tabgha.

je spominjalo na trikratno zatajenje! In pa zdelo se je, kakor da Gospod njegovim besedam dosti ne zaupa. Na trikratno zatrjevanje odkritosrčne ljubezni pa postavi Jezus Petra za pastirja vse svoje črede. Vso čredo, jagnjeta in ovce naj on pase. Le tisti bodo priznani za prave prijatelje Jezusove, ki bodo v čredi, ki jo pase Peter. Z besedo „pasi" je pa Kristus dal Petru vso oblast ukreniti vse, kar vidi in spozna, da je za čredo potrebno ali koristno. Peter ima vrhovno oblast, ima vso oblast vrhovnega pastirja. Peter je torej naslednik in namestnik samega Jezusa v njegovem mesijanskem kraljestvu. To oblast in čast mu je podelil sam Jezus, Sin božji. No, pa ne le v časti in oblasti naj ga sledi, ampak tudi v sramotni smrti na križu. Tudi to mu Jezus napove rekoč:

„Resnično, resnično ti povem: dokler si bil mlajši, si se sam opasoval in šel, kamor si hotel; ko se boš pa postaral, boš raztegnil svoje roke in drugi te bo opasal in odpeljal, kamor ne boš hotel. To je pa Jezus povedal, da bi naznanil, s kakšno smrtjo bo Peter proslavil Boga. In ko to izreče, mu veli: pojdi za menoj!" Petru je napovedana smrt na križu! Pozvan je tudi, naj hodi za Jezusom in sicer hodi posebno na potu trpljenja in smrti na križu.

Po teh besedah Jezus vstane in odhaja. Poslušen besedam „pojdi za menoj", vstane tudi Peter in gre telesno za Jezusom. Tudi Janez se je napotil za njim. Ko tako naprej gredo, „se obrne Peter in zagleda učenca, ki ga je Jezus ljubil, ki je pri večerji slonel na njegovih prsih in je bil rekel: Gospod, kdo je, ki te bo izdal? Ko Peter tega zagleda, reče Jezusu: Gospod, kaj pa ta? Jezus mu odgovori: Če hočem, da tako ostane, dokler ne pridem, kaj tebi za to? Ti pojdi za menoj!" Peter naj torej ne skrbi preveč za druge, ampak le na to naj pazi, da bo sam hodil za Jezusom in da Jezusa nikdar ne izgubi. Ako bi pa Jezus Janeza pustil koj tako, dokler ob času naravne smrti ne pride ponj, pač Peter ne bi smel prigovarjati.

Jezus ustanovi živo učeništvo.

Mat. 28, 16—20.

Mesijansko kraljestvo ima vrhovnega poglavarja. To Gospodu še ne zadostuje. Dati hoče ljudem obilno zanesljivih učenikov. Zanesljivi pa morajo biti, da se nikdar ne bodo zmotili, kadar bodo kot poslanci Jezusovi razlagali one večne resnice, katere je Gospod iz nebes prinesel na zemljo. Ko bi se zmotili, bi v zmoto zapeljali vernike in sami razdejali Jezusovo kraljestvo.

Za to pooblaščenje si izbere Jezus neko goro v Galileji. Ne ve se, katera je bila ta gora. Na njo povabi svoje apostole. Apostoli ubogajo, pridejo ob določenem času na goro in nestrpno čakajo Gospoda, da ga vidijo in poslušajo.

Že se jim zdi, da prihaja od daleč. Nekateri apostolov pokleknejo in ga molijo; nekateri pa še dvomijo, če je res on, če ni kak navaden mož. Jezus se približa in pristopi k njim. Vsak dvom izgine. Sami so z Jezusom na galilejski gori. Željno pričakujejo, zakaj jim je Gospod sem zaukazal. Gospod začne prav slovesno govoriti rekoč:

„Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji.“ Res, vse je njegovo v nebesih in na zemlji. Njegovo je, ker je on Stvarnik nebes in zemlje; njegovi so posebno vsi rodovi, vsi ljudje na zemlji, ker jih je odkupil s svojo srčno krvjo. Saj je Oče nebeški obljubil, da mu bo dal v last prav vse narode na zemlji.

Tedaj vsa oblast v nebesih in na zemlji je njegova. V tej oblasti pa pošilja apostole med svet rekoč: „Pojdite torej in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal.“ Pomenljiva naloga! Jezus, ki ima kot Bog in kot človek vso oblast v nebesih in na zemlji, pošilja v tej oblasti apostole med vse narode, da jih uče in postanejo učenci Jezusovi; potem da one, ki bodo postali učenci, krstijo v imenu Očeta in Sina in svetega Duha in s krstom posvete, popolnoma izroče v službo presvete Trojice; in nazadnje tako sprejete napeljujejo izpolnjevati vse, kar je Jezus zapovedal. Ta od Boga apostolom podeljena oblast se razteza na vse narode vseh krajev in vseh časov. Zato so pa tudi narodi dolžni poslušati apostole ter iz njihovih ust sprejemati vsa povelja božja.

Ali ne presega to pooblastilo moči apostolov? Presega. Toda naj se ne boje! Jezus bo sicer od njih odšel po svoji vidni podobi, nevidno pa bo pri njih do konca sveta. Saj je dodal slovesno še sledečo tolažbo in zagotovilo: „In glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“ Pri naloženem apostolskem delu bo z njimi Jezus; z njimi bo in z njihovimi nasledniki do konca sveta. Kako lep red bo v mesijanskem kraljestvu! Na čelu cele cerkve bo Peter in za njim njegovi nasledniki; z njim in v podložnosti do njega sodelujejo apostoli in njihovi nasledniki, katere kliče in pooblašču je Zveličar sam. Kako mirni morejo torej biti verniki, ki so v čredi Petra, apostolov in njihovih naslednikov! Mirni morejo biti in ni se jim treba bati, da bi se mogli zapeljati v zmoto v odgovorih na najbolj važna vprašanja o Bogu, o večnosti, o duši, o grehu, o službi božji, o

smrti, o nalogah življenja. Gorje pa onemu, ki po lastnem zadolženju ni v tej čredi! V zmoti je, izgubljen je in pogubljen bo.

Še nekaj važnih naukov.

Luk. 24, 44—49; Mark. 16, 15—18; Dej. ap. 1, 4—5.

Izročeno je še nekoliko preimenitnih poukov iz zadnjih Jezusovih dni pred vnebohodom. Ne ve se pa, o kateri priložnosti jih je Gospod povedal. Skoraj gotovo je na gori ob isti priložnosti še to-le povedal.

„Rekel jim je: Pojdite po svetu in oznanjajte evangelij vsemu stvarstvu.“[1] Evangelij je torej prav za ves svet, za vse stvari, ki imajo razum in so opravičene, da jim Stvarnik vse pove, kar jim je za njihov namen potrebno vedeti.

Ako govori Bog sam in po svojih poslancih, je pač vsakdo zavezan, da veruje. Kdor ne bi veroval, bi se pregrešil zoper božjo resničnost in zoper njegovo gospodstvo nad vsemi stvarmi. To je pa grešno in nespametno. Da bi nas te nesreče obvaroval, je Jezus rekel: „Kdorkoli bo veroval in bo krščen, bo zveličan; kdor ne bo veroval, bo pogubljen.“ Besede so jasne; a se tudi prav gotovo izpolnijo, saj je govoril Bog.

Da bi vero olajšal, je Gospod dal apostolom in svoji cerkvi še posebnih milostnih darov, dar čudežev rekoč: „Onim pa, ki bodo postali verni, bodo sledila sledeča znamenja: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, govorili bodo nove jezike, kače bodo prijemali in če kaj strupenega izpijejo, jim ne bo škodovalo; na bolnike bodo pokladali roke in ozdraveli bodo.“ Vsa ta našteta dela presegajo naravne moči, zato so dokaz resnice tistih naukov, ki se z njimi potrjujejo.

Prav malo časa pred vnebohodom opozori Gospod apostole še enkrat na vse, kar jim je povedal; pokaže jim, kako so se nad njim izpolnjevala in izpolnila vsa prerokovanja; vsposobi jih za razumevanje svetega pisma in jih potrdi kot pooblaščene priče vsega tega vsem ljudem. Rekel jim je namreč:[2]

„To so besede, ki sem vam jih govoril, ko sem bil še z vami, da se mora namreč izpolniti vse, kar je pisanega o meni v Mojzesovi postavi, v prerokih in v psalmih.“ Jezus torej spominja učence na trditve, da se morajo vsa prerokovanja starega zakona natanko izpolniti. „Potem

[1] Mark. 16, 15—18.
[2] Luk. 24, 44—49.

jim odpre razum, da bi mogli razumevati sveto pismo in jim reče: „zakaj tako je pisano in tako je moral Mesija trpeti in tretji dan vstati od mrtvih in v njegovem imenu se mora oznanjati pokora in odpuščenje grehov med vsemi narodi začenši od Jeruzalema.“ Sedaj naj apostoli razumejo sveto pismo; Jezus jim je dal poseben dar pravega razumevanja; ne čudimo se, ako nahajamo v evangelijih in listih apostolov staro sveto pismo tako lepo uporabljeno in razloženo.

V tem pismu pa tudi stoji, da se mora v imenu Jezusovem oznanjevati odpuščenje grehov vsem narodom. Začetek mora biti v Jeruzalemu, saj je bil slavljeni Jeruzalem središče božjega delovanja in razodevanja skozi toliko stoletij; novi zakon naj pride iz Jeruzalema med vse narode! Toda po kom? Apostoli so za ta posel odbrani in pooblaščeni. Zato Jezus to nalogo ponovi rekoč: „Vi pa ste priče vsega tega.“ Da, apostoli bodo priče vsega, kar je Jezus delal in učil in kako je izpolnil vsa prerokovanja. Bodo pa veljavne in pooblaščene priče in brez strahu; sicer ne po sebi, pač pa po svetem Duhu, ki ga bodo kmalu prejeli, kakor jim je že večkrat obljubil.

Na prihod svetega Duha jih Jezus zopet opominja rekoč: „Vi ste priče vsega tega. In jaz vam pošljem obljubo svojega Očeta v vas; le ostanite v mestu, dokler ne boste oboroženi z močjo iz višave. Zakaj Janez je namreč krstil z vodo, vi pa boste krščeni s Svetim Duhom ne dolgo po teh dneh.“ Apostoli naj se ne boje ne svoje slabosti, ne sovražnega sveta! Oboroženi bodo z močjo iz višav; nad nje pride Sveti Duh, pride z obilnostjo vseh milosti, da bodo kakor krščeni, kakor potopljeni v njih.

91. Mesija na svojem kraljevem prestolu.

Luk. 24, 50—53; Mark. 16, 19; Dej. ap. 1, 3., 6—12.

Minilo je štirideset dni, odkar je Jezus vstal. „Po svojem trpljenju se je dal Jezus živega videti z mnogimi gotovimi dokazi, ko se je prikazoval štirideset dni in je govoril o božjem kraljestvu.“

Vse je urejeno. Že je čas, da se Gospod vrne k Očetu, ki ga je poslal. S trpljenjem si je tudi kot človek zaslužil večno slavo in delež božje oblasti nad vsemi ljudmi, nad vsemi narodi. Oče ga čaka, da mu to oblast podeli in da potem vlada iz nebes in vodi narode. Padla je stena, ki je ločila Jude in pogane: v njegovo kraljestvo so poklicani vsi, po živi veri vanj se morejo vsi zveličati. Padla je stena med nebom in zemljo: v nebesih in na zemlji je samo eno kraljestvo; na zemlji je začetek in vojska, v nebesih pa

dovršitev in uživanje srečne zmage: na čelu je kot kralj Jezus, Mesija.

Apostoli so zopet v Jeruzalemu. Zadnjič so zbrani okoli Jezusa, ki jim naroča, naj tu ostanejo, dokler prav kmalu ne pride Sveti Duh. Jezus vstane „in pelje svoje učence vun proti Betaniji.“ Učencem kljub vsem naukom še vedno hodijo po glavi judovski predsodki o mesijanskem kraljestvu. Zato „vprašajo ti, ki so se sešli rekoč: Gospod, ali boš v tem času iznova postavil Izraelovo kraljestvo?“

„On jim pa pravi: Vam ne gre vedeti časov ali ur, ki jih je Oče določil v svoji oblasti. Prejeli pa boste moč Svetega Duha, ki pride v vas in boste moje priče v Jeruzalemu, v Samariji in do konca sveta.“ Gospod noče več govoriti o Izraelovem kraljestvu; le na to opozori apostole, da bodo prejeli moč Svetega Duha in bodo sposobne in od Boga pooblaščene priče zanj, kot za pravega Mesija vsem narodom. Tem pričam se bo torej moralo verovati, ako se bo hotela spoznati resnica.

„In ko Jezus to izgovori, dvigne svoje roke in jih blagoslovi. In zgodi se, ko jih blagoslavlja, gre od njih in se dvigne vpričo njih in oblak ga jim vzame izpred oči. Vzet je bil v nebo in sedi na desnici božji.“

„In ko gledajo za njim, ko gre v nebo, glej, pristopita dva moža k njim v belih oblačilih in pravita: možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil odvzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.“

„Oni ga molijo in se z velikim veseljem vračajo v Jeruzalem z gore, ki se imenuje Oljska gora[1] in je blizu Jeruzalema, sobotni dan hoda.“

Sijajno je sklenil Jezus svoje življenje na zemlji. Tako krasnega in veličastnega prizora apostoli še niso videli. V nebeški slavi se dviga njihov Učenik više in više. Divno svetel oblak ga jim zakrije. Ne morejo se nagledati; ne utrudijo se. In kako jim je srce blaženo! Ne sledu ni več tuge in žalosti pa tudi ne strahu. Okušajo rajsko veselje.

Zdramita jih dva belo oblečena moža, dva angela. Obadva zatrdita apostolom, da je Jezus šel v nebesa in da se bo o svojem času zopet z enakim bliščem in sijajem povrnil. Apostoli se spominjajo na

[1] Na vrhuncu Oljske gore se kaže lepa okrogla stavba in se trdi, da je na kraju, na katerem je Gospod odšel v nebesa. Ta trditev je prav verjetna, ker je stara. Že cesarica Helena namreč je sezidala lepo cerkev ravno na tem kraju, ker je po starem izročilu Jezus ravno od tukaj odšel v nebesa. Cerkev je bila večkrat porušena in zopet sezidana. Stavba je sedaj v turških rokah in se mora plačati vstopnina.

obljube v nežnem govoru pri zadnji večerji, da jim gre mesto pripravit, da pa pride zopet po nje in da bodo oni tam, kjer je on.

Pokleknejo in molijo in odidejo v Jeruzalem. Gredo pa v hišo in dvorano, kjer so uživali zadnjo večerjo. Tam hočejo počakati prihoda Svetega Duha.

92. Začetek mesijanskega kraljestva na zemlji.

Dej. ap. 1, 13—26; 2, 1—47.

Po vnebohodu Jezusovem prebivajo skupaj vsi apostoli, Marija mati Jezusova in njegovi bližnji sorodniki; tudi pobožne, nam poznane galilejske žene so z njimi. Vsi so enega duha; stanovitni so v molitvi; pogostokrat hodijo v tempelj, da tam Boga hvalijo in slave.

Apostolov je pa samo enajst. Peter kot glavar sproži misel, da se mora namesto nesrečnega Juda Iškariota izbrati nov apostol. Peter našteje lastnosti onega moža, ki naj bi bil prištet med apostole. Zahteva pa, da naj se izbere eden „izmed mož, ki so bili z nami zbrani ves čas, v katerem je Jezus med nami hodil od Janezovega krsta do dne, ko je bil od nas vzet v nebo; teh eden mora biti z nami priča njegovega vstajenja.“ Torej kot glavno nalogo apostolov omenja Peter: pričati o Jezusovem vstajenju. Saj, ako se vstajenje zadostno spriča, se mora vse drugo priznati, namreč, da je Jezus res Mesija, Sin božji.

Verniki, katerih je bilo vseh skupaj sto in dvajset, svojega poglavarja koj ubogajo. „Predstavijo pa dva moža, Jožefa, ki se je imenoval Barzaba in je imel priimek Pravični, pa Matija.“ Toda, kateri od obeh naj se izbere za prevažno apostolsko delo? Vadljati hočejo zaupajoč na Boga, da on za pravega poskrbi.

„In molijo rekoč: Ti Gospod, ki poznaš srca vseh, pokaži, katerega si izvolil izmed teh dveh, da sprejme mesto te službe in apostolstva, od katerega je odpadel Juda, da je šel v svoj kraj. In vadljajo za nju in kocka zadene Matija, ki se prišteje koj enajsterim apostolom.“

Število je polno. V medsebojni ljubezni in edinosti molijo ter željno pričakujejo Svetega Duha. Napoči jutro binkoštnega praznika; na ta praznik se darujejo prvi kruhi iz pšenične moke Bogu v zahvalo. Še je zgodaj. „Kar vstane nagloma z neba šum, kakor prihajajočega silnega piša in napolni vso hišo, v kateri so sedeli. In prikažejo se jim razdeljeni jeziki kakor ogenj in sedejo na njih slehernega. In so napolnjeni vsi s Svetim Duhom in začno govoriti v raznih jezikih, kakor jim je dal izgovarjati Sveti Duh.“

Izpolnjena je Jezusova obljuba. Očividno je prišel nad apostole Sveti Duh. Silni piš naj naznanja nepremagljivo moč, s katero bodo apostoli neustrašeno nastopali. Ognjeni jeziki naj pomenijo ljubezen apostolov in gorečnost, s katero bodo ves svet vnemali, pa tudi dar jezikov. Da, apostoli so dobili še ta poseben dar v korist ne sebi, ampak narodom. Brez tega daru bi ne bili mogli izpolnjevati tako odločne zapovedi Jezusove, naj gredo in uče vse narode. Moč Svetega Duha se kmalu razodene.

Prebivali so v Jeruzalemu ne le domači Judje; ampak pobožni Judje so se iz drugih dežela naselili v svetem mestu, da bi na tem kraju umrli in bolj srečni bili. Tudi romarjev je bilo od vseh krajev. Ko se je silni piš vetra zaslišal, pa le okoli hiše, v kateri so bili zbrani apostoli in prvi verniki, so se Judje od vseh krajev pred to hišo zbirali želeč izvedeti, kaj se godi? Apostoli jim začnejo veselo pripovedovati ves dogodek, njegov pomen in Jezusove obljube.

„Vsi pa začnejo strmeti in se čuditi rekoč: Glejte, niso li vsi ti, ki govore, Galilejci? In kako slišimo vsak svoj jezik, v katerem smo rojeni? Mi Partijani, Medijani in Elamitani in kateri prebivajo v Mezopotamiji, v Judeji in Kapadociji, v Pontu in Aziji, v Frigiji in Pamfiliji, v Egiptu in v straneh Libije, ki je pri Cireni in mi Judji in prozeliti, mi Krečani in Arabci jih slišimo govoriti v naših jezikih velika dela božja! Vsi strme in se čudijo govoreč med seboj: kaj hoče to biti?“

Torej od vseh krajev sveta so bili Judje o binkoštnih praznikih v Jeruzalemu. Govorili so jezike krajev, v katerih so bili rojeni in vzrejeni. Silen piš okoli hiše, v kateri so bili apostoli, je vse privabil k tej hiši. In kaj čujejo? Takega pa še ne! Vsakdo sliši apostole govoriti v svojem jeziku! Vendar je povsod znano, da so apostoli preprosti Galilejci! Kaj to pomeni, od kod znanje jezikov? Strme, čudijo se in poprašujejo.

Med množico so pa tudi hudobneži. To so one vrste ljudje, kateri se niso sramovali očitati Jezusu, da je s samim Belcebubom v zvezi. In kako si ti razlagajo dar jezikov? Čujte! „Posmehujejo se in govore: sladkega vina so polni!“ To je grdo obrekovanje, pa tudi skrajno lahkomišljeno! Daje li vino dar jezikov?

V obrambo svoje časti in časti apostolov vstane Peter ter „vzdigne svoj glas in pravi: Možje Judje in vsi, ki prebivate v Jeruzalemu! to vam bodi znano in poslušajte moje besede! Ti niso pijani, kakor vi menite, saj je še le tretja ura dneva! Ampak to je, kar je bilo rečeno po preroku: zgodilo se bo poslednje dni, reče Gospod, in

izlil bom od svojega Duha nad vse meso in bodo prerokovali vaši sinovi in vaše hčere."

Odločno in ne da bi koga žalil, pobija Peter nesramno obrekovanje. Kako bi mogli biti pijani na vse zgodaj! Ampak prišli so mesijanski časi, o katerih je že prerok napovedal, da bo Gospod v svoji dobroti v obilni meri nad vse razlil svojega Duha. Mesijanski časi so torej, toda kaj so Judje storili z Mesijom? Peter jim vse kar naravnost pove; ni več strašljiv in plašljiv, saj je prejel moč Svetega Duha. Peter nadaljuje svoj govor in pravi:

„Možje Izraelci, poslušajte te besede: Jezusa iz Nazareta, moža potrjenega od Boga med nami z močmi in s čudeži in z znamenji, ki jih je Bog delal po njem med vami, kakor tudi vi veste; tega, izdanega po posebnem sklepu previdnosti božje, ste vi po rokah krivičnikov pribili in umorili. Njega je Bog obudil, ter ga rešil bolečin pekla, kakor je tudi nemogoče bilo, da bi bil zadržan od njega... Tega Jezusa je Bog obudil, česar smo mi vsi priče." Peter Judom kar naravnost očita, da so umorili Jezusa, ki ga je vendar Bog potrdil s čudeži in kar naravnost trdi, da je ta Jezus vstal od mrtvih. Sklicuje se pa na sebe in na vse ostale apostole kot priče. Kako so poslušavci zadeti, zadeti vsi Judje, poglavarji! Ali pa kaj prigovarjajo, da Jezus ni delal čudežev? ali se kaj zagovarjajo, da so ga umorili po pravici? ali kaj taje, da ni vstal? Nič ne, molče! Peter pa nadaljuje pogumno in odločno:

„Le ta povišan z božjo močjo je prejel obljubo Svetega Duha od Očeta in je izlil tega, ki ga vidite in slišite. Zakaj David ni šel gori v nebo; marveč govori: Gospod je rekel mojemu Gospodu: sedi na mojo desno, dokler ne položim tvojih sovražnikov tvojim nogam v podnožje. Prav gotovo vedi vsa Izraelova hiša, da je tega Jezusa, ki ste ga vi križali, Bog storil Gospoda in Mesija!"

Kako dobro razume in uporablja Peter sveto pismo! Iz besedi Davidovih dokazuje, da je Jezus vzet v nebesa, kjer sedi na desnici božji, dokler ne bodo vsi sovražniki pod njegovimi nogami. Kaj neki mislijo Judje? Posebno, ko nazadnje Peter slovesno zatrdi, da ravno ta Jezus, ki je delal čudeže, pa so ga Judje umorili, a je vstal iz groba in šel v nebesa na desno Očetovo, da ravno ta Jezus je Gospod, namreč Bog in Mesija. Kaj sedaj pravijo Judje? Kje so oni lahkomišljeni posmehovavci? O vsi so pretreseni, saj čutijo kako resnične so Petrove besede!

Da, „ko so to slišali, jih je v srce zbodlo pa vprašajo Petra in ostale apostole: Kaj nam je storiti, možje, bratje? Peter pa jim

odvrne: Spokorite se in dajte se krstiti slehern izmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpuščenje svojih grehov in bote prejeli dar Svetega Duha... Tudi z mnogimi drugimi besedami jih opominja rekoč: Otmite se od tega hudobnega rodu!"

Le Peter govori. Govori jasno in odločno. Pretreseni Judje poprašujejo, kaj naj store? Peter zahteva vero, krst in pokoro. In uspeh? „Kateri so tedaj njegov nauk sprejeli, so bili krščeni in se pridružili tisti dan okoli tri tisoč duš... Vse je pa strah obšel; in tudi veliko čudežev in znamenj se je godilo po apostolih. Tudi, kateri so verovali, so bili skupaj... bili so vsak dan stanovitni v enem duhu v templju in so lomili po hišah kruh in so uživali jed z veselim in preprostim srcem. In so hvalili Boga in bili prijetni vsemu ljudstvu Gospod pa je vsak dan množil število teh, kateri so imeli biti zveličani."

Konec.

Utemeljeno je mesijansko kraljestvo. Začelo se je na binkoštno nedeljo. Tri tisoč Judov se je po svetem krstu vanj sprejelo. Od sedaj se bode vedno bolj razširjevalo. Vsi rodovi so poklicani, da pristopijo. Le v tem kraljestvu je resnica in zveličanje. Po zapovedi Mesijevi se bo oznanjevalo po vsem svetu. Že „apostoli so šli in so učili povsod in Gospod je delal z njimi in je besedo potrjeval s čudeži, kateri so se godili."[1] Po isti zapovedi se bo razširjevalo in oznanjevalo do konca sveta. Peter in apostoli bodo imeli naslednike: papeže in škofe; na te je prešla oblast, ki jo je Mesija dal apostolom. V imenu božjem ponujajo ljudem zveličanje. „Kdor veruje bo zveličan, kdor ne veruje, je že obsojen".[2]

Mnogi verujejo, prav mnogi ne verujejo, ustavljajo se; da, celo naravnost bore se zoper mesijansko kraljestvo, zoper Jezusovo cerkev. Ljudje in narodi se razcepajo; odločujejo se za Jezusa ali zoper njega. Te borbe bodo trajale do konca sveta. Ob koncu sveta pa pride sodit Jezus, mesijanski kralj: tedaj bo mesijansko kraljestvo dovršeno; nasprotniki bodo zmagani in pravično za vekomaj kaznovani priznavali Mesija, kralja, ki bo nad vdanimi verniki v nebeški slavi in blaženosti kraljeval vekomaj.

[1] Mark. 16, 20. — [2] Mark. 16, 16.

Kazalo.

Uvod 3

Prvo poglavje. Politične in verske razmere judovskega naroda ob prihodu Mesijevem.

1. Politične razmere Judov 5
2. Verske razmere Judov 10
3. Pričakovanje Mesija 15

Drugo poglavje. Ob Jordanu nastopa nov prerok, ki oznanja, da je mesijansko kraljestvo blizu.

4. Prerok ob Jordanu 21
5. Krstnikova mladost 23
6. Krstnik pridiguje Judom 31
7. Krstnik krsti Jezusa 33

Tretje poglavje. Mesijev prihod na svet in njegova mladost do krsta v Jordanu.

8. Mesija sin Device 35
9. Mesija rojen v Betlehemu 40
10. Mesija razodet pastirjem 42
11. Mesija obrezan in potem razodet Judom 44
12. Mesija razodet poganom 46
13. Mesija preganjan 49
14. Mesija božji Sin 53

Četrto poglavje. Začetek mesijanskega delovanja Jezusovega v Judeji, Samariji in Galileji.

15. Mesija se v puščavi pripravlja 56
16. Jezusa izpričuje Janez kot Mesija 60
17. Mesija dobi in utrjuje prve učence 62
18. Mesija se razodeva v Jeruzalemu 66
19. Krstnik zopet izpričuje Mesija 71
20. Mesija priznan v Samariji 74
21. Mesija Galilejci veselo sprejmo 78
22. Nazarenci zavržejo Mesija 79

Peto poglavje. Mesija se stalno naseli v Kafarnavmu, od tega mesta oznanjuje in utemeljuje mesijansko kraljestvo po vsej Galileji; o Veliki noči se razodeva v Jeruzalemu. Farizeji mu začnejo strastno nasprotovati.

23. Mesija se naseli v Kafarnavmu 82
24. Mesija se trudi za svoje kraljestvo 84
25. Mesiju začnejo Farizeji nasprotovati 90
26. Mesija se zopet razodeva v Jeruzalemu 94
27. Mesija Farizeji sovražno zalezujejo 98

Sesto poglavje. Mesija utemelji kraljestvo: izbere mu poglavarje, oznani njegove temeljne postave, pojasnjuje v prilikah njegove lastnosti in mu z dobrotami dobiva prijateljev. Nasprotovanje je vedno bolj odločno in premišljeno.

28. Mesija izbere glavarje svojemu kraljestvu 102
29. Mesija proglasi temeljne zakone svojega kraljestva 104
30. Mesija utrjuje svoje kraljestvo 126
31. Mesija, čudodelec, hvali Janeza Krstnika in graja Farizeje 128
32. Mesija in grešnica v Farizejevi hiši 132
33. Mesija hudobno preklinjan 134
34. Mesija govori o svojem kraljestvu v prilikah 137
35. Mesija izpolnjuje vero apostolov 144
36. Mesija pridobiva prijateljev in nasprotnikov 147
37. Mesija pošlje učence oznanjevat mesijansko kraljestvo 152
38. Smrt Janeza Krstnika in strah Herodov 157
39. Učenci se vrnejo k Jezusu 159

Sedmo poglavje. Usodepolni preobrat v Galileji; Mesija dosledno izpopolnjuje mesijansko kraljestvo in zapusti nezvesto Galilejo za vselej.

40. Mesija pripravlja apostole za odločilno uro 161
41. Usodepolni preobrat v Kafarnavmu 165
42. Mesija se umakne Farizejem v poganske kraje 173
43. Mesija se približa zopet Galileji 176
44. Veliki dan pri Cezareji Filipovi 180
45. Mesija razodeva skrivnost trpljenja 183
46. Mesija vzgaja v Kafarnavmu svoje apostole 189
47. Mesija odhaja iz Galileje 192
48. Mesija se približuje Jeruzalemu 196

Osmo poglavje. Mesija se razodeva v Jeruzalemu, Judeji in Pereji; vedno bolj skrbno poučuje ljudstvo in učence; odpor in sovraštvo Farizejev raste, prikipi do vrhunca in v uradni seji sklenejo njegovo smrt.

49. Mesija se razodeva o prazniku šotorov 200
50. Mesija uči moliti 218
51. Napetost med Mesijem in Farizeji raste 220
52. Mesija vzbuja učencem apostolskega duha 225
53. Mesija kliče ljudstvo k pokori 232
54. Mesija govori proti Farizejem in o svojem kraljestvu 234
55. Mesija odkriva v Jeruzalemu svojo božjo naravo 235
56. Mesija napoveduje Judom, da bodo zavrženi 238
57. Mesija govori o potrebi zatajevanja 243
58. Mesija izpodbuja grešnike in graja Farizeje 244
59. Mesija poučuje in pooblašča apostole 252
60. Mesija obudi Lazarja v dokaz svojega poslanstva 256
61. Uradno se sklene Mesijeva smrt 259

Deveto poglavje. Mesija deluje in uči na zadnjem potu v Jeruzalem; pride v Jeruzalem, kjer ga sprejmejo kot Mesija; po zadnjih borbah s Farizeji oznanja grozote božje sodbe in sklene svoje javno delovanje.

62. Mesija ozdravi deset gobavcev 261
63. Mesija govori o prihodu božjega kraljestva 262
64. Mesija govori o zakonu in devištvu 267
65. Mesija blagoslavlja otročiče 270
66. Mesija povišuje radovoljno uboštvo 270
67. Mesija govori o plačilu v večnosti 274
68. Mesija nadaljuje in razjasnjuje svoje mesijansko delo 275
69. Mesija v Betaniji 282
70. Jezus prihaja v Jeruzalem slavljen kot Mesija 284
71. Mesija prekolne smokvino drevo 287
72. Mesija očisti tempelj 287

73. Moč vere 288
74. Zadnje borbe Mesijeve 289
75. Mesija odkriva hudobnost Farizejev 299
76. Vdovin dar 303
77. Mesija žele videti pogani 303
78. Mesija oznanja konec Jeruzalema in konec sveta 306
79. Zadnje priprave za trpljenje Mesijevo 317

Deseto poglavje. Mesija opravi zadnjo večerjo; ustanovi Zakrament sv. Rešnjega Telesa; se z daljšim govorom poslovi od apostolov in moli prisrčno k svojemu Očetu.

80. Mesijeva zadnja večerja 319
81. Mesija ustanovi sveto Rešnje Telo 326
82. Mesijev zadnji govor 329
83. Mesijeva molitev 341

Enajsto poglavje. Mesija trpi in umrje ter tako izvrši svojo mesijansko nalogo sprave med nebom in zemljo.

84. Mesija na vrtu Getzemani 343
85. Mesija pred judovskimi sodniki 353
86. Mesija pred rimskimi sodniki 363
87. Mesija nese križ in umrje na križu 375

Dvanajsto poglavje. Mesija vstane zmagoslavno od mrtvih, izpolni uredbo svojega kraljestva, odide v nebesa in ustanovi po svetem Duhu svoje kraljestvo na zemlji.
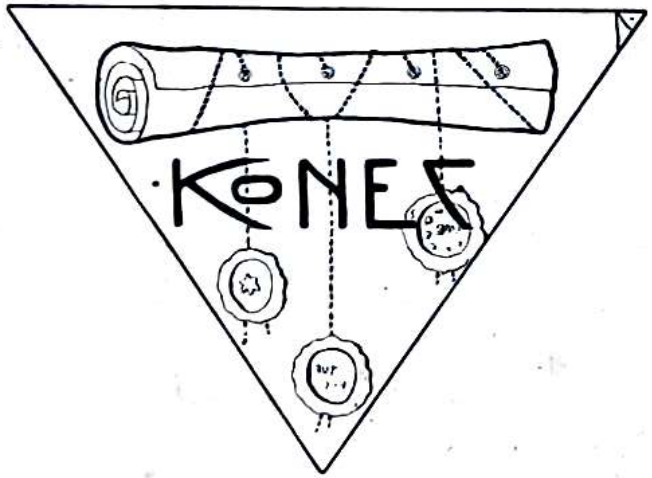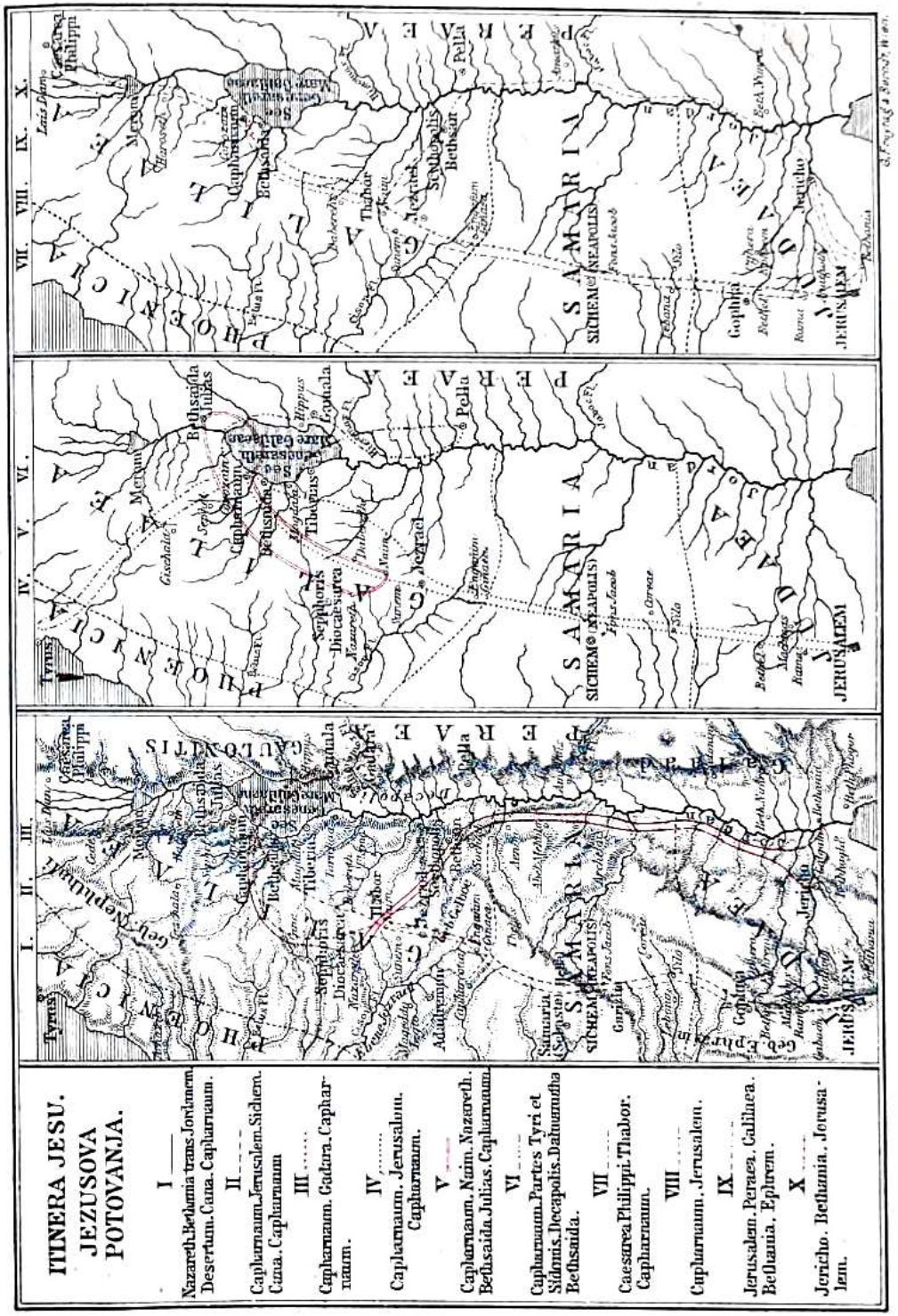
88. Mesija vstane od mrtvih 391
89. Prva poročila o vstajenju 392
90. Mesija se prikazuje in izpopolnjuje uredbo svojega kraljestva 396
91. Mesija na svojem kraljevem prestolu 408
92. Začetek mesijanskega kraljestva na zemlji 410
Konec 413